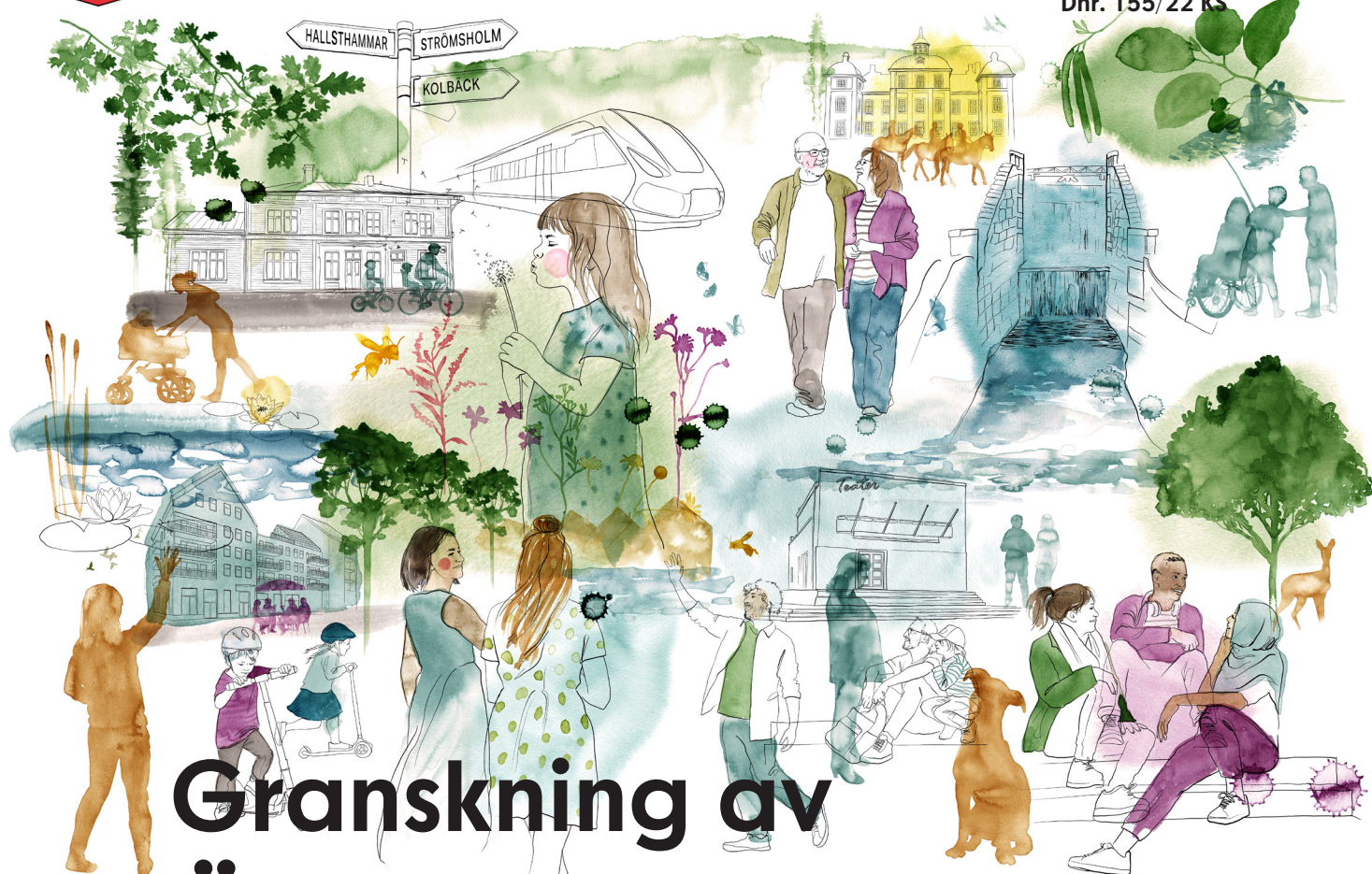

Granskning av Översiktsplan 2050

för Hallstahammars kommun

Tyck till mellan 3 december 2025 och 27 februari 2026

.....

Ett förslag till Hallstahammars kommuns nya översiktsplan är nu utställt för granskning. Granskningen pågår under december till och med februari och utgör det andra av två tillfällen då förslaget ställs ut. Efter granskningen kan mindre justeringar av ringa karaktär göras utifrån inkomna synpunkter. Sedan upprättas en handling för antagande i kommunfullmäktige. Alla synpunkter som inkommer under granskningen sammanställs i ett granskningsutlåtande som blir en del av beslutet om antagande av planen.

Planförslaget finns tillgängligt på kommunens hemsida www.hallstahammar.se/op. Den som vill lämna synpunkter på förslaget ska göra det skriftligt senast under granskningstiden.

Planen finns utställd på Hallstahammars kommunhus, Hallstahammars bibliotek, Kolbäcksbibliotek och Knytpunkten under granskningstiden. Du kan även besöka de olika utställningstillfällena som kommunen ordnar. Mer information om dessa finner du på kommunens hemsida.

Du kan lämna synpunkter genom att maila till kommunstyrelsen@hallstahammar.se eller posta till Kommunstyrelsen, 734 80 Hallstahammar.

Sändlista

Myndigheter

Region Västmanland
Länsstyrelsen Västmanlands län
Lantmäterimyndigheten
Energimyndigheten
Försvarsmakten
Havs- och vattenmyndigheten
Luftfartsverket
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB
Naturvårdsverket
Post- och telestyrelsen
Riksantikvarieämbetet
Skogsstyrelsen
Statens geotekniska institut, SGI
Strålsäkerhetsmyndigheten
Svenska Kraftnät
Sveriges geologiska undersökning, SGU
Tillväxtverket
Trafikverket

Kommuner

Arboga kommun
Eskilstuna kommun
Fagersta kommun
Kungsörs kommun
Köpings kommun
Norbergs kommun
Sala kommun
Skinkattebergs kommun
Surahammars kommun
Västerås kommun

Kommunala nämnder

Barn- och utbildningsnämnden
Bygg- och miljönämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Social- och arbetsmarknadsnämnden
Tekniska nämnden
Äldrenämnden

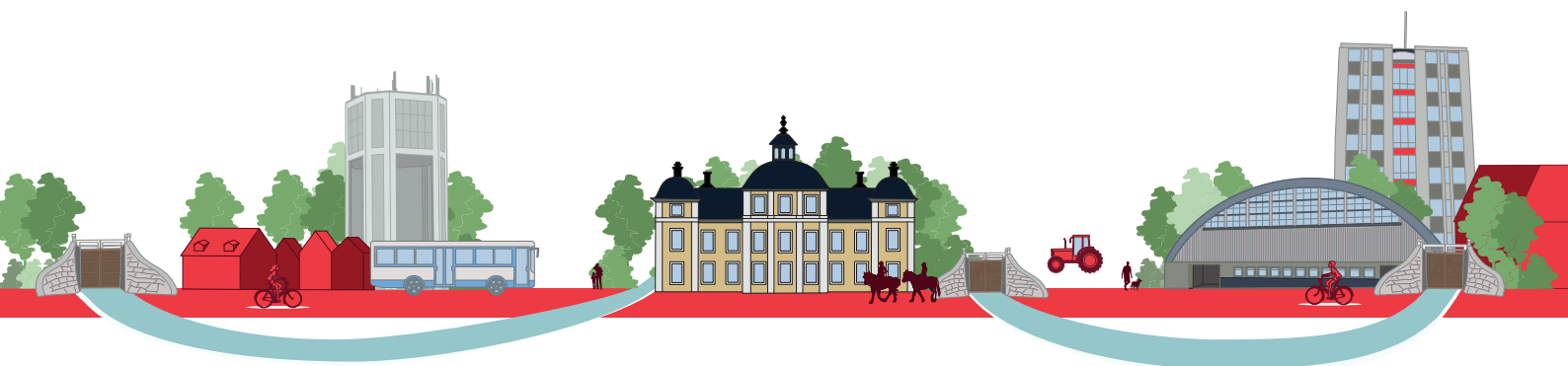
Föreningar, företag och organisationer

Hallstahammars trafiksäkerhetsförening
Kommunala handikapprådet
Kommunala pensionärsrådet
LRF Hallstahammar
Mälarenergi AB
Pensionärernas riksorganisation Hallstahammar
Räddningstjänsten Mälardalen, RTMD
Vafab Miljö
Vi i Hallsta

Kommunstyrelsen 2025

Kontaktuppgifter

Kundcenter
Telefon: 0220-240 00
E-post: kommunstyrelsen@hallstahammar.se
Internetadress: www.hallstahammar.se

Postadress
Kommunstyrelsen
734 80 Hallstahammar

Besöksadress
Kommunhuset
Prästgårdsgatan 1

E-post
kommunstyrelsen@hallstahammar.se
Internetadress
www.hallstahammar.se

Telefon
0220-240 00 vx
Telefax
0220-105 00

Org.nr
212000-
2064

Översiktsplan 2050

För Hallstahammars kommun

Del 1 Planförslag

Granskningshandling november 2025

Översiktsplan 2050 för Hallstahammars kommun

Översiktsplanen är framtagen av samhällsbyggnadsenheten på kommunstyrelseförvaltningen i Hallstahammars kommun genom Malin Jaans (projektledare samrådsskedet), Sandra Ekstedt (Planarkitekt), Patrik Rönnqvist (Planarkitekt)

I arbetet har företrädare för kommunens förvaltningar och bolag medverkat.

Översiktsplanen är framtagen med stöd av konsulter.

Maria Kemi Lundholm (WSP Sverige AB) har utgjort processtöd (samrådsskedet) och projektledare (granskningsskedet). Erik Hellberg (WSP Sverige AB) har hjälpt till i färdigställande av granskningshandlingen.

Stöd i sakfrågor har givits av Annika Hammarstedt (WSP Sverige AB), Lasse Brand (WSP Sverige AB) och Anna Clara Ramström (WSP Sverige AB).

Miljökonsekvensbeskrivningen är upprättad av Tyréns AB på uppdrag av Hallstahammars kommun.

Illustrationer för översiktsplanens framtidsbild är framtagna av Linnea Blixt illustration/grafisk design på uppdrag av Hallstahammars kommun.

Foton, figurer och bilder: Hallstahammars kommun om inget annat anges

Kartor har producerats av Hallstahammars kommun © Lantmäteriet Geodatasamverkan och Hallstahammars kommun - 2024. Plankartor för granskningsskedet har producerats av Maria Kemi Lundholm (WSP Sverige AB).

Kommunens diarienummer: 155/22 Kommunstyrelsen

Förord

Översiktsplanen lägger grunden för hur vi tänker att kommunen kan komma att se ut år 2050. Översiktsplanen ska vara vägledande för utveckling av den fysiska miljön – både på kort och lång sikt. Den tydliggör samtidigt vad vi vill värna om och vad vi bör ta hänsyn till när kommunen växer eller förändras. För att fortsatt kunna erbjuda en god samhällsservice, möta demografiska förändringar som påverkar såväl resurser som samhällsbehov och sist men inte minst säkerställa en god kompetensförsörjning behöver kommunen växa befolkningsmässigt.

En fortsatt tillväxt ger möjligheter och ställer krav

Siktet är inställt på en fortsatt tillväxt på omkring 100-150 personer per år vilket innebär att vi runt 2025 skulle kunna vara mellan 18 000 och 21 000 invånare i kommunen. En sådan ökning innebär att vi behöver planera för att vi kommer att bli fler som vill bo och verka i vår kommun. Då krävs nya bostäder, utökad samhällsservice och att vi kan möta en ökad efterfrågan inom en mängd olika områden. Samtidigt ska vi också se till att de som redan bor och verkar i kommunen vill stanna kvar. Vi vill inrikta oss på fyra områden som tillsammans skapar en trivsamt småstadskommun:

- Vi har nära till allt
- Vi har bostäder och livsmiljöer där människor trivs
- Vi är en socialt välmående kommun med en stark samhörighet
- Vi är en miljömässigt robust kommun

Utveckling i hela kommunen

Kommunens tre tätorter, Hallstahammar, Kolbäck och Strömsholm, skall utvecklas utifrån sina respektive styrkor och attraktivitet. Varje tätort är en grundläggande nod för bebyggelseutvecklingen samtidigt som de alla utgör viktiga servicenoder för omgivande landsbygd. Det skall vara enkelt, tryggt och trivsamt att bo i Hallstahammars kommun samtidigt som vi alla ska kunna dra nytta av det geografiska läget och närheten till det Mälardalsregionen har att erbjuda.

Näringslivet är oerhört viktigt för att kunna erbjuda lokal service och utbud av varor och tjänster men också för alla viktiga arbetstillfällen. Därför arbetar vi med sammanhållna centrumkärnor med ett samlat utbud och trevliga mötesplatser samtidigt som vi planerar områden och platser för olika former av industrier och etableringar.

Vi har en värdefull naturmiljö

Kommunens naturmiljöer är mycket värdefulla ur många perspektiv. Tillsammans med jord- och skogsbruket utgör naturmiljöer viktiga områden som vi vill bevara då de bland annat bidrar till vår livsmedelsförsörjning. Vi människor mår också bra att vistas i naturen och att det bidrar till ökad livskvalité för många. Grönstrukturer bidrar såväl till höga ekologiska värden som till ett robustare samhälle som får en ökad motståndskraft mot klimatförändringar. Vackra natur- och kulturmiljöer längs bland annat Strömsholms kanal skapar också förutsättningar att utvecklat besöksnäringen och stoltheten över vår ort.

Transporter och mobilitet

Framtidens transporter och mobilitet kommer att utvecklas med ett tydligare fokus på hållbart resande, där det behövs tillgängliga och enkla alternativ. Utveckling av gång- och cykeltrafik inom och mellan kommunens tätorter finns med i planeringen samtidigt som förutsättningarna för kollektivtrafik förbättras för resor inom Mälardalsregionen.

Dialog och delaktighet

Det har varit viktigt att ha en tidig dialog med invånare och aktörer i kommunen inför framtagandet av översiktsplanen. Vid flera tillfällen under arbetet med planförslaget har dialog förts med såväl barn, årsrika, föreningsliv, jordbrukare och näringsliv. De inspel som har inkommit genom dialogerna har varit viktiga för utformningen av planförslaget.

Under granskningstiden mellan den 3 december 2025 och den 27 januari 2026 önskar vi att fler kommuninvånare tar tillfälle att lämna synpunkter på det reviderade förslaget och gärna bidra med sin framtidsvision för vår kommun.

Tillsammans formar vi framtidens Hallstahammar – varmt välkommen att vara med!

Catarina Pettersson
Kommunstyrelsens ordförande

Åsa Öberg Thorstensson
Förvaltningschef kommunstyrelsen

Läsanvisning

Hallstahammars kommuns översiktsplan presenteras i pdf och som en innehållsmässig kopia på en digital webbportal. Det går också att ta del av grunddragen för mark och vatten i en interaktiv digital karta. Bilden till höger visar översiktsplanens olika format.

Del 1 Planförslag

Del 1 presenterar kommunens inriktning och ställningstagande för hur mark och vatten ska utvecklas till 2050.

Inledning

I detta kapitel beskrivs vad en översiktsplan är och om processen med att ta fram en översiktsplan.

Inriktning

I detta kapitel presenteras översiktsplanens framtidsbild och utvecklingsinriktningen för kommunens utveckling till 2050.

Mark- och vattenanvändning

I detta kapitel redovisas den föreslagna användningen av kommunens mark- och vattenområden. Till kapitlet finns en digital plankarta och bilagan Lokaliseringsprovning jordbruksmark.

Genomförande

I detta kapitel beskrivs insatser och riktningförändringar som behövs för att genomföra översiktsplanen på kort och lång sikt. Här beskrivs en prioriteringsordning och insatser för hur den önskade fysiska strukturen kan nås.

Hållbarhetsbedömning

I detta kapitel presenteras översiktsplanens hållbarhetsperspektiv och konsekvenser. Här finns en beskrivning av konsekvenser för sociala, ekonomiska och ekologiska aspekter. Till kapitlet hör också miljökonsekvensbeskrivningen som finns i ett eget dokument.

Del 2 Planförsättningar

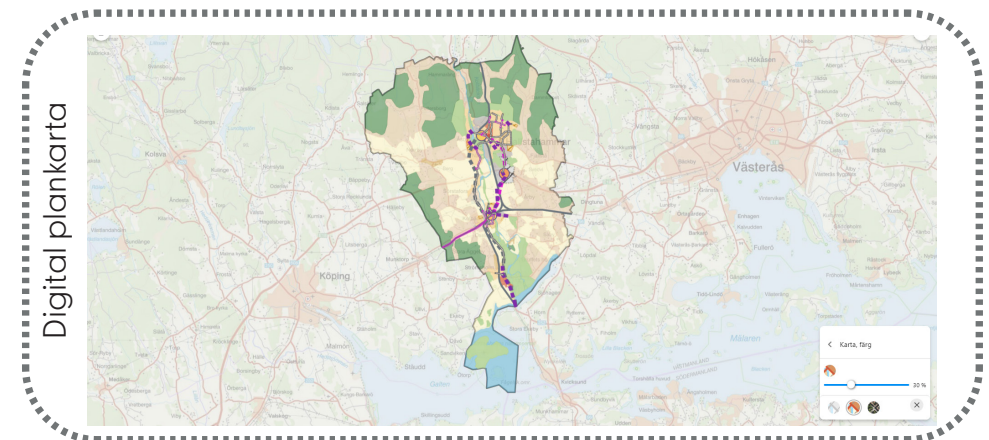
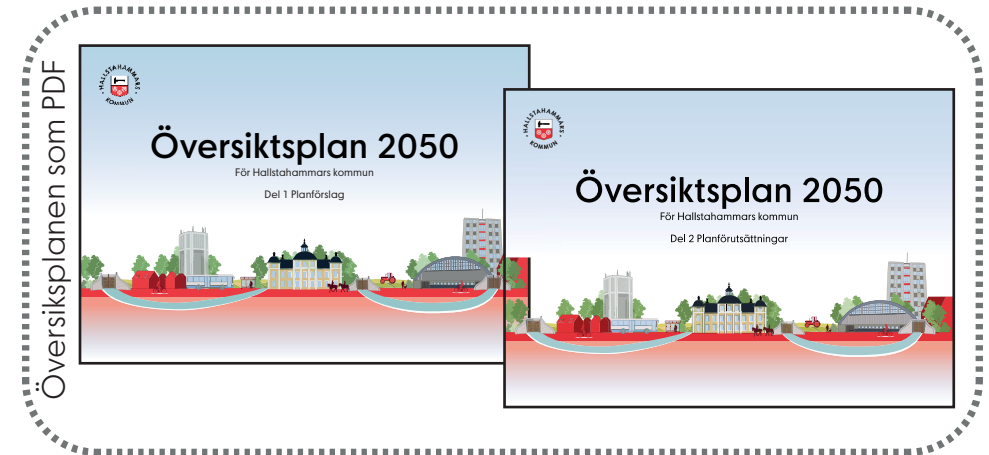
Del 2 presenterar utgångspunkter och väsentliga förhållanden för planförslaget. Till del 2 finns ett antal underlagsutredningar med fördjupad information.

Utgångspunkter

I detta kapitel redogörs för en analys av kommunen och trender i omvärlden som kan påverka samhällsplaneringen samt övergripande mål för hållbar utveckling.

Allmänna intressen

I detta kapitel redovisas hur kommunen tagit hänsyn till de allmänna intressen som finns när man vill bevara eller utveckla kommunen genom riktlinjer för varje område som ska ge vägledning vid prövning enligt översiktsplanen.

Innehållsförteckning

Del 1 Planförslag

Inledning	6
Vad är en översiktsplan?	7
Hur arbetet har gått till	7
 Inriktning	 9
Framtidsbild 2050	10
Utvecklingsinriktning	12
 Mark och vatten	 15
Plankarta	16
Tätorter	19
Landsbygd	37
Ekosystemtjänster	42
Transporter och mobilitet	49
Teknisk försörjning	55
 Genomförande	 63
Kontinuerlig planering	64
Utbyggnadsordning	66
Insatser	70
 Hållbarhetsbedömning	 71

Del 2 Planförutsättningar

Utgångspunkter	4
En hållbar kommun	5
Boendeort med god livsmiljö	8
Det mänskliga perspektivet	9
Klimatförändringar	10
Teknologiutvecklingen	11
 Allmänna intressen	 12
Riksintressen	13
Intressen av nationell betydelse	27
Miljökvalitetsnormer	32
Miljö- och riskfaktorer	37
Övriga förhållanden av väsentlig betydelse	51

Inledning

Varje kommun ska ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Detta kapitel redogör för vad en översiktsplan är och hur processen med att ta fram översiktsplanen har gått till.

Kapitlet har två avsnitt:

- Vad är en översiktsplan?
- Hur arbetet har gått till

Vad är en översiktsplan?

En översiktsplan anger en kommuns långsiktiga inriktning för utvecklingen av mark och vatten. Planen ger vägledning för hur mark- och vattenområden ska användas, samt hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Planen ska vara tydlig och kunna förstås av alla. Planens konsekvenser ska också framgå.

Planen antas i kommunfullmäktige. Planen är inte bindande men utgör underlag för planer och beslut. Planen är en överenskommelse mellan stat och kommun om hur värden av nationell och regional betydelse ska tillgodoses.

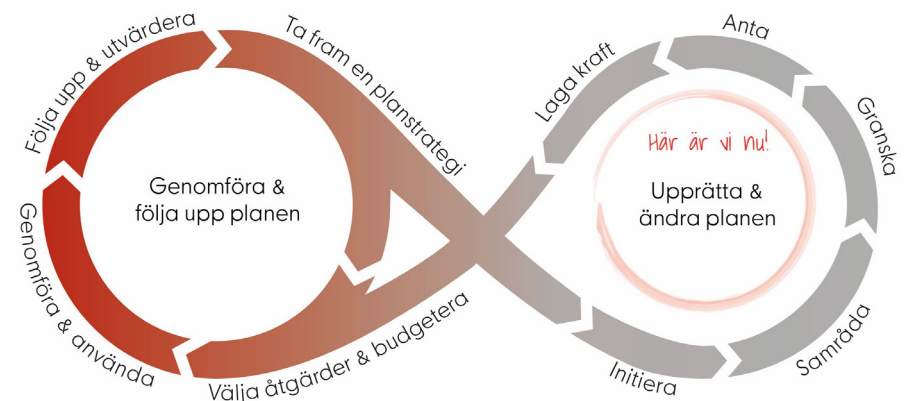
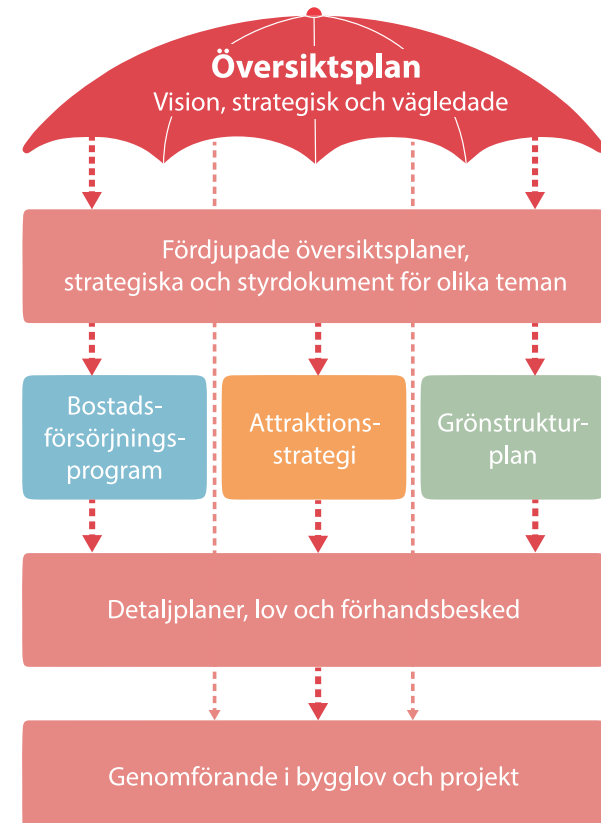
Översiktsplanen ska fungera som ett paraply för kommunens planering och laggivning där intentionerna i planen kan fördjupas eller kompletteras i kommunala styrdokument. Bilden överst till höger illustrerar hur dessa dokument samverkar, från översiktsplan till genomförande.

Planens innehåll och funktion regleras i plan och bygglagen. Det finns även andra lagar som har påverkan på innehållet, till exempel miljöbalken och lagen om kommunens bostadsförsörjningsansvar. Planen bygger på en mängd mål och styrdokument på nationell, regional och kommunal nivå.

Hur arbetet har gått till

Arbetet med översiktsplanen är en kontinuerlig process uppdelat i två delar, där den ena delen omfattar arbetet med att ta fram en ny plan och den andra delen omfattar att genomföra och följa upp den nya beslutade planen. Under de två första åren efter ett ordinarie val ska kommunfullmäktige ta beslut om en så kallad planeringsstrategi. I denna ska kommunen redogöra för om planen är aktuell eller om en ny plan ska tas fram. Arbetet med att ta fram en ny plan genomförs i flera steg med omväxlande utredningsarbete och dialogperioder.

Bilden underst till höger visar den kontinuerliga processen för översiktsplanering efter Boverkets modell. Den är uppdelad i två huvudprocesser som illustreras i en liggande åtta. I figurens vänstra del visas processen för att genomföra och följa upp planen. I den högra delen illustreras processen för att upprätta och ändra planen, vilket är det skede vi befinner oss i just nu.

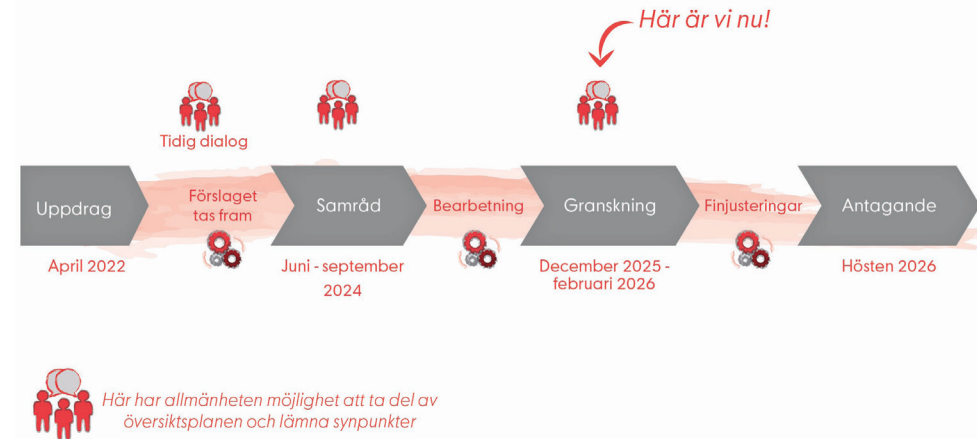
Dialog

Inför arbetet med översiktsplanen har en tidig dialog i olika former genomförts med representanter från lokalsamhällets olika delar. Syftet med dessa tidiga dialoger har varit att fånga viktiga frågeställningar och öka kvaliteten i planeringen, även att lyfta engagemang och skapa delaktighet i utvecklingen av kommunen.

Dialog har skett med barn- och unga för att säkerställa barn- och ungdomsperspektivet. Flera dialoger har skett med temagrupper för att få kunskap och information om hur olika grupper upplever att det är att bo och verka i kommunen. Det har även genomförts en digital medborgardialog för att ge möjlighet att medverka utan att gå på möten. Resultaten av dialogerna presenteras i separata rapporter som finns som bilagor till översiktsplanen. Den nedre bilden till höger visar framsidorna på de tre rapporterna från den tidiga dialogen.

Samråd om det första förslaget av planen genomfördes under sommaren 2024. Allmänheten har haft tillfälle under flera dialogtillfällen att träffa tjänstepersoner och politiker och diskutera förslaget. Det fanns också en digital enkät där allmänheten har kunnat lämna synpunkter i fritext. Resultatet från samrådet är sammanställt i en så kallad samrådsredogörelse.

Den övre bilden till höger visar tidsplanen för översiktsplanen. Det omfattar stegen uppdrag, tidig dialog, förslaget tas fram, samråd, bearbetning, granskning, justering och antagande. Allmänheten kan lämna synpunkter under stegen tidig dialog, samråd och granskning. Vi är just nu i steget granskning. Planen antas under 2026.

Inriktning

Kommunen behöver planera sin utveckling för det okända och samtidigt styra mot önskade mål. Översiktsplanen behöver till exempel ta höjd för en starkare tillväxt än vi tror och förbereda för en lägre tillväxt än förväntat. Detta kapitel beskriver framtidsbilden och inriktningen för kommunens utveckling till 2050.

Kapitlet har två avsnitt:

- Framtidsbild
- Utvecklingsinriktning

Framtidsbild 2050

Framtidsbild 2050 beskriver våra ambitioner för samhällsutvecklingen i Hallstahammars kommun och anger inriktningen för hur översiktsplanens hållbarhetsperspektiv ska tillämpas. Framtidsbilden består av fyra prioriteringar som är grunden för hur mark- och vattenområden i kommunen ska användas och utvecklas. Framtidsbilden beskriver kommunens utveckling på en övergripande nivå och presenteras i planens förslag till utveckling av mark och vatten.

Vi har nära till allt

I Hallstahammars kommun är det nära till arbete, utbildning, service och upplevelser. Vi har ett rikt utbud av natur- och kulturvärden för rekreation och upplevelser. Det finns även gott om tillgängliga platser för återhämtning i vardagen. Vårt välutvecklade system för hållbara kommunikationer är tillgängligt för alla och gör det enkelt att resa lokalt och regionalt.

Vi har bostäder och livsmiljöer där människor trivs

Kommunen har trivsamma livsmiljöer med grönska i tätorterna, närhet till natur, inbjudande utemiljöer och arkitektur av god och långsiktig kvalitet. Det finns ett blandat utbud av bostäder i alla tätorter som gör det möjligt att bo genom livets alla skeden. Vi växer i en lagom takt med mellan 50 och 150 nya invånare per år. Det finns centralt belägna bostäder som bidrar till trygga mötesplatser samt en välmående handel och service i kommunens tätorter.

Vi är en socialt välmående kommun med stark samhörighet

I Hallstahammars kommun värnas mänskliga perspektiv i samhällsplanering. Vi är inkluderande och bjuder in till delaktighet och samhörighet. Våra utbildningar, plattformar för kultur och det rika föreningslivet bidrar till platsidentiteten och utgör en stark grund för gemenskapen. Vår samhällsplanering bidrar till jämlika och jämställda livsvillkor och folkhälsan i kommunen är god.

Vi är en miljömässigt robust kommun

I Hallstahammars kommun tar vi ansvar för klimatförändringar och agerar för att framtida generationer kan leva i balans med planetens resurser. Vi har välutvecklade ekosystemtjänster där den biologiska mångfalden och goda miljöförhållanden är bärande förutsättningar. Det är enkelt att resa hållbart och utsläppen från transporter har minskat. Vi tar medvetna val där resurseffektiva och långsiktiga lösningar prioriteras.

Utvecklingsinriktning

Inriktningen redovisar den långsiktiga utvecklingen inom kommunens geografiska område för de tre grundläggande strukturerna bebyggelse, natur och friluftsliv samt kommunikationer. Inriktningen består av en utvecklingskarta och fyra utvecklingsstrategier. Kartan visar prioriterade noder och strategiska samband som påverkar den långsiktiga utvecklingen.

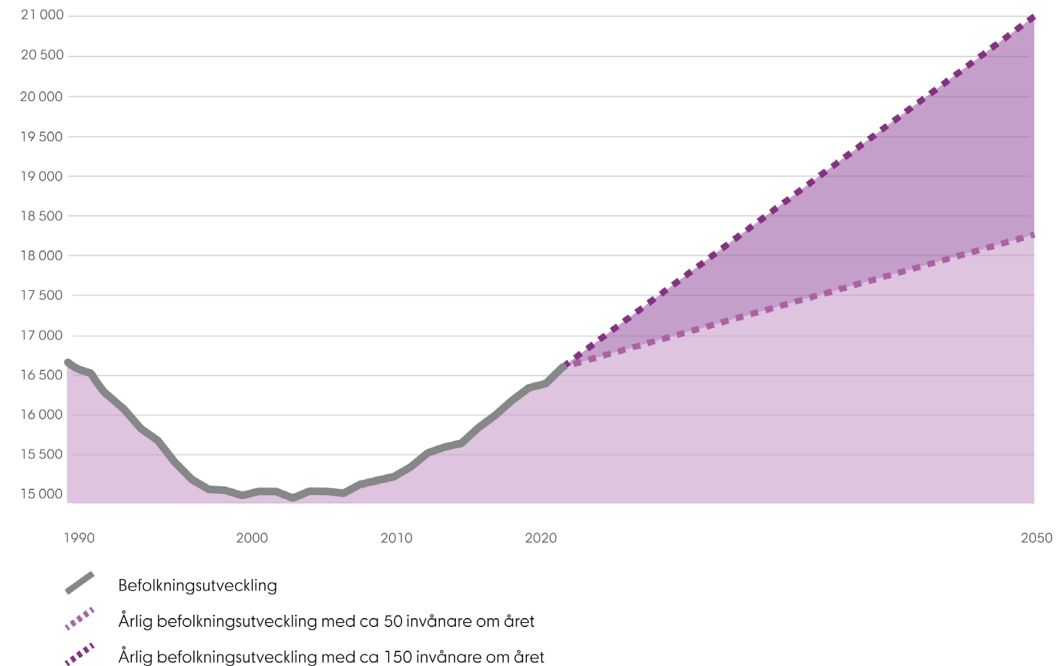
Hur mycket vill vi växa?

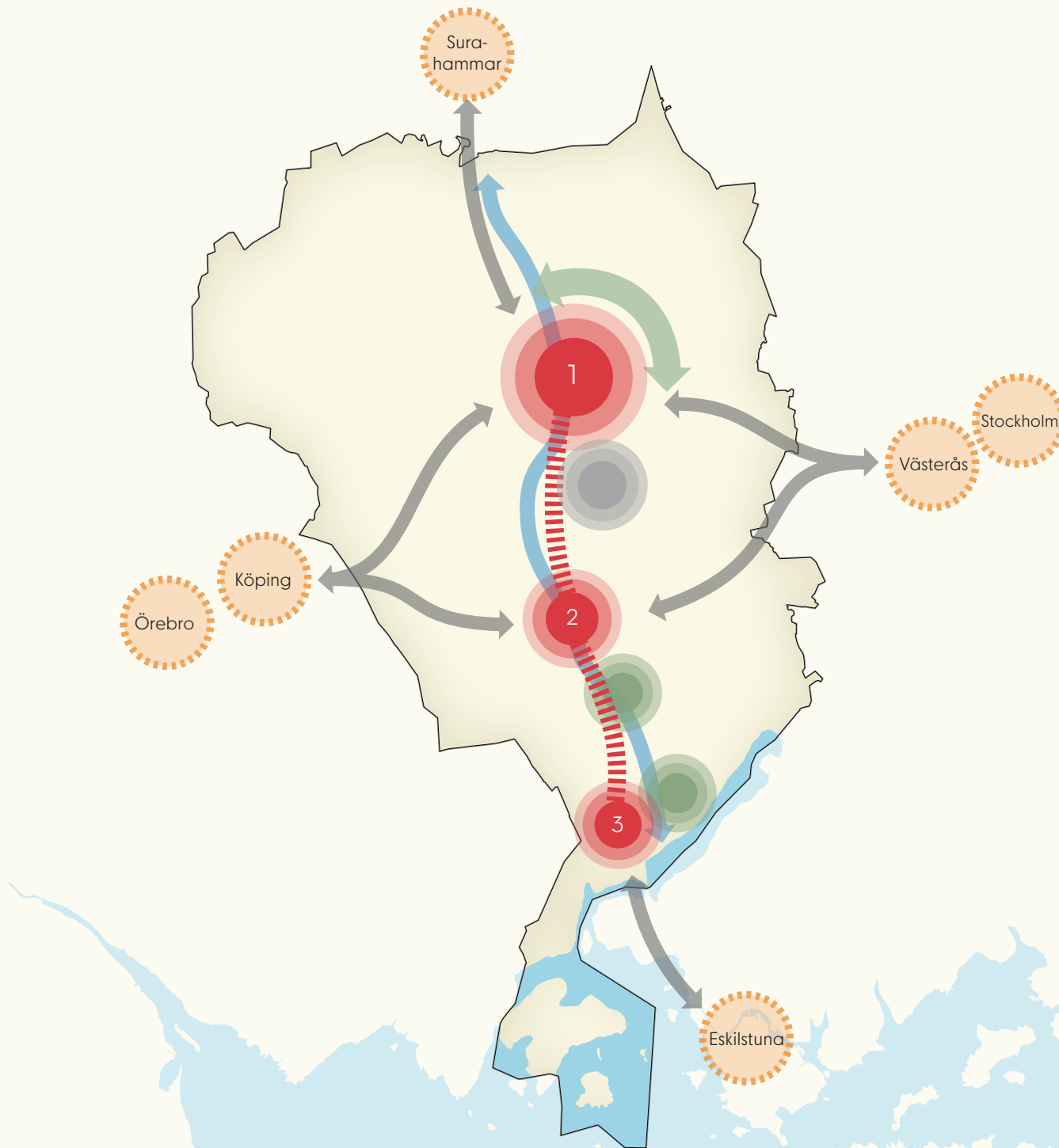
Hallstahammars kommun ligger i en expansiv region och ingår i det geografiska området för det storregionala planeringssamarbetet i östra Mellansverige, ÖMS 2050. Det beräknas behövas en planberedskap för omkring 1,6 miljoner nya invånare mellan 2015 och 2050 i hela östra Mellansverige.

Hallstahammars kommun har sedan mitten på 2000-talet haft en positiv befolkningstillväxt och erbjuder goda livsmiljöer för människor i närheten av stadens puls. Detta innebär att kommunen har stor potential att fortsätta vara en attraktiv boendeort med en ökande befolkning.

Att kommunen växer är positivt eftersom det skapar ett större underlag för bland annat service och kollektivtrafik. Samtidigt ställer det krav på utökad samhällsservice i form av exempelvis skolor, förskolor samt vård- och omsorg. I kommunen finns det redan en befintlig bostadsbrist som behöver hanteras och samordnas med bland annat service och kommunikationer. Det är därför viktigt att vi växer i en lagom takt så att vi kan fortsätta erbjuda goda livsmiljöer och bevara vår identitet.

Den planerade utvecklingen ska rymma en befolkningstillväxt på mellan 18 300 och 21 000 invånare till år 2050. Den lägre nivån motsvarar den prognos som SCB gör för Sveriges kommuner. Den högre nivån syftar till att ta höjd för en starkare tillväxt men samtidigt sätta taket för hur vi kan utvecklas i en lagom takt enligt framtidsbild 2050. Diagrammet till höger visar den historiska befolkningsutvecklingen samt en svagt uppgående kurva enligt SCB-s prognos och en brantare uppåtgående kurva för en övre nivå för tillväxt till 2050. Tillväxten är fördelad på de tre tätorterna och landsbygden med mindre orter och byar i ungefär samma andelar som idag.

Teckenförklaring

- 1 Hallstahammars tätort**

Hallstahammar utgör den första noden för bebyggelseutveckling och är kommunens centralort. Orten har värden för boende och service. Stor del av bebyggelseutvecklingen samlas här genom komplettering av tätortens bebyggelse.
  - 2 Kolbäcks tätort**

Kolbäck utgör den andra noden för utveckling med trivsamma boendemiljöer och en stark kollektivtrafiknod. Komplettering av den befintliga bebyggelsen bidrar till att främja orten som kommundelcentrum.
  - 3 Strömsholms tätort**

Strömsholm utgör den tredje noden i kommunen. Orten erbjuder unika boendemiljöer och ett viktigt besöksmål genom dess starka natur- och kulturvärden samt betydelse för hästnäringen.
- Viktig kollektivtrafiknod
 Särskilt viktiga besöksmål
 Naturvärden för rekreation och friluftsliv
- Industri och verksamhetsnod**
 Eriksberg föreslås vidareutvecklas med verksamheter och industri.
- Viktiga noder utanför kommunen**
 Viktiga noder att säkerställa god tillgänglighet till.
- Viktiga transportsamband**
 Viktiga regionala transportsamband för att säkerställa god tillgång till arbete, utbildning, service och upplevelser.
- Kopplingar mellan orterna**
 Viktiga samband för att bibehålla och utveckla samhörigheten mellan kommunens tätorter. Stråket är särskilt viktigt för gång- och cykel och kollektivtrafiken.
- Det grön-blå stråket**
 Kolbäcksån/Strömsholms kanal och dess strandnära skog utgör ett viktigt värde för natur- och friluftsliv som ska beaktas och utvecklas för att öka tillgängligheten.
- Sammanhängande grönområde**
 Den tätortsnära skogen runt Hallstahammars tätort utgör ett viktigt sammanhängande område med värde för natur och friluftsliv som ska värnas.
- Viktig nod för natur- och friluftsliv**
 Området runt Strömsholms slott och Strömsholms golfbana utgör noder med särskilt stor funktion för natur- och friluftslivet i kommunen och ska värnas.

Utvecklingsstrategier

Utveckla och binda samman grönområden och vattenområden.

Kommunens grönska är en viktig tillgång för människor och bidrar bland annat till god hälsa. Dessutom skapar grönska en möjlighet för friluftsliv och rekreation för kommunens invånare. Genom att utveckla och binda samman olika grönområden kan tätorterna att se mer levande och inbjudande ut. Kolbäcksån och Strömsholms kanal har stor betydelse för kommunens identitet och ska utgöra ett strategiskt samband för naturvärden och rekreation.

Samla bebyggelsen i noder.

Bebyggelseutvecklingen ska i huvudsak ske i tätorterna Hallstahammar, Kolbäck och Strömsholm. På landsbygden utvecklas redan etablerade byar för att öka förutsättning för kollektivtrafik och service. Industri och verksamhetsområden ska växa i samlade kluster i mer bullerutsatta lägen separerat från bostadsbebyggelse. Genom att samla bebyggelsen i noder kan också kommunens natur- och kulturvärden bibehållas och utvecklas.

Öka tillgängligheten i Mälardalsregionen.

Kommunen kan bli en strategisk knutpunkt i Mälardalsregionen där olika transportslag möts. Kolbäck och Hallstahammars stationer ska bli starka bytespunkter som samlar lokal och regional kollektivtrafik på järnväg och väg. Den lokala kollektivtrafiken gör det möjligt för alla att resa mellan kommunens tätorter. Genom att koppla samman kommunen och regionen kan fler få möjlighet att nå resmål inom rimlig tidsrymd och resa hållbart till skola, arbete och fritid.

Koppla samman kommunen fysiskt och socialt.

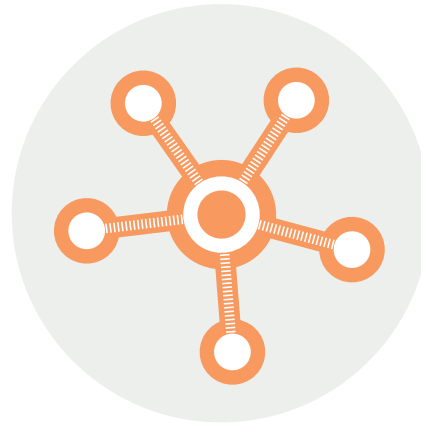
Vi ska utveckla cykelnätet mellan kommunens tätorter. Inom tätorterna ska vi utveckla starka gång- och cykelstråk för att göra det enklare för alla att ta sig runt på ett hållbart sätt. Detta sammanlänkar kommunen och bidrar till både folkhälsa och samhörighet.

Utveckla och binda samman grönområden och vattenområden.

Samla bebyggelsen i noder.

Öka tillgängligheten i Mälardalsregionen.

Koppla samman kommunen fysiskt och socialt.

Mark och vatten

Utvecklingen av mark och vatten är den fysiska strukturen för hur vi kan nå framtidsbild 2050. Detta kapitel beskriver hur olika områden kan utvecklas och hur bebyggelse bör användas, utvecklas och bevaras i ett långsiktigt perspektiv. Kapitlet redogör för principer och ställningstaganden som ska vägleda kommande planering och beslut. Plankartan visar hur inriktningen kan se ut mer konkret med vägar, bebyggelse, naturområden och vattenområden.

Kapitlet har fem avsnitt:

- Tätorter
- Landsbygd
- Ekosystemtjänster
- Transporter och mobilitet
- Teknisk försörjning

Plankarta

I kartan till höger redovisas huvuddragen för användningen av mark och vatten med utblick på 2050. På följande sidor finns även kartor över tätorterna i större skala med samma innehåll. Kartorna finns även som bilaga i större format. I webbversionen av planen finns även möjlighet att ta del av innehållet i en interaktiv digital karta. Nedan följer en beskrivning av hur plankartan ska tolkas. Innehållet delas upp i fem huvudgrupper på samma sätt som avsnitten i detta kapitel.

Tätorter

Tätortsutvecklingen samlas i tre övergripande kategorier. Inom tätortsbebyggelsen finns bostäder, icke störande verksamheter, service, skola, vård, grönområden och teknisk infrastruktur mm som inte särredovisas i plankartan.

Blandad tätortsbebyggelse

Områden med blandad bebyggelse där det finns många funktioner utöver bostäder, till exempel handel och service, och som fungerar som centrum och mötesplats i tätorterna. Utvecklingen av centrumbebyggelse kan inrymma en kombination av handel, service, kontor, samlingslokaler och tillfällig vistelse tillsammans med bostäder.

Tätortsbebyggelse med bostäder

Områden för tätortsbebyggelse med bostäder består av befintlig bostadsbebyggelse där inslag av bostadsnära service förekommer, till exempel skola och förskola. Områden för utveckling av bostäder redovisas som kan rymma bostadsbebyggelse med inslag av bostadsnära service.

Verksamheter och industri

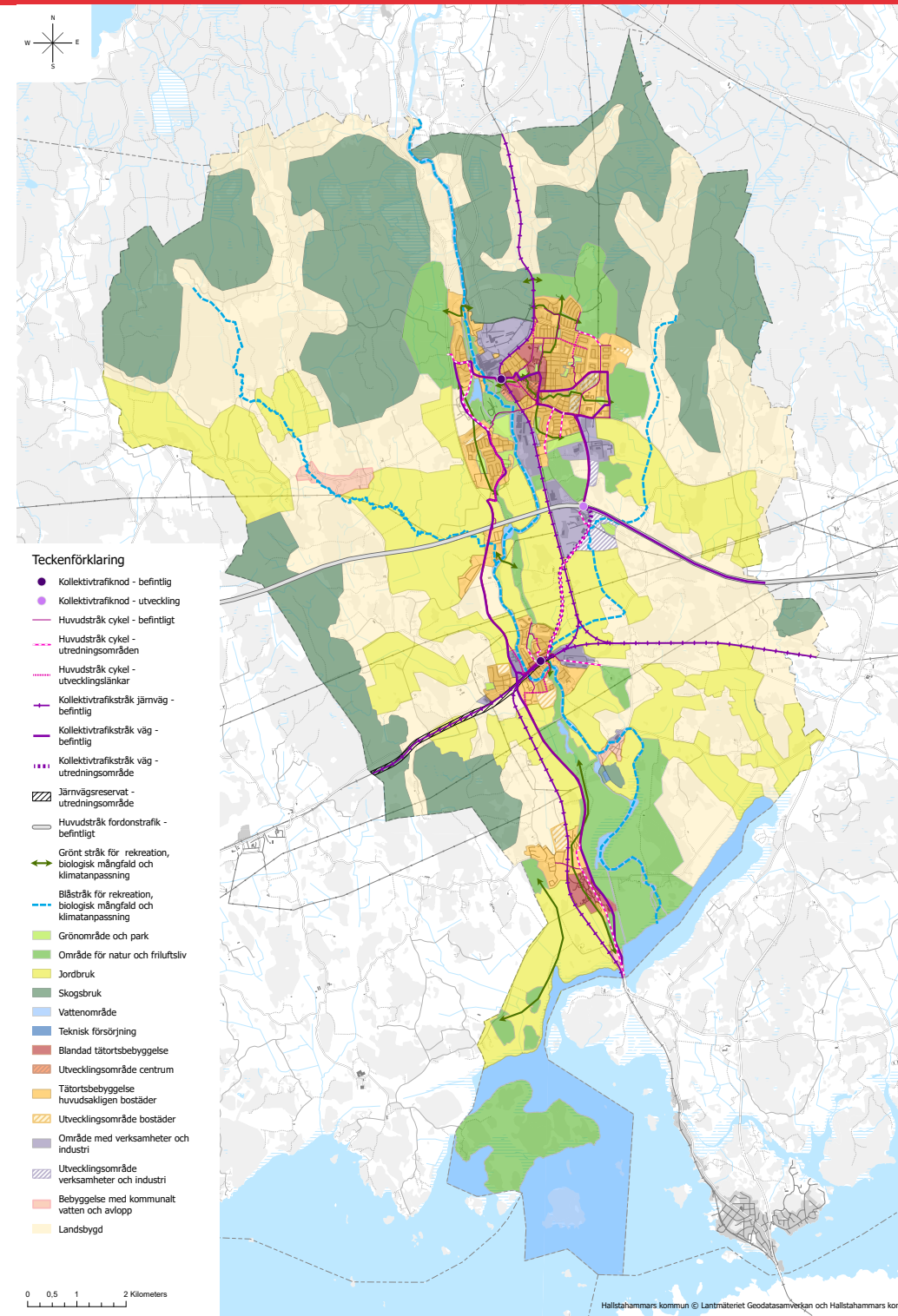
Verksamheter som är störande för omgivningen och som inte är lämplig att placera nära bostäder samlas i kategorin verksamheter och industri. Inom användningen ingår traditionella industriområden eller annan verksamhet som är störande för omgivningen eller genererar höga trafikflöden eller tung trafik.

Landsbygd

Utanför tätorterna finns områden med spridd bebyggelse som är möjliga för flera användningar, exempelvis bostäder, skogs- och jordbruk, besöksanläggning eller skolor, men där det inte är nödvändigt att i detalj ange vilka markområden som bör användas för vad.

Bebyggelse med kommunalt vatten och avlopp

Bebyggelse med kommunalt vatten och avlopp utgörs av befintliga större bebyggelsegrupper på landsbygden. De består huvudsakligen av bostadsbebyggelse där det kan förekomma servicefunktioner och mötesplatser.

Ekosystemtjänster

Plankartan redovisar större områden som har betydelse för ekosystemtjänster med funktioner som rekreation, biologisk mångfald, klimatanpassning och areella näringar.

Grönområde och park

Områden som utgörs av större parker, grönområden eller anlagda områden för fritidsaktiviteter i eller i nära anslutning till tätorter. Med denna användning avses grönområden som har en större betydelse för tätorten som helhet och bedömts ha behov av att skiljas ut från övrig bebyggelsemiljö. Dessa områden ska bevaras som grönområden och undantas från exploateringar som påverkar områdets värden för natur och rekreation.

Natur och friluftsliv

Områden som utgörs av större sammanhängande områden där värden för friluftsliv, natur- och kulturmiljö, biologisk mångfald och ekosystemtjänster är prioriterade och förvaltas med hänsyn till friluftslivet. Områdena ska vara allmänt tillgängliga och kan innehålla övernattningsmöjligheter för det rörliga friluftslivet, skidspår, vandringsleder, motionsslingor med mera.

Grönstråk

Inom bebyggelsen mellan större grönområden finns behov att utveckla mer grönska för rekreation, biologisk mångfald och klimatanpassning. Grönstråken visar var ekosystemtjänster behöver stärkas.

Blåstråk

Blåstråk utgör vattendrag som har särskild betydelse för rekreation, biologisk mångfald och klimatanpassning.

Vatten

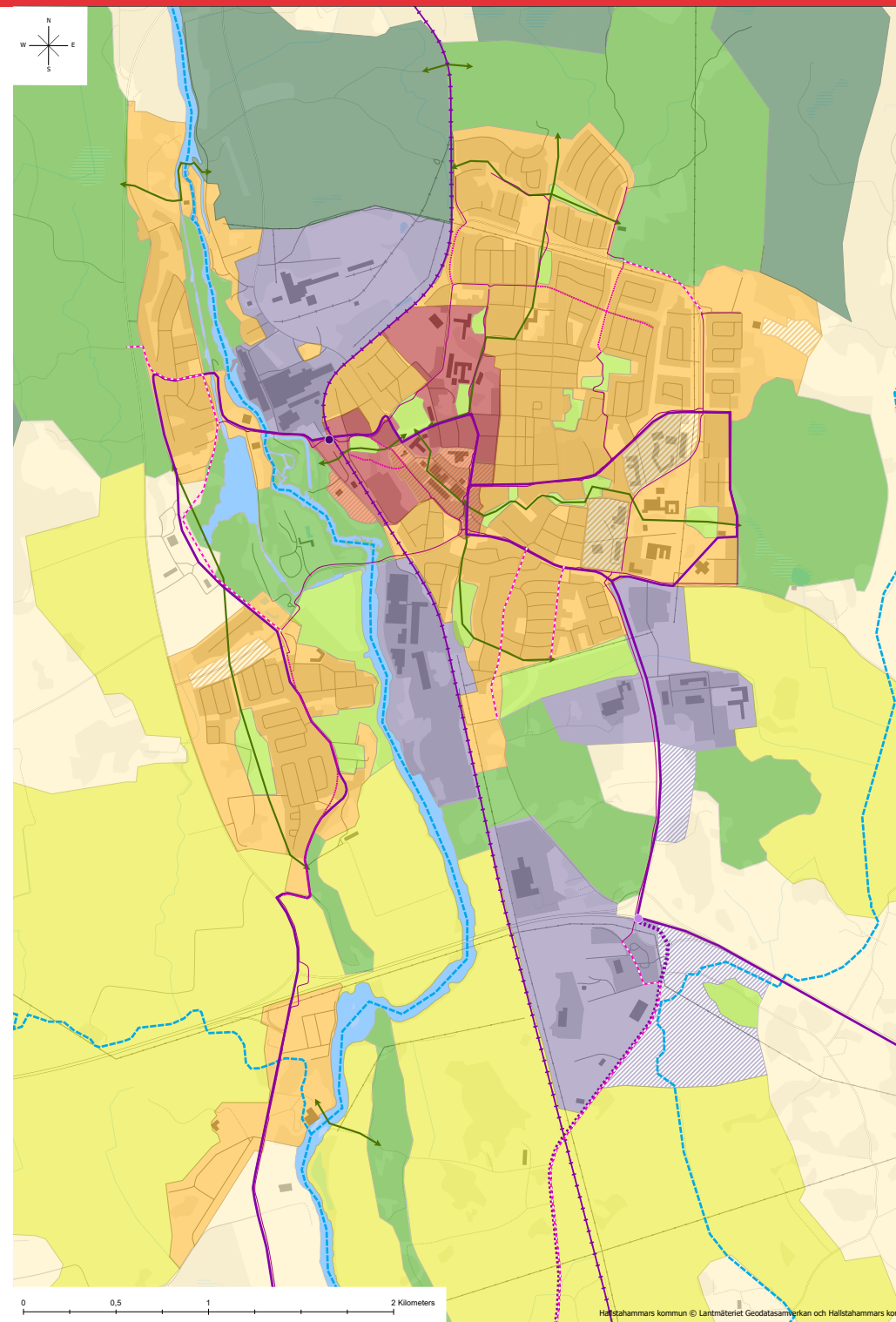
I plankartan finns områden som utgörs av sjöar och vattendrag redovisade. Dessa kan sammanfalla med områden för allmänna intressen, se del 2.

Jordbruk

Områden som brukas för jordbruk där markområdet bedöms ha ett speciellt värde för näringen. Jordbruksmarken ska bevaras och ha företräde framför andra markanvändningar vilket innebär att områdena ska undantas från exploateringar som påverkar dess möjlighet att brukas som areell näring.

Skogsbruk

Områden som brukas för skogsbruk där markområdet bedöms ha ett speciellt värde för näringen. Skogen ska bevaras och ha företräde framför andra markanvändningar vilket innebär att områdena ska undantas från exploateringar som påverkar dess möjlighet att brukas som areell näring.

Transporter och mobilitet

Plankartan redogör för transportstrukturer som har betydelse för utvecklingen av hållbart resande.

Huvudvägnät cykel

Stråk där det finns befintliga gång- och cykelvägar som ska utgöra ett sammanhängande nät med hög framkomlighet för cykel. Cykelnätet kompletteras med utvecklingslänkar för ett sammanhängande huvudcykelnät. Vissa sträckningar behöver detaljstuderas och markeras därför som utredningsområden i kartan.

Kollektivtrafiknod

De två järnvägsstationerna utgör strategiska noder som erbjuder byten mellan olika transportslag. En ny kollektivtrafiknod är placerad på strategisk plats vid Eriksberg i anslutning till E18 som behöver utredas vidare.

Kollektivtrafikstråk

Befintliga kollektivtrafikstråk på järnväg trafikeras med regional tågtrafik. Reservat för utveckling av järnväg är ett område som reserveras för utbyggnation av järnväg. Inga åtgärder ska vidtas som omöjliggör eller väsentligt försvårar utbyggnation av järnväg.

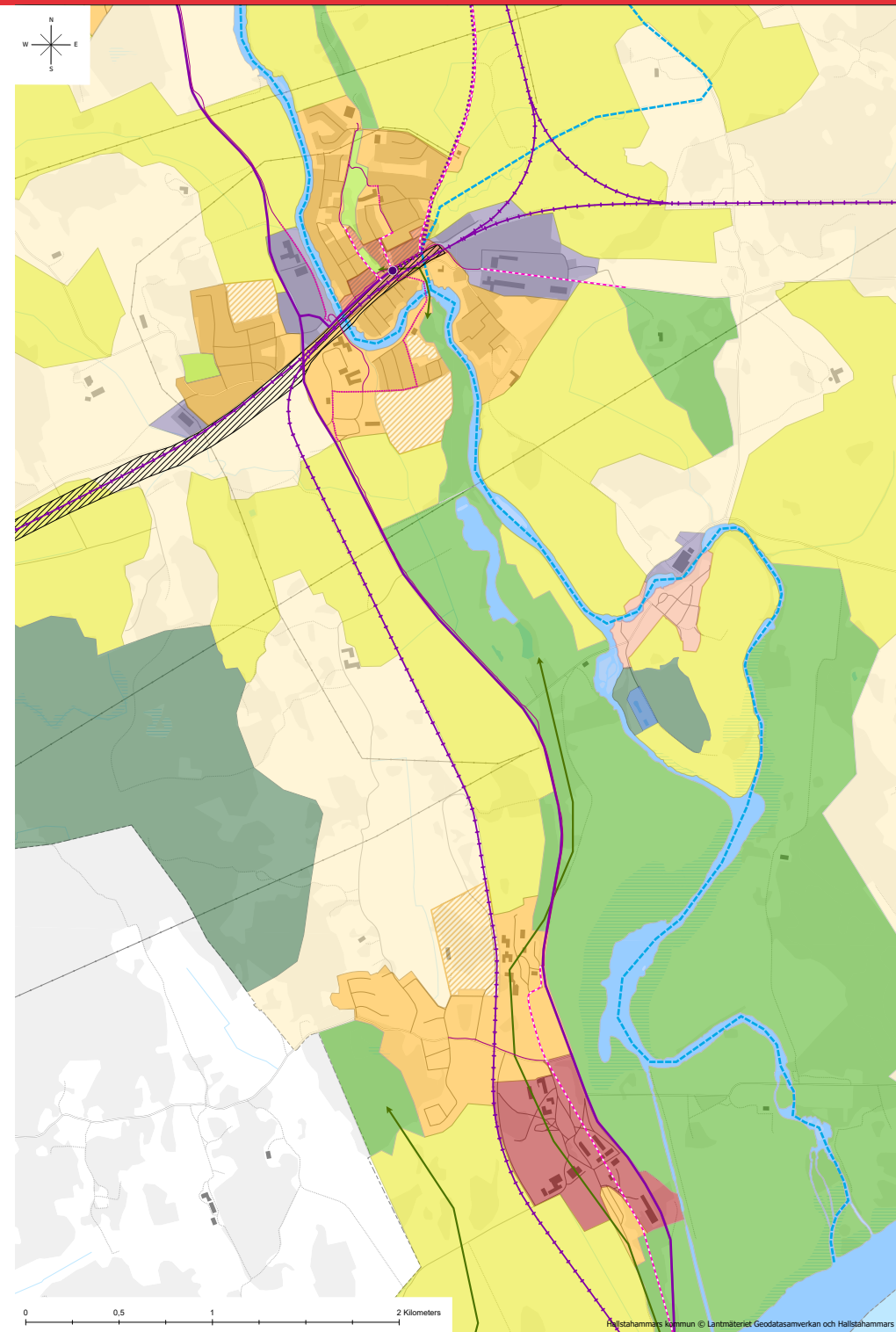
Befintliga kollektivtrafikstråk på väg för lokal och regional busstrafik, där framkomligheten för buss är prioriterad framför andra trafikslag i stråket. Nytt kollektivtrafikstråk på väg är strategiska stråk som behöver utredas vidare utifrån möjligheterna att ingå i kollektivtrafikstråk för väg.

Fordonstrafik

Befintligt huvudstråk för fordonstrafik har särskild betydelse för snabb kollektivtrafik, godstransporter och pendling med bil.

Teknisk försörjning

I plankartan redovisas kommunens befintliga anläggning för teknisk försörjning.

Tätorter

Tätorterna är grunden för kommunens utveckling. I tätorterna finns det bostäder med närhet till arbete, service, handel och kommunikationer. Tätorterna ger också landsbygden tillgång på service och kommunikationer.

De tre största tätorterna Hallstahammar, Kolbäck och Strömsholm har alla unika karaktärsdrag och sin egen bebyggelsehistoria som samspelar och bidrar till helheten. Sörstafors-Lyckhem är en mindre tätort mellan Hallstahammar och Kolbäck. I Hallstahammars tätort bor runt 70 procent av kommunens befolkning och ungefär 20 procent fördelas på Kolbäck, Sörstafors-Lyckhem och Strömsholm.

För att bibehålla den positiva befolkningsutvecklingen ska tätorterna fortsätta att utvecklas med bostäder och goda boendemiljöer. Bostäder utvecklas med en blandning av hustyper och boendeformer för att möjliggöra för människor att kunna bo kvar i orten genom hela livet.

Principer för ett hållbart byggande

Den bebyggda miljön är permanent och det som byggs på en plats ska stå där under en lång tid framöver. Utformning av byggnader och utomhusmiljöer ska bland annat ta hänsyn till klimatanpassade lösningar, materialval och tekniska förutsättningar. Samtidigt spelar gestaltning och estetik i det offentliga rummet en stor roll för tätortens identitet och för människors psykiska och fysiska hälsa.

Översiktsplanens sju principer för ett hållbart byggande ska vara vägledande i utvecklingen av tätorterna.

1. Komplettera befintliga strukturer inom tätorten

För en hållbar samhällsplanering är det viktigt att använda marken effektivt och komplettera tätorten där det redan finns bebyggelse. Genom att samla bostäder i tätorterna kan fler bo nära service, skolor och handel. Då kan vi även bättre nyttja vägar, kollektivtrafik och annan infrastruktur som redan finns. Behovet av att bygga på orörd mark minskar och tätorterna blir mer sammanhängande.

Befintliga strukturer inom tätorterna kompletteras i kollektivtrafknära och centrala lägen. Detta skapar ett större underlag för utveckling av både service och kollektivtrafik. Utöver namngivna utvecklingsområden i översiktsplanen kan en mindre komplettering ske inom områden för befintlig bebyggelse. Nedanstående strategier kan användas enskilt eller i kombinationer när olika områden i tätorten utvecklas.

Förnya strukturen med mer blandad bebyggelse

Vid komplettering av bostadsbebyggelse i tätorterna bidrar nya bostäder till en större variation av bostadsformer, både på stadsdelsnivå och tätortsnivå. Det innebär att tillföra bostäder som inte redan finns på platsen idag för att människor kan bo kvar även när bostadsbehovet ändras. Detta skapar mer socialt integrerade stadsdelar där människor med olika bakgrund, ålder och socioekonomisk ställning kan mötas. Blandad bebyggelse syftar även till att tillföra en arkitektonisk variation för att bidra till mer levande och intressanta livsmiljöer.

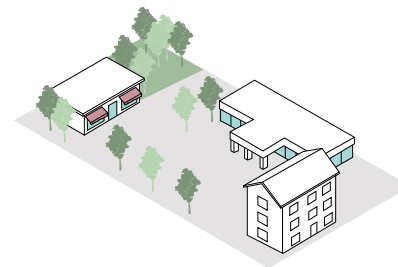
Strategin att förnya strukturen innebär exempelvis att ett område med flerbostadshus kan kompletteras med radhus, eller att ett område med gles bebyggelse får mer tät bebyggelse. Syftet kan också vara att minska skillnader i höjd och storlek mellan olika områden. Det sker genom att bygga nya hus som fungerar som en naturlig övergång mellan höga och låga byggnader. Strategin skulle kunna tillämpas vid mindre kompletteringar inom befintlig struktur eller inom utvecklingsområden i ytterområdena. Illustrationen överst till höger visar hur ett område kan kompletteras med andra typer av bostäder

Befintliga byggnader växer på höjden

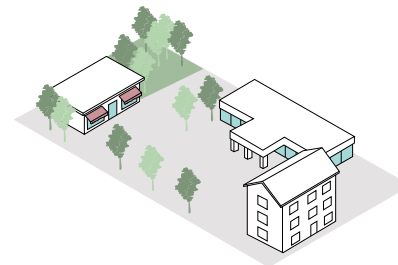
Tätorterna kan utvecklas genom inslag av högre bebyggelse. Markanvändningen kan nyttjas mer effektivt än idag, särskilt i de centrala delarna då bebyggelsen generellt är låg och gles i tätorterna. Strategin innebär att bebyggelsevolymen ökar utan att antalet byggnader ökar. Inom principen ryms på- och tillbyggnader både i höjd- och sidled. Denna strategi skulle kunna tillämpas i Hallstahammar och Kolbäcks centrum.

När centrum utvecklas bör det undersökas om det går att bygga på våningar på befintliga byggnader. Hänsyn måste tas till kulturhistoriska värden och tekniska förutsättningar. När bebyggelsen växer på höjden kan räddningstjänstens förutsättningar förändras. Påbyggnad av lägre hus kan försvåra utrymning och kräva extra byggnadstekniska åtgärder utöver Boverkets byggregler. Illustrationen i mitten till höger visar hur ett område med låg bebyggelse kan byggas på med fler våningar

Förvandla området genom rivning

Rivning ska inte vara första valet vid en komplettering av bebyggelsen. Rivning kan behövas om det krävs en mer effektiv markanvändning och gör det möjligt att förändra områdets bebyggelsetyp eller användning. Principen om cirkulär ekonomi ska tillämpas, både för att undvika rivning och i samband med rivning. Illustrationen längst ner till höger visar hur vissa byggnader kan rivas för att förvandla ett område till en ny typ av bebyggelse.

Om rivning är ett alternativ behöver det analyseras vad som är mest lämpligt ut ett hållbarhetsperspektiv i jämförelse med andra intressen, till exempel kulturmiljövärden. Principen att förvandla genom rivning kan användas för ny bebyggelse som behöver bli anpassad i typ, struktur och skala. Rivning kan tillämpas i delar av Hallstahammar och Kolbäcks centrum eller vid omvandling av exempelvis verksamhetstomter till bostäder.

2. Separera verksamhetsområden från bostäder

Sammanhängande områden för verksamheter och industri kan vara ett störande inslag i bostadsmiljön. Exempelvis kan det handla om stora anläggningar med omgivningsbuller eller som avger lukt. Det kan även vara verksamheter som genererar mycket trafik, till exempel externhandel och stora besöksmål.

Därför bör mark för störande verksamheter och industri lokaliseras avskilt från bostadsområden. Verksamheter har dessutom ofta ett behov av tillgång till större kommunikationsleder där det redan är en bullerutsatt miljö. Nya verksamhets- och industriområden är därför placerade i dessa typer av lägen, till exempel i anslutning till E18.

3. Värdesätt det gröna och stärk samband

I tätbebyggda miljöer har parker och annan grönska betydelse både för människors välmående och för miljön. Grönområden bidrar exempelvis till svalare temperaturer och ger bättre förutsättningar för att hantera ett förändrat klimat. Fullvuxna träd och trädjungar gör nytta både för den biologiska mångfalden och för klimatanpassning och tar lång tid att ersätta. Utvecklingen av tätorterna bör utgå ifrån att använda redan hårdgjorda ytor för bebyggelse för att bevara och utveckla befintliga parker och grönområden.

När vi kompletterar den befintliga bebyggelsen bör vi ta hänsyn till områdets befintliga struktur och värdesätta det gröna. Nya byggnader placeras så att det går att bibehålla kopplingar mellan målpunkter och grönområden. Kompletteringen av tätorterna ska stärka samband och minska barriärer mellan olika områden.

4. Lägg fokus på gestaltad livsmiljö

En god gestaltad livsmiljö utgår bland annat från kommunens historiska utveckling och de värden och kvaliteter som karaktäriserar Hallstahammar. Den fysiska miljön bör utformas för att främja välmående, trygghet och en hållbar livsstil. Arkitektur formar helheten i våra tätorter och landskap. Det som byggs och den arkitektur vi skapar idag blir morgondagens kulturmiljöer.

Regeringens mål för gestaltad livsmiljö innebär ett högre fokus på arkitektur som bidrar till ett hållbart, jämlikt och mindre segregat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer. Genom arkitektur skapas de livsmiljöer som vi bor, lever och verkar inom. Det kan vara byggnader, parker, gator och andra anläggningar – både enskilt och i samspel med varandra.

Kulturmiljöer är spår av människors liv i landskapet och den byggda miljön. Kulturmiljön ses som en resurs för samhället, med betydelse för identitet, trygghet och besöksnäring. Genom att värna om vår historia och lyfta fram kulturmiljöer och historiska värden som en del av samhällsutvecklingen kan vi ha kvar det som finns och förstå platsens historia.

Den fysiska miljöns utformning spelar en avgörande roll för människors möjlighet att delta i samhället på lika villkor. Hur vi utformar våra miljöer påverkar om samhället blir hållbart, jämlikt och inkluderande. Genom att anpassa oss till förändring och samtidigt utvecklar våra miljöer på ett varsamt sätt ger vi en riktning för framtidens gestaltning. Genom att tänka långsiktigt väger vi in hur arkitekturen påverkar människor och hur användbar den är, jämfört med vad den kostar på kort sikt. När gestaltningen utgår från människors behov kan den bidra till att människor känner ett ökat engagemang för platsen de bor på vilket bidrar till ökad social sammanhållning.

Aktuella kunskapsunderlag för värdefulla kulturmiljöer ska användas, särskilt för miljöer som står inför förändring. Kulturarv Västmanland ska användas som underlag för bedömning av kulturmiljövärden. Underlaget behöver kompletteras med en vägledning för en gestaltad livsmiljö som ger stöd i hur kulturmiljövärden och arkitektur ska hanteras i planering och bygglov.

Läs mer om kulturmiljö i Del 2 Planföresättningar.

5. Hantera klimatförändringar

Samhälls- och bebyggelseutvecklingen står inför flera utmaningar, exempelvis klimatförändringar, resursbrist och demografiska förändringar. Genom en ansvarsfull samhällsplanering kan vi minimera klimat- och miljöpåverkan och skapa en mer hållbar framtid. Klimatförändringarna påverkar både samhället och den byggda miljön. För att bevara och utveckla goda livsmiljöer behöver bebyggelseutvecklingen och fysiska miljön anpassas till ett förändrat klimat.

Strategin för klimatanpassning bygger på fyra steg. I första hand bör risker undvikas genom att inte bygga i områden som riskerar översvämning, ras eller skred. Lindrande åtgärder kan handla om att bibehålla naturliga vattenflöden, öka grönska i tätorterna och skapa våtmarker. Därefter handlar det om att hindra skador genom skyddsåtgärder, som exempelvis att bygga ett översvämningsskydd. Som sista utväg kan bebyggelse behöva dras tillbaka från områden där riskerna inte kan hanteras på annat sätt.

Läs mer om klimatrisker under allmänna intressen.

6. Gå över till cirkulär ekonomi

Cirkulär ekonomi är en ekonomisk modell som syftar till att minimera avfall och maximera användningen av resurser genom att skapa ett kretslopp där produkter och material används så länge som möjligt. Ett hållbart byggande kräver en effektiv hushållning av naturresurser för att minska klimat- och miljöpåverkan. En övergång till cirkulär ekonomi stödjer detta genom att begränsa resursuttaget, minska utsläppen och ta bättre tillvara material och produkter inom byggande och exploatering.

Materialförsörjning är en stor del av dagens byggande. Genom att använda krossat berg eller morän i stället för naturgrus finns möjlighet att skydda framtida dricksvattenförsörjning. Materialförsörjningen planeras också för att minimera klimatpåverkan, bland annat genom kortare transportsträckor. Återvinning och återanvändning av material ska vara förstavalet och strategiska lagringsplatser kan behövas för att minska behovet av transporter och att bryta nytt material.

Hushållning handlar även om att ta vara på befintlig bebyggelse. I första hand ska byggnader förvaltas och renoveras, och rivning undvikas så långt det är möjligt. Vid renovering eller rivning bör så mycket byggmaterial som möjligt återbrukas eller återvinnas. Vid nybyggnation bör begagnade byggprodukter användas i första hand. För att lyckas med omställningen till en cirkulär ekonomi behöver tänkesättet genomsyra hela processen – från idé, projektering och byggande, till förvaltning och underhåll.

Principer för hantering av klimatrisker

Undvika

Bygg inte på områden som har risker kopplat till översvämning, ras och skred eller skyfall. Öka inte andelen hårdgjorda ytor som inte släpper igenom vatten i tätorterna.

Hindra

Genom att bygga olika typer av skydd kan risker kopplat till klimatförändringar hindras. Det kan till exempel handla om översvämningsskydd vid bebyggelse eller att fördämningsanläggningar bibehålls för att jämna ut flödet i vattendrag.

Lindra

Genom olika typer av åtgärder kan climateffekter lindras. Öka krontäckningsgraden och andelen gröna ytor i tätorterna för att minska effekten av värmeböljor. Skapa fler våtmarker och vattenmagasin för att hantera skyfall och torka.

Dra tillbaka

Som en sista utväg kan bebyggelse behöva rivas i områden med stora risker där andra strategier inte går att applicera för att uppnå godtagbar effekt.

7. Utveckla social infrastruktur

Social infrastruktur omfattar grundläggande samhällsservice, som hälso- och sjukvård, skola och äldreomsorg, och viktiga miljöer för social samvara och livskvalitet, exempelvis rekreationsområden, mötesplatser, fritids- och idrottsaktiviteter. Tillgången på olika typer av samhällsservice och var den ligger påverkar livskvaliteten för människor. Det utgör en grundläggande del i välfärdssamhället som även skapar en social grund för att människor ska kunna känna tillhörighet samt bidrar positivt till jämlikhet och jämställdhet.

Främja möten och integration

Skolor, parker, lekplatser, handel och fritids- och idrottsanläggningar är samlingsplatser för människor. För att främja integration och social hållbarhet bör dessa lokaliseras på en plats som innebär ett brett upptagningsområde och att de kan samnyttjas av olika verksamheter under dygnet och året. På så sätt främjas möten mellan människor med olika bakgrund både på skoltid och på fritiden. Lokalisering av handel kan också betraktas som en del av den sociala infrastrukturen och kommunens centrum behöver utvecklas till platser där handel koncentreras för att skapa en tydligare mötesplats.

Tillgänglighet

Det är viktigt att social infrastruktur lokaliseras så att den är enkel att nå via gång- och cykel eller kollektivtrafik. Rekreation- och idrottsplatser ska vara tillgängliga för alla för att bidra till jämlikhet och folkhälsa. Planering och utformning av gång- och cykelvägar och kollektivtrafikstråk behöver ta hänsyn till dessa platser som viktiga målpunkter.

Samnyttjande

Samlokalisering och samnyttjande av platser och lokaler har betydelse för en hållbar ekonomi. Det betyder att den ekonomiska investeringen i den fysiska platsen kan användas fullt ut samtidigt som det ger fler möjligheter att få tillgång till ändamålsenliga platser och lokaler för sin verksamhet.

Kommunala verksamhetslokaler bör utformas för samnyttjande där det är möjligt. Det kan exempelvis handla om att lokaler för skolverksamhet kan nyttjas av föreningslivet utanför skoltid. Vid om- och nybyggnation är det viktigt med flexibla lokaler som möjliggör för samnyttjande och enkel omställning vid behov. Exempelvis kan det handla om att möjliggöra att lokaler för skolverksamhet med enkla medel kan ställas om till förskola eller gruppboende vid behov. Flexibla lokaler kan också ha betydelse för samhällets beredskap, där exempelvis skolor kan ombildas till sjukhus i händelse av kris eller krig.

Utvecklingsområden för bostäder

Bostadsutvecklingen ska bidra till en ökad variation av bostadsformer i kommunens olika stadsdelar. Planen innehåller utveckling av nya bostadsområden och komplettering av befintliga bostadsområden. Genom att i första hand komplettera inom befintliga strukturer i tätorterna, använder vi resurser effektivt och undviker att använda värdefull mark, som exempelvis jordbruksmark och grönområden, för bebyggelse.

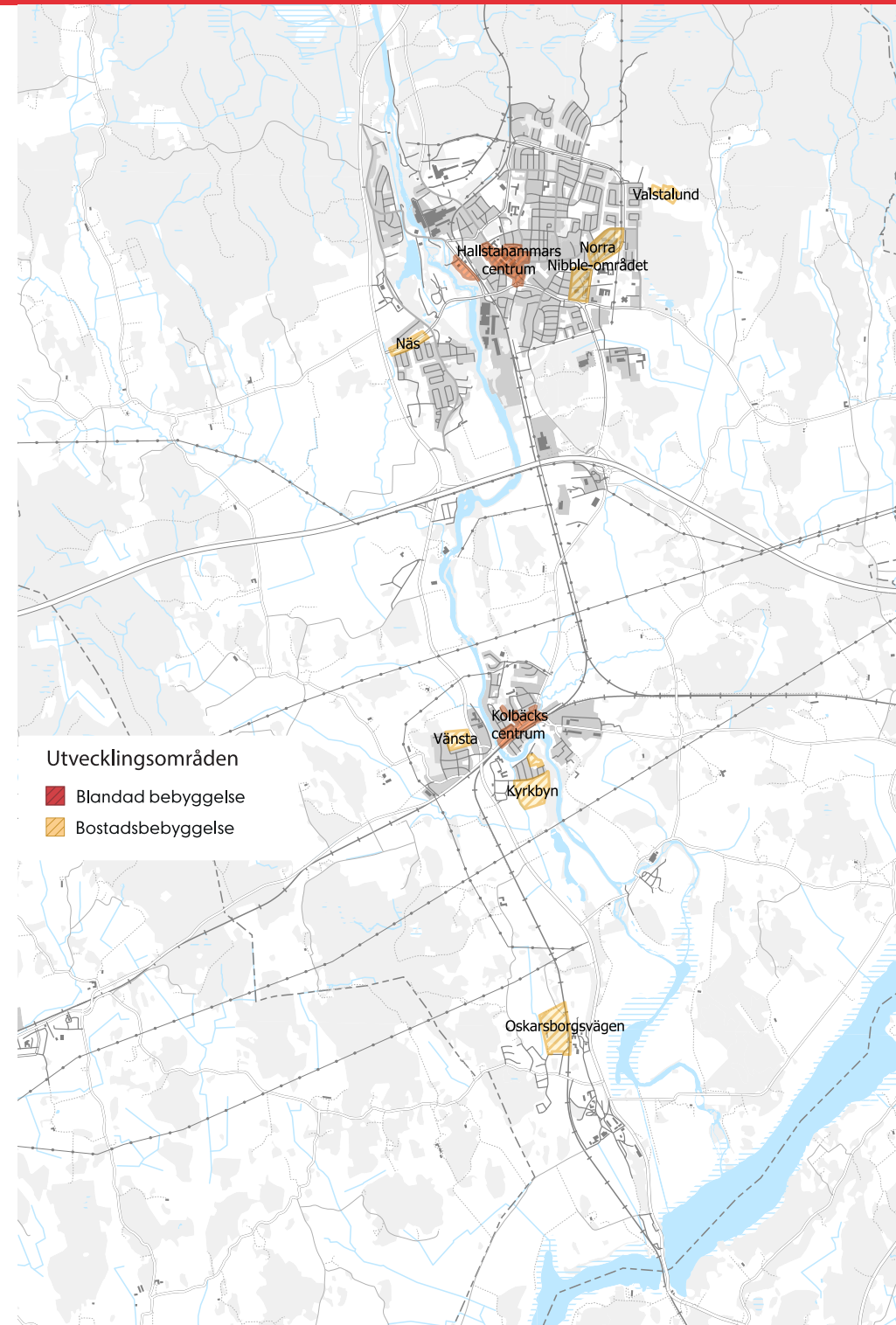
Tätorterna kan utvecklas med blandad bebyggelse där det även finns service och icke störande verksamheter. Bostadsförsörjningsplanen beskriver behovet av vilken typ av bostäder som behövs. Rörligheten på bostadsmarknaden kan förbättras genom att erbjuda fler bostadsformer i olika områden. Om exempelvis årsrika får möjlighet att flytta till mindre, mer tillgängliga bostäder i samma område frigörs villor för barnfamiljer. På så sätt kan bostadsbeståndet i kommunen uppfylla olika behov och livssituationer över tid.

Kommunens planberedskap möjliggör för upp till 900 bostäder i pågående planuppdrag och redan antagna detaljplaner med outnyttjade byggrätter. Vissa äldre planer bör ses över och uppdateras enligt nuvarande bostadsförsörjningsbehov. Mindre tillägg i befintlig bebyggelsestruktur är också möjlig.

Översiktsplanen föreslår utvecklingsområden med sammanlagt cirka 400 nya bostäder i Kolbäck och cirka 800 nya bostäder i Hallstahammar. Ny bebyggelse bör utformas med blandad bebyggelse enligt stadsbyggnadskonceptet Trädgårdsstaden med inslag av tätare kvarter och högre bebyggelse i tätorternas centrum. Utbyggnadspotentialen för varje utvecklingsområde analyseras mer i detalj i fortsatt planering. Bedömningen är att planberedskap tillsammans med namngivna utvecklingsområden klarar att möta den högre tillväxtnivån till 2050.

Hallstahammar

Hallstahammar är det största samhället i kommunen. Förr i tiden var Hallstahammar en utpräglad bruksort där i stort sett alla jobbade på antingen Bruket, Bulten eller Kanthal. Hallstahammarsborna är stolta över sin historia även om orten har lämnat identiteten som bruksort och idag är en modern småstad. Samhället präglas av många små företag och har ett litet men bra utbud av affärer från lokala entreprenörer. Mitt i samhället ligger Åsby- och Skantzenområdet där ett av Mälardalens populäraste utomhusbad finns med avkoppling för hela familjen. Precis bredvid ligger Sörkvärnsforsens naturreservat med unika naturmiljöer på promenadavstånd från centrum.

Centrum

Hallstahammars centrum är en central plats med service, bostäder, handel och mötesplatser, samt goda kommunikationer via busstrafik och järnväg. Centrum är en viktig målpunkt för många människor och många som förflyttar sig till och genom området som en del av sin resa till andra målpunkter. Kopplingen till resecentrum vid stationen är viktig att utveckla. Befintliga detaljplaner möjliggör för ett större resecentrum och bebyggelse i Knektbacken kan förbättra kopplingen mellan stationen och centrum.

Utveckling av centrum är prioriterat. Centrum ska utvecklas för att vara en attraktiv plats där människor vill vistas, vilket innebär att gestaltning av byggnaderna och miljön är viktig. Både bebyggelse och utemiljöer ska utvecklas för att skapa en trygg och levande plats året om. Hallstahammars centrum ska bli kommunens tydliga stadskärna och landmärke. I centrumutvecklingen ingår områden som kopplar samman centrum med stationen. Området längs Hans von Kantzows väg ligger i attraktivt pendlingsläge nära resecentrum och intill centrumparken pågår en detaljplan för bostäder.

Det finns potential för cirka 500 bostäder inom området för Hallstahammars centrum. Strukturen i centrum kan behöva ses över, och komplettering av bebyggelse kan ske med nya kvarter, mindre tillägg eller genom att bygga på höjden. Centrum bör utvecklas med tätare bebyggelse för att stärka identiteten och underlätta orienteringen.

Särskild planeringshänsyn

- Ta fram fördjupad planering för Hallstahammars centrum för en samordnad utveckling av området.
- Planeringen ska inte påverka riksintressen för naturvård, friluftsliv och kulturmiljö negativt.
- Det finns kapacitetsproblem i spillvattennätet vilket innebär att åtgärder krävs för vatten och avlopp i samband med planering och utbyggnation av området.
- Elnätets kapacitet behöver förstärkas i centrala Hallstahammar. Ledningsägare ska involveras tidigt i planeringsarbetet för att samordning med elnätsföretagens utvecklingsplaner.
- Utred bullersituationen vid planläggning av området.
- Genomför riskanalys med avseende på närhet till järnväg.
- Ta fram en strandskyddsutredning för att utreda möjligheten till dispens eller upphävande av strandskydd i delar av området.

- Genomför geoteknisk utredning för att säkerställa markens stabilitet.
- Flyghindersanalys, som beställs hos Luftfartsverket, ska genomföras för objekt högre än 20 meter

Näs

Näs ligger längs med den västra infarten till tätorten Hallstahammar. Området ligger mellan två befintliga bostadsområden med närhet till Näslundskolan, gång- och cykelvägar, väg 252 och busshållplats. Näs är därför en lämplig plats för utveckling av mer blandad bostadsbebyggelse och samhällsservice. Det finns ett pågående planuppdrag för bostäder och ny förskola söder om Sörkvarnsvägen.

Ny bostadsbebyggelse kan främst ske i området söder om Sörkvarnsvägen. Utvecklingen kan bidra till att skapa en mer välkomnande och attraktiv infart till tätorten Hallstahammar. För byggnation norr om Sörkvarnsvägen kan placering av gator vara en utmaning och hänsyn behöver tas till skuggning av befintlig bebyggelse i Agnesdal.

Beroende på vilka bostäder som byggs, och var en eventuell förskola placeras, finns det plats för omkring 80 bostäder. Utveckling av området kan skapa en sammanhållen utveckling av Hallstahammar med goda förutsättningar för kollektivtrafik. En bedömning av exploatering på jordbruksmark motiveras i bilagan Lokaliseringsprövning för bebyggelse på jordbruksmark.

Särskild planeringshänsyn

- Utred bullersituationen vid planläggning av området.
- Genomför riskbedömning vid bebyggelse kring närliggande sekundärled för farligt gods.
- Det finns kapacitetsproblem i spillvattennätet vilket innebär att åtgärder krävs för vatten och avlopp i samband med planering och utbyggnation av området.
- Elnätets kapacitet behöver förstärkas i centrala Hallstahammar. Ledningsägare ska involveras tidigt i planeringsarbetet för att samordning med elnätsföretagens utvecklingsplaner.
- Undvik negativ påverkan på grundvatten och miljökvalitetsnormer.
- Hänsyn tas till att området ligger inom vattenskyddsområde.
- Vid utveckling på norra sidan av Sörkvarnsvägen tas hänsyn till befintlig bebyggelse.

Valstalund

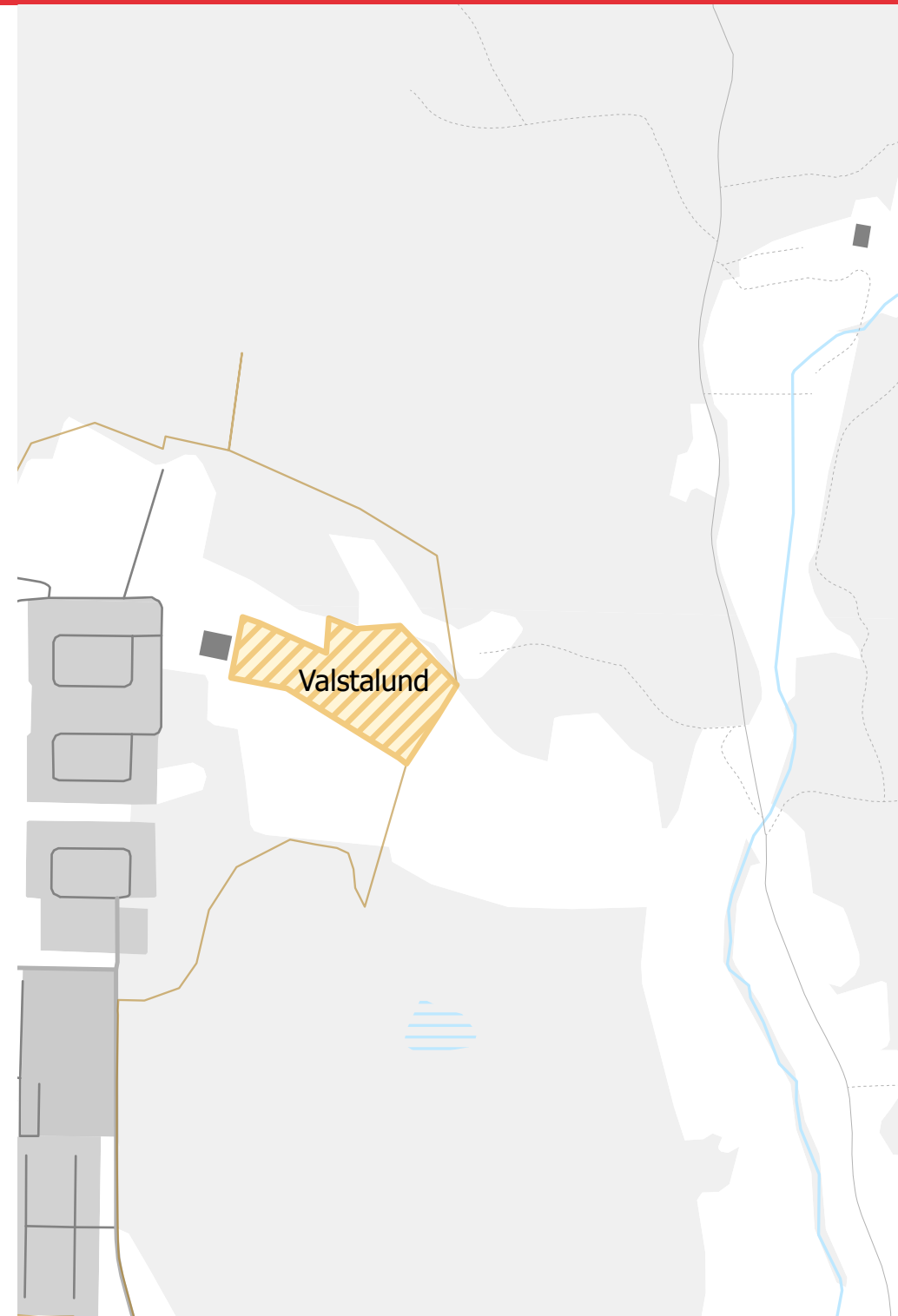
Valstalund ligger i den nordöstra delen av tätorten och är idag ett relativt homogent villaområde. Här finns goda rekreationsmöjligheter, bland annat är det nära till Valstalunds naturreservat och motionsspår upp mot Duvhällarna. Det finns en gällande detaljplan precis intill som ger förutsättningar för att vidareutveckla området och ta tillvara redan gjorda investeringar i trafikstruktur, vatten och avlopp. Möjligheterna för gång- och cykel är goda, men möjlighet att nyttja kollektivtrafik sämre.

Det kan byggas omkring 100 nya bostäder i området. Valstalund kan utvecklas till en mer varierad stadsdel med blandad bebyggelse. Det kan bidra till att uppfylla tätortens bostadsbehov för livets alla skeden och stärka social mångfald och effektiv markanvändning. Blandad bebyggelse i denna del av tätorten kan också bidra till ett starkare underlag för kollektivtrafik för de norra delarna av Hallstahammar.

Eftersom området ligger på jordbruksmark i utkanten av tätorten bör det bara användas vid den högre nivån för tillväxt och om behovet inte kan lösas i andra delar av kommunen. En bedömning av exploatering på jordbruksmark motiveras i bilagan Lokaliseringsprövning för bebyggelse på jordbruksmark.

Särskild planeringshänsyn

- Säkerställ viktiga rekreationsstråk och att det finns kopplingar till dem.
- Effektiv markanvändning med hänsyn till att jordbruksmark tas i anspråk.
- Området kan anslutas till kommunalt vatten- och avlopp.

Norra Nibble-området

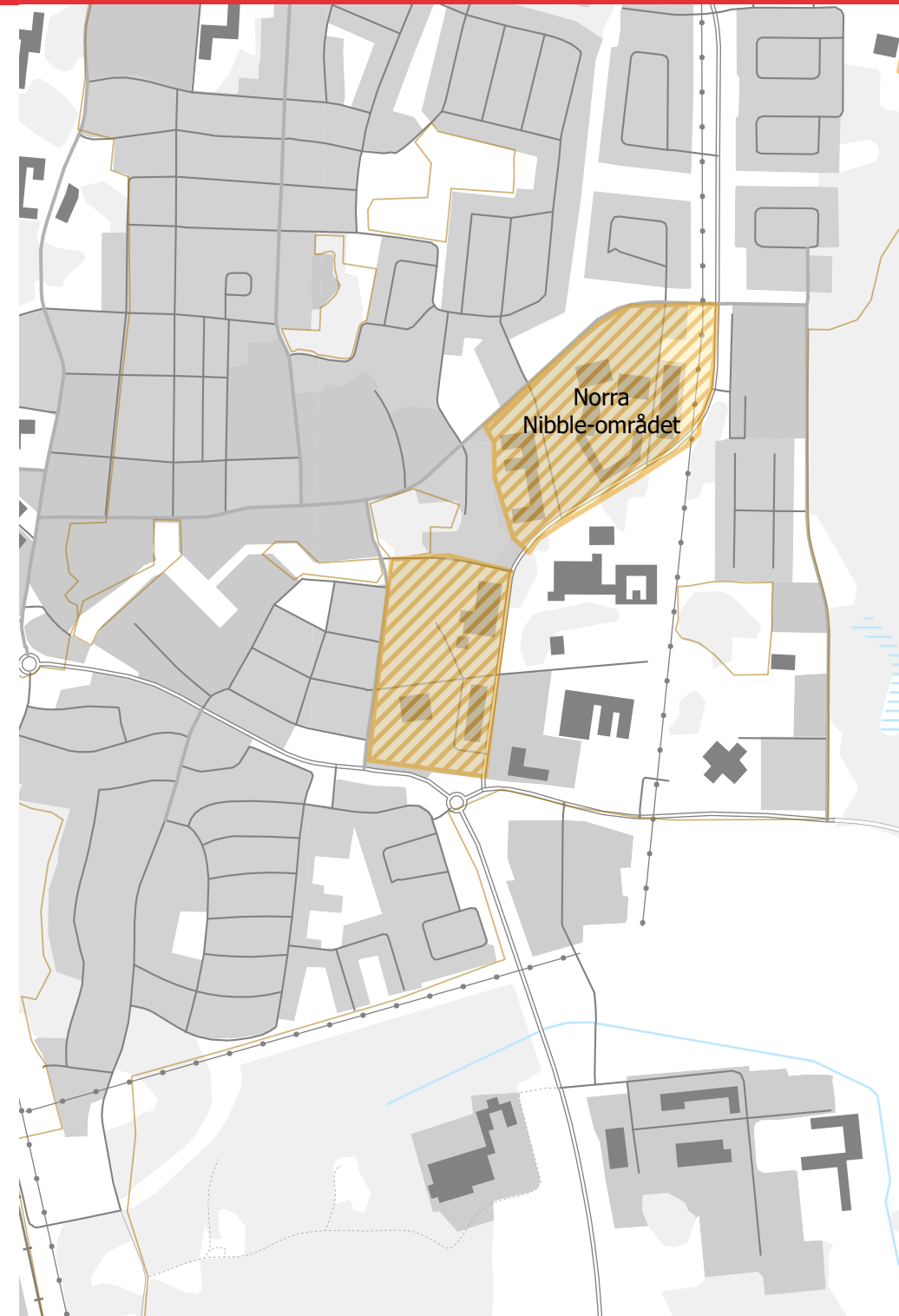
Norra Nibble är ett område med mindre verksamheter och småindustrier som ligger cirka en kilometer väster om centrum. Norra delen av området regleras i gällande detaljplaner till industri- och kontorsändamål med inslag av bostäder. För Nibbleplan, den södra delen av området, regleras marken till handel och småindustri. Omgivningen består av villor och flerbostadshus och området upplevs idag som en barriär vilket är negativt för trygghet och tillgänglighet, särskilt för barn som ska ta sig till skolan.

Norra Nibble-området ligger i ett strategiskt läge med närhet till centrum, service, skola, kollektivtrafik, gång- och cykelvägar samt natur och rekreation. Detta gör området intressant att utveckla med bostäder för att skapa en mer levande stadsdel som kan bidra till att områdets karaktär blir mer attraktivt, samtidigt som det fortsatt ska finnas möjlighet att bedriva icke-störande verksamheter.

Området bör kunna rymma minst 50 nya bostäder, men detta behöver utredas vidare. Oavsett om området utvecklas med bostäder eller inte behöver fysiska och sociala barriärer mellan olika målpunkter minskas. Viktiga målpunkter att ta hänsyn till är centrum, Nibbleskolan, Ädelstenen och Valstaskogen.

Särskild planeringshänsyn

- En övergripande utvecklingsstrategi bör tas fram i dialog med fastighetsägare.
- Använd kulturmiljöunderlaget som stöd för att värdera och bevara kulturhistoriska kvaliteter.
- Hänsyn ska tas till kraftledningen längs Häradsvägen.

Kolbäck

Mitt i kommunen ligger Kolbäck. Det är ett gemytligt litet samhälle där skolan, affären och järnvägsstationen alltid finns precis i närheten samtidigt som du på några få kliv befinner dig ute på vackra landsbygden. Här finns av tradition många småföretagare och ett stort föreningsliv. I närheten finns tillgång till både bra fiske, en niohåls golfbana med naturskönt läge mellan Kolbäck och Mölntorp samt centralt i Kolbäck en vida populär disc-golfbana. Det finns också en starkt positiv Kolbäcks-anda och boende är väldigt stolta över sin ort.

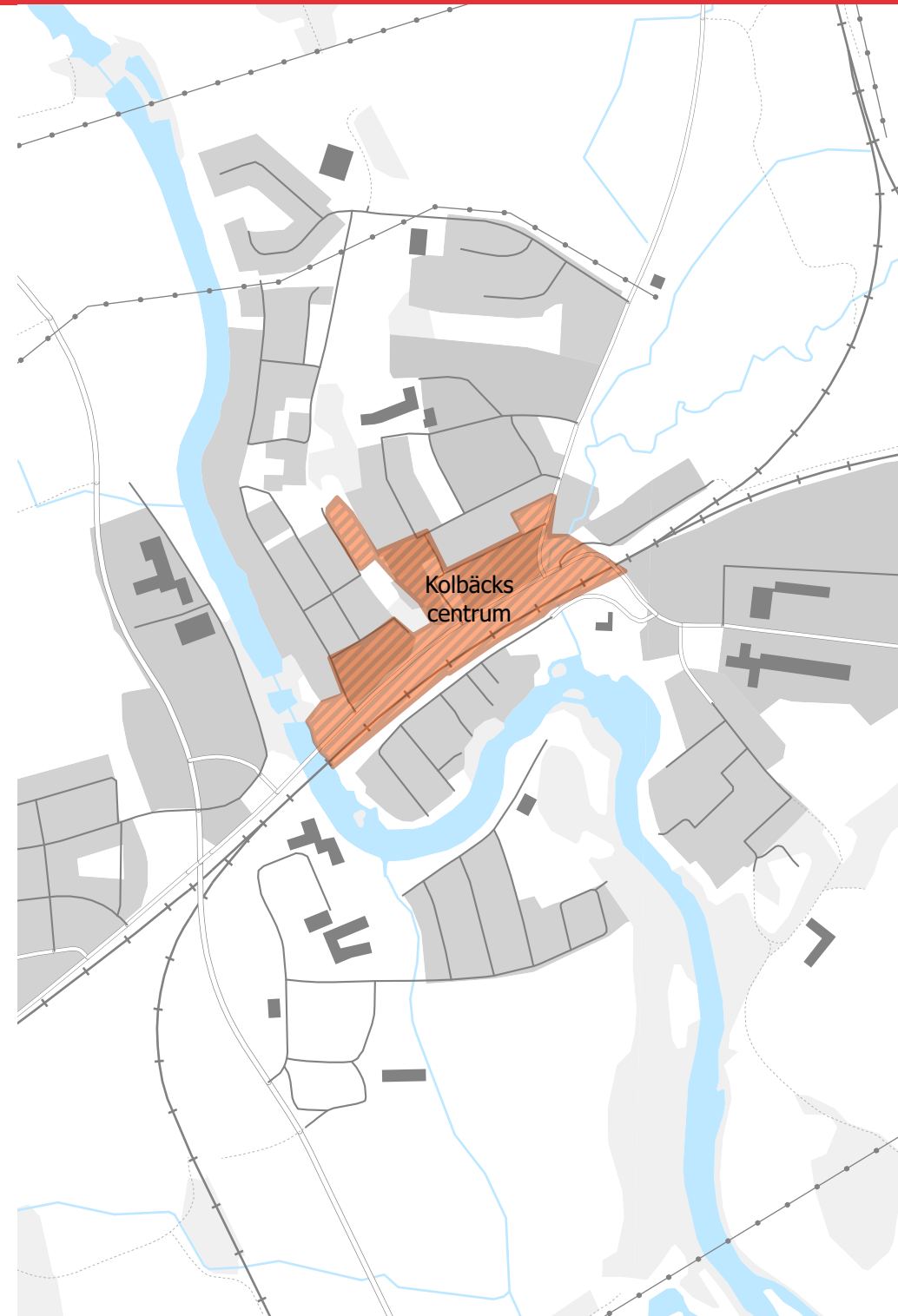
Centrum

Kolbäcks centrum är en viktig nod med närhet till grönska och rekreationsområden samt till handel, service och kommunikationer. Kolbäcks station med sitt stationshus utgör tillsammans med busshållplatsen en central knutpunkt för resor. I området finns en blandning av handel, bostäder, restauranger och service, både i bottenvåningar på flerbostadshus och i fristående byggnader. Det finns mötesplatser i centrum men det behöver utvecklas tydligare torg och fler typer av mötesplatser.

Kolbäcks centrum kan utvecklas med omkring 100 bostäder. Området kan utvecklas med bostäder och möjliggör för sociala möten genom utvecklade utomhusmiljöer för att skapa en trygg och levande plats. Kompletterande bebyggelse, exempelvis flerbostadshus och sammanbyggda småhus, kan ske på lucktomter där det är möjligt. I Kolbäcks centrum kan bebyggelseutveckling också ske genom komplettering av befintlig bebyggelse på höjden med hänsyn till den befintliga bebyggelsehöjden på mellan tre och sex våningar.

Särskild planeringshänsyn

- Ta fram fördjupad planering för Kolbäcks centrum för att samordna utvecklingen av området.
- Undvik negativ påverkan på grundvatten och miljökvalitetsnormer.
- Utred bullersituationen vid planläggning av området.
- Genomför riskbedömning vid bebyggelse kring närliggande sekundärled för farligt gods.
- Planeringen ska inte påverka riksintressen för friluftsliv och kulturmiljö negativt.
- Ta hänsyn till att området ligger inom vattenskyddsområde.

Kyrkbyn

Söder om centrala Kolbäck, på andra sidan Kolbäcksån, ligger Kyrkbyn. Här finns det bland annat finns en kyrka, skola, och bostadsbebyggelse med mestadels villor. Kyrkbyn erbjuder goda kommunikationer med busshållplats invid Kyrkbyvägen samt förbindelser för gång- och cykel till såväl centrala Kolbäck, Hallstahammar och Strömsholm. Utvecklingsområdet utgörs av två delområden med separata fastigheter där ett planprogram har tagits fram som visar målet med utvecklingen. Påbörjade detaljplaner finns för norra delen av Kyrkbyn samt del av södra området.

Enligt planprogrammet kan Kyrkbyn utvecklas med ny blandad bostadsbebyggelse med totalt cirka 150 bostäder samt en förskola i södra delen. Detta skapar möjlighet för att på sikt möta en befolkningsutveckling och skapa ett område som där det är möjligt att bo kvar i livets olika skeden. Grönytor, lekmiljöer och rekreationsområden i anslutning till Kolbäcken ska behållas. Genom en gång- och cykelbro över Kolbäcksån kan området kopplas ihop med de centrala delarna av Kolbäck. Det bidrar till en mer sammanhållen tätort och större tillgång till de rekreationsområden som finns i området.

En bedömning av exploatering på jordbruksmark har gjorts i samband med framtagandet av planprogrammet för området. Utredningen visar att området är lämpligt att bygga inom för att möta bostadsbehovet i Kolbäck.

Särskild planeringshänsyn

- Beakta översvämningsrisker kopplade till Kolbäcken och Kolbäcksån.
- Ta hänsyn till att området ligger inom tillrinningsområde för grundvatten.
- Ta fram en strandskyddsutredning för att utreda möjligheten till dispens eller upphävande av strandskydd i delar av området.
- Utred eventuella föroreningar från tidigare jordbruksanvändning för att säkerställa lämplig exploatering.
- Upprätta en dagvattenutredning för hållbar hantering med hänsyn till tillrinningsområde för grundvatten.
- Tillämpa kulturmiljöunderlaget som stöd för att värdera och bevara kulturhistoriska kvaliteter.
- Undvik negativ påverkan på Kyrkbyåsen som naturreservat och Natura 2000-område samt på riksintresse för kulturmiljö och friluftsliv.
- Området kan anslutas till kommunalt vatten och avlopp.

Vänsta

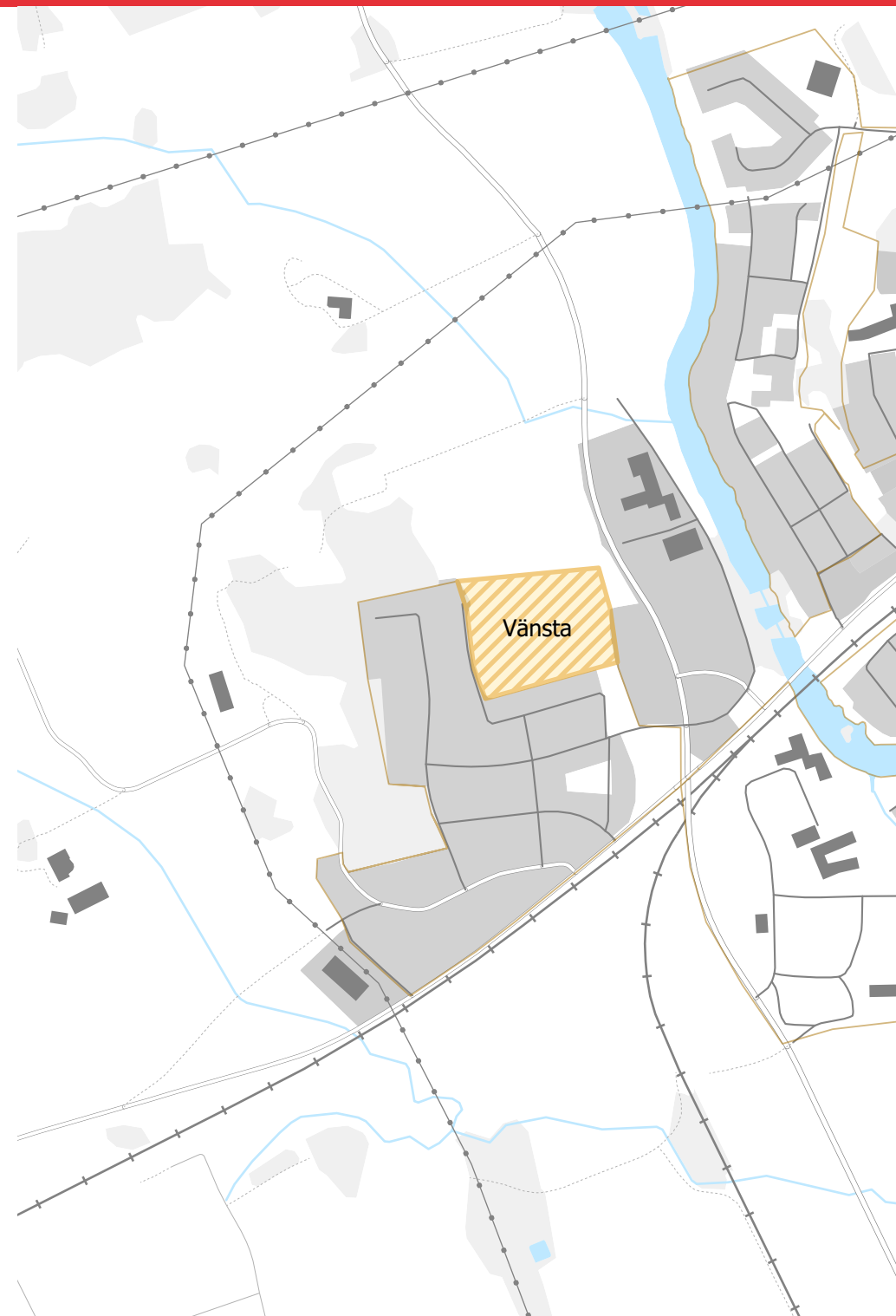
Området Vänsta ligger väster om centrala Kolbäck och omges av befintlig villabebyggelse. För att på lång sikt kunna möta bostadsbehovet i Kolbäck och skapa mer variation av bostäder kan det vara aktuellt att komplettera den västra delen av tätorten med blandade bostadsformer. Området har ett bra läge med väg 252 i öster och god tillgång till kollektivtrafik och gång- och cykelvägar. Närheten till rekreation och friluftsliv skapar förutsättningar för en trivsamt livsmiljö för alla åldrar.

Området kan ha potential att rymma omkring 120 bostäder beroende på bostadsform och utformning av området. Utvecklingen bör även inkludera skapande av grönområden såsom parker och rekreationsytor som kan bidra till att höja livskvaliteten för både befintliga och nya boende i området.

Eftersom området ligger på jordbruksmark i utkanten av tätorten bör det bara användas vid den högre nivån för tillväxt och om behovet inte kan lösas i andra delar av kommunen. En bedömning av exploatering på jordbruksmark motiveras i bilagan Lokaliseringsprövning för bebyggelse på jordbruksmark.

Särskild planeringshänsyn

- Utred eventuella föroreningar från tidigare jordbruksanvändning för att säkerställa lämplig exploatering.
- Upprätta en dagvattenutredning för hållbar hantering med hänsyn till tillrinningsområde för grundvatten.
- Effektiv markanvändning med hänsyn till att jordbruksmark tas i anspråk.

Strömsholm

Strömsholm ligger längst söderut i kommunen. Många känner till Strömsholms slott och trakterna har historiska anor där hästar och ridning stått i centrum i flera hundra år. Idag är Strömsholm något av ett ridsportens eget mecka med nationell ridskola, ridsportens hus och ett av Europas modernaste djursjukhus. Strömsholm bjuder även på slående vacker natur just där Mälaren möter ekskogar och hagar och som är själva sinnebilden för hur man tänker sig Mälardalens kulturlandskap.

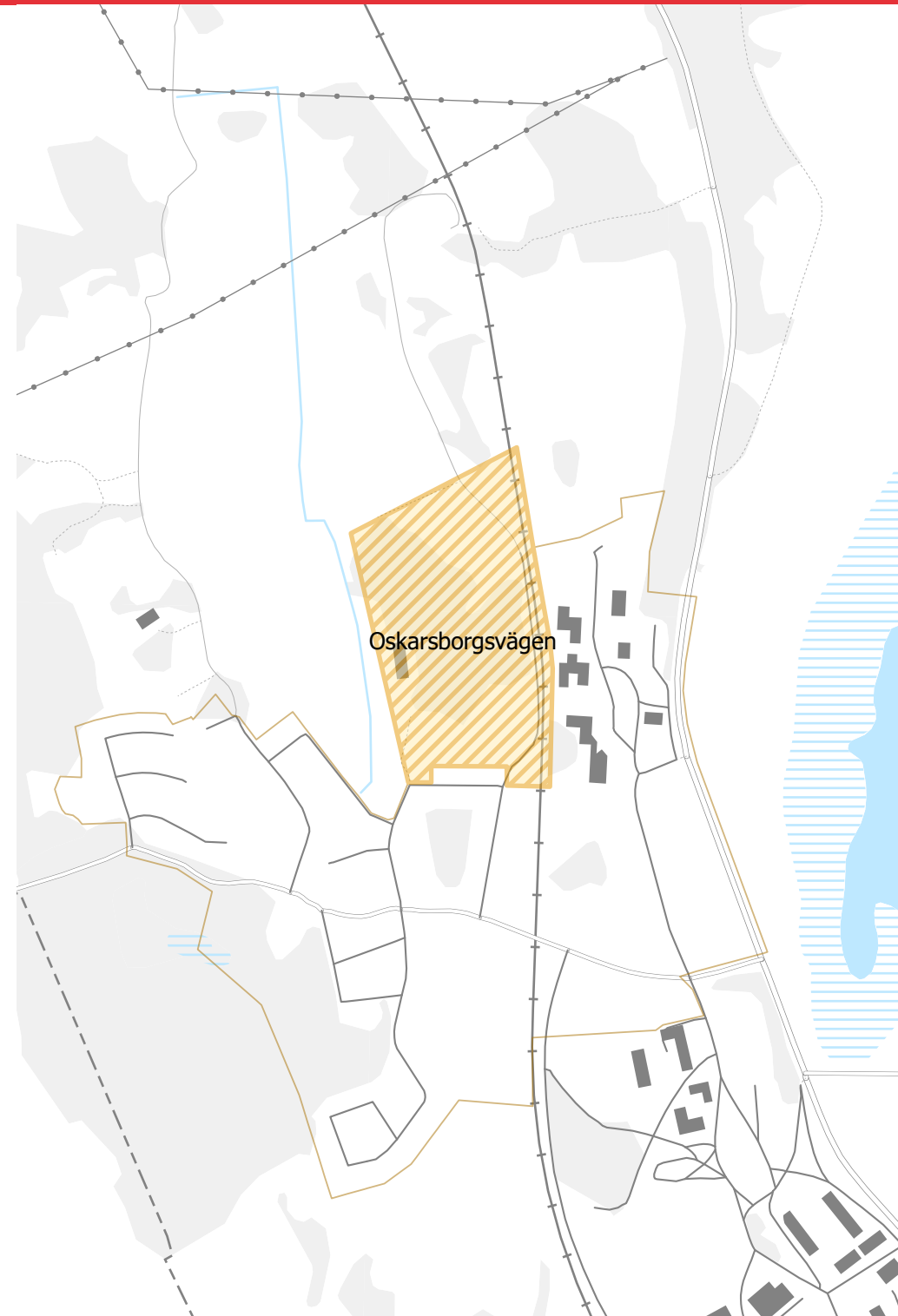
Oskarsborgsvägen

Strax norr om Herrskogen i Strömsholm ligger ett område av lantlig karaktär med en glest samlad bebyggelsestruktur som ska anslutas till kommunalt vatten och avlopp. Området är attraktivt för bostäder och det finns ett bebyggelsestryck med önskemål om avstyckning av tomter i anslutning till den befintliga bebyggelsen. Marken ägs inte av kommunen.

En utveckling av bebyggelse kommer att ske på initiativ av markägaren. Utvecklingen av området behöver planeras i ett sammanhang och omfattningen ska studeras närmare i samråd med markägare. Det finns goda möjligheter att utveckla ett blandat utbud av bostäder som möter behoven i Strömsholm. Skalan behöver anpassas till tätortens småskaliga karaktär och Strömsholms profil som hästcentrum. Möjligheten till hästhållning och behov av grönstruktur ska beaktas. Delar av området utgörs av jordbruksmark som bör bibehållas för odling, djurhållning eller rekreation.

Särskild planeringshänsyn

- Ny bebyggelse utformas och placeras så att djurhållning fortsatt är möjlig.
- Beakta ökad belastning på Oskarsborgsvägen med hänsyn till framkomlighet och trafiksäkerhet.
- Bebyggelse ska anpassas till den lantliga karaktären.
- Tillämpa kulturmiljöunderlaget som stöd för att värdera och bevara kulturhistoriska kvaliteter.
- Ta särskild hänsyn till fornlämningar inom området.
- Utred bullersituationen från järnväg vid planläggning av området.
- Genomför riskbedömning vid bebyggelse kring närliggande sekundärled för farligt gods.

Utvecklingsområden för verksamheter och industrier

Kommunens verksamhetsområden spelar en viktig roll för den långsiktiga utvecklingen. Hallstahammars kommun ska erbjuda goda förutsättningar för företag att etablera och vidareutveckla sig. Ett bra näringslivsklimat bidrar till framväxten både nya företag och innovationer som innebär att fler arbetstillfällen skapas i kommunen.

När verksamhetsområden utvecklas bör man ta hänsyn till hur de nya företagen påverkar förutsättningen för centrumhandel i Kolbäck och Hallstahammar. Till exempel bör inte dagligvaruhandel tillåtas inom industriområden vid E18. Restauranger och sällanköpshandel som inte konkurrerar med centrumhandeln kan eventuellt tillåtas. En konsekvensanalys som visar hur centrumhandeln kan påverkas bör ingå i beslutsunderlaget.

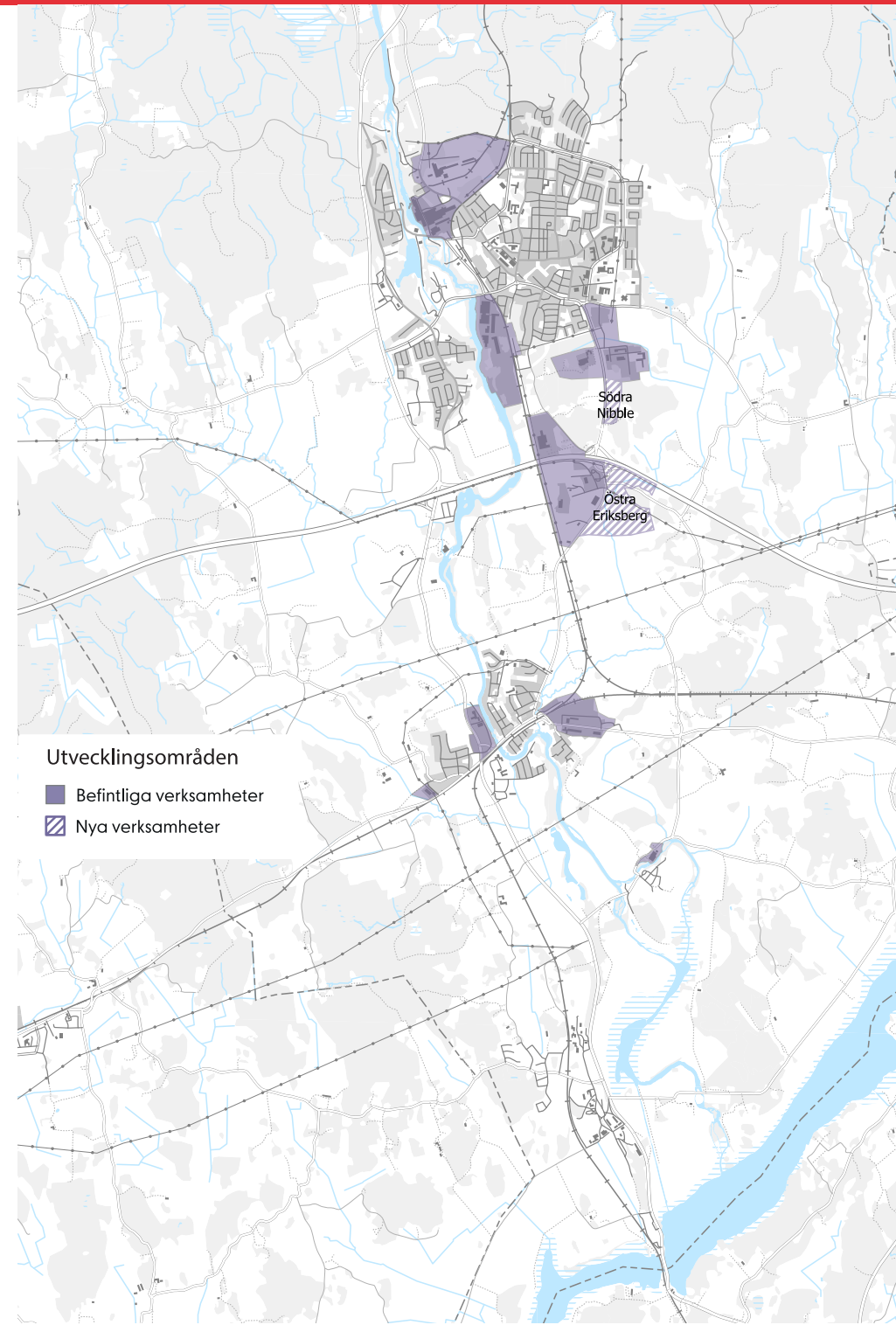
Kommunen behöver ny mark för industri- och verksamheter, både ur ett kortsiktigt och ett långsiktigt perspektiv. Utvecklingen bör ske i en lagom takt utifrån kommunens förutsättningar. Östra Eriksberg och Södra Nibble är kommunens utvecklingsområden för verksamheter- och industrier och beskrivs nedan.

Östra Eriksberg

Östra Eriksberg ligger direkt söder om Hallstahammars tätort och E18 och är till stora delar jordbruksmark. Genom området löper Vinbäcken som rinner ner mot Kolbäck och mynnar ut i Kolbäckån. Den aktuella marken är en kommunalt ägd fastighet men delar av marken i anslutning till E18 ägs av Trafikverket. Direkt väster om Hallstavägen ligger ett befintligt industri- och verksamhetsområde, Västra Eriksberg.

Östra Eriksberg kan utvecklas med verksamheter och industri för att komplettera Västra Eriksberg och på så sätt forma ett sammanhållet verksamhetsområde i kommunen. Utveckling av området ska ske etappvis med start närmast E18 och utifrån förutsättningar och behov kompletteras söderut.

Områdets utveckling kräver samordning ur flera aspekter för att skapa ett attraktivt och hållbart verksamhets- och industriområde. Det är viktigt att det utformas för att skapa en inbjudande och tilltalande infart till tätorten. Med en genomtänkt gestaltning med grönska, belysning, arkitektoniska element och tydlig infrastruktur kan Eriksberg ge ett positivt första intryck för besökare och invånare som speglar ortens identitet.

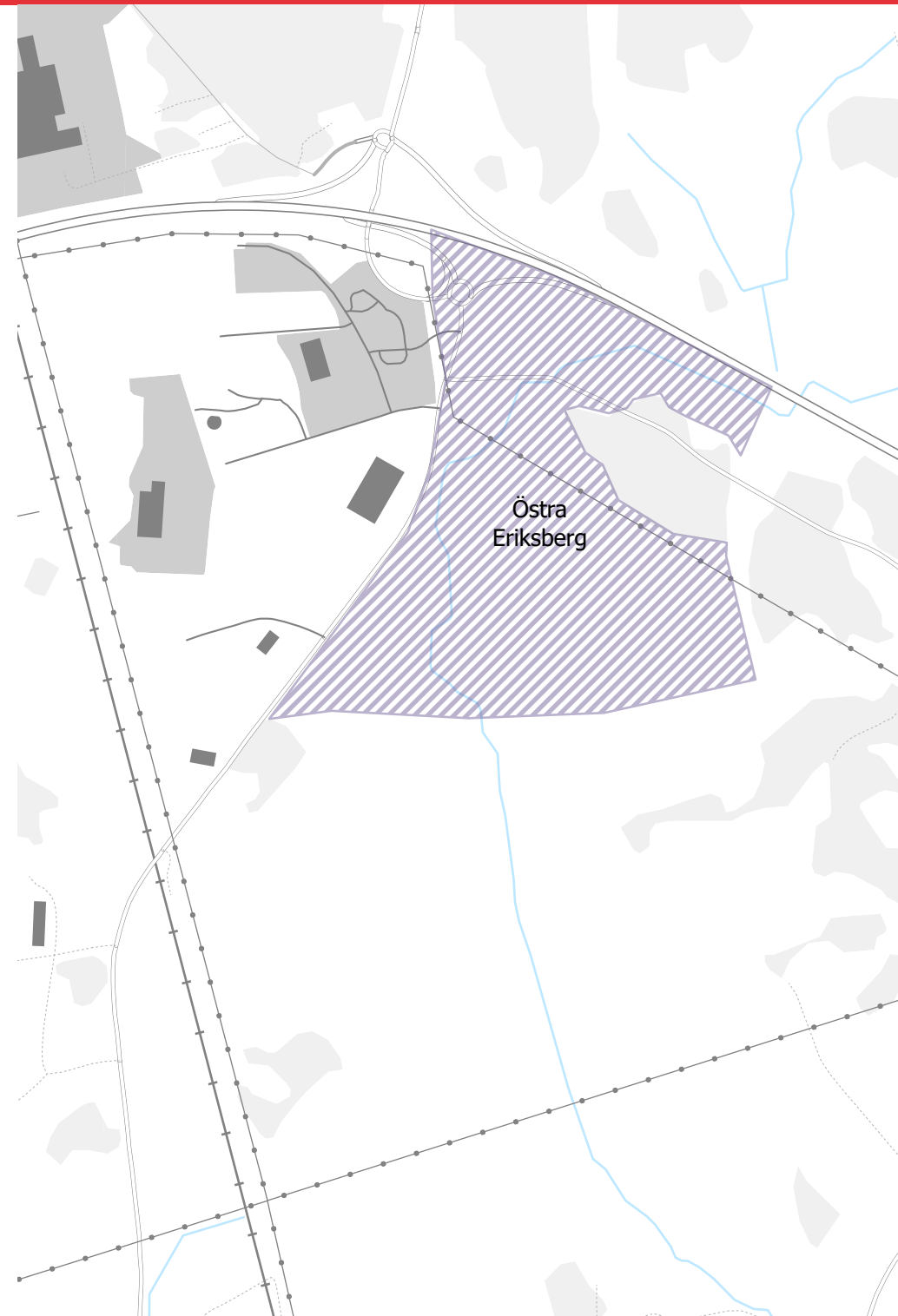

Inför planläggning bör planering för kollektivtrafik och ett cykelstråk mot Kolbäck genomföras. Vid utveckling av området måste hänsyn tas till Vinbäcken för att säkerställa god vattenkvalitet och för att uppnå en effektiv markanvändning. En förstudie bör tas fram för att samordna planeringen ur ett helhetsperspektiv.

Det finns en lokaliseringsutredning som bedömer att området är lämpligt för utveckling av verksamhet- och industri. En bedömning av exploatering på jordbruksmark motiveras i bilagan Lokaliseringsprövning för bebyggelse på jordbruksmark.

Särskild planeringshänsyn

- Hänsyn tas till befintliga åkerholmar inom området.
- Utred området utifrån ett helhetsperspektiv i tidigt skede.
- Ta hänsyn till tillståndspliktig zon längs E18.
- Beakta räddningstjänstens insatsmöjligheter och brandvattenförsörjning vid detaljplanläggning och lovgivning.
- Bedöma och motivera hur planförslaget kan påverka odlingslandskap och landskapsobjekt med bevarandevärden enligt Länsstyrelsens naturvårdsplan.
- Området kan anslutas till kommunalt vatten- och avlopp och kopplas på befintligt elnät.

Södra Nibble

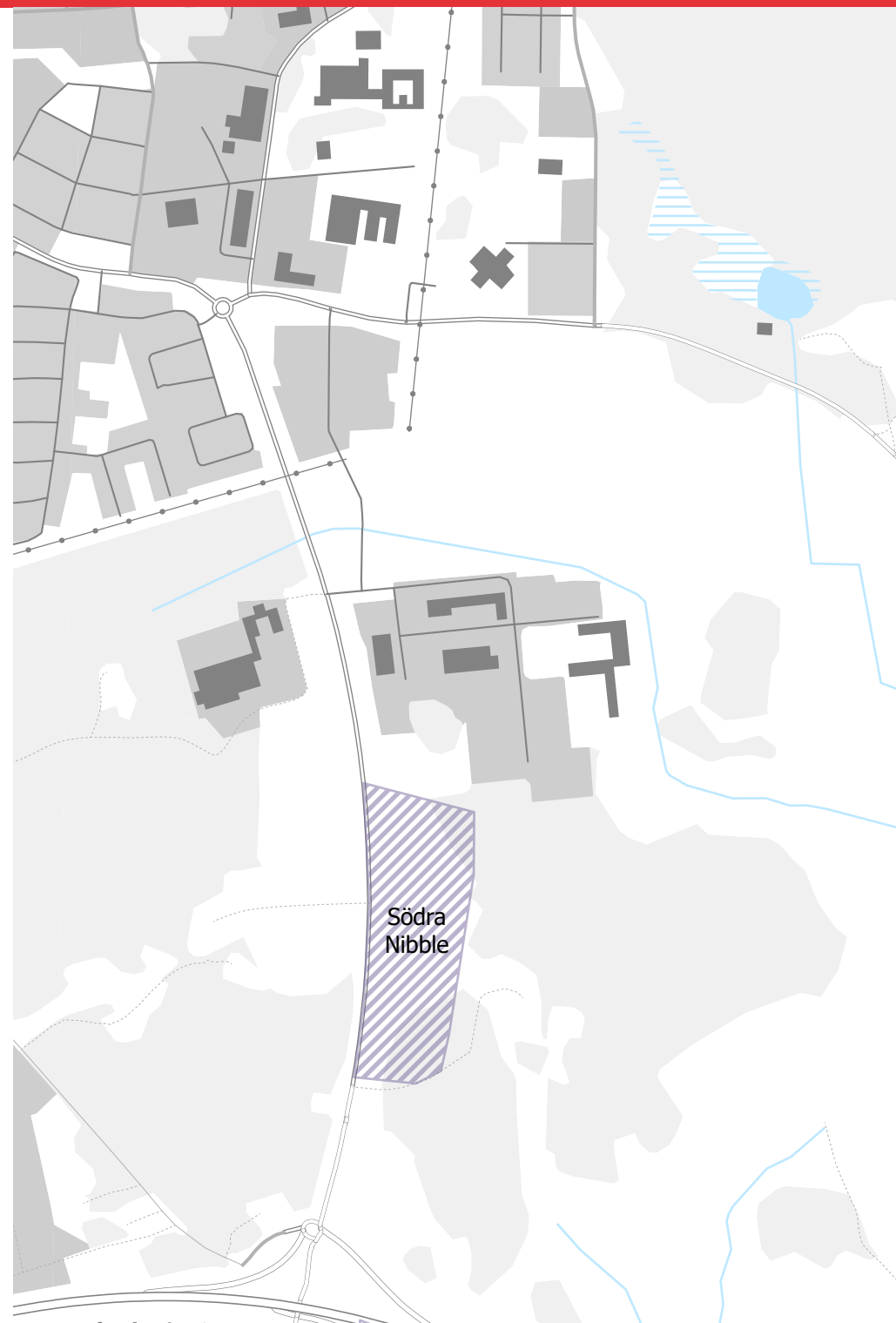
Södra Nibble ägs av kommunen och ligger norr om E18, direkt söder om befintliga verksamhetsområdena i tätorten. Området består av jordbruksmark och skogsmark. Jordbruksmarken har åkerholmar som omfattas av biotopskydd.

Södra Nibble kan utvecklas med verksamheter och industri som ett komplement till de befintliga verksamhetsområdena i Södra Nibble och Västra Eriksberg. Utveckling sker med hänsyn till fornlämningar och biotopsskyddade åkerholmar inom området.

Det finns en lokaliseringsutredning som bedömer att området är lämpligt för utveckling av verksamhet- och industri. En bedömning av exploatering på jordbruksmark motiveras i bilagan Lokaliseringsprövning för bebyggelse på jordbruksmark.

Särskild planeringshänsyn

- Hänsyn tas till befintliga åkerholmar inom området.
- Hänsyn tas till kända och möjliga fornlämningar.
- Bedöma och motivera hur planförslaget kan påverka odlingslandskap och landskapsobjekt med bevarandevärden enligt Länsstyrelsens naturvårdsplan.
- Området kan anslutas till kommunalt vatten- och avlopp och kopplas på befintligt elnät.

Landsbygd

Kommunens landsbygd är ett varierat landskap från norr till söder med skogs- och naturområden, jordbrukslandskap, mindre bebyggelsegrupper, större byar och småorter. Det finns en stark beroenderelation mellan landsbygden och kommunens tätorter, där landsbygden är beroende av tätorterna för service samtidigt som landsbygden har starka värden som är viktiga för kommunens identitet och attraktionskraft. Det gäller att balansera en livskraftig landsbygd med bevarade natur- och kulturvärden. Bebyggelse och verksamheter bör anpassas till landsbygdens förutsättningar för en hållbar landsbygdsutveckling.

Principer för landsbygdsutveckling

Det finns goda förutsättningar för bebyggelseutveckling på landsbygden. Bebyggelsen på landsbygden består till största delen av större gårdsmiljöer och mindre bebyggelsegrupper samt löst sammanhållna större byar och tätortsliknande småorter. Det finns några områden som är anslutna till kommunalt vatten och avlopp. Berg är en löst sammanhållen by väster om Hallstahammar. Möln-torp är en liten tätt bebyggd småort som ligger söder om Kolbäck. Borgåsund är en tätt bebyggd småort som ligger söder om Strömsholm.

När bebyggelsen på landsbygden utvecklas ska följande sex principer vara vägledande.

1. Utveckla befintliga bebyggelsegrupper

Landsbygden ska rymma areella näringar och bebyggelse samtidigt som det finns höga natur- och kulturmiljövärden. Landskapet bidrar också till upplevelser som har en betydelse för kommunens karaktär och identitet. För att bibehålla dessa värden bör ny bebyggelse komplettera de byar och bebyggelsegrupper som redan finns.

Tillskott av bebyggelse i den tätortsnära landsbygden bör ske i ett större sammanhang som innefattar tätortens utveckling på sikt. Nära tätorten finns risk för att en oreglerad utveckling hindrar den framtida tätortsutvecklingen där andra krav finns för placering av gator, grönområden och bebyggelse.

2. Öka underlag för service och kollektivtrafik

Det finns ett behov av att samla ihop bebyggelse för att ge förutsättningar för kommunal service. Skolskjuts och andra kommunala tjänster blir mer ekonomiskt att utföra med en samlad bebyggelse. Genom att komplettera med nya bostäder där det redan finns cykelvägar och bussförbindelser, blir det lättare för människor på landsbygden att resa på ett hållbart sätt.

3. Förutsättningar för vatten och avlopp

Ny bebyggelse behöver lokaliseras med hänsyn till förutsättningar för vatten och avlopp. I anslutning till områden som ingår i det kommunala verksamhetsområdet för vatten och avlopp kan bebyggelsen utvecklas om platsen i övrigt är lämplig.

För områden som ligger utanför det kommunala verksamhetsområdet bör bebyggelseutvecklingen vara mer restriktiv. När större bebyggelsegrupper utvecklas kan det uppstå problem med enskilda lösningar för vatten och avlopp, ur både ett kapacitets- och kvalitetsperspektiv. Det kan även uppstå krav på kommunen att ordna allmän försörjning av vatten och avlopp.

Läs mer om vatten och avlopp på landsbygden under kapitlet Teknisk försörjning.

4. Anpassa till landsbygdens värden

Landsbygden har många värden för exempelvis kulturmiljö, natur, rekreation, jordbruk och skogsbruk. Utveckling av landsbygden sker ofta genom bygglov för enstaka byggnader eller genom förhandsbesked för en mindre samling av bebyggelse där en prövning görs av enskilda och allmänna intressen.

Vid utformning av ny bebyggelse ska hänsyn tas till landskapets karaktär och befintliga bebyggelsestruktur. Förändringar och tillägg i den fysiska miljön bör anpassas med stor omsorg för att bevara lokala natur-, kultur- och landskapsvärden. Det historiska, kulturella och arkitektoniska arvet, inklusive byggnader, bebyggelsemiljöer och landskapsbilder med särskilda värden, ska skyddas genom noggrant val av plats, skala, form, färg och material.

Bebyggelseutvecklingen i kommunen ska ta hänsyn till och stärka Hallstahammars unika landskapsvärden. Följande underlag kan användas i planering och byggande. Utöver dessa finns lagar, förordningar och föreskrifter som också gäller.

- Kulturarv Västmanland. Underlaget är en inventering av kulturmiljövärden och ska användas som underlag för bedömning. Underlaget kommer att kompletteras med kommunala riktlinjer för vägledning och stöd i hur kulturmiljövärdena ska hanteras i planering och bygglov.
- Västmanlands läns landskapskaraktärsanalys. Kommunen delas in i fyra landskapskaraktärer: vattenrikt skogslandskap, slättlandskap, sjönära landskap samt åsar och ådalar. Karaktärerna baseras på samspelet mellan områdets naturförhållanden, markanvändning, historiska och kulturella innehåll samt rumsliga och

andra upplevelsebara värden som präglar området och skiljer det från omkringliggande landskap. Länets landskapskaraktärsanalys ska användas som underlag för bedömning av ett förslags lämplighet och påverkan på landskapsbilden som helhet.

- Program för bevarande av odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden. Bevarandeprogrammet dokumenterar de kombinerade natur- och kulturmiljövärden som fanns i odlingslandskapet 1991. Ett variationsrikt odlingslandskap är avgörande för flora, fauna och den genetiska mångfalden. Värdefulla bebyggelsehistoriska lämningar och strukturer från olika tiders och regioners odlingssystem ska bevaras. Ingen uppdatering av rapporten har gjorts men flera områden brukas fortfarande och rapporten kan vara ett bra underlag vid beslut som rör odlingslandskapet.

5. Hänsyn till areella näringar

Areella näringar utgör starka värden i kommunen. Marker för jordbruk och skogsbruk bidrar starkt till kommunens identitet och är en viktig del för en levande landsbygd. Användning av jordbruksmark för bebyggelse ger negativa konsekvenser för jordbruksmarkens värden, men kan i vissa situationer vara nödvändigt och motiverat för samhällsutvecklingen. Detta beskrivs mer i Del 2 Allmänna intressen.

För landsbygdsutvecklingen är det viktigt att uppmuntra de lokala areella näringarna och det lokalproducerade. Mathantverk och besöksnäring går hand i hand och skogsmark kan vara populära för friluftsliv och rekreation som är viktigt för både besökande och boende. För att stimulera en levande landsbygd är det viktigt att lokala jord- och skogsbrukare kan inkludera besöksperspektivet i sin verksamhet. Sådan markanvändning som gynnar den areella näringens utveckling ur ett besöksperspektiv inryms därför i markanvändningen areell näring.

När ny bebyggelse utvecklas på landsbygden bör man undvika placering på åker-, ängs- och betesmark. Enstaka undantag kan göras för lantbruksrelaterad bebyggelse som är nödvändig för att behålla eller utveckla jordbruksverksamhet och landsbygdsnäring. Bebyggelsen behöver också vara förenlig med jordbrukets verksamheter, till exempel djurhållning, och ska hanteras i planering och lagstiftning enligt praxis.

6. Lokalisering av bebyggelse

För att bevara landsbygdens värden och identitet behöver bebyggelseutveckling ske enligt följande principer.

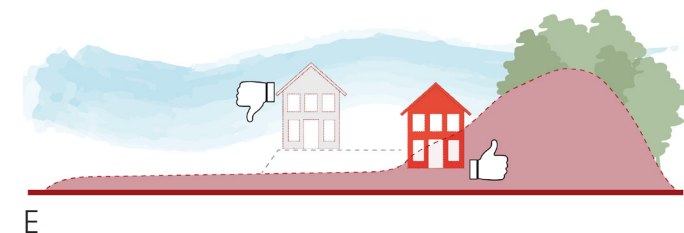
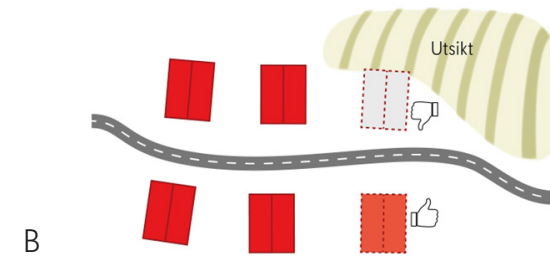
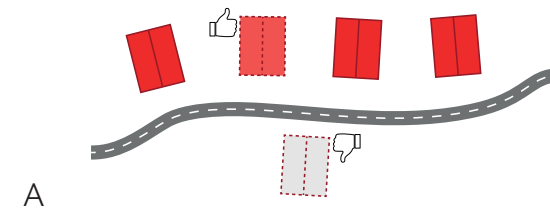
A. Vid placering av ny bebyggelse invid en väg bör dessa placeras av den sidan av vägen där befintlig bebyggelse redan finns. Detta bidrar till att den befintliga bebyggelsen kan stärkas och kompletteras, samtidigt som landskapsbilden bibehålls och oexploaterad mark kan sparas.

B. Vid lokalisering av nya byggnadskroppar ska hänsyn tas till siktlinjer och utsikt. En byggnad kan förstöra eller förtydliga en utsikt. Det är viktigt att göra platsbesök för att förstå hur placeringen kan påverka platsen och området i stort.

C. Ny bebyggelse ska undvikas att placeras på höjdparter i landskapet. Enligt traditionen placerades samhällets viktigaste byggnader på höjdparter där de syntes på långa avstånd, till exempel kyrkan eller herrgården. Ny bebyggelse bör därför i första hand placeras nedanför höjdpartierna för att byggnaden inte ska bli för dominant i landskapet. Om ett landskapsrum och eller dess topografi behöver förstärkas eller förtydligas, kan det vara lämpligt att placera nya byggnadskroppar på höjdparter.

D. Vid prioritering mellan areella näringar är det bättre att placera ny bebyggelse i gränsen mellan dessa för att bibehålla större skiften för båda näringarna. Detta innebär även en mindre inverkan på landskapsbilden.

E. Ny bebyggelse ska i första hand byggas utifrån landskapets och terrängens förutsättningar. Det är i andra hand bättre att placera hus i slänter än att skapa platåer och större utfyllnader. Den nya marknivån ska möta omkringliggande mark på ett bra sätt ur ett tillgänglighetsperspektiv och sett till omgivningspåverkan.

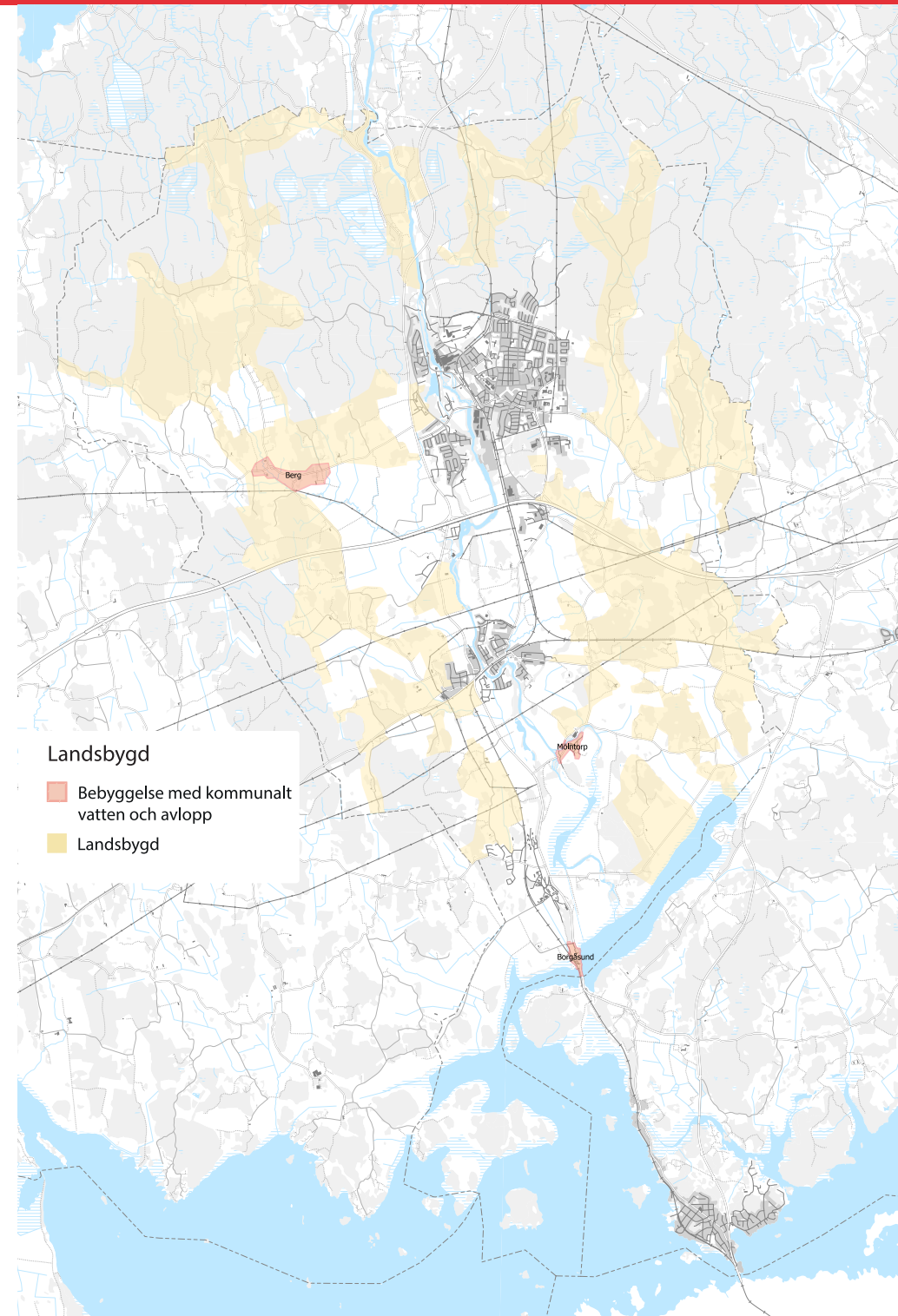
Utveckling av bebyggelse på landsbygd

Landsbygden kan erbjuda en rad olika boendemiljöer med skiftande karaktär. Utveckling av bebyggelse på landsbygden bör i första hand styras till redan etablerade bebyggelsegrupper med kommunalt vatten och avlopp. Enstaka tillskott kan ske i anslutning till annan bebyggelse, främst genom komplettering inom befintliga bebyggelsegrupper. I kartan till höger redovisas landsbygdsområden där det redan finns bebyggelse. Här finns möjligheter att pröva ny bebyggelse utifrån platsens förutsättningar genom detaljplan, förhandsbesked eller bygglov.

När byar förtätas eller om ett större antal bostäder ska tillkomma i en glesare grupp behöver ny bebyggelse bedömas ur ett större perspektiv. Det är också viktigt att tänka på hur förändringarna påverkar omgivningen och om det finns behov av att samordna frågor som trafik, vatten och avlopp. Både enstaka tillskott till en tätare bebyggelse och ett större tillskott till mindre grupper kan innebära ett behov av detaljplanering. I kartan avgränsas områden där förutsättningarna för bebyggelseutveckling på landsbygd är goda.

I kartan till höger finns sammanhållen bebyggelse med kommunalt vatten och avlopp på landsbygd markerad. Småorterna Mölntorp och Borgåsund har tät kvartersliknande bebyggelsestruktur och är anslutna till kommunalt vatten och avlopp. De omgärdas av jordbruk och andra restriktioner vilket innebär att utveckling av ny bebyggelse främst sker genom enstaka tillskott inom den befintliga strukturen.

Berg har en gles bebyggelsestruktur och goda förutsättningar för komplettering. Området är anslutet till kommunalt vatten och avlopp. Berg ligger i ett jordbrukslandskap där en bedömning av påverkan på areella näringar och djurhållning kan behöva göras. Bebyggelseutvecklingen bör följa den struktur som området har idag. Vid en komplettering är det viktigt att ta vara på landskapsvärden vid kyrkan och möjligheten för kollektivtrafik. Vid planering av ytterligare bebyggelse i Berg behöver kapaciteten i det kommunala vatten och avlopp-ledningsnätet utredas.

Ekosystemtjänster

Hallstahammars kommun har en mångsidig och rik natur med skogar, parker, jordbrukslandskap och vattenmiljöer som Kolbäcksån och Strömsholms kanal. Jord- och skogsbruk är viktiga för samhällets ekonomi och landskapets hållbarhet samt bidrar till upplevelsevärden och kommunens identitet. En välutvecklad grön och blå infrastruktur stärker ekosystemen och hjälper kommunen att möta klimatutmaningar. Det finns en mängd olika typer av ekosystemtjänster som bidrar till en god livsmiljö och ett robust samhälle, som samspelar med naturen för att vi ska kunna leva och må bra.

Ekosystemtjänster handlar om de funktioner och värden som naturen ger oss genom grön- och blåområden och påverkas av hur mark- och vattenanvändningen. Eftersom naturens funktioner hänger samman och påverkar många delar av samhället samtidigt, är det viktigt att se ekosystemtjänster ur ett helhetsperspektiv. Att bevara och utveckla ekosystemtjänster stärker den biologiska mångfalden, bidrar till människors hälsa och gör samhället mer motståndskraftigt mot förändringar, som till exempel klimatförändringar. Att vistas i naturen främjar välbefinnande, och om grönområden placeras och utformas på rätt sätt kan de också hjälpa samhället att hantera översvämningar, värmeböljor och andra klimatrelaterade utmaningar. Ett inkluderande och hållbart samhälle bygger på att ekosystemen fungerar – att luften renas, att marken håller vatten, att växter pollineras och att människor får möjlighet till rekreation och naturupplevelser.

Det finns en nyligen antagen grönstrukturplan som utgör ett ramverk för hur Hallstahammars kommun ska planera, utforma och förvalta den gröna infrastrukturen inom kommunen, för att den i längden ska bli hållbar och livskraftig. Syftet med planen är att ange mål och strategier för hur gröna värden ska bevaras och utvecklas, ekosystemtjänster bevaras och stärkas samt biologisk mångfald värnas. Grönstrukturplanens strategier och riktlinjer ska tillämpas vid planering och byggande.

Kommunen ska arbeta aktivt med att utveckla ekosystemtjänster. I samband med exploatering ska naturvärden och grönska inventeras och till exempel i en ekosystemtjänstanalys. Exploateringen får inte minska områdets miljömässiga och sociala värden. Ny bebyggelse och exploatering får inte bryta viktiga gröna stråk eller minska värdet av gröna samband.

Bilden till höger illustrerar vanliga ekosystemtjänster i fyra huvudgrupper som beskrivs nedan. Ikonerna har tagits fram av Boverket.

Ekosystemtjänster gör vårt samhälle möjligt

Ekosystemtjänster är alla de nyttor som naturen ger oss och som gör vårt samhälle möjligt.

- Försörjande tjänster är de resurser vi får direkt från naturen, såsom mat, dricksvatten, trä och andra råvaror.
- Reglerande tjänster hjälper till att rena luft och vatten, hålla klimatet i balans och pollinera växter, vilket är avgörande för både ekosystemen och vårt jordbruk.
- Kulturella tjänster handlar om de upplevelser naturen ger oss, som rekreation, friluftsliv och estetiska värden, vilket bidrar till vår hälsa och livskvalitet.
- Stödjande tjänster är de grundläggande processer som gör allt detta möjligt – exempelvis fotosyntesen som producerar syre, näringsämnenas kretslopp i marken och de livsmiljöer som växter och djur är beroende av.

Försörjande tjänster

Att planera för en god tillgång till odlingsbar mark, lokal livsmedelsproduktion och hållbar vattenförsörjning bidrar till en ökad självförsörjningsgrad och därmed en högre krisberedskap. Vi vill bibehålla kommunens jordbruk och skogsbruk då marker för jordbruk och skogsbruk starkt bidrar till kommunens identitet och är en viktig del för en levande landsbygd. Skogsbruket spelar en central roll i produktionen av trä och andra skogsprodukter, samtidigt som skogarna erbjuder områden för rekreation och friluftsliv. Tätortsnära skogar bör förvaltas enligt principen för naturnära skogsbruk som till exempel innebär att motions-slingor kan bibehållas och kalhyggen för tallskogen undvikas.

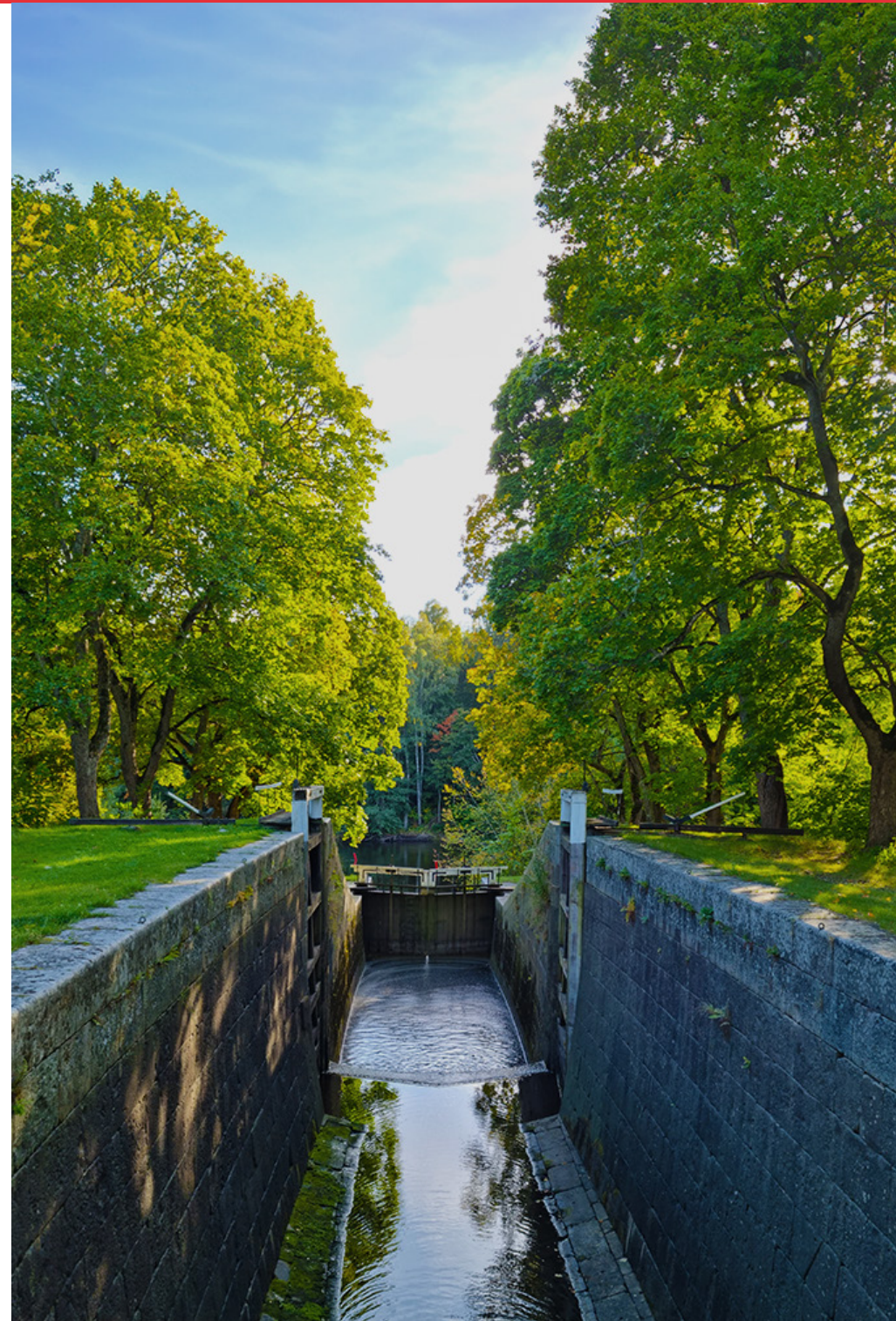
Exploateringar och liknande slutgiltig användning av jordbruksmark och skogsmark ska undvikas, särskilt när det gäller större skiften. När jordbruksmark behöver användas för exploatering ska en bedömning göras enligt kraven i 3 kap 4 § miljöbalken. I samband med detaljplanering sammanställs detta i en lokaliseringsutredning som redogör för hur exploateringen tillgodoser väsentliga samhällsintressen och varför det inte finns alternativ mark som kan tillgodose detta intresse.

Mer om jord- och skogsbruk finns i del 2 Allmänna intressen.

Reglerande tjänster

Grönytor i kommunen bidrar till klimatanpassning genom att ta hand om dagvatten, minska risken för översvämningar och ge svalkande effekter i tätbebyggda områden. Genom att planera för grönområden med flera olika funktioner stärks deras betydelse som långsiktiga resurser för både människor och natur.

Vid utveckling av tätorterna kan grönstrukturen bidra till att hantera översvämningssrisker och förbättra vattenkvaliteten. Trädkronor har en viktig värmereglerande funktion i tätorterna och principen om 30 procents krontäckning i varje stadsdel bör därför eftersträvas. Redan uppvuxna träd bör värderas högt vid avvägningar mot andra intressen, till exempel exploatering. Multifunktionella grönytor för rekreation, klimatanpassning och dagvattenhantering bör inkluderas i planeringen.

Kulturella tjänster

Kulturella ekosystemtjänster handlar om de icke-materiella fördelarna vi får från naturen och grönområden, som påverkar vårt välbefinnande, identitet och kulturarv. Genom att uppleva naturens skönhet och lugn får vi positiva effekter på både vår psykiska och fysiska hälsa. Områden med historiska och kulturella värden kopplat till grönska och vatten behöver skyddas för att bibehålla lokal identitet och biologiskt kulturarv.

Grönområden och naturområden spelar en viktig roll för att stärka kopplingen mellan människor och natur. Dessa miljöer har stor social betydelse, särskilt för barn, skolor och förskolor. Gröna miljöer ger möjlighet till rekreation och vila men fungerar också som lärande och inspirerande platser, där skolor och grupper kan få direktkontakt med naturen på ett pedagogiskt sätt. Genom att bevara och utveckla grönområden och naturmiljöer kan vi stärka rekreation, hälsa och sociala möten.

3-30-300-principen är vägledande för att skapa grönskande tätorter som bidrar till en trivsamt och hälsosamt boendemiljö. Varje person ska kunna se minst tre träd från sitt hem eller arbetsplats för en visuell kontakt med naturen som förbättrar mental hälsa och välbefinnande. Grönskan bör täcka minst 30 procent av ytan i varje stadsdel. Träd och annan grönska bidrar till att sänka temperaturer, förbättra luftkvaliteten och främja biologisk mångfald. Varje person ska ha högst 300 meter till en park eller ett grönområde för att enkelt kunna nå naturen för rekreation, motion och avkoppling vilket bidrar till både fysisk och mental hälsa.

Genom att använda kommunens kartering av grönområden som planeringsunderlag går det att skapa en grön infrastruktur som både stärker ekosystemens funktioner och höjer livskvaliteten för invånarna.

Stödjande tjänster

Stödjande ekosystemtjänster är de grundläggande funktioner i naturen som gör det möjligt för andra ekosystemtjänster att fungera. Bevarandet av biologisk mångfald och skydd av arter är avgörande för ekosystemens funktion och en hållbar samhällsutveckling. En rik biologisk mångfald bidrar till att naturen kan stå emot störningar, anpassa sig till klimatförändringar och fortsätta leverera viktiga ekosystemtjänster.

Biologisk mångfald kan främjas genom att bevara och utveckla spridningsvägar, livsmiljöer och varierad vegetation som större naturområden, grönområden, skogsdungar och trädplanteringar. I utvecklingen av våra tätorter ska vi bibehålla och komplettera gröna samband för att stärka biologisk mångfald respektive ekologiska funktioner som pollinering eller vattenrening.

Det är viktigt för den biologiska mångfalden att skydda och gynna arter som hotas av mänsklig aktivitet. Vid planläggning genomförs därför specifika utredningar som identifierar skyddade arter och deras livsmiljöer. Resultatet från dessa utredningar ligger till grund för eventuella anpassningar i planens utformning. För att undvika och minimera påverkan av en exploatering på en skyddad art, ska åtgärder genomföras enligt följande tre principer.

Principer för bevarande av hotade arter

Undvika

Exploatering eller påverkan på känsliga naturområden bör undvikas. För att uppnå detta krävs ofta en naturvärdesinventering och kartering av ekosystemtjänster för att peka ut områden som ska skyddas och fastställa nödvändiga skyddsavstånd och åtgärder.

Minimera

Om påverkan inte kan undvikas ska den minimeras. Endast de mest nödvändiga delarna av naturmiljön ska tas utnyttjas, och insatser ska göras för att minska påverkan på naturmiljön. En naturvärdesinventering och kartering kan bedöma och välja de bästa metoderna för att minska påverkan.

Kompensera

Om viktiga naturvärden förloras genom exploatering ska dessa kompenseras genom att skapa eller skydda andra områden med naturvärden. Detta kan ske både i närheten och på andra platser inom kommunen, enligt Naturvårdsverkets riktlinjer för ekologisk kompensation.

Utveckling av gröna och blå strukturer

Genom att bevara och utveckla gröna och blå strukturer kan kommunen skapa en hållbar och robust livsmiljö för både människor och natur. Genom att utveckla sammanhängande natur- och rekreationsområden och bibehålla jordbruk och skogsbruk ökar både den biologisk mångfalden och sociala värden. Grön-områden och parker inom gångavstånd ger alla en bättre tillgång till natur och rekreation. De gröna och blå sambanden mellan grönområden har stor betydelse för klimatanpassning och biologisk mångfald.

Areella näringar

Kommunens jordbruksmark är värdefull ur många perspektiv, till exempel för livsmedelsproduktion, landskapsbilden och kulturmiljön samt ur sociala och miljömässiga aspekter. Skogs- och jordbruksmark får endast exploateras om det finns goda skäl för det.

Läs mer i Del 2 Allmänna intressen och i bilagan Inventering av jordbruksmark.

De områden som är identifierade för areella näringar i kartan ska skyddas från åtgärder som negativt påverkar möjligheten att bruka marken på ett rationellt och långsiktigt sätt. Vid exploatering eller andra åtgärder på jordbruksmark eller i skogsmark ska en utredning genomföras som bedömer den långsiktigt hållbara nyttan för utvecklingen.

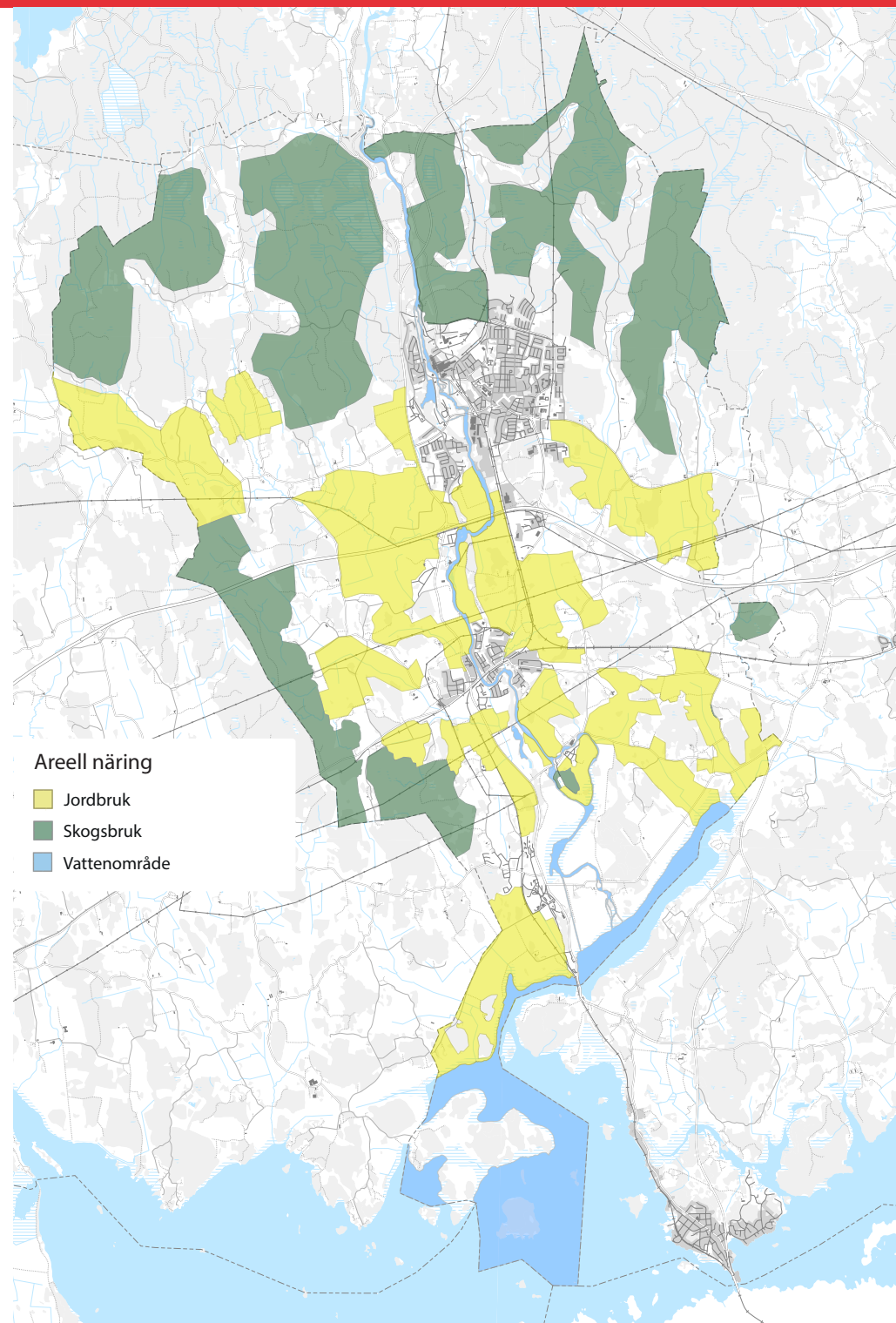
Natur och friluftsliv

Skogarna i kommunen är lättillgängliga, naturliga grönområden där människor kan koppla av, få frisk luft och röra på sig. Genom att bibehålla skogarna kan människor få möjlighet till friluftsliv och skapa en relation till den omgivande naturen.

Hänsyn behöver tas till jord- och skogsbruk vid åtgärder som stärker rekreationsmöjligheten. I områden med höga rekreativa värden kan det exempelvis innebära att behålla större stigar och vandringsleder även vid avverkningar. Detta ska i så fall ske i dialog med fastighetsägaren.

Hallstahammars tätort har nära till skogar med höga rekreationsvärden. Framför allt skogslandskapet i de norra delarna av tätorten bidrar till tätortens attraktionskraft. Kolbäcksåns stränder genom tätorten är i stora delar opåverkade, vilket gör dem till viktiga livsmiljöer för djur och växter samtidigt som de bjuder in till friluftsliv.

Naturen har en framträdande roll även i Kolbäcks tätort, med rullstensåsen som ett sammanhängande grönområde från norr till söder. Rullstensåsen har både

naturvärden och betydelse för rekreation och friluftsliv. För att förbättra tillgången till naturområdena föreslås en gång- och cykelbro över Kolbäckån vid Herrevadsbro, vilket skulle underlätta för boende att ta sig till Strömsholms golfbana och fiskeläget Kolbäcksgropen. Det har nyligen utvecklats en våtmark vid golfbanan, vilket stärker den biologiska mångfalden och förmågan att hantera översvämningsrisken längs Kolbäcken på ett robust sätt.

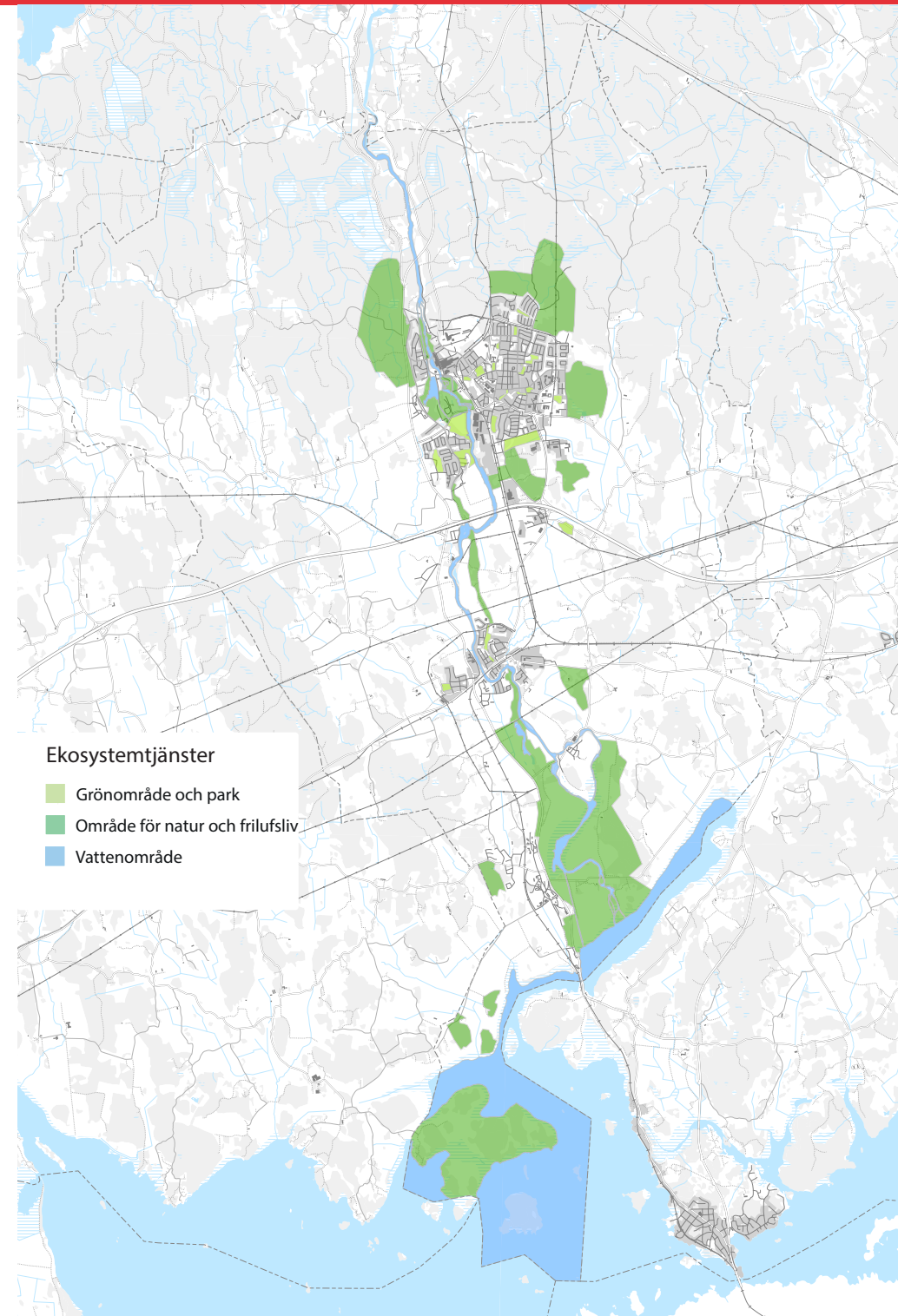
Eftersom Strömsholms tätort har många natur- och friluftsområden är det en attraktiv tätort för både boende och besökare. Exempelvis finns Strömsholms naturreservat och slottsanläggning som har både natur- och kulturupplevelser. Väster om tätorten finns större skogsområden för friluftsliv och rekreation. I Borgåsund vid Freden finns även kommunens enda iordningställda badstrand. På kartan till höger redovisas större naturområden för rekreation och friluftsliv.

Grönområden och parker

Hallstahammars grönområden kopplar samman tätorternas olika delar i gröna mötesplatser som bidrar till en mer hållbar och trivsamt miljö. I tätorterna ska parker och gröna stråk bidra till att upprätthålla en sammanhållen grön infrastruktur som ger goda förutsättningar för djur- och växtliv, biologisk mångfald och möjligheterna för rekreation. Genom principen 3-30-300 finns förutsättningar för att stärka ekosystemtjänster och öka tillgången till hälsosamma, trygga och attraktiva utemiljöer. Det bidrar till klimatanpassning, biologisk mångfald, rekreation och ökad livskvalitet för kommunens invånare.

Grönområden och parker ska utvecklas med kvalitet för vistelse och möten med en mångfald av olika ekosystemtjänster. De kan fungera som en sammankopplande mötesplats mellan flera bostadsområden, vilket ökar förutsättningen för integration. På kartan till höger redovisas större grönområden och parker i tätorterna. I Hallstahammars tätort är Centrumparken en grönskande mötesplats. För att stärka rekreationsvärdet behöver området utvecklas. Lövboås är ett annat grönområde med höga rekreativa värden, där stora öppna gräsytor bjuder in till lek och social samvaro. På sikt skulle området kunna utvecklas med fler funktioner och olika typer av grönska. Utöver dessa finns det flera mindre områden med varierande karaktär som kan utvecklas.

I Kolbäck utgör rullstensåsen en viktig grönstruktur, men det saknas säkra gång- och cykelvägar till flera rekreationsområden. Särskilt kopplingen mellan Kolbäck IP och Borgby skans behöver förbättras. Vänstaskogen har också betydelse för bostadsnära rekreation och bör bevaras och utvecklas. I Strömsholm finns god tillgång på naturområden och tätortsnära skogar som ska fortsätta att vara tillgängliga för friluftsliv och rekreation.

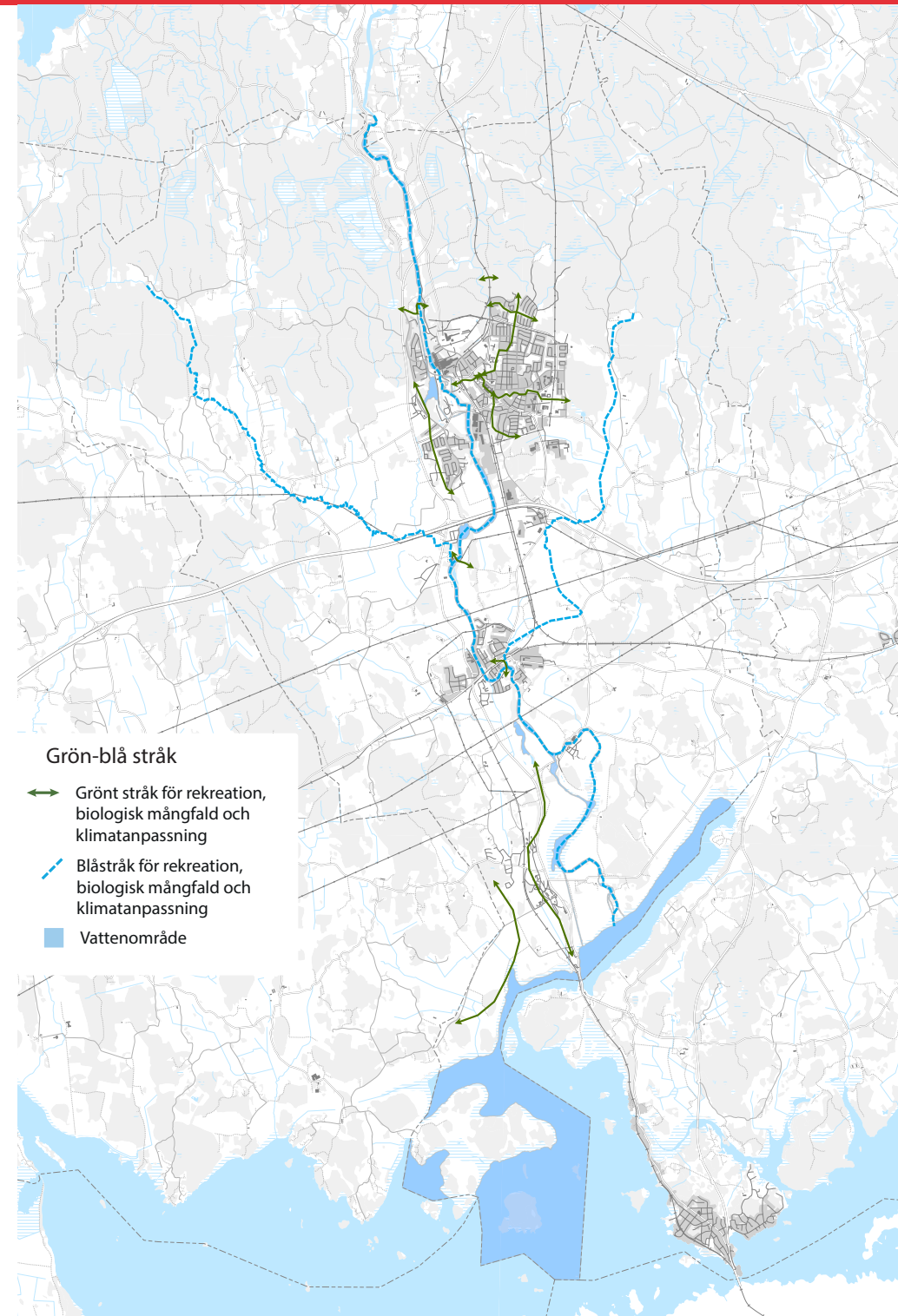
Gröna och blå samband

Gröna stråk är särskilt viktiga för att knyta ihop olika naturområden och gröna miljöer i tätorterna samtidigt som de är spridningsvägar mellan olika områden för växter och djur. De blå stråken stärker den biologiska mångfalden och hjälper till att hantera dagvatten. Dessutom bidrar vattendragen till klimatanpassning genom att fungera som naturliga buffertar vid kraftiga regnfall och på så sätt minska risken för översvämningar. Gröna och blå stråk redovisas på kartan till höger.

De gröna stråken från centrala delar av Hallstahammar till Valstaskogen, Motionscentrum och Skansenområdet-Sörkvärsforsen behöver förstärkas för att öka tillgängligheten till naturen. I Strömsholm är det viktigt att bibehålla gröna stråk som kopplar samman olika naturområden och friluftsområden.

Kolbäcksån och Strömsholms kanal är kommunens viktigaste rekreativa stråk, både på land och i vattnet. De trädbevuxna stränderna skapar goda livsmiljöer för djur och växter, samtidigt som de erbjuder vackra rekreativmiljöer för invånarna. För att öka tillgången till dessa miljöer kan exempelvis promenadstråk för gående utvecklas. Samtidigt måste ekosystemens balans bevaras, vilket innebär att åtgärder som kan ha negativ påverkan bör undvikas, exempelvis hårdgörande av stränderna eller intensiv belysning.

Vinbäcken och Svenbybäcken är en del av kommunens blåstruktur och bidrar till klimatanpassning, dagvattenhantering, biologisk mångfald och rekreation. Vinbäcken rinner från Bredmossen i norr och mynnar ut i Kolbäcksån vid Herrevad, medan Svenbybäcken rinner från Hovmossen och mynnar ut i Kolbäcksån vid Sörstafor. Båda vattendragen reglerar vattenflöden, stödjer ekosystemtjänster och skapar livsmiljöer för växter och djur. Rekreativa värden utvecklas genom varsam planering, exempelvis genom anpassade gångstråk som gör det möjligt för invånarna att ta del av dessa naturområden utan att störa ekosystemen. Alla åtgärder bör genomföras med hänsyn till naturvärden och utan att påverka vattenkvaliteten negativt.

Transporter och mobilitet

Planeringen och utformningen av transportinfrastrukturen i kommunen påverkar såväl den byggda miljön som människors vardag. Den fysiska planeringen skapar möjlighet för människor att enkelt ta sig mellan målpunkter i vardagen med hållbara transporter både lokalt och regionalt. Ett hållbart transportsystem bidrar till att minska klimatpåverkan och öka den sociala hållbarheten.

Ett hållbart och inkluderande transportsystem

Ett inkluderande transportsystem innebär en mobilitet som är tryggt, säkert, jämlikt och flexibelt och där människor kan förflytta sig enkelt och hållbart utifrån sina specifika förutsättningar. Genom att skapa ett sammanhängande, tillgängligt och hållbart transportsystem där olika färdmedel fungerar tillsammans, kan transportsystemet fungera för alla.

Ett inkluderande transportsystem bygger också på att människor kan välja transportslag utifrån deras egna individuella förutsättningar och behov, och att det finns gång- och cykelvägar, kollektivtrafik och vägar som är trygga och tillgängliga för alla grupper i samhället.

Ett transporteffektivt samhälle

Klimatomställningen ställer krav på hur vi planerar för transporter i samhället. Inom transportsektorn finns uppsatta mål av aktörer på olika nivåer som kommunen behöver förhålla sig till. Den tekniska utvecklingen och digitaliseringen förändrar hur vi förflyttar oss. Vi behöver planera för ett flexibelt transportsystem som inte hindrar framtida lösningar och samtidigt hanterar de utmaningar vi står inför här och nu.

Ett transporteffektivt samhälle använder mindre resurser för att människor ska kunna resa dit de behöver. Det går att minska klimatpåverkan från transportsektorn genom att främja aktiva transporter, stärka kollektivtrafiken och påverka människors resvanor innan resan börjar. Genom att placera arbetsplatser, bostäder och service nära varandra kan vi minska behovet av onödiga resor och göra det enklare att ta sig fram. Även godstransporter behöver utvecklas genom samordning, ny teknik och omfördelning till energieffektiva och fossilfria fordon.

En välfungerande kollektivtrafik inom kommunen och regionen gör det möjligt för människor att bo och arbeta i kommunen och samtidigt arbeta och ta del av utbildnings- och upplevelsemöjligheter i hela Mälardalsregionen. Gymnasieskola och sjukhusvård finns utanför kommunen i Köping och Västerås. Därför är den regionala kollektivtrafiken avgörande för tillgången till grundläggande

service. Det regionala målet för kollektivtrafiken är att öka dess marknadsandel av personresor till 2030 från dagens nivå på 15–20 procent till runt 30 procent. För att arbeta mot ökad marknadsandel, samtidigt som kollektivtrafiken kan bidra till hela länets utveckling och livskraft, ska den regionala trafiken utvecklas inom målområdena Smart kollektivtrafik, Användbar kollektivtrafik och Attraktiv region.

Genom att samordna olika transportslag kan det bli enklare för resenären att välja alternativ som har lägre klimatpåverkan, utan att förlora flexibilitet och bekvämlighet. Utveckling av samordnade pendlarparkeringar och långtidsparkeringar i anslutning till kollektivtrafikens noder skapar goda förutsättningar för smidiga byten mellan olika transportslag. En samlad mobilitets- och trafikplan ska tas fram för att tydliggöra hur olika transportslag kan samverka och tillsammans bidra till ett effektivt, hållbart och välfungerande transportsystem.

Jämlikt, tryggt och säkert

Trygghet och trafiksäkerhet är grundläggande för att skapa ett inkluderande transportsystem som är tillgängligt för alla, oavsett ålder, funktionsförmåga eller socioekonomiska förutsättningar. Eftersom inte alla har tillgång till bil är det viktigt att främja gång, cykel och kollektivtrafik för att säkerställa jämlik tillgång till vardagens målpunkter. Gång- och cykelvägar ska knyta ihop kommunen för korta resor. Genom att utveckla säkra och trygga skolvägar skapas förutsättningar för barn att på egen hand gå eller cykla till skolan och sina aktiviteter, vilket stärker självständighet och hälsa. När vi gör det lättare att promenera i tätorten, väljer fler att gå eller cykla i vardagen. Det gör också att människor möts mer, vilket ökar tryggheten och gör att olika bostadsområden hänger ihop bättre.

Säkra gång- och cykelvägar samt tillgängliga och trygga platser för cykel- och bilparkering vid hållplatser och stationer kan göra att fler väljer gång eller cykel. Där det är nödvändigt ska gående och cyklister ha separata trafikytor för att skapa en trygg trafikmiljö, särskilt för barn, äldre och personer med funktionsvariation. För att öka kollektivtrafikresandet är hållplatser med hög trygghet, visstelsekvalitet och pålitliga avgångar avgörande. Genom att stärka kollektivtrafikens förutsättningar, inklusive pendlarparkering och tätare avgångar, skapas bättre möjligheter för fler att resa hållbart.

Utveckling av transportsystemet

I kommunen är det lätt att resa hållbart i vardagen. Korta avstånd gör att många kan gå eller cykla, och kollektivtrafiken binder samman både tätorter och regionen. För att fler ska kunna välja hållbara resor behöver gång- och cykelvägar vara trygga, bytespunkter fungera smidigt för alla transportslag och kollektivtrafiken ha god turtäthet och enkla byten.

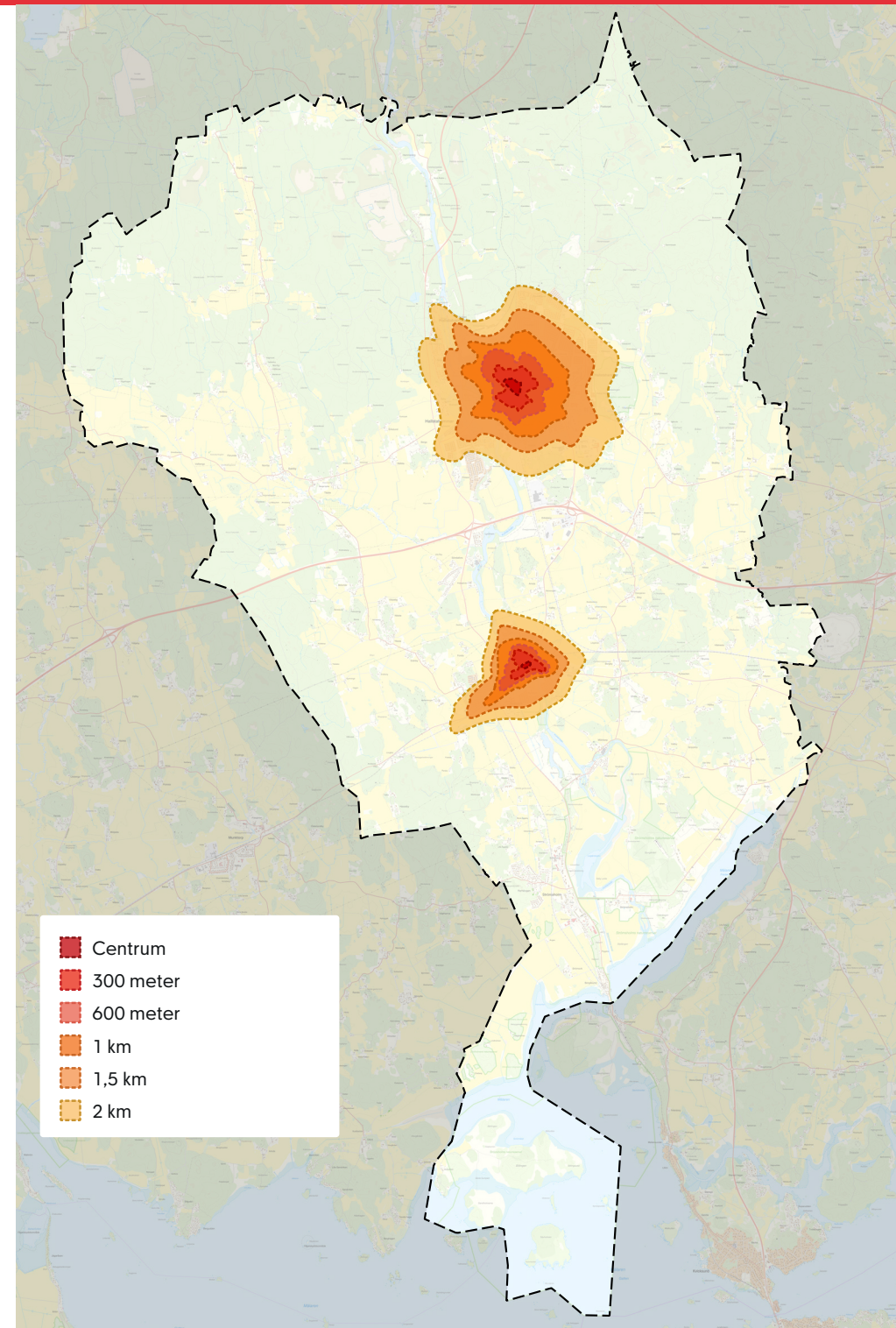
Kortare resor till fots och med cykel

En resa börjar ofta till fots eller med cykel och fortsätter genom gångvägar, cykelnät, kollektivtrafik eller bilresor. Cykeln är ett viktigt färdssätt mellan kommunens tätorter, där det redan finns välutvecklade cykelnät. För att cykeln även ska bli ett realistiskt alternativ på landsbygden behövs trygga och säkra gång- och cykelvägar som knyter samman mindre byar och bostadsområden med närliggande tätorter och målpunkter. Att stärka möjligheterna för gång- och cykel bidrar till ett mer jämlikt och inkluderande transportsystem.

Förutsättningarna för gång och cykel är mycket goda för kortare resor inom tätorterna. Kartan till höger visar zoner där det finns goda förutsättningar för gång eller cykel. All samlad bebyggelse i Hallstahammar och Kolbäcks tätorter ligger inom en radie av tre kilometer från tätortens centrum. Det innebär att det finns möjlighet att nå olika delar av tätorten inom 15 minuter på cykel. För transporter under två kilometer finns även god potential för gång. Med hänsyn till detta ska utveckling främst fokusera på zonerna inom en kilometer från Kolbäcks centrum och två kilometer från Hallstahammars centrum. Inom dessa zoner behöver framkomlighet för gående prioriteras.

Gång och cykel är två olika sätt att ta sig fram och behöver planeras var för sig. Gående kan uppleva otrygghet när de delar yta med cyklister, särskilt i takt med att nya, snabbare fordon som elcyklar, elsparkcyklar och lådcyklar blir vanligare. För att skapa en trygg och tillgänglig trafikmiljö behöver gång- och cykeltrafik ha separata trafikytor där det är möjligt. Inom tätorterna behöver ett sammanhängande, tydligt och tryggt cykelnät utvecklas, både huvudstråk för snabba förflyttningar och lokala nät för vardagsresor inom bostadsområden. I huvudcykelnätet bör cyklister ha tillräckligt med utrymme på gatan för att snabbt och enkelt kunna ta sig fram. Huvudcykelnätet kompletteras med lokalcykelnätet som ger cyklister möjligheter att nå hela vägen fram till sin målpunkt. I lokalnätet ska det vara enkelt för cyklister att ta sig fram på gång- och cykelbanor eller i blandtrafik på gator med låga hastigheter och mindre trafikflöden.

För att stärka kopplingarna mellan tätorter och viktiga målpunkter ska cykelnätet kompletteras. Mellan Hallstahammar och Sörstafors är en sträcka klar och det planeras för ytterligare en sträcka mellan Strömsholm och Borgåsund. Mel-

Ian Kolbäck och Eriksberg utreds ett cykelstråk som ska kopplas ihop med cykelstråket mellan Hallstahammar och Eriksberg. På så sätt skapas ett sammanhängande vägnät för cykel som binder samman kommunens boendemiljöer med natur- och kulturmiljöer, som samtidigt bidrar till hållbar och attraktiv mobilitet. Huvudcykelstråken ska tillsammans med kollektivtrafiken ha en strukturerande roll vid utveckling i Hallstahammars och Kolbäckers tätorter.

Trygga och tillgängliga bytespunkter

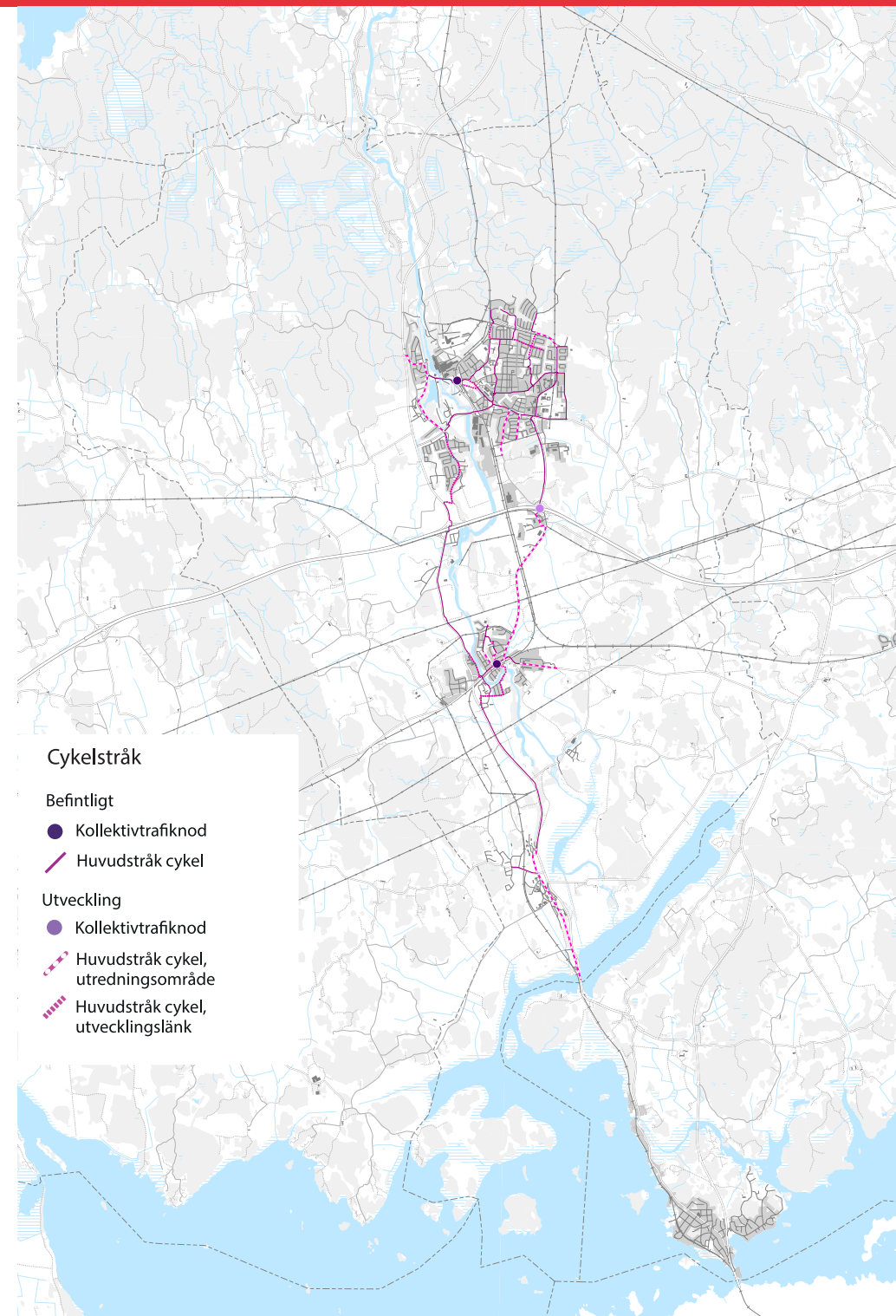
För att resor till fots och med cykel ska fungera väl, särskilt i kombination med kollektivtrafiken, behövs trygga och tillgängliga hållplatser och stationer. Arbetet behöver fokusera på samordnade tidtabeller mellan buss och tåg, pendlarparkeringar för cykel och bil samt bra gång- och cykelvägar till stationer och andra målpunkter. Parkering behöver utformas på ett platsbesparande sätt för att inte ta över gaturummet eller för att inte konkurrera med plats för gång, cykel och grönska.

De två stationslägena i kommunen – norra i Hallstahammar och södra i Kolbäck – spelar båda en central roll för tillgång till ändamålsenlig och konkurrenskraftig kollektivtrafik och gör det möjligt att nå stora delar av Mälardalsregionen. För att resan ska fungera hela vägen behöver dessa noder förstärkas med god koppling till lokal trafik, trygg miljö för väntan och enkla byten mellan färdslätt. Den norra järnvägsstationen och busscentrum i Hallstahammar är idag separerade ifrån varandra. I framtiden ska buss och tågtrafik samlas i ett gemensamt resecentrum för att förenkla byten mellan olika transportslag. Det är viktigt att bibehålla och vidareutveckla samordning mellan buss och tågtrafik även i det södra stationsläget i Kolbäck, där tiden för byten mellan olika trafikslag behöver säkerställas. God turtäthet som ger resenären flera alternativ gör att kollektivtrafiken blir enkel och pålitlig.

Genom att utveckla och bättre samla kollektivtrafiken i noder möjliggörs smidiga byten mellan buss och tåg. Resor från tätorternas olika bebyggelseområden till bytespunkternas förstärks genom tydliga och framkomliga gång- och cykelstråk samtidigt som den lokala kollektivtrafiken mellan tätorterna anpassas för att möjliggöra byten till den regionala kollektivtrafiken. Kartan till höger visar huvudstråken för cykelvägar samt kollektivtrafiknoder för byten mellan transportslag.

Lokal och regional rörlighet

Järnvägarna inom kommunen utgör viktiga kollektivtrafikstråk för resor till Mälardalen och redovisas i plankartan. I stråken ska en god turtäthet, kort restid och en robusthet gälla för ett dagligt resande med kollektivtrafik. Trafikverket har i åtgärdsvalsstudien Förbättrad tillgänglighet inom stråket Stockholm – Oslo kon-

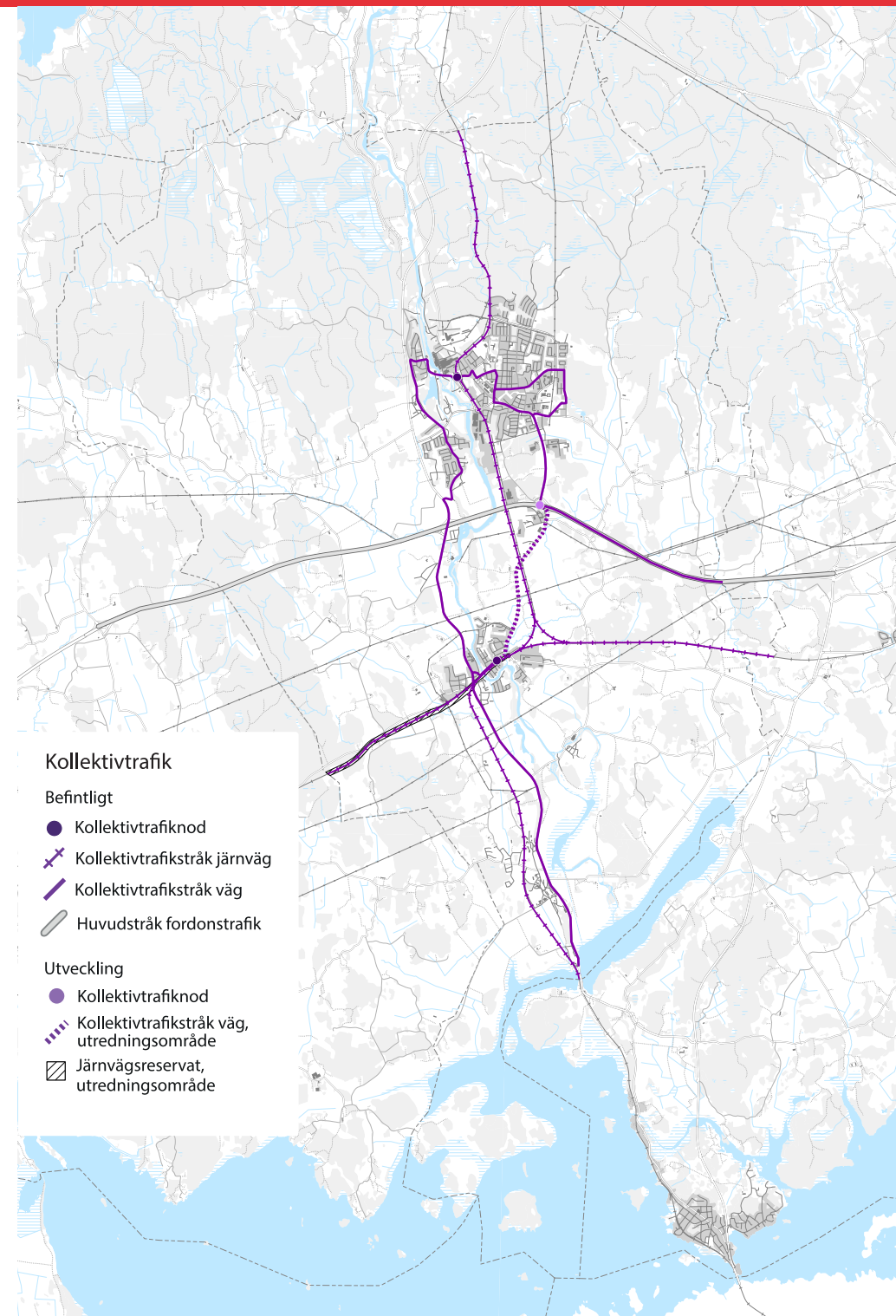
staterat att stråket Stockholm – Oslo är transportintensivt och mycket talar för en fortsatt och förhållandevis snabb tillväxt av både person- och godstransporter. Mäljarbanan är dubbelspårig Stockholm-Kolbäck. Mellan Kolbäck och Hovsta är banan i huvudsak enkelspårig. Det finns inga förslag på åtgärder för sträckan i nuläget. Kommunen reserverar mark i plankartan för utveckling av dubbelspår för Mäljarbanan väster från Kolbäcks station för att skapa förutsättningar för Stockholm-Oslo-stråket.

I Hallstahammars kommun arbetspendlar närmare hälften av den arbetsföra befolkningen till andra kommuner för arbete samtidigt som en stor del av de som arbetar i kommunen också pendlar in från intilliggande orter. Arbetspendlingen är störst till och från de angränsande kommunerna Västerås, Köping och Surahammar. Tillgången till kollektivtrafik på järnväg västerut mot Köping och Örebro är viktig för att underlätta både in- och utpendling för arbete och behov förstärkas. Även besöksnäringen skulle gynnas av detta.

För regionala resor finns tågresor från norra stationsläget till Västerås respektive Surahammar-Fagersta med Bergslagspendeln samt bussresor till Västerås. Det södra stationsläget erbjuder tågresor till Västerås-Sala-Uppsala respektive Eskilstuna-Katrineholm-Norrköping-Linköping med Mälartåg (Uven) samt bussresor till Köping och Västerås. För den ömsesidiga kopplingen mellan kommunen och regionen är det viktigt att bevara och stärka stationslägena. Orter som inte binds samman med kollektivtrafik riskerar att bidra till ett ökat användande av fossilbaserade persontransporter samt ge invånarna snävare utbud av arbete, utbildning, service och kultur- och fritidsaktiviteter.

Den lokala kollektivtrafiken länkar samman bytespunkterna vilket gör att alla invånare kan resa från både det södra och det norra stationsläget. Med den lokala kollektivtrafiken kan man även nå målpunkter längs vägen mellan tätorterna. För att bibehålla och främja kollektivtrafiken som binder samman kommunens tätorter, från Borgåsund till Hallstahammar, behöver bussens framkomlighet prioriteras på denna sträcka för att på sikt kunna erbjuda en restid som kan konkurrera med personbilen till viktiga målpunkter. Det är av särskilt stor vikt med tidspassning till regional tågtrafik på Hallstahammars och Kolbäcks stationer.

Möjligheterna för ett utvecklat kollektivtrafikstråk bör utredas mellan kommunens två stationer med Eriksberg som en viktig målpunkt med hänsyn till föreslagna utveckling av området. En ökad turtäthet mellan stationslägena och Eriksberg skulle innebära ett effektivare kollektivtrafiksystem som bättre kopplar samman bytespunkterna till regional kollektivtrafik och samtidigt erbjuder resenärerna fler avgångar och målpunkter i Mälardalsregionen.

Bilens roll utvecklas

Bilen har fortsatt en roll för att få ihop vardagspusslet, där arbete, skola, fritidsaktiviteter och andra åtaganden ska kombineras. Hallstahammar är en pendlingskommun och har delar av landsbygden där det saknas kollektivtrafik. Det finns även människor som av olika anledningar har svårt att hitta andra alternativ än bilen för att ta sig mellan vissa målpunkter. Samtidigt används bilen idag till korta resor som hade kunnat ske genom gång eller cykel.

Klimatomställningen innebär att personbilen i framtiden behöver drivas med andra drivmedel än idag. Den tekniska utvecklingen av eldrivna fordon innebär lägre klimatpåverkan men ställer också krav på investeringar i energiförsörjning och utbyggnad av laddinfrastruktur. Det behöver också finnas en öppenhet för nya tekniska lösningar som bidrar till ett klimatneutralt Sverige.

Bilen kräver mer utrymme per person både på vägen och som parkerad. Ett transportsystem där bilresor i högre grad kan kombineras med andra transportslag som tar mindre plats per person innebär mer plats för utveckling av bostäder i centrala lägen.

Parkeringsplatser i tätorten är viktiga för de personer som måste transportera sig med bilen till olika målpunkter. Utveckling av samordnade pendlarparkeeringar och långtidsparkeringar i anslutning till kollektivtrafikens noder skapar goda förutsättningar för smidiga byten mellan olika transportslag. Det frigör yta för parkering nära service för dem som inte har något alternativ till bilen.

Teknisk försörjning

Kommunens tekniska försörjningssystem är viktig för ett välfungerande samhälle. Planeringen och utformningen av samhället kan bidra till kostsamma investeringar i den tekniska infrastrukturen men kan även bidra till ett mer effektivt nyttjande av den. Därför är det viktigt med god kännedom om vad planering och exploatering får för konsekvenser på den tekniska infrastrukturen redan i tidiga skeden. De tekniska försörjningssystemen är även känsliga för klimatförändringar, naturolyckor och yttre angrepp. Det är även viktigt att planera för ett förändrat klimat och att analyser som kartlägger riskerna för den tekniska infrastrukturen görs kontinuerligt.

Ledningsägare behöver involveras i ett tidigt skede vid planering av ny markanvändning eller bebyggelse så att förutsättningar och konsekvenser för tekniska försörjningssystem kan utredas. Vid genomförande behöver också grävningsarbeten samordnas mellan aktörer, exempelvis med hjälp av tjänsten Ledningskollen.

Kommunalt vatten och avlopp

Tillgången till rent vatten har stor betydelse för utvecklingen av mark och vatten. På grund av klimatförändringar, exploateringar och andra risker är tillgång till vatten av god kvalitet viktigt.

Mälarenergi Vatten AB ansvarar för produktion och distribution av dricksvatten. De ska även avleda och omhänderta spillvatten och dagvatten enligt lagstiftningen och verksamhetens villkor. Majoriteten av kommunens hushåll och verksamheter är anslutna till kommunalt vatten och avlopp. Utöver tätorterna och deras närområden finns även kommunala anläggningar till byarna Berg och Mölntorp och Oskarsborg.

För en hållbar vattenanvändning behöver vi använda rätt vatten till rätt ändamål. Storförbrukare bör i större utsträckning återanvända sitt vatten, och där det är möjligt kan vatten av annan kvalitet än dricksvatten användas för vissa behov. Genom ekonomiska incitament och krav kan vi styra mot en mer effektiv vattenanvändning. Differentierad prissättning kan också bidra till att minska belastningen på vattenproduktionen och säkerställa en långsiktig och hållbar vattenförsörjning. En framtida minskad vattenanvändning minskar också belastning på reningsverket som innebär att stora investeringar inte behöver göras.

Vattenförsörjning

I Hallstahammars kommun finns ett aktivt vattenverk, Näs vattenverk. Kapaciteten för dricksvattenförsörjningen utifrån dagens behov bedöms vara goda. Nuvarande vattentäkt bedöms även, eventuellt med utökning av infiltrationsytor, klara det bedömda behovet av dricksvatten 2050. Dricksvattenproduktionen skyddas genom ett sammanhängande vattenskyddsområde med tillhörande vattenskyddsföreskrifter. Revidering av vattenskyddsområdet pågår.

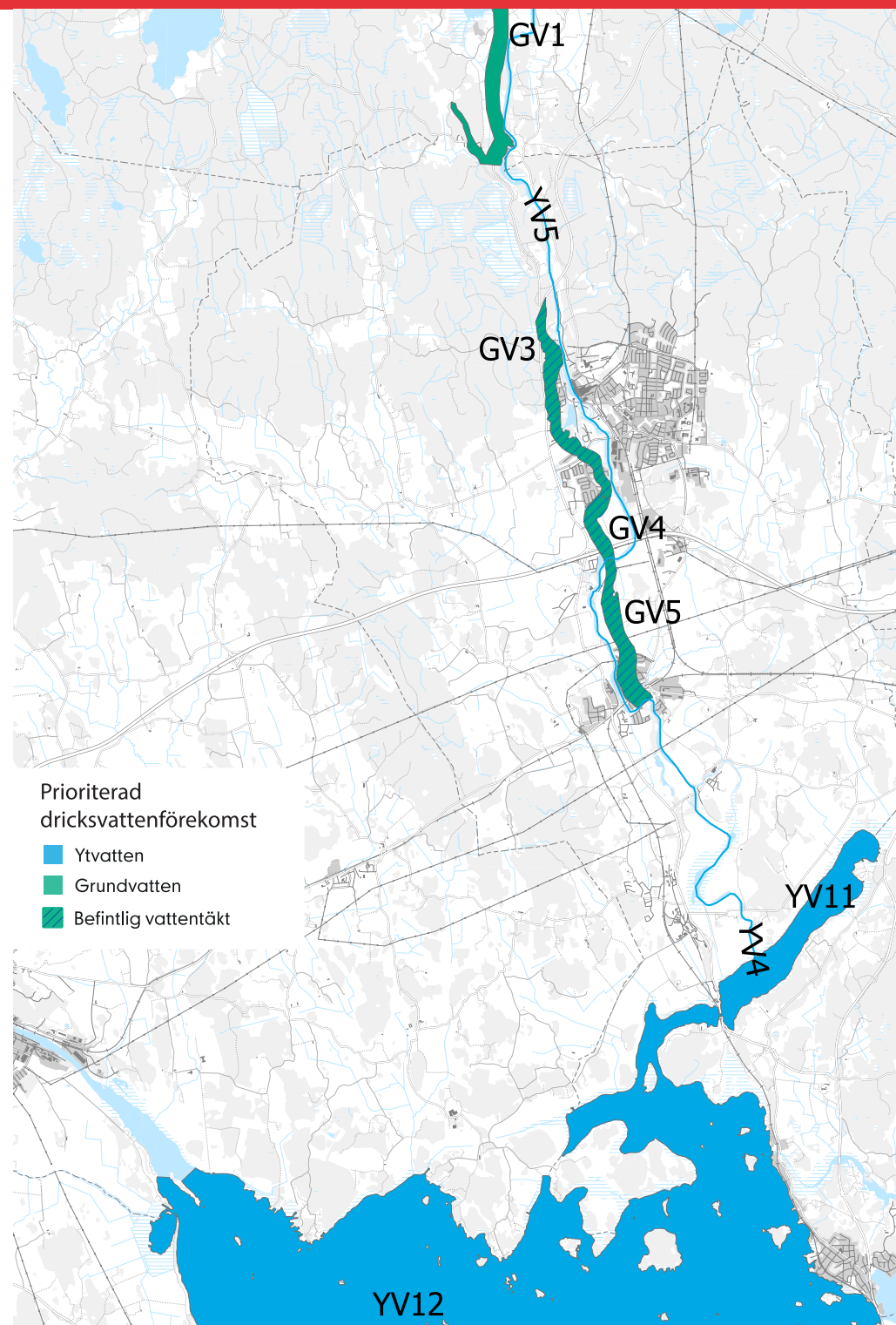
En vattenförsörjningsplan för Hallstahammar har tagits fram där man undersökt vilka alternativa vattentäkter som skulle kunna vara möjliga att använda i framtiden. Tidigare har även möjligheten att ansluta Hallstahammar till Västerås vattenförsörjning utretts. Planen baseras på SCB-s befolkningsprognos till skillnad från befolkningsutvecklingen i denna översiktsplan som redogör för en beredskap för låg respektive hög utvecklingstakt.

Hallstahammars kommun saknar en fullgod reservvattenförsörjning. Kolbäck vattenverk är idag inte i drift, men skulle kunna fungera som reservvattenverk för delar av kommunen. Vattenverket kan inte försörja hela kommunen och vattnet har tidigare haft kvalitetsproblem. Arbetet med att utreda Hallstahammars framtida reservvattenförsörjning pågår vid framtagande av denna översiktsplan.

Kommunen ska skydda yt- och grundvattentäkter långsiktigt, oavsett om de är kommunala eller enskilda. Planering och exploatering får inte påverka dricksvattenförsörjningen negativt. Vid planläggning bör modellerade tillrinningsområden användas för bedömning om det finns risk för påverkan. Kartan till höger visar prioriterade dricksvattenförekomster som lyfts fram i vattenförsörjningsplanen.

Avloppshantering

Inom kommunen finns ett allmänt reningsverk, Mölntorps avloppsreningsverk. Recipient för avloppsvattnet är Kolbäckssån. Kolbäckssån mynnar i Mälaren som utgör vattentäkt för två miljoner människor. Det bedöms i nuläget finnas god kapacitet i reningsverket. Reningsverket är tillståndsgivet för 20 000 anslutna personekvivalenter (pe) och anslutningsgraden är idag cirka 15 200 pe. En omprövning av reningsverkets tillstånd kan behöva ske innan 2050, dels om strängare reningskrav meddelas genom lagstiftning samt dels om tillståndsgiven belastning överskrids. Vid en prognostiserad befolkningsökning om 50–150 personer per år kan reningsverket behöva anpassas för att klara en högre belastning. Bedömningen är att detta är möjligt utan att behöva flytta eller utöka området för reningsverket.

Dagvatten

Dagvatten är regn eller smältvatten som tillfälligt och ibland i stora mängder rinner på markytan. Ofta är det vatten från tak, gator, parkeringsplatser och andra hårdgjorda ytor. Inom våra tätorter leds dagvattnet bort via ledningsnät som mynnar i främst Kolbäcksån.

Vid kraftig nederbörd, även kallat skyfall, finns en risk för att ledningsnätet inte klarar av att leda bort allt dagvatten. Områden med lågpunkter kan då översvämmas, vilket kan skada byggnader och infrastruktur. I dagvattnet finns föroreningar från till exempel gator vilket påverkar vattenkvaliteten i våra vattendrag negativt. Riskerna med höga dagvattenflöden kan minskas med olika klimatanpassningsåtgärder. Exempelvis kan vattnet bromsas upp i särskilda magasin under mark eller dammar på vissa platser. Anpassningar i tätorternas grönsatser kan också bidra till klimatanpassningen.

En dynamisk skyfallskartering, som visar hur vattnet rör sig och var vatten samlas vid kraftiga skyfall, ska genomföras för kommunens tätorter. Karteringen behövs för att klimatanpassningsåtgärder ska kunna genomföras på bästa plats och på ett optimalt sätt. I det fortsatta arbetet med dagvatten bör en dagvattenpolicy tas fram för att stödja hantering av dagvatten. Policyn bör även innehålla en vägledning för klimatanpassningsåtgärder.

Brandvattenförsörjning

Hallstahammar kommun är utbyggt med brandposter som är anslutna till det allmänna vattenledningsnätet. Denna brandvattenförsörjning kräver att tillräcklig kapacitet finns i systemet och att uttag av brandvatten inte påverkar tillgången på dricksvatten. Planeringen för brand- och släckvatten behöver ske i nära samarbete mellan VA-huvudmannen, räddningstjänsten och kommunen. Exempelvis behöver bebyggelse inom vattenskyddsområden planeras med särskild hänsyn till risken för föroreningar genom släckvatten. En utveckling av bebyggelsegrupper med kommunalt vatten och avlopp på landsbygden kan också innebära ett behov av brandvattenförsörjning via brandpost.

Det är även viktigt att samverka och göra medvetna val vid utformning av stora tomter för industri- och verksamhetsområden. VA-huvudmannen ansvarar bara fram till anslutningspunkten till fastigheten vilket kan bidra till att Räddningstjänstens krav på avstånd mellan brandpost och byggnad inte kan uppfyllas. Behovet av brandvattenförsörjning beror på vilken verksamhet som bedrivs och det är därför viktigt att se över möjligheterna vid lovhantering. Om verksamheter och markanvändning ändras inom ramen för gällande detaljplaner kan det bli svårt med både kapacitet och krav på maximalt avstånd till brandposter.

Avfallshantering

Hallstahammars kommun har tillsammans med övriga kommuner i Västmanlands län samt Enköpings och Heby kommuner bildat kommunalförbundet Vafab Miljö. Vafab Miljö arbetar med insamling och transport av avfall, samt sortering, återvinning, biologisk behandling, kompostering, rötning och deponering av avfall. Avfallet kommer från både hushåll och verksamheter. Kommunalförbundet har även ansvar för information och avfallsrådgivning. Vafab Miljö ansvarar för kommunens återvinningscentral som hanterar grovavfall, elavfall, trädgårdsavfall och farligt avfall.

Det är viktigt att förstå att avfallsmängderna kan variera mellan olika områden och att det kan vara svårt att förutse avfallsmängderna i ett nytt område. Eftersom det är svårt att öka avfallsutrymmena i efterhand kan dessa behöva överdimensioneras. Eftersom avfallshantering, lagstiftning och konsumtionsmönster förändras över tid behöver utrymmena kunna anpassas till förändrat antal fraktioner och förändrade avfallsmängder. Trenden är att allt fler fraktioner samlas in fastighetsnära. Med anledning av denna utveckling kan det vara lämpligt att planera för gemensamma hämtställen, där det av olika anledningar inte går att ha sophämtning med egna kärl vid varje fastighet. Boende i dessa områden skulle i stället få gemensamma kärl i närheten av sin bostad.

Vid planläggning ska det finnas tillräckliga utrymmen för en god avfallshantering. Vid planering av ny bebyggelse bör den gemensam avfallshanteringen placeras i bästa möjliga läge eftersträvas. Det är viktigt att avfallshanteringen finns med i ett tidigt skede av planeringen av exempelvis nya bostadsområden och skolor. Vid ny- och ombyggnation ska avfallshanteringen utformas för att underlätta återvinning av avfallet. För att undvika att det uppstår felaktigheter som är svåra, dyra eller omöjliga att korrigera i efterhand är det viktigt att göra rätt från början. En god avfallshantering behöver ytor avsedda för insamling och vägar som gör att transportfordon kan inhämta avfall på ett smidigt och trafiksäkert sätt.

Vid hantering av lov- och förhandsbesked utanför detaljplanelagda områden är det viktigt att det finns tillräckligt stor yta för att klara den tekniska försörjningen. Till exempel behöver det finnas utrymme för vändzon eller parkering hämtningsfordonet. Avfallshantering utanför detaljplanelagda områden kan handla om både hushållsavfall och tömning av enskilda avloppsanläggningar i de områden där kommunalt avlopp inte finns. Vid hantering av enskilda bygglov utanför detaljplanelagda områden ska det gå att placera avfallshanteringen inom fastigheten. För bebyggelse med enskild avloppsanläggning ska det vara möjligt att nå platsen så att tömningsfordon kan köra fram och vända samt att tömningen kan ske på ett enkelt sätt.

Klimatförändringarna kan innebära utmaningar även för avfallshanteringen. Ett förändrat klimat kan påverka bärigheten på vägar, och redan idag förekommer problem med hämtningsfordon som ska fram på vägar för att hämta slam eller mat- och restavfall. Det finns även en risk för miljö och hälsa om tömning inte sker i tid, eftersom höga temperaturer vid till exempel en värmebölja påverkar avfallet.

Enskild VA-försörjning

Utanför det kommunala verksamhetsområdet för vatten och avlopp finns enskilda lösningar. I Hallstahammars kommun finns cirka 750 enskilda avloppsanläggningar och ungefär lika många enskilda dricksvattenbrunnar. För att planera för tillsynsbehov bör en riskklassning av enskilda avloppsanläggningar genomföras. En del av avloppsanläggningarna delas av flera fastigheter. Utanför kommunens verksamhetsområde finns ett antal områden som har samlad bebyggelse. Gemensamt för dessa bebyggelsegrupper är att antalet fastigheter inte överstiger det antal om 20 till 30 stycken som vanligtvis krävs för att kommunen ska bli ansvarig för att ordna allmän VA-försörjning.

Vid prövning av enskilda avlopp ska ett klimatperspektiv tillämpas för att bedöma långsiktiga risker kopplade till klimatförändringar. Klimatförändringarna innebär ett varmare, torrare och blötare klimat vilket kan påverka grundvattnet. Längre, varmare och torrare somrar kan innebära lägre grundvattennivåer samtidigt som ökad nederbörd under höst och vinter kan skapa höjda grundvattennivåer. Detta ökar bland annat risken för kvalitetsförändringar i enskilda dricksvattentäkter på grund av plötsliga förändringar av vattennivån. Det kan även öka risken för olika problem med enskilda avloppsanläggningar som exempelvis igensättning. Informationsinsatser vilka risker som klimatförändringar skapar i enskilda dricksvattentäkter kan skapa en högre medvetenhet hos människor.

Vid anläggning av enskilda avlopp är avfallshanteringen ett viktigt perspektiv. Kommunalförbundet Vafab Miljö ansvarar för avfallet som uppstår och det är viktigt att avloppsanläggningen lokaliseras till platser så att tömningsfordon kan köra fram och vända samt att tömningen kan ske på ett enkelt sätt.

Energiförsörjning

Klimatförändringar skapar stora utmaningar och samhället behöver på kort tid göra stora förflyttningar för att uppnå Sveriges långsiktiga klimatmål om netto-nollutsläpp till 2045. Samtidigt krävs både långsiktig planering och investeringar för att kunna hantera den förväntade ökningen i elanvändning. För att säkra framtidens energiförsörjning ska kommunen satsa på en bred mix av fossilfria energikällor och vara öppen för ny teknik. Det stärker lokal självförsörjning och gör systemet mer flexibelt och motståndskraftigt.

Kommunen har en energiplan från 2015 med målet att halvera energianvändningen till 2050. Planen fokuserar på effektiv energianvändning och minskad klimatpåverkan. När en ny energiplan tas fram behövs även fokus på ett robust energisystem som möter upp nya förutsättningar med omställningen och ökad beredskap.

Svenska kraftnät satsar på att stärka elöverföringen för att möta framtida behov, till exempel genom Nord-Syd-satsningen i Östra Mellansverige där Hallstahammar ingår. En långsiktigt hållbar energiinfrastruktur kräver både strategisk planering och samverkan. Kommunen kan förbereda sig för en framtid med ökad elektrifiering och klimatanpassning bland annat genom att medverka till att förstärka elnätet regionalt och lokalt, öka den lokala produktionen och underlätta flexibilitet i elanvändningen.

Eftersom det tar tid att bygga ut elnätet är det viktigt att kommunen tidigt kommunicerar sina behov. Elnätsföretagen tar vartannat år fram nätutvecklingsplaner enligt kraven i ellagen. Nätutvecklingsplanen beskriver bland annat hur elnätet kan utvecklas under den kommande tioårsperioden. I samband med detta arbete kan kommunen informera om kommande bebyggelseutveckling.

Effektiv energianvändning

Hur vi planerar bebyggelse och transporter påverkar kommunens energianvändning. För att nå målen om fossilfrihet måste andelen elektrifierade fordon öka betydligt. En transporteffektiv samhällsstruktur bidrar också till minskat elbehov. Enligt de prognoser som Energimyndigheten tar fram förväntas elbehovet i Västmanland att öka kraftigt fram till 2045, där den största källan utgörs av transportsektorn.

Fjärrvärme används inom flera sektorer i Hallstahammar och har varit relativt konstant över tid. Fjärrvärme minskar elbehovet för uppvärmning, avlastar elnätet och frigör kapacitet för andra energibehov.

Elbehovet inom industrin i länet förväntas vara relativt stabilt. Det råder osäkerheter kring hur snabbt fossila bränslen kan ersättas av el eller andra alternativa

Begrepp inom elanvändning

När elanvändningen ökar på grund av mer bebyggelse, elstyrd uppvärmning, energiomställning och elektrifiering av fordon kan brist uppstå. Dessa brister delas upp i tre olika typer, beroende på vad bristen beror på.

- Elbrist uppstår när den totala elproduktionen inte räcker till. Vid elbrist behöver landet köpa in el. Elbrist har hittills varit ovanligt i Sverige. Omvänt innebär Elbehov den totala mängden energi som behövs över en viss period.
- Effektbrist kan uppstå när vår förmåga att producera el minskar samtidigt som många använder el. Omvänt innebär effektbehov hur mycket el som behövs vid en viss tidpunkt.
- Kapacitetsbrist beror inte på brist på el utan på elnätets överföringsförmåga.

energikällor. Omställningstakten beror på teknikutveckling, tillgång till fossilfria energislag och industrins investeringar i klimatsmarta lösningar.

När användningsmönster förändras och ny teknik införs snabbare än elnätet byggs ut, ökar behovet av effekt. Exempelvis kan en elbilsladdare dra mer än dubbelt så mycket som en villa, och en elbilsmack lika mycket som ett helt villaområde. Detta kan belasta elnätet, särskilt i tätorter.

Effektbrist kan lindras genom flexibel elanvändning som innebär att hushåll och företag anpassar sin förbrukning över dygnet och året efter nätets kapacitet. Batterilösningar och vattenkraft kan också hjälpa till att balansera belastningen.

Mälarenergi bedömer att kapacitetsläget 2025 är utmanande men inte kritiskt. Historiskt har det funnits goda marginaler i systemet, där punktinsatser räckt för att möta behov. Kommunens elnät har byggts ut i etapper under perioder när efterfrågan och användningsmönster såg annorlunda ut. Marginalerna minskar snabbt och behovet av omfattande investeringar i nätstrukturer blir tydligare.

Vid utveckling ny bebyggelse i de centrala delarna av Hallstahammar ökar behovet av kapacitet i elnätet. Kapacitet byggs ut från nationell nivå ner till den lokala strukturen. Vid komplettering inom befintlig bebyggelse behöver det finnas plats för exempelvis transformatorstationer, kabelstråk och annan infrastruktur. En tidig och löpande dialog mellan kommunen och nätägare är avgörande för att möta framtida behov.

Minskad klimatpåverkan

Att minska klimatpåverkan handlar både om ny teknik och om att förändra människors beteenden. Samhällsplaneringen kan underlätta för människor att göra hållbara val i vardagen. Trots att befolkningen ökat har utsläppen i kommunen minskat de senaste 30 åren, främst tack vare övergången till fossilfria alternativ inom transporter, uppvärmning och el. Transporter dominerar utsläppen av växthusgaser men är samtidigt den bransch som det är enklast att göra snabba förbättringar inom.

Transporternas medverkan till växthusgaser kan minska genom utveckling av ett transporteffektivt samhälle. Ett transporteffektivt samhälle minskar behovet av fossila bränslen och energikrävande färdssätt, samtidigt som tillgängligheten förbättras. Det handlar om att minska onödiga resor, samordna transporter och främja kollektivtrafik, cykel och gång. För att elektrifieringen ska fungera krävs en väl utbyggd laddinfrastruktur i bostadsområden, vid arbetsplatser och längs pendlingsstråk.

Även om elfordon ökar, dominerar fortfarande bensin- och dieselfordon. Nationella prognoser pekar på en kraftig ökning av eldrivna fordon under de kom-

mande åren. För att nå klimatmålen behöver fordonsflottan vara elektrifierad runt 2030, men i Hallstahammar väntas elfordon dominera först kring 2050. Det krävs därför en omställning med både ny teknik och förändrade resvanor.

För att minska den fossildrivna persontrafiken spelar kollektivtrafiken en central roll. Idag pendlar 55 procent av kommunens invånare till arbete i andra kommuner. Genom att förbättra och främja kollektivtrafik kan andelen personresor med fossildrivna fordon minska. Det bidrar till minskad användning av fossila bränslen, minskade utsläpp och en mer hållbar transportstruktur i regionen.

Robust energisystem

För att möta framtidens ökade elanvändning krävs ett stabilt och välplanerat energisystem. Lokal elproduktion bör införas där det är möjligt, elnät bör dimensioneras för att klara ökande laster och utbyggnaden av bebyggelse bör samplaneras med elnätsinfrastrukturen. Lösningar med batterilagring kan lagra överskottsel som sen kan användas vid behov, vilket jämnar ut belastningen på elnätet. Ett robust energisystem förstärker både försörjningssäkerheten och kommunens krisberedskap, samtidigt som omställningen till ett mer klimatsmart och hållbart energisystem underlättas.

I Hallstahammar produceras cirka 37 procent av elen lokalt, främst via vattenkraft och solceller. Vattenkraften bidrar med en stor del av elbehovet och solkraften har ökat kraftigt de senaste åren. Solkraften fungerar bara när solen lyser och är begränsad vid elavbrott, särskilt vintertid. Dessutom kan kapacitetsbrist i elnätet försvåra anslutning av fler solceller. För att solkraften ska fungera långsiktigt krävs planering för nätkapacitet och placering.

Hallstahammar saknar elproduktion i form av vindkraft. Hallstahammar kommun har tillsammans med Köpings kommun en gemensam vindkraftspolicy som identifierar områden med potential för vindkraft. En ny vindkartering visar förbättrade förutsättningar vilket innebär att en ansvarsfull utbyggnad inom dessa områden skulle kunna täcka upp till en tredjedel av kommunens elbehov. Samtidigt är kommunen restriktiv till vindkraft i Mälarnära områden med höga natur- och kulturvärden.

Genomförande

Plan- och bygglagen ställer tydliga krav på kommunen att bedriva en kontinuerlig översiktsplanering och att hålla översiktsplanen aktuell. Omvärldens förändringar går allt snabbare vilket ökar behovet. Detta kapitel beskriver hur ett genomförande av översiktsplanen kan gå till som ett stöd för kommunens prioriteringar.

Kapitlet har tre avsnitt:

- Kontinuerlig planering
- Utbyggnadsordning
- Insatser

Kontinuerlig planering

Översiktsplanen beskriver hur kommunen kan se ut 2050. Vägen dit kan ske på många olika sätt och beror på förändringar i omvärlden. En kontinuerlig planering innebär att kommunens översiktsplan kan vara vägledande och aktuell trots förändrade förutsättningar. En aktuell översiktsplan innebär att den efterföljande planering blir mer effektiv.

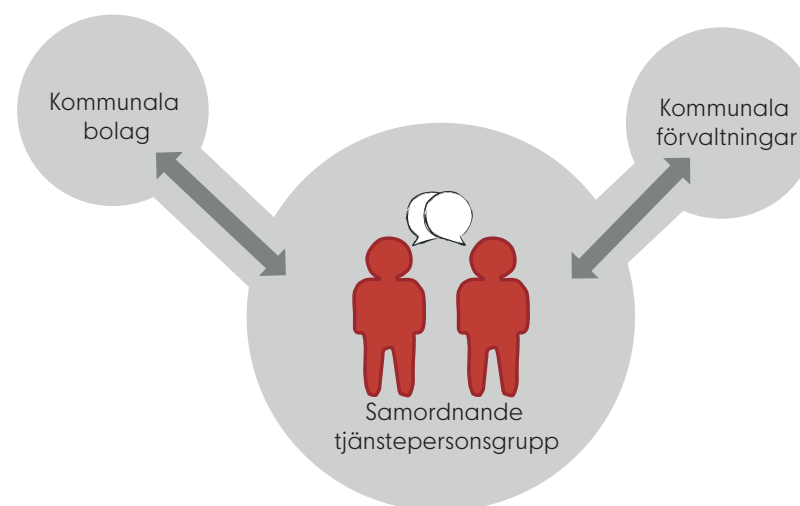
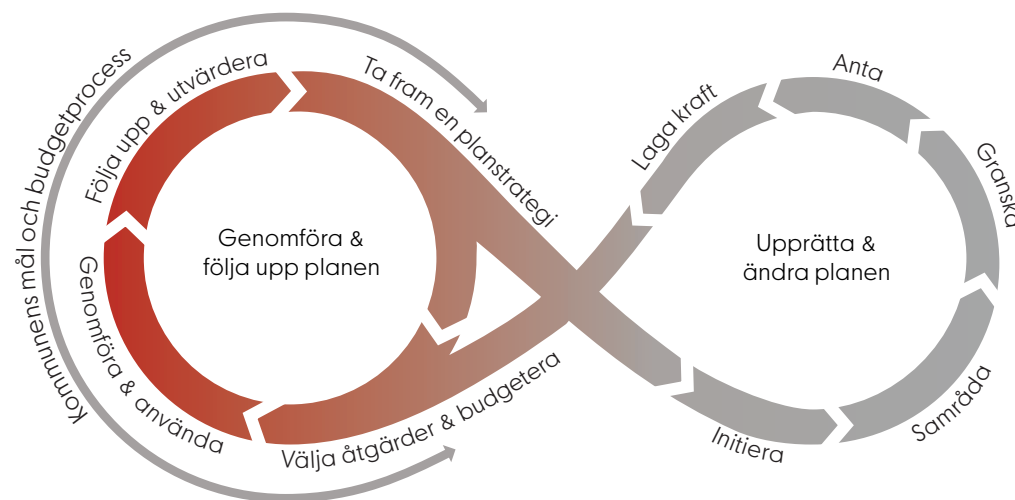
När översiktsplanen är antagen behöver arbetet med översiktsplaneringen fortsätta. Utifrån planens vägledning behöver kommunen välja åtgärder och budgetera för dem. Översiktsplanen behöver följas upp som en del i kommunens ordinarie mål- och budgetprocess.

Den övre figuren till höger visar den kontinuerliga processen för översiktsplanering efter Boverkets modell. Den är uppdelad i två huvudprocesser som illustreras i en liggande åtta. Till vänster finns processen att genomföra och följa upp planen. Till höger finns processen att upprätta och ändra planen, där vi är just nu.

Översiktsplanens inriktningar berör flera förvaltningar och kommunala bolag och mål och uppföljningsarbetet kan kräva balansering mellan olika intressen. Därför behöver processer utvecklas som bidrar till samordning. Ett sätt att öka samverkan mellan kommunens olika sakområden är att starta en tjänstepersonsgrupp som ansvarar för den kontinuerliga översiktsplaneringen, ger förslag till åtgärder och följer upp genomförandet av översiktsplanen. Förslagsvis kan en arbetsgrupp skapas under befintliga styr- eller ledningsgrupper. Politiken beslutar om mål och budget samt vilka åtgärder som ska genomföras. Den undre figuren till höger illustrerar samarbetet mellan den samordnade tjänstepersonsgruppen, kommunala bolag och kommunens förvaltningar.

Genomförandet av översiktsplanen berör många olika områden. Översiktsplanen kan hållas aktuell genom en ständig bevakning av kommunens viktiga planeringsfrågor. Kopplingen mellan översiktsplanen, styrdokument och processer bör stärkas.

Planens inriktning kan konkretiseras ytterligare med hjälp av fördjupade översiktsplaner och andra styrdokument inom mark- och vattenanvändning.

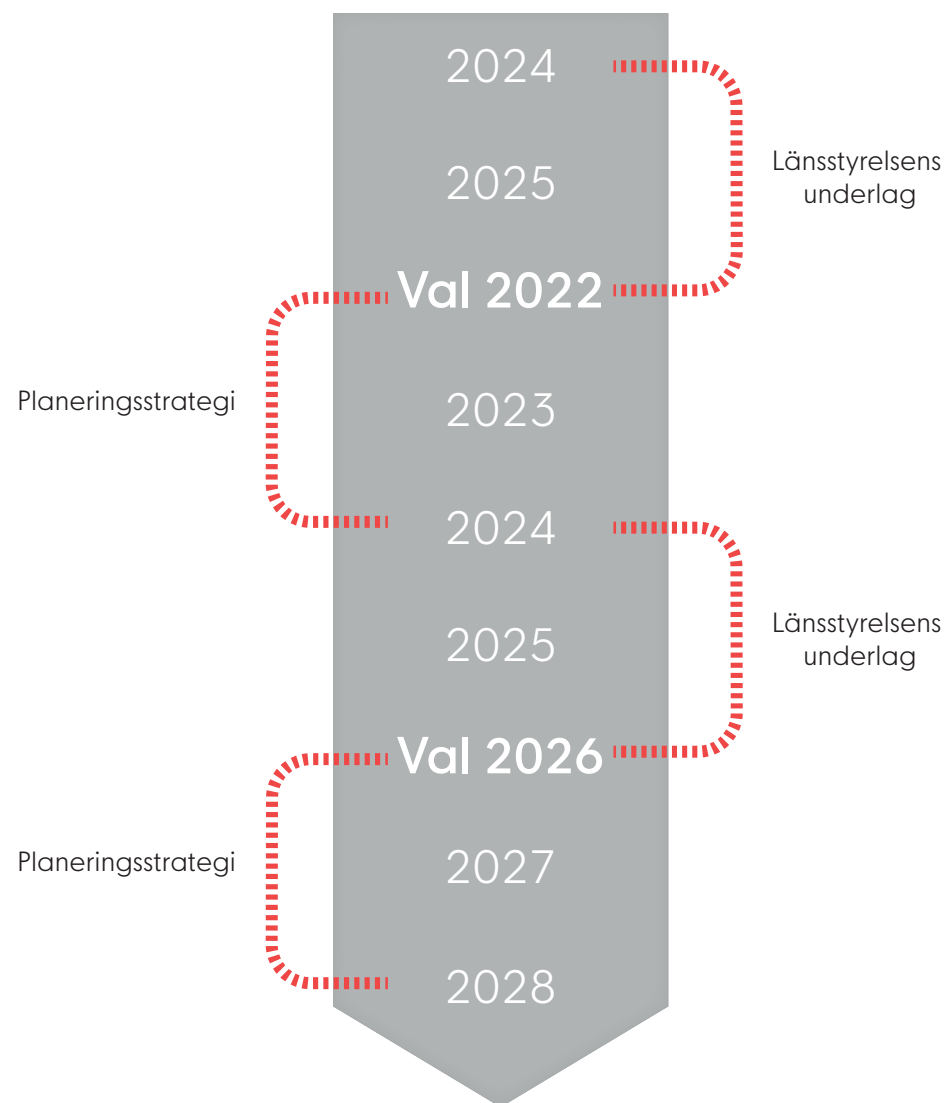
Planeringsstrategi

Senast två år efter val ska kommunfullmäktige ta beslut om en så kallad planeringsstrategin. Översiktsplanen är inte längre aktuell om inte kommunfullmäktige tar beslut om planeringsstrategin. Inför arbetet med en planeringsstrategi ska Länsstyrelsen tillhandahålla relevanta underlag om statliga och mellankommunala intressen. Dessa ska redovisas för kommunen inom två år före ett val.

Planeringsstrategin är en uppföljning av översiktsplanen och de förändringar som skett sen planen antogs. I planeringsstrategin ska kommunen ta ställning till planens aktualitet och det fortsatta arbetet med översiktsplanering de kommande fyra åren. Det finns inga krav på att kommunfullmäktige ska lägga fast mål eller en viss planeringsinriktning eller ange hur översiktsplanarbetet ska bedrivas. Planeringsstrategi ska underlätta en kontinuerlig planering och en tydligare koppling mellan planen och de övergripande politiska målen. Uppföljning och utvärdering av planens effekter kan göras oftare, exempelvis inom ramen för mål och budget. Illustrationen till höger visar processen för att ta fram en planeringsstrategi.

Planeringsstrategin innebär inte att planen i sig ändras. Däremot kan den föreslå att planen behöver ändras genom fördjupning, tillägg eller en ny plan. De ställningstaganden som planeringsstrategin behandlar bör avse åtgärder som ska initieras under de närmaste åren. Planeringsstrategin ska beskriva nya och förändrade planeringsförutsättningar och redovisa hur dessa påverkar ställningstaganden i översiktsplanen. Kommunen ska bestämma om planen behöver revideras eller fördjupas och om det behövs program inom olika sakfrågor som kompletterar planen. Flera av de insatser som beskrivs senare i detta kapitel kan vara åtgärder som man beslutar om i planeringsstrategin.

I planeringsstrategin finns även stommen för kommunens årliga mål och budgetarbete. Kommunstyrelsen bör årligen stämma av hur genomförandet av översiktsplanen fortlöper genom att följa upp och prioritera insatser utifrån översiktsplanens riktlinjer och intentioner. I det löpande mål- och budgetarbetet kan planens inriktningar och ställningstagande brytas ner till mål och åtgärder och följas upp i kommunens system för mål och uppföljning. I uppföljningen av planen ska även planens miljöpåverkan följas upp.

Utbyggnadsordning

Utbyggnadsordningen beskriver hur kommunen stegvis kan nå den önskade fysiska strukturen. Stegen bygger på bedömningar av när planens utvecklingsområden bör byggas ut, med hänsyn till kommunens attraktionskraft, behovet av planberedskap och investeringar och på olika uppdrag inom vissa sakfrågor. Stegen visar var tyngdpunkten i utvecklingen kan ske och vilka hänsyn som kan behöva tas för att nå den önskade fysiska strukturen på lång sikt.

Det finns flera sätt att nå den önskade fysiska strukturen. Utbyggnadsordningen beskriver den önskvärda vägen utifrån dagens förutsättningar för att nå framtidsbilden 2050 vid en hög befolkningstillväxt. Om befolkningstillväxten blir lägre, eller om oförutsedda händelser inträffar, kan stegen i utbyggnadsordningen behöva ändras. Utbyggnadsordningen ska därför följas upp i den kontinuerliga översiktsplaneringen och kan uppdateras i samband med planeringsstrategin. Utbyggnadsordningen styr inte kommunens årliga prioritering av planuppdrag men ska vara vägledande i beslut om olika uppdrag i kommunstyrelsen.

Stegen baseras på planens utvecklingsinriktning och förslag till mark och vattenanvändning. Översiktsplanen fokuserar på att fylla på och utveckla befintliga strukturer för att begränsa att tätorterna breder ut sig. Tätorternas centrala lägen ska utvecklas för att planens hållbarhetsperspektiv ska förverkligas.

Stegen visar var utbyggnad och planering ska ske och vad vi behöver ha i åtanke för att inte låsa bort möjligheter att nå den långsiktiga framtidsbilden. Det kan finnas beroendesamband mellan insatser och åtgärder i de olika stegen, vilken beskrivs under respektive steg. Det kan innebära att insatser och åtgärder under exempelvis steg ett behöver vara påbörjade eller genomförande innan arbete enligt steg två påbörjas.

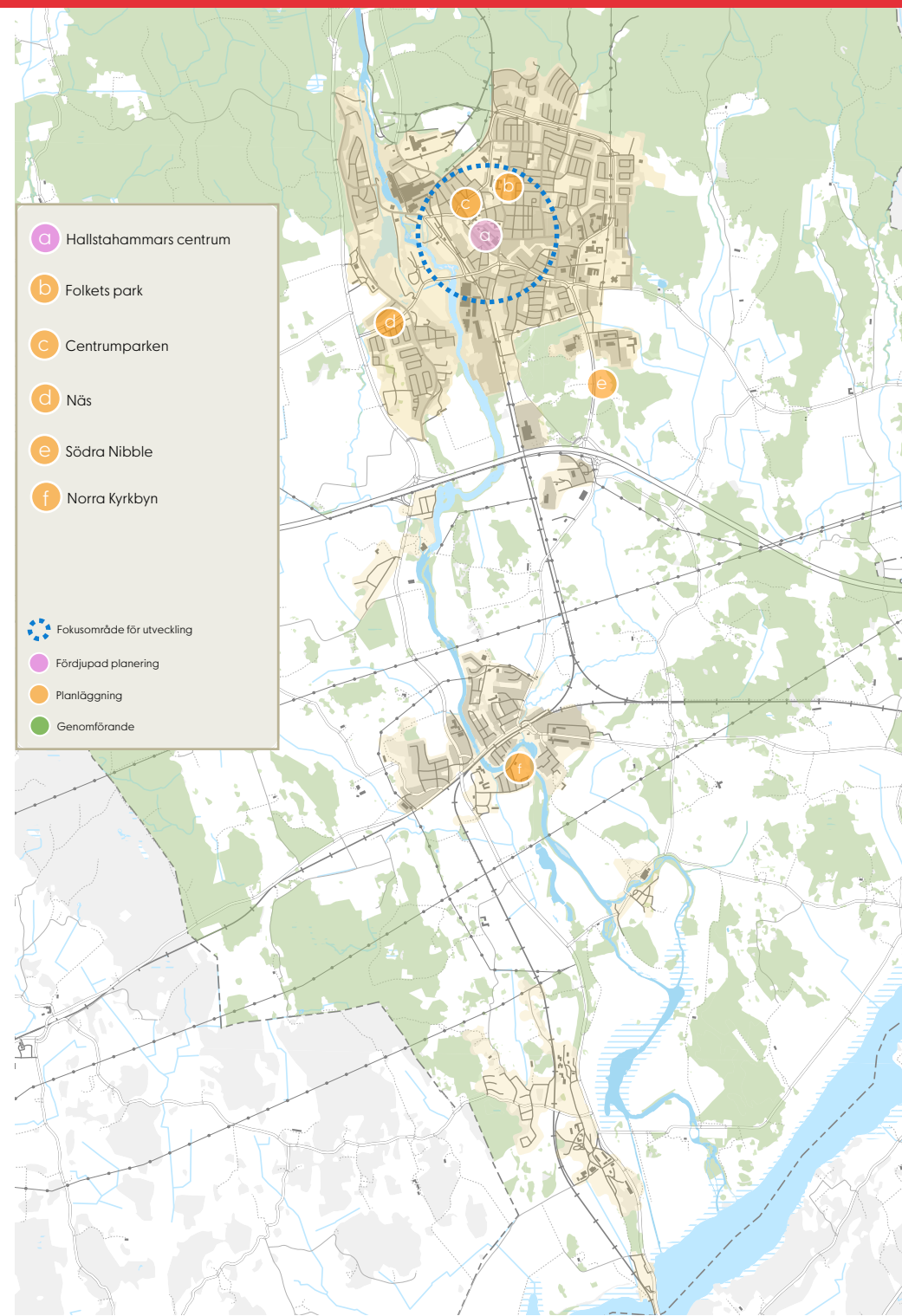
Steg 1 – Hallstahammars centrum är prioriterat

Under steg 1 i utbyggnadsordningen fördjupas planeringsarbetet för utvecklingen av Hallstahammars centrum. Centrumutvecklingen är en högt prioriterad fråga för kommunen. Ett attraktivt centrum är av stor betydelse för befolkningsutvecklingen och för att skapa en stark nod för hela kommunen. Utvecklingen ska samordnas med resecentrum och en trafik- och mobilitetsplan är ett viktigt underlag. Elnätsutveckling och kulturmiljöhänsyn är andra viktiga frågor att hantera. I samband med centrumutvecklingen utvecklas även gång- och cykelstråk för att knyta ihop tätortens olika delar mot centrum. Centrala grönområden utvecklas också för att möta en växande befolknings behov. Första etappen av centrumutvecklingen kan börja byggas i slutet av steg 1.

Pågående arbete med planläggning av Centrumparken, Folkets park och Norra Kyrkbyn färdigställs under steg ett och vissa delar kan börja byggas. Planläggning av Näs kan påbörjas vid behov av en ny förskola i området och för att skapa fler bostäder vid en hög utvecklingstakt. Pågående planer ska bidra till en högre planberedskap för framför allt bostäder och möjliggör för cirka 230 nya bostäder i Hallstahammar och cirka 50 bostäder i Kolbäck. Under steg 1 kan också planeringen för ny verksamhetsmark påbörjas. Verksamhetsmark i Södra Nibble kan planläggas och vissa delar kan börja byggas. 5-10 hektar mark för verksamheter och industri kan utvecklas i steg ett.

Under steg 1 behöver flera insatser påbörjas för att göra det möjligt att utveckla bostäder och verksamheter inom utpekade utvecklingsområden på ett långsiktigt hållbart sätt. Vägledning för gestaltad livsmiljö för att stödja i arbetet med kulturmiljöfrågor och arkitektur behöver tas fram. Vägledningen har betydelse för utvecklingen av Hallstahammars centrum där hänsyn till befintlig bebyggelsestruktur och kulturvärden är avgörande. Förstärkning av elnätet behövs både centrala Hallstahammar, i Näs samt för verksamhetsmark i Eriksberg som är beroende av en utökad kapacitet. Det tar lång tid att bygga ny infrastruktur och arbetet behöver därför påbörjas tidigt. De insatser som redan har påbörjats ska färdigställas för att stödja fortsatt genomförande av översiktsplanen. Följande arbete pågår som ska färdigställas i steg 1:

- Trafik- och mobilitetsplan. Planerat färdigställande 2026.
- Vattentjänstplan. Planerat färdigställande 2027.
- Skyfallskartering och klimatanpassningsåtgärder. Planerat färdigställande 2027.
- Fördjupat arbete med grönstruktur och ekosystemtjänster. Planerat färdigställande 2028.

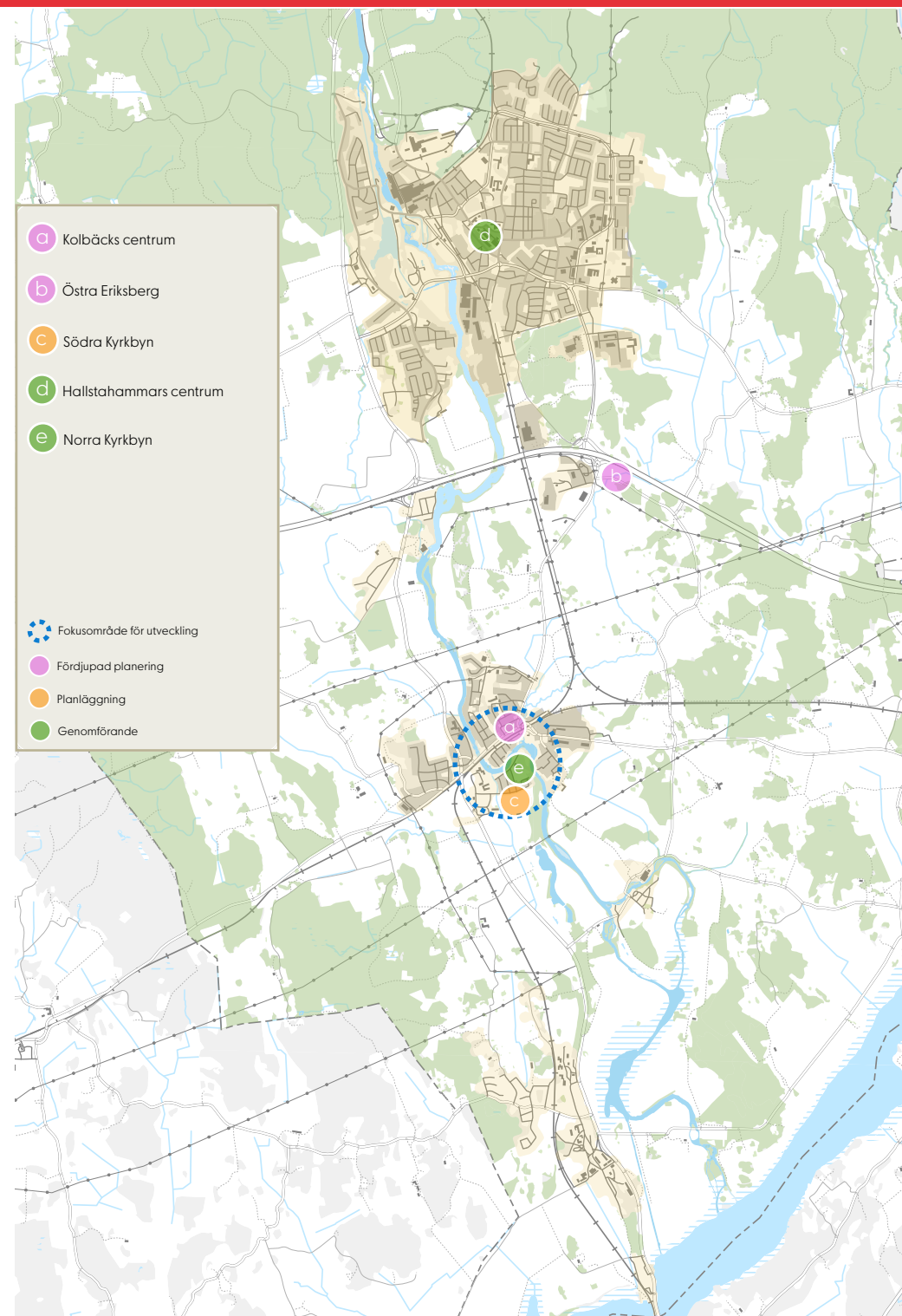

Steg 2 – Fokus på Kolbäck och Eriksberg

Under steg 2 av utbyggnadsordningen påbörjas planeringen av Kolbäcks centrum med fokus på hur området kan utvecklas genom ytterligare bostäder och mötesplatser. Planeringen omfattar förutsättningar för teknisk infrastruktur, hållbara transporter, en trivsam tätortsmiljö, strategi för genomförande samt påverkan på grundvattenförekomsten. Planläggning kan påbörjas för Södra Kyrkbyn i Kolbäck där byggande av de första etapperna kan ge cirka 100 bostäder.

Samtidigt byggs ytterligare etapper i Hallstahammars centrum vilket innebär färdigställande av cirka 300 bostäder. Vid en hög utvecklingstakt kan Vals-talund planläggas som skapar beredskap för ytterligare 100 bostäder i Hallstahammar.

Under steg 2 fortsätter etableringen i Södra Nibble och en förstudie för Östra Eriksberg genomförs för att säkerställa att det finns god beredskap för framtida verksamhets- och industrietableringar. Förstudien syftar till att undersöka hur området kan utvecklas som en helhet fastställa etapper och förutsättningar för bland annat infrastruktur, dagvatten, grönska, hänsyn till landskapet och arkitektonisk utformning och möjligheterna att försörja området med kollektivtrafik. Eriksberg planläggs och de första etapperna närmast E18 kan börja byggas mot slutet av steg 2 med 10-20 hektar mark för verksamhets- och industrietableringar.

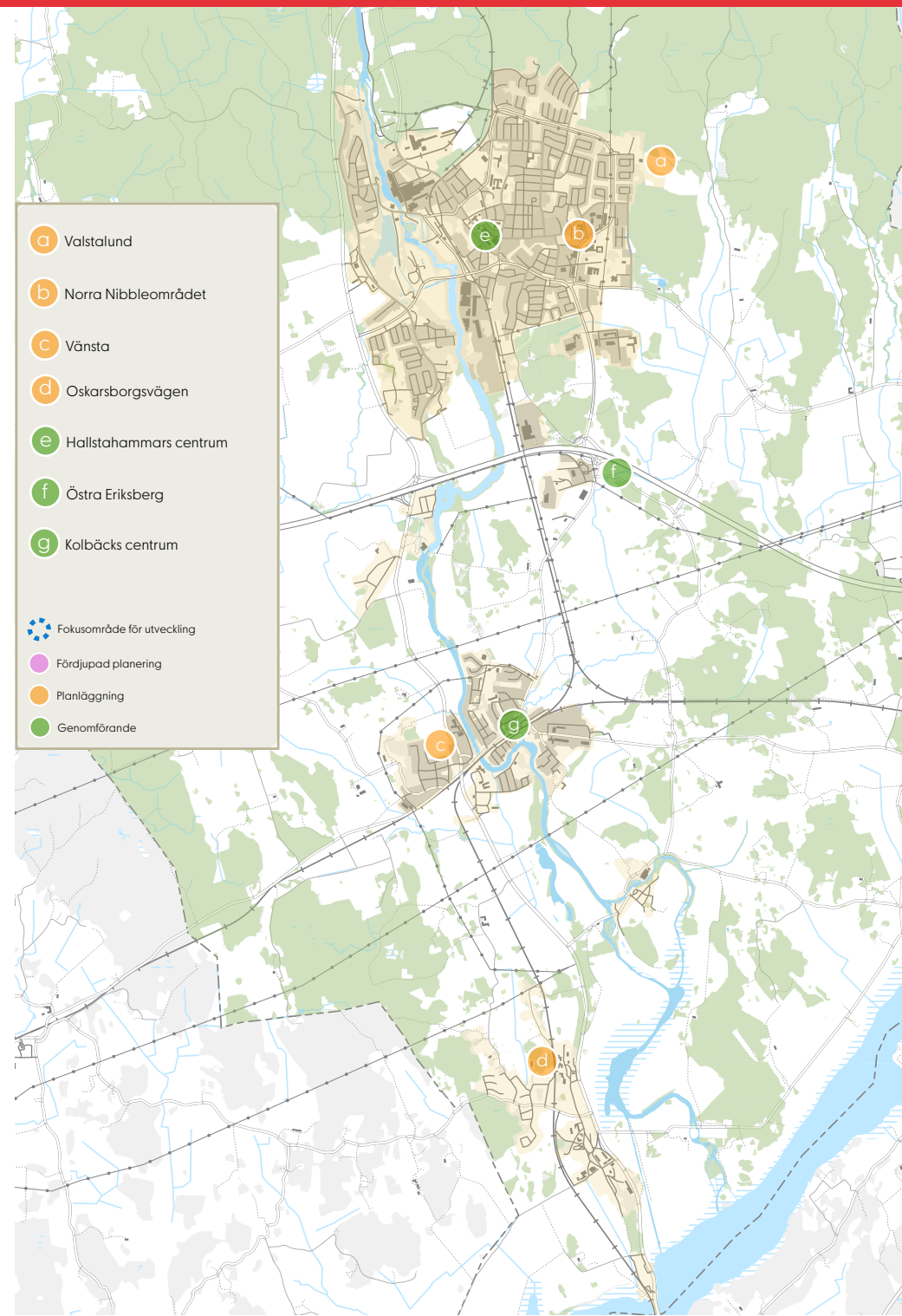

Steg 3 – Ytterområden i tätorterna byggs

I det tredje steget i utbyggnadsordningen fokuserar på att fortsätta utveckla tätorterna inom befintliga strukturer enligt den högre tillväxttakten. Genomförande av Kolbäcks centrum enligt planerad utveckling under steg 2 genererar cirka 100 bostäder. Fortsatt utveckling av Hallstahammars centrum gör det möjligt för ytterligare cirka 200 bostäder. När centrum i Hallstahammar och Kolbäck är utvecklade kan ytterområden i båda tätorterna tas i anspråk för ny bebyggelse. På initiativ av fastighetsägarna kan Oskarsborgsvägen planläggas och byggas ut som en del av tätorten Strömsholm.

Vid en högre tillväxttakt ger planeringen av Vänsta i Kolbäck möjligheter för ytterligare cirka 120 bostäder. Under dessa förutsättningar kan även Norra Nibbleområdet i Hallstahammar bli aktuellt för utveckling till blandad bebyggelse med bostäder. Vid en lägre tillväxttakt planläggs Valstalund inom steg 3 som skapar förutsättningar för 100 bostäder i Hallstahammar.

Utveckling av ytterligare etapper i Östra Eriksberg kan påbörjas vilket ger cirka 20 hektar mark för verksamhets- och industrietableringar.

Insatser

Under genomförandet behöver planens inriktningar kompletteras och fördjupas. Detta sker genom att kommunen tar fram styrdokument inom vissa ämnesområden och i vissa fall även förändrar arbetssätt inom organisationen. Nedan presenteras ett antal insatser som behöver göras under planperioden för att stödja genomförandet av planen.

Fördjupad planering av centrum

För att uppfylla utvecklingen i översiktsplanen behöver särskilt fokus riktas mot kommunens tätorter. Det innebär att fördjupad planering ska genomföras för både Hallstahammars och Kolbäcks centrum. Dessa ska stödja utvecklingen av centrummiljöerna i samordning med planeringen av respektive resecentrum, och bidra till en sammanhållen och attraktiv tätortsstruktur.

Strategisk styrning och planeringsprocesser

För att uppnå en sammanhållen och långsiktig samhällsplanering behöver kommunen stärka sina interna processer och arbetssätt. Det handlar bland annat om att tydliggöra ansvarsfördelningen i det strategiska planeringsarbetet och att integrera planeringen med den ordinarie mål- och budgetprocessen. Även planeringen av framtida lokalbehov behöver utvecklas, exempelvis när det gäller förskolor. Det kräver välfungerande rutiner, en stark koppling till befintliga lokalförsörjningsprocesser samt ökad samverkan mellan kommunens förvaltningar för att verksamheternas behov ska kunna tillgodoses både på kort och lång sikt. För att stödja en balanserad utveckling av bostäder och verksamheter i relation till landskapens värden och förutsättningar för kommunal service ska arbetet med landsbygdsutvecklingen stärkas och förtydligas. Riktlinjer för bebyggelse på landsbygd som stödjer bygglov kan behöva tas fram.

Trafikplanering och hållbar mobilitet

För att främja en hållbar utveckling av kommunens transportsystem behöver den strategiska trafikplaneringen stärkas. Det innebär att ansvaret för trafikfrågor behöver tydliggöras, och att styrdokument och handlingsplaner tas fram som stödjer kommunens mål om hållbara transporter. Det pågående arbetet med att ta fram en trafik- och mobilitetsplan som behandlar samtliga transportslag i ett helhetsperspektiv är ett viktigt steg i denna riktning. Planen syftar till att ge vägledning för framtida insatser och ska bidra till att kommunens infrastruktur stödjer översiktsplanens framtidsbild, samtidigt som klimatpåverkan minskas.

Miljö, vatten och klimatanpassning

Kommunens arbete med klimatanpassning behöver förstärkas för att möta de utmaningar som klimatförändringarna innebär. Det kräver aktuella och välförankrade strategier, handlingsplaner och åtgärdsprogram. Samtidigt behövs ett mer fördjupat kunskapsunderlag, bland annat om skyfall, översvämningar och särskilt känsliga områden.

Kommunen behöver kartlägga områden som är särskilt sårbara för klimatrelaterade risker. Det innebär att identifiera möjliga målkonflikter, kombinerade risker, följd effekter och konsekvenser. Områden med kända eller möjliga markstabilitetsproblem ska utredas noggrant. För befintlig bebyggelse i riskområden bör fördjupade analyser göras, tillsammans med förslag på åtgärder för att minska riskerna. Det pågår arbete med en skyfallskartering och en fördjupad analys för klimatanpassning med förslag till åtgärder. Inom vattenområdet pågår arbete ett med att ta fram både en vattentjänstplan och en vattenförsörjningsplan. Det finns också ett behov av ett särskilt styrdokument för dagvattenhantering som tydliggör ansvar och riktlinjer för en hållbar hantering. Kommunen behöver även utveckla arbetet med hållbart byggande och cirkulär ekonomi genom att ta fram styrdokument och etablera fungerande arbetssätt som kan tillämpas i både nybyggnation och förvaltning.

Naturvårdsarbetet bör förstärkas genom identifiering och prioritering av ekologiskt känsliga och opåverkade områden. För att integrera naturens värden i samhällsplaneringen krävs dessutom ett mer systematiskt arbetssätt kopplat till ekosystemtjänster, inklusive en kartläggning av dessa inom kommunen. Fortsatt arbete med grönstruktur och ekosystemtjänster kommer att ske löpande. Tillägg för landsbygdsutveckling i strandnära lägen ska tas fram som utreder förutsättningar för utökade dispensmöjligheter och ger förslag till områden för bland annat besöksnäring.

Kulturmiljö och arkitektur

Det finns ett behov av att tydliggöra kommunens ambitioner och arbetssätt inom kulturmiljö och arkitektur. Det gäller såväl i befintliga miljöer som i nya utvecklingsområden. Det behövs tydlig vägledning kopplat till kommunens kulturmiljöunderlag gällande bevarande och utveckling av värdefullt utpekade kulturmiljöer. Det behövs också strategier för att arbeta med arkitektur för att bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle. Genom att ta fram en vägledning för gestaltad livsmiljö kan kommunen skapa bättre förutsättningar för att bevara och utveckla miljöer som är inkluderande, väl gestaltade och långsiktigt hållbara. Vägledningen ska bygga på det beslutade kulturmiljöunderlag som finns i kommunen och ge stöd i frågor om bevarande och gestaltning.

Hållbarhetsbedömning

Miljöbalken ställer krav på att en översiktsplan ska miljöbedömas. Plan- och bygglagen ställer också krav på att planens konsekvenser tydligt ska kunna utläsas. Detta kapitel redogör för en hållbarhetsbedömning av planen som utgår ifrån avsnittet om hållbar kommun. Här beskrivs planens konsekvenser på sociala och ekonomiska aspekter och en sammanfattning av miljökonsekvensbeskrivningen i relation till ett nollalternativ.

Kapitlet har tre avsnitt

- Syftet med en hållbarhetsbedömning
- Hållbarhetsperspektiv formar planen
- Bedömning av planförslaget

Syftet med en hållbarhetsbedömning

En hållbarhetsbedömning ska visa hur förslaget har tagit hänsyn till hållbarhetsperspektiven och utvärderar samtidigt planens konsekvenser. Hållbarhetsbedömningen omfattar alla tre hållbarhetsdimensioner.

För att uppfylla kraven i miljöbalken ingår en strategisk miljöbedömning av översiktsplanens påverkan på den ekologiska dimensionen. Den strategiska miljöbedömningen redovisas i en särskild miljökonsekvensbeskrivning och sammanfattas i översiktsplanen.

Bedömningen av de sociala och ekonomiska perspektiven ska komplettera den obligatoriska miljöbedömningen och tydliggöra helheten i förslaget konsekvenser. Till exempel kan bostadsförsörjning bidra till positiva sociala och ekonomiska konsekvenser men samtidigt inverka negativt på miljön. På samma sätt kan en satsning på mer grönska i tätorten innebära positiva effekter på både den sociala och den ekologiska dimensionen men inledningsvis utgöra en ekonomisk belastning.

Hållbarhetsperspektiv formar planen

För kommunens hållbara utveckling behöver vi lägga ett särskild fokus på några perspektiv i översiktsplanen. Hallstahammars kommun ska växa till en småstadskommun där kommunens identitet kan bibehållas. Kommunen ska växa i en lagom takt med hänsyn till människa och natur och med ett stort fokus på de sociala värdena. I figuren till höger visas de hållbarhetsperspektiv som ligger till grund för denna inriktning. Det är genom en ansvarsfull samhällsplanering som tar hänsyn till samtliga hållbarhetsperspektiv som detta är möjligt.

Folkhälsa

För oss innebär det att utformningen av vår byggda miljö och dess samspel med naturen ska ge alla människor samma möjligheter till en god hälsa, såväl fysisk som psykisk. Folkhälsa fokuserar på att minska hälsoskillnader mellan olika grupper i samhället.

Gemenskap och närhet

För oss innebär det att fysiska och sociala avstånd inom kommunen upplevs korta. Vi har en känsla av hejningsplikt vilket bidrar till en positiv samhörighet i hela kommunen. Trygghet och inkludering är en viktig del i detta.

Grön infrastruktur

För oss innebär det att vi i samhällsplaneringen värnar om vår grönstruktur och betraktar den som en del av en helhet. Vi ska gynna åtgärder för ett välmående och fungerande nätverk av natur. I detta inryms klimatanpassning och främjandet av goda livsmiljöer för växter och djur samt människors välbefinnande.

Mobilitet

För oss betyder det att vi har en struktur för hållbara transporter där alla människor har möjlighet att transportera sig själva och gods till de platser de vill nå utifrån sina behov.

God livsmiljö

För oss innebär det att vi värnar om den mänskliga skalan i utformning och förvaltning av den byggda miljön. Genom samhällsplaneringen skapar vi trygga miljöer och platser av hög kvalitet där barn, vuxna och årsrika trivs.

Hushållning med resurser

För oss betyder det att vi har en samhällsplanering som gör att vi kan hålla oss inom planetens gränser. Detta gör vi genom en yteffektiv markanvändning som gör att vi effektivt kan utforma och använda vår infrastruktur och samtidigt kan skydda andra värden såsom natur och jordbruksmark. Vi ska utveckla en cirkulär ekonomi där återbrukat byggmaterial ger möjligheter för ett byggande med lågt klimatavtryck och minskat uttag av naturresurser.

Bedömning av planförslaget

Beskrivning av nollalternativ

Nollalternativet är ett referensalternativ för att kunna jämföra och bedöma planens konsekvenser med ett scenario för kommunens sannolika utveckling om planförslaget inte genomförs. Nollalternativet ska inte förväxlas med nuläget, även om nollalternativet och nuläget ofta har stora likheter. I det här fallet innebär nollalternativet att området kan utvecklas och planläggas utifrån gällande översiktsplan. Den gällande översiktsplanen antogs 2011. Inga tematiska tillägg eller fördjupade översiktsplaner har tagits fram sedan dess. Nollalternativet innefattar även redan fattade beslut så som gällande detaljplaner som ej är utbyggda.

Följande beskrivning innehåller nollalternativ från miljökonsekvensbeskrivningen och en tilläggande beskrivning för de sociala och ekonomiska perspektiven. Den nu gällande översiktsplanen för Hallstahammars kommun redovisar bland annat följande:

- Förslag till nya bostadsområden, främst i anslutning till Hallstahammars, Kolbäcks och Strömsholms tätorter.
- Utbyggnadsförslagen är av mindre omfattning (upp till ett 50-tal småhus i varje område) och föreslås i flera fall ske genom förtätning av befintlig bebyggelse.
- Möjligheter till utveckling av befintliga industriområden.
- Utveckling för turism och friluftsliv i Hallstahammar, Kolbäck och Strömsholm bland annat genom tydliggörande av natur- och kulturvärden, utveckling av bryggor och bad samt nya stigar, ridvägar etc.
- LIS-utveckling (landsbygdsutveckling i strandnära lägen) i form av tolv områden. Fyra är avsedda för bostadsutveckling, två för friluftslivsutveckling och resterande sex för en kombination av bostadsutveckling och friluftslivsutveckling.
- Nya sträckningar för väg 252 och E18 på delar av sträckorna genom kommunen.
- Nya cykelvägar mellan kommunens tätorter.

Gällande detaljplaner som ej är utbyggda:

- Ombyggnation av Hallstahammars resecentrum för att samla buss och tågtrafik möjliggörs i gällande detaljplaner.
- Gällande detaljplaner möjliggör för komplettering av flerbostadshus främst i Hallstahammars tätort, men i begränsad utsträckning även i Kolbäck och Strömsholm.

Nollalternativet presenterar mål för att nå allsidig sammansatt social struktur som främjar kontakt mellan generationer och kulturer. Det saknas dock tydliga planeringsinriktningar och ställningstaganden för hur sammanhållningen faktiskt ska främjas vilket innebär att nollalternativet riskerar att inte bidra till en socialt välmående kommun. Avsaknaden av tydliga planeringsinriktningar är genomgående för Översiktsplan 2011 vilket riskerar att satsningar på infrastruktur och samhällsservice, vilket i sin tur skapar nya lägen för bostäder, kan utebli eller bli fellokaliserade.

Nollalternativet innebär alltså en risk för exploatering som inte är planerad utifrån ett helhetsperspektiv. Översiktsplan 2011 saknar en tydlig prioritering av hållbara trafikslag och planering av bebyggelse till kollektivtrafikstråk och det finns ingen tydlig planeringsinriktning för hur de olika trafikslagen ska prioriteras i förhållande till varandra. Stor vikt läggs vid tillgången till parkeringar och tillgänglighet med bil i centrum, vilket innebär att nollalternativet riskerar att öka privatbilismen även för korta sträckor.

Nollalternativet innebär även en osäkerhet kring i vilken takt kommunen förväntas växa och det finns inte heller en tydlig styrning mot en effektiv och långsiktig markanvändning då det saknas ställningstaganden och resonemang om befolkningens mängd. Det finns inte heller en samlad uppskattad bedömning av hur många bostäder som utpekade områden kan inrymma eller hur många boende översiktsplanen möjliggör totalt. Dessutom saknas ett genomförandeperspektiv och det finns inga tydliga prioriteringar för när och hur insatser bör genomföras eller vilka områden som bör prioriteras för andra.

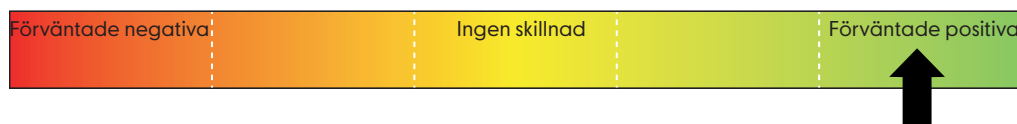
Sociala konsekvenser

Nedan presenteras de sociala aspekterna Hälsa och livsmiljö, Trygghet och trivsel, Hållbart vardagsliv och levande samhälle, Inkludering och social sammanhållning.

Hälsa och livsmiljö

Bedömningen av förslagets konsekvenser baseras på hur planen bidrar till:

- en bättre folkhälsa
- att människor kan röra sig fritt
- att det finns goda förutsättningar för sociala möten
- att det finns goda förutsättningar att vistas utomhus

Förslag till översiktsplan anger folkhälsa som en viktig fokusfråga för hållbar utveckling. Gång- och cykel, grönska och rekreationsområden samt blandad bebyggelse skapar goda förutsättningar för möten mellan människor och för aktiva vardagsliv, vilket i sin tur är starkt kopplat till bättre folkhälsa. Planförslaget lyfter tydligt att det finns goda förutsättningar för gång- och cykeltrafik inom kommunen. I plankartan redovisas ett sammanhängande huvudcykelnät som stärker kopplingarna mellan tätorternas stadsdelar och viktiga målpunkter. Att gående och cyklister planeras som separata trafikslag bidrar också till ökad trygghet och fri rörlighet för fler grupper i samhället.

Planförslaget visar på en tydlig vilja att värna och utveckla grönstrukturen. Väsentliga grön- och rekreationsområden pekas ut som markanvändning i plankartan för att skydda dem från framtida exploatering. Ett särskilt underlag visar gröna stråk där de ekologiska och sociala värdena ska beaktas och förstärkas. Detta bidrar till att binda samman större grönområden och möjliggör både rörelse och vistelse i natur- och parkmiljöer. Genom detta stärks även folkhälsan.

Som en del av arbetet tillämpas även 3-30-300-principen, vilket innebär att alla invånare ska kunna se minst tre träd från sitt hem, att varje bostadsområde ska sträva efter minst 30 procent kontäckning och att avståndet till ett grönområde inte bör vara över 300 meter.

Planförslaget visar även på en ambition om att skapa blandade livsmiljöer där människor med olika bakgrund och förutsättningar kan bo nära varandra. Genom att integrera förskolor, lekplatser och offentliga funktioner mellan stadsdelar ökar möjligheten till naturliga möten.

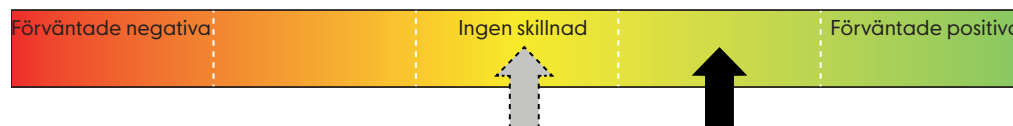
Det är en viktig del i att minska de sociala avstånden i kommunen – inte bara fysiska utan även upplevda. En inkluderande och sammanhängande planering av offentliga mötesplatser i hela kommunen, både i tätort och mellan orter, stärker förutsättningarna för social hållbarhet.

Sammanfattningsvis bedöms konsekvenserna av planförslaget vara tydligt positiva jämfört med nollalternativet, särskilt vad gäller folkhälsa, rörelsefrihet och sociala mötesmöjligheter.

Hållbart vardagsliv och levande samhällen

Bedömning av förslagets konsekvenser baseras på hur planen bidrar till:

- god tillgång till hållbara transporter
- att det finns bostäder till olika målgrupper
- god tillgång till natur- och rekreation
- god tillgång till service, handel och mötesplatser

Målbilden och utvecklingsinriktningen för planförslaget innebär att transportsystemet är väl utvecklat för att resa med hållbara transporter. Planförslaget presenterar tydligt att det ska vara lätt att resa hållbart i vardagen. Korta avstånd gör att många kan gå eller cykla samtidigt som kollektivtrafiken binder samman lokalt och regionalt, vilket också gynnar folkhälsan. Hållbara resor utvecklas genom trygga gång- och cykelvägar, bytespunkter som fungerar smidigt för alla transportslag och kollektivtrafikens turtäthet och enkla byten.

Gällande kollektivtrafik fokuserar dock planen främst på hur tätorterna och kollektivtrafiknoderna kan kopplas samman mer än hur tätorternas stadsdelar kan länkas samman genom busstrafiken. Detta motiveras med att det finns goda förutsättningar för gång- och cykeltrafik som kompletterar busstrafiken inom tätorterna.

Även om det finns en tydlig inriktning i frågan riskerar det att innebära negativa

konsekvenser, framför allt för de norra delarna i Hallstahammars tätort. Dessa områden saknar idag kollektivtrafikförsörjning och planförslaget vidtar inga åtgärder för att öka underlaget för kollektivtrafik och föreslår inte heller att området ska kollektivtrafikförsörjas. Samtidigt föreslås tydliga åtgärder för att öka möjligheterna för gång- och cykel till och från dessa områden.

Avsaknaden av motsvarande analys för landsbygdsområden och perifera delar av kommunen bedöms som en svaghet. I dessa delar bor idag barnfamiljer och äldre som kan vara särskilt beroende av kollektivtrafik för att nå skola, service och fritidsaktiviteter.

Målbilden för planförslaget innefattar att det ska finnas blandade bostäder och livsmiljöer där människor trivs. Det finns principer för hur tätorterna ska kompletteras med bebyggelse och det anges riktlinjer om blandad bebyggelse hur nya tillägg i tätorten behöver bidra till blandning på tätorts- och stadsdelsnivå. För varje utvecklingsområde som pekas ut finns en beskrivning om vilken utveckling som ska ske, såsom lämpliga boendeformer samt blandning av bostadsbestånd. Genom att planförslaget har tydliga principer och riktlinjer för hur tätorterna ska kompletteras med bebyggelse, bidrar förslaget till att skapa förutsättningar för bostäder för olika målgrupper i alla tätorter och stadsdelar.

Det är dock viktigt att dessa intentioner följs upp i genomförandet. För att skapa verklig blandning av bostäder krävs aktiv samverkan med markägare och bostadsaktörer, samt att detaljplaner och markanvisningar konkretiserar målen. Avsaknad av sådana steg kan innebära en risk att intentionerna inte påverkar den faktiska utvecklingen.

Planförslaget pekar ut grönområden som ska bevaras och skyddas vilket innebär att viktiga grönområden för rekreation fortsätter att vara tillgängliga. Planen innehåller även strategier för gröna stråk som kopplar samman grönområden i och runt tätorterna. Detta bidrar till att det på sikt kommer finnas sammanhängande gröna promenader i tätorten som leder till större gröna noder. Huvudcykelstråken är anpassade med de gröna noderna som målpunkter, vilket ökar tillgängligheten till grönska och utevistelse i hela kommunen. Huvudcykelstråken bidrar till en tydlig koppling inom tätorterna till centrum där det finns handel och service.

Genom principer för lokalisering av social infrastruktur, bedöms planförslaget bidra positivt till att skapa god tillgång till mötesplatser och service, samt mer rörelse mellan mötesplatser som bidrar till levande samhällen. Principer för lokalisering av social infrastruktur bedöms tillsammans med prioriteringar för transportinfrastruktur, vara positivt för tillgänglighet till service, handel och mötesplatser.

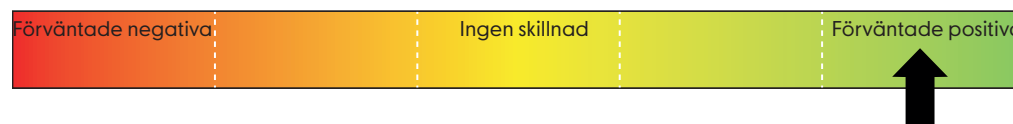
Planen har en tydlig prioritering att utveckla transportsystemet inom och mellan Hallstahammar och Kolbäck. Denna prioritering medför att de södra delarna av kommunen och landsbygden inte kommer kunna ta del av hållbara transporter i samma utsträckning, utan att de fortfarande är beroende av resor med personbil. Detsamma gäller för tillgång till service, handel och mötesplatser. Kombinationen av detta medför att det riskerar att skapas negativa konsekvenser för landsbygden och kommunens södra delar avseende hållbart vardagsliv.

Sammantaget bedöms konsekvenserna för planförslaget vara något mer positiva i jämförelse till nollalternativet.

Trygghet och trivsel

Bedömning av förslagets konsekvenser baseras på hur planen bidrar till:

- trygga och trevliga mötesplatser
- en trygg och säker trafikmiljö
- estetiskt tilltalande miljöer och byggnader
- tillväxt kan ske i lagom takt för bibehållen identitet

Planförslaget har en målbild om en kommun med trivsamma livsmiljöer och en känsla av stark samhörighet vilket härleds till den upplevda tryggheten. I planen lyfts även gestaltning och arkitektur som viktigt för att skapa trygga och trivsamma platser att bo och leva i. Det finns tydliga ställningstaganden och principer för hur tätorterna ska kompletteras med bebyggelse på ett sätt som bidrar till trivsamma miljöer.

Planen lyfter vikten av att arbeta med gestaltning av livsmiljöer för att skapa hållbara, jämlika och integrerade samhällen. Genom att ta fram vägledning kring hur kommunen arbetar med gestaltning av miljöer, skapas goda förutsättningar att skapa livsmiljöer som är både trygga och funktionella.

Det saknas dock tydliga beskrivningar för hur arbete med upplevd trygghet och otrygghet ska ske, vilket är en viktig aspekt i samhällsplanering.

De miljöer som finns längs tätorternas huvudstråk och infartsvägar har stor betydelse för hur platsen upplevs och bör därför ges särskild omsorg vid planering och utformning. En omsorgsfullt utformad och förvaltnad infartsmiljö kan bidra till

ökad trygghet, stärkt identitet och ökad attraktivitet för både boende och näringsliv.

Planförslagets prioriteringar och ställningstaganden för transportinfrastrukturen bedöms bidra till att skapa säkra och trygga sätt att förflytta sig, med gående och cyklister som ges en tydlig plats i trafikrummet. Detta bidrar till en säkrare trafikmiljö för oskyddade trafikanter. Samtidigt anger planförslaget att planering av gång- och cykeltrafik behöver ske utifrån ett perspektiv om att detta är två olika trafikslag. Detta skapar möjligheter för cyklister att transportera sig effektivt i kommunen vilket även är positivt för den tekniska utvecklingen av olika fordon som drivs på el, såsom elcyklar och elsparkcyklar. Det skapar även en tryggare miljö för gående då de får ett eget utrymme utan risk att bli påkörda av cyklister. Planens perspektiv bidrar till en tryggare trafikmiljö för alla, och bedöms även positivt för funktionsvarierade som, beroende på hur de tar sig fram, också får ett tydligare utrymme i trafikmiljön.

Genom att planförslaget har tydliga ställningstaganden gällande befolkningsutveckling och en tydlig planeringsinriktning för bostäder och verksamheter på lång sikt, bedöms planförslaget bidra positivt till att kommunen växer i lagom takt. Planförslagets genomförandeperspektiv och prioritering bedöms också bidra positivt till en tillväxt i lagom takt.

Sammantaget bedöms konsekvenserna för planförslaget främst vara positiva i jämförelse med nollalternativet.

Inkludering och social sammanhållning

Bedömning av förslagets konsekvenser baseras på hur planen bidrar till:

- blandade bostäder på stadsdelsnivå och tätortsnivå
- sammanhållning mellan stadsdelar
- skapandet av fler nya eller färre befintliga barriärer
- barns livsmiljöer och social sammanhållning

Målbilden för planförslaget är att det ska finnas bostäder och livsmiljöer där människor trivs, och blandad bebyggelse beskrivs som en del av målbilden. Det finns principer för hur tätorterna ska kompletteras med bebyggelse och det anges riktlinjer om blandad bebyggelse och hur nya tillägg i tätorten behöver

bidra till blandning på tätorts- och stadsdelsnivå. För varje utvecklingsområde lyfts lämpliga boendeformer samt blandning av bostadsbestånd fram.

Det finns ställningstaganden om att principer för komplettering i tätorterna ska tillämpas vid planläggning och prövning av lov. Sammantaget bedöms ställningstagandena, principerna och de områdesvisa beskrivningarna bidra till att skapa goda möjligheter för blandad bebyggelse i kommunen. Detta bidrar till att människor med olika bakgrund, ålder och socioekonomiska förutsättningar kan bo i samma stadsdelar, vilket främjar den sociala hållbarheten.

Planförslaget innefattar även principer för att placering av förskolor och lekplatser bör ske mellan stadsdelar och områden i stället för i mitten av homogena områden. Exakta lokaliseringar pekas inte ut i plankartan, men ställningstaganden anger att principerna ska tillämpas vid samhällsplanering.

En av planförslagets utvecklingsinriktningar är att koppla samman kommunen mer fysiskt och socialt. Utvecklingen av gång- och cykelnätet bidrar delvis till detta, men planen saknar åtgärder som ökar sammanhållningen mellan landsbygden och tätorterna. Det finns inte heller tydliga principer som bidrar till att sprida ut funktioner mellan tätorterna och på så sätt öka rörligheten och sammanhållningen mellan dem.

Planförslaget redogör för gröna stråk som ska bevaras och förstärkas, främst ur ett ekologiskt perspektiv men även ur ett socialt, vilket kan bidra till ökad sammanhållning och minska sociala barriärer mellan stadsdelar. Planförslagets huvudcykelnät bidrar till att koppla ihop tätorternas stadsdelar och viktiga målpunkter. Gällande kollektivtrafik fokuserar dock planen mer på hur tätorterna och kollektivtrafiknoderna kan kopplas samman än hur tätorternas stadsdelar kan länkas samman genom busstrafiken. Även om det finns en tydlig avvägning i frågan riskerar det få negativa konsekvenser, framför allt för Hallstahammars tätorts norra delar. Dessa områden ligger idag redan avskurna från övriga tätorten genom Häradsvägen och utgörs av ett homogent villaområde. Då det inte heller föreslås några konkreta platser för att tillföra bostäder som kan bidra med blandning i området, riskerar området att fortsatt ha en sämre sammanhållning med övriga stadsdelar i tätorten. Planens strategier med gröna stråk och huvudcykelnätet kan bidra till att motverka de negativa effekterna för området.

Befintliga områden för industrier och verksamheter som på sikt kan omvandlas till stadsdelar med bostäder, har stor potential att skapa en ökad sammanhållning och bryta barriärer. Utvecklingsområdet Nibbleområdet utgör idag en barriär mellan centrum och området med skola, förskola och äldreboende samt entrén till Valstaskogens naturreservat. Planens förslag om att omvandla området med bostäder med sammanhållna gröna stråk mellan centrum och Vals-

talund bedöms bidra positivt till inkludering och social sammanhållning.

Planens strategier och riktlinjer för blandade bostäder, lokalisering av social infrastruktur, gröna stråk och huvudcykelnätet bedöms även bidra positivt till barns livsmiljöer då det skapas möjligheter för mer intressanta miljöer med god tillgång på rekreation, samtidigt som det ges bättre förutsättningar för barn att röra sig fritt.

Planens avsaknad av åtgärder för att koppla samman landsbygden med tätorterna med hållbara transporter får negativa effekter för barns möjlighet att röra sig fritt.

Sammantaget bedöms konsekvenserna för planförslaget vara något mer positiva än nollalternativet.

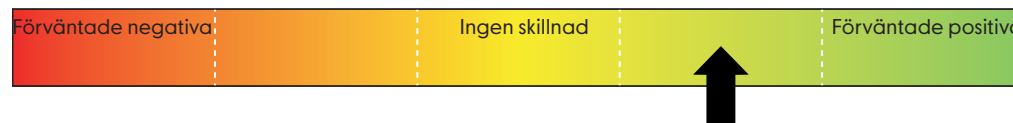
Ekonomiska konsekvenser

Planförslagets ekonomiska konsekvenser redovisas i två perspektiv: för den kommunala ekonomin och för näringslivet.

Kommunal ekonomi

Bedömning av förslagets konsekvenser baseras på hur planen bidrar till:

- att resurser används effektivt och långsiktigt
- att kommunen växer i en lagom takt
- att medvetna investeringar sker med ett långsiktigt perspektiv
- att stora investeringar behövs innan exploatering är möjlig

Planförslaget har tydliga riktlinjer för ett hållbart och långsiktigt byggande. Det finns principer för ombyggnation och återanvändning av byggmaterial. Det finns även ställningstaganden om att byggnation ska ta hänsyn till framtida klimatförändringar. Detta främjar att bebyggelse lokaliseras till mer långsiktigt hållbara platser, vilket minskar riskerna för att byggnader och fastigheter skadas av klimatpåverkan. Planförslaget lyfter dessutom principer för samnyttjande av lokaler, vilket skapar förutsättningar för ett mer effektivt utnyttjande av befintliga resurser.

Planförslagets tydliga ställningstaganden gällande befolkningsutveckling och en planeringsinriktning för bostäder och verksamheter på lång sikt bedöms bidra positivt till att kommunen växer i lagom takt. Genomförandeperspektivet och prioriteringarna bedöms också bidra positivt till detta. Föreslagna utvecklingsområden såsom Hallstahammars och Kolbäcks centrum kräver investeringar i teknisk infrastruktur för att möjliggöra exploatering. Eftersom det redan finns ett eftersatt underhåll av infrastrukturen hade dessa behov troligen ändå uppstått. Planförslaget belyser detta och föreslår förbättrade rutiner för medvetna beslut kring investeringar i teknisk infrastruktur.

Utpekade utvecklingsområden har höga ambitioner vad gäller gestaltning och arkitektur, samtidigt som det tydligt framgår att det i första hand är komplettering av befintliga miljöer som ska ske. Det innebär att anpassningar kan behöva göras vilket kan kräva större investeringar i planerings- och exploateringskedet.

I den första perioden av genomförandet kan detta leda till högre kommunala kostnader och en viss ekonomisk obalans.

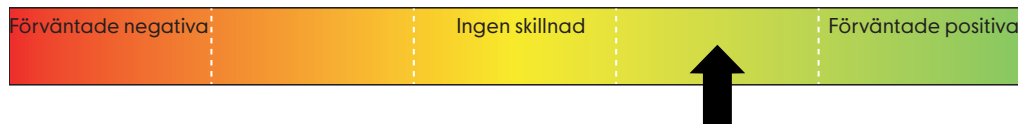
Samtidigt innebär förslaget att ny bebyggelse i huvudsak lokaliseras till befintliga tätorter, vilket ger ett mer effektivt nyttjande av redan utbyggd infrastruktur. Det betyder att även om det krävs investeringar för att förstärka den befintliga tekniska infrastrukturen, undviks större kostnader för helt nya områden där långa sträckor med ny ledningsdragning annars skulle behövas. På så sätt skapas förutsättningar för att successivt hantera den befintliga underhållsskulden.

Sammantaget bedöms konsekvenserna för planförslaget vara något mer positiva än nollalternativet.

Förutsättningar för näringslivet

Bedömning av förslagets konsekvenser baseras på hur planen bidrar till:

- att företag kan drivas och växa
- att människor vill starta företag och skapa arbetstillfällen
- att det går att bedriva jord- och skogsbruk och besöksnäring
- att utvecklingen av infrastrukturen gynnar näringslivet

Planförslaget möjliggör ny mark för industri och verksamheter i attraktiva och konkurrenskraftiga lägen, vilket bedöms positivt för etablering och tillväxt för företag inom dessa branscher.

Planförslaget innebär att kommunens två centrumområden ska utvecklas genom fördjupad planering, med målet att skapa fler bostäder och stärka de offentliga rummens kvalitet och attraktivitet. Ställningstaganden om att handeln ska koncentreras till centrum, tillsammans med fler bostäder, bidrar till mer levande stadsmiljöer. Detta kan gynna små och medelstora företag.

Planen innebär även fler bostäder samtidigt som natur- och kulturmiljöer bevaras, vilket kan stärka kommunens attraktivitet. Det kan i sin tur bidra till ett större kundunderlag och stärkt lokal efterfrågan. Attraktiviteten är också viktig i ett regionalt perspektiv, inte minst för kompetensförsörjning. Planens stöd för hållbara transporter inom och till kommunen, exempelvis via kollektivtrafik och pend-

lingsmöjligheter, bidrar till att bredda arbetsmarknadsregionen. Detta ökar chanserna för företag att rekrytera rätt kompetens och behålla personal, vilket är centralt för näringslivets utveckling. Besöksnäringen är nära kopplad till kommunens natur- och kulturmiljövärden. Planförslagets bevarande av dessa miljöer bedöms därför ge positiva effekter.

Planförslagets transportstrategier skapar förutsättningar för hållbara resor till kommunen, vilket bedöms positivt för såväl näringsliv som besöksnäring. Det planerade huvudcykelnätet är kopplat till flera målpunkter av betydelse för besökare och stärker därmed tillgängligheten inom kommunen.

Planförslaget och nollalternativet bedöms medföra ungefär samma markanspråk på jordbruksmark. Samtidigt gör planförslaget tydliga markanvisningar i plankartan för jord- och skogsbruk, och det finns principer för hur denna mark bör hanteras. Det bidrar till att minska risken för fortsatt fragmentering och exploatering. Jord- och skogsbruk beskrivs också som viktiga för både kommunens identitet och landsbygdens livskraft. Det är positivt att det inom begreppet "areell näring" även ingår besöksrelaterad verksamhet, men detta bör tydligare synliggöras i planens strategier för att få genomslag i praktiken.

Sammantaget bedöms konsekvenserna för planförslaget vara något mer positiva än nollalternativet.

Miljökonsekvenser

Genomförandet av översiktsplanen bedöms kunna medföra betydande miljöpåverkan. Därför ska en strategisk miljöbedömning genomföras och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas. Miljökonsekvensbeskrivningen redovisar och utreder de miljömässiga konsekvenserna som ett genomförande av översiktsplanen antas medföra. Hallstahammars kommun genomförde ett avgränsningssamråd med Länsstyrelsen i Västmanland 2023-10-15. Genom avgränsningssamrådet tydliggjordes en avgränsning gällande geografi, tid och miljöaspekter för miljökonsekvensbeskrivningen. Nedan följer en sammanfattning av miljökonsekvensbeskrivningen.

Jordbruksmark

Sammantaget bedöms det som positivt att planförslaget har tydliga ställningstaganden kring förtätning och att jordbruksmark inte ska användas för exploatering mer än nödvändigt. Några utpekade områden för byggnation är dock jordbruksmark, vilket i sammanhanget är svårt att undvika då det till största del är jordbruksmark som omger tätorterna.

Ur hushållningssynpunkt bedöms användningen av jordbruksmarken för exploatering som negativ eftersom jordbruksmark är svår att återskapa på någon annan plats. Planförslaget och nollalternativet bedöms medföra ungefär samma markanspråk.

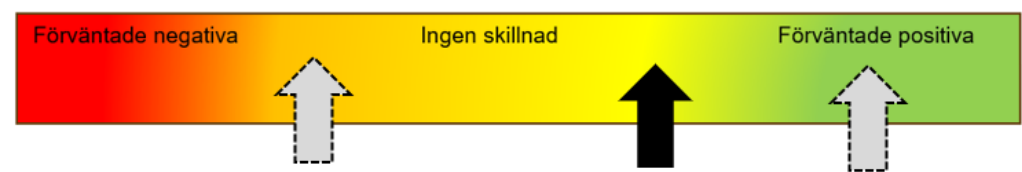
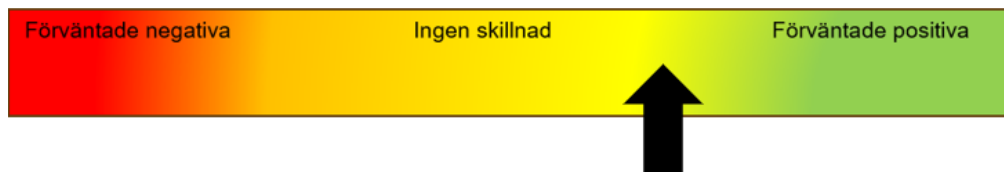
Enligt 3 kap. 4 § miljöbalken får brukningsvärd jordbruksmark endast tas i anspråk om det behövs för att tillgodose ett väsentligt samhällsintresse och om detta behov inte kan tillgodoses genom att ta annan mark i anspråk. Planförslaget motiverar varför användning av jordbruksmarken för exploatering utgör väsentligt samhällsintresse.

Konsekvenserna vid ett genomförande av planförslaget bedöms sammantaget vara något förväntade positiva, jämfört mot nollalternativet.

Vattenkvalitet

Planförslaget redovisar den problematik kommunen kan stå inför när det gäller vatten, och anger att hänsyn behöver tas på olika sätt i vattenrelaterade frågor i samhällsplaneringen. Dock saknar planförslaget tydliga och konkreta åtgärdsförslag för flera aspekter. Framtagandet av styrdokument och planer ger dock goda förutsättningar för ett mer strategiskt arbete med vattenfrågor. Genomförs inte dessa förväntas dock negativa konsekvenser.

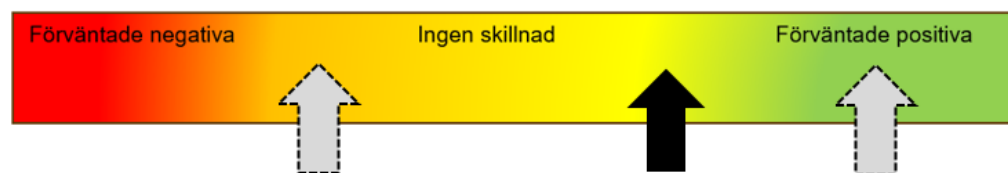
Sammantaget bedöms därför planförslaget skapa något förväntade positiva konsekvenser för vatten i kommunen i jämförelse med nollalternativet. Konsekvenserna kan bedömas som mer positiva om rekommendationer och åtgärdsförslag arbetas in i planförslaget.

Klimatförändringar och klimatrisker

Över lag ger planförslaget en god bild över var problematiken finns när det kommer till kommunens klimatanpassning och hänsyn till detta tas bland annat genom redovisad vägledning för klimatanpassning. Det är också positivt att genomförandebeskrivningen lyfter klimatförändringar och anpassning som en prioriterad fråga. Dock presenteras inte några åtgärder i förhållande till de stora klimatförändringarna som kan förväntas på lång sikt. Om prioriterade åtgärder inte genomförs förväntas i stället något negativa konsekvenser.

Sammantaget bedöms dock planförslaget ge något förväntade positiva konsekvenser. Konsekvenserna kan bedömas mer positiva om rekommendationer och åtgärdsförslag arbetas in i planförslaget.

Hälsa och säkerhetsfrågor

I planförslaget framgår att hänsyn bör tas vid riskfrågor inom transport av farligt gods, buller och förorenade områden. Planförslaget poängterar att utredningar i varje förorenat område behöver genomföras innan exploatering. Det finns tydliga riktlinjer i planförslaget som värnar om människors säkerhet och hälsa.

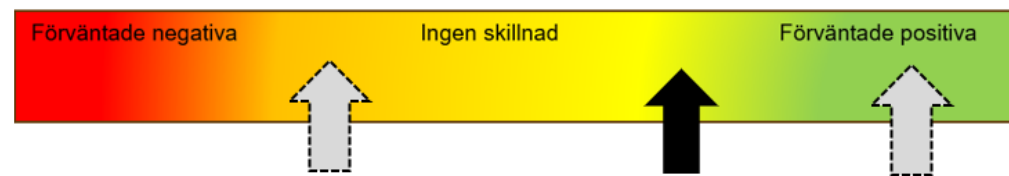
Sammantaget bedöms konsekvenserna av planförslaget i stort vara likt nollalternativet. Konsekvenserna kan bedömas mer positiva om rekommendationer och åtgärdsförslag arbetas in i planförslaget.

Kulturmiljö och landskapsbild

Sammantaget bedöms planförslaget innebära något mer positiva konsekvenser avseende kulturmiljön vid jämförelse mot nollalternativet, främst på grund av att antikvarisk medverkan föreslås vid all planläggning. Konsekvenserna kan bedömas mer positiva om rekommendationer och åtgärdsförslag arbetas in i planförslaget.

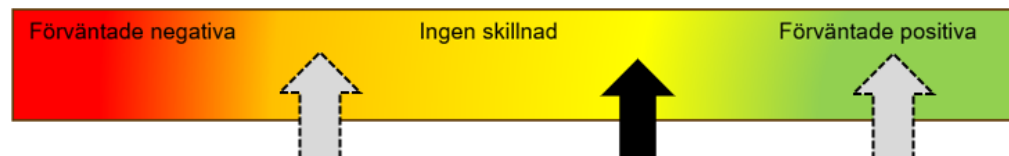
Dock lyfter inte planförslaget klimatrelaterade risker för kulturmiljövärden, vilket på sikt riskerar att bli ett stort problem. Även risken för att ett nytt kulturmiljöprogram drar ut på tiden, likt för nollalternativet, riskerar att få negativa konsekvenser.

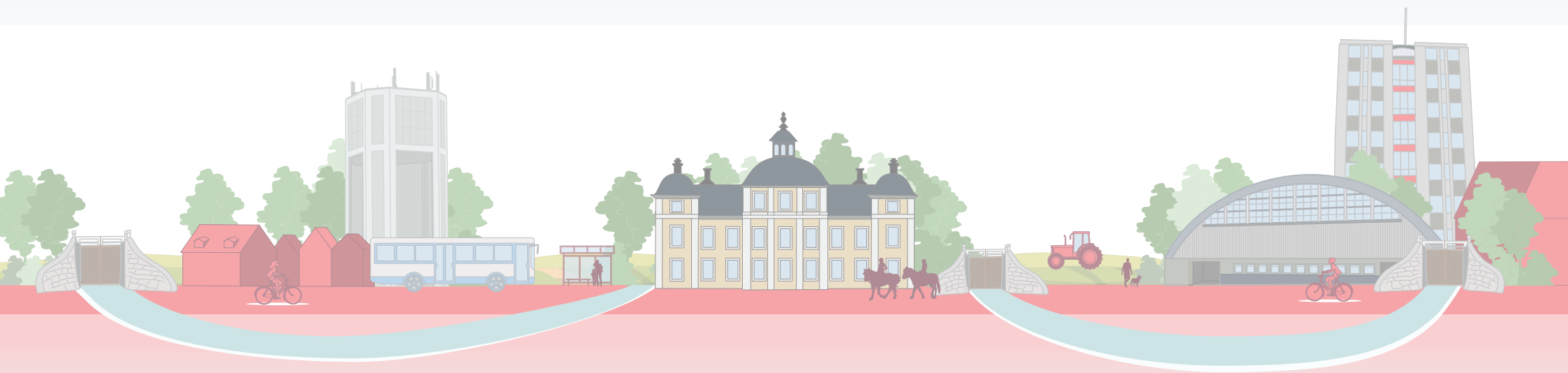
Naturmiljö

Planförslaget skapar både negativa som positiva konsekvenser avseende naturmiljövärden. De positiva konsekvenserna baseras på att kommunen ser bevarande och utveckling av tätortsnära grönområden och gröna och blå samband som viktiga frågor. Att arbetet med grönstrukturplanen sker parallellt med översiktsplanen ger förutsättningarna för ett strukturerat arbetssätt med naturfrågor. Konsekvenserna kan bedömas mer positiva om även rekommendationer och åtgärdsförslag arbetas in i planförslaget.

Sammantaget bedöms dock ett genomförande av planförslaget som något förväntade positiva.

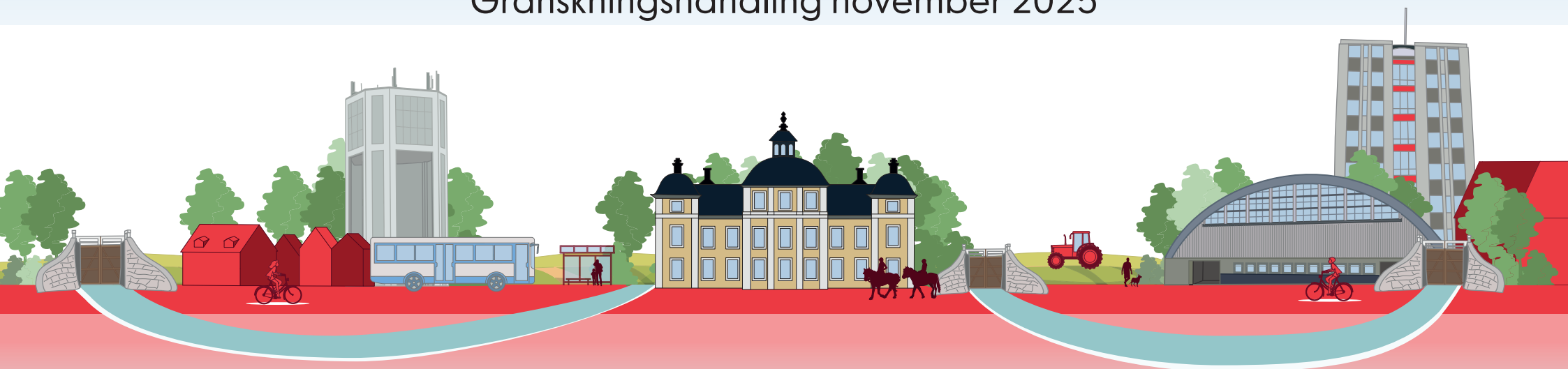

Översiktsplan 2050

För Hallstahammars kommun

Del 2 Planförutsättningar

Granskningshandling november 2025

Läsanvisning

Hallstahammars kommuns översiktsplan presenteras i pdf och som en innehållsmässig kopia på en digital webbportal. Det går också att ta del av grunddragen för mark och vatten i en interaktiv digital karta. Bilden till höger visar översiktsplanens olika format.

Del 1 Planförslag

Del 1 presenterar kommunens inriktning och ställningstagande för hur mark och vatten ska utvecklas till 2050.

Inledning

I detta kapitel beskrivs vad en översiktsplan är och om processen med att ta fram en översiktsplan.

Inriktning

I detta kapitel presenteras översiktsplanens framtidsbild och utvecklingsinriktningen för kommunens utveckling till 2050.

Mark- och vattenanvändning

I detta kapitel redovisas den föreslagna användningen av kommunens mark- och vattenområden. Till kapitlet finns en digital plankarta och bilagan Lokaliseringsprövning jordbruksmark.

Genomförande

I detta kapitel beskrivs insatser och riktningförändringar som behövs för att genomföra översiktsplanen på kort och lång sikt. Här beskrivs en prioriteringsordning och insatser för hur den önskade fysiska strukturen kan nås.

Hållbarhetsbedömning

I detta kapitel presenteras översiktsplanens hållbarhetsperspektiv och konsekvenser. Här finns en beskrivning av konsekvenser för sociala, ekonomiska och ekologiska aspekter. Till kapitlet hör också miljökonsekvensbeskrivningen som finns i ett eget dokument.

Del 2 Planföresättningar

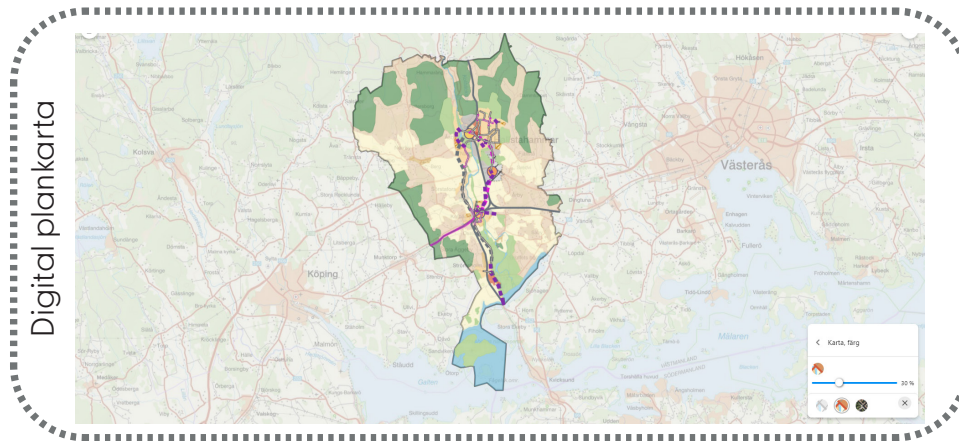
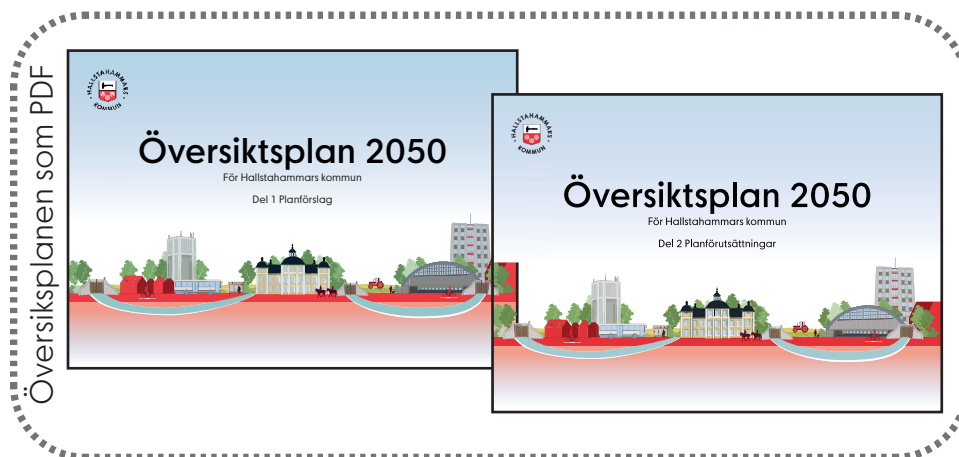
Del 2 presenterar utgångspunkter och väsentliga förhållanden för planförslaget. Till del 2 finns ett antal underlagsutredningar med fördjupad information.

Utgångspunkter

I detta kapitel redogörs för en analys av kommunen och trender i omvärlden som kan påverka samhällsplaneringen samt övergripande mål för hållbar utveckling.

Allmänna intressen

I detta kapitel redovisas hur kommunen tagit hänsyn till de allmänna intressen som finns när man vill bevara eller utveckla kommunen genom riktlinjer för varje område som ska ge vägledning vid prövning enligt översiktsplanen.

Innehållsförteckning

Del 1 Planförslag

Inledning	6
Vad är en översiktsplan?	7
Hur arbetet har gått till	7
 Inriktning	 9
Framtidsbild 2050	10
Utvecklingsinriktning	12
 Mark och vatten	 15
Plankarta	16
Tätorter	19
Landsbygd	37
Ekosystemtjänster	42
Transporter och mobilitet	49
Teknisk försörjning	55
 Genomförande	 63
Kontinuerlig planering	64
Utbyggnadsordning	66
Insatser	70
 Hållbarhetsbedömning	 71

Del 2 Planförutsättningar

Utgångspunkter	4
En hållbar kommun	5
Boendeort med god livsmiljö	8
Det mänskliga perspektivet	9
Klimatförändringar	10
Teknologiutvecklingen	11
 Allmänna intressen	 12
Riksintressen	13
Intressen av nationell betydelse	27
Miljökvalitetsnormer	32
Miljö- och riskfaktorer	37
Övriga förhållanden av väsentlig betydelse	51

Utgångspunkter

Världen runt omkring oss förändras hela tiden. Invånare och organisationer inom Hallstahammars kommun påverkas av det som händer globalt, nationellt och regionalt. Detta kapitel redogör för en analys av kommunen och trender i omvärlden som utgör utgångspunkter för samhällsplaneringen.

Kapitlet har fem avsnitt:

- En hållbar kommun
- Boendeort med god livsmiljö
- Det mänskliga perspektivet
- Klimatförändringar
- Teknologiutvecklingen

En hållbar kommun

Hallstahammar ska vara en hållbar kommun. Genom att utgå från bland annat Agenda 2030, barnkonventionen och kommunens ramverk för hållbar utveckling, arbetar vi mot en långsiktigt hållbar kommun. Även de klimatpolitiska målen är en viktig del. All planering syftar till att främja en hållbar samhällsutveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. Översiktsplanen ska bidra till och skapa förutsättningar för ett hållbart samhälle på lång sikt.

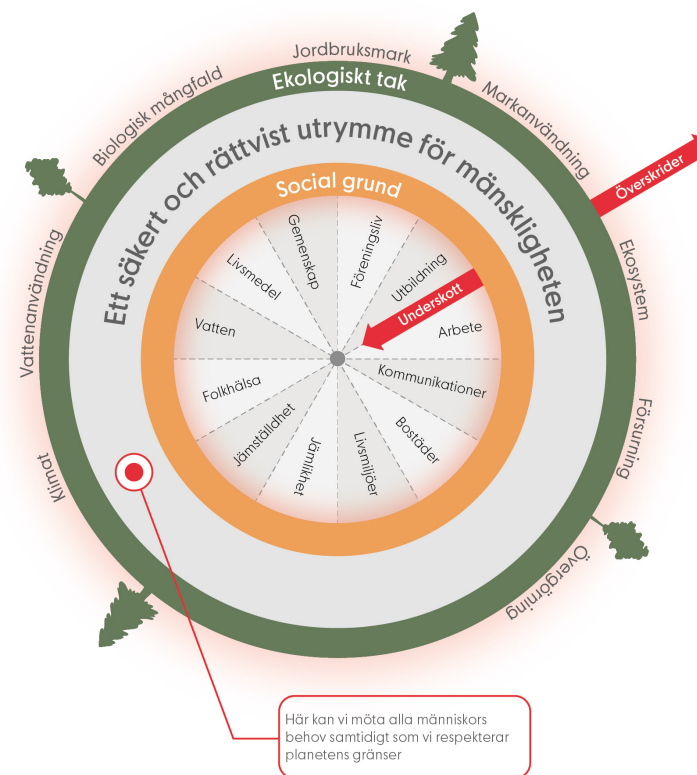
Vad är hållbar utveckling?

En hållbar utveckling bygger på tre dimensioner som är beroende av varandra. Ekologisk eller miljömässig hållbarhet innebär att handla inom de planetära gränserna. Social hållbarhet innebär att utveckla ett samhälle där grundläggande mänskliga rättigheter uppfylls. Ekonomisk hållbarhet är en möjliggörare för att motverka fattigdom och tillgodose människors grundläggande behov inom ramen för jordklotets ändliga resurser.

De tre hållbarhetsdimensionerna står i ett ömsesidigt beroende till varandra och det behöver finnas balans och samverkan mellan dessa. Ibland krävs avvägningar mellan dem för att uppnå en långsiktigt hållbar utveckling. Det som i närtid verkar mest fördelaktigt inom en dimension kan på längre sikt innebära en negativ effekt på helheten.

Ekologisk och miljömässig är olika benämningar på samma dimension. Båda begrepp syftar till naturen, miljön och planetens livsuppehållande system. Vi har valt att bibehålla benämningen från källan när vi hänvisar till de olika hållbarhetsdimensionerna.

Bilden till höger visar de tre hållbarhetsdimensionerna i en cirkelmodell där den sociala grunden utgör den innersta cirkeln och det ekologiska taket utgör den yttre cirkeln. I utrymmet mellan dessa två finns Ett säkert och rättvist utrymme för mänskligheten.

Styrdokument för hållbar utveckling

Det finns ett antal centrala mål och riktlinjer som Hallstahammar kommun utgår från i hållbarhetsarbetet och som ska genomsyra översiktsplanen.

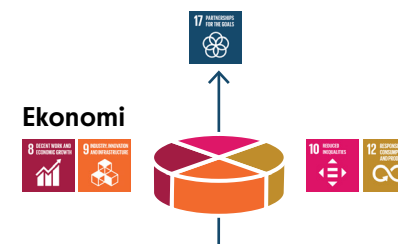
Strategi och ramverk för hållbar utveckling

Hallstahammars kommun har antagit en strategi och ramverk för hållbar utveckling för att skapa förutsättningar för kommunen att förstärka bidraget till genomförandet av Agenda 2030 och uppnå ett hållbart samhälle. Strategin och ramverket utgår i grunden från allas rättigheter till god hälsa, ett meningsfullt liv i trygghet och i samklang med vår värld's resurser. Genom ramverket har en gemensam definition av hållbarhetsdimensionerna tagits fram.

Med ekologisk hållbarhet avser Hallstahammars kommun att alla medborgare har insikten om att naturen har ett skyddsvärde och att vår rätt att förändra och bruka den är förenad med ett ansvar att förvalta den väl. Det innebär att alla arbetar aktivt för att minska användningen av icke-förnyelsebara naturresurser och förebygga föroreningar, kontinuerligt minska energianvändningen och öka andelen förnybar energi, bevara den biologiska mångfalden, samt bevara ekosystemens långsiktiga produktionsförmåga. Översta bilden till höger illustrerar den ekonomiska dimensionen av hållbar utveckling, med koppling till de globala målen och en förklarande text.

Med social hållbarhet avser Hallstahammars kommun en socialt hållbar samhällsutveckling där grundläggande mänskliga behov uppfylls, för såväl dagens generation som kommande generationer. Respekt för mänskliga rättigheter är centralt i sammanhanget, liksom att utveckla välfärdssystem som är anpassade till att möta de demografiska förändringar och andra utmaningar som vi står inför. Förutom det vidare begreppet mänskliga rättigheter är jämställdhet, jämlikhet, demokrati, delaktighet, social sammanhållning och folkhälsa viktiga aspekter i arbetet för ökad social hållbarhet. Den mellersta bilden till höger belyser den sociala dimensionen av hållbar utveckling, där sambandet med de globala målen tydliggörs genom en kompletterande beskrivning.

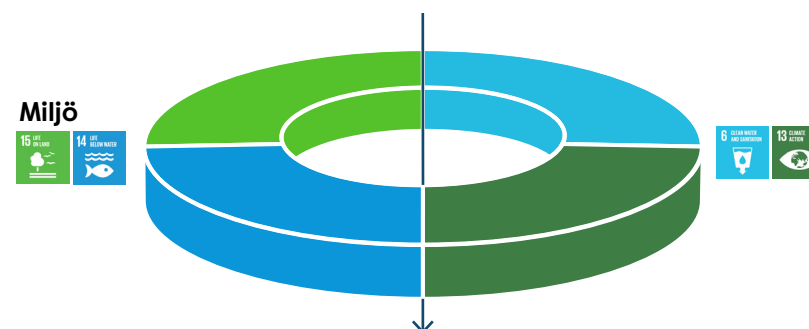
Med ekonomisk hållbarhet avser Hallstahammars kommun en ekonomi som skapar förutsättningar för att öka den sociala och ekologiska hållbarheten och där vi inte skjuter kostnader på framtiden. Genom långsiktiga, uthålliga och strategiska ekonomiska beslut och samarbeten ska vi tillvarata resurser på ett ekonomiskt hållbart sätt och vara effektiva med de resurser vi har. Vi samverkar med olika samhällsaktörer för att tillsammans skapa ekonomiskt hållbara och innovativa lösningar för att utveckla nya sätt att arbeta förebyggande och möta nuvarande och framtida behov på ett hållbart sätt. Bilden längst ner illustrerar den miljömässiga dimensionen av hållbar utveckling med koppling till de globala målen.

Den ekonomiska dimensionen handlar om att ekonomin ska användas som ett medel för en hållbar samhällsutveckling. De ekonomiska flödena ska vara klimatsmarta och miljö- och människovänliga.

Den sociala dimensionen uttrycker målet om det goda livet för alla, för vilket den ekonomiska dimensionen är medlet och den ekologiska utgör ramen för målet och medlet.

Planetens livsuppehållande system måste säkras. Uttaget av naturresurser liksom klimatpåverkan per person ska vara på en nivå som, om den tillämpas globalt, inte äventyrar planetens livsuppehållande system.

Globala målen

Agenda 2030 består av 17 globala mål för att uppnå en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar värld till år 2030. Bilden överst till höger visar ikonerna för målen. De globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

De tre dimensionerna av hållbar utveckling genomsyrar målen för att skapa hållbar, inkluderande och rättvis utveckling för alla. Flera av målen är beroende av och direkt kopplade till varandra, vilket innebär att framgång för ett av målen ger positiva effekter på andra mål.

Miljömålen

Sveriges miljömål fungerar som riktmärken för miljöarbetet i Sverige. Målen visar vägen mot en hållbar utveckling och utgör den miljömässiga dimensionen av Agenda 2030. Sveriges miljömål består av ett övergripande generationsmål, 16 miljökvalitetsmål samt flera etappmål. Den undre bilden till höger visar ikonerna för miljömålen. När det gäller miljön handlar Sveriges miljömål och de globala målen i Agenda 2030 om samma utmaningar. Att uppnå miljömålen innebär att vi uppnår den ekologiska dimensionen av Agenda 2030 i Sverige.

Barnkonventionen

Barnkonventionen blev svensk lag 1 januari 2020 och syftar till att ge alla barn oavsett bakgrund rätt att få komma till tals och behandlas med respekt. Att arbeta med barnkonventionen i kommunen är starkt kopplat till den sociala hållbarheten. Alla verksamheter ska ta hänsyn till barnkonventionen och barns bästa i sitt arbete. Barnkonventionen har fyra grundprinciper som handlar om att alla barn har samma rättigheter, barnets bästa alltid ska komma först, varje barn har rätt att överleva och utvecklas och varje barn har rätt att uttrycka sin åsikt.

Boendeort med god livsmiljö

Hallstahammars kommun är en del av Region Västmanland och Västmanlands län och ingår i det storregionala planeringssamarbetet i östra Mellansverige, ÖMS 2050. Östra Mellansverige fungerar som en gemensam marknad för arbete, utbildning och bostäder som ger en mångfald av möjligheter och kvaliteter för människor och företag.

Kommunen är idag en pendlarkommun i storstadens närhet som har goda förutsättningar att utvecklas till en småstadskommun. Tätorter och landsbygd skulle kunna erbjuda småskaliga och goda livsmiljöer där pendlingsbehoven minskar genom fler lokala arbetsplatser och service samt ett bredare bostadsutbud för livets alla skeden.

Kommunens rika natur-, rekreations- och kulturmiljöer ger invånarna goda möjligheter till fritid och återhämtning. Genom landskapet löper Strömsholms kanal och Kolbäcksån och förbinder skogar i norr med jordbruksmarker och Mälaren i söder. De rika miljöerna för natur och rekreation är också viktiga för besöksnäringen.

Det har idag blivit vanligare att människor väljer boendeort först och pendlar till sitt arbete snarare än att bosätta sig där arbetet finns. Hallstahammars kommun har nära till flera större städer och goda kommunikationer innebär att det finns mer än 100 000 tillgängliga arbetstillfällen inom relativt bekväma pendlingsavstånd för de som bor i kommunen. Närheten till Mälardalsregionen ger även kommunens invånare god tillgång till utbildning, nöjen och fritidsaktiviteter.

För att kommunen ska kunna utvecklas till en ort med goda boende- och livsmiljöer och erbjuda det goda livet i storstadens närhet, är det viktigt att stärka de befintligt goda kommunikationerna samt att tillvarata, utveckla och tillgängliggöra den rika mångfald av kultur- och naturresurser som finns.

Kartan till höger visar hur de olika orterna i Mälardalen förhåller sig till Hallstahammar. Stockholm, Uppsala och Örebro ligger inom en radie på 10 mil. Fagersta, Sala, Arboga, Eskilstuna, Strängnäs och Enköping ligger inom en radie på 5 mil. Närmaste grannar är Surahammar, Köping, Kungsör och Västerås.

Det mänskliga perspektivet

Kommunens befolkning med dess hälsa och välbefinnande är grunden för en hållbar kommun. Befolkningens storlek och ålderssammansättning påverkar behovet av välfärdstjänster och kommunens livsmiljöer påverkar individens välmående och hälsa såväl på lång som på kort sikt.

Hallstahammars kommun är godkänd medlem i Världshälsoorganisationens nätverk för äldrevänliga städer och kommuner. Detta innebär att det ska finnas särskilt goda möjligheter för äldre att bo, delta och åldras i samhället. I kommunens attraktionsstrategi från 2021 konstateras samtidigt att det finns ett växande intresse från barnfamiljer att bosätta sig i kommunen. Den aktiva familjen är en målgrupp som det finns goda förutsättningar för genom den rika tillgången på natur och friluftslivsaktiviteter.

Kommunens tätorter har i hög grad bebyggelseområden som ofta är homogena. Det kan vara större områden med bara villor eller områden med många hyresrätter. En utmaning är att kunna erbjuda människor i olika livssituationer möjlighet att bo kvar oberoende av familjeförhållanden, socioekonomiska förhållanden eller åldersmässiga faktorer. En avsaknad av alternativ försvårar möjligheten till flyttkedjor och en balanserad bostadsförsörjning. En ökad variation av hustyper och upplåtelseformer har betydelse för sammanhållning och integration och ökar möjligheten för alla att bo kvar i livets alla skeden. Det ger också goda möjligheter för kommunen att erbjuda goda boendemiljöer för dem som vill flytta hit.

Boendemiljö och människors livsstil påverkar folkhälsan i stor utsträckning. Folkhälsotalen i kommunen är lägre än genomsnittet för riket och länet. I kommunen finns en stor andel ensamhushåll vilket ökar risken till ensamhet och isolering, vilket bidrar till psykisk ohälsa. Försörjningsbördan för förvärvsarbete högre än i riket samtidigt som det finns ett växande antal årsika invånare.

Vardagsmotion är avgörande för en god folkhälsa och kopplar både till fysiskt och psykiskt välbefinnande. För att främja människors hälsa och välbefinnande behövs en struktur som främjar hälsosamma livsstilsval som också kan bidra till en hållbar utveckling på lång sikt genom en robust samhällsstruktur. Fysiskt aktiva barn tenderar att bli fysiskt aktiva som vuxna och satsning på säkra och trygga skolvägar och väl utformade utemiljöer vid skolor har stor betydelse för folkhälsan på längre sikt. När kollektivtrafiken är väl utbyggd, rör sig människor mer till vardags eftersom de går till och från hållplatserna. Promenadvänliga bostadsområden gynnar folkhälsan och bidrar samtidigt till att invånarna blir mer benägna att lära känna sina grannar, att lita på människor i området och engagera sig socialt.

Klimatförändringar

Sverige ska vara klimatneutralt år 2045. Det innebär att Sverige år 2045 ska inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären. Hallstahammars kommun ska arbeta aktivt för att bidra till målet.

De tre största källorna till utsläpp av växthusgaser i Sverige är transporterna, industrin, och jordbruket. Sverige har särskilt goda förutsättningar för att minska utsläppen av växthusgaser. Bland annat har Sverige goda tillgångar på förnybara naturresurser som vattenkraft och skog. Samhällsplaneringen spelar en stor roll för att skapa en struktur som gör det enkelt att göra hållbara val och begränsa klimatpåverkan.

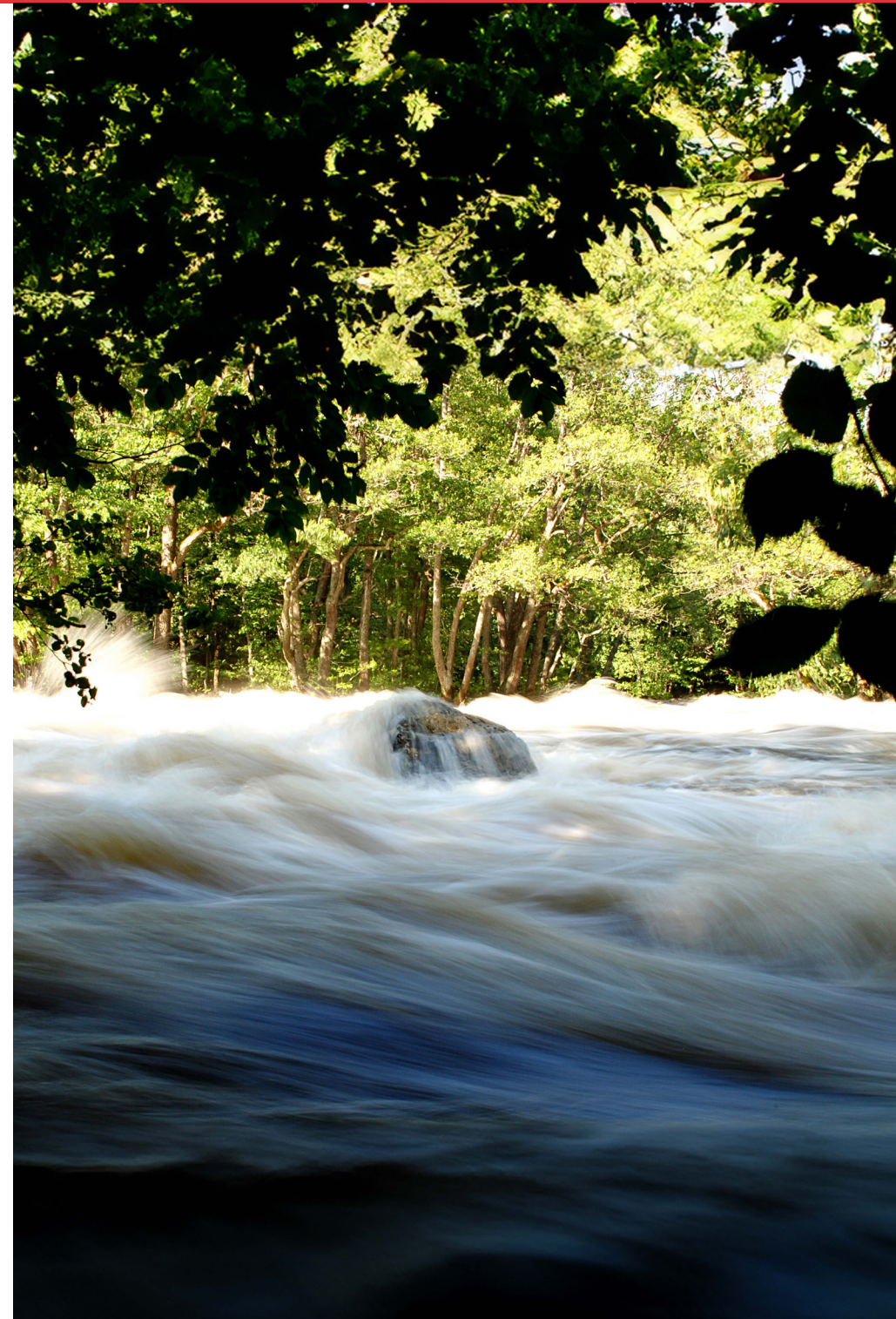
Effekterna av klimatförändringarna påverkar hela samhället. Planeringen kan bidra till att skapa ett samhälle som bättre kan hantera det förändrade klimatet och mildra dess effekter på människor och miljön. Exempelvis spelar grönstrukturen en stor roll för att hantera ökad nederbörd samtidigt som de också bidrar till att dämpa temperaturen vid värmeböljor.

Klimatförändringar sker på lokal, nationell och global nivå vilket för med sig förändrade förutsättningar för samhällsplaneringen och den byggda miljön. I takt med att den globala medeltemperaturen stiger ökar också förekomsten av extrema väder så som torka, värmeböljor och skyfall. I Sverige innebär detta att vi behöver ta höjd för ett varmare, torrare och blötare klimat.

Ett varmare klimat innebär en högre medeltemperatur men även en större risk för värmeböljor. Ihållande perioder av värme under sommaren kan orsaka både hälsoproblem och ökad dödlighet, framför allt för grupper med nedsatt förmåga att reglera kroppstemperaturen såsom barn, gravida, äldre, personer med funktionsvariation och kroniskt sjuka.

Nederbördsmönstren förväntas fortsätta ändras i framtiden vilket bidrar till generellt starkare kontraster mellan blöta och torra regioner och perioder. Detta bidrar till både ett torrare och blötare klimat med ökad risk för bränder och lägre grundvattennivåer samt för mer intensiva skyfall och översvämningar.

Kommunens långsiktiga planering behöver ge en tydlig överblick över kommunen sett till klimatfrågor och risker. Samhället behöver utformas för att begränsa klimatpåverkan och minska risker med nuvarande klimatförhållanden i åtanke och samtidigt ta höjd för framtidens klimatförändringar.

Teknologiutvecklingen

Utveckling av tekniken i samhället har under de senaste årtiondena kommit att ske allt snabbare. Innovationer och framsteg av tekniken påverkar företag, organisationer och individers sätt att leva och bedriva sin verksamhet. Teknikutveckling inom områden som digitalisering, automatisering, artificiell intelligens, materialutveckling och energiteknik har betydelse för hur vi planerar samhället.

Utvecklingen av tekniken kan i framtiden innebära snabba förändringar i hur människor arbetar och vilka behov det finns. Kommunens starka industrier kan exempelvis komma att utvecklas med ny energikrävande teknik. Även IT-infrastrukturen är en förutsättning för digitalisering, distansarbete och teknikutveckling. Hemarbete eller distansarbete har blivit allt vanligare vilket påverkar kulturer runt arbetsmobilitet, lokalbehov och tillgång till snabba och pålitligt bredband. Invånare kan också i allt större utsträckning börja använda eldrivna fordon som elbil eller elcykel vilka kräver ny infrastruktur genom möjligheter till laddning och utrymme i gaturummet för en trafiksäker miljö.

För att Hallstahammars kommun ska kunna fortsätta locka människor och företag till kommunen för att bibehålla en positiv utveckling är den moderna infrastrukturen och digital teknik avgörande. Hallstahammar ligger i en region med en lång industritradition och en hög ekonomisk tillväxt. Regionen har ett underskott av elproduktion och tillgången på kapacitet för ett utökat effektuttag i Västmanland är över lag ansträngt. Energiförsörjningen lokalt har utmaningar kopplat till elnätets kapacitet och kommunen behöver bevaka och säkerställa en god kapacitet och hållbar energiförsörjning för framtiden.

Allmänna intressen

En översiktsplan ska redogöra för de förhållanden som kan ha väsentlig betydelse för användning av mark och vatten och den byggda miljön. Särskilt riksintressen och miljökvalitetsnormer ska redovisas. Planen ska även redogöra för risker och hur dessa kan minska. Detta kapitel beskriver hur kommunen tar ställning till dessa allmänna intressen och andra väsentliga förhållanden.

Kapitlet har fem avsnitt:

- Riksintressen
- Andra nationella intressen
- Miljökvalitetsnormer
- Miljö och riskfaktorer
- Övriga förhållanden

Allmänna intressen är grundläggande värden som ska tas tillvara i den fysiska planeringen. De omfattar bland annat natur- och kulturmiljöer, infrastruktur, friluftsliv, vattenförsörjning, livsmedelsproduktion och totalförsvar. I översiktsplanen vägs dessa intressen samman med kommunens behov av utveckling och förändring, för att skapa en långsiktigt hållbar mark- och vattenanvändning. Genom att tidigt identifiera och samordna de allmänna intressena läggs grunden för ett robust, funktionellt och uthålligt samhälle. Illustrationerna till höger visar hur kommunens planering och allmänna intressen hör ihop. Illustrationerna är efter Boverket, 2025.

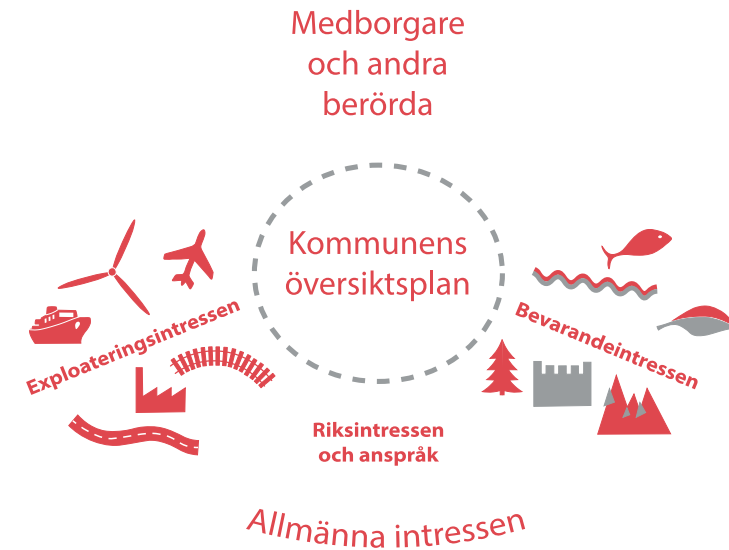
Riksintressen

Riksintressen är geografiska områden som är av nationell betydelse. Riksintressen ska enligt lag långsiktigt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada intressets värden. Riksintressen syftar till att gynna en god hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön utifrån en ekologisk, social och samhällsekonomisk synvinkel. Detta kapitel beskriver de riksintressen som finns i kommunen och hur dessa kan skyddas i planläggning och byggande.

Översiktsplanen ska beskriva hur kommunen tar hänsyn till riksintressen enligt miljöbalken i utvecklingen av mark och vatten och den byggda miljön. Det är viktigt att riksintresseområden bevaras och utvecklas utifrån sina specifika värden. Exploatering och andra ingrepp i miljöerna får inte orsaka påtaglig skada på riksintressena, även flera åtgärder som var för sig inte bedöms medföra påtaglig skada kan tillsammans göra det. Översiktsplanen tar ställning till hur kommunen kan bidra till att säkerställa riksintressena.

Riksintressen beslutades första gången i samband med införandet av naturresurslagen 1987 och är sedan 1998 införda i miljöbalken. En översyn pågår sedan 2020 där samtliga riksintressemyndigheter ser över och preciserar kriterierna för vilka områden som ska anses vara av riksintresse och utvärderar de nuvarande anspråken på områden utifrån kriterier och utbredning. Vissa myndigheter har redan tagit beslut om sina riksintresseanspråk. Översynen beräknar vara klar under 2025.

Riksintressen enligt 3 kap. miljöbalken pekas ut av en ansvarig myndighet, till exempel Naturvårdsverket eller Trafikverket. Riksintressen för geografiskt bestämda områden är definierade enligt 4 kap. miljöbalken och har beslutats av riksdagen då lagen infördes. Om det finns flera riksintressen enligt 3 kap. miljöbalken som överlappar, ska det som bäst bidrar till att använda mark, vatten och miljö på ett hållbart sätt gå före, med undantag från försvarsintressen. Denna bedömning får dock inte bryta mot reglerna i 4 kap. miljöbalken, som handlar om specifika områden.

Kulturmiljövård

Områden av riksintresse för kulturmiljö pekas ut av Riksantikvarieämbetet och regleras i 3 kap. miljöbalken. I Hallstahammars kommun finns ett område av riksintresse för kulturmiljövården: Strömsholms kanalmiljö.

De områden som pekas ut som riksintresse för kulturmiljö ger en kulturhistorisk berättelse om ett specifikt skede i samhällsutvecklingen och goda möjligheter till upplevelser, kunskap och förståelse för den kulturhistoriska utvecklingen. Utförliga beskrivningar av riksintressen för kulturmiljövård finns på Riksantikvarieämbetets hemsida.

Ställningstagande

- Området ska bibehålla sitt värde med sina kulturhistoriska uttryck. Det omfattar både helhetsmiljön med kanalen längs Kolbäcksån med omgivande landskap och enskilda kulturhistoriskt intressanta objekt.
- Exploateringsföretag som kan skada intresset ska inte tillåtas.
- Riksintresseområdet är en tillgång för kommunens besöksnäring och överlappar med riksintressen för friluftsliv och naturvård.
- Området ska kunna bibehålla sitt värde för människors upplevelser av natur- och kulturlandskapet.

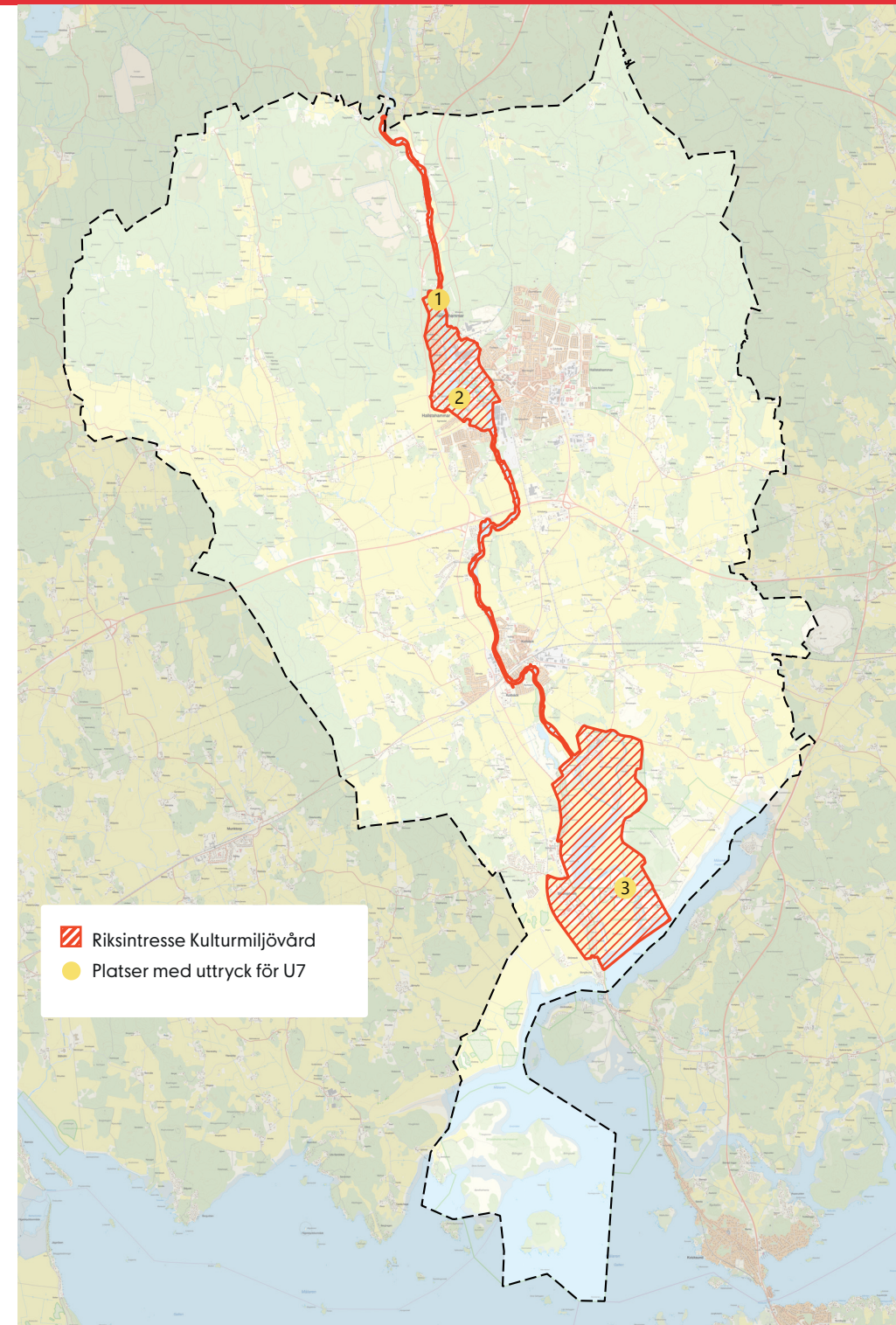
Beskrivning

Strömsholms kanalmiljö U7

Strömsholms kanalmiljö omfattar Strömsholms kanal och Kolbäcksån, de västra delarna av tätorten Hallstahammar, Mölntorp, Lagårdssjön och delar av Strömsholm. Området har ett rikt kulturarv med flera viktiga platser (se karta):

- Trångfors (1). Hammarsmedjan från 1799-1800 har bevarad interiör, kolhus och arbetarbostäder. Kraftstationen uppfördes 1898-99.
- Skanzenområdet (2) i Hallstahammar har bevarade byggnader för brukskontor, bostad för den kanalansvarige samt mekanikus (äldre yrkestitel motsvarande teknisk chef), arkivbyggnad och före detta gästgiveri.
- Strömsholms slott (3). 1600-talsslott ritat av Tessin den äldre, med ett slottskapell från 1700-talet efter ritningar av Carl Hårleman.

Riksintresset ger uttryck för hur järnbruk och transporter fungerade tillsammans i ett tidigt industrisystem. Kanalen är landets näst äldsta kanal som byggdes mellan 1776 och 1795 och senare byggdes om under 1800-talet. Kanalen går förbi fallen i Kolbäcksån med hjälp av slussar och har varit viktig för både produktion

och transport. Kanalmiljön sträcker sig även in i Fagersta och Surahammars kommuner. Riksintresset omfattar även Strömsholmsområdet som har en lång historia med hästavel, där omgivande landskap har präglats av hästarnas bete sedan 1500-talet.

Friluftsliv

Områden av riksintresse för friluftsliv pekas ut av Naturvårdsverket regleras i 3 kap. miljöbalken. I kommunen finns två riksintressen för friluftsliv: Strömsholms kanal och Strömsholmsområdet.

De områden som pekas ut som riksintresse för friluftsliv har goda förutsättningar för människors vistelse och upplevelser i natur- och kulturlandskap. Utförliga beskrivningar av riksintressen för friluftsliv finns på Naturvårdsverkets hemsida.

Ställningstagande

- Exploateringsföretag som kan skada intresset ska inte tillåtas.
- Kanalmiljön inom tätorten ska värnas från åtgärder som begränsar möjligheten för allmänheten att uppleva miljöerna.
- Riksintresseområdena är en tillgång för kommunens besöksnäring och överlappar med riksintressen för naturvård och kulturmiljö.
- Områdena ska kunna bibehålla sitt värde för människors upplevelser och vistelse i natur och kulturlandskapet.

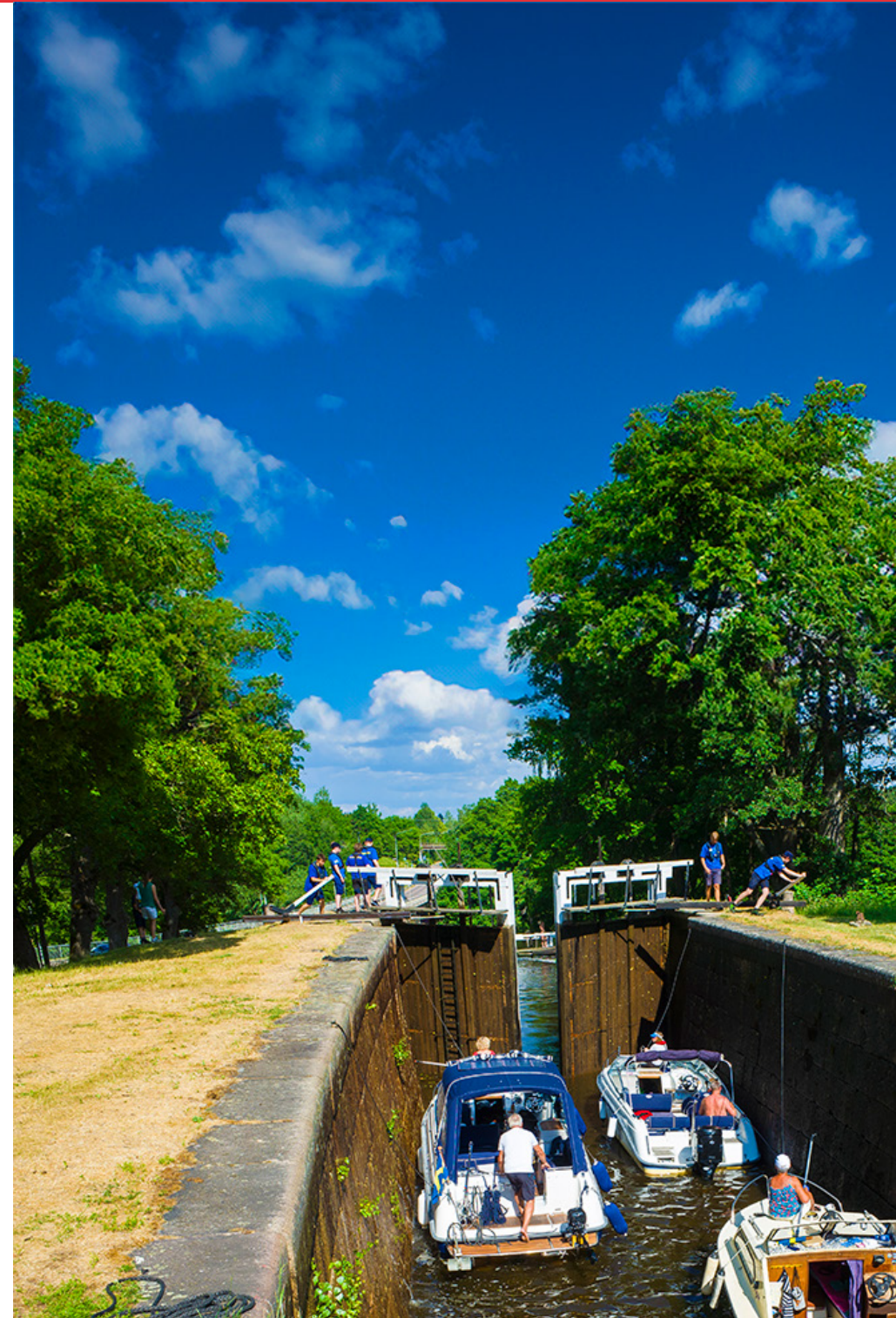
Beskrivning

Strömsholms kanal FU04

Strömsholms kanal med närområde har höga upplevelsevärden. Det är ett landskap som ger goda möjligheter till upplevelser av naturen, kulturmiljöer och aktiviteter kopplade till vatten. Riksintresset följer Kolbäcksån och Strömsholms kanal där avgränsningen varierar från längs vattenlinjen till 100 m från strandlinjen.

Området värden berör båtutrustning samt till upplevelser kopplat natur- och kulturmiljövärden. Under sommaren går kanalbåtar flera gånger i veckan, och många fritidsbåtar använder slussarna för att ta sig upp längs kanalen. Det finns också kanotuthyrning på flera platser och en särskild kanotled är utbyggd mellan Borgåsund/Strömsholm och Hallstahammar där det finns rastplatser och upptagningsbryggor längs kanalen.

Naturupplevelsen är starkt kopplad till vattenmiljöerna, med lövträdsbevuxna stränder, odlingslandskap samt ängar som ofta svämmas över på våren. Kanalen är en av Sveriges äldsta och längs den finns kulturhistoriska sevärdheter som

berättar om järnbrukens och kanalens historia, till exempel slussområden, Skantzområdet i Hallstahammar och Västerqvarn i Mölntorp.

Strömsholmsområdet FU05

Strömsholmsområdet erbjuder mycket goda möjligheter till upplevelser i både natur- och kulturmiljöer. Området omfattar i stort sett hela naturreservatet Strömsholm med undantag från fågelskyddsområdet Sävholmen. Naturreservaten Ekholmen, Haggholmen och Lindholmen, samt naturparken Åholmen ingår också. Mellan Haggholmen och Borgåsund följer gränsen cirka 300 meter från strandlinjen.

Möjligheten till friluftsliv är mångsidigt och omfattar ridning och hästsport, vandring och promenader, natur- och kulturupplevelser, fågelskådning, båtutrustning samt skridskoåkning och fiske. Området är ett rikt kulturlandskap med höga naturvärden med ett landskap som är varierat och vackert, med betade ekhagar, ädellövskogar, strandängar och åsar.

Området är värdefullt för friluftslivet med sina spännande natur- och kulturmiljöer, förekomsten av sällsynta växter och djur, stor artrikedom, goda möjligheter till skötsel och bevarande samt tillgången på anläggningar som toaletter, parkeringar, utsiktsplatser, leder och informationsskyltar.

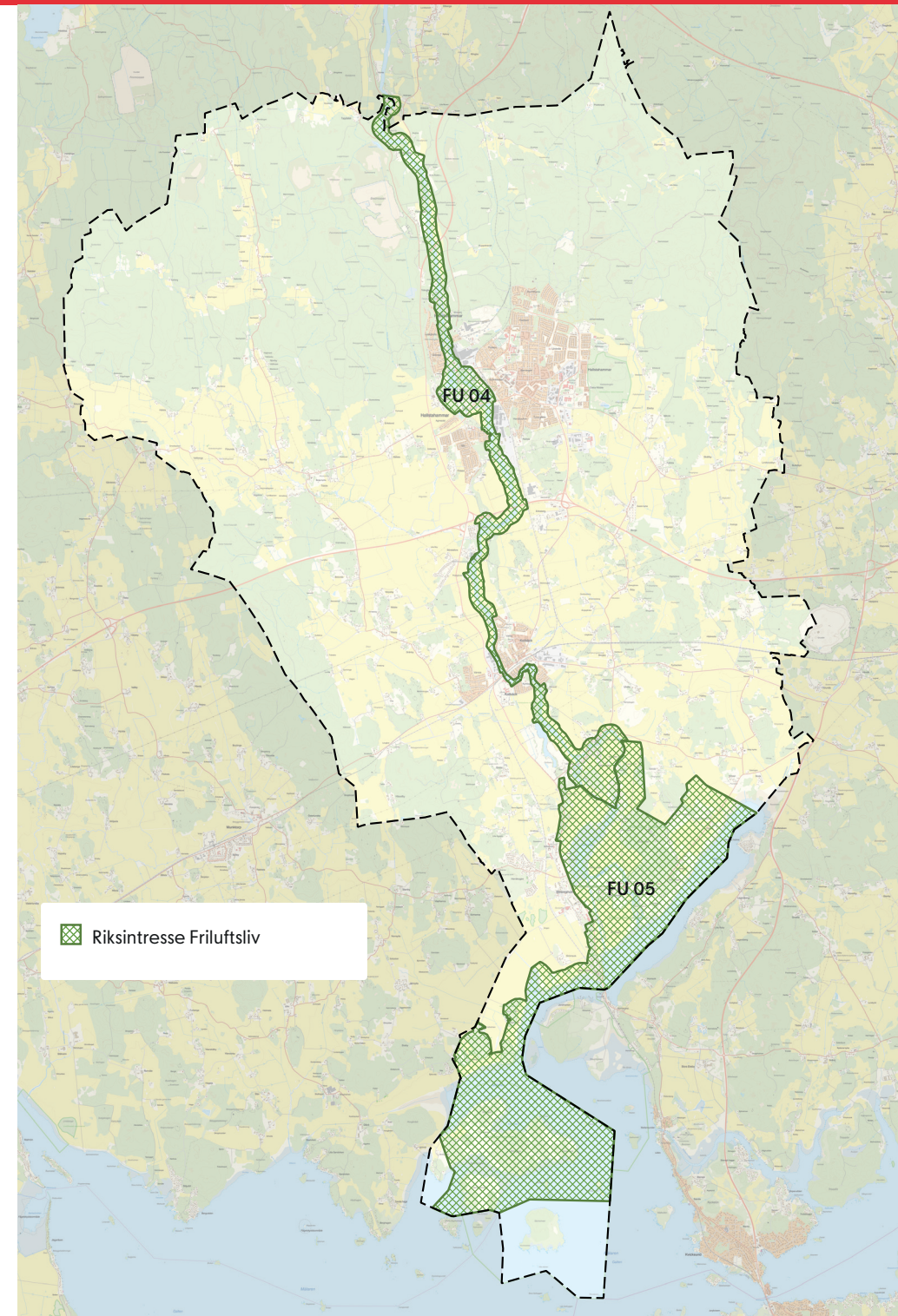
Naturvård

Områden av riksintresse för naturvården pekas ut av Naturvårdsverket och regleras i 3 kap. miljöbalken. I kommunen finns tre riksintressen för naturvård: Ängsfors-Stora fly, Sörkvarnsforsen och Strömsholmsområdet.

De områden som pekas ut som riksintresse för naturvård berör viktiga skeden i utvecklingen av natur- och kulturlandskapet. Miljöerna visar upp en mångfald av naturtyper, unika eller sårbara arter eller ger en värdefullt förståelse för naturen. Utförliga beskrivningar av riksintressen för naturvård finns på Naturvårdsverkets hemsida.

Ställningstagande

- Exploateringsföretag som kan skada intresset ska inte tillåtas.
- Riksintresseområdena är en tillgång för kommunens besöksnäring och överlappar med riksintressen för friluftsliv, kulturmiljö och Natura 2000.
- Områdena ska bibehålla sitt värde för den biologiska mångfalden och de unika arter eller miljöer som de står för.

Beskrivning

Ängfors – Stora fly

Området består av olika typer av naturbetesmarker, som öppna hagar, strandängar vid sötvatten och hagmarker med träd och buskar. Här finns många olika växter, bland annat darrgräs, stagg, låsbräken, kattfot, svinrot, ormrot, brudborste och hartmanstarr. Växtlivet är både artrikt och varierat, vilket gör området värdefullt ur naturvårdssynpunkt.

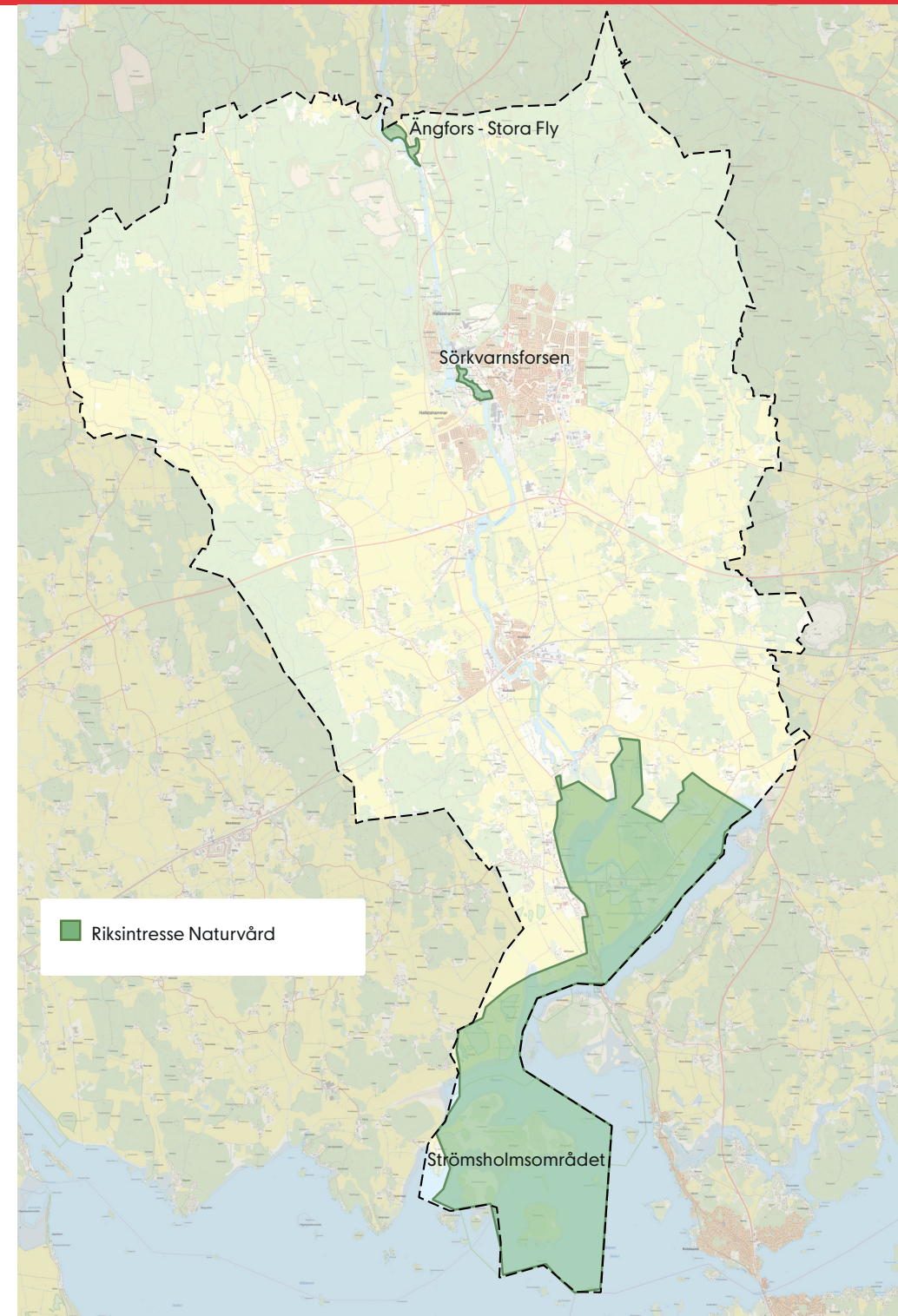
Sörkvärnsforsen

Sörkvärnsforsen är en forssträcka i Kolbäcksån med omgivande lövskog. Området har ett rikt växt- och djurliv och är särskilt värdefullt eftersom delar av forsen är orörd. Den ligger centralt i Hallstahammars tätort, vilket gör den lättillgänglig och betydelsefull för både naturvärden och rekreation.

Strömsholmsområdet

Detta område är ett typiskt odlingslandskap i Mälardalen, med åkrar, strandängar, hagmarker, lövskogar, vassområden och slottsmiljöer. Lindholmen, Billingen och Jordmarken är några områden med typiska naturbetesmarker. Riksintresset sträcker sig även över Kungsör, Köping och Västerås.

Naturen är mycket artrik, särskilt i lövskogarna och på ängarna. Det finns även viktiga geologiska värden. Insektslivet i ädellövskogarna innehåller flera ovanliga värmekrävande arter från forna tider som idag utgör levande fossil, så kallade relikarter. Strömsholmsområdet är därför ett av de mest artrika i landet. Billingen har några av de största ängsmarkerna i regionen. Ädellövskogar, strandängar och vassar är viktig för fågellivet.

Kommunikationer

Områden av riksintresse för trafikslagens anläggningar pekats ut av Trafikverket och regleras i 3 kap. miljöbalken. I kommunen finns två riksintressen för väg och tre riksintressen för järnväg: E18, Bergslagspendeln, Mälarbanan och Sala-Oxelösund-banan.

Riksintressen för kommunikationer är vägar och järnvägar som är särskilt viktiga för hela landet. De kan ha stor betydelse för samhället, vara en del av nationella åtaganden, eller ha betydelse för att bygga eller behålla viktiga transportsystem. Utförliga beskrivningar av riksintressen för kommunikationer finns på Trafikverkets hemsida.

Ställningstagande

- De större stråken för kommunikationer är viktiga för kommunens utveckling.
- Ny bebyggelse eller åtgärder som kan försvåra drift eller utbyggnad av E18, väg 56, Bergslagspendeln, Mälarbanan och Sala-Oxelösund, samt tillhörande anläggningar, ska inte tillåtas. Vid åtgärder nära dessa anläggningar ska Trafikverket kontaktas
- Flyghindersanalys ska genomföras för objekt högre än 20 meter. Denna beställs hos Luftfartsverket.

Beskrivning

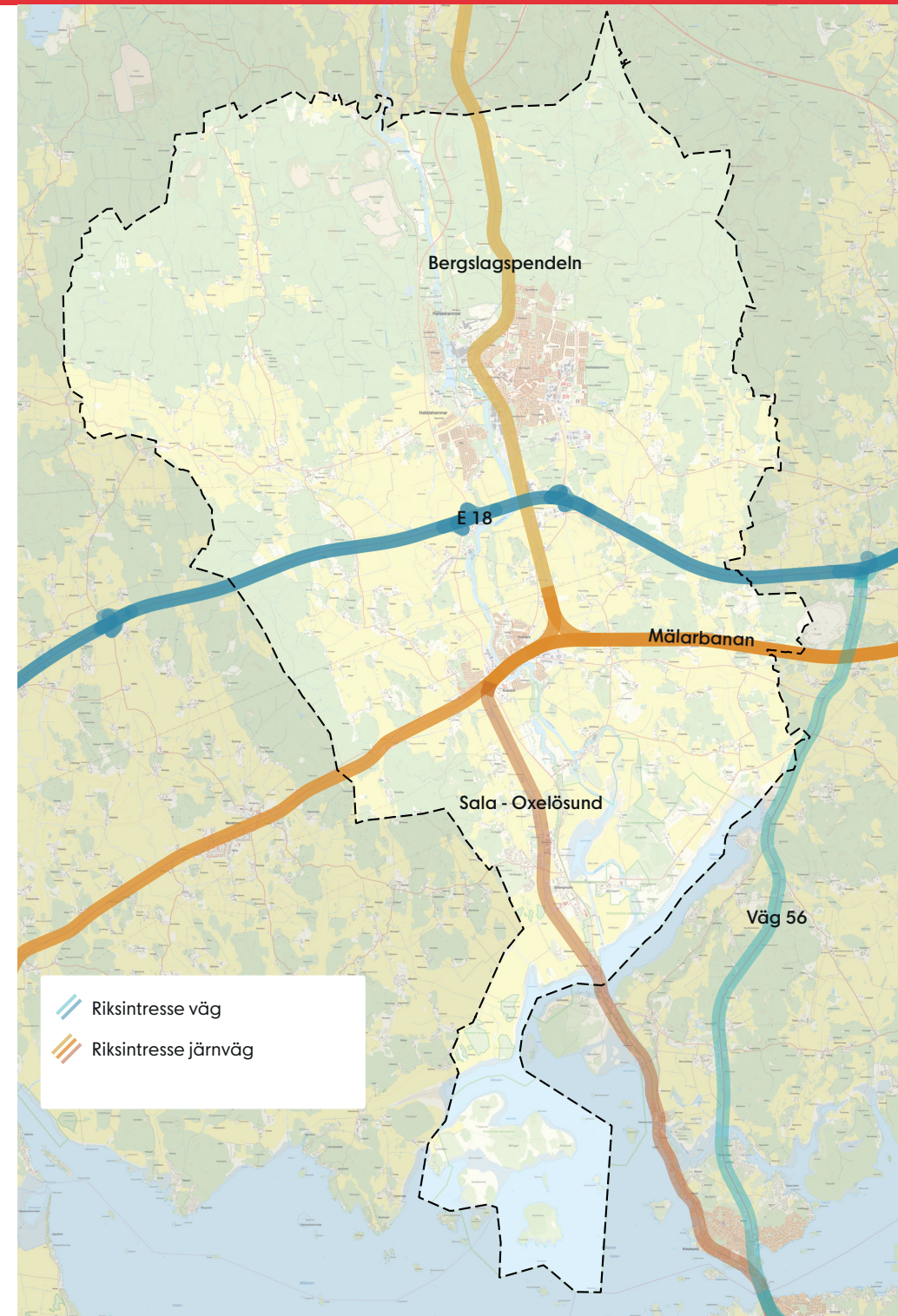
Väg

E18 är en del av stomnätet i landet som ingår i ett stort europeiskt vägnät, det så kallade det transeuropeiska transportnätet (TEN-T). Det är ett vägnät för flera trafikslag som har betydelse för både Sverige och andra länder. Det är viktigt att säkerställa framkomligheten för personresor och transport av varor. Väg 56 går precis utanför kommunens östra gräns och är prioriterat för godstransporter och längre personresor. Den har stor betydelse för att koppla samman olika delar av landet och regionen.

Både E18 och väg 56 är rekommenderade vägar för transporter av farligt gods. Läs mer om farligt gods under kapitlet Riskhänsyn.

Järnväg

Bergslagspendeln mellan Ludvika och Kolbäck, Mälarbanan mellan Stockholm och Örebro och Sala-Oxelösund-banan mellan Sala och Oxelösund är järnvägar som går genom kommunen och som är av riksintresse. Dessa järnvägar har betydelse för både persontrafik och godstransporter, inklusive farligt gods. De

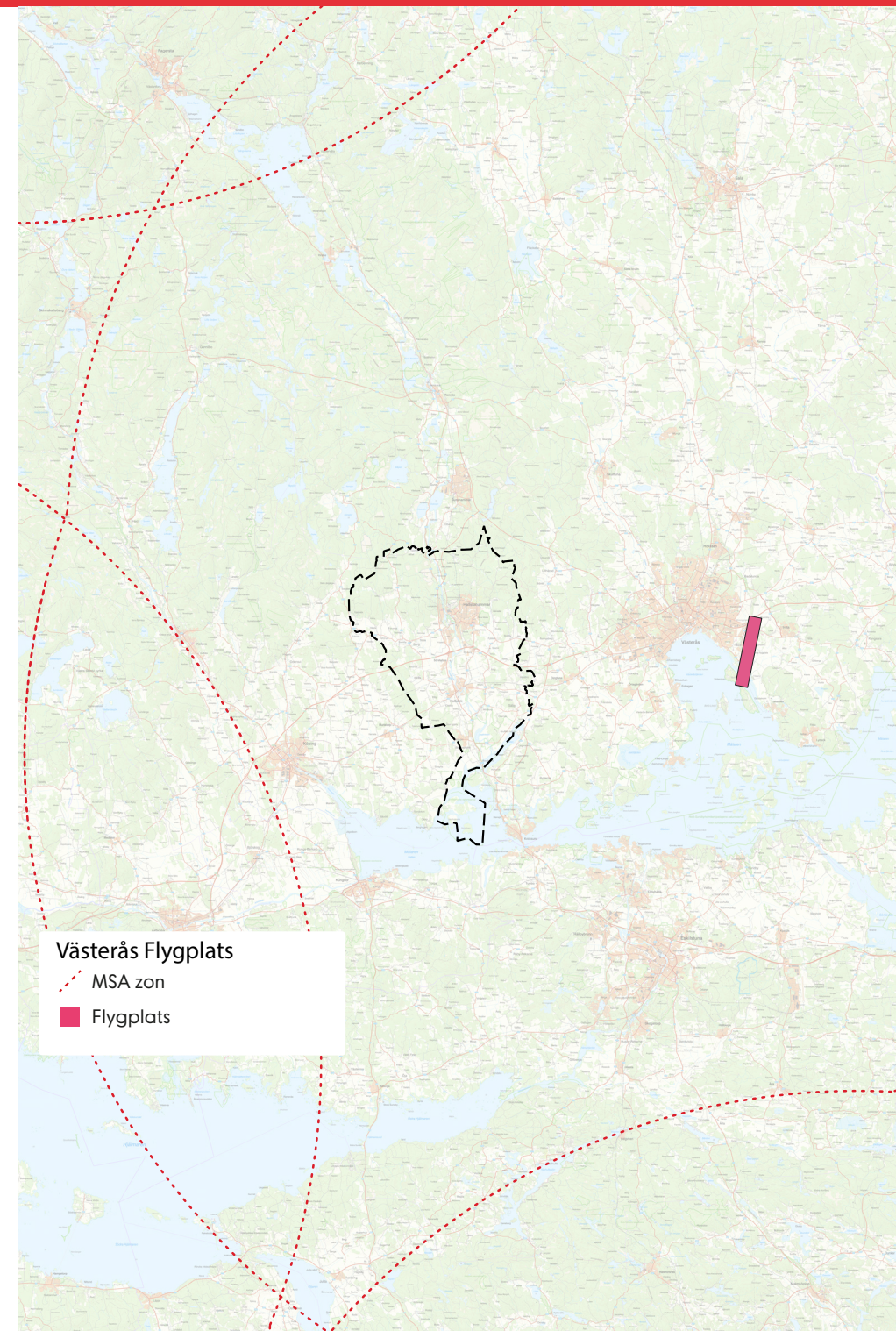
binder ihop olika orter och städer för längre personresor och därför är även stationerna viktiga som platser för byten.

Luftfart

Hallstahammars kommun saknar egen flygplats men har närhet till Stockholm-Västerås flygplats, Stockholm-Arlanda flygplats och Örebro flygplats. Dessa flygplatser är viktiga för både inrikes och utrikes resor samt transporter av gods. De gör det lättare för företag, invånare och besökare att ta sig till och från kommunen.

Stockholm-Västerås flygplats är ett riksintresse för kommunikation. När man planerar nya byggnader eller verksamheter ska ta hänsyn till flygplatsens så kallade influensområden, särskilt när det gäller buller, hinderfrihet och luftfartens säkerhet. Det är även viktigt att inte försvåra flygplatsens framtida utvecklingsmöjligheter.

Kommunen omfattas av flygplatsens hinderytor, så kallade MSA eller Minimum Sector Altitude. För dessa gäller en minsta flyghöjd vid inflygning till flygplatsen. Byggnader och andra föremål som är högre än 20 meter kan påverka luftfarten. Samråd ska ske med berörd flygplats vid etablering av höga objekt. En så kallad flyghindersanalys behöver också göras, och kan beställas hos Luftfartsverket.

Yrkesfiske

Områden av riksintresse för yrkesfiske pekas ut av Havs- och vattenmyndigheten och regleras i 3 kap. miljöbalken. I kommunen finns ett riksintresse för yrkesfiske, Mälaren.

Områden som är viktiga för yrkesfiske kan vara havsområden, inlandsvatten och hamnar. Det är viktigt att mark och vatten används på ett sätt som gör att fisket kan fortsätta fungera. Det är också viktigt skydda platser där fiskar leker och växer upp. Dessutom behövs hamnar med rätt utrustning för att kunna ta emot fångst, samt ge service och underhåll till fiskefartyg.

Utförliga beskrivningar av riksintressen för naturvård finns på Havs- och vattenmyndighetens hemsida.

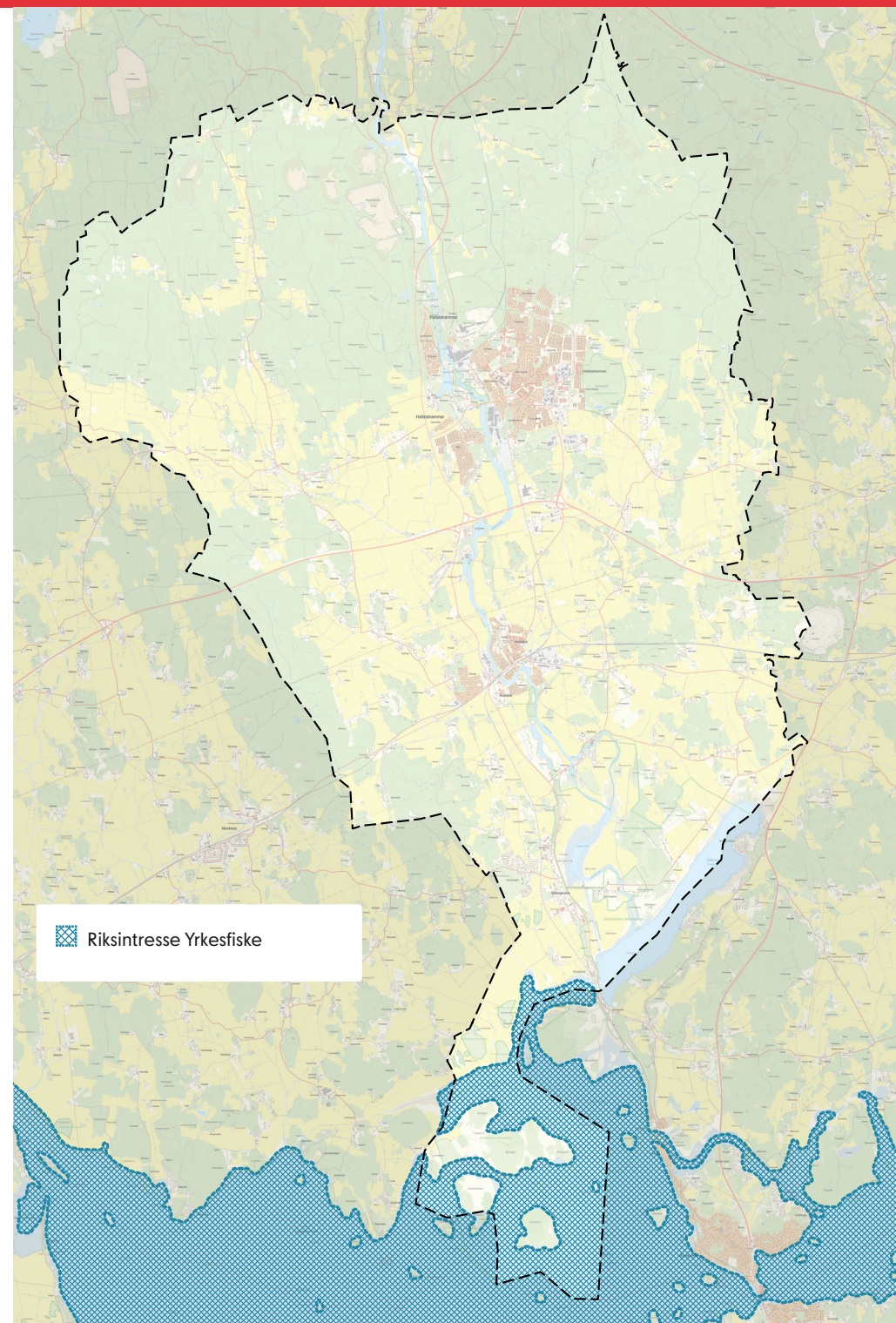
Ställningstagande

- Exploateringsföretag som kan skada intresset ska inte tillåtas.
- Riksintresseområdet överlappar med riksintressen för friluftsliv, naturvård och Natura 2000 som är en tillgång för kommunens besöksnäring.

Beskrivning

Mälaren

Hela Mälaren är viktigt för yrkesfisket. Här finns omkring 35 olika fisk- och kräftarter som har eller har haft betydelse för yrkesfisket. Inom de delar av Mälaren som ingår i kommunen, inklusive fjärden Freden, är fem yrkesfiskare verksamma. Fisket kan påverkas negativt av försämrad vattenkvalitet, hur Mälarens vattennivåer regleras, hinder som gör det svårt för fisk att vandra samt muddring och byggnationer i vattnet. Sådana förändringar kan minska antalet fiskar och göra det svårare att bedriva yrkesfiske.

Totalförsvaret

Riksintressen för totalförsvaret omfattar en militär och en civil del och regleras i 3 kap. miljöbalken. Om det finns andra riksintressen som berörs, ska försvarsintresset gå före. Detta får dock inte strida mot bestämmelserna i 4 kap. miljöbalken.

Riksintressen för totalförsvaret, den militära delen, pekas ut av Försvarsmakten. I Hallstahammars kommun finns inga öppett redovisade områden som är viktiga för militärt försvar, som övningsfält eller flygbaser. Det kan dock finnas ej redovisade, hemliga, områden.

Riksintressen för totalförsvarets civila del pekas ut av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Det finns ett sådant område i kommunen som ingår i transmissionsnätet för el: Kraftledningen norr om Kolbäck.

Utförliga beskrivningar av riksintressen för totalförsvaret finns på Försvarsmaktens och MSB:s hemsida.

Ställningstagande

- Objekt som överstiger 20 meter utanför eller 45 meter inom sammanhållen bebyggelse ska remitteras till Försvarsmakten för att säkerställa att dolda militära riksintressen inte påverkas.
- Vid planering av höga objekt ska flyghinderanalys genomföras.
- Tillkommande bebyggelse som försvårar upprätthållandet av transmissionsnätets funktion ska ej tillåtas.
- Samråd ska hållas med Svenska kraftnät för åtgärder inom 500 meter från riksintresset för transmissionsnätet.

Beskrivning

Totalförsvarets militära del, ej redovisade intressen

Vissa områden för totalförsvaret är hemliga och kan inte visas offentligt. Dessa är ofta kopplade till spaning, kommunikation och underrättelseverksamhet. För att skydda hemliga områden ska planerade byggnader och objekt över en viss höjd skickas på remiss till Försvarsmakten. Detta görs för att säkerställa att inga höga byggnader påverkar militära riksintressen. Exempel på sådana objekt kan vara vindkraftverk, telekommunikationsmaster och skorstenar.

Utanför sammanhållen bebyggelse, som tätorter, gäller det byggnader över 20 meter. Inom sammanhållen bebyggelse gäller det byggnader över 45 meter. Det krävs också en så kallad flyghinderanalys, och som kan beställas hos Luft-

fartsverket. Sammanhållen bebyggelse definieras enligt Lantmäteriets karta i skala 1:250 000.

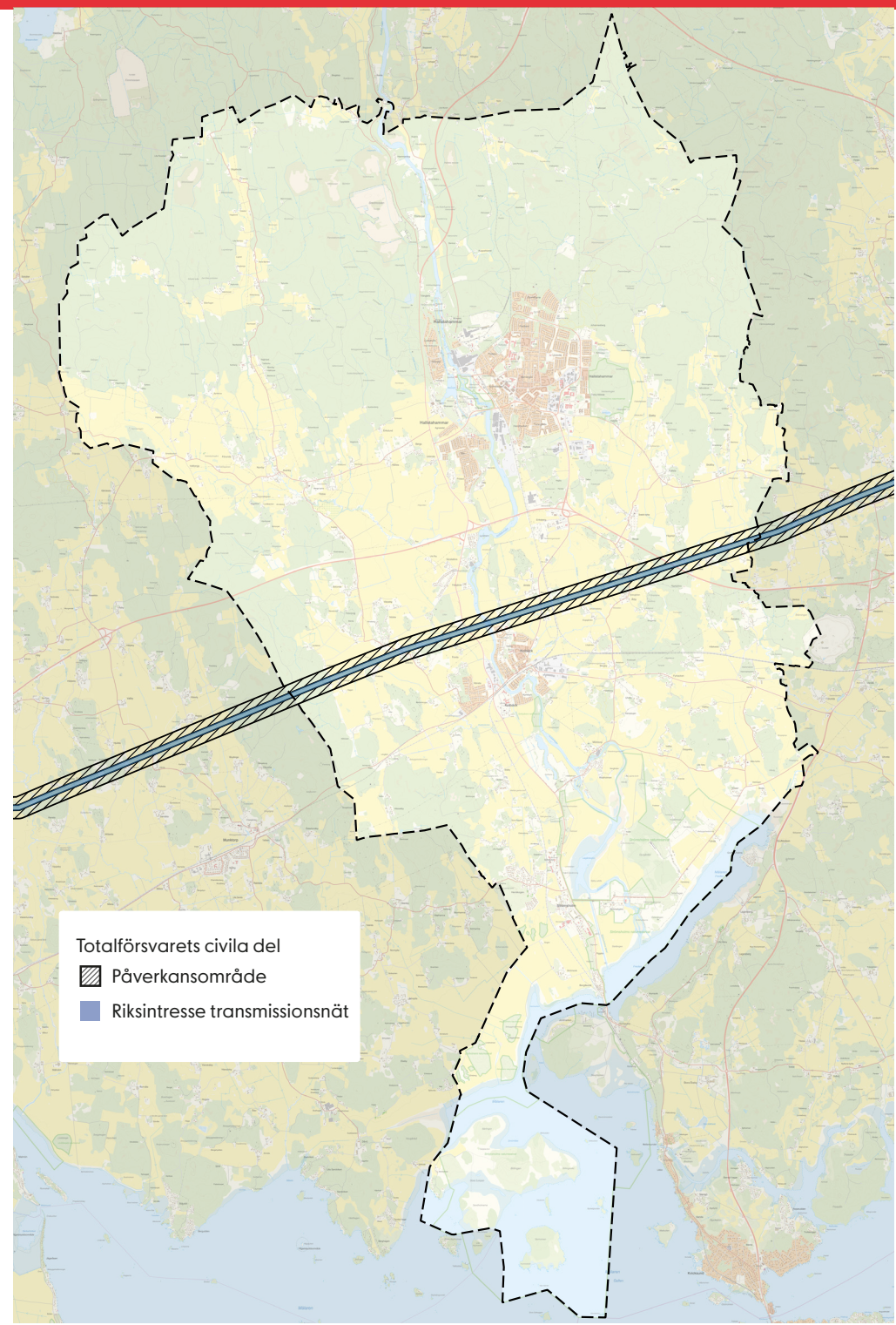
Totalförsvarets civila del, transmissionsnätet

MSB beslutade 2024 att ledningar och stationer för distribution av el är viktiga för det civila försvaret. Det gäller stora elledningar och stationer, ledningar mellan fastlandet och Gotland samt områden där nätet ska förstärkas eller byggas ut.

Elförsörjningen är avgörande för att samhället och totalförsvaret ska fungera, särskilt vid kris eller krig. Det stora elnätet (transmissionsnätet) transporterar el dit den behövs och måste vara starkt och pålitligt. Att flytta eller ändra nätet är dyrt, svårt och riskerar att försämra elförsörjningen. Därför är det viktigt att skydda de områden där nätet redan finns och planera så att det kan utvecklas där. Det finns ofta konkurrens om marken, vilket kan skapa konflikter med andra intressen, som bostäder eller naturreservat.

Riksintresset ska skyddas mot åtgärder som kan göra det svårare att nyttja eller bygga ut anläggningarna. Det kan till exempel handla om störningskänslig bebyggelse som bostäder, vård- och skollokaliter eller förändringar i transportinfrastrukturen till anläggningarna.

Strax norr om Kolbäck finns en 220 kV-ledning som går i väst-östlig riktning genom kommunen. Riksintresset omfattar en korridor med en bredd på 420 meter som innefattar den befintliga ledningsgatan (50 meter), utrymme för att säkerställa ersättning, komplettering och driftsäkerhet (50 meter) samt ett så kallat påverkansområde som rör magnetfältets utbredning från ledningar (160 meter). Ledningen ägs och förvaltas av Svenska kraftnät och ingår i det svenska transmissionsnätet för el och är av betydelse för Sveriges elförsörjning. Samråd ska hållas med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 500 meter från transmissionsnätets ledningar- och stationer.

Särskilda bestämmelser för vissa områden

Vissa områden i Sverige har stora samlade natur-, kultur- och friluftsvärden. Dessa områden är riksintressen enligt 4 kap. miljöbalken. De är utpekade i lagtexten och får inte exploateras på ett sätt som påtagligt skadar de värden som beskrivs. Områdenas status som riksintresse kan inte ifrågasättas, inte ens för att tillgodose ett riksintresse enligt 3 kap. miljöbalken.

I lagen avgränsades de aktuella områdena relativt grovt och det är i översiktsplanen som avgränsningen kan konkretiseras. Ett undantag är Natura 2000-områden som definieras i en särskild lista. Användning av mark och vatten som kan påverka ett Natura 2000-område kräver också ett särskilt tillstånd. Utförliga beskrivningar av riksintressen enligt 4 kap. miljöbalken finns på Naturvårdsverkets hemsida.

Ställningstagande

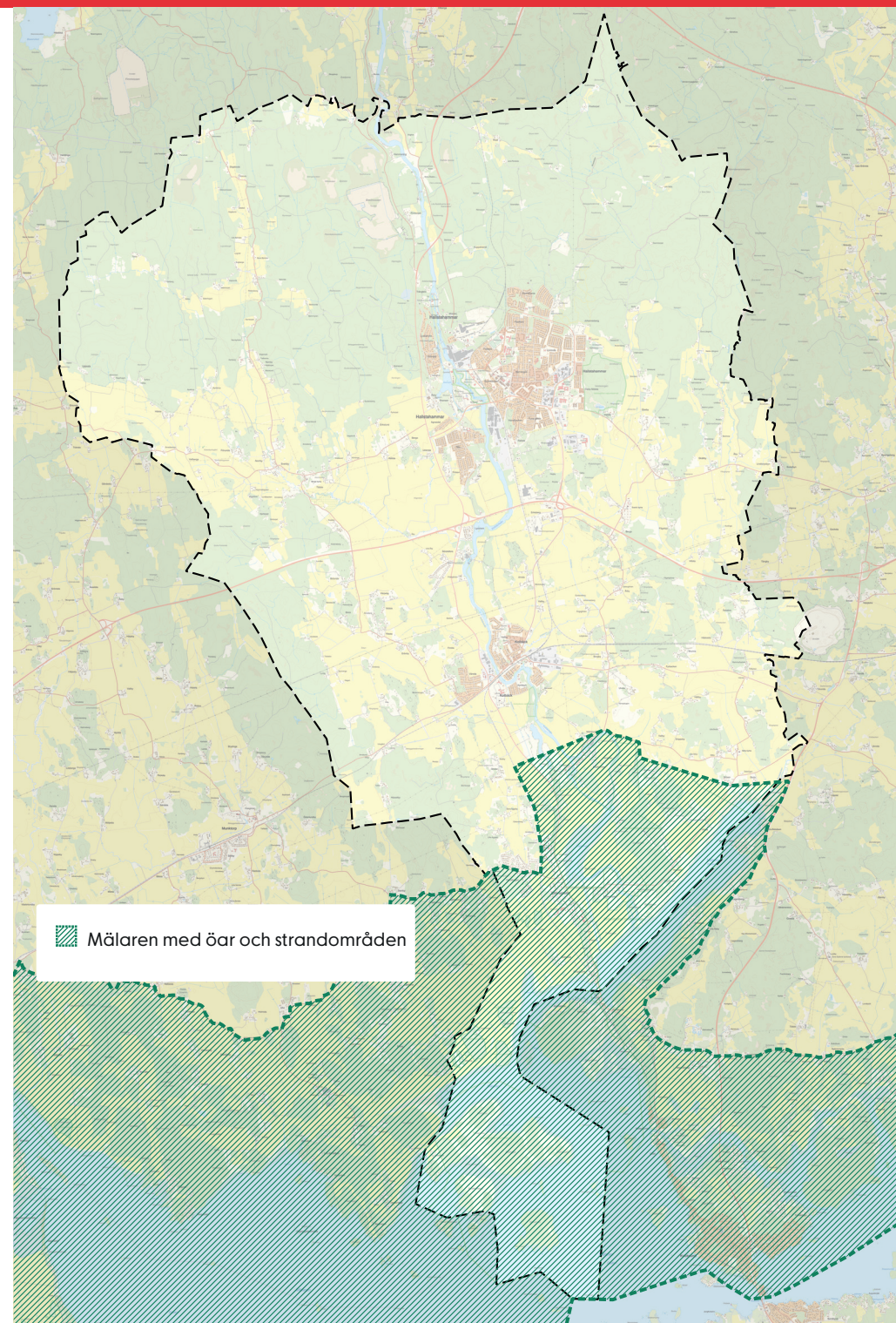
- Exploateringsföretag som kan skada riksintresset ska inte tillåtas.
- Riksintresseområdena är en tillgång för kommunens besöksnäring och överlappar med flera andra riksintressen.
- Natura 2000-områden ska hanteras enligt särskilda regler.

Beskrivning

Mälaren med öar och strandområden

Mälaren, tillsammans med sina öar och stränder, är i sin helhet av riksintresse på grund av sina höga natur- och kulturvärden. Exploatering och andra förändringar får bara tillåtas om under förutsättning att det inte skadar områdets värden. Särskild hänsyn ska tas till intressen kopplat till turism och det rörliga friluftslivet.

Undantag kan göras för utvecklingen av befintliga tätorter och det lokala näringslivet. Det är också möjligt att uppföra anläggningar som behövs för totalförsvaret. Om det finns särskilda skäl ska riksintresset inte heller förhindra utvinna riksintressanta fyndigheter av ämnen eller material enligt 3 kap. miljöbalken.

Natura 2000

Natura 2000 är ett nätverk av viktiga naturområden i EU. Syftet är att skydda både naturmiljöer och hotade växt- och djurarter inom EU. Reglerna kommer från två EU-direktiv: fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet, och de har blivit en del av svensk lag genom miljöbalken. I Sverige är det Naturvårdsverket som samordnar arbetet med Natura 2000. I kommunen finns sex områden som är av riksintresse som Natura 2000-område: Ekholmen, Hagggholmen, Lindholmen, Kyrkbyåsen, Strömsholms Kungsladugård och Strömsholm.

Områden som ingår i Natura 2000 är särskilt viktiga för att bevara vilda fåglar, skydda livsmiljöer för växter och djur samt bevara biologisk mångfald. Varje Natura 2000-område har som mål att skydda eller förbättra tillståndet för de arter och naturtyper som finns där.

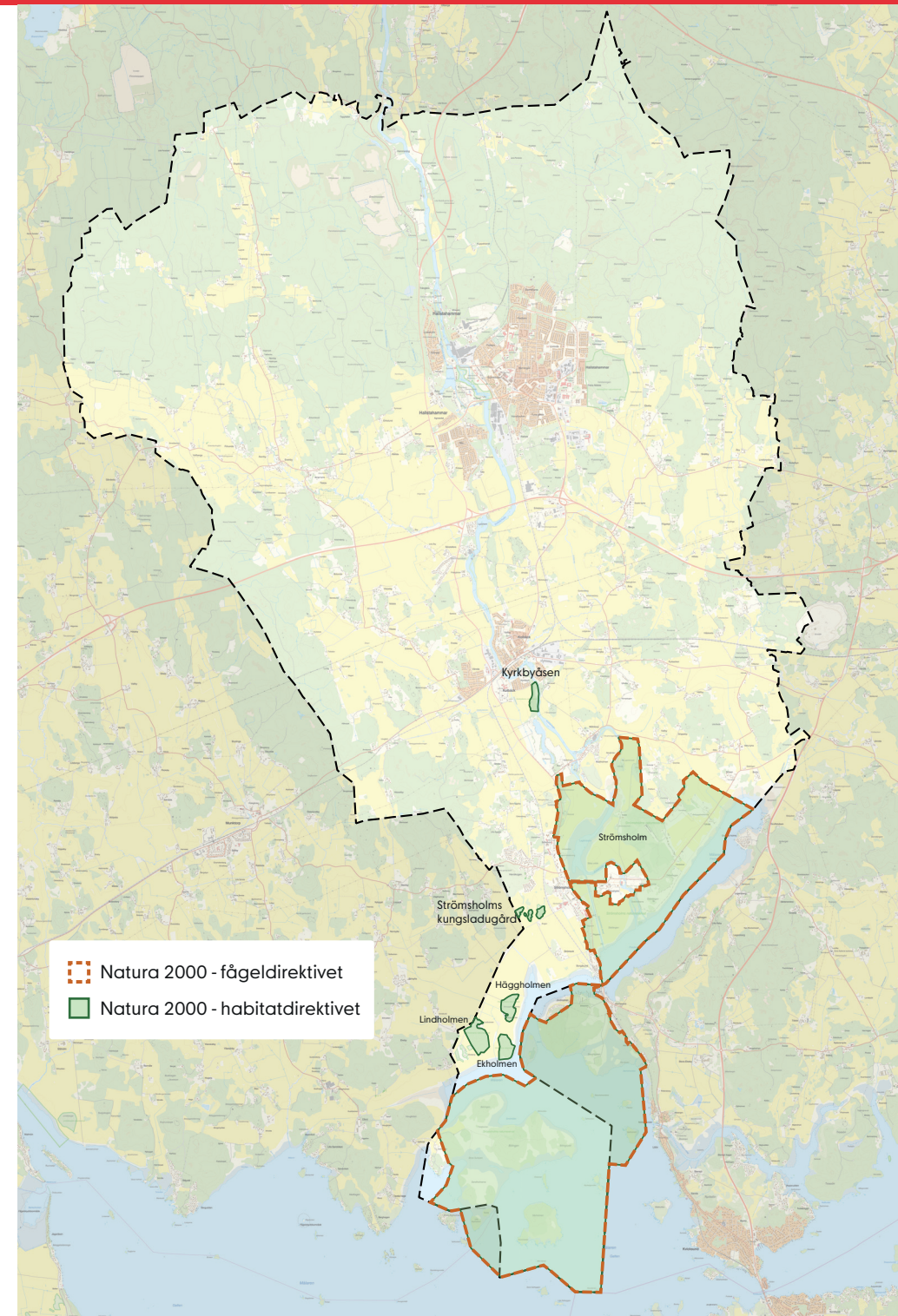
Om man vill använda mark eller vatten på ett sätt som kan påverka ett Natura 2000-område, måste man först få tillstånd från länsstyrelsen. Det gäller även om det sker utanför det markerade området, till exempel genom förändringar i vattenflöden. Tillstånd ges endast om det är tydligt att naturen inte skadas och att skyddade arter inte hotas.

För att avgöra om en verksamhet kan påverka ett Natura 2000-område genomförs en särskild utredning. Den ska visa om naturvärdena riskerar att försämrats. Bevarandeplanen för det aktuella området kan ge den information som behövs. I samband med utredningen avgörs också om det krävs en så kallad specifik miljöbedömning enligt 6 kap. miljöbalken. Om det krävs tillstånd innebär det automatiskt att en miljöbedömning ska genomföras.

Ekholmen

Ekholmen är ett område som är skyddat enligt EU:s regler för natur och arter (art- och habitatdirektivet) och är ett naturreservat. Länsstyrelsen bedömer att de regler och den skötsel som finns är tillräckliga för att skydda området långsiktigt. Ekholmen, Hagggholmen och Lindholmen ligger i närheten av varandra i ett öppet jordbrukslandskap, strax väster om Strömsholms naturreservat.

Området består av en långsträckt moränhöjd med lövskog, där marken sluttar svagt från en ganska plan topp. Här växer främst ek och lind, men också ask, asp, al, alm, lönn och enstaka aplar. Det finns gott om värdefulla gamla och grova träd med död ved i olika nedbrytningsstadier som är viktiga för många arter, särskilt träd som växer i ljusare delar av skogen. Ekholmen är rikt på växter och djur som lavar, mossor, svampar, insekter och fåglar. Det finns också många sällsynta och hotade arter, till exempel gammelekslav, lunglav och den akut hotade bruna borsttickan.

Häggholmen

Häggholmen är ett område som är skyddat enligt EU:s regler för natur och arter (art- och habitatdirektivet) och är ett naturreservat. Länsstyrelsen bedömer att de regler och den skötsel som finns är tillräckliga för att skydda området långsiktigt. Ekholmen, Häggholmen och Lindholmen ligger tillsammans i ett öppet jordbrukslandskap, strax väster om Strömsholms naturreservat.

Häggholmen består av ädellövskog med träd som ek, lind och lönn och små ängsytor. Här finns många gamla ekar med stora kronor, och flera av dem är ihåliga med lös murken ved, så kallad mulm. Det finns också många grova lindar och lönnar. Det är ett artrikt område med lavar, mossor, svampar, insekter och fåglar. Det finns flera sällsynta och hotade arter, till exempel insekten Läderbagge.

Lindholmen

Lindholmen är ett område som är skyddat enligt EU:s regler för natur och arter (art- och habitatdirektivet) och är ett naturreservat. Länsstyrelsen bedömer att de regler och den skötsel som finns är tillräckliga för att skydda området långsiktigt. Ekholmen, Häggholmen och Lindholmen ligger tillsammans i ett öppet jordbrukslandskap, strax väster om Strömsholms naturreservat.

Lindholmen består av en stor moränhöjd med en ganska plan topp, bevuxen med ädellövskog. Marken sluttar svagt nedåt och blir mer stenig längre ner mot lerslätten. Det finns många gamla ekar och lindar med stora kronor och små solbelysta ängsytor.

Lindholmen är rikt på växter och djur som lavar, mossor, svampar, insekter och fåglar. Det finns också många sällsynta och hotade arter, till exempel insekten Läderbagge och den akut hotade svampen brun borstticka. Många arter gynnas av gamla och grova lövträd som växer i ljusare delar av skogen.

Kyrkbyåsen

Kyrkbyåsen är ett område som är av intresse enligt art- och habitatdirektivet och skyddas som ett naturreservat. Länsstyrelsen bedömer att reglerna och skötseln för naturreservatet är tillräckliga för att skydda naturen på lång sikt när det gäller landmiljön. Arbete pågår för att åtgärda vandringshinder för fisk, bland annat för asp, i Kolbäcksån nedströms från området.

Kyrkbyåsen är ett ca 600 meter långt parti av Kolbäcksåsen som är en del av Strömsholmsåsen. Åsen är tydligt markerad i landskapet och har en jämn form. I mitten höjer den sig cirka 15 meter över den omgivande öppna marken. Området är särskilt värdefullt på grund av den barrskog som växer på åsen.

Strömsholms Kungsladugård

Strömsholms Kungsladugård är ett område som är av intresse enligt art- och habitatdirektivet och skyddas som ett naturreservat. Länsstyrelsen bedömer att reglerna och skötseln för naturreservatet är tillräckliga för att skydda naturen på lång sikt. För att hjälpa läderbaggen att sprida sig i landskapet behöver gamla och grova träd bevaras även utanför området och kopplas ihop i ett nätverk.

Strömsholms Kungsladugård består av fyra moränkullar som sticker upp ur den omgivande lerslätten. På kullarna växer många gamla ekar, flera med grova grenar som breder ut sig. Flera av ekarna är ovanligt stora med stammar på över två meter i diameter. I området finns ett tiotal ovanliga arter som alla är beroende av just dessa gamla ekar, till exempel insekten Läderbagge.

Strömsholm

Strömsholm är ett område som är av intresse enligt fågeldirektivet och skyddas som ett naturreservat. Länsstyrelsen föreslår att skötselplanen behöver uppdateras för att bättre nå målen med skyddet och passa in i syftet med naturreservatet. Naturvärden på gräsmarker, ängar och i ädellövskogar prioriteras framför angränsande granskog och tidvis översvämmade lövskogar.

Strömsholm är ett vackert och omväxlande odlingslandskap som också har höga kulturhistoriska värden. Området har många gamla lövträd, särskilt ekar, som står i hagar, alléer och betesmarker. Dessa träd är viktiga för många ovanliga växter och djur. Här finns över 170 rödlistade arter, främst skalbaggar, lavar och svampar som lever på solbelysta ekar, askar och lindar. Även de betade strandängarna har höga naturvärden. Det finns också gamla ängsmarker som har vuxit igen och blivit lövskog med höga ekologiska värden.

Intressen av nationell betydelse

Utöver utpekade områden för olika riksintressen finns intressen kopplat till markanvändning som är av nationell betydelse som inte är geografiskt avgränsade. Dessa intressen omfattar stora opåverkade områden, ekologiskt särskilt känsliga områden samt jord- och skogsbruk. De regleras i 3 kap. miljöbalken och nedan redogör planen för hur dessa intressen kan hanteras i planläggning och byggande.

Stora opåverkade områden

Stora opåverkade områden är landskap där naturen fortfarande är i stort sett orörd och som ska skyddas mot åtgärder som påverkar karaktären. Det är områden där det finns vägar, bebyggelse eller annan mänsklig påverkan i mycket liten omfattning. De samverkar ofta med värden för naturvård, kulturmiljövård, friluftsliv och skogsbruk.

Dessa områden är viktiga för människors möjligheter till rekreation och friluftsliv. De har också betydelse för att bevara de naturliga ekosystemen. Genom att inte exploatera större sammanhängande områden kan man förhindra att landskapet delas upp små delar, något som är viktigt för att behålla möjligheter för framtida behov. Tysta eller lugna områden som inte påverkas av ljud från till exempel vägtrafik har också en stor betydelse för människors möjlighet till återhämtning.

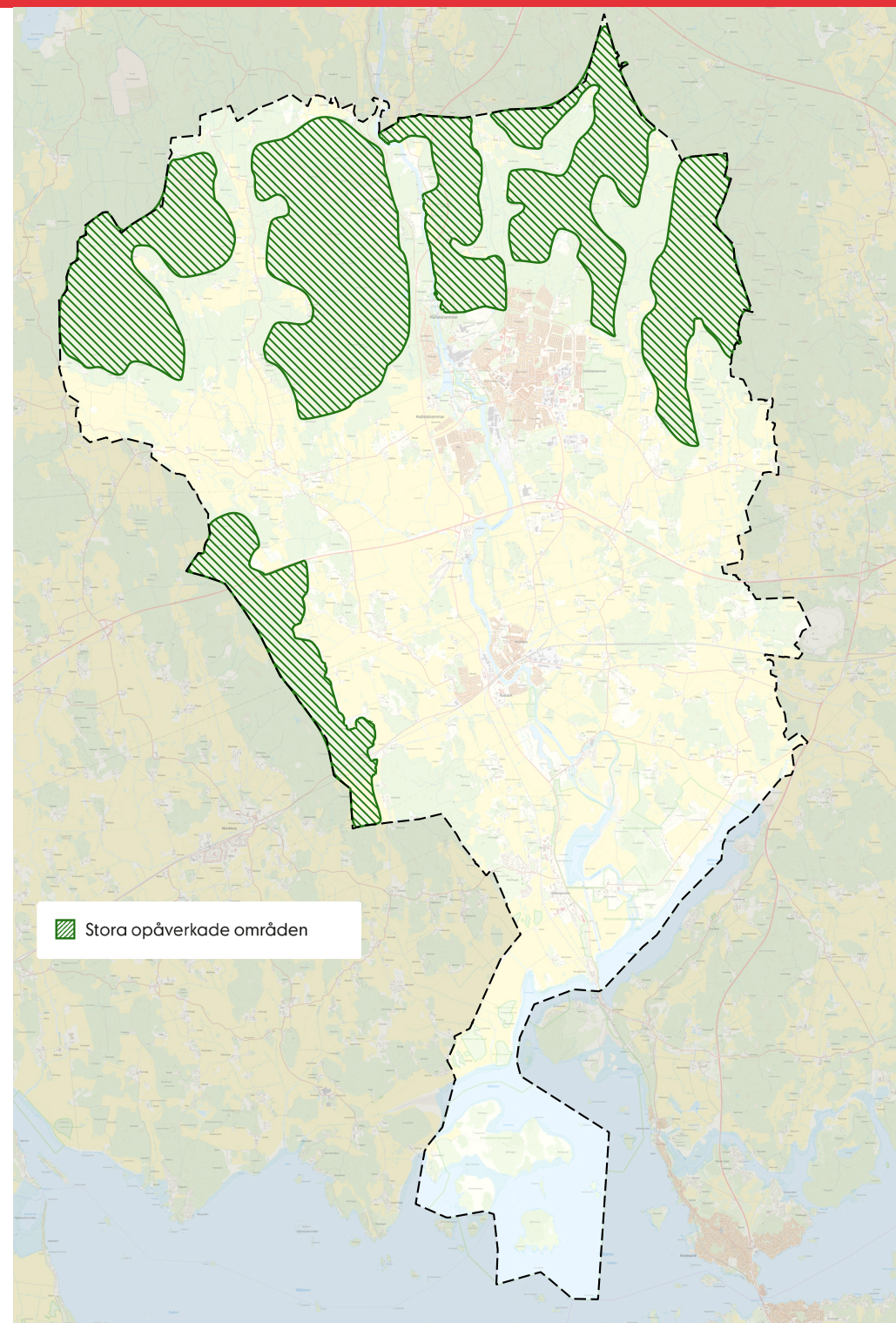
Ställningstagande

- Stora opåverkade områden skyddas så långt som möjligt mot åtgärder som kan påverka områdets karaktär.
- Bullerfria områden ska särskilt värnas från exploateringsföretag.
- Samarbete ska ske över kommungränserna för att bibehålla så stora sammanhängande områden som möjligt.

Beskrivning

Kommunen har gjort en analys av områden som inte påverkas av vägar, bebyggelse och exploateringsföretag. Analysen är ett underlag för områden där friluftsliv och besöksnäring med inriktning på lugn och ro får utrymme.

Länsstyrelsen i Västmanland har tagit fram ett underlag för större områden som är relativt opåverkade av exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön. I detta framgår att större skogsområden öster och väster om Hallstahammar samt i Strömsholm gränsar till relativt opåverkade områden i Surahammar, Västerås och Köpings kommuner. Ett samarbete över kommungränsen är därför avgörande för att bibehålla ett större sammanhang både för friluftslivet och för växter och djur.

Ekologiskt särskilt känsliga områden

Mark- och vattenområden som är särskilt känsliga från ekologisk synpunkt ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan skada deras naturmiljö. Ekologiskt särskilt känsliga områden definieras som:

- Områden med instabila produktionsförhållanden och ogynnsamma återväxtförhållanden.
- Områden som inrymmer växt och djurarter som är utrotningshotade.
- Andra områden som är särskilt ömtåliga och samtidigt inrymmer särskilda ekologiska värden som har betydelse för att bevara biologisk mångfald.

För att kunna upprätthålla ekologiska värden behöver naturtyper och områden identifieras och skyddas långsiktigt. Ofta baseras olika bevarandestrategier på det som redan är identifierat. Genom att identifiera områden med biologiska och ekologiska värden finns större möjlighet att förebygga att dessa försvinner vid exploatering eller vid klimatförändringar.

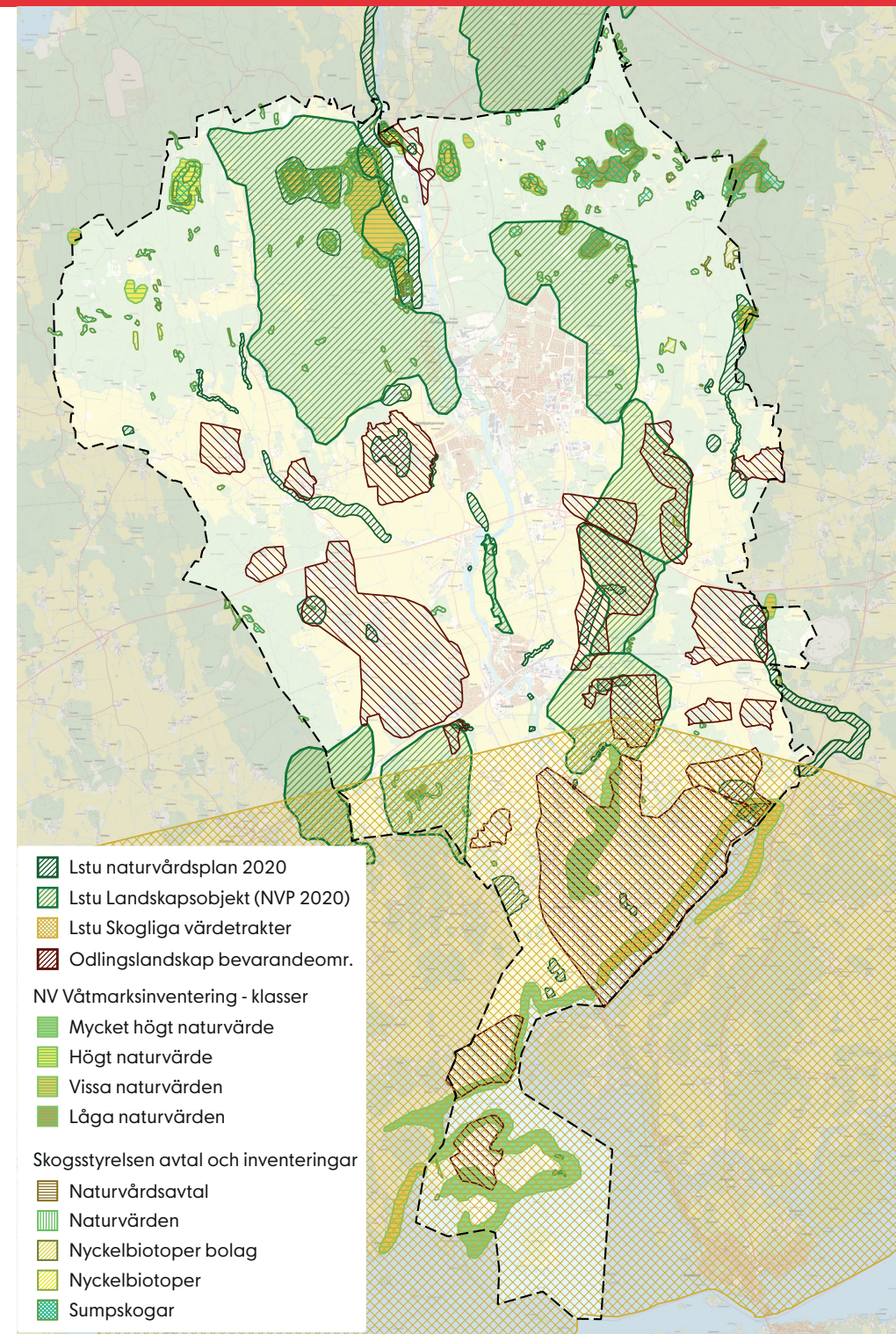
Ekologiskt särskilt känsliga områden sammanfaller ofta med andra frågor som ska beaktas enligt miljöbalken, till exempel jordbruksmark och vattenkvalitetsnormer. Ekologiskt särskilt känsliga områden kan utgöra ett viktigt underlag i arbetet med att bibehålla och utveckla ekosystemtjänster. På Länskartan Västmanlands län redovisas värden på regional nivå som kan utgöra underlag för ekologiskt särskilt känsliga områden.

Ställningstaganden

- Ekologiskt särskilt känsliga områden ska skyddas så långt som möjligt mot åtgärder som kan påverka naturmiljön negativt.
- En analys av vilka områden som kan vara ekologiskt särskilt känsliga bör genomföras som underlag för naturvårdsarbetet.

Beskrivning

Naturtyper som kan vara särskilt känsliga från ekologisk synpunkt i kommunen är ädellövskog i Strömsholm, häckningsområden och rastplatser för fåglar, reproduktionsområden för fisk i större vassbälten i Mälaren, vandringsvägar för fisk i Kolbäckån, samt restbiotoper i odlingslandskapet som stenmurar och åkerholmar. För att identifiera värdefulla naturtyper och områden bör en särskild analys göras på kommunal nivå. Befintliga våtmarksinventeringar, naturvårdsprogram och bevarandeprogram för odlingslandskapet på regional nivå kan utgöra ett bra underlag för identifiering vilka områden som kan vara särskilt känsliga från ekologisk synpunkt.

Jord- och skogsbruk

Jordbruksmark som är värd att bruka får endast användas för bebyggelse eller anläggningar för väsentliga samhällsintressen när det inte finns tillfredsställande alternativ. Skogsmark som har betydelse för skogsnäringen ska skyddas mot åtgärder som kan försvåra ett skogsbruk som kan skötas på ett effektivt sätt.

Ställningstagande

- För att bibehålla ett produktivt jord- och skogsbruk ska hänsyn till planeringen ta hänsyn till möjligheten att bruka markerna effektivt samt möjligheten att förflytta sig mellan områden.
- Om exploatering ska ske på jordbruksmark ska en konsekvensanalys genomföras som visar hur åtgärden påverkar på ett positivt och negativt sätt i ett långsiktigt hållbart perspektiv.
- Åkermark som brukas ska skyddas långsiktigt så att verksamheten kan fortsätta att bedrivas. Åkermark som tillfälligt inte brukas aktivt ska långsiktigt skyddas mot exploatering och utgöra en reserv för framtida behov.
- Jordbruksmark som inte brukas bör användas på ett sätt som gör det möjligt att återgå till odling i framtiden. Det kan till exempel röra sig om att plantera energiskog, skapa våtmark eller använda marken som bete.
- Betesmarker ska skyddas långsiktigt så att de kan bidra till att hålla landskapet öppet och bibehålla biologisk mångfald, naturvärden och kulturmiljövärden.
- Skogsbruket ska kunna bedrivas med hänsyn till värden för naturvård och friluftsliv. Orörda skogsområden ska särskilt värnas.
- I områden med höga värden för friluftsliv ska skogsbruk och friluftsliv kunna bedrivas parallellt. Dialog ska föras med större skogsägare så att slutavverkning av skog kan anpassas till behov för besöksnäring och friluftsliv.

Beskrivning

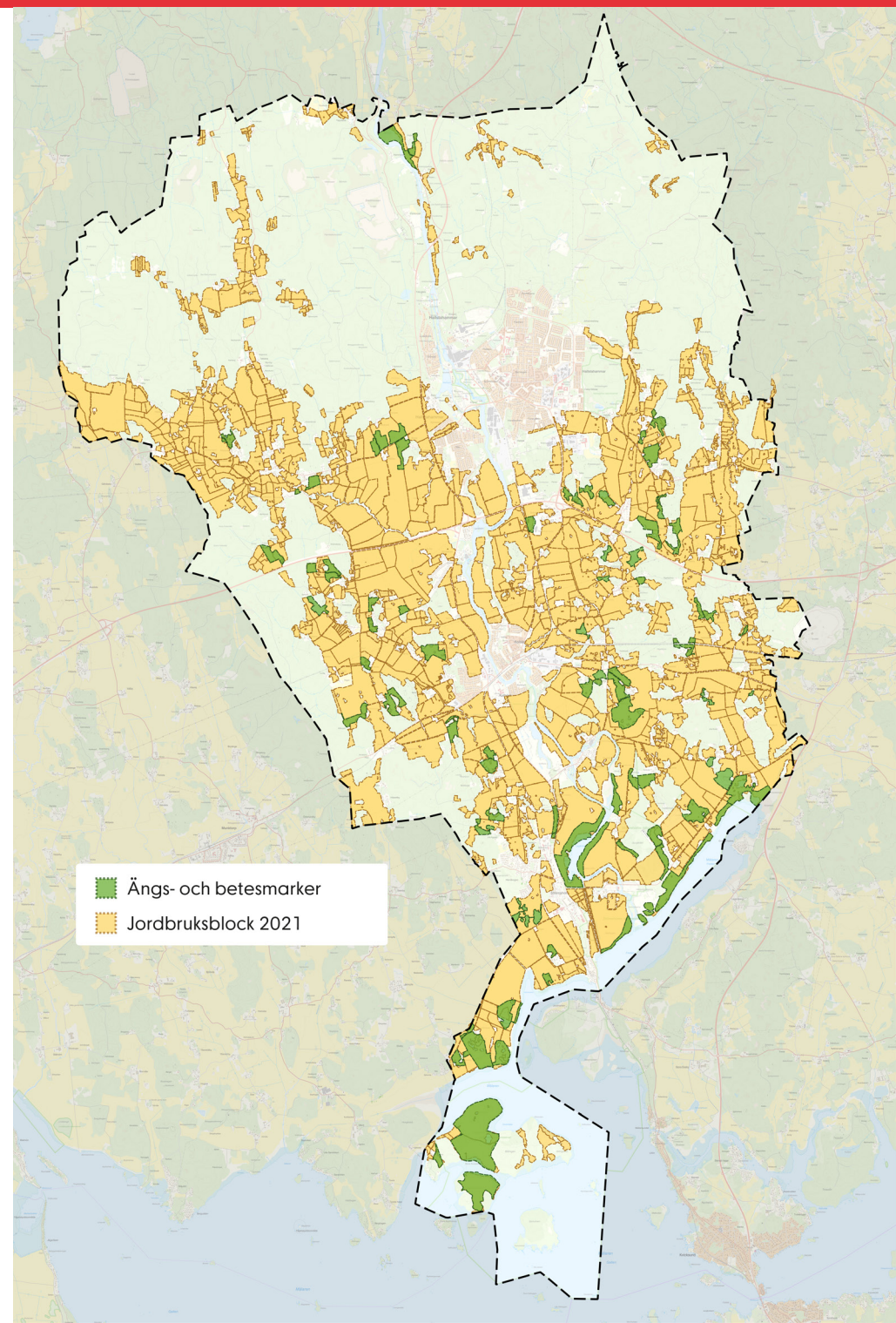
Jordbruk

Det finns framför allt större områden med jordbruksmark i kommunen. Jordbruksmark är en tillgång som successivt minskar i världen i takt med att exploatering ökar. Samtidigt ökar också behovet av jordbruksmark. Jordbruksverket bedömer att den svenska jordbruksmarken kommer bli än viktigare i framtiden till följd av globala klimatförändringar. Påverkan av till exempel torka och översvämning minskar tillgången på jordbruksmark i många länder.

Jordbruksmarken har stor betydelse för produktionen av livsmedel såsom spannmålsodling eller djurhållning men även för natur- och kulturvärden, rekreation och upplevelsevärden och inte minst för producerande ekosystemtjänster. Till exempel har naturbetesmarker stor betydelse både för biologisk mångfald och för produktion av livsmedel som honung och kött. Jordbruket har också betydelse för att behålla ett öppet landskap.

I Hallstahammars kommun är ungefär 30 procent av landarealen åkermark. Sammanlagt finns det omkring 5200 hektar åkermark och 600 hektar betesmarker. Jordbruket är större längs Kolbäcksån samt i kommunen sydvästra delar vid Sörstafors och Strömsholm. Inom en radie om 500 meter från Hallstahammars och Kolbäcks tätort finns nästan uteslutande åkermark med aktivt jordbruk som hänger ihop i större sammanhängande marker. I Kolbäck och Strömsholm finns mer inslag av betesmarker i tätorternas närhet.

En relativt stor andel av det småskaliga jordbruket finns kvar i de östra och mer skogliga delarna av kommunen. I det småskaliga jordbruket finns värden i form av biologisk mångfald, artrikedom, kulturhistoria och landskapsbild. Det finns också livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter som skyddas av ett generellt biotopskydd, till exempel åkerholmar, odlingsrösen och småvatten. Se även bilaga Inventering av jordbruksmark i Hallstahammars kommun, Tyréns 2022.

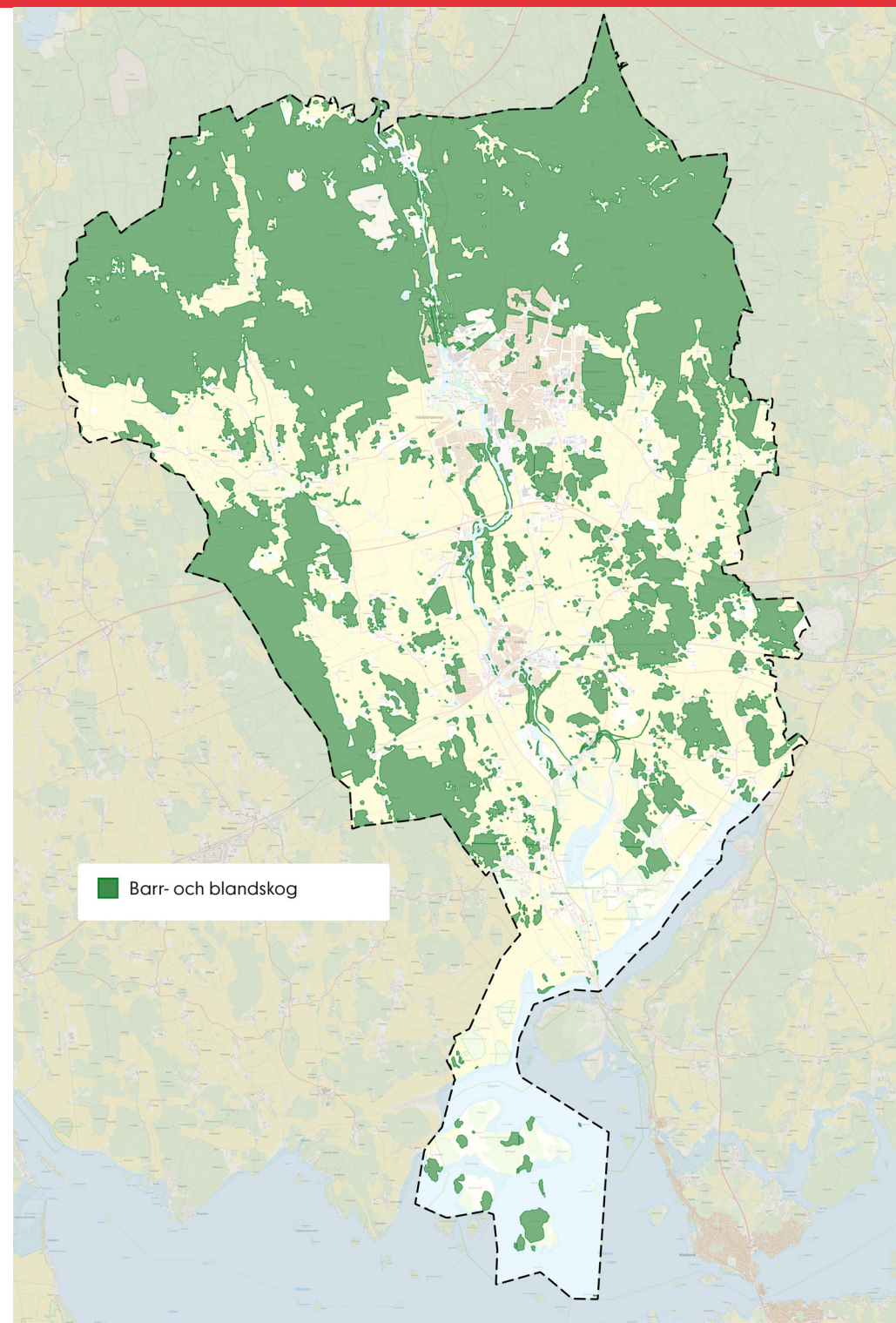

Skogsbruk

Skogsbruk bedrivs huvudsakligen i norra delen av kommunen. Skogarna norr om Hallstahammar i anslutning till motionscentrum är viktiga för rekreation och fritid i tätortens närhet. Skogsmark finns även i anslutning till Strömsholm. Inom de större skogsområdena finns även höga värden för friluftsliv, naturvård och kulturmiljövård.

Viss typ av markanvändning kan ske på skogsmark utan att påverka möjligheten till återplantering, till exempel solcellsparker. Annan markanvändning, som bebyggelse och vägar, innebär en mer varaktig användning som också kan fragmentera skogsmarken så att det blir svårare att bedriva ett rationellt skogsbruk. Inom de större skogsområdena kan avvägningar mellan skogsbruk och andra intressen behöver göras.

Idag äger Hallstahammars kommun cirka 400 hektar produktiv skogsmark i kommunen. För kommunalägd skog är grundprincipen ett naturnära hyggesfritt skogsbruk, vilket innebär att man undviker större kalhuggna ytor och anpassar skogsbruket efter naturens förutsättningar. Kommunen har en grön skogsbruksplan är framtagen där cirka 27 procent av skogsarealen är avsatt för naturvårdsändamål. Främst norr och öster om Hallstahammars tätort är den kommunägda skogen tätortsnära. Dessa områden ligger i anslutning till motionscentrum och bedöms ha mycket höga sociala värden. I dessa områden är det viktigt att skötseln och skogsbruket anpassas så att de sociala värdena inte går förlorade. Exempelvis är det viktigt att skogskanten närmast tätorten hålls öppen och inbjudande och upplevs som trygg. Eftersom kommunen bara äger en liten del av skogen runt tätorterna, är det viktigt med dialog med andra skogsägare.

Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormer, MKN, är regler och bestämmelser om kvaliteten på mark, vatten, luft eller miljön i övrigt och regleras i 5 kap. miljöbalken. Miljö kvalitetsnormer har funnits i lagen sedan 1990-talet. Normerna beslutas för att varaktigt skydda miljön och människors hälsa samt för att motverka skador. Vid planläggning och i andra ärenden enligt plan- och bygglagen ska miljö kvalitetsnormer följas. Det finns miljö kvalitetsnormer för buller, luft och vatten. Nedan redogör planen för hur kommunen ser på miljö kvalitetsnormer och hur dessa kan följas i planläggning och byggande.

Buller

Buller är oönskat ljud och kan orsaka trötthet, stress, sömnstörningar och högt blodtryck. I den fysiska planeringen ska kommunen bevaka att bullernivåerna understiger gällande riktvärden, till exempel vid nybyggnationer av bostäder och anläggning av trafikstråk. Väg 252, E18 och järnväg genom kommunen genererar idag trafikbuller, övriga vägar inom kommunen kan också vara källa till buller. Industri- och annat verksamhetsbuller förekommer också.

För kommuner med mer än 100 000 invånare finns en skyldighet att kartlägga buller och upprätta åtgärdsprogram, dock ska alla kommuner begränsa påverkan från buller. Som grundregel ska åtgärder övervägas om skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön kan uppstå. Allmänna råd har ersatts av riktvärden som publiceras på naturvårdsverkets hemsida utifrån vilken verksamhet som bullrar. Det kan vara byggarbetsplatser, störande verksamheter, flygtrafik, motorbanor, skjutbanor/skjutfält, vindkraft, väg och spårtrafik, samt nybyggnation av vägar och järnvägar. Riktvärden för omgivningsbuller utomhus finns för bostäder, vård- och undervisningslokaler, skolgårdar samt områden för rekreation och friluftsliv. Vid planering och byggande ska hänsyn även tas till Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus. Om riktvärden för omgivningsbuller utomhus uppfylls finns goda förutsättningar för att även uppfylla riktvärden för buller inomhus.

Från och med den 1 juni 2015 gäller en ny förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader i kraft. Förordningen innehåller bestämmelser om riktvärden för buller utomhus för spårtrafik, vägar och flygplatser vid bostadsbyggnader. Sedan 2 januari 2015 kan beräknade bullervärden skrivas ut i planbeskrivning till en detaljplan om det handlar om bostadsbyggnader, eller i bygglov om det är utanför detaljplanelagt område. Det betyder att tillsynsmyndigheten inte kan besluta om föreläggande eller förbud så länge bullervärden hålls under den angivna nivån. Kommunen har också möjlighet att identifiera bullerfria områden, så kallade tysta eller lugna områden. Se även avsnittet Stora opåverkade områden.

Ställningstagande

- Riktvärden ska tillämpas vid planläggning, bygglov och förhandsbesked för ny bebyggelse. Om det är lämpligt ska bullervärden anges i planbeskrivningen.

Beskrivning

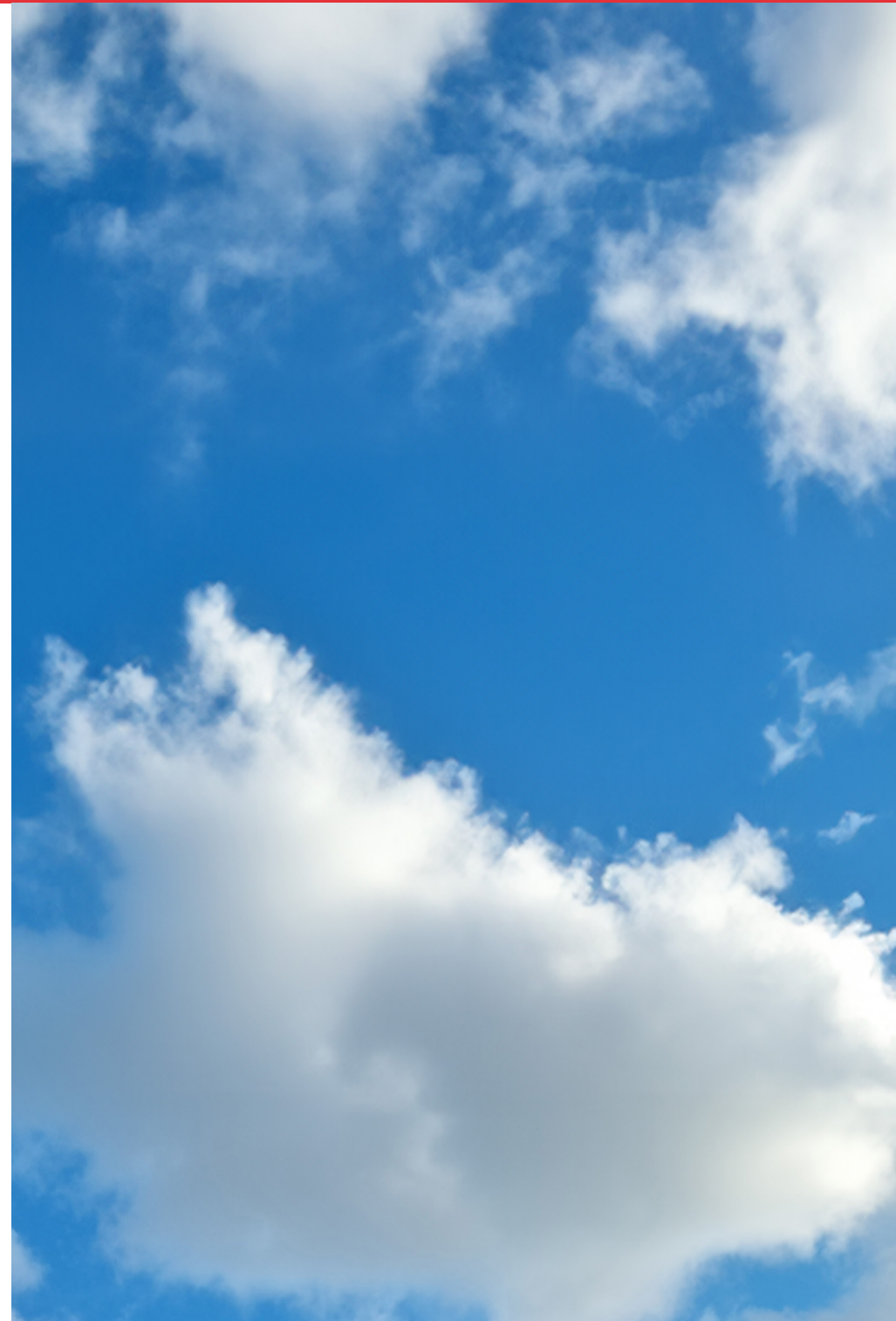
I Hallstahammars kommun påverkas ljudmiljön främst av större trafikleder, till exempel väg 252, E18 och järnvägen som passerar genom flera av kommunens tätorter. Dessa är de största källorna till trafikbuller. Även mindre vägar, industriområden och lokala verksamheter kan bidra till bullerstörningar, särskilt i tätbebyggda delar. När nya detaljplaner tas fram är det viktigt att bullersituationen noggrant utvärderas. Det handlar både om att ta hänsyn till befintliga bullerkällor och att bedöma hur ny bebyggelse eller förändringar i trafikflöden kan påverka ljudmiljön. Riktvärden för buller, både utomhus och inomhus, ska fungera som stöd för att säkerställa en god boendemiljö.

Kommunens tätorter har närhet till natur- och rekreationsområden som är relativt opåverkade av buller. Dessa områden bör värnas som viktiga resurser för både hälsa och välbefinnande. Vid framtida planering bör möjligheten att utpeka tystare zoner eller bullerfria miljöer övervägas.

Luftkvalitet

Miljökvalitetsnormerna för utomhusluft avser all utomhusmiljö med undantag för arbetsplatser samt vägtunnlar och tunnlar för spårbunden trafik. Det finns miljökvalitetsnormer för kvävedioxid/kväveoxider, partiklar (PM10/PM2,5), marknära ozon, bensen, kolmonoxid, arsenik, kadmium, nickel och bens(a)pyren. Läs mer om luftkvalitet på naturvårdsverkets hemsida, i luftkvalitetsförordningen och om Miljömålet frisk luft.

Kommunerna ansvarar för att kontrollera luftkvaliteten för de flesta miljökvalitetsnormerna, i samverkan med andra kommuner eller på egen hand, och att tillhandahålla aktuell information om föroreningsnivåerna. Naturvårdsverket ansvarar för den nationella övervakningen på landsbygd. Kontrollen sker i form av mätning, modellering eller objektiv skattning beroende på luftkvalitetssituationen. Om luftkvaliteten är okänd eller mätdata är inaktuella bör enklare mätningar eller beräkningar genomföras för att få en tydligare bild av vilken omfattning av kontroll som krävs. Vägtrafik är en stor källa till luftföroreningar i tätorter. Luftföroreningar uppstår som förhöjda halter av partiklar genom slitage på vägbanan vid användning av dubbdäck och genom bilavgaser som bidrar till att marknära ozon bildas och som innehåller partiklar, kvävedioxid och organiska ämnen. I tätorter kan även vedeldning orsaka en försämring av luften genom utsläpp av partiklar och organiska ämnen.

Barn är särskilt känsliga för luftföroreningar. Exponering för luftföroreningar tidigt i livet riskerar att ge livslånga konsekvenser för barnens fysiska och mentala utveckling. Ur ett folkhälsoperspektiv är det därför viktigt att närmiljön för barn utformas på ett sätt som bidrar till en bra luftkvalitet. Normerna identifierar gränsvärden med en oacceptabel nivå på föroreningar, vilket inte automatiskt ger det skydd som behövs för en god livsmiljö, särskilt för barn. Vid planering av miljöer där barn stadigvarande vistas bör man utgå från de nivåer som anges inom Miljökvalitetsmålet Frisk luft.

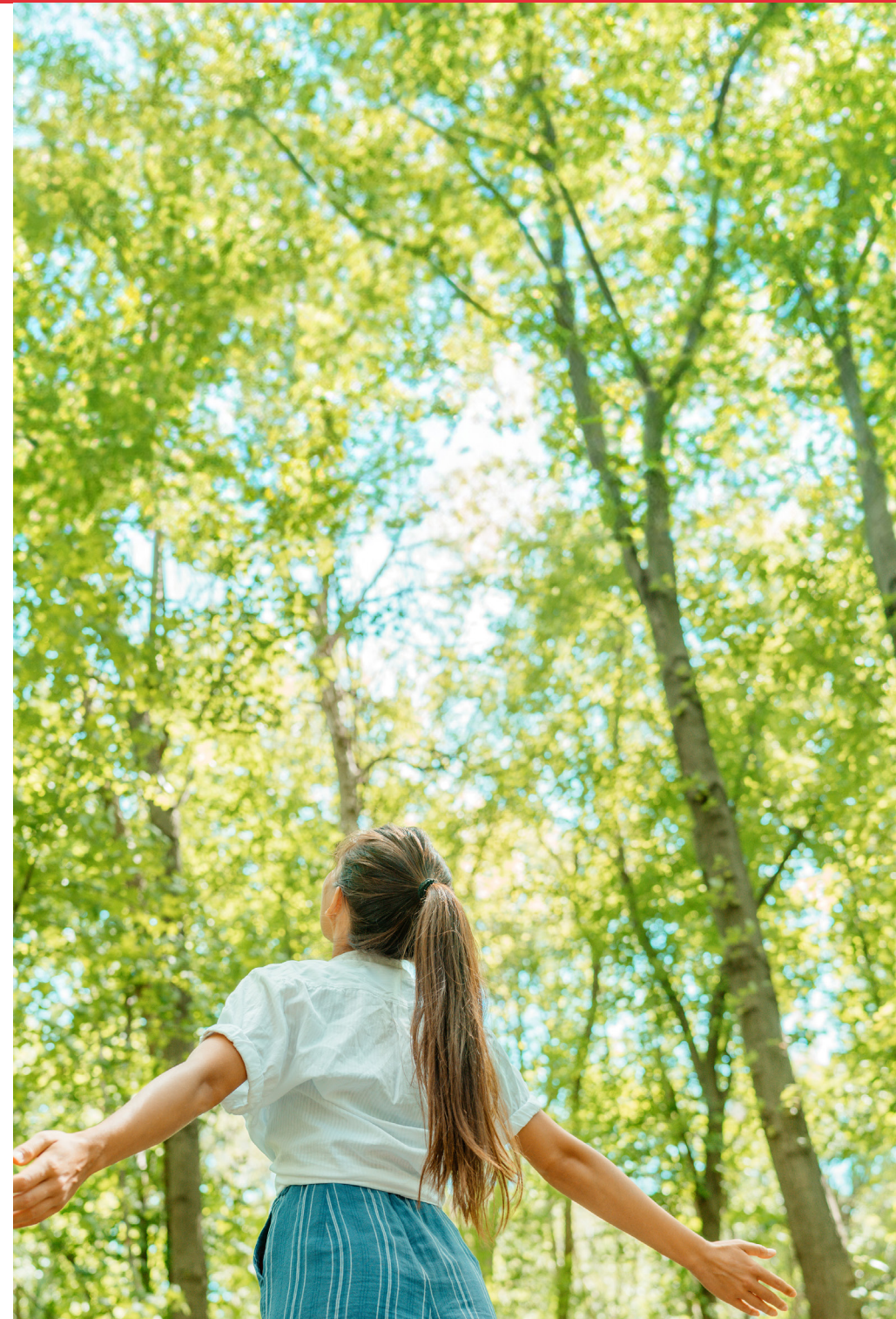
En medveten utformning av den byggda miljön kan bidra till god luftkvalitet på flera olika sätt. Nya områden kan planeras så att luftomblandningen bibehålls eller ökar, särskilt vid platser med mycket trafik som vid centrum eller genomfartsleder. Tät och hög bebyggelse minskar genomströmningen av luft i tätorter. Varierad höjd på byggnaderna kan gynna luftomblandningen. Spridning av föroreningar kan minska om byggnader placeras som barriär mellan tungt trafikerade vägar och platser där människor vistas. Vegetation kan ha renande effekt genom att filtrera luften från föroreningar. Vegetation nära utsläppskällan får störst effekt. Dock bör man undvika tät vegetation på platser med mycket trafik så att föroreningar inte stängs inne på marknivå där människor vistas. Föroreningar från trafik kan också begränsas genom att styra mot längre andel fordonstrafik och högre andel kollektivtrafik, gång och cykel.

Ställningstagande

- En teoretisk beräkning bör göras för risken att det förekommer halter som överskrider miljö kvalitetsnormen. Vid behov kan faktiska mätningar genomföras.
- Prioritera barns hälsa genom att minimera utsläppskällor i miljöer där barn ofta vistas, som lekplatser, områden för fritidsutövande samt skolvägar och skolgårdar.
- Planera tätortsbebyggelse på ett sätt som underlättar luftutbytet. Utforma och placera bebyggelse och vegetation så att luftkvalitet kan bibehållas eller förbättras.
- Begränsa utsläppskällor i tätortsmiljö genom att styra mot en lägre andel fordonstrafik och främja en högre andel kollektivtrafik samt gång och cykel.

Beskrivning

Årligen kontrolleras luftkvaliteten i kommunen för att visa hur man ligger till i förhållande till miljö kvalitetsnormerna. Den senaste mätningen för Hallstahammar gjordes 2023 och visar på att Hallstahammar håller sig inom de gränser som finns för att skydda människors hälsa. Mätningarna finns tillgängliga på Naturvårdsverkets hemsida. Då tätorterna i kommunen är små och relativt glest bebyggda ligger sannolikt luftkvaliteten inom normen. Enstaka platser kan ha förhöjda halter, till exempel om de är hårt trafikerade. En beräkning av risk för

överskridande behöver göras för att avgöra om det krävs kompletterande mätningar. Däremot förekommer det vissa tillfällen då nivåerna är nära eller över gränsvärdena, särskilt när det gäller partiklar. Det betyder att det finns anledning att fortsätta följa luftkvaliteten noga och arbeta för att minska utsläppen, särskilt i områden med mycket trafik.

Vatten

Havs- och vattenmyndigheten är ansvarig för vattenförvaltningen i Sverige. Sverige är indelat i fem vattendistrikt där varje distrikt avgränsas av ett huvudavrinningsområde. Ett avrinningsområde är den yta där vattnet rinner mot en specifik lågpunkt. I respektive distrikt finns vattendelegationer som beslutar om miljökvalitetsnormer för alla vattenförekomster inom distriktet. En miljökvalitetsnorm för vatten beskriver den kvalitet en vattenförekomst ska ha nått vid en viss tidpunkt. Normen ställer krav på ekologisk och kemisk kvalitet i ytvatten, och krav på kemisk kvalitet och vattentillgång för grundvatten. Huvudregeln är att alla förekomster ska uppnå kvalitetskravet god status. Det finns också ett krav på att vattenkvaliteten inte får påverkas så den blir sämre.

Vattendirektivet ställer krav på alla EU:s medlemsländer att uppnå god vattenkvalitet. I Sveriges förverkligas vattendirektivet genom vattenförvaltningen. Arbetet med vattenförvaltningen sker i sexårscykler. Gällande programperiod pågår 2021-2027. Kommunen ska säkerställa att miljökvalitetsnormer uppfylls när de prövar ett ärende som berör mark- och vattenanvändningen. Kommunen ska rapportera de åtgärder som vidtas för att förbättra den ekologiska statusen hos sjöar och vattendrag. Kommunen ska också prioritera åtgärder i de vatten som riskerar att inte uppnå god ekologisk och/eller god kemisk status. Dessa krav kan innebära begränsningar vid till exempel planläggning och exploatering.

Ställningstagande

- Den fysiska planeringen ska främja arbetet med att uppnå miljökvalitetsnormerna och säkerställer att icke-försämrings-kravet tillämpas.
- Samordning ska ske med grannkommuner inom arbetet med vattenförvaltning.
- Arbetet med vattenförvaltning och fysisk planering ska ske utifrån ett avrinningsområdesperspektiv.
- Kommunen ska aktivt arbeta enligt vattenmyndighetens åtgärdsprogram och beakta och föreslå åtgärder för de vatten som inte uppnår god status.
- Grundvattenförekomster ska särskilt beaktas i områden där det finns risk för påverkan, exempelvis vid planering och exploatering.

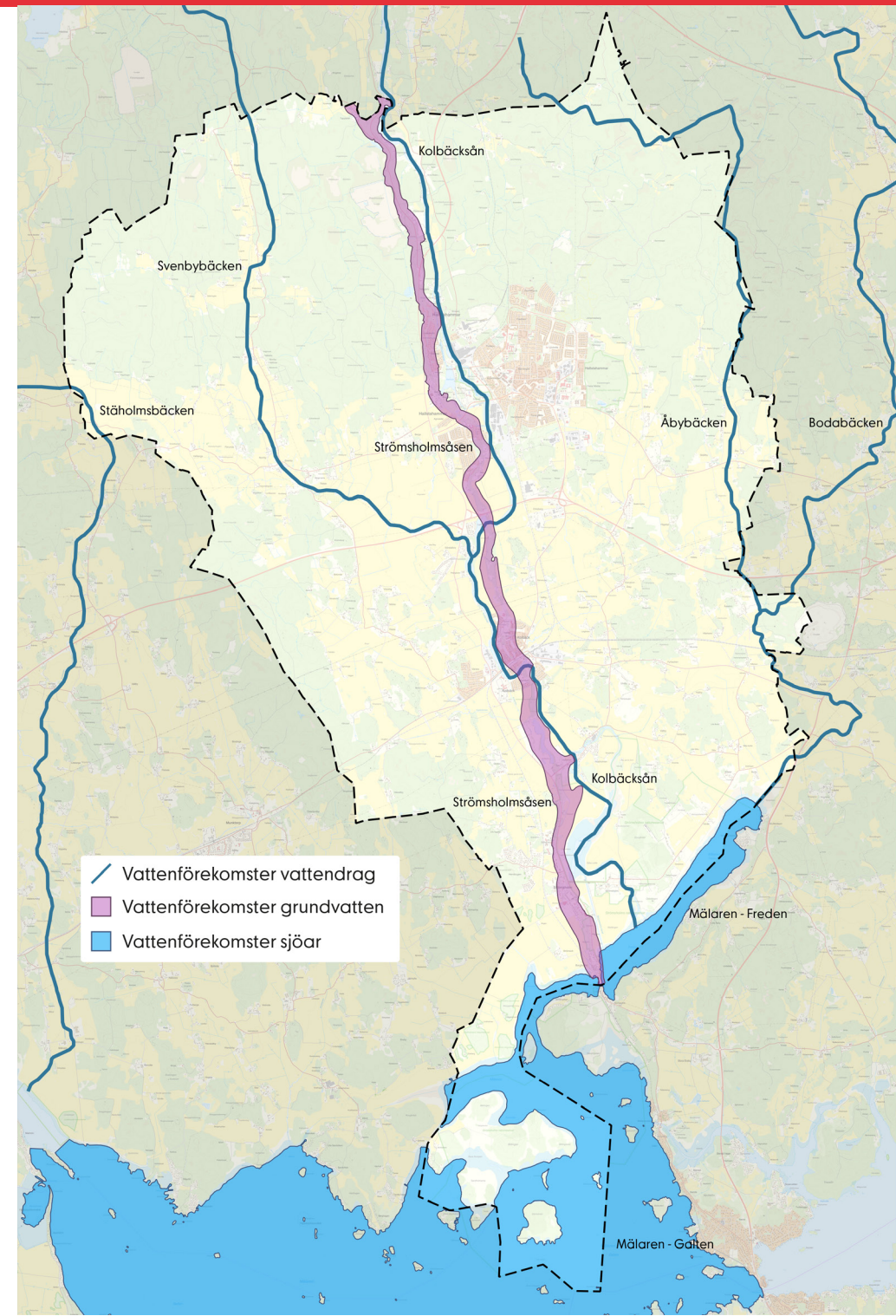

Beskrivning

Hallstahammars kommun tillhör Norra Östersjöns vattendistrikt. Det mesta av vattnet som rinner i kommunen går via Kolbäcksån, som börjar i Södra Dalarna och rinner ner till Mälaren vid viken Freden. Inom kommunens geografiska område finns flera vattenförekomster som är definierade av vattendistriktet. I VISS (Vatteninformationssystem Sverige) listas för varje vattenförekomst ett antal åtgärder som kan vara nödvändiga att genomföra för att miljö kvalitetsnormerna ska kunna uppnås eller innehållas. Vattenmyndigheterna har också, med stöd av miljöbalken, tagit fram särskilda åtgärdsprogram som definierar ett antal åtgärder som myndigheter och kommuner ska genomföra i syfte att uppnå miljö kvalitetsnormerna.

I Hallstahammars kommun finns totalt tio vattenförekomster, varav nio förekomster avser ytvatten och en förekomst omfattar grundvatten. Endast grundvattenförekomsten, Strömsholmsåsen Kvicksund-Surahammar, uppnår gällande miljö kvalitetsnormer. För ytvatten i Hallstahammars kommun har merparten av förekomsterna måttlig ekologisk status, vattendragen Ståholmsbäcken och Kolbäcksån (mellan Sörstafors och Östersjön) samt sjön Mälaren-Galten har otillfredsställande ekologisk status. Betydande påverkanskällor varierar för kommunens vattenförekomster, påverkanskällorna kan exempelvis vara enskilda avlopp, vandringshinder, avloppsreningsverk och jordbruk. VISS ska användas för vägledning i åtgärdsarbetet. Ett generellt undantag finns för samtliga ytvattentäkter gällande kemisk ytvattenstatus för polybromerade difenylterar (PBDE) samt kvicksilver och kvicksilverföreningar (Hg). Skälet för undantag är att det bedöms vara tekniskt omöjligt att sänka halterna av PBDE och Hg till de nivåer som motsvarar god kemisk ytvattenstatus. De nuvarande halterna av PBDE och Hg (december 2015) får dock inte öka.

I Hallstahammars kommun ska miljö kvalitetsnormer för grundvatten beaktas i områden där det finns risk för påverkan, exempelvis vid planering och exploatering nära kommunens grundvattenresurser som Åsby- och Kolbäcksåsen. Dessa områden är viktiga för dricksvattenförsörjningen och känsliga för föroreningar och förändringar i grundvattentillgången. För de grundvattenförekomster som inte uppnår god kemisk status eller har otillräcklig vattentillgång ska åtgärder vidtas för att förbättra statusen och minska föroreningsrisker. Kommunen ska vid all mark- och vattenanvändning ta hänsyn till grundvattnets status och arbeta för att förebygga negativ påverkan på både kvalitet och tillgång, särskilt inom skyddsområden för kommunala vattentäkter.

Miljö- och riskfaktorer

När man bygger nytt eller utvecklar ett område ska man tänka på hur miljön påverkas eller hur miljön i sin tur kan påverka det som byggs. Enligt lagen ska byggnader placeras på mark som är lämplig och säker, så att människor inte riskerar att skadas av till exempel olyckor eller översvämningar.

Kommunen ska i sin översiktsplan visa hur mark och vatten ska användas på lång sikt. Planen ska också redogöra för faktorer som påverkar beslut om hur marken används. Därför är det viktigt att kommunen har koll på miljörisker och andra faktorer som kan påverka hälsa och säkerhet. Nedan redogör planen för de faktorer som har väsentlig betydelse för kommunens planering och byggande. Se även Riskutredning för översiktsplan.

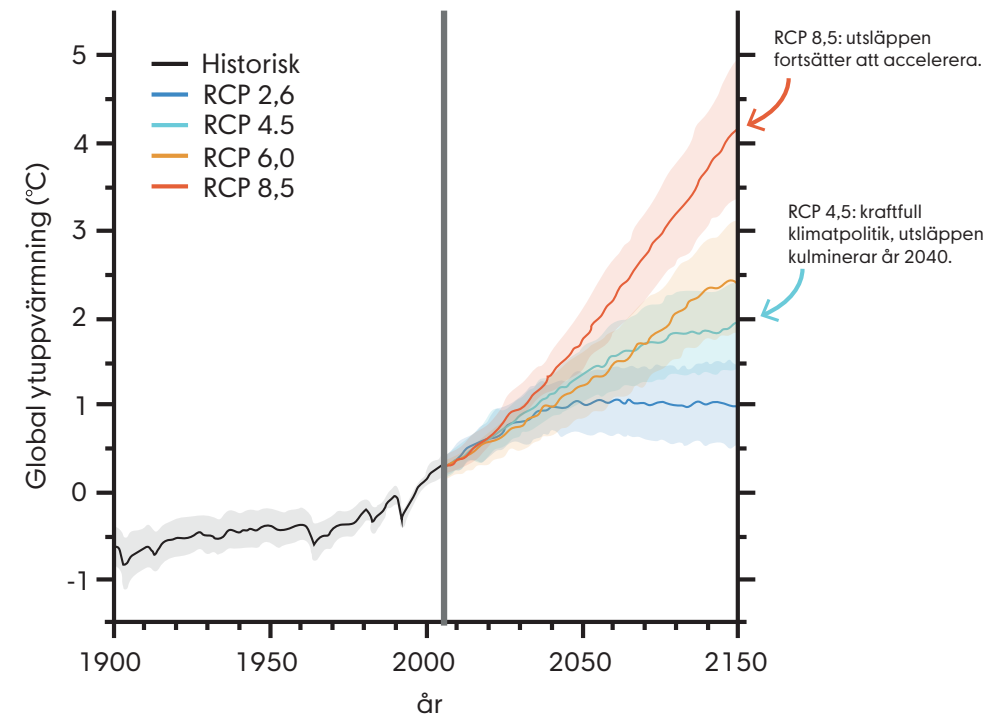

Klimatanpassning

Förenade nationernas klimatpanel, IPCC, har det senaste decenniet fastställt en konsensus om att människan har en negativ påverkan på klimatet genom användning av fossil energi och utsläpp av fossila växthusgaser. Klimatförändringarna påverkar i sin tur människan genom kraftigare väder som skyfall och värmeböljor. Sverige fick en ny klimatlag 2018 med kraftiga mål om nollutsläpp av växthusgaser till 2045. Samhällsplanering har stor betydelse för att förhindra skador på infrastruktur och bebyggelse som beror på klimatförändringar.

Ekosystemtjänster har en stor betydelse för att hantera klimatförändringar genom dagvattenlösningar och temperaturreglering. Regeringen har i mars 2024 fattat beslut om Sveriges nationella strategi för klimatanpassning. Sverige ska vara klimatanpassat, motståndskraftigt och ta tillvara de möjligheter som kommer med ett förändrat klimat. Samhällsviktig verksamhet ska vara klimatanpassad och robust och samhällets aktörer behöver vara medvetna om klimatrisker och vilket ansvar de har för att hantera dem. Åtgärder för klimatanpassning ska vidtas på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt med ett helhetsperspektiv och i samverkan mellan relevanta aktörer.

Kommunens viktigaste risker kopplat till klimatet är relaterat till värme och vatten. Den globala uppvärmningen innebär att medeltemperaturen i kommunen ökar, vilket också för med sig att nederbörd framför allt i form av regn också ökar. Sommaren blir varmare och torrare och växtsäsongen blir längre. Vintern blir mildare och blötare med mer regn och höga flöden i vattendragen. Extremväder med skyfall och värmeböljor blir vanligare. I den senaste lägesrapporten från IPCC konstateras att klimatförändringarna sker snabbare än tidigare beräknat och att deras värsta tänkbara scenario, RCP 8.5, har större sannolikhet att inträffa med en temperaturökning på 3-4 grader över förindustriell nivå till 2100. Om världen ska hålla jordens upphettning vid 1,5 grad som är ett önskvärt gränsvärde måste utsläppen upphöra helt inom bara några å. Mer sannolikt är någonstans mellan 2 och 4 grader beroende på vilka åtgärder som sker idag för att minska CO₂-utsläppen i världen. Det innebär att kommunen behöver öka sin beredskap för att hantera översvämningar, skyfall, värme och torka samt olika kombinationseffekter. Fysiska åtgärder för klimatanpassning behöver utredas och implementeras. Det finns även sociala perspektiv med globala effekter som flyktingströmmar att hantera. Diagrammet till höger visar de globala temperaturförändringar 1900–2150 enligt olika utsläppsscenarioer (RCP). Den svarta linjen visar historiska temperaturdata. De färgade linjerna representerar framtida scenarier beroende på utsläppsnivåer.

Ställningstagande

- Planering och lovhantering ska utgå från klimatscenario RCP 8.5 för att undvika framtida problem med klimatrisker.
- Fördjupad analys av klimatanpassning med förslag till åtgärder ska genomföras. I detta ingår att utreda vilka områden som är särskilt utsatta för risker kopplat till klimatförändringar samt identifiera målkonflikter, kombinationsrisker, följd effekter och konsekvenser. Konkreta gärder ska föreslås enligt strategier för klimatanpassning, se mark och vattenanvändning.
- Områden med kända eller potentiella stabilitetsproblem ska utredas. Fördjupad utredning av riskområden med förslag till lösningar bör tas fram för att hantera problemen i befintlig bebyggelse. Ny bebyggelse i riskområden ska undvikas.
- Kommunen behöver ta fram en fördjupad analys av hur klimatförändringar kan påverka kulturmiljövärden och förorenad mark.
- Kommunen ska arbeta aktivt för att öka andelen genomsläppliga ytor och kron-täckningsgraden i tätorterna för att minska effekterna av värmeböljor.
- Kommunen ska arbeta aktivt med naturbaserade lösningar för skyfall och dagvatten för att minska påverkan av klimatförändringar.
- Vid eventuella förändringar i Kolbäckens vattenmiljö behöver målkonflikter mellan andra värden och klimatrisker identifieras och lösas.
- Kommunens behöver ta fram en detaljerad skyfallskartering inklusive rinnvägar och omloppstid.
- Kommunens behöver ta ett fördjupat planeringsunderlag för massrörelser (ras, skred och erosion)
- Vid planering, utformning och skötsel ska kommunen nyttja ekosystemtjänster för att skapa synergieffekter.
- Kommunens behöver ta fram styrdokument som hanterar dagvatten, skyfall och översvämningar.
- Kommunens behöver ta fram en handlingsplan för att öka beredskapen för översvämning, skyfall, värmeböljor och torka.

Höga flöden i sjöar och vattendrag

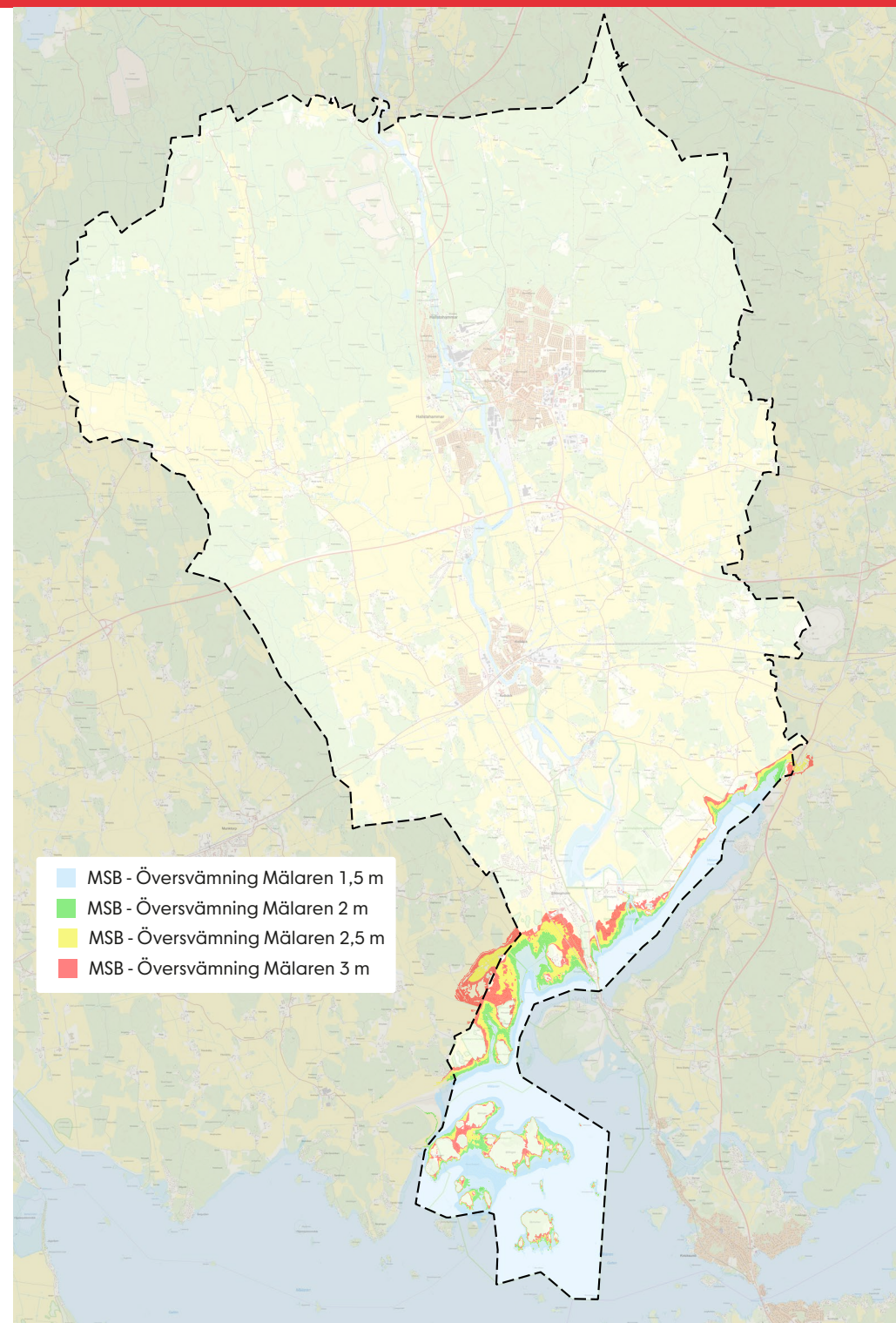
Mälaren

Mälarens vattenstånd beror av tillflödet från avrinningsområdet, reglering enligt vattendomar, vattennivån i havet och av landhöjningen. Mälarens vattenstånd beror på hur dammluckorna vid slussarna är utformade, om möjlighet finns att tappa ut vatten mot Saltsjön och vilken tappningskapacitet (kubikmeter per sekund) som finns. Vattenståndet i Mälaren kan också påverkas lokalt av vinduppstuvning och höga vågor vid storm.

Om Östersjöns vattenstånd höjs över Mälarens nivå strömmar saltvatten in i Mälaren. Vid ett kraftigare högt flöde från vattendrag i kombination med skyfall och en stigande havsnivå som beror på klimatförändringar höjs vattennivån i Mälaren från två håll. Projekt slussen har studerat detta närmare och i samarbete med SMHI tagit fram ett förslag till reglering vid extremflöden.

Strömsholm och Borgåsund gränsar till vikarna Freden och Borgåsundet. En höjning av vattenståndet med tre meter innebär att vissa byggnader nära stranden kan påverkas i Borgåsund. I övrigt är det huvudsakligen jordbruksmark som översvämmas. Enligt Räddningstjänsten i Mälardalen kan höga vattenstånd i Mälaren medföra översvämning av stora åkerarealer kring Strömsvik.

Höga flöden i Kolbäcksån kan innebära en kombinationseffekt med översvämning i Mälaren. Hur stor denna risk är och vilka konkreta åtgärder som kan göras i anslutning till Mälaren behöver utredas närmare.

Kolbäcksån

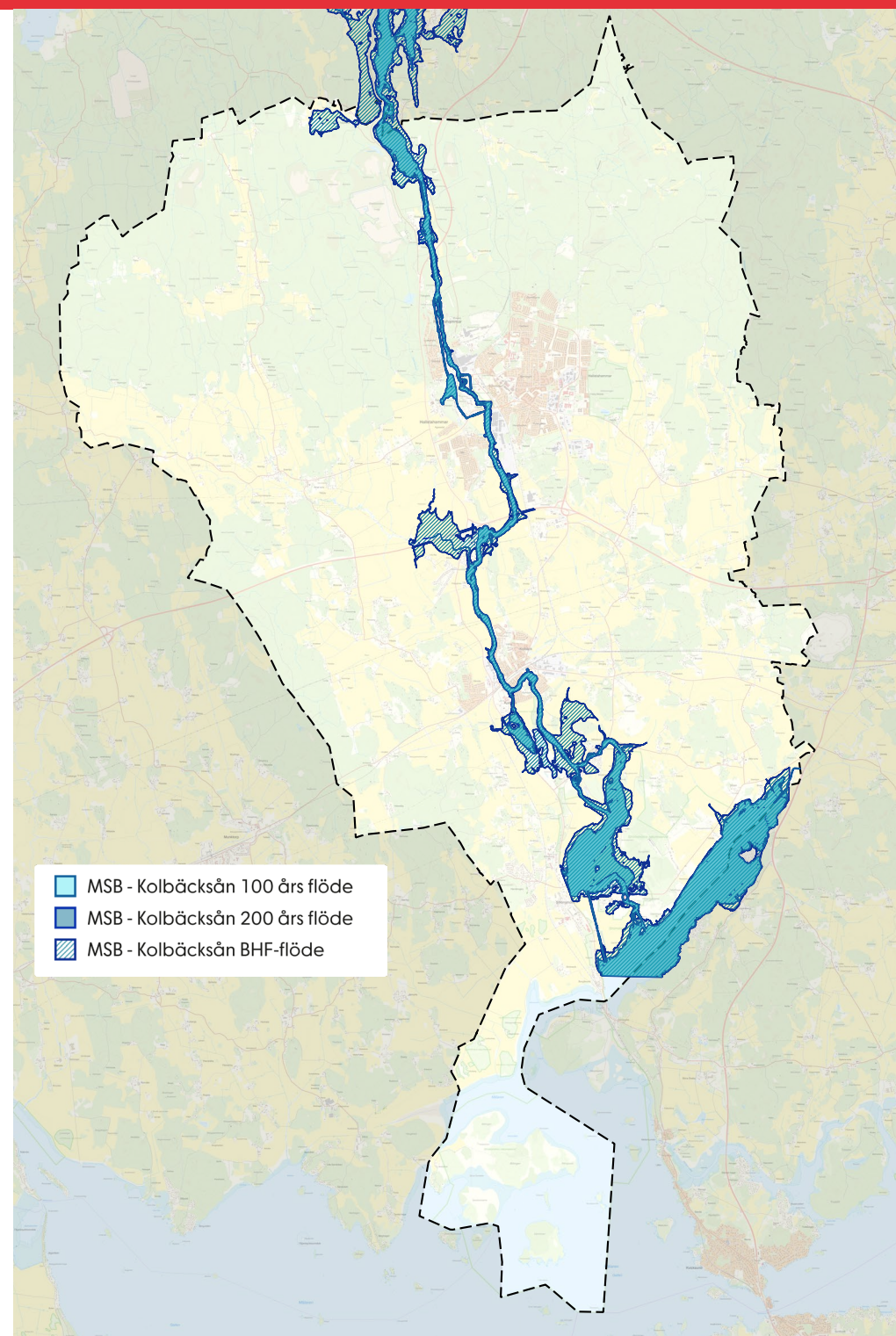
Kolbäcksån rinner från norr mot Mälaren och passerar Hallstahammar tätort, Kolbäck och Strömsholm. Strömsholms kanal är elva mil lång och följer Kolbäcksåns vattensystem. Den flyter från Smedjebacken i Dalarna i norr och genom hela Västmanland till Mälaren i söder. Kanalen är ett reglerat vatten med dammkonstruktioner och biflöden. Två mindre insjöar ansluter till Kolbäcksåns vattensystem, Skanssjön och Lagårdssjön. Det finns också större översvämningsmarker vid Hammaräng i norr och öster om Strömsholm.

Klimatförändringar innebär att höga flöden inträffar oftare i vattendraget som beror på mer riklig nederbörd under året. Detta kan förvärras av mer rikligt förekommande skyfall. Regleringen genom dammkonstruktioner kan minska effekten och därför är det viktigt att dessa bibehålls och underhålls.

Höga flöden i Kolbäcksån påverkar bebyggelse nära ån i Hallstahammar och Kolbäck. Översvämningar kan även påverka vägstrukturen negativt. Höga flöden i Kolbäcksån har historiskt orsakat översvämningar vid Hammaräng och nedströms Mölntorp. I Hallstahammar är det framför allt området vid Skanssjön och norrut mot Trångfors samt Sörstafors och Lyckhem som kan påverkas negativt vid höga flöden.

I Kolbäck är åfåran djupt skuren vilket innebär vattnet måste följa åfåran och inte i första hand kan bredda ut inom jordbruksmark eller våtmarksområden. Översvämning i Kolbäcksån i kombination med skred och erosionskänsliga jordar längs ån kan utgöra en stor risk för negativ påverkan på bebyggelsen. Vid högsta flöde kan vattnet höjas upp i Kolbäcken, ett biflöde till Kolbäcksån, och bredda på jordbruksmarken söder om Kolbäck.

I Strömsholm har våtmarksområdet vid Lagårdssjön förutsättningar att buffra för vattenmassorna och kanalen kan utgöra ett sekundärt avrinningsstråk så att slottet inte påverkas negativt.

Skyfall och kraftig nederbörd

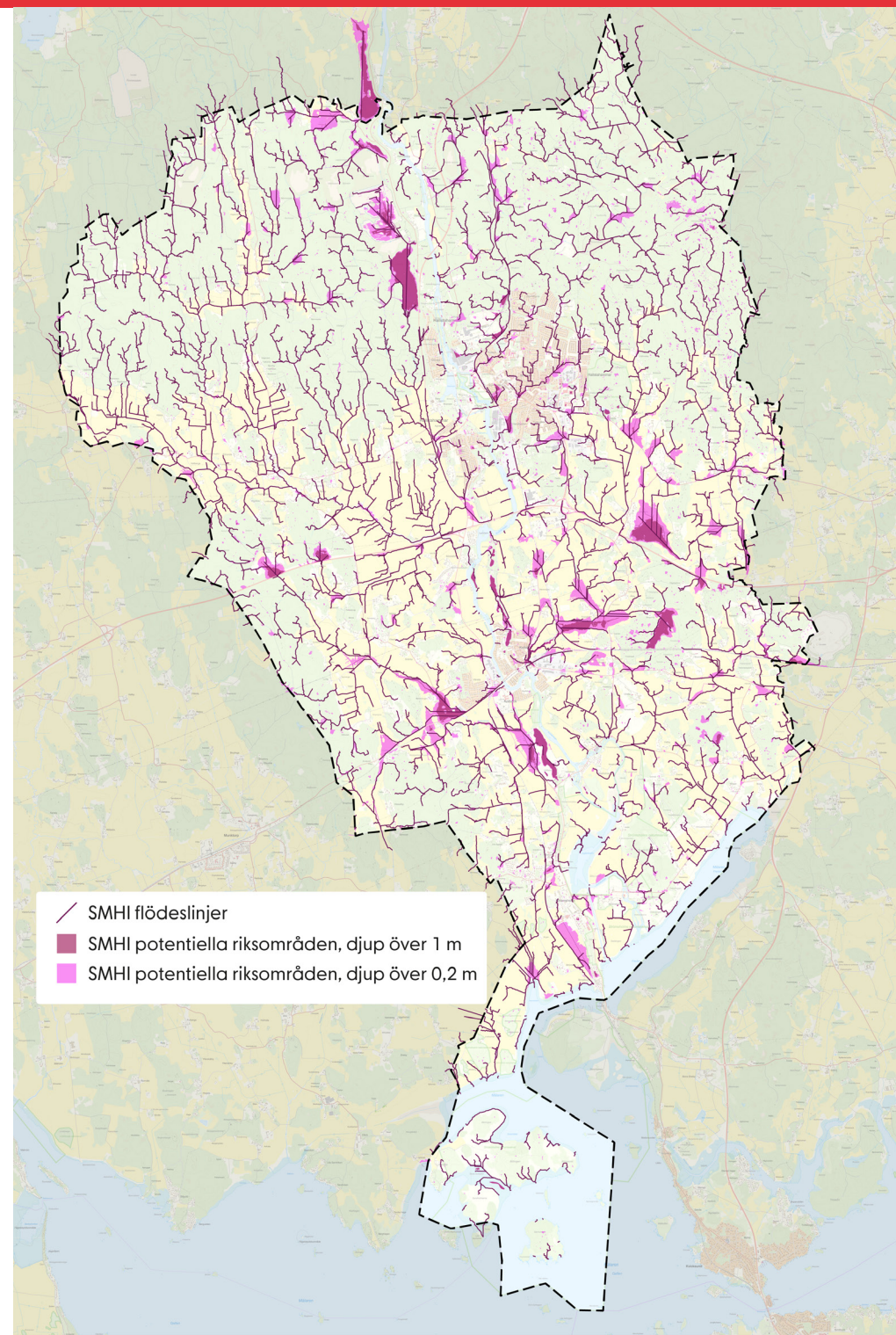
Kraftig nederbörd förväntas ske oftare i framtiden. I Mälardalen kommer nederbörd på vintern i större utsträckning än idag att utgöras av regn vilket ökar risken för problem med ytavrinning och vattensamling i lågpunkter. Lågpunkter utan avtappningsvägar (instängda områden) kan utgöra ett problem då vatten inte har någonstans att ta vägen, framför allt under tider på året då avdunstning och växternas upptag av vatten är låg.

Skyfall medför att vatten inte hinner rinna undan tillräckligt snabbt i bebyggelsestrukturen och därmed orsakar skador. I det akuta skedet kan det bli problem för utryckningsfordon att komma fram eller källare stå under vatten. Efter det akuta skedet kan skador finnas kvar på vägar och bebyggelse, till exempel sättningar eller fuktskador. Skyfall kan även innebära att föroreningar i marken följer med dagvattnet ut i vattenförekomsterna.

År 2009 respektive 2011 har Hallstahammar drabbats av stora skyfallshändelser. I samband med detta vattenfylldes källare på grund av uppdämning av överbelastade spillvattenledningar. Drygt 200 byggnader i Hallstahammar och Strömsholm påverkades. Även år 2019 inträffade översvämning av dagvatten- och spillvattensystemet.

Genom att separera spillvatten från dagvatten i kommunens tekniska system samt utveckla ekosystemtjänster för fördröjning och rening av dagvatten kan skyfallsproblem undvikas. Naturliga lågpunkter bör utformas med multifunktion för tillfällig hantering av skyfall, till exempel parker eller ytor för sport och idrott.

Framkomligheten för räddningsfordon och hämtningsfordon för avfallshantering kan påverkas av översvämningar kopplat till skyfall. Översvämningsförebyggande åtgärder, till exempel uppfyllnader och vallar, kan också medföra geotekniska konsekvenser som behöver beaktas.

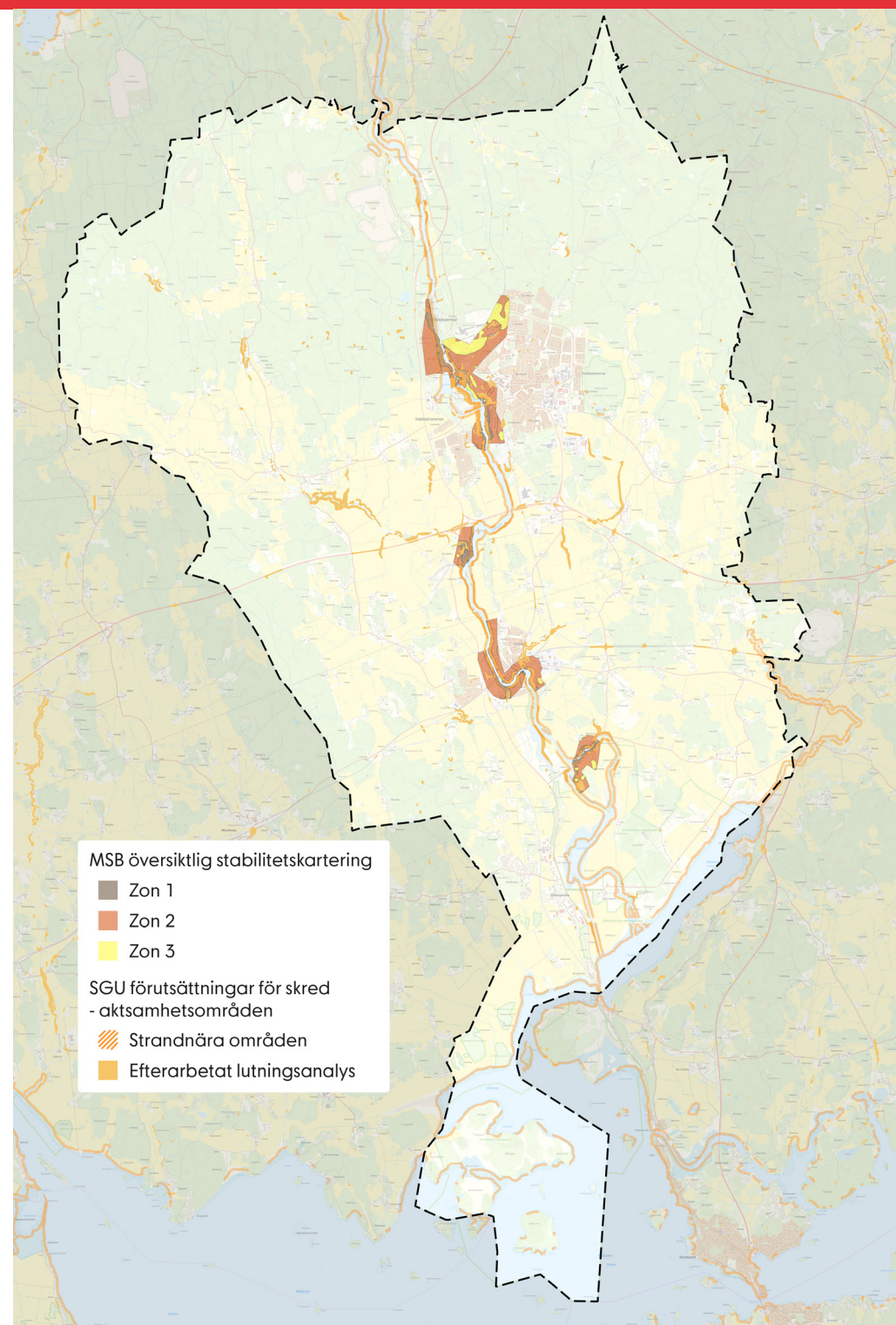
Ras, skred och erosion

Ras, skred och slamströmmar är exempel på snabba massrörelser i jord eller berg. Erosion är den nedbrytning och transport av jord och berg som orsakas av bland annat vind, rinnande vatten och vågor. Dessa rörelser kan orsaka stora skador på mark och byggnader inom det drabbade området. MSB har tagit fram ett planeringsunderlag med stabilitetszoner för att identifiera bebyggda områden som översiktligt inte kan klassas som stabila.

Massrörelser blir allvarigare och vanligare i kombination med mer förekommande översvämningar på grund av höga flöden eller skyfall. Inom stabilitetszonerna är risken för ras och skred extra stor speciellt i de zoner där översvämningar sker vid 200-årsnivåer och HBF-flöden. Erosion förekommer mer frekvent i samband med höga flöden i vattendrag.

Kombinationen av höga flöden i Kolbäckån, skyfall och skredrisk kan skapa stora problem. I kommunen är det framför allt vissa sträckor i anslutning till Kolbäckån i Kolbäck, Sörstafors och Hallstahammar som berörs både av ras- och skredrisk och översvämningsrisk. Massrörelser i kombination med översvämning kan även innebära följd effekter, till exempel att markföroreningar sprids eller att kulturmiljövärden påverkas negativt. I Hallstahammar och Kolbäck finns både kulturmiljövärden och förorenad mark i anslutning till Kolbäckån. Fördjupad utredning av riskområden med förslag till lösningar bör tas fram för att hantera problemen.

Bärigheten på vägar för räddningsfordon och hämtningsfordon för avfallshantering kan påverkas av stabilitetsförändringar orsakade av klimatförändringar.

Värme

Högre medeltemperatur innebär att värmeböljor blir vanligare och risken för överhettning ökar. Det är framför allt barn och äldre som kan påverkas stort av långa perioder med höga temperaturer. De som redan har en dålig hälsa eller lever i en svår situation, så kallade sårbara grupper, kommer att drabbas särskilt hårt. En långvarig värmebölja kan ge en rad olika följdhändelser, bland annat:

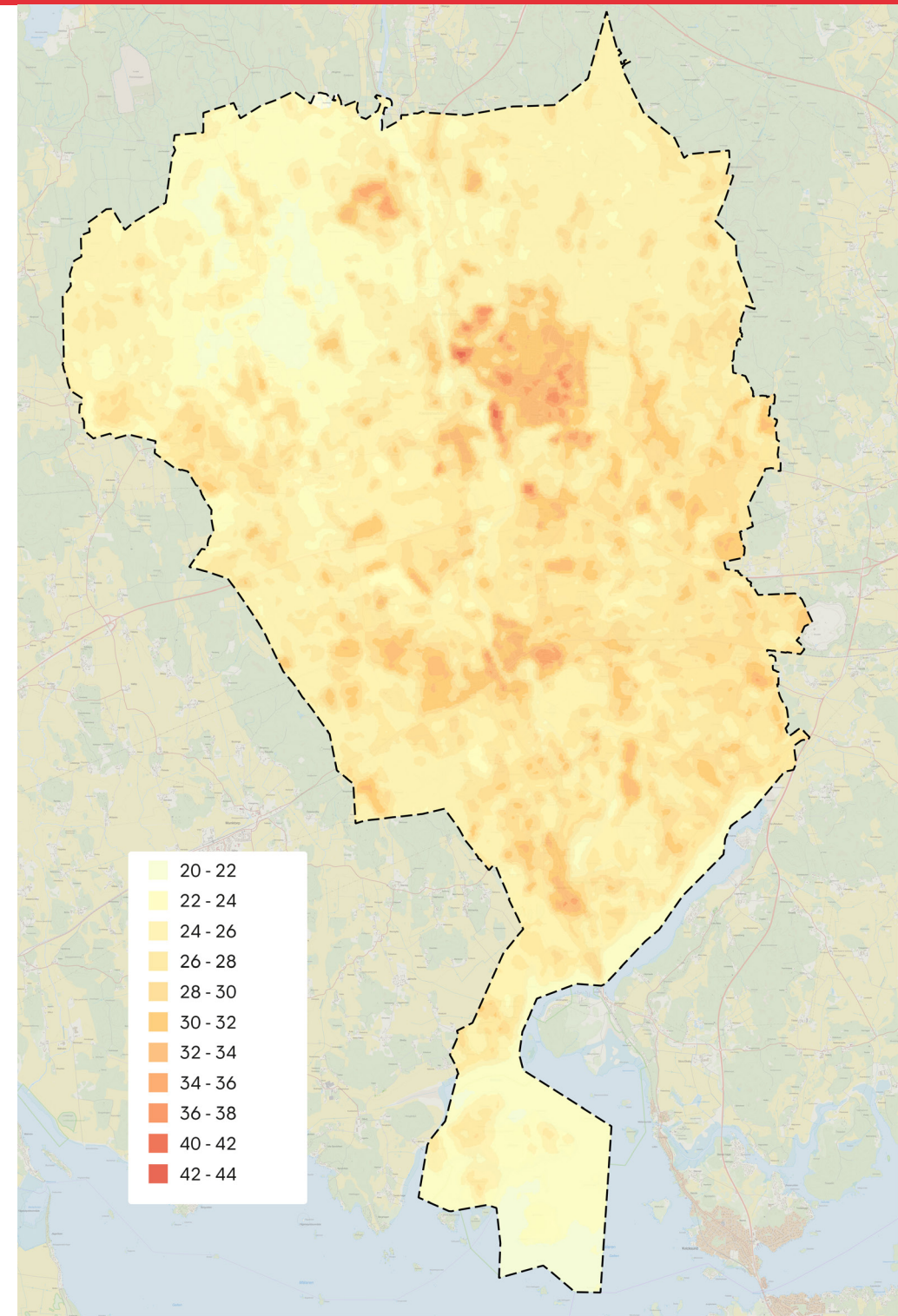
- ökad dödlighet bland människor och djur
- ökad smittorisk
- ökat insjuknande
- ökad risk för solkurvor och asfaltsblödning
- ökat behov av dricksvatten
- risk för haveri i tekniska komponenter
- minskad livsmedelsproduktion

Värme kan också påverka avfallshantering genom en risk för miljö och hälsa om tömning ej sker i tid, på grund av att avfallet påverkas negativt av varma temperaturer under en längre tid.

Högre temperatur och längre växtsäsong i kombination med mindre nederbörd under sommaren innebär också risk för torka och vattenbrist. Sättningsproblematik kan uppstå i vissa typer av jordar om torkan påverkar grundvattennivån.

Genom att nyttja och utveckla reglerande ekosystemtjänster kan värmeöar och torka minskas. Det kan till exempel handla om fler träd i tätortsmiljö, våtmarker och högre andel grönska. Skyfallshantering med vattenmagasinering för kommande torrperioder kan också övervägas.

Kartan visar en värmekartering på nationell nivå, framtagen av MSB, som visar högsta markytetemperaturen under perioden 2019-2021.

Miljöfarlig verksamhet

Miljöfarlig verksamhet är ett begrepp som förklaras i 9 kap. miljöbalken. En miljöfarlig verksamhet innebär att mark, byggnader eller anläggningar används på ett sätt som kan innebära risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. En miljöfarlig verksamhet kan innebära olägenheter i form av till exempel buller, lukt, ljus och spridning av föroreningar.

Miljöfarliga verksamheter delas in i A-verksamheter, B-verksamheter, C-verksamheter och U-verksamheter. A- och B-verksamheter kräver tillstånd och C-verksamheter kräver anmälan till kommunen. U-verksamheter kräver varken tillstånd eller anmälan. Det finns även verksamheter som är klassade som Sevesoanläggningar enligt Sevesolagstiftningen. Sevesolagstiftningen omfattar verksamheter där farliga ämnen i form av kemikalier förekommer i stora mängder vid ett och samma tillfälle.

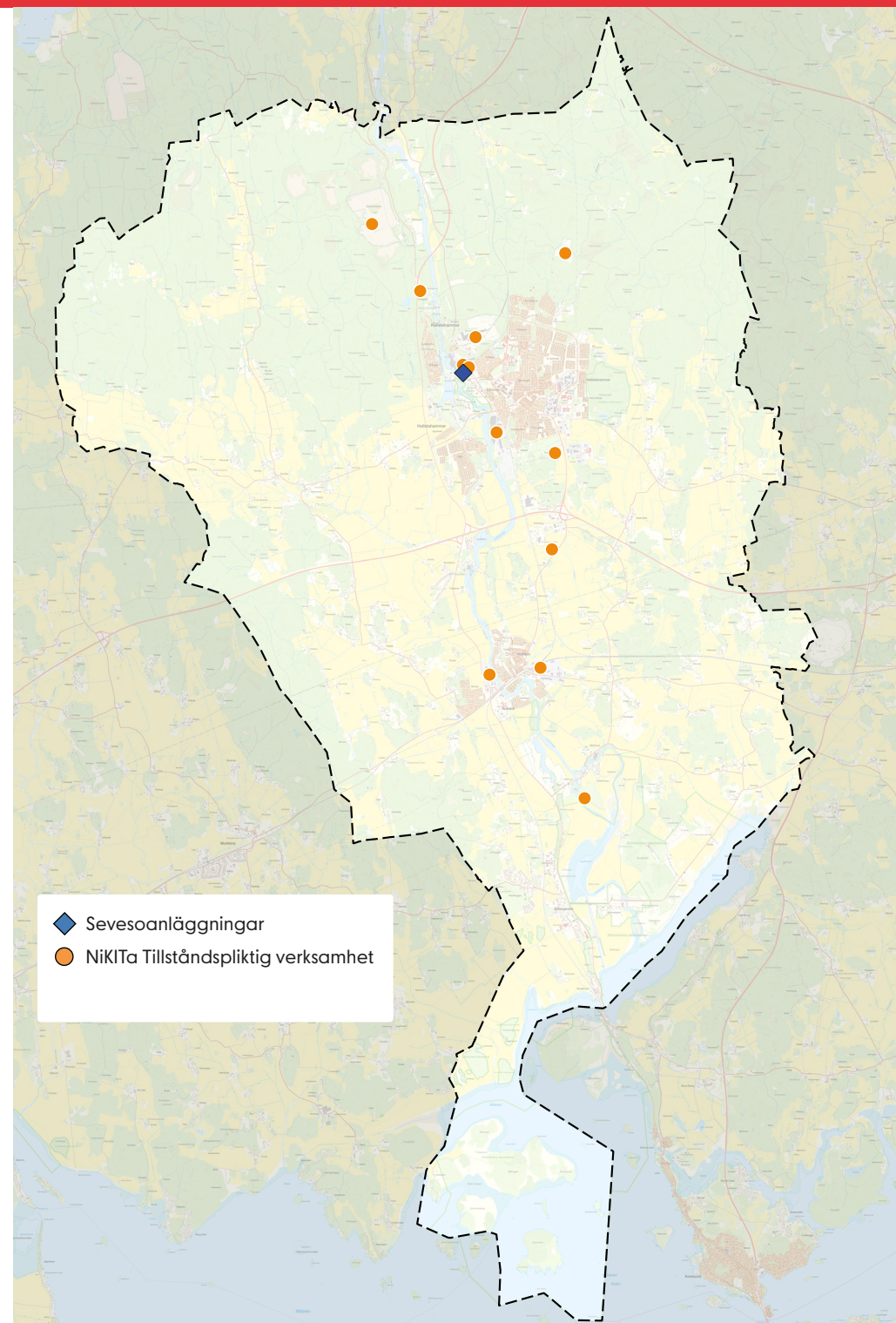
Ställningstagande

- Ny miljöfarlig verksamhet av mer än ringa betydelse ska lokaliseras inom behörigt avstånd från bostadsbebyggelse, förskolor och skolor.
- Ny bostadsbebyggelse, skolor och förskolor ska lokaliseras på behörigt avstånd från miljöfarlig verksamhet med betydande påverkan på omgivningen.

Beskrivning

I Hallstahammars kommun finns tolv tillståndspliktiga verksamheter och 23 anmälningspliktiga verksamheter (2024), samt en Sevesoanläggning.

I Hallstahammars kommun finns en verksamhet som omfattas av Sevesolagstiftningen, på den lägre kravnivån. Det är mängden farliga ämnen (till exempel kemikalier eller brandfarliga varor) som finns eller kan förekomma vid en anläggning som avgör om verksamheten omfattas av Sevesodirektivet eller inte. Det ställs olika krav på verksamheterna beroende på hur stora volymer och vilka ämnen som hanteras. Kraven delas in i en lägre och en högre kravnivå. Sevesoklassade företaget Ovako Hallstahammar AB tillverkar hårdförkromade stång- och rörprodukter genom elektrolytisk behandling i kromsyrahaltiga bad. Kromsyra är en mycket giftig kemikalie, vilket innebär att verksamheten omfattas av Sevesodirektivet. Vid Sevesoverksamheter, som Ovako Hallstahammar AB, bedöms riskavstånd baserat på potentiella konsekvenser vid olyckor. För verksamheter som hanterar giftiga ämnen, såsom kromsyra, används ofta schabloniserade riskhanteringsavstånd. Dessa avstånd kan variera beroende på ämnets farlighet och mängd. Den största risken är spridning av kromsyra via brandrök eller släckvatten. En större brand kan leda till att mindre mängder kromsyra sprids med rökgaser och orsakar obehag för människor i närheten. Det största

hotet mot miljön uppstår om kromsyra når Kolbäcksån, vilket kan skada växt- och djurliv. Släckvatten kan också bidra till kemikalieutsläpp. Människor utanför anläggningen riskerar dock inte att skadas direkt vid en olycka.

Förorenade områden

Ett förorenat område är en plats som innehåller förhöjda halter föroreningar vilket innebär att området riskerar att orsaka skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Användningen av mark i förorenade områden kan vara begränsad och kan innebära både hälso- och miljörisker. Det är därför viktigt att känna till om området är förorenat eller inte vid planering och byggande.

Innan området kan tas i anspråk krävs utredning, identifiering av saneringsinsatser samt eventuellt åtgärder. Ansvar för föroreningskadan och saneringen är i regel den som har orsakat föroreningen. Om den som har orsakat föroreningen inte längre finns kvar kan ansvaret, eller del i ansvaret, hamna på andra tidigare verksamhetsutövare, befintlig verksamhetsutövare eller fastighetsägaren. En del saneringsprojekt har förutsättningar att få finansiering via staten. Mer information om hantering av föroreningar finns på Naturvårdsverkets hemsida.

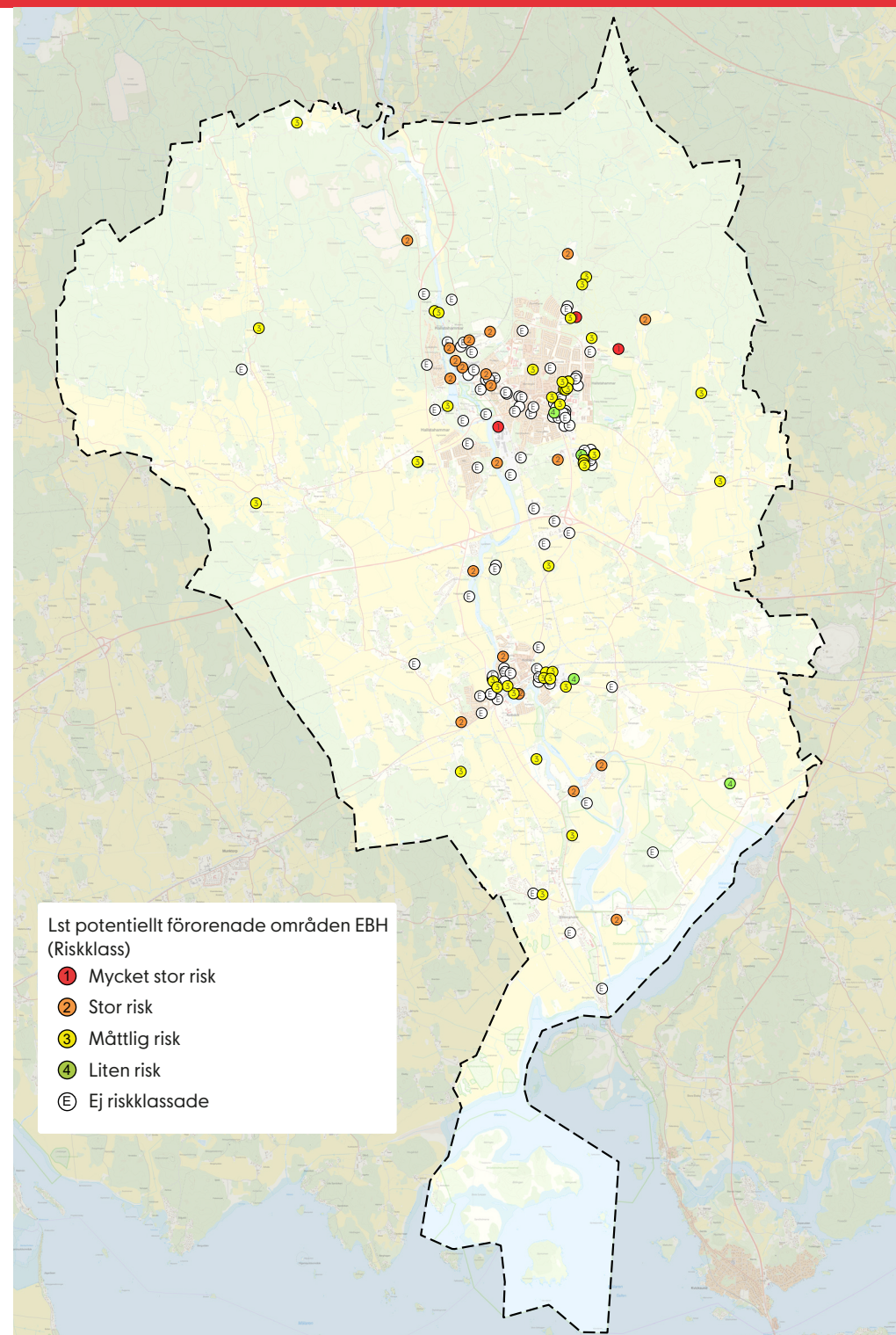
Ställningstagande

- I detaljplanering ska hänsyn tas till riskobjekt klass 1-3.
- Utredning, bedömning av insatser och sanering ska genomföras innan ett förorenat område tas i anspråk.

Beskrivning

Länsstyrelserna har mellan åren 2000 och 2013 gjort en inventering av förorenade områden enligt MIFO (Metodik för inventering av förorenade områden). De inventerade objekten har delats in i fyra riskklasser där 1 innebär stor risk för olägenhet och 4 innebär låg risk för olägenhet. En del riskklasser baseras på provtagningar medan andra riskklasser endast baseras på historiska inventeringar av området.

I Hallstahammars kommun har 69 förorenade områden riskklassats (2024). Riskklassen ger en indikation på vilka föroreningar och vilka mängder föroreningar som kan förväntas inom området. Områden med hög riskklass (riskklass 1 och 2) omfattar 25 objekt (2024). Övriga områden finns inom riskklass 3 och 4.

Farligt gods

Farligt gods är ett samlingsbegrepp för ämnen och föremål som kan orsaka skador på människor, miljö eller egendom, om de inte hanteras på rätt sätt under en transport. Länsstyrelsen pekar ut ett rekommenderat vägnät för transporter av farligt gods.

Ställningstaganden

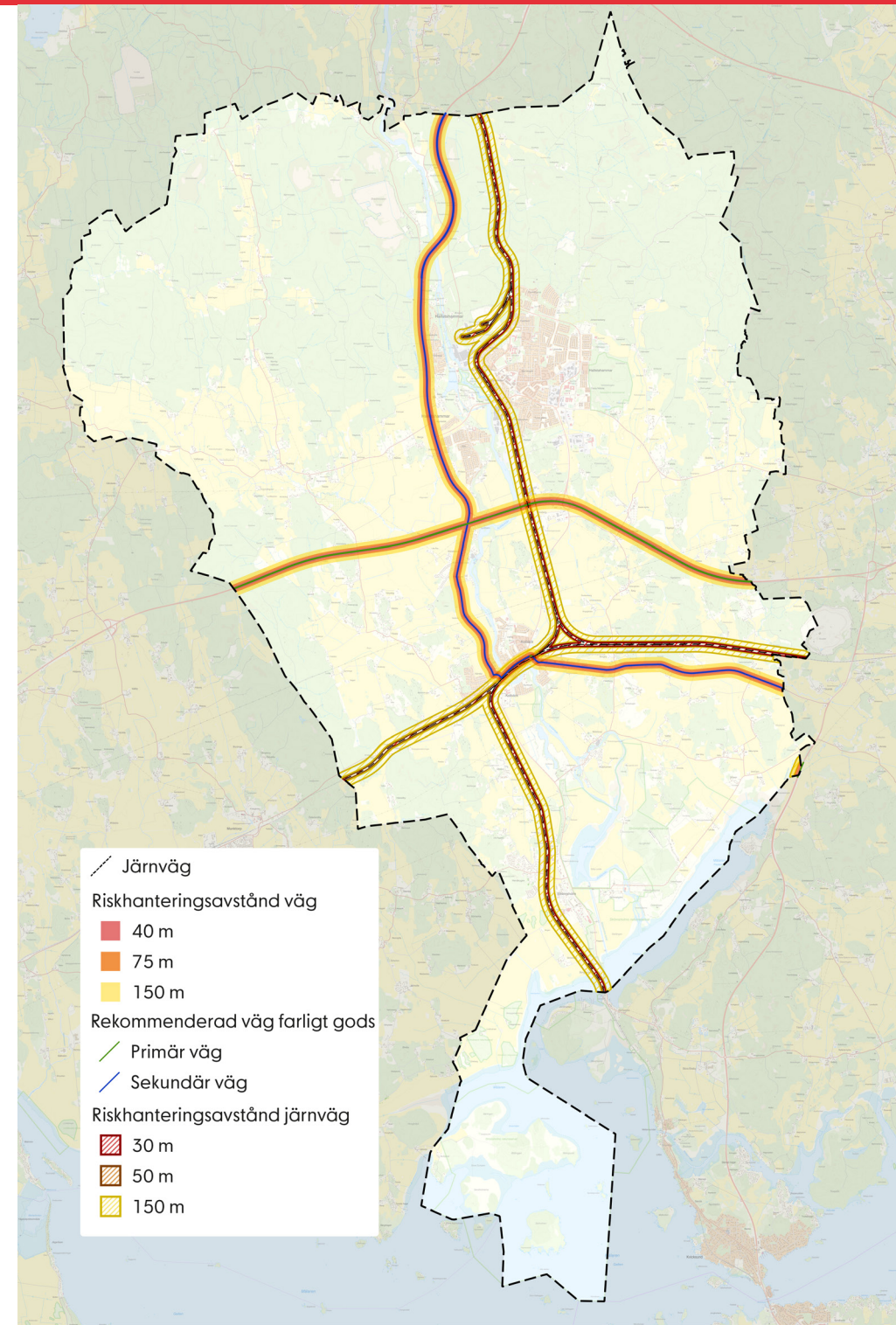
- En riskanalys ska alltid utarbetas när ny bebyggelse planeras inom 150 meter från transportled för farligt gods.
- En riskutredning ska alltid utarbetats när ny bebyggelse planeras inom 75 meter från transportled för farligt gods.
- Vid ändrad användning eller komplettering av bebyggelse bör en bedömning av risker kopplat till transportled för farligt gods göras.

Beskrivning

I Hallstahammar är primära vägar för farligt gods E18 och väg 56. Sekundär väg för farligt gods är delar av väg 252, Stationsgatan och Södra Västeråsvägen. Järnvägsstråken Mälarbanan, Bergslagsspendeln och (Sala) – Oxelösund är primära transportleder. Farligt gods tillåts generellt på all järnväg. Det innebär att farligt gods kan förekomma på all järnväg som medger trafikering av godståg och som inte omfattas av särskilda restriktioner. I Hallstahammars kommun löper järnvägen genom samtliga av kommunens tre tätorter och rekommenderad väg för farligt gods berör främst Kolbäckers tätort och närområdet av väg 252 för kommunens norra delar.

Enligt rekommenderade skyddsavstånd mellan transportleder för farligt gods och olika typer av markanvändning ger ett skyddsavstånd på 150 meter ett tillräckligt skydd för i princip alla verksamhetstyper utan behov av en närmare riskutredning. Beroende på vilken typ av anläggning/verksamhet som planeras kan kortare skyddsavstånd användas. Utifrån hur känslig verksamhetstyp som planeras finns tre olika zoner med accepterade skyddsavstånd. Vid byggnation närmare riskkällan än angivet skyddsavstånd krävs att en riskutredning görs. Risker med farligt gods ska beaktas vid både planläggning och lovärenden.

- Zon A. Inom detta avstånd ryms markanvändning för drivmedelsförsörjning (obemannad), odling och djurhållning, parkering (ytparkering) och trafik. Detta avstånd är mellan 0 - 30 meter från järnväg och 0 - 40 meter från rekommenderad väg för farligt gods.
- Zon B. Inom detta avstånd ryms markanvändning för tekniska anläggningar, drivmedelsförsörjning (bemannad), industri, kontor, friluftsliv och camping, parkering

och verksamheter. Avstånd för zon B är mellan 30 och 50 meter från järnväg samt mellan 40 och 75 meter från rekommenderad väg för farligt gods.

- Zon C. Inom detta avstånd ryms markanvändning för bostäder, centrum, vård, detaljhandel, tillfällig vistelse, besöksanläggningar och skola. Avstånd för zon C är mellan 50 och 150 meter från järnväg samt mellan 75 och 150 meter från rekommenderad väg för farligt gods.

Samhällsskydd och beredskap

Samhällsskydd och beredskap handlar om att skydda civilbefolkningen, säkerställa samhällsviktiga funktioner och upprätthålla grundläggande försörjning – oavsett om samhället utsätts för fredstida kriser, höjd beredskap eller väpnat angrepp. Kommunen har en central roll i detta arbete genom den fysiska planeringen, som behöver ta höjd för hela hotskalan, från vardagliga störningar till krigssituationer.

Sveriges medlemskap i försvarsalliansen NATO (North Atlantic Treaty Organization), den säkerhetspolitiska utvecklingen i omvärlden och klimatförändringarnas konsekvenser ställer högre krav på att planeringen integrerar totalförsvarets civila intressen. För Hallstahammars kommun innebär detta att ha en god förmåga att hantera vanligt förekommande händelser inom det egna kommungeografiska området, en god beredskap i vardagen.

Utöver detta väntas en ny lagstiftning träda i kraft år 2027 som ersätter lagen om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). Denna förändring, som föreslås i utredningen Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65), syftar till att tydliggöra kommunernas ansvar i planeringen för höjd beredskap och krig. Översiktsplanen är ett strategiskt verktyg i detta arbete.

Kommunen är enligt lag skyldig att ta fram en risk- och sårbarhetsanalys (RSA) samt att arbeta med kontinuitetsplanering för att säkerställa att samhällsviktiga funktioner fungerar vid kriser och allvarliga störningar. Genom att utgå från kommunens risk- och sårbarhetsanalys (RSA), nationella mål och identifierade beroenden kan planeringen bidra till en långsiktig och uthållig motståndskraft. Kommunens senaste RSA från 2023 pekar särskilt ut brister inom vattenförsörjning, energisystem, kommunikation och personalförsörjning som centrala att hantera i planeringen.

Som underlag till översiktsplanen har en riskanalys tagits fram. Den omfattar både fredstida risker, som översvämning och markinstabilitet, samt risker kopplade till kris och krig, exempelvis skydd av samhällsviktig infrastruktur och för-

sörjningsberedskap. Syftet är att identifiera sårbarheter i den fysiska miljön och skapa förutsättningar för en robust och långsiktig hållbar samhällsplanering.

Ställningstaganden

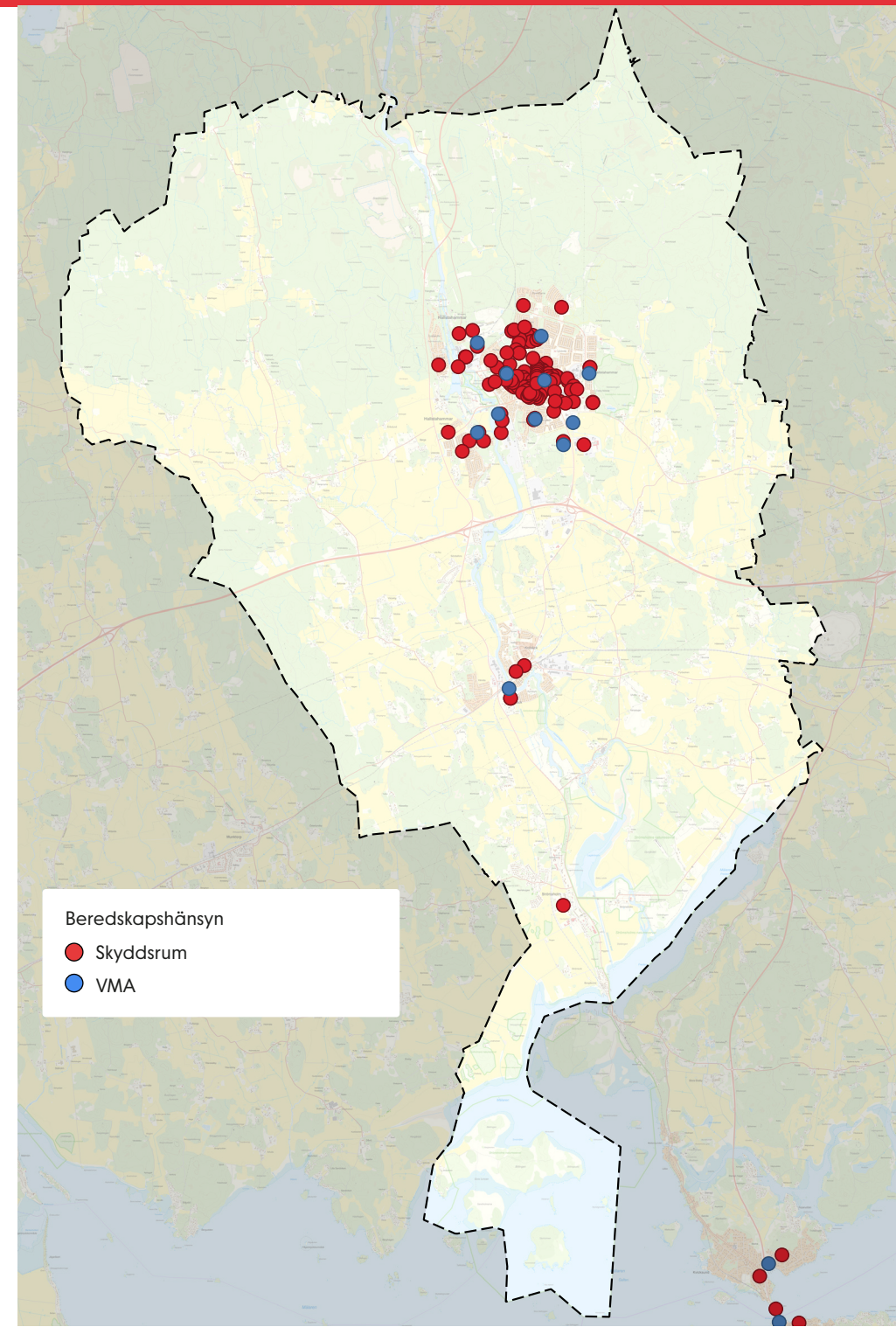
- För att stärka kommunens motståndskraft vid kris, höjd beredskap och krig ställer Hallstahammars kommun följande krav i den fysiska planeringen:
- Lokalisera samhällsviktig verksamhet utanför riskområden, såsom översvämningszoner eller transportleder för farligt gods.
- Värna jordbruksmark för att bibehålla livsmedelsförsörjningen och skapa långsiktig försörjningsberedskap.
- Ta hänsyn till behovet av skyddsrum, trygghetspunkter och storskalig utrymning vid större exploateringar eller förändrad markanvändning. Redovisa skyddsrumsförfrågan som underlag i den fysiska planeringen.
- Ta hänsyn till riskfaktorer relaterade till teknisk infrastruktur, klimatpåverkan, olyckor och kritiska beroenden vid lokalisering och utformning av ny bebyggelse.

Samhällsviktiga funktioner och kritiska beroenden

I Hallstahammars kommun finns ett flertal samhällsviktiga verksamheter som måste kunna upprätthållas även vid störningar. Dessa omfattar bland annat äldreomsorg, förskola, socialtjänst, dricksvattenförsörjning, elnät, fjärrvärme, räddningstjänst, kollektivtrafik och IT-kommunikation.

I kommunens RSA från 2023 är dricksvattenförsörjning en identifierad risk. Kommunal dricksvattenproduktion sker i huvudsak vid ett vattenverk. Tillfredsställande reservvattenkapacitet saknas. En vattenförsörjningsplan är under framtagande vilken redovisar prioriterade dricksvattenförekomster som vid behov skulle kunna ersätta nuvarande dricksvattenproduktion. Avsaknad av reservvattenkapacitet kvarstår dock och behöver utredas vidare.

Vatten, el, värme och kommunikation är grundläggande funktioner som måste fungera både till vardags och vid kris. Därför behöver infrastrukturen vara robust, ha inbyggd redundans och skyddas mot störningar, sabotage och klimatpåverkan. Ett regelbundet underhåll är också viktigt för att säkerställa tillgänglighet och driftsäkerhet över tid.

Energiförsörjning och kommunikation

Beredskapsperspektivet är centralt för ett robust energisystem. Det handlar om att skapa redundans i produktionen och distributionen av el för att hantera eventuella störningar i överliggande nät. Ett effektivt samarbete mellan lokal elproduktion och elnätutbyggnad är nödvändigt för att minska risken för strömavbrott och säkerställa att elförsörjningen kan upprätthållas även under krissituationer.

Energiförsörjningen sker till stor del via fjärrvärme från Västerås, vilket innebär sårbarhet vid störningar i det regionala systemet. Kommunen har ett lokalt reservvärmeverk, men detta är elberoende. Elförsörjningen har stärkts genom att Mälarenergi byggt en andra mottagningsstation, vilket skapar redundans vid elavbrott.

IT och telekommunikation är också kritiska beroenden – vid långvariga elavbrott riskerar viktiga samhällsfunktioner att slås ut. Avvecklingen av det fasta telefonnätet och övergången till mobila tjänster ställer ökade krav på reservlösningar och cybersäkerhet.

Klimatrisker och fysisk sårbarhet

För att minska risker vid framtida kriser är det viktigt att ny bebyggelse inte placeras i riskområden. Skyfallskartering har identifierat platser där kritisk infrastruktur och framkomlighet kan påverkas, särskilt längs Kolbäcksån. Delar av Kolbäck, Lyckhem och Mölntorp pekas ut som sårbara vid höga flöden. Detta måste beaktas vid ny bebyggelse.

Enligt kommunens risk- och sårbarhetsanalys (RSA) bör man undvika att bygga i områden som riskerar översvämning, skred eller andra naturrelaterade faror. Samtidigt är flera viktiga anläggningar och transportleder – som E18, väg 252, järnvägen och avloppsreningsverket – redan belägna i potentiellt utsatta områden. Där krävs särskilda åtgärder för att skydda funktioner som är avgörande för samhällets funktion, både i vardag och kris. Det handlar bland annat om skydd mot översvämning, förstärka känslig infrastruktur och undvika att nya risker tillkommer.

För att öka motståndskraften ytterligare behöver redundans finnas i el- och vattenförsörjningen, det vill säga att det finns alternativa lösningar om en del av systemet slås ut. Även transportsystem bör planeras så att viktiga förbindelser fungerar även vid extrema väderhändelser eller andra störningar.

Livsmedelsberedskap och jordbruksmark

Samhällets livsmedelsberedskap bygger i hög grad på tillgången till jordbruksmark. Sveriges självförsörjningsgrad har minskat, vilket ökar sårbarheten vid kriser. För att stärka beredskapen är det avgörande att skydda odlingsbar mark, främja lokal livsmedelsproduktion och säkra insatsvaror som utsäde, gödsel och drivmedel. Kommunen bör i sin planering väga in hur jordbruksmark används och undvika omotiverad exploatering av denna resurs, särskilt i tätortsnära lägen. Det stärker både livsmedelssäkerheten och långsiktig försörjningsberedskap.

Kommunen arbetar med att ta fram en livsmedelsförsörjningsplan och drivmedelsförsörjningsplan. Det är viktigt att samhällsviktiga fordon och reservkraftaggregat har tillgång till bränsle vid långvariga avbrott.

Övriga förhållanden av väsentlig betydelse

Naturmiljöer

Hallstahammars kommun har en rik mångfald av naturtyper som varierar mellan kommunens norra och södra delar där Kolbäcksån/Strömsholms kanal är den sammanbindande länken. Kanalen omges till stora delar av en bård av lövträd och utgör både en viktig källa för upplevelser och rekreation för människor och en viktig struktur för biologisk mångfald. Från barrskogar i norr som övergår i ett öppet jordbrukslandskap med vackra vyer för att sedan möta de södra delarna som utgörs av ett bördigt ädellövskogslandskap där ridskole- och slottsanläggningen är starkt bidragande till upplevelsevärdena.

Hallstahammars tätorts norra delar omges av ett större sammanhängande barrskogsområde som används för skogsbruk men som även har rekreativa värden. Den tätortsnära skogen har mycket höga sociala värden. Inom tätorten finns inslag av mindre skogsområden som är viktiga för biologisk mångfald och rekreation. Höga naturvärden kan stå i konflikt med behovet att tillgängliggöra områden för rekreativa syften. Vid tillgängliggörande ska utformning anpassas med hänsyn till ekologiska värden.

Söder om Hallstahammars tätort och runt Kolbäcks tätort dominerar ett jordbrukslandskap med vissa inslag av mindre åkerholmar och mindre skogspartier. Kolbäcksåns/Strömsholms kanals trädbeklädda stränder och den tallbeklädda rullstensåsen som går genom tätorten är ytterligare karaktärsdrag för Kolbäcks natur. Rullstensåsen fortsätter söderut från Kolbäck mot Mölntorp och vidare även Strömsholm, som utgörs av en särskilt natur- och kulturrik där ädelskogen dominerar. I Strömsholm finns även flera naturreservat samt Natura 2000-områden med höga biologiska värden. Utöver den särskilt skyddade naturen finns gott om barr- och lövskogsområden samt gott om öppna jordbrukslandskap och betesmarker vilka bidrar till en dynamisk naturmiljö.

Ställningstagande

- Naturmiljöer i kommunen ska undantas från exploateringsföretag som skadar värdena och göras mer tillgängliga för rekreation.
- Kommunens unika variation och mångfald av naturmiljöer ska beaktas vid samhällsplanering.
- Kommunen har valt att inte peka ut områden i översiktsplanen där bestämmelser om Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) enligt 7 kap. 18e § miljöbalken ska tillämpas.

- Generellt skyddade biotoper ska identifieras och värnas i samband med planer och beslut.
- Kommunen ska jobba aktivt med återskapande av våtmarker i landskapet.
- Kompetens inom biologisk mångfald och naturvård ska involveras i planer och beslut.
- Artskydd ska beaktas i ett tidigt skede av planprocessen, särskilt i samband med översiktsplanering, grönstrukturplanering och detaljplanering.
- Kommunen initierar vid behov inventeringar eller använder befintliga kunskapsunderlag för att identifiera förekomster av fridlysta arter.
- Planläggning ska ske med hänsyn till kända livsmiljöer för fridlysta arter, i syfte att undvika framtida konflikter mellan bevarande och exploatering.
- Kommunen ska verka för att arbetet med artskydd sker strukturerat och integreras i den långsiktiga mark- och vattenanvändningen.
- Hallstahammars kommun tar del av relevant vägledning, exempelvis från Länsstyrelsen i Stockholms län, för att utveckla sitt arbete med artskyddsfrågor i planering.

Beskrivning

Kommunen har områden som är skyddade enligt lag mot påverkan som skadar deras värden. Det finns föreskrifter eller generella regler i 7 kap. miljöbalken som ska följas. Det finns åtta naturreservat i kommunen varav sex även omfattas av Natura 2000-bestämmelser. Utöver skyddad natur finns andra värden för grön infrastruktur som beskrivs i länets landskapskaraktärsanalys och naturvårdsplan samt kommunens grönstrukturplan.

Artskydd

För att säkerställa att artskyddet beaktas i kommunens arbete integreras frågor om naturvärden och skyddade arter i flera delar av planerings- och tillståndsprocessen. Arbetet utgår från artskyddsförordningen, vilken omfattar fridlysning av arter samt skydd för deras livsmiljöer. Kommunen samarbetar med länsstyrelsen i ärenden där skyddade arter berörs, i frågor om tolkning av lagstiftning, åtgärder, dispens eller tillsynsfrågor.

Naturvärdesinventeringar används som metod för att tidigt identifiera höga naturvärden och potentiellt skyddsvärda arter. Inventeringar genomförs i ärenden som rör till exempel detaljplanering, bygglov, strandskyddsdispenser och avverkning med syftet att undvika negativ påverkan eller möjliggöra anpassningar.

Anpassningsåtgärder kan exempelvis handla om att bevara trädmiljöer, död

Principer för bevarande av hotade arter

- Undvika: Exploatering eller påverkan på känsliga naturområden bör undvikas. För att uppnå detta krävs ofta en naturvärdesinventering och kartering av ekosystemtjänster för att peka ut områden som ska skyddas och fastställa nödvändiga skyddsavstånd och åtgärder.
- Minimera: Om påverkan inte kan undvikas ska den minimeras. Endast de mest nödvändiga delarna av naturmiljön ska tas utnyttjas, och insatser ska göras för att minska den ekologiska påverkan. En naturvärdesinventering och kartering kan bedöma och välja de bästa metoderna för att minska påverkan.
- Kompensera: Om viktiga naturvärden förloras genom exploatering ska dessa kompenseras genom att skapa eller skydda andra områden med ekologiska värden. Detta kan ske både i närheten och på andra platser inom kommunen, enligt Naturvårdsverkets riktlinjer för ekologisk kompensation.

ved eller andra livsmiljöer, att styra bebyggelsens placering, begränsa schaktning eller att införa skyddszoner. Åtgärderna utformas utifrån resultat från inventeringar, tillgänglig vägledning och aktuell lagstiftning, samt i samråd med Länsstyrelsen.

Biotopskydd

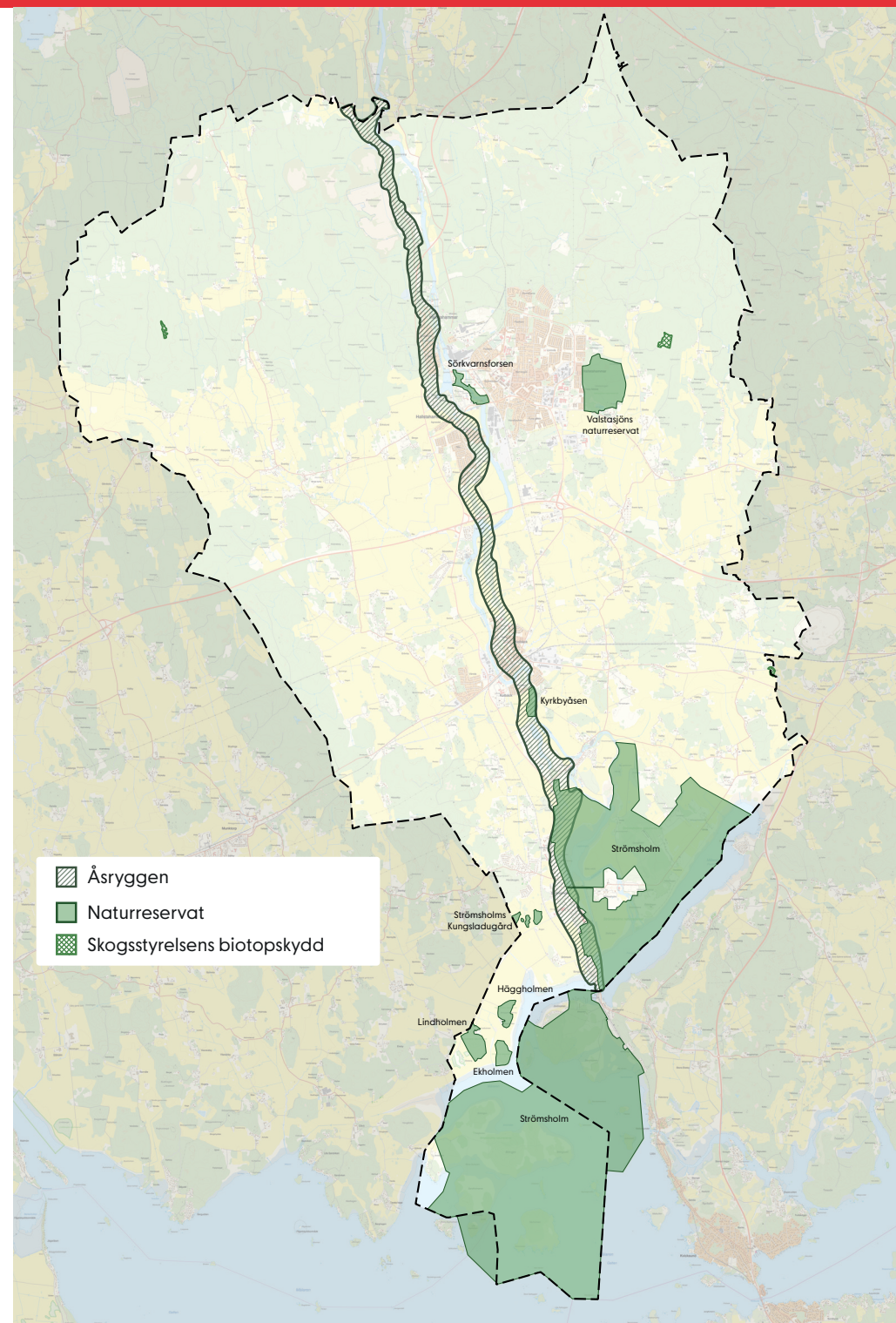
Biotopskyddsområde är en form av skyddad natur enligt 7 kap. miljöbalken för mindre mark- och vattenområden med livsmiljöer för hotade eller särskilt skyddsvärda djur- och växtarter. Genom att skydda sådana värdefulla naturmiljöer förbättras förutsättningarna för att långsiktigt bevara den biologiska mångfalden. Det är bara de biotoper som har namngivits och särskilt förtecknats i förordningen om områdesskydd som får skyddas.

Den ena formen av biotopskyddsområde utgörs av små biotoper som är skyddade i hela landet. Generellt skyddade biotoper finns huvudsakligen i jordbrukslandskapet och omfattar alléer, pilevallar, odlingsrösen, åkerholmar, stenmurar i jordbruksmark samt småvatten/våtmark/källa i jordbruksmark. Den andra formen av biotopskyddsområde utgörs av biotoper som en myndighet får besluta ska utgöra ett biotopskyddsområde. Beslutet gäller för det enskilda området och kan återfinnas i såväl skogs- och jordbrukslandskapet som i sjöar, vattendrag, kust och hav.

I Hallstahammars kommun finns tre skogliga biotopskyddsområden som är beslutade av Skogsstyrelsen. Inom dessa områden får markägaren ekonomisk ersättning för att inte avverka skogen, och syftet är att bevara höga naturvärden på lång sikt.

Utöver biotopskydd finns även så kallade naturvårdsavtal. Det är frivilliga överenskommelser mellan markägaren och Skogsstyrelsen där man kommer överens om att bevara och sköta ett område med höga naturvärden under en viss tid, ofta 50 år. Även här ges ersättning till markägaren för att kompensera för inskränkningar i markanvändningen.

Mer information om både biotopskydd och naturvårdsavtal finns på Skogsstyrelsens webbplats. I karttjänsten Skogens pärlor går det dessutom att se var dessa områden finns i kommunen, tillsammans med andra skyddade natur- och kulturmiljöer

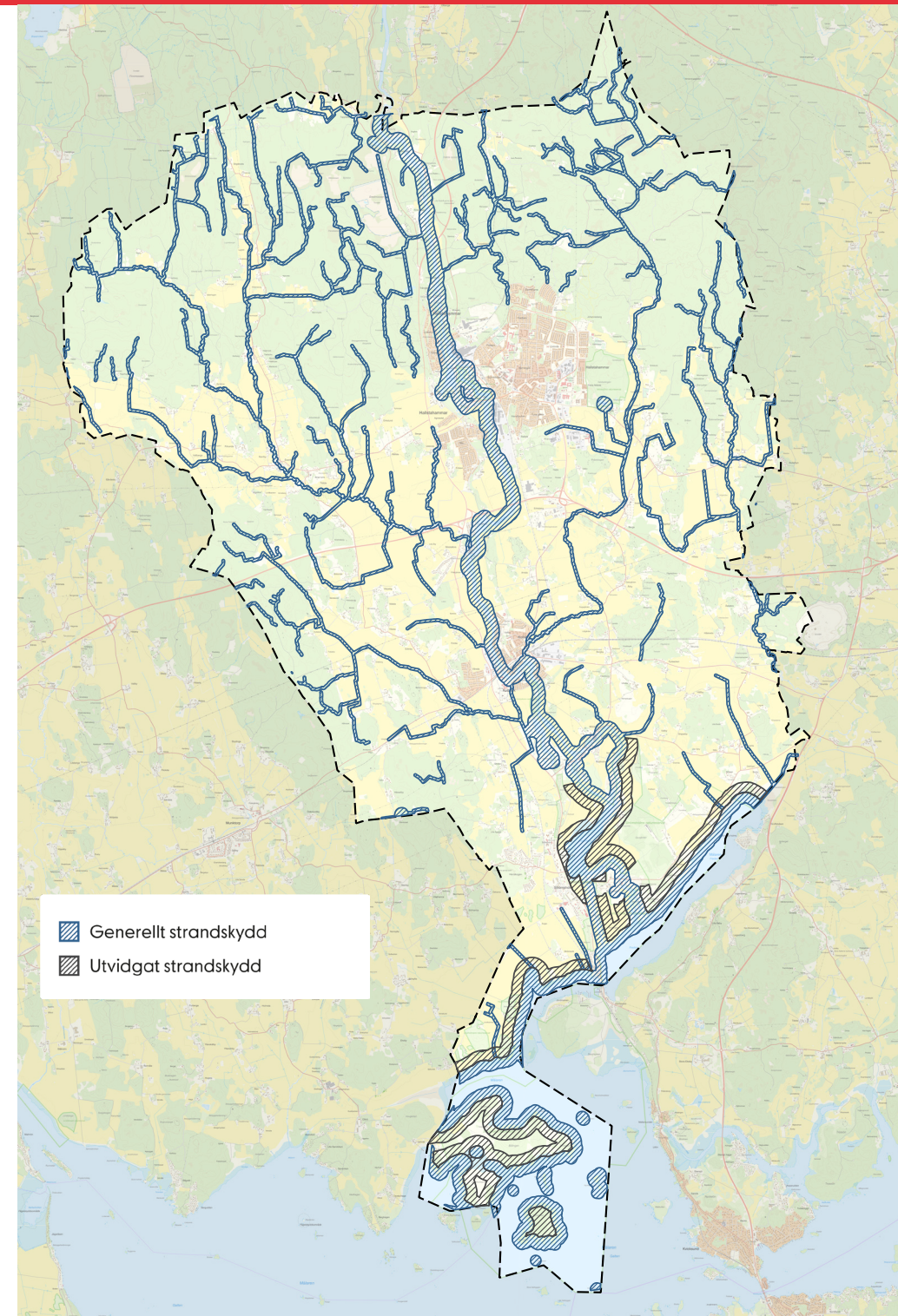

Strandskydd

Strandskydd gäller för alla sjöar och vattendrag och syftar till att bibehålla allmänhetens tillgång till strandområden samt för att bevara goda livsvillkor för växter och djur. I Västmanlands län har de generella reglerna om 100 meter utökats till 300 meter för Mälaren inklusive öar, holmar och skär och minskats till 25 meter för mindre vattendrag och större diken. Inom strandskyddat område får man generellt inte bygga, utföra grävningsarbeten eller muddring eller genomföra andra åtgärder som påverkar livsvillkoren för växter och djur.

Det går att söka dispens enligt 7 kap 18 § miljöbalken om det finns särskilda skäl. Områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen kan redovisas i översiktsplanen för att utöka möjligheten till dispens från strandskyddet.

Kommunen har valt att inte peka ut LIS-områden i nuläget. Frågan ska utredas vidare i ett särskilt tillägg i samarbete med olika aktörer, bland annat för att tillgängliggöra Kolbäcksån för besöksnäring och rekreation.

Friluftsliv och rekreation

En god tillgång på områden för friluftsliv bidrar till människors hälsa och förståelse för naturen. Friluftslivet bidrar även till regional utveckling och kommunens attraktivitet. Tillgängliga naturområden är en grundförutsättning för friluftslivet och kommunens goda tillgång på natur- och kulturupplevelser är en viktig resurs att beakta.

Ställningstagande

- Kommunens värdefulla områden för friluftsliv ska bevaras för att fortsatt kunna erbjuda såväl boende som besökande berikande upplevelser och rekreation.
- Områden för friluftsliv kan gärna utvecklas för att bevara eller utveckla friluftslivs-verksamheten.
- Det bedöms vara positivt för friluftslivet med ett sammanhängande promenadstråk längs Kolbäcksåns stränder.

Foto: Henrik Mill

Beskrivning

Motionscentrum och den tätortsnära skogen

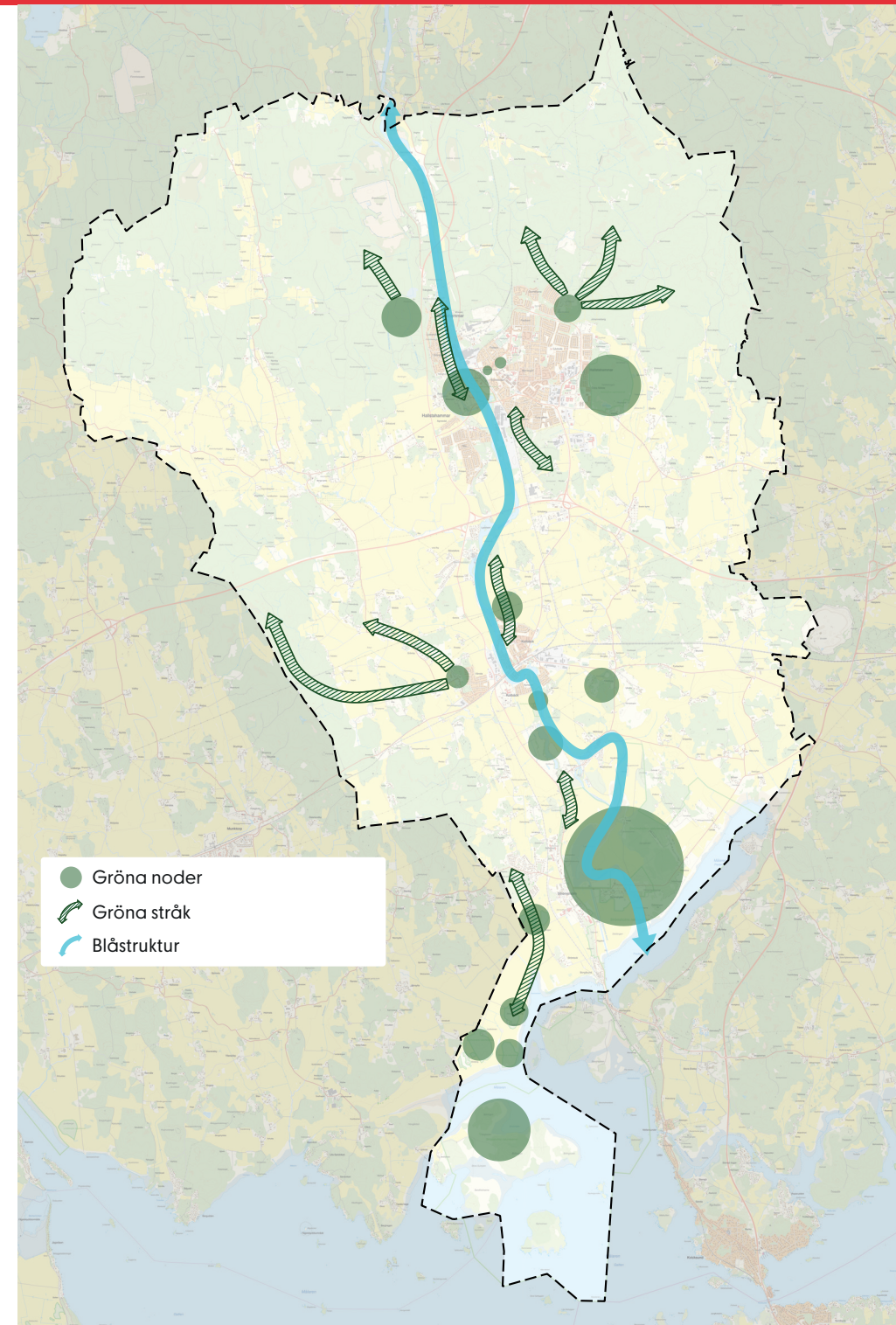
De stora skogsområdena i kommunens norra delar utgör en viktig del av kommunens friluftsliv som helhet samtidigt som det mer tätortsnära friluftslivet är särskilt viktigt för den vardagliga rekreationen. Det finns skogsområden likväl i nordöst som i nordväst som är viktiga. Som en länk mellan skogen och tätorten ligger Motionscentrum som utgör en stark rekreationsnod med motionslingor, utomhushinderbana, mountainbikebana och skidbacke. Vid motionscentrum är flera föreningar verksamma.

Strömsholms kanal-stråket inkl. Skantzenområdet

Strömsholms kanal/Kolbäcksån med dess trädbeklädda stränder erbjuder friluftsupplevelser i hela kommun. Centralt i Hallstahammars tätort formar vattendraget tillsammans med Trångfors smedja, Skanssjön, Åsby-Skantzenområdet och Sörkvarnsforsens naturreservat ett starkt rekreations- och upplevelseområde. Under sommarhalvåret är det populärt att paddla i kanalen.

Valstaskogen

I Hallstahammars tätorts östra delar ligger Valstasjöns naturreservat, ett blandskogsområde med vandringsleder och en sjö. Området utgör en lugn och rofull miljö i direkt närhet till tätorten där barn även tillåts utforska naturen.

Kvarnskogen

I Hallstahammars tätorts västra delar ligger Kvarnskogen ett blandskogsområde med vandringsleder. Området utgör ett viktigt skogsområde för rekreation.

Strömsholmsåsen

Strömsholmsåsen, en tallbeksåsen, utgör de främsta rekreationsområdena i Kolbäcks direkta närhet likväl inom tätorten. Runt åsen finns bland annat en välanvänd frisbeegolfbana och Kyrkbyåsens naturreservat.

Borgby skans Fornborg

Öster om tätorten finns den huvudsakliga idrottsplatsen med fotbollsplan samt det fornlämningsrika området Borgby skans som erbjuder rogivande promenader.

Vänstaskogen

I Kolbäcks tätorts västra delar ligger Vänstaskogen som utgör en viktig rekreativ källa för boende i Kolbäck.

Gropen/Strömsholms golfbana

Söder om Kolbäcks tätort i anslutning till Mölntorp finns ett kluster av rekreationsmöjligheter som är av stor vikt för såväl boende som besökande. Här finns ädel-fiske i Gropen och Strömsholms golfbana

Strömsholm

Strömsholm utgörs av en särskilt natur- och kulturrik miljö där ädellövskogen dominerar och det finns flera naturreservat samt natura 2000-område med höga biologiska värden. Utöver den särskilt skyddade naturen finns gott om barr- och lövskogsområden samt gott om öppna jordbrukslandskap och betesmarker vilka bidrar till en dynamisk naturmiljö. Den rika kulturmiljön med nuvarande verksamhet i ridskoleanläggningen och slottsanläggningen bidrar även med starka rekreationsvärden för såväl boende som besökande.

Kulturmiljö och arkitektur

Gestaltad livsmiljö omfattar både den fysiska gestaltade miljön i sig och människans synsätt på den. Begreppet omfattar arkitektur, form, design, konst och kulturarv. Sveriges politik för gestaltad livsmiljö är beslutad av regeringen med målet att arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön. Det ska uppnås genom att:

- hållbarhet och kvalitet inte underställs kortsiktiga ekonomiska överväganden,
- kunskap om arkitektur, form och design utvecklas och sprids,
- det offentliga agerar förebildligt, att estetiska, konstnärliga och kulturhistoriska värden tas till vara och utvecklas,
- miljöer gestaltas för att vara tillgängliga för alla samt
- samarbete och samverkan utvecklas, inom landet och internationellt.

I planerings- och byggprocessen är arkitektur ett övergripande verktyg för att forma den fysiska miljön. Kärnan i arkitekturen är balansen mellan skönhet, hållfasthet och funktion. Genom att medvetet förhålla sig till arkitekturens aspekter kan ändamålsenliga och trivsamma byggnader och miljöer skapas och förvaltas. En viktig dimension av arkitekturen är de kulturella, historiska och sociala sammanhang i vilken den skapats. Befintliga kulturmiljöer är viktiga för att förstå vårt förflutna samtidigt som de sätter ramarna för dagens utveckling. De befintliga bebyggelsemiljöerna utgörs av nyttjade resurser och investerat kapital som är viktiga att förvalta väl ur ett ekonomiskt hållbarhetsperspektiv.

Kulturmiljö är den miljö som människor har skapat och som vi fortsätter att skapa. Befintliga kulturmiljöer sätter ramarna för dagens utveckling och är viktiga för att förstå vår historia och identitet. Genom att integrera kulturmiljövärden i planeringen kan kommunen stärka sambanden mellan kulturarv, natur och social hållbarhet. Det är vårt gemensamma arv som utgör ett allmänt intresse och är dessutom en resurs i samhället med betydelse för människors hälsa och välbefinnande samt trygghet och tillhörighet. Kulturmiljövärden är kopplade till både materiella som immateriella företeelser och kan upplevas på olika sätt i samhället genom fornlämningar, bebyggelse eller landskap som på något sätt visar spår av mänsklig aktivitet. Kommunens historik har stor betydelse för att förstå hur vår livsmiljö idag har uppkommit och varför människor valde att bosätta sig här. Kulturvärden i bebyggelse och landskap är en viktig del av besöksnäring och upplevelsevärden för invånarna. Genom att vara medveten om vår historia och bygga vidare på den kan identiteten tas tillvara och ett nytt lager kulturmiljö skapas.

Ställningstagande

- Information om kulturvärden med tillhörande lagkrav ska ges till samtliga kommuninvånare. Kommunen behöver arbeta med att tillgängliggöra informationen.
- Plan och bygglagen ställer krav på varsamhet, hänsyn och underhåll samt förbud mot förvanskning. Detta gäller även om det inte krävs planläggning, bygglov eller tillstånd. Bebyggelsen behöver inte heller vara identifierad som särskilt värdefulla byggnader.
- Antikvarisk kompetens ska involveras i alla typer av ärenden som ändrar bebyggelse, mark eller landskap. Detta sker med fördel tidigt i ärendet.
- Fornlämningar skyddas genom kulturmiljölagen. Alla typer av ingrepp kräver tillstånd från Länsstyrelsen. Okända fornlämningar ska alltid beaktas i samband med planläggning, bygglov eller kommunala beslut i övrigt.
- Bebyggelseutveckling ska ta hänsyn till det kulturella, historiska och arkitektoniska arvet genom att bevara, använda och utveckla dessa värden.
- Kulturarv Västmanland ska användas som underlag för bedömning av kulturmiljövärden. Underlaget behöver kompletteras med en vägledning för en gestaltad livsmiljö som ger stöd i hur kulturmiljövärden och arkitektur ska hanteras i planering och bygglov.
- Ny bebyggelse ska utföras med god gestaltning och helhetsverkan och anpassas till befintlig bebyggelse. Hänsyn ska tas till såväl enskilda byggnader som hela bebyggelsemiljöer. Orternas unika historia och karaktär i såväl byggnader som bebyggelsestruktur ska tas tillvara och utvecklas.

Några tyngdpunkter i kommunens historia

a. Järnåldersbygd vid Kolbäck

Området i södra delen av kommunen är rik på fornlämningar. Mälarens vattenstånd stod högre då och vattenvägarna i Mälardalen sammanstrålade med landvägarna i Västmanland i Kolbäck. I landskapet runt Kolbäck och Hallstahammar finns lämningar efter fornborgar, gravar, hålvägar och offerkällor. Vissa av dagens vägar har troligen forntida ursprung. Norr om Hallstahammars tätort går vägen fortfarande på krönet av Strömsholmsåsen vilket visar på lång kontinuitet.

b. Kyrkorna och kungamakten

Slaget vid Herrevadsbro mitt i Kolbäck vittnar om att platsen var betydelsefull för kungamakten i ett begynnande svenskt rike på 1200-talet. Vid Herrevadsbro passerade huvudvägen norr om Mälaren, där den nyvalde kungen reste på sin eriksgata genom Västmanland. Under tidig medeltid utvecklades också sockenkyrkorna i jordbrukslandskapet runt om Kolbäck. De medeltida kyrkorna Säby,

Svedvi, Kolbäck och Berg ligger relativt tätt i kommunens södra hälft. Den betydligt äldre kyrkbyn ligger längre söderut i slättlandskapet utmed Kolbäcksån.

c. Vasaborg och slott i Strömsholm

Gustav Vasa lät vid 1500-talets mitt anlägga en borg som militär stödjepunkt på en holme i Kolbäcksån nära utflödet i Mälaren. På 1600-talet uppfördes Strömsholms slott på samma plats med ekonomibyggnader och personalbostäder. Till slottet hörde för militärt ändamål ett stuteri vars byggnader förlades till Strömsholmsåsen.

d. Knutpunkten Kolbäck

Under medeltiden utvecklades också gästgiverierna i Sverige och i Kolbäck fanns ett skjutsställe med gästgiveri och tingsplats för Snevringe härad. Placeringen av gästgiveriet var strategiskt utmed landsvägen invid Herrevadsbro. Många av historiens makt- och kulturpersonligheter har gästat här på sina resor genom Sverige. Gästgiveriet finns kvar och drivs än idag som hotell.

e. Brukssamhället växer fram

Under 1600-talet utvecklas järnhanteringen i Bergslagen och Kolbäcksån utgör en viktig förbindelse med Mälaren. De första smideshamrarna etablerades i kommunens norra del som utnyttjade vattenkraften i Kolbäcksåns forar och fall. Bruket omfattade även jord- och skogsbruk, smedja, såg, tegelbruk, kvarn och bränneri. Utvecklingen av bruken vid Hallstahammar ledde till att orten i mitten av 1900-talet bildade municipalsamhälle och strax därpå blev Hallstahammars köping med största delen av Svedvi socken samt norra delen av Kolbäcks socken.

f. Militärens Strömsholm

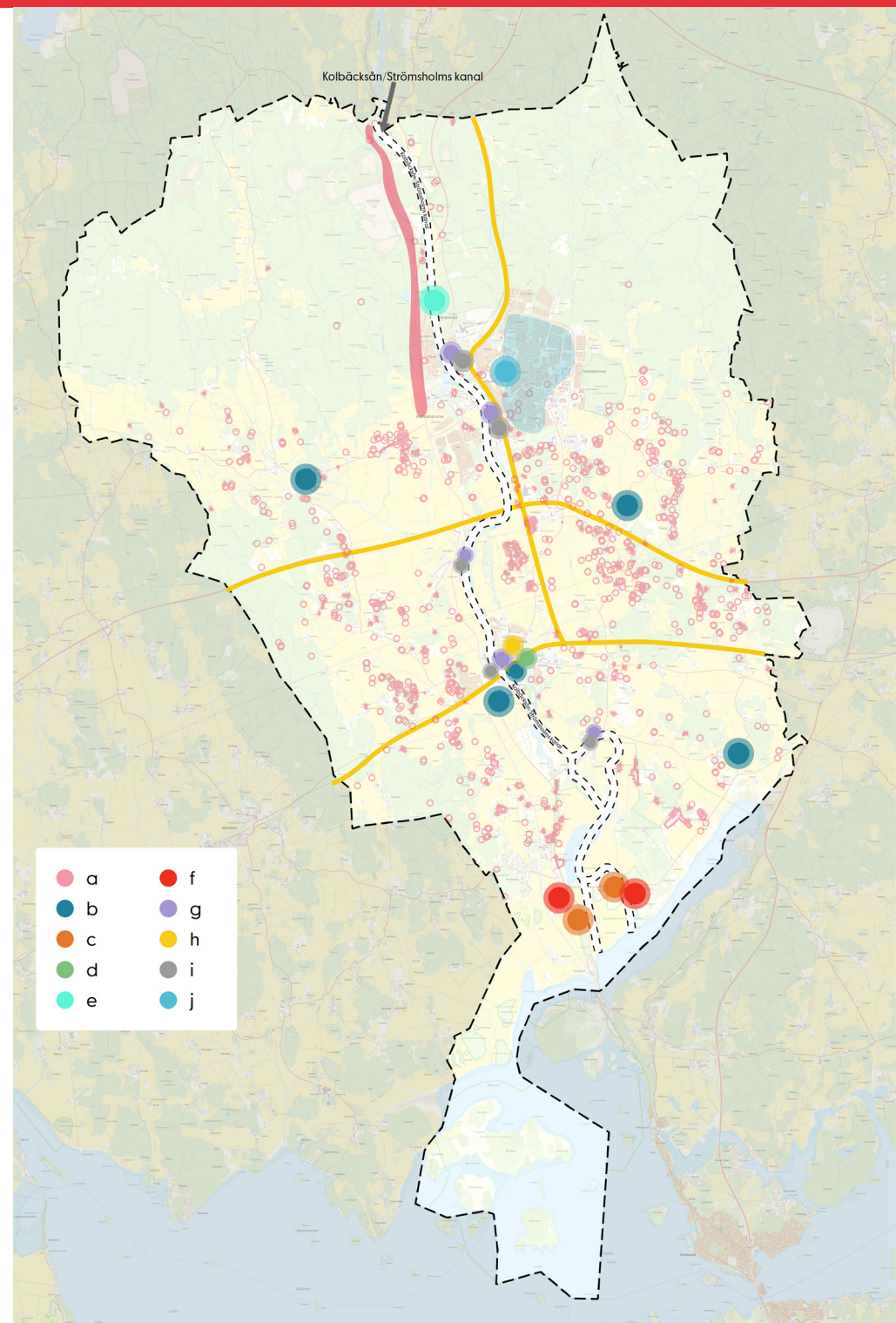
Under 1700-talet utvecklades områden vid Strömsholms slott som övningsplats för regementet. I mitten av 1800-talet förlades armens rid- och körskola hit. I mitten av 1900-talet togs området över av Ridskolan Strömsholm och hästupbildningar och djursjukhus utvecklades.

g. Transporter på vatten och land

Strömsholms kanal anlades under slutet av 1700-talet och var avgörande för bruksföretagen. Tack vare kanalen, som har sitt mest omfattande slussystem i Hallstahammar, kunde industrierna vid Trångfors, Hallstahammar, Sörstafors och Mölntorp utvecklas. I samband med att Strömsholms kanal färdigställdes blev Kolbäck en omlastningsstation för varor för vidare transport med båt via Borgå-sund ut i Mälaren till Stockholm.

h. Järnvägen kommer

Genom utbyggnad av järnvägar inom Bergslagen minskade efter hand godstrafiken på kanalen. Under 1800-talets sista decennier utvecklades Kolbäck till

ett stationssamhälle med tjänstebostäder för järnvägens anställda. Järnvägen utgjorde i början både komplement och konkurrens till kanalförbindelsen. Vägtransporter blev allt viktigare och på 1960-talet drogs en motortrafikled genom kommunen.

i. Industrialismen tar vid

Stålindustrierna i Hallstahammar växte starkt under 1900-talet. I Hallstahammar finns starka företag inom tillverkningsindustrin så som Bulten, Kanthal, TPC och Intra och kommunens företag är fortfarande kända för sina unika metoder inom legeringar som skapar metaller som tål mycket hög värme och yttre påfrestningar. Även i Kolbäck utvecklas flera industrier, som Sörstafors pappersbruk och Kolbäcks träindustri.

j. Det moderna samhället växer fram

1919 togs en stadsplan fram för Hallstahammar med egnahemsområden och handelscentrum längs Köpmangatan. Barnrikehus, allmännyttan och flerbostadshus tillkom. Ett kommersiellt centrum utvecklades mellan åren 1960 och 1980 i området kring Storgatan. Även Hallstahammar omfattades av kraftigt byggande under miljonprogrammet. Flerbostadshusen drabbades tidigt av konjunkturnedgång inom industrin och revs under 90-talet, medan småhusbyggandet bibehöll sin efterfrågan. Under 1900-talet förändras också de administrativa gränserna i flera omgångar och Hallstahammar och Kolbäcks kommuner slogs till slut samman i början av 70-talet.

Lagkrav

Kulturmiljölagen innehåller grundläggande bestämmelser till skydd för viktiga delar av kulturarvet. Lagen innehåller bland annat bestämmelser för skydd av värdefulla byggnader liksom fornlämningar, fornfynd, kyrkliga kulturminnen och vissa kulturföremål.

Plan- och bygglagen ställer krav på varsamhet och hänsyn samt krav på underhåll och förbud mot förvanskning. Detta gäller alla byggnader och miljöer även om det inte krävs bygglov. Det är fastighetsägarens ansvar att lagen följs. All bebyggelse ska utformas och placeras på ett lämpligt sätt med hänsyn till kulturmiljövärden på platsen. Bebyggelsens särart och karaktärsdrag ska tillvaratas vid ändring eller underhåll. Särskilt värdefulla byggnader, anläggningar, tomter, allmänna platser och bebyggelseområden får inte förvanskas. Detta är inget förändringsförbud men det är viktigt att de egenskaper som gör byggnaden särskilt värdefullt skyddas. Bilden till höger visar lagtexten för PBL 2 kap. 3 § och 6 § samt PBL 8 kap. 13 § och 17 §.

Plan- och bygglagen ställer också krav på en ändamålsenlig struktur och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse, grönområden och kommunikations-

Krav på varsamhet och hänsyn

Plan- och bygglag (2010:900) 8 kap.

13 §

En byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas.

Första stycket ska tillämpas också på

1. anläggningar som är bygglovspliktiga enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 7 §, 2. tomter i de avseenden som omfattas av skyddsbestämmelser i en detaljplan eller i områdesbestämmelser, 3. allmänna platser, och 4. bebyggelseområden.

17 § Ändring av en byggnad och flyttning av en byggnad ska utföras varsamt så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar till vara byggnadens tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden.

Plan- och bygglag (2010:900) 2 kap.

3 §

Planläggning enligt denna lag ska med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter samt mellankommunala och regionala förhållanden främja

1. en ändamålsenlig struktur och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse, grönområden och kommunikationsleder,

6 §

Vid planläggning, i ärenden om bygglov och vid åtgärder avseende byggnader som inte kräver lov enligt denna lag ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till

1. stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan.

leder. Hänsyn ska tas till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan. Det är ett allmänt intresse att bevara tidigare utformad bebyggelse och att skapa ny bebyggelse som bidrar till en trivsamt livsmiljö för människor.

Skyddad kulturmiljö

Kyrkomiljöer

Svenska kyrkobyggnader, kyrkotomter, kyrkliga inventarier och begravningsplatser (även gravkapell, kyrkogårdsmurar och andra fasta anordningar) har ett automatiskt skydd som kyrkliga kulturminnen om de är uppförda före 1940. Även byggnader uppförda efter 1940 kan förklaras som kyrkliga kulturminnen om de till exempel har ett kulturhistoriskt eller arkitektoniskt värde. Detta prövas av länsstyrelsen. Kyrkliga kulturminnen regleras i 4 kapitlet kulturmiljölagen.

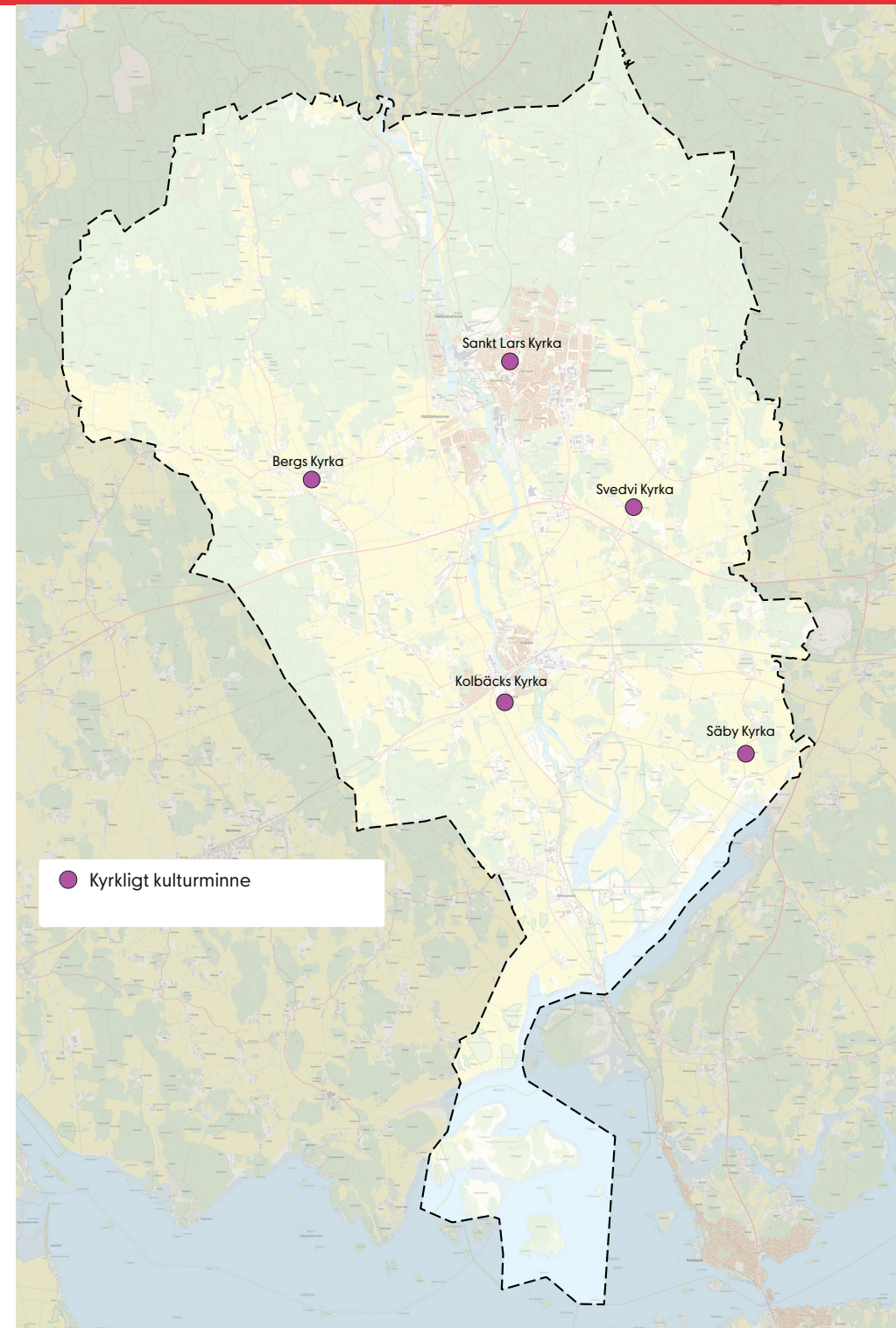
Kyrkorna Säby, Svedvi, Kolbäck och Berg ligger relativt tätt i kommunens södra hälft. Kyrkorna är viktiga platser kopplade till den äldre sockenindelningen och vittnar om kommunens tidiga medeltida historia. Kyrkomiljöerna visar spår av tidigare kyrkbyar och byggnader kopplade till kyrkoämbetet. I Säby finns fortfarande flera byggnader kvar av den gamla kyrkbyn. Den omkringliggande kyrkbyn i Kolbäck fungerade som ett centrum för befolkningen i bygden. De äldre byggnaderna har rivits men nya har tillkommit som ger ett kontinuitetsvärde i miljön.

Byggnadsminnen

Ett byggnadsminne är en byggnad eller anläggning (inklusive parker, trädgårdar med mera) som anses ha ett synnerligen högt kulturhistoriskt värde eller som ingår i ett bebyggelseområde med ett synnerligen högt kulturhistoriskt värde. Byggnadsminnen regleras i 3 kap. kulturmiljölagen. Ett byggnadsminne kan vara enskilt och beslutas enligt kulturmiljölagen eller statligt och meddelas av regeringen.

Strömsholms kanal är ett byggnadsminne enligt kulturmiljölagen. Till kanalansläggningen och byggnadsminnet hör särskilda byggnader och anordningar som sluss- och brovaktarstugor med ekonomibyggnader, broar, bodar, kajer, bryggor, magasinsbyggnader och sättskjul. Vid Skanzenområdet, i Hallstahammars tätort, finns dessutom ett större antal byggnader med anslutning till kanalens verksamhet. Kanalmiljö är även utpekad som riksintresse för kulturmiljövården. Mer information om riksintresset ges under rubriken riksintressen.

Strömsholms slott är ett statligt byggnadsminne i kommunens södra delar. Bebyggelsen har anor från mitten på 1500-talet då Gustav Vasa lät bygga en borg, vilken har utgjort grunden för det nuvarande Strömsholms slott. Under 1600-talet uppfördes även ett tjugotal ekonomibyggnader och början till en

parkanläggning. På området har sedan 1500-talet funnits stuteri och omgivande landskap är starkt präglad av hästarnas bete. 1993 övertog Statens fastighetsverk ansvaret för Strömsholms slott med omgivningar.

Bultenlokalen är ett byggnadsminne enligt kulturmiljölagen. Bultfabriken i Hallstahammars tätort grundades 1873 och har haft stor betydelse för ortens utveckling. I början var tillverkningen huvudsakligen skruvar, muttrar och nitar för hemmamarknaden, men bultfabriken och dess dotterbolag växte till en internationellt känd koncern inom järnmanufakturen. Bultlokalen invigdes 1914 som en samlingslokal åt de anställda på bolaget. I början användes byggnaden åt föreläsningar, konserter, predikningar, teater, gymnastik, dans, skolkurser, familjefester och offentliga fester som anordnade av fabriken. Ända fram till 1970-talet var det möjligt att för anställda hyra loken vid högtidsdagar och fester.

Fornlämningar

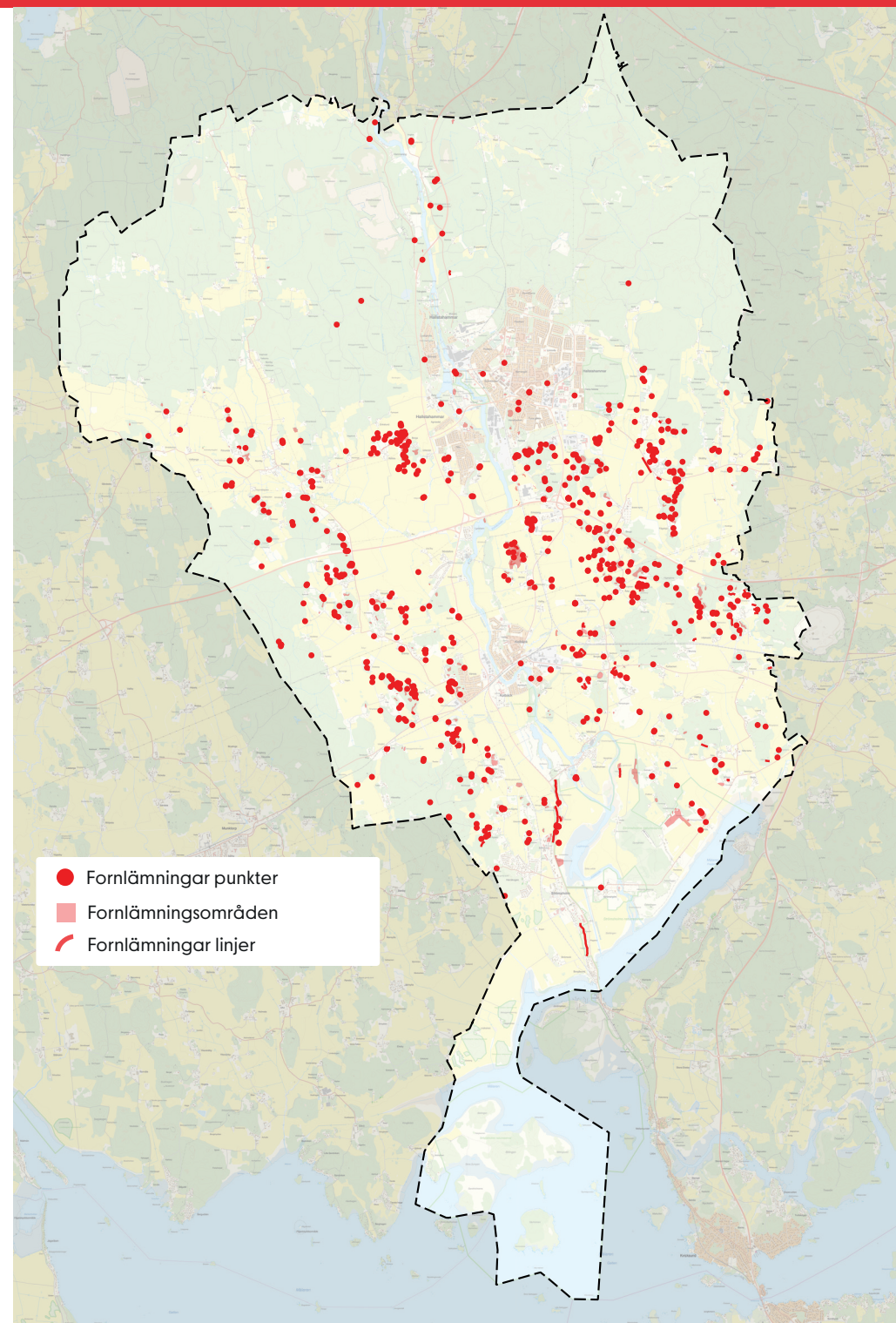
Fornlämningar är spår efter mänsklig verksamhet. En del fornlämningar är synliga, medan andra ligger dolda under mark. Lämningarna kan till exempel utgöras av förhistoriska boplatser, gravfält och fornborgar, men även historiska lämningar som husgrunder efter torp och kvarnar och kulturlager i städer (så kallade stadslager). En fornlämning måste vara varaktigt övergiven och tillkommen före år 1850 för att omfattas av lagen. Lämningar som är yngre än detta, men som har ett antikvariskt värde, brukar registreras som övrig kulturhistorisk lämning.

Enligt kulturmiljölagens andra kapitel, som rör fornminnen, är det förbjudet att utan tillstånd från länsstyrelsen flytta på, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning. Området runt en fornlämning ingår också i lagskyddet. Områdets storlek varierar efter fornlämningens betydelse och karaktär och avgörs av länsstyrelsen från fall till fall.

Riksantikvarieämbetet tillhandahåller en databas om kända fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar i karta och text. Det kan finnas okända lämningar var som helst i vår miljö. Det är viktigt att rapportera om man hittar något som skulle kunna vara en fornlämning till länsstyrelsen. Om du träffar på en okänd fornlämning i samband med grävarbeten måste arbetet omedelbart avbrytas och anmälan göras. Länsstyrelsen bedömer om fornlämningen kan grävas ut eller om den måste lämnas orörd på plats.

Underlag för bedömning av kulturvärden

Som stöd för bedömning behöver en analys av den byggda miljön göras utifrån ett antikvariskt perspektiv. De miljöer eller objekt som är särskilt värdefulla bör

synliggöras i ett kulturmiljöprogram för att den enskilde ska kunna ta hänsyn till värdet. I kommunala beslut kan värden bibehållas genom att involvera en antikvarisk kompetens vid planering och byggande.

Ett kunskapsunderlag för kulturmiljövärden har tagits fram i ett samverkansprojekt mellan länsstyrelsen, kommunen och länsmuseum. Underlaget redogör för bebyggelse och miljöer som kan vara särskilt kulturhistoriskt intressanta. Informationen presenteras på hemsidan för Kulturarv Västmanland, där man kan ta del av ett kulturmiljöprogram för Hallstahammar och interaktiva kartor med beskrivning av byggnadsobjekt, och det går även att fördjupa sig i artiklar om kulturarvet. Underlaget kan användas som stöd för hantering av kulturmiljöer och kulturhistoriskt intressanta byggnader i planering och lovärenden. Materialet ska kompletteras med riktlinjer som ger tydligare vägledning för hur utpekade särskilt värdefulla miljöer och bebyggelse ska hanteras, så att deras värden bevaras vid utveckling och förändring.

Länets program för bevarande av odlingslandskapet beskriver värden kopplade till natur- och kulturmiljö i odlingslandskapet enligt dåvarande naturresurslagen. Flera beskrivna områden har idag olika typer av skydd. Materialet kan utgöra underlag i den fysiska planeringen för tillämpningen av miljöbalkens innehållsbestämmelser, till exempel identifiera särskilt känsliga områden eller bedöma påverkan på riksintressen.

Riksantikvarieämbetet har tagit fram ett antal kulturlandskapsregioner där Hallstahammar tangerar Bergslagen medan Kolbäck och Strömsholm ligger inom slättbygden. Detta tydliggörs ytterligare i Västmanlands läns karaktärslandskapsanalys där kommunen placeras inom tre olika landskapstyper i länet i övergången från Mälarens sjönära landskap med Strömsholms slott via slättlandskapet runt Kolbäck och Hallstahammar till det vattenrika skogslandskapet norr om Hallstahammar. Rapporten kan användas som underlag för att förstå hur olika exploateringsföretag kan påverka landskapets tidsdjup, form och ekologi i ett helhetsperspektiv.

Kommunens industriella historia finns inventerad i rapporten Avtryck av den industriella utvecklingen från 1999 som beskriver utvecklingen från den första hammaren vid Trångfors till det nutida industrisamhället. Länets kulturmiljöprogram från 1992 redogör för särskilt värdefulla bebyggelsemiljöer. Arbetet med ett nytt kulturmiljöprogram pågår. Region Västmanland samverkar med länets tio kommuner, Västmanlands läns museum och Västmanlands Hembygdsförbund och Fornminnesförening för att sammanställa länets kulturarv. I detta material finns både berättelser om länets historia och en inventering av värdefulla områden och byggnader. Materialet kan användas som underlag för att ta vara på kulturvärden i planer och byggande enligt plan- och bygglagen och kulturmiljölagen.

Bostadsförsörjning

Sveriges kommuner har ett bostadsförsörjningsansvar där kommunens planläggning behöver skapa förutsättningar för att alla i kommunen ska kunna leva i goda bostäder. Hallstahammars kommun hade i slutet av 2022 en befolkning på 16 711 invånare. I Hallstahammars kommun bor drygt 90 procent av befolkningen i någon av kommunens tätorter. Centralorten Hallstahammar har cirka 11 600 invånare, Kolbäck har omkring 2100 invånare och Strömsholm runt 700 invånare. Resterande befolkning återfinns i de mindre orterna Sörstafors-Lyckhem och Mölntorp- eller i byar på landsbygden.

Ställningstagande

- Kommunens bostadsbebyggelse ska ge förutsättningar för boende genom hela livet i respektive tätort. Det är därav viktigt att säkerställa ett blandat bostadsutbud vid ny bostadsbebyggelse såväl i nya områden som tillägg i befintliga områden.
- Kommunens bostadsförsörjningsprogram är vägledande för bostadsförsörjningen.

Beskrivning

Kommunen har sedan 2010-talet haft en positiv befolkningsutveckling. Mellan 2010 och 2020 har Hallstahammars kommuns genomsnittliga befolkningstillväxt varit cirka 8 procent och det innebär att kommunen växt i snitt med 138 personer per år. I jämförelse med andra kommuner i länet har Hallstahammars kommun haft den största procentuella befolkningsökningen efter Västerås. Befolkningsstrukturen i kommunen har till stora delar varit stabil de senaste 20 åren där barn och vuxna i trettio- och femtioårsåldern har varit de åldersgrupper som dominerat. Den demografiska förändringen som har skett under perioden är främst att åldersgruppen med individer i sjuttioårsåldern har vuxit markant.

Ungefär hälften av kommunens bostäder utgörs av småhus och gemensamt för kommunens tätorter är att bebyggelseområden ofta är homogena. Detta innebär att det finns större områden där bebyggelsebeståndet till stora delar ser likadant ut gällande likväl bebyggelsetyp som upplåtelseform. Eftersom dessa områden främst utgörs av friliggande småhus medför detta en utmaning i att kunna erbjuda människor i olika livssituationer möjlighet att flytta till kommunen eller bo kvar, oavsett om det rör sig om familjeförhållanden, socioekonomiska förhållanden eller åldersmässiga faktorer.

En variation av hustyper och upplåtelseformer är även viktig kopplat till den sociala hållbarhetsaspekten då blandningen kan bidra till att stärka samhällningen och bidra till ett mer inkluderande samhälle. Detta skapar robusta livsmiljöer för alla, inte minst för barn. För en robust och hållbar bebyggelsestruktur är det därav viktigt att arbeta med utveckling för blandad bebyggelse och

BEFOLKNINGSTILLVÄXT

	Arboga	Köping	Sala	Surahammar	Västerås	Hallstahammar	Riket
2010	13 285	24 905	21 535	9 980	137 207	15 175	9 415 570
2015	13 858	25 557	22 109	9 985	145 218	15 645	9 851 017
2020	14 039	26 085	22 867	10 092	155 551	16 400	10 379 295
Tillväxt	+ 5,7 %	+ 4,7 %	+ 6,2 %	+ 1,4 %	+ 13,4 %	+ 8,1 %	+ 10,2 %

HALLSTAHAMMARS TÄTORT 70 %

LANDSBYGDEN 10 %

ÖVRIGA TÄTORTSNODER 20 %
Kolbäck, Sörstafors & Strömsholm

FÖRDELNING AV UPPLÅTELSEFORMER PER HUSTYP

	Småhus	Flerbostadshus	Övriga
Hysesrätt	3,7 %	75,7 %	83,9 %
Bostadsrätt	2 %	24,3 %	16 %
Äganderätt	94,3 %	-	-

FÖRDELNING AV HUSTYPER I TÄTORTERNA

	Småhus	Flerbostadshus	Övriga
Hallstahammar	50 %	47 %	3 %
Kolbäck	64 %	33 %	3 %
Sörstafors	100 %	-	-
Strömsholm	78 %	19 %	3 %

FÖRDELNING AV HUSTYPER

SMÅHUS - 49 %

FLERBOSTADSHUS - 45 %

möjliggöra flyttkedjor. Att öka andelen bostadsrätter i form av marknära boende och jämna ut balansen mellan boendeformerna är viktigt för att skapa ett brett utbud av bostadsformer. Läs mer i bostadsförsörjningsprogrammet från 2025.

Näringsliv

Hallstahammars kommun har en historia som bruksort och näringslivet i Hallstahammar växte sig starkt under 1900-talet. Trots nedskärningar i industrin på 90-talet har kommunen starka företag inom tillverkningsindustrin. Kommunens företag Bulten och Kanthal i Hallstahammar och TPC och Intra i Kolbäck är fortfarande kända för sina unika metoder inom legeringar som skapar metaller som tål mycket hög värme och yttre påfrestningar. I Strömsholm ligger det nationellt kända Evidensia djursjukhuset och den kända riksanläggningen ridskolan Strömsholm med utbildning inom svensk ridsport på hög nivå.

Ställningstagande

- Näringslivsstrategin och attraktionsstrategin ska vara vägledande för planer och beslut.
- Centrum ska utvecklas på ett sätt som ökar närhet och funktionstäthet och stödjer utvecklingen av handel, hotell och restaurangverksamheter.
- Hallstahammars och Kolbäckens centrum ska utgöra primära områden för lokalisering av service och handel.
- Etablering av storskalig livsmedelshandel utanför Hallstahammars och Kolbäckens centrum ska inte tillåtas.

Beskrivning

Kommunens största arbetsgivare är den kommunala förvaltningsverksamheten, följt av tillverkningsindustri. En stor andel av arbetstillfällena finns inom vård- och omsorg samt inom utbildning och företagstjänster. Handel och byggverksamhet bidrar också med en mindre andel arbetstillfällen. De branscher som är underrepresenterade är handel, hotell och restaurang samt information och kommunikation. Kommunen har en hög andel företagare men också en låg andel nyföretagande. Arbetslösheten är likvärdig med riket men högre än riket för unga. Andel invånare som förvärvsarbetar är lägre, delvis på grund av en högre andel pensionärer.

Även om tillverkning och utvinning fortfarande är den största branschen har utvecklingen till en pendlarkommun nära en större stad de senaste åren resulterat i att identiteten som bruksort förändrats. Idag pendlar över 50 procent av kommunens arbetsföra befolkning ut från kommunen för arbete samtidigt som knappt 40 procent pendlar in till arbete i kommunen. In- och utpendling sker till Västerås,

Köping och Surahammar.

Kommunens strategiska läge i Stockholm-Mälardalsregionen ger goda förutsättningar för pendling till Västerås, Eskilstuna, Örebro och Stockholm samtidigt som det gör kommunen attraktivt för både boende och företag att etablera sig. Kommunen kan erbjuda tomtmark till fördelaktigt pris och hög industriell kompetens. Det finns tillgång till goda transportmöjligheter på E18 och stambana och nära till flygplats och hamnar. Kommunen har länge satsat på företagsklimatet och är idag ett av Västmanlands högst rankade näringslivskommuner.

Kommunens näringslivsstrategi från 2024 lyfter fem strategiska områden. Flera av dessa har direkt eller indirekt påverkan på hur vi planerar för mark och vatten. Transporter och mobilitet, elkraftsförsörjning, attraktiva boendemiljöer, god utbildning, planberedskap och centrumutveckling är några åtgärder som lyfts fram.

För att öka möjligheten för handel-, restaurang- och hotellverksamheter vill kommunen satsa på centrumutveckling. Centrumutveckling med samlokalisering av service och handel, trivsamma utemiljöer och fler bostäder behövs för att bibehålla underlaget i relation till externhandeln i till exempel Västerås. Det finns ett principbeslut om att externhandelsområden inte ska tillåtas för att bibehålla förutsättningarna för näringslivet i Kolbäcks och Hallstahammars centrumområden. En satsning på centrumutveckling bidrar också till att skapa naturliga mötesplatser och närhet till många funktioner för boende, verksamma och besökare.

Besöksnäring

Hallstahammars kommun har flera unika, intressanta och vackra besöksmål, främst kopplat till natur och kulturvården och Strömsholms kanal. Besöksnäringen ger arbetstillfällen och bidrar till kommunens attraktivitet i form av utbud av hotell, café och restauranger samt natur- och kulturupplevelser i tätorter och omgivande landsbygd. Hållbara klimatsmarta transportlösningar och en fungerande grundservice är centralt för att en destination ska upplevas som attraktiv för besökare.

Hallstahammars kommun har tagit fram en attraktionsstrategi för att säkra kommunens attraktionskraft för såväl besökare som för de som bor, lever och verkar i kommunen. En plats som är attraktiv att besöka blir även mer attraktiv att bo och driva verksamheter på. Ett starkt fokus på besöksnäringen medför således positiva effekter för hela kommunen.

Ställningstagande

- Attraktionsstrategin ger vägledning för hur besöksnäringen ska utvecklas.
- Besöksnäring och turism ska utvecklas i samklang med natur- och kulturvärden.
- Satsningar inom besöksmålen ska ge mervärden för lokalsamhället, till exempel i form av service och utbud.

Primära besöksmål

Strömsholms kanal löper genom hela kommunen från norr till söder och utgör rikssintresse för likväl friluftsliv som för kulturmiljövärden. Det finns goda möjligheter att uppleva kanalen från vattnet under sommartid, antingen genom att paddla kanot eller åka någon av turistbåtarna. Längs kanalen finns områden med höga naturvärden och flera stora besöksmål.

Åsby - Skantzenområdet utgör ett större område längs med Strömsholms kanal och Skanssjön i Hallstahammars tätort som inkluderar Trångsfors smedja, Skantzen-området. Där återfinns anläggning för hotell, konferens och spa, möjligheter till idrott, en anrik kulturmiljö runt kanalens slussar och Skantzö bad- och camping. I anslutning till Skantzenområdet ligger Åsby hem och trädgård som erbjuder handel med växter och heminredning samt olika evenemang för inspiration, konstupplevelser och unika upplevelsevärden.

Strömsholm - Borgåsund ligger vid Strömsholms kanal vid mynningen till Mälaren. Strömsholm utgörs av en intressant kulturmiljö med slottsanläggning från 1600-talet tillsammans med ridskoleanläggningen för Strömsholms ridskola som är välkända i hela landet och där det hålls stora tävlingar inom ridsport. Borgåsund utgörs av en pittoresk miljö med äldre bebyggelse med stark koppling till Freden/Mälaren där det finns badplats och småbåtshamn.

Kultur- och fritidsverksamhet

Goda möjligheter för människor att ta del av kulturutbudet och fritidsaktiviteter är viktigt för att känna delaktighet i samhället. Det ger möjligheter för människor att forma en meningsfull samvaro, hitta rekreation och forma relationer till likväl människor som platser. Fritidsverksamhet som uppmuntrar till fysisk aktivitet bidrar även till barns utveckling och stärker motoriska färdigheter, kreativiteten och främjar psykiskt välbefinnande. Kultur och fritidsverksamheter som uppmuntrar barn och vuxna till fysisk aktivitet spelar således stor roll för folkhälsan. I Hallstahammars kommun finns många aktiva föreningar med en verksamhet av hög kvalitet. Dessa bidrar till stor del till det mångsidiga utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter som kommunen kan erbjuda. Det är viktigt med god tillgänglighet till platser som erbjuder kultur- och fritidsverksamhet med gång- och cykel och/eller kollektivtrafik för att göra det enkelt för människor att ta del av utbudet.

Ställningstagande

- Behov av lokaler för kultur- och fritidsverksamhet ska undersökas vid planering och byggande.
- Samnyttjande av lokaler bidrar till en hållbar användning av den byggda miljön, multifunktionell utformning av lokaler är således eftersträvänsvärt.
- Det behöver byggas en fullstor idrottshall i kommunen.
- Vid renovering och nybyggnation av skolor och idrottshallar är det viktigt att säkerställa att utformningen är godkänd för övernattnig.

Kulturverksamhet och fritidsgårdar

Kulturhuset i Hallstahammar är en mötesplats för kommunens invånare med fokus på barn och unga. I kulturhuset finns bibliotek, kulturskola, allmänskultur, konsthall, föreningsbyrå och fritidsgård. Det finns även en fritidsgård i Stationshuset i Kolbäck. På fritidsgårdarna kan ungdomar mellan 13 och 17 år vistas på eftermiddagar och kvällar. I Hallstahammar finns biografen Saga bio och i Kolbäck ligger Linneabiografen som används som mötesplats och danslokal. På Hammartorget i Hallstahammars centrum ligger Hammarteatern. Det finns föreningar för bland annat musik, dans, konst, teater, spel och slöjd. Många av föreningarna är beroende av lokaler för att kunna utöva sin verksamhet. Det finns idag svårigheter att möta behoven av lokaler för föreningslivet, exempelvis saknas lokaler som uppfyller de behov som finns för konserter och föreställningar

Bad

Det finns en kommunal simhall i Kolbäck. Det finns även en simhall i privat regi på sporthallen i Hallstahammar. I Hallstahammar ligger även Skantzö Bad & Camping som är en kommunal utomhusanläggning med tempererade bassänger. Det finns även ett friluftsbad i Borgåsund i Mälaren. Det finns önskemål om att tillgängliggöra Kolbäckån mer genom bland annat fler eller bättre rustade badplatser.

Idrott- och fritidsaktiviteter

Kommunen äger och driver olika idrotts- och fritidsanläggningar och hyr även ut idrottshallar och möteslokaler. Områden för idrott och fritidsaktiviteter kan exempelvis vara idrottsplatser, ishallar, träningsanläggningar, idrotts- och simhallar, spontanidrottsplatser, utomhusgym och skateparker. Det saknas idag en fullstor idrottshall i kommunen och det finns svårigheter att möta behovet av lokaler för idrott. Kommunens idrott medför också ett övernattningsbehov vid tävlingar och läger. Vid renovering eller byggnation av skolor och idrottshallar kan det därav vara viktigt att utformningen blir godkänd för övernattnig.

Hallstahammar har även en aktivitetsbank som tillhandahåller begagnade och skänkta sport- och fritidsutrustning för utlåning vilket bidrar till att tillgängliggöra sport- och fritidsaktiviteter för fler. Kommunens friluftsområden erbjuder även fritidsverksamheter, läs mer om dessa under Friluftsliv och rekreation.

Utbildning

Skolor och förskolor är viktiga för den sociala servicen och är en del av samhällsbyggandet. Gestaltning av skolor, förskolor och lärmiljöer är en fråga för såväl utbildning som gestaltning och hållbart byggande av samhället.

Ställningstagande

- Det behöver finnas en god planberedskap för kommunens behov av förskolor under planperioden som även inkluderar renoveringsbehov av befintliga förskolor.
- Förskolor och skolor bör planeras för att möjliggöra för en god verksamhet och samtidigt medföra en effektiv markanvändning. För detta spelar antal avdelningar och byggnadens markanspråk en viktig roll. Samlokalisering av skola och förskola kan även bidra positivt till detta.
- Förskolor och skolor ska i första hand lokaliseras inom gång- och cykelavstånd från bostäder. Om det inte är försvarbart ur ett verksamhetsperspektiv ska de i andra hand lokaliseras med god möjlighet för hållbara resor.
- Friytor av god kvalitet ska säkerställas i planeringen av nya skolor och förskolor samt vid utveckling av befintliga anläggningar.

Förskola och grundskola

I Hallstahammars kommun finns sju kommunala grundskolor, fyra i Hallstahammars tätort, två i Kolbäck och en i Strömsholm. Det finns inga fristående grundskolor i Hallstahammars kommun. Det finns nio förskolor i kommunal regi och två fristående förskolor runt om i kommunens tre tätorter.

Behovet av förskola och skola följer årskullarnas storlek, och kan därmed förändras relativt snabbt. För att få ett gott nyttjande av gjorda investeringar eftersträvas lokaler som är så flexibla som möjligt, så att verksamheten kan anpassa lokalerna efter behov samtidigt som de med fördel även kan samordnas med exempelvis föreningslivet. Kommunens förskolor har ett eftersatt underhåll vilket medför att det finns stor risk för att förskolelokaler kommer behövas oberoende av om kommunen växer eller ej.

Alla elever har rätt till en god utemiljö. Särskilt för yngre barn är tillräckliga ytor vid förskolor och skolor mycket viktigt för hälsa, lärande och utveckling. Möjligheten att ha en stor gård ser olika ut på olika platser, och därför kan behovet

tillgodoses på olika sätt, till exempel genom samnyttjande med andra gröna ytor eller trafiksäker tillgänglighet till annat grönområde. Grönska är även ett viktigt verktyg för att säkerställa att likväl utomhus- som inomhusmiljö kan hantlera eventuella värmeböljor.

För att säkerställa att friytorna vid förskolor och skolor håller hög kvalitet bör dessa planeras med hänsyn till barns behov av rörelse, lek och återhämtning. En varierad utemiljö med inslag av grönska, naturliga material och kuperad terräng bidrar till barns fysiska och psykiska välbefinnande. Det är även viktigt att friytorna är tillräckligt stora för att möjliggöra olika typer av aktiviteter och social interaktion. Forskning visar att god tillgång till grönområden har positiva effekter på barns koncentrationsförmåga, nattsömn och övergripande hälsa. Vid behov kan samnyttjande av närliggande grönområden vara en lösning, förutsatt att de är lättillgängliga och anpassade för barnens behov.

Grundskoleelever måste kunna ta sig till skolan på egen hand på ett trafiksäkert sätt. Förutom säkra cykelvägar är det för dessa elever även viktigt med mycket god tillgänglighet för kollektivtrafik.

Gymnasieskola och högre utbildning

I kommunen finns ingen egen allmän gymnasieskola men det finns ett samverkansavtal med Västerås stad. I Strömsholm finns ett riksrekryterande ridsportgymnasium. De flesta av eleverna från kommunen går i gymnasiet på annan ort.

Gymnasieelever måste kunna ta sig till skolan på egen hand på ett trafiksäkert sätt. I Hallstahammar hänvisas gymnasieelever som läser i Västerås till allmän kollektivtrafik. Detta ställer krav på goda möjligheter för elever att ta sig till och från regionala kollektivtrafiknoder via antingen säkra gång- och cykelvägar eller inomkommunal kollektivtrafik.

I Strömsholms finns ett starkt nationellt kunskapscentrum inom hästverksamhet. Detta utgör en central roll för ortens och hela kommunens identitet och attraktionskraft. Ridskolan Strömsholm är idag en av Sveriges främsta utbildningsanläggningar inom hästnäringen och är tillsammans med Flyinge och Wängen en av Hästnäringens tre Riksanläggningar.

Förutom gymnasium inriktat på hästsport finns universitetsutbildningen Hippologprogrammet som är Sveriges enda universitetsutbildning inom hästområdet med Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) som huvudman. Strömsholm har även yrkesutbildningar för hovslagare och ridlärare samt hästsportens folkhögskola med kurser inriktat mot hästkunskap, pedagogik och ridskoleverksamhet.

Foto: Janne Nilsson

Vård och omsorg

Region Västmanland ansvarar för sjukvård och behandlingar vid sjukhus och vårdcentraler. I kommunen finns vårdcentral i centrala Hallstahammar som kompletteras med vårdcentralen i Kolbäck som har öppet ett par utvalda dagar i veckan. Kommunen tillhör upptagningsområdet för Köpings sjukhus.

Det är viktigt att vårdcentraler och annan hälso- och sjukvård placeras med god tillgång till kollektivtrafik så att kommunens medborgare har möjlighet att lätt uppsöka vården.

Ställningstagande

- Se kommunens bostadsförsörjningsprogram för vägledning om bostäder för äldre/årsrika och LSS-boenden
- Det är viktigt att bibehålla tillgången på vård i Hallstahammar och Kolbäcks tätorter
- Det är viktigt att bibehålla goda kommunikationer till kommunens vårdcentraler samt Köpings och Västerås sjukhus.

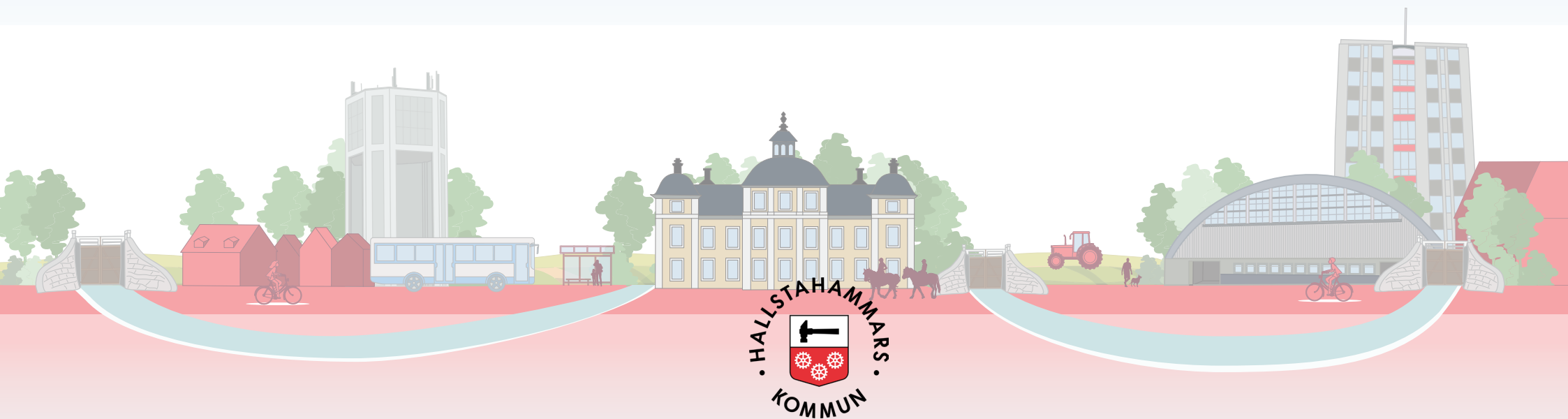
Äldreomsorg

Hallstahammars kommun är även en av några kommuner i Sverige som är godkänd medlem i Världshälsoorganisationens nätverk för äldrevänliga städer och kommuner, vilket innebär att det finns särskilt goda möjligheter att åldras långsiktigt.

Idag finns i kommunen tre särskilda boenden och två trygghetsboenden, fördelade över Hallstahammars och Kolbäcks tätorter. Strömsholms tätort saknar idag boenden och mötesplatser specifikt anpassade för årsrika. Det finns ett växande behov av äldreomsorg i kommunen vilket kräver god planering av kommunen som helhet för att kunna ge god vård och omsorg till rimliga kostnader. Det kan handla om att tillhandahålla god närservice som är lättillgänglig för grupper som annars skulle behövt ökad stödinsats. Funktionella bostäder samt trygg och säker utemiljö kring bostaden kan bidra till att öka tillgängligheten i samhället.

HALLSTAHAMMARS
KOMMUN

Godkänd av kommunstyrelsen
2025-11-10
Dnr 155/22 KS

Översiktsplan 2050

För Hallstahammars kommun

Samrådsredogörelse

Över inkomna synpunkter under samrådstiden 2024-06-06 - 2024-09-27

Innehållsförteckning

Inledning	3
Sammanfattning och fortsatt arbete	5
Inkomna synpunkter med förvaltningens kommentarer	29

Inledning

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade 2022-04-25 att gällande översiktsplan 2011 är aktuell. I samband med att översiktsplanen förklarades aktuell konstaterades även att flera förändringar behöver göras för att kommunen ska kunna bedriva en långsiktigt hållbar översiktsplanering. Beslut tog då även att arbete med revidering av den kommunövergripande översiktsplanen skulle påbörjas under 2022. Sedan 2022 har samhällsbyggnadsenheten på kommunstyrelseförvaltningen drivit ett förvaltningsövergripande arbete med att ta fram en ny översiktsplan.

Inför arbetet med översiktsplanen har ett dialogarbete skett under perioden 2022–2023. Dialog hölls med myndigheter, föreningar och invånare med syftet att fånga viktiga frågeställningar och öka kvaliteten i planeringen. De tidiga dialogerna har varit grundläggande för att skapa delaktighet, samla in kunskap och få en lokal förankring.

Den 3 juni 2024 beslutade kommunstyrelsen att förslag till översiktsplan 2050 skulle ställas ut för samråd under perioden 2024-06-06 till 2024-09-27. Länsstyrelsen i Västmanland på begäran beviljades förlängd svarstid till 2024-10-25.

Samrådsprocessen

I enlighet med 3 kap. 8 § plan- och bygglagen (2010:900) har samrådsförslaget skickats ut på remiss till berörda myndigheter, organisationer och kommuner. Enligt kommunens rutiner skickades även remiss till samtliga nämnder i kommunen.

Allmänheten har fått tillgång till samrådshandlingarna på flera sätt. Under samrådsperioden fanns en fysisk utställning på fyra platser i kommunen: Hallstahammars bibliotek, Foajén i Hallstahammars kommunhus, Kolbäcks bibliotek samt på Knytpunkten i Strömsholm. Den fysiska utställningen utgjordes av en kortare sammanfattning av förslaget med QR-koder till den digitala planen som gick att skanna med sin egen mobiltelefon för att kunna läsa omnämnd del av planen. På varje utställningslokal fanns även hela planen i utskrivet format att bläddra och läsa på plats. På kommunens hemsida tillgängliggjordes samtliga handlingar till planförslaget att ta del av, såväl den digitala interaktiva planen och plankartan som en PDF-version av planen, Miljökonsekvensbeskrivningen samt övriga utredningar.

Ett samrådsmöte har hållits med Länsstyrelsen i Västmanland den 2024-08-29.

MKB-samråd har skett samordnat med plansamrådet.

Marknadsföring

Samrådshandlingen och samrådstiden har annonserats i Västerås tidning och i den lokala skriften Här och Nu under flera tillfällen under samrådsperioden. Annons om samrådet har även funnits på digitala skärmar runt om i kommunen och på kommunens sociala medier. Via tjänsten Affischrundan har även posters med information om samråd och var det går att se handlingarna även varit uppsatta över hela kommunen.

Samrådsdialoger

Under samrådsperioden anordnades flera dialogtillfällen där allmänheten kunde komma och ta del av förslaget samt prata med tjänstepersoner från samhällsbyggnadsenheten och representanter från den politiska styrgruppen för planen. Vid samrådets start den 6 juni 2024 hölls det första tillfället i samband med nationaldagsfirandet i Hallstahammars tätort. Den 7 juni var det andra tillfället i Strömsholm i samband med Strömsholmsdagarna. I slutet av samrådstiden anordnades ett dialogtillfälle den 7 september på Kolbäcks marknad (Kolifej). Information om dessa dialogtillfällen har skett på samma sätt som övrig marknadsföring för planen. Samtliga dialogtillfällen har samordnats med välbesökta evenemang.

Den 3 och 5 september hölls även två enklare dialogtillfällen med en mindre utställning och där enbart tjänstepersoner från samhällsbyggnadsenheten medverkade. Syftet med dessa var att även fånga upp landsbygden och dialogerna hölls därav utanför Bergs kyrka och på Borgåsunds torg. Information om dessa tillfällen hade getts ut på sociala medier samt informationsblad i brevlåda för de som bodde i närområdet.

Inlämning av synpunkter

Via den digitala planbeskrivningen har det funnits en digital enkät tillgänglig under hela samrådsperioden, där allmänheten har kunnat lämna synpunkter i fritext. Texten har kunnat taggats till ett antal angivna kategorier och det fanns möjlighet att bifoga bilder kopplat till synpunkten. Under samtliga samrådsdialoger samlades även synpunkter in via en 'synpunktslåda'.

Syfte och innehåll

Detta dokument, samrådsredogörelsen, syftar till att ge kommunens beslutande organ samt samrådskretsen en redovisning av de synpunkter som framkommit under samrådet och vilka överväganden som görs i samband med detta. Dessa sammanställs och presenteras, avslutningsvis görs en sammanfattning och ett förslag till fortsatt handläggning av översiktsplanen.

Sammanfattning och fortsatt arbete

Sammanfattning inkomna synpunkter

Inledning

Mälarenergi Vatten uttrycker att det är svårt att följa resonemanget varför en ny ÖP behövs när den nuvarande bedömdes som aktuell så sent som 2022.

Länsstyrelsen i Västmanland och Tillväxtverket lyfter fram att det saknas en tydlighet kring vilka styrdokument som planen bygger på och hur de kopplar till översiktsplanens mål och strategier.

Västerås stad tycker att det är positivt med en definition av hållbarhet men lyfter vikten av att använda samma begrepp genomgående (t.ex. "ekologisk" vs "miljömässig hållbarhet") för att skapa en tydlig röd tråd.

Vafab Miljö pekar på att "Hushållning med resurser" bör inkludera återbruk av byggmaterial vid nybyggnation och föreslår ett tillägg om att återbruk är nödvändigt för ett lågt klimatavtryck.

Utgångspunkter

Post- och telestyrelsen (PTS) pekar på IT-infrastrukturens betydelse för samhällsutvecklingen och att den bör vara en självklar del i den kommunala planeringen.

Region Västmanland önskar att kommunens roll i den storregionala och regionala geografin beskrivs tydligare.

Vi i Hallsta tycker att kapitlet ger en insiktsfull bild av kommunens utmaningar och möjligheter.

Privatpersoner tycker att Hallstahammar borde kunna vara en förebild inom folkhälsa och social hållbarhet med rätt kunskaper samt vilja och resurser.

Inriktning

Region Västmanland ser att kommunen är en strategisk knutpunkt i regionen och att det är viktigt att förbättra kommunikationerna mot Västerås, Örebro, Eskilstuna och Stockholm.

Västerås stad ser gärna att utvecklingskartan kan överlagra mark- och vattenanvändningskartan. Det regionala perspektivet kan utvecklas, till exempel med

förslag på förbättrade kommunikationer med Västerås och utveckling av Hallstahammar som besöksmål.

Tekniska nämnden ser framtidsbilden som positiv och realistisk och att strategierna är väl anpassade till kommunens styrkor.

Mälarenergi efterfrågar ett förtydligande av 2050-perspektivet för kommunalt vatten och avlopp.

Moderaterna i Hallstahammar saknar en tydligare hantering av trygghetsfrågan som bör lyftas som eget område eller inkluderas under målområdet ”Vi är en socialt välmående kommun med stark samhörighet”.

Vi i Hallsta välkomnar att kommunen prioriterar social välmående och samhörighet, särskilt eftersom trygghet är en viktig fråga.

Privatpersoner lyfter att det ekonomiska perspektivet saknas i målbilden.

Plankartan

Mälarenergi Elnät AB anser att benämningarna för tätortsbebyggelse i plankartan inte stämmer överens med texten.

Räddningstjänsten Mälardalen (RTMD) lyfter att plankartan är svår att tolka på grund av flera liknande färger.

Privatpersoner lyfter fram att plankartan benämner obebyggd mark som befintlig bebyggelse och att det tillsammans med beskrivningen skapar en otydlighet om vad som kan hända, till exempel inom parkmark.

Hållbart byggande

Länsstyrelsen i Västmanland anser att kommunen tydligare bör redovisa hur hänsyn tas till kulturmiljövärden vid komplettering av bebyggelse och att rivning inte är försvarbart ur ett hållbarhetsperspektiv. Länsstyrelsen vill också att kommunen tar ett större och bredare perspektiv när det kommer till politik för gestaltad livsmiljö.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) ser gärna att materialförsörjning ingår i resonemangen om ett hållbart byggande och cirkulär ekonomi. En materialförsörjningsplan på regional nivå kan vara ett viktigt underlag.

Tekniska nämnden inser att översiktsplanen ställer krav på ökad kunskap inom hållbart byggande, klimatanpassning och cirkulär ekonomi – särskilt inom tekniska förvaltningen. Flera kommunala instanser bör involveras för att säkerställa att alla intressen, inklusive gröna värden, beaktas. Samnyttjande av platser och lokaler kräver

nya samverkansformer och ett förändrat förhållningssätt. Fysiska mötesplatser är viktigt, men bakomliggande sociala faktorer påverkar tillgänglighet och användning.

Social- och arbetsmarknadsnämnden lyfter fram att tillgängliga och inkluderande miljöer kräver samordning mellan fysisk planering och sociala stödinsatser och att tillgänglighetsanpassning bör prioriteras i stadsutvecklingen.

Äldrenämnden pekar på att den växande äldre befolkningen kräver anpassade bostäder och tillgängliga miljöer och att tillgänglighet bör genomsyra planeringen av bostäder, grönområden, kultur och friluftsliv.

Räddningstjänsten Mälardalen (RTMD) upplyser om att påbyggnad av låga byggnader innebär brandskyddstekniska utmaningar och att RTMD saknar kapacitet för räddningstjänstassisterad utrymning i höga byggnader, vilket innebär att byggnadstekniska lösningar krävs utöver kraven i BBR.

Västerås stad ser att strategierna för klimatrisker är tydliga, men att det behövs en större konkretisering av åtgärderna ur ett Hallstahammarperspektiv.

Privatpersoner lyfter fram att byggnader bör omvandlas i stället för att rivas. Cirkulärt tänkande är viktigt ur miljösynpunkt och underhåll bör prioriteras för att kommunen ska upplevas som trivsamt av invånare och besökare.

Möjliga utredningsområden

Tekniska nämnden ställer sig bakom beskrivna utredningsområden.

Mälarenergi Elnät AB föreslår att rubriken "Möjliga utredningsområden" ändras till "Framtida utredningsområde" för att stämma överens med figuren. Vissa utredningsområden kräver utbyggnad av elnätet, inklusive transformatorstationer, lågspänningsnät och förstärkning av högspänningsnätet.

Privatpersoner invänder mot bostadsutveckling på fastigheter som nyttjas för jordbruksändamål. Ett mindre område norr om Bergslagsvägen 65 bedöms ha attraktivt läge och kan utredas för bostadsändamål.

Utvecklingsområden

Länsstyrelsen i Västmanland lyfter att planeringshänsyn bör kompletteras med kulturmiljövården utöver riksintressen. Det nya kulturmiljöprogrammet bör vara en viktig utgångspunkt. Planeringshänsyn bör också ange att risker för översvämning, erosion och skred ska utredas vidare och att undersökning av markföroreningar ska göras för Hans von Kantzows väg i efterföljande planering.

Tekniska nämnden ställer sig bakom beskrivna utvecklingsområden.

Barn- och utbildningsnämnden lyfter fram att det är viktigt att planering för förskolor och skolor sker parallellt med utvecklingsområdena.

Mälarenergi Vatten informerar om att utvecklingsområden ingår i verksamhetsområde för vatten och avlopp.

Mälarenergi Elnät AB påpekar att ledningsägare ska involveras tidigt i planeringsarbetet och att några områden har behov av förstärkning av elnätet.

Vi i Hallsta ser positivt på att kommunen vill samla bebyggelsen i tätorterna och utveckla bostäder i centrumområden. Föreningen lyfter vikten av att kommunen inte tillåter storskalig livsmedelshandel utanför centrum för att gynna lokal handel och näringsliv.

Privatpersoner lyfter fram att det är positivt med utveckling av centrumområden men att underhåll är viktigt. Hans von Kantzows väg har tidigare varit tänkt som natur- och friluftsområde med planterade ekar och bör endast rymma begränsad mängd bebyggelse. Det saknas ett utvecklingsområde för villor i Hallstahammars tätort, särskilt om efterfrågan från barnfamiljer är fortsatt stor. Möjliga områden är öster om Hästhovsvägen, norr om gång- och cykelvägen mot Ekeby, norr om Teknikbacken samt området vid Valstalund som bör omvandlas från utredningsområde till utvecklingsområde. Tätortsutvecklingen av Herrskogen bör ske med hänsyn till bördig jordbruksmark, störande järnvägstrafik samt hästhagar och rekreation. Låg bebyggelse kan tänkas på en åker längs Sofielundsvägen centralt i Herrskogen.

Omvandlingsområden

Länsstyrelsen i Västmanland lyfter fram att planeringshänsyn behöver kompletteras med kulturmiljövärden som saknas helt under omvandlingsområden.

Region Västmanland lyfter vikten att belysa mobilitets- och trygghetsaspekten oavsett om område vid Nibbleskolan omvandlas eller ej, särskilt där tung trafik möter barn i blandade stråk.

Västerås stad påpekar att vissa centralt belägna verksamhetsområden är viktiga för mindre, icke-störande verksamheter som bör kunna finnas kvar nära bostadsområden.

Tekniska nämnden ställer sig bakom beskrivna omvandlingssområden.

Mälarenergi Elnät AB vill involveras tidigt i planeringen för Trädgårdsgatan och Nibbleplan. Befintliga kablar kan behöva flytta och effektbehovet kan kräva förstärkning av elnätet. Skyfallsproblematik bör också beaktas vid förtätning.

Privatpersoner lyfter att omvandlingsområden väster om Häradsvägen är ekonomiskt tveksamt samtidigt som risken finns att företag lämnar kommunen.

Verksamhetsområden

Länsstyrelsen i Västmanland lyfter fram att planeringshänsyn behöver kompletteras med kulturmiljövärden som saknas helt under verksamhetsområden.

Tekniska nämnden stödjer principerna för verksamheter och industri och ställer sig bakom samutnyttjande som skapar synergieffekter.

Social- och arbetsmarknadsnämnden ser positivt på utveckling av verksamhetsområden som skapar arbetstillfällen. Nämnden föreslår att personer i strukturell hemlöshet inkluderas i dialogen kring översiktsplanen.

Mälarenergi Elnät AB vill involveras tidigt i planeringsarbetet för verksamhetsområden. I Östra Eriksberg pågår förstärkning av elnätet och i Södra Nibble krävs en viss ombyggnation för nya kunder.

Mälarenergi Vatten påpekar att delar av industriområdena ligger inom båtnadsområde för markavvattningsföretag som innebär att utsläpp av dagvatten kräver fördröjning och kan innebära en långdragen omprövningsprocess.

Privatpersoner motsätter sig intrång på sina fastigheter med jordbruksverksamhet. Privatpersoner anser samtidigt att området väster om Bränstaleden är olämpligt för industriutveckling då det ligger nära bostäder och att det är lämpligare att utveckla bostäder här.

Landsbygdsutveckling

Länsstyrelsen i Västmanland betonar vikten av att ta hänsyn till lokala bebyggelsetraditioner vid landsbygdsutveckling och föreslår att detta inkluderas i lokaliseringsprinciperna.

Region Västmanland är positiv till satsningen på centrumutveckling men saknar skrivningar om kommersiell service i mindre orter och föreslår att detta redovisas i översiktsplanen.

Mälarenergi Vatten påpekar att byggnation på höjder är fördelaktigt ur ett översvämningsperspektiv. Det kan förtydligas att större bebyggelsegrupper kan leda till krav på kommunalt ansvar för VA. Mer bebyggelse i Berg kräver en utredning av kapaciteten i den kommunala VA-ledningsnätet.

Räddningstjänsten Mälardalen (RTMD) lyfter fram att komplettering av befintliga bebyggelsegrupper på landsbygden kan skapa behov av brandvattenförsörjning via brandpost.

Lantbrukarnas Riksförbunds (LRF) ser positiv på centrumutveckling, men vill se ökad satsning på landsbygden med utveckling av fler noder i olika riktningar. Principerna för bebyggelseutveckling är bör nyanseras så att det blir möjligt med bebyggelseutveckling

inom jordbruksfastigheter som möjliggör generationsväxling och verksamhetsutveckling. Principen bör möjliggöra enstaka bostäder på icke brukningsvärd jordbruksmark och med ett undantag från gällande regler kring avstånd till djurhållning.

Natur, grönområden och vatten

Länsstyrelsen i Västmanland anser att kommunen bör lyfta fram kulturmiljövärden i relation till grön- och blåstruktur, till exempel trädalléer, äldre trädgårdar och parker. Grönstruktur bör inkluderas i verksamhetsområden och gärna samordnas med dagvattenhantering. Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen lyfter 3-30-300-principen och att grönstrukturplanen tas fram parallellt med översiktsplanen. Kommunen bör tydligare integrera grönstrukturplanens mål och strategier i översiktsplanen. En kartläggning av grönsstrukturen bör inkluderas i översiktsplanen för att belysa brister och viktiga kopplingar mellan grönområden. Länsstyrelsen informerar om en trädinventering längs Strömsholms kanal och hänvisar till Naturvårdsverkets och Boverkets vägledning om grönplanering.

Moderaterna i Hallstahammar lyfter fram att planen inte hittat en bra balans i relation till äganderätten, som är grundlagsskyddad. Moderaterna lyfter fram att många markägare har en god förvaltartradition och betonar vikten av dialog och samverkan.

Tekniska nämnden lyfter fram att planen har en hög ambitionsnivå gällande grönstruktur som kräver en omställning på flera plan. Det är viktigt att flera kommunala instanser är delaktiga för att säkerställa att alla intressen representeras, särskilt då gröna värden upplevs som nedprioriterade idag.

Privatpersoner lämnar förslag på odlingslotter och ett motionsspår i Kolbäck. Det finns önskemål om fler grillplatser i naturmiljöer längs Kolbäcksån som är enkla och tillgängliga samt utmärkta i kommunkartan.

Areella näringar

Länsstyrelsen i Västmanland ser positivt på kommunens ställningstaganden om jordbruksmark. Lokaliseringsutredningar bör dock genomföras för bebyggelseutveckling på jordbruksmark som undersöker alternativa lokaliseringar. Länsstyrelsen efterfrågar även ett totalförsvars- och försörjningsperspektiv med hänsyn till kommunens roll för livsmedelsförsörjning vid kris.

Köpings kommun undrar hur jordbruksområden har klassificerats och föreslår att kommunen analyserar stråk för landsbygdsutveckling med samlad bebyggelse över kommungränsen, för att underlätta kollektivtrafik eller minska kostnader för offentlig service och teknisk infrastruktur.

Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) anser att kommunen aktivt bör styra bort bebyggelseplanering från jordbruksmark. LRF är kritisk till att tätortsgränsen ständigt flyttas utåt och tar ny jordbruksmark i anspråk som motiverar även framtida exploatering på jordbruksmark.

Privatpersoner motsätter sig utpekandet av jordbruksmark vid Herrevad, Nibble och Åsby och kritiserar att markägare inte har fått direkt information om planförslaget.

Gång och cykel

Trafikverket upplyser om hur gång- och cykelvägar längs statlig infrastruktur kan finansieras och prioriteras samt vilka processer som krävs.

Region Västmanland efterfrågar tydligare säkerhetsaspekter vid korsningar och möten mellan trafikslag. Regionen välkomnar satsning på huvudcykelstråk och kollektivtrafik och uppmuntrar kommunen att söka statlig medfinansiering för cykelåtgärder. Regionen är också positiv till kombinationsresor och föreslår anropsstyrd trafik för glesbygd. Tätare bebyggelse ger också bättre underlag för kollektivtrafik.

Västerås Stad är positiv till fokus på hållbar mobilitet, särskilt för gångtrafikanter, med undrar varför radien för gångavstånd skiljer sig mellan Kolbäck och Hallstahammar.

Tekniska nämnden är positiv till att trafiklösningar främjar social och ekologisk utveckling. Nämnden stödjer att gång- och cykeltrafik prioriteras över biltrafik i vissa områden och välkomnar en gång- och cykelplan.

Moderaterna i Hallstahammar stödjer målsättningarna för gång-, cykel- och kollektivtrafik och är positiv till de föreslagna cykelsträckorna.

Vi i Hallsta är positiva till ökad tillgänglighet med gång-, cykelvägar och kollektivtrafik. Föreningen lyfter att cykelpendling till Västerås och Köping bör underlättas för att minska biltrafik och att kollektivtrafikens turtäthet på helger är viktig för besöksnäringen.

Privatpersoner är positiva till utvecklingen av cykelstråk och lämnar flera konkreta förslag på nya gång- och cykelvägar. Det finns också en önskan om prioritering av gång- och cykelväg mellan Kolbäck och Eriksberg.

Kollektivtrafik och järnväg

Trafikverket är positiv till kommunens ambition att skapa starka kollektivtrafikstråk med bytesnoder. Trafikverket påminner om att ny bebyggelse inte bör tillåtas inom 30 meter från järnvägsspår, även vid ändrad användning av befintlig bebyggelse.

Region Västmanland ser positivt på att kollektivtrafik prioriteras, men att det är svårt att göra regional kollektivtrafik mer tillgänglig lokalt och samtidigt behålla effektivitet och

konkurrenskraft. Regionen är positiv till att kollektivtrafiknoder och resandemiljöer stärks vid järnvägsstationerna. Förbättring kan göras genom samordning av tåg- och bussresor, samt cykelgarage vid stationer. Regionen saknar de regionala busslinjerna i kartan.

Moderaterna i Hallstahammar stödjer kollektivtrafikmålen och föreslår en tydlig målsättning, exempelvis att 25 % av resor ska ske kollektivt vilket innebär att 75 % av resorna ska göras med bil.

Köpings kommun är positiv till att kommunen reserverar mark för dubbelspår mellan Kolbäck och Köping men saknar ställningstagande om framtida utbyggnad av järnväg och stationsområde i beskrivningen av Kolbäcks centrum.

Västerås stad lyfter vikten av stråket Stockholm–Oslo och är positiv till att kommunen reserverar mark för Mälarbanans breddning som ger möjligheten till dubbelspår mellan Kolbäck och Munktorp.

Privatpersoner lyfter behov av förbättrad kollektivtrafik till Berg, förslag om extra flexlinjetur vid evenemang i Hallstahammar samt önskemål om tågstopp vid Strömsholm. Privatpersoner kommenterar också att järnvägens sträckning vid Borgåsund är problematisk.

Fordonstrafik och parkering

Trafikverket lyfter fram att vissa utvecklingsområden ligger i anslutning till statlig infrastruktur och att kommunen tidigt bör planera för trafikförsörjning med hänsyn till trafikprognoser för år 2045. Lokal trafik bör ledas via lokalt gatunät för att undvika försämrad framkomlighet och lägre trafiksäkerhet i övergripande vägnätet. Trafikverket upplyser också om kostnadsfördelningen utöver grundutförande, krav på avtal, dagvattenhantering och tillståndspliktig zon nära statlig väg.

Region Västmanland är positiv till ambitionen att öka fossilfria resor, men efterfrågar en god balans mellan trafikslag för att möta olika behov. Det saknas ett tydligt resonemang kring trafiksäkerhet för biltrafikanter.

Tekniska nämnden lyfter behovet att ta fram en trafikplan utöver en parkeringsstrategi.

Moderaterna i Hallstahammar är kritiska till att bilen prioriteras ner jämfört med andra transportslag, med tanke på kommunens karaktär av landsbygdskommun och pendlarkommun. De efterfrågar ett mer balanserat synsätt där bilen fortsatt ses som ett viktigt transportmedel, med fokus på att minska utsläpp snarare än att ställa transportslag mot varandra.

Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) lyfter vikten av ett väl fungerande vägnät för jord- och skogsföretag där tung trafik och utrymmeskrävande fordon kräver god framkomlighet. Företagen trafikerar även tätorterna vilket innebär en risk för konflikt

mellan oskyddade trafikanter och lantbrukets transportbehov i trafikplaneringen. LRF önskar att prioriterade stråk för jord- och skogsbruk identifieras och hänvisar till broschyren Bonde på väg samt Trafikverkets vägledning (VGU). Översiktsplanen bör belysa framkomligheten för gröna näringars transporter i relation till åtgärder för oskyddade trafikanter.

Privatpersoner lyfter att Rallstavägen påverkas negativt av tung trafik och undrar vem som tar ansvar för vägslitage. Det uttrycks också en oro kring förtätning av centrum och minskning av parkeringsplatser, särskilt för boende i Berg. De betonar vikten av att utveckla kollektivtrafiknoder med pendlarparkeringar och ett resecentrum vid Hallstahammars station. Samtidigt understryks att tillräcklig parkering i centrum behövs för att stödja handeln. Förslag lyfts fram om en permanent parkering på Skomakarevägen och Vallbygatan.

Teknisk försörjning

Länsstyrelsen i Västmanland noterar att kommunen tar fram en vattentjänstplan och betonar att den bör samordnas med översiktsplanen enligt lagen om allmänna vattentjänster. Länsstyrelsen anser att planen bör kompletteras med konkreta ställningstaganden hur kommunen kan arbeta med att säkerställa en god kapacitet och hållbar energiförsörjning för framtiden energiförsörjning. De lyfter också att planen bör ta ställning till vindkraft och solceller och hur de hanteras i relation till andra intressen. Länsstyrelsen upplyser också om vikten av en aktuell energiplan som analyserar påverkan på miljö, hälsa och resurshushållning. Den gällande energiplanen bör nämnas i översiktsplanen.

Energimyndigheten understryker vikten av att ha en aktuell energiplan och att den bör nämnas i översiktsplanen. Energimyndigheten påpekar också att elbehovet kommer att öka kraftigt och att elektrifiering är central i omställningen till ett hållbart samhälle. Detta perspektiv bör hanteras i översiktsplanen.

Svenska kraftnät (SVK) påpekar att det nya kollektivtrafikstråket i översiktsplanen korsar deras 220 kV-ledning och att nya vägar kan påverka ledningen negativt. Ledningen bör också redovisas i mark- och vattenanvändningskartan. SVK upplyser om att samråd krävs vid åtgärder inom 500 meter från transmissionsnätets anläggningar.

Post- och telestyrelsen (PTS) påminner om sitt ansvar för robusta elektroniska kommunikationer och rekommenderar att kommunen har en förteckning över berörda ledningsägare. De hänvisar till ledningskollen.se som verktyg för att identifiera dessa. PTS lyfter även att vindkraftverk kan påverka radiolänkförbindelser och att samråd bör ske med berörda operatörer vid etablering. De påminner om att vissa teleanläggningar är riksintressen enligt miljöbalken.

Region Västmanland framhåller behovet av en bred energimix med alla fossilfria kraftslag för att möta framtida behov och klimatmål.

Region Västmanland föreslår att kommunen tydligare lyfter vikten att utveckla digital infrastruktur som en grundförutsättning för framtidens samhälle. De efterfrågar konkreta mål och strategier för utbyggnad av bredband, 5G och framtida teknologier, då detta är avgörande för både näringsliv och livskvalitet.

Västerås stad påminner om samarbetet kring dricksvattenförsörjning mellan Hallstahammar och Västerås via Mälarenergi AB och att det bör nämnas i planen.

Tekniska nämnden är positiv till att utveckla helhetssyn och rutiner för energiförsörjning.

VafabMiljö är positiv till att avfallshanteringens behov har inkluderats tidigt i översiktsplanen. De betonar vikten av tidig planering för att undvika framtida problem och föreslår en punkt om att återvinningsstationer, framkomlighet för avfallsfordon och utrymmen för fastighetsnära insamling beaktas vid detaljplanering. Vafabmiljö pekar även på några redaktionella fel och föreslår mindre språkliga justeringar.

Mälarenergi Vatten föreslår förtydliganden kring uppdrag, ansvar och begrepp. Man lyfter att dagvatten bör få ett eget stycke skilt från skyfallshantering och anser att brandvattenförsörjning är överrepresenterat i VA-verksamheten. Bolaget efterfrågar också en tydligare koppling till Hallstahammars utmaningar och påpekar att vattentäkter bör skyddas från exploatering.

Fibra AB framhåller att snabb och stabil fiberuppkoppling är avgörande för både invånare och företag och vill bygga ut nätet tillsammans med kommunen.

Mälarenergi Elnät AB lyfter fram att förtätning ställer högre krav på elnätet och kan skapa konflikter om utrymme. En tidig dialog är viktig för att säkerställa behoven för den tekniska infrastrukturen. Mälarenergi upplyser om att elnätet är byggt för tidigare behov där stora delar kan behöva byggas om vid exploatering och ger en beskrivning av elnätets generella utmaningar. Mälarenergi lyfter att infrastruktur måste få ta plats och att ledningsägare behöver involveras i ett tidigt skede för att möjliggöra effektiva lösningar. Mälarenergi lyfter behovet av att förvalta och bygga ut publika laddplatser i takt med ökad elektrifiering.

Mälarenergi Värme påpekar att fjärrvärmenätet i Hallstahammar och Kolbäck byggs ut och förnyas kontinuerligt och att kraftvärme är viktig för lokal elproduktion i takt med ökad elektrifiering. Mälarenergi upplyser om nya satsningar och framtida tekniker som syftar till en hållbar energiproduktion.

Moderaterna i Hallstahammar lyfter att energiförsörjningen är en kritisk fråga för framtida tillväxt. De anser att översiktsplanen bör ha ett tydligare fokus på fossilfri

energi, där även kärnkraft lyfts fram som en viktig komponent i den gröna omställningen. De föreslår att begreppet "fossilfri energi" används genomgående i stället för enbart "förnybar energi".

Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) efterfrågar att översiktsplanen tydligare lyfter framtidsvisioner för kretsloppsanpassade lösningar och tydliggör sin hållning gällande till exempel återföring av slam till jordbruksmark. LRF lyfter fram att vattenfrågan är en kritisk resurs för lantbruket, särskilt i ett förändrat klimat och uppmanar kommunen att se renat dagvatten som en möjlig resurs för exempelvis bevattning eller brandvatten. LRF vill vara en aktiv dialogpart i arbetet med vattenfrågor. LRF efterlyser tydliga strategier för grön omställning i översiktsplanen och vill se planeringsprinciper för solel, småskalig vindkraft och bioenergi. LRF betonar att ny teknik bör kunna kombineras med jordbruksverksamhet och att det kan stärka lokal försörjning och ökad robusthet inom de gröna näringarna.

Privatpersoner är kritiska till försämrade avfallshantering i Borgåsund, där tunga sopkärl måste dras långt. De uttrycker oro för tyngre hantering med fyrfackssystem och motsätter sig placering av batteriåtervinning nära gästgifvaregården i Kolbäck på grund av miljörisker. Privatpersoner känner oro för att företagsutveckling (Swerock) kan påverka dricksvattenförsörjningen och uttrycker missnöje över tvångsanslutning till kommunalt VA.

Ställningstagande för mark och vatten

Region Västmanland lyfter att ställningstagandet kring kollektivtrafik är otydligt att det behövs konkreta mål och riktlinjer. Regionen påminner om det regionala målet att var tredje resa ska ske med kollektivtrafik år 2030.

Tekniska nämnden ställer sig positiv till översiktsplanens vägledande ställningstaganden. Nämnden menar att planen är relevant och tydlig, men också utmanande, då ställningstaganden innebär förväntningar på utveckling.

Mälarenergi Elnät AB saknar ställningstaganden om teknisk infrastruktur. Elnätet måste få ta plats och att nyetablering sker i närheten av befintligt elnät. Placering av industrier och verksamheter med stort effektbehov har stor betydelse för effektiv användning av elnätet.

Riksintressen

Länsstyrelsen i Västmanland upplyser om riksintressen för kommunikationer inom kommunen och att Trafikverket bör kontaktas om åtgärder kan beröra dessa. Länsstyrelsen upplyser också om att kommunen inte berörs av öppet redovisade riksintressen för totalförsvarets militära del.

Trafikverket informerar om riksintressen för kommunikationer och att etablering av höga objekt (>20 meter) kan påverka luftfart som kräver en flyghinderanalys genom Luftfartsverket.

Försvarsmakten informerar om militära riksintressen samt att hela landet är samrådsområde för höga objekt vilket innebär att kommunen ska remittera dessa ärenden till Försvarsmakten.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) informerar om ett nytt riksintresse för totalförsvarets civila del som omfattar transmissionsnätet. MSB informerar också om att höga objekt kan påverka Rakel-systemet och att samråd ska ske med MSB vid etablering av vindkraft eller höga byggnadsverk.

Luftfartsverket (LFV) informerar om att höga byggnadsverk kan påverka civil luftfart och att ärenden ska remitteras. LFV informerar också om att kommunen berörs av MSA/TTA ytor för Västerås flygplats som utgör riksintresse och anser att detta bör nämnas i översiktsplanen.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) vill att riksintressen för värdefulla ämnen/material redovisas på en karta och att kommunen beskriver hur dessa tillgodoses.

Svenska kraftnät upplyser om att transmissionsnätet utreds som riksintresse för totalförsvarets civila del.

Tillväxtverket informerar om att det finns industri i Hallstahammar som delvis uppfyller kriterierna för Riksintresse industriell produktion. Området pekas inte ut som riksintresse men bör ses som ett allmänt intresse.

Miljökvalitetsnormer

Länsstyrelsen i Västmanland är positiv till att kommunen lyfter behovet av att skydda grundvattenförekomster och följa miljökvalitetsnormer vid planering av utvecklingsområden. Kommunen bör komplettera framtida utredningsområden om att dessa aspekter särskilt ska beaktas där det finns risk för påverkan. Länsstyrelsen anser att kommunen ska genomföra en ny mätning av luftkvalitet i samråd med Västmanlands läns luftvårdsförbund. Länsstyrelsen lyfter också att bullersituationen kopplat till väg och järnväg bör utredas vid utveckling av Kolbäcks centrum.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) upplyser om regelverket för miljökvalitetsnormer för vatten.

Mälarenergi Vatten undrar hur arbetet med miljökvalitetsnormer för vatten ska säkerställas.

Naturmiljö

Länsstyrelsen i Västmanland lyfter att kommunen bör ta ställning till hur artskyddet ska hanteras i planläggning och att en inventering av fridlysta arter kan genomföras i samband med översiktsplan eller grönstrukturplan för att effektivisera efterföljande planering.

Skogsstyrelsen föreslår att områdesskydd beskrivs i översiktsplanen och upplyser om olika skyddsformer.

Privatpersoner lyfter att naturvärden, friluftsliv och rekreation redovisas på ett bra sätt och att det är viktigt i kommunens marknadsföring.

Strandskydd

Länsstyrelsen i Västmanland har inga invändningar mot att kommunen inte pekar ut några områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Region Västmanland påpekar att kommunen begränsar möjligheten till attraktiv bostadsutveckling genom att inte peka ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Moderaterna i Hallstahammar anser att kommunen bör utnyttja befintliga undantagsmöjligheter och vara positiv till en reformering av strandskyddet. Moderaterna framför att generellt strandskydd bör avskaffas och att Länsstyrelsens överprövningsrätt enligt plan- och bygglagen bör tas bort.

Kulturmiljö

Privatpersoner ger beröm för hur kulturmiljö och arkitektur behandlas i översiktsplanen, särskilt fokus på hållbarhet, kvalitet och det offentliga som förebild. De efterlyser bättre användning av kulturmiljöer i kommunens marknadsföring och bredare information till invånare om kulturvärden. Det ses som en brist att ett kulturmiljöprogram saknas. Flera lokala exempel lyfts fram som viktiga att bevara, såsom Fredhemsområdet, Lindboskolan, Folkets hus, Linneabio, bågbron och bogserbåten Rex.

Bostadsförsörjning

Länsstyrelsen i Västmanland är positiv till att kommunen tar fram ett nytt bostadsförsörjningsprogram och lyfter vikten av att samordna arbetet med översiktsplanen.

Social- och arbetsmarknadsnämnden tycker att det är positivt att planen beaktar social hållbarhet och behovet av ett blandat bostadsutbud. Nämnden rekommenderar fler former för LSS-bostäder i tätorterna.

Vi i Hallsta efterlyser fler villatomter för att locka barnfamiljer med goda inkomster.

Privatpersoner har önskemål om seniorboenden i Borgåsund, Strömsholm och Herrskogen och lyfter behov av ”mellanboende”, prisrimliga alternativ och markplanslägenheter med trädgård. Privatpersoner är kritisk till placeringen av föreslaget äldreboende vid Herrevad och föreslår att IOGT-NTO-byggnaden i Strömsholm används för äldreboende.

Näringsliv

Vi i Hallsta är positiva till översiktsplanens strategi för att utveckla grönområden, Kolbäcksån/Strömsholmskanalen och besöksmål kring Strömsholm och Åsby/Skantzen eftersom det ökar attraktionskraften och ger fler besökare och boende som stärker lokala verksamheter.

Privatpersoner anser att kommunen bör prioritera utveckla förutsättningarna för turism längs Kolbäcksån och Strömsholms kanal och att underhåll av kulturhistoriska byggnader är avgörande för attraktionskraften. Förslag ges på utveckling av ställplatser och husvagnsparkeringar på olika platser nära vatten och centrum.

Utbildning

Länsstyrelsen i Västmanland är positiv till att kommunen lyfter behovet av god utemiljö vid skolor och förskolor och rekommenderar Boverkets vägledning om Friyta med kvalitet.

Vi i Hallsta efterlyser yrkesinriktat gymnasium i kommunen och att utbildning kan utvecklas i samarbete med näringslivet för att säkra kompetensförsörjning och nyetableringar.

Kultur- och fritidsverksamhet

Privatpersoner lyfter behovet av en fullstor idrottshall för alla sporter.

Klimatanpassning

Länsstyrelsen i Västmanland lyfter att flera samhällsviktiga objekt ligger i riskområden för skyfall, ras, skred och erosion och att planen bör kompletteras med hur dessa risker ska hanteras i planering och förvaltning.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) anser att kommunen bör redovisa en samlad bild av risken för olyckor, översvämning, erosion, brand och klimatrelaterade skador och hur dessa ska hanteras för att förebygga eller minska dem. MSB hänvisar till nationell strategi för klimatanpassning och tipsar om MSB-s karteringar och vägledningar.

Statens geotekniska institut (SGI) är positiv till att kommunen redovisar risker och behov av geotekniska utredningar men vill att beskrivningarna förtydligas och

fördjupas. SGI lyfter särskilt områden vid Kolbäcksån och Hans von Kantzows väg som kräver vidare utredning och hänvisar till vägledningarna och karttjänster för stöd i planeringen.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) lyfter att geologiska faktorer påverkar riskbild och byggbarhet och att strandnära byggnation kräver särskild hänsyn till översvämning, ras och skred. SGU rekommenderar att en analys utförs av höga flöden och hur de påverkar byggnader och infrastruktur. Kommunen bör ta hänsyn till samlad påverkan från skyfallskartering i kombination med risk för höga flöden och översvämning. SGU tipsar om karttjänster och analyser samt Boverkets riktlinjer för översvämningskänsliga områden.

Mälarenergi Vatten föreslår att kommunen tydligare uttrycker att spill- och dagvatten ska separeras i olika ledningsnät och att begreppet HBF-flöde förklaras i planen.

Vafabmiljö lyfter att klimatförändringar kan innebära sämre vägförhållanden och hygienrisker vid värmeböljor som påverkar avfallshanteringen.

Privatpersoner lyfter problem med både torka och översvämning i Svenbybäcken och efterfrågar lösningar för att jämna ut vattennivåerna.

Miljöfarlig verksamhet

Länsstyrelsen i Västmanland anser att avsnittet om miljöfarlig verksamhet bör utvecklas, särskilt kring Sevesoverksamheter. Kartmaterialet bör kompletteras med A- och B-verksamheter och ett riskhanteringsavstånd.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) rekommenderar att kommunen använder vägledningen för storskalig kemikaliehantering och anser att ett riskhanteringsavstånd kring Sevesoanläggningar bör ingå i översiktsplanen.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) anser att översiktsplanen bör innehålla beskrivning och kartredovisning av gruv- och täktverksamhet och att planeringen bör stödja ett hållbart nyttjande av mineralresurser. SGU hänvisar till kartvisare för malm, mineralrättigheter, torv och ballast.

Farligt gods

Länsstyrelsen i Västmanland lyfter att hänsyn till farligt gods ska beaktas inom 150 m från stråk med farligt gods både i planering och lovärenden.

Vägledning allmänna intressen

Mälarenergi vatten undrar om åtgärderna i listan är det som blir planeringsstrategin och att man saknar ett ställningstagande kopplat till risk för spred. Mälarenergi ser också

positivt på en ökad andel genomsläppliga ytor som är positivt för dagvattenhantering och minskar risken för översvämningar.

Övriga allmänna intressen

Länsstyrelsen i Västmanland anser att tillgången till skyddsrum bör redovisas i översiktsplanen. Det saknas information om hur kommunens risk- och sårbarhetsanalys (RSA) från 2019 har beaktats. Kommunen bör beskriva hur totalförsvarets civila intressen har integrerats i planeringen samt jordbruksmarkens roll i krisberedskap och livsmedelsförsörjning.

Trafikverket lyfter att det är kommunens ansvar att bebyggelse anpassas till buller- och vibrationsrisker främst genom god planering och utifrån prognosår 2045. Vibrationsutredningar bör övervägas och ett avsnitt om vibrationer bör läggas till i planen.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) noterar att det inte framgår hur kommunens risk- och sårbarhetsanalys beaktats eller om planförslaget har tagit hänsyn till samhällsviktiga verksamheter. MSB anser att kommun ska redogöra för hur Totalförsvarets civila intressen har beaktats och att skyddsrum bör redovisas. Kommunen ska också hantera skyddsvärd information med försiktighet och ha rutiner och utbildad personal för detta. Kommunala handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor är viktiga underlag för översiktsplaneringen.

Post- och telestyrelsen (PTS) betonar vikten av robust civil infrastruktur för kommunikation vid kris och höjd beredskap. PTS delar ut statligt stöd till företag för att genomföra åtgärder för driftsäkra och robusta elektroniska kommunikationer.

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) upplyser om att magnetfält från kraftledningar och transformatorstationer bör beaktas vid nybyggnation, särskilt nära skolor och järnväg. SSM lyfter också att kommunen bör samla relevant information om regelverk för radonskydd i översiktsplanen och att planering av utemiljöer för barn bör inkludera sol- och skuggvariation för att minska risken för hudcancer.

Region Västmanland lyfter att planen bör inkludera kris- och beredskapsperspektiv för att säkerställa samhällsfunktioner vid svåra situationer.

Västerås stad anser att planen saknar strategier för totalförsvaret.

Mälarenergi saknar beredskapsperspektiv i översiktsplanen.

Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) anser att planen saknar analys av omvärldsläget, beredskap och livsmedelsstrategi. Tätortsnära jordbruk är en styrka vid kris som bör lyftas i planen. Kommunen bör begränsa exploatering av jordbruksmark. LRF vill vara dialogpart i krisberedskapsarbetet.

Moderaterna i Hallstahammar saknar hantering av krisberedskap, försörjningssäkerhet och Nato-relaterade effekter i nulägesbeskrivningar och framtidskapitel.

Privatpersoner efterlyser information om skyddsrum, dricksvatten, el, värme och matförsörjning och olika risker vid kris och frågar varför Hesa Fredrik inte hörs i Herrskogen.

Genomförande

Länsstyrelsen i Västmanland lyfter att det är viktigt att styrdokument för klimatanpassning, skyfall, översvämningar och dagvatten finns för att genomföra planen och att dessa insatser bör kopplas till översiktsplanens prioriteringsordning.

Mälarenergi Vatten efterfrågar tydligare tidsaxel till prioriteringsstegen.

Mälarenergi Elnät upplyser om att Folkets park, Knektbacken och Resecentrum som lyfts i prioriteringsordningen saknas i avsnittet om mark- och vattenanvändning.

Västerås stad är positiv till en tydlig prioriteringsordning, men att den bör motiveras mer för ökad transparens.

Social- och arbetsmarknadsnämnden noterar att ett genomförande kräver betydande investeringar och lyfter fram att det är viktigt att samordna finansiering med kommunens budget för att undvika ekonomisk obalans.

Tekniska nämnden är positiv till planens prioriteringsordning. Nämnden anser att det är avgörande att utveckla processer, rutiner och styrning för att nå framtidsbilden. Nämnden vill också lyfta att utveckling av processer och arbetssätt behöver prioriteras och kräver tid och budget.

Moderaterna i Hallstahammar anser att översiktsplanen ska vara framåtsyftande men realistisk. Moderaterna varnar för att vissa delar kan bli kostnadsdrivande och påverka invånarnas frihet. De anser att kommunen bör undvika att slå an en riktning som kräver onödigt stora resurser.

Vafab Miljö anser att kommunen bör utveckla arbetssätt och styrdokument för att implementera hållbart byggande i både förvaltning och nybyggnation. Vafabmiljö vill samtidigt lyfta fram att det är positivt att kommunen har ambitioner inom cirkulär ekonomi.

Mälarenergi Vatten föreslår att översiktsplanen kompletteras med riktlinjer för exploatering under avsnittet om insatser.

Hållbarhetsbedömning och MKB

Länsstyrelsen i Västmanland ställer sig frågande till att endast lyfta jordbruk och vatten under kumulativa effekter i miljökonsekvensbeskrivningen och föreslår att även natur- och kulturmiljövärden ingår. Länsstyrelsen anser att Sevesoverksamheter lyfts i ett bredare perspektiv i miljökonsekvensbeskrivningen.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) lyfter att en miljöbedömning bör beakta samtliga risker som rör allvarliga olyckor och människors hälsa eller miljön.

Mälarenergi Vatten påpekar att det finns höga fluoridhalter i kommunalt dricksvatten och enskilda brunnar vilket bör noteras i miljökonsekvensbeskrivningen.

Privatpersoner lyfter att hållbarhetsbedömningens nollalternativ angående bilism leder tanken om centumparkering i fel riktning. I bedömningen om sociala konsekvenser är målet om blandad bebyggelse positivt men utvecklingen måste anpassas till efterfrågan. Beskrivningen om Hallstahammars norra delar stämmer inte riktigt, det finns tillgång till service och sociala mötesplatser, men saknas kollektivtrafik. En annan linjesträckning för bussen bör övervägas. Bedömningen om kommunal ekonomi saknar ekonomisk analys av kostnader för fastighetsförvärv, rivning och sanering gällande omvandlingsområden.

Generellt

Länsstyrelsen i Västmanland är positiv till översiktsplanens upplägg men anser att kommunens ställningstaganden och vägledning ska ses över gällande rekommendation eller krav. Enhetlighet i begreppen ställningstagande, vägledning och princip efterfrågas också. Länsstyrelsen uppmanar också kommunen att beakta vägledning och underlag från statliga myndigheter.

Trafikverket upplever att översiktsplanen är väl genomarbetad och har en tydlig struktur med text blandat med kartor, vilket gör det enkelt att läsa. Trafikverket välkomnar en tidig dialog i ärenden rörande den statliga infrastrukturen.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) tipsar om en checklista för relevant information.

Region Västmanland tycker att förslaget på det stora hela beskriver Hallstahammars utveckling på ett bra sätt.

Västerås stad tycker att planförslaget är fint och genomarbetat med tydliga ställningstagande och prioriteringar för genomförande.

Mälarenergi uppskattar samarbetet men ser att dokumentet behöver korrekturläsas och bli jämnare bearbetat avseende detaljeringsnivå.

Räddningstjänsten Mälardalen (RTMD) anser i stort att viktiga delar kring risker och räddningstjänstens insatsmöjligheter är beaktade och beskrivna på ett bra sätt.

Kommunala pensionärsrådet avstår från att yttra sig med hänvisning till de dialogtillfällen som erbjudits då pensionärsorganisationerna kunnat framföra sina synpunkter.

Tekniska nämnden anser att planen är pedagogisk uppbyggd och webbversionen underlättar att ta in informationen. Det är en ambitiös översiktsplan som kommer att påverka kommunens och förvaltningarnas förhållningssätt och arbetssätt vilket ses som positivt. Samtidigt finns en oro att den höga ambitionsnivån kan bli ett hinder snarare än en drivkraft i det praktiska arbetet.

Social- och arbetsmarknadsnämnden ser positivt på den långsiktiga planen som betonar hållbarhet och social sammanhållning. Vissa områden kräver dock ytterligare åtgärder för att möta behoven hos funktionshindrade och ekonomiskt utsatta grupper i kommunen.

Moderaterna anser att översiktsplanen är intressant, väl genomarbetad och att den speglar kommunens utvecklingspotential. De välkomnar fortsatt dialog och delaktighet i processen. Samtidigt uttrycker de oro över planens omfattning, höga ambitionsnivå och detaljeringsgrad, som riskerar att bli för komplex och elitistisk. Moderaterna efterlyser en mer flexibel och invånarcentrerad planering, där Hallstahammars förutsättningar och invånarnas behov sätts i främsta rummet.

Privatpersoner upplever att det har varit svårt att känna till samrådet och var man hittar kartorna.

Mellankommunalt

Tillväxtverket lyfter att regional planering underlättar nationell, regional och mellankommunal samordning och därför bör bli en integrerad del i arbetet med regionala utvecklingsstrategier som kommunal översiktsplanering.

Köpings kommun ser gärna en utvecklas dialog kring översiktsplanering över kommungränsen, där också mellankommunal VA-planering kan vara intressant. Köping informerar också om Svinskogen som har ett värde för rekreation och friluftsliv. Köping vill gärna samarbeta kring planeringsriktlinjer för vindkraftsetableringar.

Sala kommun upplever ambitionen om utveckling av bebyggd miljö, teknisk försörjning, transporter och infrastruktur samt grönstråk som positivt. Sala poängterar även vikten av att kontinuerligt diskutera mellankommunala frågor i olika forum.

Befintliga förhållanden

Privatpersoner lyfter en rad frågor som berör befintliga förhållanden gällande grönområden och lekplatser, tillgänglighet, mötesplatser och centrummiljöer, underhåll av byggnader och platser, trygghet, belysning och trafiksäkerhet.

Fortsatt arbete

Inför granskning har följande förändringar genomförts i planförslaget. Förändringarna presenteras uppdelade enligt planens olika avsnitt.

Allmänt

- Redaktionella ändringar och faktakorrigerings har genomförts utifrån inkomna synpunkter.
- Översiktsplanen har bearbetats vidare för att korta ner och förtydliga planens intentioner.
- Översiktsplanen har kompletterats med relevanta nationella och regionala mål som har väsentlig betydelse för kommunens utveckling och planeringsinriktning.
- Plankartorna har uppdaterats. Benämningar och färger har även setts över.
- Kartmaterialet har uppdaterats med fler relevanta underlag.
- Flera synpunkter berör befintliga förhållanden och detaljer som inte hanteras i en översiktsplan. Dessa har vidarebefordrats till berörda förvaltningar.
- Trygghet har lyfts fram tydligare i lämpliga delar i planen.

Inledning

- Inledningen har kortats ner och texten om planens aktualitet har tagits bort.
- Hållbarhetsperspektivet Hushållning med resurser har kompletterats med en skrivning om cirkulär ekonomi.

Utgångspunkter

- Planförslaget har förtydligats avseende kommunens roll i den regionala geografin och it-infrastrukturens betydelse för samhällsutvecklingen.

Inriktning

- Ett förtydligande har gjorts för hur Framtidsbild 2050 ska uppfattas i relation till utvecklingen av mark och vatten.
- Kommunens strategier har förstärkts gällande den regionala kopplingen.

Mark och vatten – Bebyggelseutveckling

- Ställningstaganden som berör tätortsutveckling har setts över. Punktlister har i samband med förkortning och förtydliganden i texten tagits bort och ställningstaganden görs i stället i löptext. I samband med detta har planeringshänsyn reviderats till att enbart omfatta frågor som är specifika för respektive område, och för samtliga utvecklingsområden har information om kulturmiljö, riskhänsyn, markföroreningar samt dialog med ledningsägare lagts till.
- Kulturmiljövärden har lyfts fram tydligare i inriktningen för hållbar tätortsutveckling.

- Avsnittet "Principer för hållbart byggande" har reviderats för ökad tydlighet. Vid komplettering tätorterna förtydligas att rivning av bebyggelse inte är det första valet. En kort beskrivning av materialförsörjning har lyfts in i avsnittet om cirkulär ekonomi. Avsnittet har också kompletterats med en upplysning om vad som gäller för utveckling av byggnader över fyra våningar.
- Utvecklingsområdet Herrevad har tagits bort med hänsyn till inkomna synpunkter.
- Utvecklingsområdet von Kranzows väg har slagits ihop med utvecklingsområdet för Hallstahammars centrum.
- Delar av Oskarsborgsvägen som var större by i samrådshandlingen har omformats till ett utvecklingsområde för Strömsholms tätort.
- Utredningsområdena Åsby-Agnesdal, Kolbäcks Vallby och Norra Västeråsvägen har tagits bort i planförslaget.
- Utredningsområdena Vänsta och Valstalund har omformats till utvecklingsområden.
- Området kring Åsby har ändrats från tätortsbebyggelse till landsbygd för att värna om jordbruksnäringen och besöksnäringen. Utredningsområden på jordbruksmark som berör Åsby lantbruk i höjd med Nibble har reviderats till jordbruksmark. Utredningsområdet vid Åsby inklusive mark norr om Bergslagsvägen 65 har reviderats till landsbygd.
- Omvandlingsområden i samrådshandlingen har reviderats till ett utvecklingsområde Norra Nibbleområdet för blandad bebyggelse med både småindustri och bostäder där områdets möjligheter ska utredas vidare i samverkan med fastighetsägare.
- En lokaliseringstudering har tagits fram där avgränsningen av industri- och verksamhetsområden har studerats vidare. Föreslagna verksamhetsområden har reviderats till sin omfattning för att ta hänsyn till befintlig bostadsbebyggelse, landskapsvärden och areella näringar.
- Inriktningen för landsbygdsutveckling har kompletterats med hänsyn till byggnadstraditionen. Principen att inte placera byggnader på höjderna i landskapet och inriktningen för bebyggelse på landsbygden har förtydligats.

Mark och vatten – Natur, grönområden och vatten

- Den befintliga kartläggningen av grönsstruktur har använts för att identifiera fler grönområden i översiktsplanen som har lyfts in i plankartan. Andra områden som finns i kartläggningen har lyfts fram som grönsråd i plankartan med syftet att bibehålla ekologiska samband och öka krontäckningsgrad för klimatanpassning.
- De större vattendragen i kommunen har lyfts fram som blåstråk i syfte att synliggöra frågor som klimatanpassning, vattenkvalitet, dagvattenhantering och rekreation.
- Ett större grönområde samt ett blåstråk har identifierats i verksamhetsområdet Östra Eriksberg och redovisas nu i plankartan.
- Kulturmiljövärdena i relation till gröns- och blåstrukturen har lyfts fram genom beskrivningen av kulturella ekosystemtjänster.

Mark och vatten – Areella näringar

- Bebyggelse på jordbruksmark har minskats med hänsyn till inkomna synpunkter. Herrevad och Vallby har tagits bort som utvecklingsområden. De områden som kvarstår är redan påbörjade planärenden i Näs och Kyrkbyn samt områden med utbyggd infrastruktur som delvis ligger inom befintlig bebyggelse och som på sikt kan ingå i planberedskapen för en högre utvecklingstakt. En lokaliseringsbedömning för bebyggelse på jordbruksmark har tagits fram för de områden som kvarstår i planförslaget.

Mark och vatten – Transportinfrastruktur

- Kapitlet har omarbetats för att förtydliga kommunens planeringsinriktning för transport och mobilitet.
- Cykelstråken i översiktsplanen har reviderats och konkretiserats.
- Planförslaget har förtydligats gällande lokal tillgänglighet till regional trafik och samspillet mellan den regionala och lokala kollektivtrafiken i text och illustration.
- Andel kollektivtrafik enligt den regionala utvecklingsstrategin har lagts till.
- Kapitlet har omarbetats så att planen tydliggör hur pendlarparkering och centumparkering kan samverka samt att trygga och tillgängliga kollektivtrafiknoder med pendlarparkering har en avgörande roll för att öka andelen hållbara transporter.
- Det regionala målet för kollektivtrafik har lyfts in i översiktsplanen.

Mark och vatten – Teknisk försörjning

- Avsnittet om avfall har reviderats och det som är viktigt vid detaljplaneläggning är nu sammanställt i löptext.
- Avsnittet om vatten och avlopp har kompletterats med information om hållbar vattenanvändning, prioriterade dricksvattenförekomster och dagvattenhantering.
- Avsnittet om energiförsörjning har kompletterats. Energiplanen lyfts fram och en översiktlig beskrivning av förutsättningar och behov har sammanställts som kan utgöra underlag för fortsatt arbete med en ny energiplan. Avsnittet lyfter också fram kommunens inriktning för framtidens energiförsörjning.
- Större kraftledningar har lyfts in i baskartan för plankartan för att tydliggöra ledningarnas sträckning utan att tynga ner plankartans innehåll i övrigt.
- Kollektivtrafikstråket som korsar Svenska kraftnäts ledning har justerats så att det tydligare framgår att det gäller befintlig väg.
- Planförslaget har kompletterats med skrivningar om behov av tidig dialog med ledningsägare.

Allmänna intressen

- Översiktsplanen har kompletterats med det nya riksintresset för totalförsvarets civila del kopplat till transmissionsnätet.
- Planen har kompletterats med riksintresset för Västerås flygplats, MSA-ytor och information om remittering av höga objekt och om riksintresset för luftfart i Västerås.
- Beskrivning av luftkvalitet, buller och vattenkvalitet har kompletterats. Beskrivningen av utvecklingsområden som berörs av grundvattenförekomster har kompletterats angående detta. Utvecklingsområdet Kolbäcks centrum har kompletterats med planeringshänsyn om behovet av en bullerutredning.
- Beskrivningen av artskydd har förtydligats, både i kapitlet Allmänna intressen och i kapitlet Mark och vatten. Beskrivningen av Skogsstyrelsens skyddsformer har kompletterats.
- Kommunens ställningstagande att inte peka ut LIS-områden har förtydligats i översiktsplanen. Frågan ska utredas vidare i ett särskilt tillägg till översiktsplanen i samarbete med olika aktörer, bland annat med syftet att tillgängliggöra Kolbäcksån för besöksnäring och rekreation.
- Texten angående bedömning av kulturmiljövärden har förtydligats.
- Texten om bostadsförsörjning har setts över och samordnats med bostadsförsörjningsprogrammet.
- Översiktsplanen har kompletterats med fördjupad information om god utemiljö och friyta med kvalitet vid skolor.
- Texter under klimatanpassning har justerats enligt förslag från Mälarenergi Vatten och Vafab miljö.
- Texten om Sevesoanläggningar har kompletterats och kartobjekten reviderats.
- En karta med tillståndspliktig verksamhet och Sevesoanläggningar har lagts till.
- Ett avsnitt har tillkommit som förklarar vad som är viktigt att tänka på ur ett beredskapsperspektiv i planering och byggande.
- En karta med skyddsrum och VMA har kompletterat planförslaget.

Genomförande

- Inför granskning har stegen i prioriteringsordningen justerats utifrån planens nya utbyggnadsförslag.
- Listan med insatser har bearbetats och sammanfattas i stället i löptext.

Hållbarhetsbedömning och MKB

- Hållbarhetsbedömningen setts över gällande sociala och ekonomiska konsekvenser.
- Miljökonsekvensbeskrivningen har förtydligats gällande Sevesoverksamheter, kumulativa effekter samt höga flouridhalter i vatten.

Inkomna synpunkter med förvaltningens kommentarer

Sammanlagt har 28 instanser och 84 privatpersoner lämnat yttrande på planförslaget under samrådsperioden. Privatpersoner har lämnat yttrande via digital enkät, post eller epost samt i synpunktslådan vid dialogtillfällen.

Samtliga inkomna synpunkter redovisas i sin helhet sorterade enligt samrådshandlingens innehållsförteckning, med förvaltningens kommentarer för fortsatt hantering i arbetet med översiktsplanen. Synpunkterna redovisas i sin ursprungliga form i bilaga 1. Följande instanser har lämnat yttrande:

Myndigheter	Kommunala instanser	Organisationer
Länsstyrelsen Västmanlands län	Sala kommun	Räddningstjänsten Mälardalen, RTMD
Trafikverket	Surahammars kommun	VafabMiljö
Försvarmakten	Köpings kommun	Mälarenergi
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB	Västerås stad	Lantmännens riksförbund, LRF
Statens geotekniska institut, SGI	Tekniska nämnden	Moderaterna
Energimyndigheten	Barn- och utbildningsnämnden	Vi i Hallsta
Luftfartsverket	Social- och arbetsmarknadsnämnden	
Post- och telestyrelsen	Äldrenämnden	
Sveriges geologiska undersökning, SGU		
Skogsstyrelsen		
Strålsäkerhetsmyndigheten		
Svenska Kraftnät		
Tillväxtverket		
Region Västmanland		

Inledning - Vad är en översiktsplan?

Mälarenergi vatten

Sid 7: Stycket om att det behövs en ny ÖP trots att man så sent som 2022 bedömde att den ÖP man har var aktuell är svårt att förstå. Varför behövs en ny ÖP om den man har är aktuell, bra om det går att förtydliga resonemanget.

Kommentar

Kommunen tackar för synpunkten.

När översiktsplanen förklarades som aktuell år 2022 konstaterades samtidigt att flera förändringar krävs för att kommunen ska kunna bedriva en långsiktig hållbar översiktsplanering. I samband med detta beslutade kommunfullmäktige även att inleda en revidering av den kommunövergripande översiktsplanen.

Inför granskningsskedet har inledningen kortats och texten om planens aktualitet har tagits bort.

Inledning – Hållbar kommun

Länsstyrelsen i Västmanland

Enligt 3 kap. 5 § PBL ska det av översiktsplanen framgå hur kommunen avser att ta hänsyn till och samordna planen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling. I översiktsplanen beskriver kommunen Agenda 2030, Sveriges miljömål och barnkonventionen men Länsstyrelsen saknar en rad olika styrdokument som är relevanta att beakta i detta sammanhang. Länsstyrelsen vill till exempel lyfta den nationella strategin för hållbar regional utveckling, länets regionala utvecklingsstrategi, Sveriges livsmedelsstrategi, länets livsmedelsstrategi med tillhörande handlingsplan samt länets klimat- och energistrategi. Arbete pågår med att uppdatera den sistnämnda.

Tillväxtverket (bilaga 12)

Tillväxtverket arbetar för konkurrenskraftiga företag och hållbar utveckling i alla delar av Sverige. Det gör myndigheten genom att skapa förutsättningar för stärkt konkurrenskraft, ökad innovation, stärkt omställningsförmåga och en hållbar utveckling i hela landet. Myndigheten arbetar inom huvudsakligen tre politikområden, regional utvecklings- och sammanhållen landsbygds politik samt näringspolitik. Vi är ansvarig myndighet för riksintresse industriell produktion. Vårt arbete syftar till att stärka sambanden mellan näringslivsutveckling, samhällsplanering och hållbar regional utveckling. Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

En god samhällsplanering skapar förutsättningar för en hållbar regional utveckling och har betydelse för såväl näringslivets utveckling och konkurrenskraft som för människors livskvalitet. Det territoriella och fysiska perspektivet i samhällsplaneringen är viktigt för att synliggöra olika behov och utvecklingsalternativ i olika geografiska områden. I ny översiktsplan för Hallstahammar saknar vi hänvisning till nationella och regionala mål för hållbar regional utveckling och landsbygdsutveckling. Vi saknar även en hänvisning om hur översiktsplanens inriktning och genomförande samverkar eller förhåller sig till målsättningar i Västmanlands regionala utvecklingsstrategi och regional/mellankommunal samverkan i samhällsplaneringsfrågor. Tillväxtverket anser att översiktsplanen kan ha en tydligare hänvisning till både nationella men framför allt regionala målsättningar och strategier.

Västerås stad

Ansatsen att redan i början definiera vad Hallstahammar menar med hållbarhet – utifrån alla tre dimensionerna, sätter ramarna och inriktningen för hela planen och upplevs som mycket positivt. Detta tydliggörs sedan ytterligare i hållbarhetsperspektiv för översiktsplanen. För en ännu tydligare röd tråd är det bra om samma uttryck används genomgående. Nu blandas begreppen ekologisk och miljömässig hållbarhet.

Vafabmiljö

Vafabmiljö menar att perspektivet ”Hushållning med resurser” är bredare än en yteffektiv markanvändning. Perspektivet skulle kunna kompletteras med hushållning med resurser i form av återbrukat byggmaterial vid nybyggnation. Översiktsplanen utvecklar detta längre fram, på sida 29 under rubriken ”Så säkerställer vi ett hållbart byggande”. Ett önskat tillägg här är att återbrukat byggmaterial är nödvändigt för ett byggande med lågt klimatavtryck och minskat uttag av naturresurser.

En sådan komplettering på sida 12 stärker den röda tråden till det som skrivs på sida 31 om hållbart byggande: ”Ett hållbart byggande innebär en hushållning av naturresurser för att minska klimat- och miljöpåverkan. En omställning till cirkulär ekonomi bidrar till detta inom exploatering och byggnation. Med cirkulär ekonomi avses att minska uttag av naturresurser, minska klimatpåverkan och arbeta för att bättre tillvarata material och produkter i ekonomin. Det innebär att befintlig bebyggelse ska förvaltas och renoveras. Rivning ska undvikas så långt som är möjligt. Om en byggnad ska renoveras eller rivas är det viktigt att så många byggprodukter och så mycket byggmaterial som möjligt återbrukas eller återvinns. Även vid nyproduktion bör möjligheterna att använda begagnade byggprodukter undersökas. För att lyckas med en omställning till cirkulär ekonomi är det viktigt att implementera cirkularitet genom hela processen, från idé till projektering och byggskedet men även fortsatt vidare under förvaltning och underhåll”.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna. Översiktsplanen redogör för globala och nationella mål kopplat till hållbar utveckling samt kommunens ramverk för hållbar utveckling. Andra styrdokument har hanterats som planeringsunderlag för inriktning och strategier som föreslås i planen.

Begreppen kopplat till hållbarhetsperspektiven i översiktsplanen har setts över och reviderats. Hållbarhetsperspektivet "Hushållning med resurser" har kompletterats med en skrivning om cirkulär ekonomi.

Inför granskningen har översiktsplanen kompletterats med relevanta nationella och regionala mål som har väsentlig betydelse för kommunens utveckling och planeringsinriktning.

Utgångspunkter

Post- och telestyrelsen (bilaga 7)

PTS är central förvaltningsmyndighet med ett samlat ansvar – sektorsansvar – inom områdena post och elektronisk kommunikation. Inom ramen för detta arbete skall PTS bland annat främja tillgången till säkra och effektiva elektroniska kommunikationer enligt de mål som anges i lag (2022:482) om elektronisk kommunikation och verka för robusta elektroniska kommunikationer och minska risken för störningar, inbegripet att upphandla förstärkningsåtgärder, samt verka för ökad krishanteringsförmåga

IT-infrastrukturen är en förutsättning för bland annat näringslivsutveckling, sysselsättning, forskning och innovationer, vård och omsorg, miljö och klimat, utbildning och kompetensförsörjning samt social delaktighet. Av denna anledning anser vi även att IT-infrastrukturen måste in i samhällsplaneringsprocessen på regional och kommunal nivå. Om inte IT-infrastruktur beaktas i samhällsplaneringen finns risken att de tjänster som är beroende av infrastrukturen inte når ut till användarna.

Region Västmanland

I förslaget ges en tydlig och välstrukturerad beskrivning av de olika planeringsnivåerna: storregionalt, regionalt och lokalt. Förslaget beskriver vikten av infrastrukturens satsningar och samverkan med större städer som till exempel Västerås som centralt för att stärka kommunens tillgänglighet och utveckling. Förslaget skulle kunna kompletteras med en tydligare beskrivning av vilken roll kommunen har i den storregionala respektive den regionala geografin.

Vi i Hallsta

Analysen av kommunens utmaningar och möjligheter i kapitlet "Utgångspunkter" är insiktsfull och de fyra utvecklingsstrategierna återspeglar analysen väl.

Privatpersoner

Vi borde kunna minska den psykiska ohälsan, delvis just genom att minska den ofrivilliga ensamheten- men även minska andelen med fetma. Tänk om Hallstahammar skulle kunna vara en förebild beträffande folkhälsa och social hållbarhet? En ny Hallstamodell kanske? Kunskapen finns hos vissa av oss, frågan är om viljan, beslutsamheten och resurserna finns?

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och de positiva orden.

I översiktsplanens utgångspunkter lyfts bland annat kommunens roll som boendeort med god livsmiljö i närhet till stora städer samt vikten av digitalisering. Folkhälsa och social hållbarhet har varit en viktig utgångspunkt i arbetet med planen och arbetet tas vidare i andra delar i samhällsutvecklingen.

Inför granskning har planen förtydligats gällande kommunens roll i den regionala geografin och it-infrastrukturens betydelse för samhällsutvecklingen.

Inriktning - Framtidsbild 2050

Mälarenergi

Vi tycker att utblicken mot 2050 generellt kan förtydligas bland annat för Kommunalt vatten och avlopp men även för andra delar. Ha gärna med den synpunkten vid revidering, hur kan 2050 perspektivet förtydligas.

Moderaterna i Hallstahammar

I de fyra övergripande målområdena går det att läsa in många delar för att kunna tilltala många. Ett område vi saknar är dock trygghetsfrågan. Den torde kunna komma in under målområdet 'Vi är en socialt välmående kommun med stark samhörighet' men i beskrivningen på sid 22 nämns inte det som en del inom området. Det är en brist som bör åtgärdas. Att stärka tryggheten bör vara en central del av kommunens framtida utvecklingsarbete.

Vi i Hallsta

Trygghet är ett prioriterat område för Vi i Hallsta. Kriminalitet hotar både boende och företagare. Vi välkomnar därför att kommunen prioriterar att bli en socialt välmående kommun med en stark samhörighet. Vi tror också att det finns stor potential för Hallstahammar att lyckas i den ambitionen.

Privatpersoner

Bra plan med hållbarhetstänk, men om man även ska kunna använda sig av denna plan i samband med de beslut som kan tas så saknas den ekonomiska biten som en viktig hörnsten. Hörnpelarna som jag utläser det är: Vi har nära till allt, Vi har bostäder och livsmiljöer där människor trivs, Vi är en socialt välmående kommun med stark samhörighet, Vi är en miljömässigt robust kommun, och här finns allt med utom den ekonomiska delen som också behövs för att det ska bli hållbart. Texten strategi som sätts upp ska sen matchas mot ovanstående hörnpelare, är strategin förenlig med - att vi har nära till allt, - att vi får bostäder och livsmiljöer där människor trivs, - att den bidrar till en socialt välmående kommun med stark samhörighet, - att den bidrar till en miljömässigt robust kommun OCH det är här vi även behöver matcha med den ekonomiska hållbarheten. På det här sättet upptäcker man tidigt att man i en strategi där man sätter mål och handlingsplaner också har identifierat saker på aktiviteter som behöver tas för att stärka upp det som saknas och eventuellt finns en risk att inte nås. har vi då inte med den ekonomiska biten så saknar vi verkligen en strategisk stabilitet. Ser förstås att ekonomin finns med i andra delar i materialet men jag vill betona att om man vill använda materialet som ett verktyg i sitt arbete behöver man ha ekonomin med som en viktig hörnpelare liksom de övriga som man satt upp.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och håller med om att trygghetsfrågan är en viktig aspekt av en socialt välmående kommun med stark samhörighet.

Som nämns är målområdena beskrivna på ett övergripande sätt som kan rymma många perspektiv och detaljer underförstått. Detta innebär att det finns goda möjligheter att jobba vidare med trygghetsfrågan i kommunens utveckling av mark och vatten. Kommunen är övertygad om att vi tillsammans kan skapa en socialt välmående kommun där både boende och företagare trivs.

Den ekonomiska dimensionen precis som den sociala och ekologiska ska ingå som perspektiv i de fyra målområdena som överlappar och är beroende av varandra och av en långsiktigt hållbar utveckling.

Inför granskning har ett förtydligande gjorts för hur Framtidsbild 2050 ska uppfattas i relation till utvecklingen av mark och vatten. Trygghet har lyfts fram tydligare på lämpliga delar i planen.

Inriktning - Utvecklingsstrategi

Region Västmanland

En avgörande faktor för Hallstahammars framtida utveckling är dess koppling till det regionala och nationella transportnätet. Kommunens placering längs E18, Bergslagspendeln och UVEN gör den till en strategiskt viktig knutpunkt i regionen. För

att säkra en långsiktigt hållbar och konkurrenskraftig utveckling är det viktigt att förbättra kommunikationerna, inte bara i kommunen, utan även mot Västerås, Örebro, Eskilstuna och Stockholm.

Västerås stad

Utvecklingskartan skulle med fördel kunna överlagra mark och vattenanvändningskartan för att underlätta förståelsen för hur utvecklingsstrategierna realiseras och konkretiseras i planförslaget.

Utvecklingsstrategin *Öka tillgängligheten inom kommunen och mälardalsregionen* är bra men planen säger sedan inte så mycket om det regionala perspektivet. Detta kan med fördel utvecklas ytterligare. Exempelvis genom förslag på hur kommunikationerna mellan Hallstahammar och Västerås kan förbättras ytterligare eller utveckling av Hallstahammars kommun som ett besöksmål.

Tekniska nämnden

Tekniska förvaltningen ser att planens framtidsbild ramar in en positiv utveckling för kommunen. Vi ser även Översiktsplanens utvecklingsstrategier som logiska och relevanta för att nå framtidsbilden och som tar vara på de styrkor som finns i Hallstahammar som geografisk ort och som plats att leva och utvecklas på.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och för de positiva orden.

Utvecklingskartan har medvetet tagits fram i form av en principiell strukturbild för att förstärka de funktioner som är viktiga för kommunens utveckling. Mark- och vattenanvändningen tillsammans med beskrivningen är en geografisk realisering av det som redovisas i strukturbilden. Att redovisa dessa överlagrat kan riskera att man tolkar strukturbilden för exakt.

Den regionala kopplingen är viktig för kommunen vilket också nämns i utvecklingsinriktningen. Kommunen inser dock att detta inte är så utförligt beskrivet och det finns en risk att man missförstår kommunens intentioner. Hållbara transporter är en viktig del i att skapa tillgänglighet till regionen bland annat genom ett tågstopp i Kolbäck och pendlarbussar mot Västerås och Köping. Besöksmålen i kommunen kan också tillgängliggöras genom hållbara transporter, både lokalt och regionalt.

Inför granskning har kommunens strategier förstärkts gällande den regionala kopplingen.

Mark och vatten - Plankartan

Västerås stad

Kartorna i planförslaget (pdf-versionen) är svårlästa då bakgrundskartan är väldigt ljus. Det blir svårt att orientera sig geografiskt. Ibland medför även färgvalet en svårighet att skilja de olika markanvändningarna åt.

Mälarenergi Vatten

Bra om kartor kan ses över för att göras mer lättolkade till exempel översyn av färgsättning, svårt att se skillnad i vissa kartor.

Mälarenergi Elnät AB

Tätortsbebyggelse i plankarta: Benämningen av de olika områdena i texten stämmer inte med de i kartan. De i kartan används senare i Översiktsplanen.

Räddningstjänsten Mälardalen, RTMD

Sid 54: Kartan är svårtolkad då färgerna för landsbygd och befintlig by inte skiljer så mycket.

Privatpersoner

I och med att man i planförslaget målat mycket utanför befintlig bebyggelse och planbenämnt det som befintlig bebyggelse fast det i dag är planlagt för natur, finns risk att man därmed möjliggör en exploatering som inte är avsedd eller önskad. Speciellt eftersom det dessutom i planebeskrivningen står angivet att "Utöver utvecklingsområdena som anges kan även bebyggelseutveckling rymmas inom kategorier i plankartan för befintlig bebyggelse och befintlig blandad bebyggelse" En översiktsplan ska vara styrande och förslag från byggherrar på direktanvisning eller kommunens egna exploateringar ska prövas mot översiktsplanen och vad den medger. I och med att man i planförslaget målat mycket utanför befintlig bebyggelse finns risk för att man öppnar upp för exploatering på dessa områden och eller skapar en otydlighet mot medborgare, byggherrar mm om möjlig utveckling. Önskvärt vore om man i stället för att zooma ut långt utanför befintlig bebyggelse höll sig till befintlig bebyggelse.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och förstår att plankartan kan vara svår att tolka.

"Befintlig bebyggelse" i plankartan baseras på SCB-s definition av tätbebyggt område. Inom tätortsbebyggelse ingår även grönområden, vägar och andra ytor som inte kommer att bebyggas. En bedömning har gjorts där kommunen anser att området ingår

i befintlig tätort och där bebyggelseutveckling kan ske på sikt med mindre tillägg inom redan antagna planer eller genom planläggning. Dessa ingår i tätortsområdet för att inte översiktsplanen snabbt ska bli inaktuell.

En översiktsplan är vägledande för efterföljande planer och beslut. Detta innebär att även om ett område pekats ut för en viss markanvändning kan andra ändamål prövas. De områden som ligger inom "befintlig bebyggelse" ska innan en byggnation kan ske, oavsett om det är inom eller utom de områden som anges som befintlig bebyggelse i plankartan, prövas i detaljplan eller bygglov.

Kartorna har primärt tagits fram för en digital miljö. Tyvärr blev detta inte optimalt för pdf-läsning och utskrift. Inför översiktsplanens antagande kommer plankartor i större format att tas fram och bifogas planhandlingarna.

Inför granskning har plankartan uppdaterats där även benämningar och färger har setts över.

Mark och vatten – Bebyggelseutveckling – Hållbart byggande

Länsstyrelsen i Västmanland

Länsstyrelsen anser att kommunens principer för komplettering av bebyggelse i tätorterna bör utvecklas med tydligare ställningstaganden kring hur hänsyn ska tas till kulturmiljövärden. Det bör till exempel tydliggöras att påbyggnation kan vara aktuellt inom vissa områden samtidigt som det är olämpligt i andra områden. Länsstyrelsen vill också påtala att rivning av bebyggelse, för att ge plats åt ny högre bebyggelse, inte är försvarbart ur ett hållbarhetsperspektiv. I detta sammanhang använder sig kommunen av begreppet kulturella anläggningar. Länsstyrelsen anser att kommunen ska förtydliga vad som avses med detta.

Länsstyrelsen anser att kommunen bör ta ett större och bredare perspektiv när det kommer till politik för gestaltad livsmiljö. Politikområdet lyfts i översiktsplanens kapitel om kulturmiljö och arkitektur men Länsstyrelsen vill mena att gestaltad livsmiljö är ett perspektiv och redskap som kan användas i planeringen för att främja hållbar samhällsutveckling, folkhälsa och en god livsmiljö. Platsens identitet och historia är en viktig utgångspunkt i all fysisk planering.

Sveriges geologiska undersökning, SGU (Bilaga 8)

Materialförsörjning

SGU anser att krossat berg eller morän ska användas istället för naturgrus vid byggnation. Kännedom om regional och lokal bergkvalitet, framförhållning vid tillståndsgivning för täktverksamhet och utvisande av lämpliga områden för

täktverksamhet inom kommunal planering är viktiga komponenter i materialförsörjning. Lokal tillgång på lämpligt bergmaterial kan minska klimatpåverkan.

Materialförsörjningen av ballast och masshantering (d.v.s. all typ av hantering av jordar, berg och schaktmassor) i en storstad är ett tydligt och betydande exempel på ett av samhällets försörjningssystem som måste fungera, men som vi idag tar för givet och ofta nedprioriterar till fördel för byggande av nya bostadsområden, vägar mm. Men materialförsörjningsfrågan är i sig även så aktuell för övriga delar av landet. Aktuell diskussion om hållbarhet och cirkulär ekonomi aktualiserar frågan om och hur samhället använder rätt naturresurser och att det sker på ett resurseffektivt sätt. Hur frågan hanteras påverkar inte minst uppsatta klimat- och miljömål och kan skapa betydande klimat- och samhällsvinster.

Materialförsörjning är en del av fysisk planering

Materialförsörjningsplanering påverkas av varierande geologiska förutsättningar, befolkningsfördelning, regionens struktur och materialbehov. På kommunal, regional- och länsnivå uppdateras översiktlig planering med jämna intervall. Vid framtagande av dessa översiktsplaner bör frågor som berör materialförsörjning tas upp.

Materialförsörjning är ofta regional till sin natur och det kan därför vara naturligt att behandla den som en mellankommunal fråga i översiktsplaneringen. Då tillståndsgivning för täktverksamhet är tidsbunden bör även framtida försörjningsläge beaktas och vid behov lämplig mark utpekade. Frågan är komplex och berör många olika områden, som tex. samhällsplanering, täkter, miljö och grundvatten.

Länsstyrelsen levererar underlag som används i kommunal översiktsplanering. Då materialförsörjning bör ses i ett regionalt- eller länsperspektiv är det naturligt att materialförsörjningsplaner tas fram på läns- eller regionnivå. Sveriges län har grusförsörjningsplaner, dock är de genomgående av äldre datum, har ofta snävt fokus och behov och terminologi kan ha ändrats sedan de togs fram.

Materialförsörjningsfrågan inbegriper masshantering, men ser även på återvinning, framtida tillgång och efterfrågan och beaktar också nyproduktion av jungfruliga material. Hur påverkar detta tex. markanvändning, Sveriges miljömål, miljö kvalitetsnormer mm. ur kommunalt, men också regionalt perspektiv. Dessa frågor sammanfattas lämpligen i en materialförsörjningsplan, som liksom kommunala översiktsplaner revideras med jämna mellanrum för att hålla den aktuell.

Materialförsörjningsplan

Syftet med en materialförsörjningsplan är att planera för möjligheterna att långsiktigt ha tillgång till byggnadsmaterial i form av krossat berg, grus och sand, s.k. ballastmaterial, för att utveckla infrastruktur och bostadsbyggande. Bergmaterial är tungt att transportera och långa fraktvägar kan orsaka stora utsläpp. En materialförsörjningsplan bör därför utvisa områden lämpliga för framtida materialförsörjning, där utpekade

områden dels skall kunna möta framtida efterfrågan, dels möjliggöra så kort transportsträcka till användare som möjligt.

För cirkulära flöden med tex. hantering av entreprenadberg och återvinning av jord- och bergmassor krävs lämpliga, strategiskt placerade upplagsplatser.

Materialförsörjningsplanen behövs också för att se till att de nödvändiga täkterna placeras i ett sådant läge att erforderlig produktkvalitet erhålls, samtidigt som brytningen, men även transporterna förorsakar minsta möjliga skada för miljön och inte påverkar tex. grundvattenförekomster. Genom att planera för en hållbar materialförsörjning kan de kvarvarande naturgrusavlagringarna sparas för naturskydd och framtida dricksvattenförsörjning. En materialförsörjningsplan är således ett viktigt strategiskt styrmedel för att se till att samhällets försörjning av ballastmaterial kan tillgodoses på ett hållbart och resurseffektivt sätt (SGU 2015).

Lagrum för materialförsörjning enligt Miljöbalken, miljömålen och plan- och bygglagen

Enligt miljöbalken (MB 9 kap. 6f §) får en täkt i naturgrus inte komma till stånd om:

det med hänsyn till det avsedda användningsområdet är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt att använda annat material, naturgrusförekomsten är betydelsefull för nuvarande eller framtida dricksvattenförsörjning och takten kan medföra en försämrad vattenförsörjning, eller naturgrusförekomsten utgör en värdefull natur- och kulturmiljö.

Inom miljömålet Grundvatten av god kvalitet ingår bevarandet av naturgrusavlagringarna som en av sex preciseringar formulerat på följande sätt:

”Naturgrusavlagringar av stor betydelse för dricksvattenförsörjning, energilagring, natur- och kulturlandskapet är fortsatt bevarade.”

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/grundvatten-av-god-kvalitet/>

Lämplig placering av täkter och terminaler för bergmaterial sker i första hand i förhållande till berggrundens givna förutsättningar att kunna leverera rätt produktkvalitet. Täktplacering och materialbehov (kvalitet och mängd) påverkar fler av Sveriges Miljömål, tex. Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, Säker strålmiljö. Det är därför viktigt att avstånd mellan täkt eller terminal och avsättningsområde hålls så kort som möjligt för tunga transporter.

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/begransad-klimatpaverkan/>

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/frisk-luft/>

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/giftfri-miljo/>

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/saker-stralmiljo/>

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/grundvatten-av-god-kvalitet/>

<https://sverigemiljomal.se/miljomalen/god-bebyggd-miljo/>

I plan- och bygglagen (PBL) står att det av en översiktsplan ska framgå ”hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen” (PBL 3 kap. 5 §). Det förtydligas att det av översiktsplanen skall framgå ”kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade, samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra” (PBL 3 kap. 5 §).

Enligt miljöbalken 3 kap. 7 § ska mark- och vattenområden som innehåller värdefulla ämnen och material så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra utvinningen av dem. Enligt PBL 3 kap. 4 § skall det i översiktsplanen framgå hur kommunen anser att ev. riksintressen ska tillgodoses.

Referenser materialförsörjning

Grånäs, Karin, 2015: Metodbeskrivning för regional materialförsörjningsplanering. Sveriges geologiska undersökning, rapport 2015:05.

<http://resource.sgu.se/produkter/sgurapp/s1505-rapport.pdf>

Miljöbalken

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808_sfs-1998-808

Lundberg, Göran; Frostell, Björn & Bo Svedberg, 2012: Slutrapport. Hållbar materialförsörjning i Stockholms län 3. Optimass Rapport 2012-05-17, uppdragsnummer 2010-020.

<https://www.optimass.se/publikationer/hallbar-materialforsorjning-i-stockholms-lan-3-hmfs3/>

Plan- och Bygglag (PBL)

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/plan--och-bygglag-2010900_sfs-2010-900

Schoning, Kristian, 2017: Slutrapport - Metodutveckling för materialförsörjningsplanering. Sveriges geologiska undersökning, rapport RR1702.

<http://resource.sgu.se/produkter/regeringsrapporter/2017/RR1702.pdf>

SGU, 2018: Behovet av ballast - prognos till 2040.

<https://www.sgu.se/samhallsplanering/bergmaterial-for-byggande/svensk-ballastproduktion/ballastanvandning---prognos-till-2040/>

Tekniska nämnden

Bebyggelseutvecklingen anges bland annat ska utgå från hållbart byggande där stor vikt läggs på gestaltning och arkitektur. Det lyfts då att vår kunskap om att ställa krav på hållbart byggande och klimatanpassning behöver öka. Det innebär ökade krav på kompetens på kommunen som helhet och framför allt tekniska nämnden och förvaltningen kring bland annat cirkulär ekonomi som även tekniska förvaltningen ser behöver implementeras genom hela processen, från idé till projektering och byggskedet men även fortsatt vidare under förvaltning och underhåll. Även klimatförändringarnas påverkan på den fysiska miljön är ett utvecklingsområde som redan pågår men som kommer bli alltmer närvarande i planering och genomförande.

Principer för tätortsutvecklingen går i linje med riktningen för planen, bland annat att varsamt planera för nybebyggelse och att en sådan ska ta hänsyn till befintliga samband, ska förstärka viktiga stråk, motverka barriärer, bevara det gröna och skapa strategier för att hantera klimatförändringar och kriser. Här menar tekniska förvaltningen att det är viktigt att flera instanser i kommunen är delaktig i utvecklingen för att säkerställa att alla intressen representeras. Till exempel upplever tekniska förvaltningen att gröna värden idag prioriteras bort.

Översiktsplan 2050 ställer krav på kunskap och genomförande för att nå principer för den sociala infrastrukturen. Då kanske främst gällande samnyttjande av platser och lokaler där det finns stor potential men som kräver ett skifte i förhållningssätt och perspektiv. Nya typer av samverkan mellan verksamheter och aktörer kommer krävas. Men även kring integration och att främja möten, där det stora hindret kanske inte är främst den fysiska miljön utan bakomliggande orsaker och förutsättningar för att nyttja och ta sig till platser och mötesplatser.

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Förvaltningen stödjer planens intentioner att skapa tillgängliga och inkluderande miljöer. För att uppnå detta krävs samordning mellan fysisk planering och sociala stödinsatser. Det är viktigt att tillgänglighetsanpassade bostäder och offentliga platser prioriteras i stadsutvecklingen, särskilt i områden där personer med funktionsnedsättningar bor.

Äldrenämnden

Förvaltningen anför i skrivelse den 16 september 2024 att den äldre befolkningen ökar, vilket ställer stora krav på Hallstahammars kommun avseende bland annat anpassade bostäder och vill lyfta vikten av att tillgänglighetsperspektivet finns med i all

samhällsplanering så som bostäder, grönområden, kultur, friluftsliv etcetera med utgångspunkt i äldres särskilda behov. Vidare anføres att förslaget i sin helhet är väl genomarbetat, ambitiöst, täcker nödvändiga områden och att äldreperspektivet beaktas.

Räddningstjänsten Mälardalen, RTMD

Principer för komplettering av bebyggelse i tätorterna - I översiktsplanen anges att tätorterna ska utvecklas med högre bebyggelse. Både genom att komplettera låga byggnader med fler våningsplan samt att riva låg bebyggelse för att bygga högre byggnader. I Hallstahammars centrum anges till exempel att lämplig bebyggelse är runt 5–7 våningar, i Kolbäcks centrum upp till 6 våningar och på Hans Kantzows väg 5–7 våningar. RTMD vill poängtera att påbyggnad av lägre byggnader historiskt ofta har inneburit brandskyddstekniska utmaningar samt att RTMD inte har förmågan att påbörja räddningstjänstassisterad utrymning inom rimlig tid i Hallstahammars kommun vilket innebär att utrymningsproblematiken måste lösas med byggnadstekniska åtgärder, utöver grundåtgärderna i BBR, i bostadshus över fyra våningar.

Västerås stad

Strategierna för att hantera klimatrisker ger en tydlig inriktning men en större tydlighet kring vad de olika åtgärderna består i skulle vara önskvärt. Vad betyder dessa strategier ur ett Hallstahammarperspektiv?

Privatpersoner

Hållbart byggande: Det som sägs om gestaltning, arkitektur och hållbart byggande är viktigt och delas helt. Här bör tilläggas att byggnader och anläggningar så långt möjligt bör bevaras och vid behov omvandlas i stället för att rivas. Så kallat cirkulärt tänkande är väsentligt från miljösynpunkt. För att kommunen ska uppfattas som trivsamt av invånare och besökare bör underhåll vara högt prioriterat. Ofta är det ingen resursfråga tex att laga skadade fasader, hängrännor, trasiga nät, lekredskap, skyltar mm. Det ska inte behöva ta flera år att åtgärda.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och för ett gott samarbete med förvaltningar och bolag i framtagandet av samrådshandlingen.

Kommunen delar länsstyrelsens syn att gestaltad livsmiljö och kulturmiljövärden är en viktig del i utvecklingen av goda livsmiljöer. Kommunen kommer att fördjupa arbetet kring dessa frågor i kommande planering och lovhantering.

Cirkulär ekonomi är en viktig fråga för kommunen och planen lyfter därför denna fråga på flera ställen, bland annat kopplat till hållbart byggande. Det saknas en materialförsörjningsplan för Västmanlands län. I rapporten Bergartskvalitet i Mälardalen framgår att det kan finnas bergmaterial av god kvalitet inom kommunen. Dock har

avvägningar gjorts mot andra intressen i översiktsplanen, till exempel areella näringar. Materialförsörjning har inte bedömts utgöra ett väsentligt samhällsintresse eller ett förhållande av väsentlig betydelse. Kommunen jobbar med cirkulära flöden av material som ett led i att säkra en hållbar materialförsörjning.

Komplettering av tätorterna bygger på inriktningen att utveckla redan ianspråktagen mark för att kunna spara viktiga grönytor, naturvärden och jordbruksmark inför framtiden. Detta innebär att den mark vi bygger på behöver utnyttjas på ett effektivare sätt idag. I vissa fall är rivning den enda lösningen, i andra att bygga på höjden. Vid förändring av befintlig bebyggelse ska en analys genomföras för att fastställa vad som är mest lämpligt ut ett hållbarhetsperspektiv. En avvägning ska alltid göras mellan olika intressen för att avgöra vad som bidrar bäst till långsiktigt hållbar utveckling.

Befintliga byggnader ska bibehållas så långt det är möjligt och vid rivning ska material återvinnas och förädlas. I bebyggelseutvecklingen behöver också kulturmiljövärden och grönområden i den befintliga bebyggelsen beaktas, bibehållas och utvecklas med kvalitet.

För att utveckla tätorterna på ett hållbart sätt där grönområden, åkermark och skog inte tas i anspråk för bebyggelse behöver vi ibland bygga på höjden. Kommunen är medveten om att utveckling av högre byggnader behöver ske med hänsyn till brandskydd och möjligheter för utrymning. Vid utveckling av högre bebyggelse ska en tät dialog föras med Räddningstjänsten för att säkerställa att brandskyddstekniska åtgärder är möjliga. Kommunen ser fram emot fortsatt gott samarbete med RTMD i frågan.

Grönområden och naturmiljöer är viktigt för människors rekreation och hälsa och även för klimatanpassning och biologisk mångfald. För att synliggöra det har det pågått ett arbete med en grönstrukturplan parallellt med arbetet med översiktsplanen.

Strategierna för klimatanpassning ska vägleda i framför allt för det förebyggande arbetet så att särskilda skyddsåtgärder inte behövs. I kapitlet allmänna intressen lyfts både möjligheter att hantera klimatets påverkan på den byggda miljön och människors hälsa i samhällsplaneringen och behovet att utreda frågan vidare och ta fram specifika åtgärder. Kommunen ska fördjupa sitt arbete med klimatanpassningsåtgärder i kommande skeden vilket lyfts som en insats i kapitlet Genomförande.

I dagens komplexa samhälle krävs ett större ansvar för och fokus på den byggda miljöns utformning och ett samlat perspektiv på hållbarhet. Detta kräver också att kommunens tjänstepersoner har den kompetens som krävs och håller sig uppdaterade på nya lagar, regler och förhållningssätt. Ett sätt att förtydliga och förenkla för kommunens arbete är att ta fram vägledningar och styrdokument samt att utveckla kommunens processer och arbetssätt.

Tillgänglighetsperspektivet ska ingå i all samhällsplanering, särskilt med tanke på den ökande äldre befolkningen. Kommunen prioriterar bland annat tillgängliga offentliga platser och transportsystem med fokus på att alla ska kunna delta i den fysiska miljön.

En prioriterar också en samhällsplanering med fokus på behoven hos barn, äldre och andra grupper med särskilda behov skapar goda miljöer som är till för alla.

Inför granskning har kulturmiljövärden lyfts fram tydligare i inriktningen för hållbar tätortsutveckling. Hållbart byggande har förtydligats gällande gestaltad livsmiljö och att rivning av bebyggelse inte är det första valet. En kort beskrivning av materialförsörjning har lyfts in i avsnittet om cirkulär ekonomi. Planen kompletterats med en upplysning om vad som gäller för utveckling av byggnader över fyra våningar. Intentionerna i grönstrukturplanen har integrerats i översiktsplanen.

Mark och vatten – Bebyggelseutveckling - Utvecklingsområden

Länsstyrelsen i Västmanland

Översiktsplanens listor med planeringshänsyn för respektive område bör enligt Länsstyrelsen utvecklas och kompletteras avseende kulturmiljövård. För vissa områden lyfts till exempel enbart riksintresse för kulturmiljövården och inte övriga kulturmiljövården. Det nya kulturmiljöprogrammet för kommunen, som är under framtagande, bör vara en viktig utgångspunkt i kommunens planeringshänsyn.

Länsstyrelsen noterar att vissa utpekade utvecklingsområden ligger inom eller i angränsning till områden med översvänningsrisk samt risk för erosion och skred. Under rubrikerna för planeringshänsyn gällande de berörda områdena anser Länsstyrelsen att kommunen ska tydliggöra att dessa risker, samt behovet av åtgärder, ska utredas vidare.

Gällande utvecklingsområdet Hans von Kantzows väg beskriver kommunen att det tidigare har funnits ett snöupplag på platsen och att det därför kan finnas markföroreningar. Länsstyrelsen anser att kommunen ska ange att undersökning av markföroreningar ska göras i samband med efterföljande planläggning.

Tekniska nämnden

Tekniska förvaltningen ställer sig även bakom de utvecklings- omvandlings- och omställningsområden som beskrivs.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsförvaltningen har skrivit följande yttrande: Barn- och utbildningsförvaltningen har varit delaktiga i arbetet med framtagande av förslag till ny översiktsplan för Hallstahammars kommun vilket barn- och utbildningsnämnden ser som mycket positivt utifrån att det möjliggör att behoven av förskolor och skolor kan beaktas tidigt i planeringen. Barn- och utbildningsnämnden vill lyfta att det är viktigt att det för de utvecklingsområden som finns med i översiktsplanen finns planering för vilka förskolor och skolor som kan ta emot eventuella barn som kommer att bo i dessa

områden om de byggs ut med de bostäder som framgår i planen. I övrigt har barn- och utbildningsnämnden inga synpunkter på förslag till översiktsplan.

Mälarenergi Vatten

Sid 38 och 41: • Justera till att området ingår i verksamhetsområdet för vatten och avlopp.

Mälarenergi Elnät AB

Utvecklingsområden - Mälarenergi Elnät vill involveras tidigt i planeringsarbetet för samtliga områden. Skrivningen "Ledningsägare ska involveras tidigt i planeringsarbetet." föreslås läggas till för Hans von Kantzows väg, Kyrkbyn och Östra Herrevad. Hallstahammar centrum: För att klara av en utbyggnad av centrum behöver elnätet förstärkas längre sträckor. Nya transformatorstationer behöver antagligen placeras i området och nya kablar behöver förläggas inom och utanför området. Detta gör att Mälarenergi Elnät behöver vara med i dialogen tidigt för att möjliggöra exploateringen. Kolbäck centrum: Beroende på effektbehovet kan elnätsförstärkningar behövas. Näs: Beroende på effektbehovet för området så behöver elnätet byggas ut olika mycket för att möjliggöra det nya bostadsområdet. Vid ett högt effektbehov kan högspänningsnätet komma att behöva förstärkas en längre sträcka. Kyrkbyn: Det befintliga elnätet kommer att behöva förstärkas för att klara av det tillkommande effektbehovet från samtliga etapper. Det kommer krävas flera stycken nya transformatorstationer och nytt nät i området. Mälarenergi Elnät behöver tidigt vara med i dialogen för att transformatorstationerna och kabelstråken ska få plats i området. Östra Herrevad: Området behöver planeras så kabelstråk får plats längs med gator och hus.

Vi i Hallsta

Föreningens ser positivt på att kommunen vill samla bebyggelsen i de tre huvudnoderna Hallstahammar, Kolbäck och Strömsholm. För våra medlemmar och näringslivet generellt är det mycket bra att kommunen vill bygga bostäder i Hallstahammars Centrum och Kolbäcks Centrum. Det skapar förutsättningar för levande tätorter och en trygg miljö. Det är miljöer som gynnar företagandet i kommunen och handel-, restaurang- och hotellverksamhet i synnerhet. Vi vill även understryka vikten av kommunens ställningstagande att inte tillåta etablering av storskalig livsmedelshandel utanför Hallstahammars och Kolbäcks centrum.

Privatpersoner

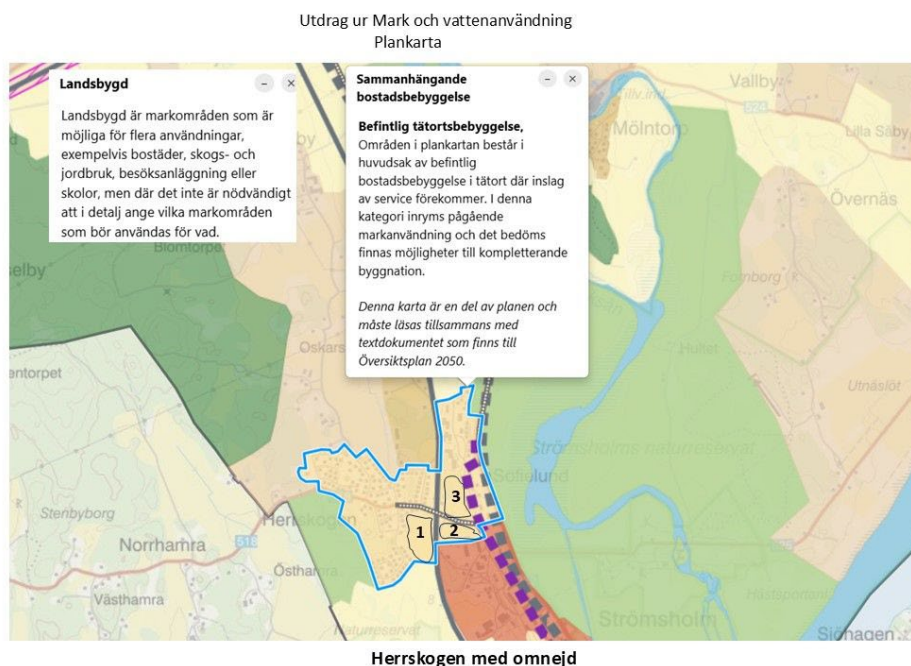
Förslagen för Hallstahammars och Kolbäcks centrum är bra. Tillfredsställande är att det sedan lång tid tillbaka uppsatta målet om hinder mot livsmedelsförsäljning utanför centrum ligger fast. Vad som sagts ovan om underhåll (*av byggnader, reds anm.*) gäller i högsta grad centrumområdena.

Utvecklingsområdet vid Hans von Kantzows väg är en överraskning. När gällande detaljplan för området togs fram var det otänkbart att området skulle bebyggas. Ekar planterades för att höja naturvärdena och attraktionen för friluftsliv. Med hänsyn till det attraktiva läget för bostadsbebyggelse och att området knappast beträds av allmänheten bör emellertid en mycket begränsad bebyggelse kunna godtas.

I Hallstahammars tätort nämns inget utvecklingsområde för villabebyggelse. Under slutet av 1900-talet och i början av 2000-talet byggdes i huvudsak bara villor i Hallstahammar. Det var inte ekonomiskt möjligt att bygga flerbostadshus. Det är inte osannolikt att historien upprepas. Det är därför oacceptabelt att det saknas utvecklingsområden för villabebyggelse i Hallstahammars tätort. I gällande och ännu ej antagna detaljplaner finns bara ett fåtal villatomter. Som sägs i planen (s 16) finns ett växande intresse för barnfamiljer att bosätta sig i kommunen. Denna grupp torde i stor omfattning efterfråga tomter för villabebyggelse. Något givet område för villabebyggelse är svårt att peka ut. Området öster om Hästhovsvägen och norr om GC-vägen mot Ekeby kan möjligen rymma ett 20-tal tomter. Ett område norr om Teknikbacken kan också övervägas. Nuvarande verksamheter på Skogsbacken kanske kan flyttas till lokaler som kommunen nyligen köpt vid Motionscentrum eller till andra lämpliga lokaler. I övrigt kan ett utredningsområde behöva ändras till ett utvecklingsområde. I första hand bör området vid Valstalund komma i fråga. Med hänsyn till tidsåtgången att ta fram en detaljplan och bygga ut gator och ledningar är frågan om områden för villabebyggelse brådskande.

Synpunkter på tätortsutvecklingen i Herrskogen. Se bifogade fil "Herrskogen med omnejd", som är ett utdrag ur Plankartan för Herrskogen, där tre områden markerats för hand! Synpunkterna nedan avser dessa tre områden.

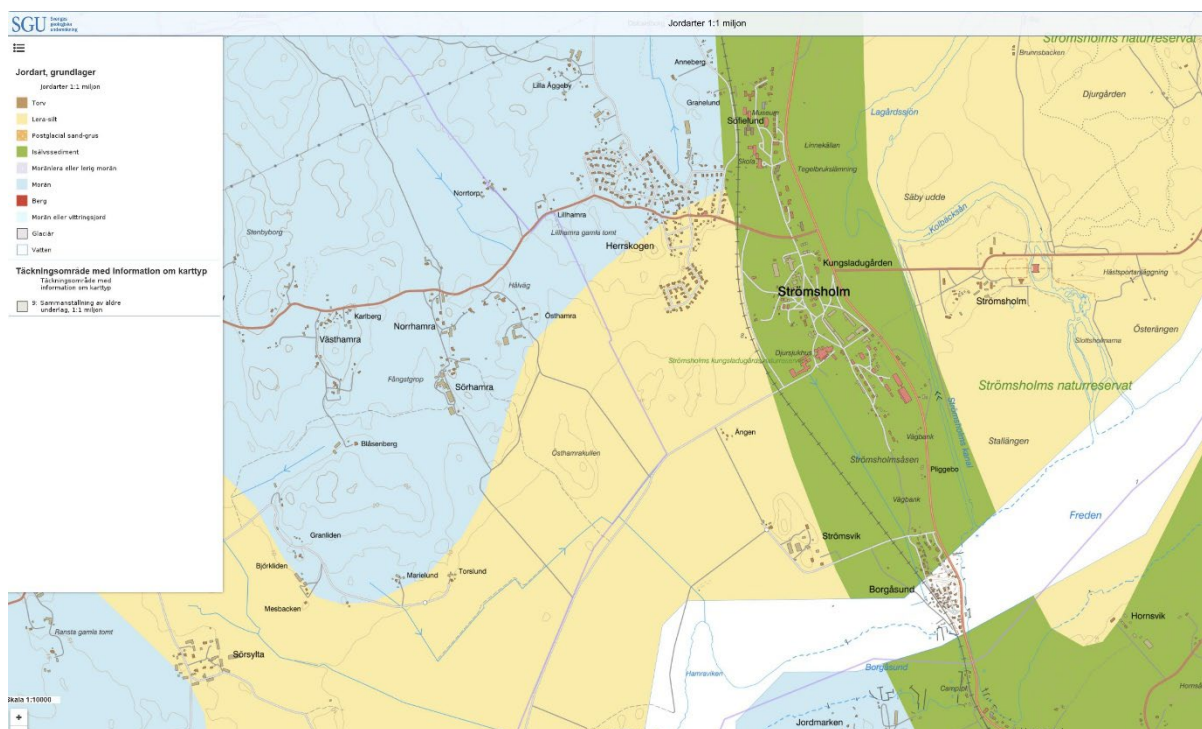

Område 1. Denna mark utgör idag en sammanhängande del av en bördig jordbruksmark, som fortsätter söder om Herrskogen. Se bifogade bild "Rappsodling på åkern mellan Lekvägen och järnvägen" från sommaren 2021, då man odlade raps här. Marken är en gammal Mälarbotten, d.v.s. här finns mycket djup lera. I väster angränsar åkern till en rad enplanshus, Lekvägen 11 – Lekvägen 19, byggda i slutet av 1970-talet. Vi bor i ett av dem. Eftersom lerans djup här är 8 – 11 m krävdes pålning under husen. Källare fick inte byggas. Endast enplanshus fick byggas för att inte göra så att husen på andra sidan gatan skulle upplevas som att ligga i en gryta. Område 1 angränsar i öster till järnvägen som går mellan Västerås och Eskilstuna. Eftersom högskolan i Västerås numera är ett universitet med säte i både Västerås och Eskilstuna går det förutom den tunga godstrafiken även många persontåg på sträckan för att täcka behovet av pendeltåg mellan orterna. Den tunga trafiken upplever vi som störande och högljudd om man är ute i trädgården eller har fönstren öppna, trots att vi har åkern mellan oss och järnvägen. Våra synpunkter för Område 1 är därför följande: - Bygg inga nya bostäder på detta område, eftersom den tunga och frekventa järnvägstrafiken stör. - Den djupa leran kräver pålning och ordentlig dränering vid byggnation, och endast enplanshus utan källare kan komma ifråga. - Området nordväst och väster om Herrskogen, i kartan benämnd Landsbygd, består av morän-mark, som är betydligt bättre och enklare att bygga hus och vägar på än lera. Använd denna mark i stället till nybyggnation i Herrskogen. Se bifogade bild "SGU karta". - Var rädd om vår åkermark. Låt Område 1 få förbli jordbruksmark!

Område 2. Hästar är Strömholms signum. Område 2 består idag av ett stort antal hagar, där hästar betar stora delar av året. Den hästnäring som alltså redan finns här måste bevaras, liksom hästarnas marker för bete och rekreation! Att bebygga detta område är att förstöra en del av Strömsholms själ, eftersom detta område är det första man lägger märke till när man närmar sig Herrskogen. Området bör alltså inte bebyggas alls.

Område 3. Detta område är en isolerad åker inne i Herrskogen. Marken här består av isälvssediment, d.v.s. naturgrus, sand mm. Den är betydligt lättare och bättre att bygga på än lera. Vid ev. byggnation ska man inte bygga bostäder nära järnvägen, utan möjligen längs Sofielundsvägen, och hörnet Sofielundsvägen/Herrskogsvägen. Dessa byggnader behöver smälta in i Herrskogens befintliga miljö genom att inte vara högre än de byggnader som finns idag, d.v.s. enplanshus, eller möjligen ett antal tvåplanshus (radhus) längs Sofielundsvägen.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och för ett gott samarbete med förvaltningar och bolag i framtagandet av samrådshandlingen.

Kommunen kan inte tillgodose Länsstyrelsens önskan om kompletteringar av listor med planeringshänsyn. Det finns en risk att listorna under respektive område uppfattas som fullständiga. Vissa sakfrågor måste alltid beaktas och okända uppgifter kan alltid komma fram i en planprocess.

Planen redogör för risker för översvämning, erosion och skred i kapitlet allmänna intressen. I det fall det finns kända risker i ett utvecklingsområde lyfts det i beskrivningen. I planens genomförandekapitel lyfts även vikten av att utreda klimatrisker vidare och ta fram förslag till åtgärder.

Kommunen håller med om att ledningsägare och andra aktörer för teknisk försörjning ska involveras i tidigt skede. Kommunen ser fram emot en fortsatt god dialog.

Kommunen håller med om att det är viktigt att säkerställa tillräcklig kapacitet för förskolor och skolor i utvecklingsområdena och kommer att fortsätta samarbeta med Barn- och utbildningsförvaltningen i detta.

Tillgänglighetsaspekten är viktig och kommunen kommer att fortsätta att arbeta för att skapa miljöer som är till för alla i samråd med förvaltningar och grupper med särskilda behov.

Kommunen delar uppfattning om att byggandet av bostäder i tätorternas centrum ger förutsättningar för levande tätorter och en trygg miljö, vilket gynnar företagandet och

särskilt handel-, restaurang- och hotellverksamhet. Detta tillsammans med att värna om centrumhandeln är en viktig aspekt för att bevara och stärka attraktionskraft och livskraft i tätorternas centrum.

Hans von Kranzows väg har ett fördelaktigt läge för boende nära kollektivtrafik och centrum och har därför föreslagits som utvecklingsområde för bostäder, trots att det finns vissa utmaningar på platsen. Inför granskning har området fogats samman med utvecklingen av Hallstahammar centrum för att tydliggöra vikten av mer bostäder i centrala lägen. I det fortsatta planeringsarbetet ska områdets utveckling med bostäder undersökas närmare och vägas mot allmänhetens tillgång till grönområdet.

Kommunen har gjort bedömningen att ett bredare bostadsutbud behövs. Då merparten av bostäderna i kommunen är villor har kommunen en strategi för bostadsförsörjning där fokus är på andra typer av småhus samt flerbostadshus. Anledningen är att det behövs en större rörlighet på bostadsmarknaden i kommunen där man kan välja bostad utifrån behov i livets alla skeden. När det finns fler alternativ kommer även villor att frigöras på marknaden. I dagsläget är en befintlig villa billigare att köpa jämfört med kostnaden för att bygga en ny i den lokala bostadsmarknaden. Villatomter finns tillgängligt i antagna detaljplaner och det finns även byggklara tomter i kommunen. Det är också möjligt att anpassa innehållet i föreslagna utvecklingsområden utifrån behoven som identifieras varje mandatperiod i arbetet med bostadsförsörjning fram till 2050.

Inom befintlig bebyggelse finns flera möjligheter att göra små kompletteringar, till exempel vid Hästhovsvägen. Området norr om Motionscentrum är flitigt besökt som närrekreation och kommunen har därför valt att prioritera förutsättningar för skogsbruk, naturmiljö och friluftsliv framför bebyggelseutveckling.

Strömsholm har inga utpekade utvecklingsområden i samrådshandlingen. I Strömsholm sker mindre tillägg inom befintlig bebyggelse enligt antagna planer. I kartan redovisas den sammanhållna bebyggelsen enligt SCB-s definition där även grönområden med mera ingår. På grund av Strömsholms historia och karaktär finns även områden för hagar och mindre åkrar inom detta. Den markanvändning som finns idag kommer att fortgå till dess markägaren föreslår något annat.

Inför granskning har Herrevad tagits bort och von Kranzows väg slagits ihop med Hallstahammars centrum. Samtliga typer av bebyggelseutveckling benämns som utvecklingsområden. I Strömsholm har delar av Oskarsborgsvägen, som i samrådshandlingen markerats som större by i plankartan, omformats till ett utvecklingsområde för Strömsholm.

Inför granskning har ställningstaganden som berör tätortsutveckling setts över. Punktlistorna har i samband med förkortning och förtydliganden i texten tagits bort och ställningstaganden görs i stället i löptext. I samband med detta har planeringshänsyn reviderats till att enbart omfatta frågor som är specifika för respektive område, och för samtliga utvecklingsområden har information om kulturmiljö, riskhänsyn, markföreningar samt dialog med ledningsägare lagts till.

Mark och vatten - Bebyggelseutveckling - Möjliga utredningsområden

Länsstyrelsen i Västmanland

Översiktsplanens listor med planeringshänsyn för respektive område bör enligt Länsstyrelsen utvecklas och kompletteras avseende kulturmiljövård. I avsnitten om omvandlingsområden och verksamhetsområden saknas kulturmiljöperspektivet helt.

Tekniska nämnden

Tekniska förvaltningen ställer sig även bakom de utvecklings- omvandlings- och omställningsområden som beskrivs.

Mälarenergi Elnät AB

Möjliga utredningsområden: Föreslår att rubriken ändras till "Framtida utredningsområde" för att stämma överens med figuren. För vissa av dessa områden krävs att elnätet behöver byggas ut med transformatorstation samt lågspänningsnät i området. Högspänningsnätet till området kan komma att behöva förstärkas i samband med exploateringen för att förse transformatorstationen med ström.

Privatpersoner

Vi motsätter oss allt intrång som anges i nya översiktsplanen (enligt nedan från er hemsida) på våra nedstående fastigheter. Fastighetsbeteckningar på våra marker: 1. Rallsta 17:1-8, 2. Åsby 1:9, 3. Kvalsta 3:2, 4. Rallsta 10:2, 5. Näs 1:27, 6. Rallsta 16:5.

Tätortsbebyggelse, möjliga utredningsområden: Som ett möjligt utredningsområde för bostadsbebyggelse efter 2050 pekas ut ett område norr om Agnesdal. I direkt anslutning till området finns huvudkontor och byggnader för Åsby lantbruk, som är kommunens största lantbruksföretag. Många byggnader är av kulturhistoriskt värde. Med hänsyn till störningar från jordbruksdriften bedöms området som olämpligt för bostadsbebyggelse om inte användningen av ekonomibyggnaderna avvecklas. Även om ett definitivt ställningstagande ligger några år fram i tiden är det olämpligt att peka ut ett sådant område. Det hämmar investeringar och utveckling av företaget. Kulturhistoriska skäl talar också emot förslaget. I stället bör övervägas att reservera området för lantbruksändamål. Ett område som i stället kan utredas för bostadsbebyggelse är norr om Bergslagsvägen 65. Området är inte så stort men läget bör vara attraktivt.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna

Kommunen noterar invändningarna mot att ta jordbruksmark i anspråk för utveckling av bebyggelse i Åsby, Rallsta med mera. Kommunen förstår att närheten till Åsby lantbruk och dess kulturhistoriskt värdefulla byggnader, störningar från jordbruksdriften, gör området olämpligt för bostadsbebyggelse.

Inför granskning har utredningsområdena Åsby-Agnesdal, Kolbäcks Vallby och Norra Västeråsvägen tagits bort i planförslaget. Två områden, Vänsta och Valstalund, har omformats till utvecklingsområden. Området kring Åsby har ändrats från tätortsbebyggelse till landsbygd för att värna om jordbruksnäringen och besöksnäringen. Utredningsområden på jordbruksmark som berör Åsby lantbruk i höjd med Nibble har reviderats till jordbruksmark. Utredningsområdet vid Åsby inklusive mark norr om Bergslagsvägen 65 har reviderats till landsbygd. Markanvändningen landsbygd hindrar inte att ny bebyggelse kan tillkomma. Här finns möjligheter att pröva ny bebyggelse utifrån platsens förutsättningar genom detaljplan, förhandsbesked eller bygglov.

Mark och vatten - Bebyggelseutveckling - Omvandlingsområden

Region Västmanland

Kommunen lyfter två omvandlingsområden där pågående industri och verksamheter anses ha begränsade utvecklingsmöjligheter och därmed kan pekas ut för eventuellt bostadsbebyggelse. Översiktsplanen bör belysa mobilitets- och trygghetsaspekten kring hur dessa platser utvecklas oavsett om de omvandlas eller inte. Dessa områden i anslutning till Nibbleskolan är i högsta grad blandade stråk, där tung trafik möter promenerande barn. Detta bör förslaget hantera i relation till gällande markanvändning och olika planers genomförande över tid.

Västerås stad

Fundera på om alla centralt belägna verksamhetsområden verkligen ska omvandlas till bostadsområden? Dessa är viktiga för att mindre icke störande verksamheter och bostadsnära arbetsplatser ska kunna utvecklas, allt kanske inte kan ligga ute vid Eriksberg.

Tekniska nämnden

Tekniska förvaltningen ställer sig även bakom de utvecklings- omvandlings- och omställningsområden som beskrivs.

Mälarenergi Elnät AB

Omvandlingsområden - Mälarenergi Elnät vill involveras tidigt i planeringsarbetet för samtliga områden. Skrivningen "ledningsägare ska involveras tidigt i planeringsarbetet." föreslås läggas till för Trädgårdsgatan och Nibbleplan. Trädgårdsgatan – Häradsvägen:

Beroende på hur nya området kommer se ut kan befintliga kablar behöva flyttas. Detta behöver utredas och tas hänsyn till under tidigt skede. Det finns idag effekt till området men beroende på antalet bostäder och verksamheter och dess effektbehov kan ytterligare åtgärder behövas. Nibbleplan: Beroende på hur det nya området kommer se ut kan befintliga kablar behöva flyttas. Detta behöver utredas och tas hänsyn till under tidigt skede. Det finns idag effekt till området men beroende på antalet bostäder och verksamheter och dess effektbehov kan ytterligare åtgärder behövas.

Sid 47: • Det bedöms finnas skyfallsproblematik uppströms omvandlingsområdet Trädgårdsgatan - Häradsvägen och kommunen bör ta hänsyn till detta om området ska förtätas.

Privatpersoner

Två områden väster om Häradsvägen pekas ut som omvandlingsområden. De används idag för industri och handel. Förslaget är förståeligt med hänsyn till läget i tätorten och de mindre lämpliga lägena i förhållande till omgivande bostadsbebyggelse, skolor mm. I större tätorter är det vanligt att omvandla liknande områden till bostadsområden. I sådana tätorter har emellertid efterfrågan och vad människor är beredda att betala i hyror eller för en tomt eller bostadsrätt varit väsentligt högre än de i Hallstahammar. Omvandlingen har därför kunnat ske utan förluster för kommunen eller byggherren. Ska föreslagna omvandlingar genomföras i Hallstahammar torde det endast kunna ske genom stora ekonomiska åtaganden från kommunen. Det är mycket tvivelaktigt om detta är försvarbart. Med hänsyn till den utdragna tiden till genomförandet finns vidare risk för att områdena förslummas och att de upplevs som otrygga under lång tid. Det är sant att flera företag saknar ytor för att expandera. Investeringar och utveckling kan dock många gånger ske inom befintliga ytor. Miljöskäl och cirkulär ekonomi talar för sådana lösningar. Om områdena pekas ut som omvandlingsområden kommer det att hämma investeringar och utveckling av företagen i området. Om de tvingas flytta är det inte säkert att de stannar i Hallstahammar. Sammanfattningsvis föreslås att områdena inte pekas ut som omvandlingsområden. Om det är acceptabelt med hänsyn till omgivningen bör dock enstaka tomter kunna användas för bostadsbebyggelse.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och för ett gott samarbete med förvaltningar och bolag i framtagandet av samrådshandlingen.

Mindre icke störande verksamheter och bostadsnära arbetsplatser kan utvecklas inom befintlig bebyggelse, där föreslagna omvandlingsområden Trädgårdsgatan-Häradsvägen och Nibbleplan ingår. Området kan upplevas som en otrygg barriär mellan skolan och centrum och har stor potential att utvecklas till en mer integrerad del av tätorten. Dock är det viktigt att bibehålla olika bostadsnära verksamheter i området som inte genererar tung trafik eller är störande för sin omgivning.

Inför granskning har förslaget med omvandlingsområden reviderats till ett utvecklingsområde Norra Nibbleområdet för blandad bebyggelse med både småindustri och bostäder där områdets möjligheter ska utredas vidare i samverkan med fastighetsägare.

Mark och vatten - Bebyggelseutveckling - Verksamheter

Länsstyrelsen i Västmanland

Översiktsplanens listor med planeringshänsyn för respektive område bör enligt Länsstyrelsen utvecklas och kompletteras avseende kulturmiljövård. I avsnitten om omvandlingsområden och verksamhetsområden saknas kulturmiljöperspektivet helt.

Tekniska nämnden

Principerna för både verksamheter och industri samt landsbygdsutveckling anser tekniska förvaltningen är logiska och relevanta, då att verksamheter och industrier ska samlokaliseras med större transportinfrastruktur för att minska buller och risker inne i tätorterna samt att ny bebyggelse på landsbygden endast ska tillåtas inom eller i direkt anslutning till befintliga bebyggelsegrupper med hänsyn till areella näringar, landskapsbilden och möjligheten att anordna vatten och avlopp. Tekniska förvaltningen ställer sig bakom all form av samutnyttjande som ger synergieffekter eller andra positiva värden.

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Översiktsplanen betonar närhet till arbete och service. Förvaltningen ser positivt på att skapa fler arbetstillfällen genom utvecklingen av verksamhetsområden och industrier. Det är viktigt att särskilda insatser görs för att inkludera arbetslösa och långtidsarbetslösa i dessa satsningar, genom utbildning och arbetsmarknadsprojekt som samverkar med näringslivet. Framtagandet av den nya översiktsplanen sker med olika temagrupper för dialog och synpunktsinhämtning. En grupp som förvaltningen ser skulle kunna bidra med ytterligare ett perspektiv är personer som lever i hemlöshet eller som är i behov av socialtjänsten hjälp vad gäller boende utifrån en strukturell hemlöshetssituation.

Mälarenergi Elnät AB

Verksamheter och industri - I texten står att både Östra Eriksberg och Södra Nibble kan kopplas på befintligt nät. Detta innebär inte att Mälarenergi Elnät inte behöver vara med i planeringen. Skrivningen "Ledningsägare ska involveras tidigt i planeringsarbetet." föreslås läggas till för Östra Eriksberg och Södra Nibble. Östra Eriksberg: Förstärkning

av elnätet till området pågår. Södra Nibble: Viss ombyggnation kommer behöva genomföras i nätet för nya kunder i området.

Mälarenergi Vatten

Sid 51: • Delar av de industriområden som planeras runt Eriksberg (Östra Eriksberg och södra Nibble) är inom båtnadsområde för markavvattningsföretag. Om man ska släppa dagvatten till dessa kommer det ställa stora krav på fördröjning. Är också en ganska omfattande och långdragen process för att ompröva företaget, om man till exempel skulle vilja anpassa någon del av företagets anläggning till följd av utformning av framtida industriområde.

Privatpersoner

Hej, Vi motsätter oss allt intrång som anges i nya översiktsplanen (enligt nedan från er hemsida) på våra nedstående fastigheter. Fastighetsbeteckningar på våra marker: 1. Rallsta 17:1-8, 2. Åsby 1:9, 3. Kvalsta 3:2, 4. Rallsta 10:2, 5. Näs 1:27, 6. Rallsta 16:5.

Utvecklingsområde av industri- och verksamheter på den vänstra sidan om Brånstaleden - området ligger för nära befintliga bostäder och kan vara bättre för att utveckla bostäder i stället.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och för ett gott samarbete med förvaltningar och bolag i framtagandet av samrådshandlingen.

Kommunen ser positivt på förvaltningens stöd för samutnyttjande som skapar synergieffekter, samt på ambitionen att utveckla verksamhetsområden som kan bidra till ökad sysselsättning. Kommunen uppmuntrar till förslaget att inkludera personer med erfarenhet av hemlöshet eller behov av socialtjänstens stöd i planeringsarbetet är värdefullt. Vi ser gärna att socialtjänsten stöttar i ett sådant arbete som kan bidra till en mer inkluderande planering och stärka den sociala hållbarheten i kommunen.

Inför granskning har en lokaliseringsutredning genomförts där avgränsningen av industri- och verksamhetsområden studeras vidare. Föreslagna verksamhetsområden har reviderats till sin omfattning för att ta hänsyn till befintlig bostadsbebyggelse, landskapsvärden och areella näringar.

Mark och vatten - Bebyggelseutveckling - Landsbygdsutveckling

Länsstyrelsen i Västmanland

När det gäller landsbygdsutveckling vill Länsstyrelsen poängtera vikten av att hänsyn tas till bebyggelsetraditioner på platsen. Hur bebyggelsen traditionellt sett har placerats i

landskapet och hur bebyggelsen har utformats bör beaktas. Länsstyrelsen anser att detta perspektiv bör ingå i översiktsplanens lokaliseringsprinciper för landsbygdsutveckling.

Region Västmanland

I förslaget framhåller kommunen en ambition att satsa på centrumutveckling genom samlokalisering av service och handel samt skapa trivsamma miljöer i både Hallstahammar och Kolbäck. Däremot saknas det skrivningar om behovet av kommersiell service för de mindre orterna i kommunen. Regionen ansvarar för att hantera stöd till lanthandlare, och det vore fördelaktigt om kommunen tydligt redogjorde för var det finns ett behov av kommersiell service i de mindre orterna.

Köpings kommun

I plankartan delas landsbygden huvudsakligen in i områden för ”Natur och friluftsliv”, arella näringarna ”Skogsbruk” eller ”Jordbruk”, samt ”Landsbygd”. Det är, om vi förstår planens intentioner rätt, enbart i områden klassade som Landsbygd som ny bebyggelse bör tillåtas.

Vi undrar hur områdena för Jordbruk har valts ut, om det är utifrån markens bördighet eller enligt principen att sammanhängande obebyggda områden bli klassade som Jordbruk medan områden med inslag av bebyggelse blir klassade om Landsbygd? Om den analysen görs över kommungränsen kanske andra mönster skulle framträda, som eventuellt ett potentiellt stråk för landsbygdsutveckling längs väg 609 – 613 – 614 mellan Berg och Kølsta. Ett annat stråk där vi ser potential till bebyggelseutveckling är Stenby – Norrhamra – Herrskogen. Om bebyggelseutveckling sker i stråk mellan större byar och tätorter (i sistnämnda fallet Munktorp-Strömsholm) ökar möjligheterna till någon slags kollektivtrafik i framtiden. Samlad bebyggelse i stråk kan minska kostnader för offentlig service, som skolskjutsar och hemtjänst, och anläggande av teknisk infrastruktur.

Mälarenergi Vatten

Sid 55: I stycket om att inte skapa för stora grupper av bebyggelse som hamnar för nära varandra eftersom det kan uppstå problem med enskilda lösningar för vatten och avlopp kan man förtydliga att större bebyggelsegrupper kan medföra att kommunalt ansvar för VA-försörjningen kan inträda vilket kan ge problem för kommunen som kanske måste bygga ut vatten och avlopp fast det inte var det kommunen hade tänkt sig. Vid planering av ytterligare bebyggelse i Berg behöver kapaciteten i det kommunala VA-ledningsnätet utredas.

Sid 57: Här står det att ny bebyggelse ska undvikas att placeras på höjdparter i landskapet. Mälarenergi Vatten vill påpeka att det utifrån ett skyfalls- och

översvämningsperspektiv är att föredra att bygga på höjder, vilket man historiskt sätt har gjort.

Räddningstjänsten Mälardalen, RTMD

Gällande tillkommande bebyggelse på landsbygden anges att ny bebyggelse på landsbygden ska lokaliseras inom eller i direkt anslutning befintlig bebyggelse. RTMD vill poängtera att utökade områden med bebyggelse på landsbygden kan innebära ett behov av brandvattenförsörjning via brandpost.

Lantbrukarnas Riksförbund i Kolbäck och Berg

LRF tycker att de intentioner som finns om att utveckla centrum i tätorterna är bra, generellt sett. Det kan motverka den utglesning av centrum och fokus på externhandel som blir alltmer vanlig. LRF anser dock att kommunen bör satsa ännu mer på landsbygden och att bygga upp noder på fler ställen och i fler riktningar. Nu ligger fokus nästan helt på de större orterna i det nordsydliga stråket. Detta är samtidigt områden som har problem med översvämnningar, skyfall, ras/skred/erosion, värme osv.

LRF tycker att principerna för bebyggelsens placering i landskapet är bra och vägledande. Likaså den generella principen om att värna jordbruksmark och det som framgår om bostäder och djurhållande anläggningar. Med en alltför ensidig formulering finns dock risken att bygglov nekas med hänvisning till att det handlar om en jordbruksfastighet. Småskalig, kompletterande bebyggelse kan vara viktig för att möjliggöra att fler generationer bor kvar på gården, att syskon kan driva gården ihop, att bostäder för anställda kan erbjudas eller att ett visst mått av kapital kan frigöras för att möjliggöra investeringar eller balansera upp resultaten. Indirekt kan denna typ av bebyggelse alltså bidra till en långsiktig livsmedelsproduktion.

En småskalig bebyggelseutveckling kommer inte att ta lika stora arealer jordbruksmark i anspråk på platsen. Kommunen kommer också vara föregångare i att styra utvecklingen åt ett håll och dämpar trycket på uppköp av jordbruksmark hos andra aktörer.

LRF föreslår att ÖP kompletteras med en planeringsprincip som förtydligar frågan om avstyckning av tomter och bygglov för en småskalig bebyggelseutveckling på lämplig mark inom jordbruksfastigheter. Denna kan sedan användas som stöd vid framtida bygglovshantering.

Principen bör möjliggöra för att tomter får avstyckas och bygglov kan ges för enstaka bostäder på jordbruksmark om det handlar om icke brukningsvärd mark eller om åtgärden är av ringa betydelse för jordbruket på brukningsenheten. Sådana bostäder ska inte bedömas på samma sätt som gällande avstånd till djurhållning.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och för ett gott samarbete med förvaltningar och bolag i framtagandet av samrådshandlingen.

Principer för placering i landskapet syftar till att bland annat ta hänsyn till bebyggelsetraditionen, utan att gå in på specifik utformning av enskilda byggnader eller bebyggelsemiljöer. Principen om höjdparter handlar inte om att bygga på olämplig låglänt mark utan att värna om landskapets naturformer och byggnadstradition. Bebyggelse ska alltid placeras på mark som är lämplig ur flera aspekter. Byggnader som placeras på toppen av en höjd ger intryck av att vara viktiga samhällsfunktioner, till exempel skolor, kyrkor, utsiktstorn eller liknande. Därför bör sådan placering undvikas för annan typ av bebyggelse som traditionellt inte har denna betydelse.

Underlagsrapporten Inventering av jordbruksmark i Hallstahammars kommun, 2022, har utgjort underlag för översiktsplanens inriktning för areella näringar och avgränsning av brukningsvärd jordbruksmark i plankartan. Utvecklingen av bebyggelse på landsbygd har tagit hänsyn till Köpings gällande översiktsplan. Det finns inget hinder för bebyggelseutveckling mellan Herrskogen och Stenby utifrån förutsättningarna för bebyggelse på landsbygd enligt översiktsplanens ställningstagande. Bebyggelseutveckling på landsbygden mellan Berg och Kölsta ska i första hand lokaliseras till befintlig bebyggelse i Berg, för att värna om brukningsvärd jordbruksmark. Genom att samla bebyggelsen i större kluster skapas också bättre underlag för nya kollektivtrafiknoder på landsbygden. Kommunen välkomnar en intention från Köping med en större bebyggelseutveckling i Kölsta som ger möjligheter till bättre kollektivtrafikförsörjning på landsbygden mellan Hallstahammar och Köping.

Det finns tre tätorter som har förutsättningar för service och handel, där merparten av kommunens invånare bor. Det finns utöver dessa ett antal småorter enligt SCB:s kategorisering samt några större byar på landsbygden: Sörstafors, Borgåsund, Berg, Svedvi och Mölntorp. Plankartan redogör för tätorterna, småorterna och större byar på landsbygden.

Översiktsplanens inriktning är att utveckla centrumfunktioner på de platser som kan bibehålla en varaktig service för boende både på landsbygden och i tätorterna. Bebyggelsen längs 252 försörjs via kollektivtrafik från Borgåsund i söder till Hallstahammar i norr för att möjliggöra en god tillgång på service och bibehålla underlaget för centrumhandeln. Det finns inget som hindrar utvecklingen av kommersiell service vid behov utanför tätorternas centrum med undantag för storskalig handel i Eriksberg, där kommunen tagit ställning mot handelsetablering till förmån för en bibehållen centrumhandel.

Planen satsar på att bygga vidare på de strukturer som finns och de gjorda investeringar som följer av det, i till exempel kommunalt vatten och avlopp och möjligheten till kollektivtrafik. En stor andel av landsbygden i kommunen utgörs av värdefull jordbruksmark där kommunen inte vill bygga upp nya noder som även innebär behov av investering i kommunalt vatten och avlopp med mera.

Bebyggelseutvecklingen på landsbygden förväntas generellt bli småskalig och utgör en låg andel av kommunens totala befolkningsutveckling. Det finns flera skäl till att samla bebyggelsen, bland annat stärka förutsättningar för jordbruksnäringen och öka underlaget för service och kollektivtrafik. Utveckling av sammanhållen bebyggelse på landsbygden kan på längre sikt innebära ett krav på anslutning till kommunalt vatten och avlopp. I samband med lovgivning ska detta undersökas närmare och en bedömning behöver göras om ytterligare bebyggelse kan tillåtas.

Översiktsplanen förhindrar inte möjligheten att komplettera bebyggelsen inom en jordbruksverksamhet, men lokalisering av bostadsbebyggelse kommer att bedömas utifrån gällande lagstiftning. Kommunen har inte mandat att ändra på reglerna för lokalisering av bostäder nära djurhållning då detta regleras i plan- och bygglagen och i miljöbalken.

De områden som idag har anslutning till kommunalt vatten och avlopp ingår i kommunens planering för utveckling av teknisk försörjning, bland annat Berg. Brandvattenförsörjning ska generellt undersökas i samband med planering eller lovgivning. Brandposter kan utvecklas där det finns kommunalt vatten och avlopp i dialog med Mälarenergi Vatten.

Inför granskning har inriktningen för landsbygdsutveckling kompletterats med hänsyn till byggnadstraditionen. Principen att inte placera byggnader på höjderna i landskapet har förtydligats. Inriktningen för bebyggelse på landsbygden har förtydligats.

Mark och vatten - Bebyggelseutveckling - Ställningstagande

Tekniska nämnden

Översiktsplanen kommer med ställningstaganden eller vägledning inom flertalet områden som ska förhållas till vid utvecklingen av kommunen. Dessa ger en bild av en samhällsutveckling som tar hänsyn till natur, människa, olika typer av bebyggelse och mark, hållbarhet utifrån olika perspektiv och klimatförändringar. Tekniska förvaltningen ställer sig positivt till detta.

Tekniska förvaltningen upplever översiktsplanen som både relevant, med sammanhållen och tydlig riktning och samtidigt utmanande. Ställningstaganden som görs kommer i många fall med en förväntan på utveckling.

Mälarenergi Elnät AB

Ställningstagande - Saknar information om teknisk infrastruktur. För att få en fungerande elförsörjning krävs att elnätet får ta plats (tätort) och att nyetableringar sker i närhet av befintligt elnät (landsbygd). Effektbehovet varierar stort för olika typer av industrier och verksamheter och för en effektiv användning av elnätet är placeringen av industrier och verksamheter med stort effektbehov av stor vikt.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och för ett gott samarbete med förvaltningar och bolag i framtagandet av samrådshandlingen.

Översiktsplanen syftar i stort till att skapa förväntningar på utveckling. Ställningstaganden talar om under vilka förutsättningar som utveckling kan ske. Ställningstaganden kring teknisk infrastruktur finns även i avsnittet om teknisk försörjning.

Bebyggelseutveckling i tätort sker genom detaljplanering där det finns goda möjligheter att undersöka behov och lösningar för en fungerande elförsörjning. Bebyggelseutveckling på landsbygden ska enligt planens inriktning ske i anslutning till befintlig bebyggelse där det bör finnas befintliga elnät.

Kommunen har ingen möjlighet att styra vilka etableringar som är lämpliga på olika platser i översiktsplanen, detta hanteras i efterföljande processer. Dock bör förutsättningar kopplat till effektbehov lyftas i planen.

Inför granskning har texterna strukturerats om och kortats ned samt listorna med ställningstaganden tagits bort. Kommunens ställningstagande redovisas i stället i löptext under principer och förslag till utveckling.

Mark och vatten – Natur, grönområden, vatten

Länsstyrelsen i Västmanland

Kulturmiljövärden och naturmiljövärden

Länsstyrelsen anser att kommunen i översiktsplanen bör lyfta in kulturmiljövärdena i relation till grön- och blåstrukturen. Dessa värden går hand i hand och är beroende av varandra. Exempelvis har trädalléer samt äldre trädgårdar och parker arkitektoniska och kulturhistoriska värden som en del av en miljö men de utgör också ett grönt kulturarv.

Grön infrastruktur

Länsstyrelsen ser positivt på kommunens ställningstaganden avseende natur och grönområden. Det är särskilt positivt att 3-30-300-principen lyfts med hänvisning till grönstrukturplanen. För att i ett tidigt planeringsskede beakta brister i eller avsaknad av grönstruktur rekommenderar Länsstyrelsen att kommunen i översiktsplanen inkluderar en kartläggning avseende grönstruktur. En sådan kartläggning ger kommunen en helhetsbild som kan ligga till grund för den planeringshänsyn som redogörs för i översiktsplanen samt översiktsplanens ställningstaganden om utveckling av grönstruktur. Kommunen kan även använda sig av 3-30-300-principen för att visa på var det finns brister i grönstrukturen. Att belysa var det finns brister i kontakten mellan olika grönområden är också viktigt i detta sammanhang.

Inför fortsatt arbete med översiktsplanen vill Länsstyrelsen rekommendera kommunen att ta del av Naturvårdsverkets och Boverkets gemensamma vägledning om grönplanering³. En del av vägledningen fokuserar på kartläggning av grönstruktur som ett underlag till översiktsplaner.

Länsstyrelsen vill också påtala vikten av att inkludera grönstruktur i planeringen av verksamhetsområden. Att arbeta med grönstruktur i denna typ av områden kan med fördel samordnas med dagvattenhanteringen. Länsstyrelsen anser att detta perspektiv bör belysas i översiktsplanen inför efterföljande detaljplanering.

Grönstrukturplan

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunens arbete med grönstrukturplanen pågår parallellt med framtagandet av översiktsplanen. För att stärka kopplingen mellan dessa planer anser Länsstyrelsen att grönstrukturplanens mål och strategier på ett tydligare sätt bör inarbetas i översiktsplanen, dess ställningstaganden och genomförandekapitlet.

Underlag

Länsstyrelsen vill upplysa kommunen om den trädinventering som har genomförts efter Strömsholms kanal. Underlaget finns än så länge endast internt hos Länsstyrelsen men ska publiceras i planeringskatalogen så småningom. Kontakta Länsstyrelsen för mer information.

Moderaterna i Hallstahammar

I en översiktsplan kommer det att finnas målkonflikter när olika intressen ställs mot varandra. Vi anser inte att nuvarande förslag har hittat en bra balans. Det gäller främst i kapitlen Mark- och vattenanvändning - Natur, grönområden, vatten och areella näringar samt Allmänna intressen. Balansen saknas kopplat till äganderätten. Äganderätten är grundlagsskyddad i Sverige och utgör en viktig princip för rättsstaten såväl som samhällsbyggnad- och utveckling. Dialog och nära samverkan med exempelvis mark-, skogs- och fastighetsägare om det offentliga intresset i exempelvis friluftsliv och markanvändning är vägen framåt men en översiktsplan måste respektera och bejaka äganderätten. För att ta mark- och skogsägare som exempel är den stora merparten av god förvaltartradition som brukar skog och mark på ett klokt sätt som både ser till nuvarande och framtida generationer. Översiktsplanen behöver revideras utifrån denna aspekt.

Tekniska nämnden

Ambitionen i översiktsplanen är att gröna samband ska bibehållas och utvecklas inom tätorterna, att ny bebyggelse och exploatering inte ska bryta viktiga gröna stråk och minska dess värden ut ett ekologiskt och socialt perspektiv. 3 - 30 - 300 principen ska användas vid utveckling av tätorterna, se grönstrukturplanen. Grön infrastruktur och

ekosystemtjänster ska även hanteras som betydelsefulla värden vid utveckling av tätorterna. Detta anser tekniska förvaltningen är en hög ambitionsnivå som kommer krävas omställning på flera plan.

Principer för tätortsutvecklingen går i linje med riktningen för planen, bland annat att varsamt planera för nybebyggelse och att en sådan ska ta hänsyn till befintliga samband, ska förstärka viktiga stråk, motverka barriärer, bevara det gröna och skapa strategier för att hantera klimatförändringar och kriser. Här menar tekniska förvaltningen att det är viktigt att flera instanser i kommunen är delaktig i utvecklingen för att säkerställa att alla intressen representeras. Till exempel upplever tekniska förvaltningen att gröna värden idag prioriteras bort.

Privatpersoner

Bygg odlingslotter i Kolbäck, det finns bara i Hallstahammar och där är redan alla uthyrda.

Önskar att det fanns ett motionsspår i Kolbäck från Discgolfbanan, norrut upp mot Sörstafors och sedan ner igen längs med ån mot förskolan. Förstår att det kanske är bättre att investera pengar i det befintliga motionsspåret först och främst, men det vore även väldigt bra för Kolbäck med detta motionsspår.

Önskar fler grillplatser i naturmiljöerna. De få som finns blir lätt upptagna och ligger ofta inom tätorten. Det finns så mycket plats längsmed Kolbäcksån, men knappt någon grillplats, och om det finns så känner jag inte till dem. Vore bra att märka ut mer sådant på kommunkartan, eller nånn annanstans lättillgängligt. Man vill kunna ta sig ut och grilla efter jobbet en vardagskväll och ha lite trevligt. Det behöver kännas säkert så det inte skapar en skogsbrand, men vara lagom lättillgängligt med bil eller cykel, kanske med upp till 200m promenad för att ta sig till grillplatserna. Och då hellre ett par stycken enkla, än en påkostad där det alltid är fullt när man vill komma och grilla. De flesta av oss vill ju gärna grilla för oss själva, inte ihop med andra okända människor.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och för ett gott samarbete med förvaltningar och bolag i framtagandet av samrådshandlingen.

Kommunen tackar för informationen om trädinventering och ser fram emot att ta del av materialet.

Samrådshandlingen nämner 3-30-300 principen som en riktlinje för utveckling av grönytor och parker inom tätorterna. En kartläggning av kommunens grönstruktur gjordes inom ramen för grönstrukturplanen och som användes för identifiering av parker och naturområden i samrådshandlingen. Detta speglas i den principskiss som finns i handlingen. Både översiktsplanen och grönstrukturplanen ska ligga till grund för

kommunens fortsatta arbete genom till exempel parkplan, skötselplaner och klimatanpassningsåtgärder.

Verksamhetsområden ingår i tätortsutvecklingen där samrådshandlingen lyfter vikten av att bibehålla och utveckla grönområden.

Äganderätten kopplat till mark med skogsbruk och den grundlagsskyddade allemansrätten som ger människor möjlighet till friluftsliv och rekreation utgör inte en målkonflikt. I planen lyfts skogsmark fram som har ett uttalat intresse även för allemansrätten. Eftersom översiktsplanen är vägledande finns det inget anspråk på äganderätten gällande skogsmark. Planen stärker däremot skogsbruk och jordbruk som areella näringar enligt 3 kap 4 § miljöbalken i relation till exploateringsintresset så att marken har förutsättningar för att fortsätta brukas på ett klokt sätt även i framtiden.

Det gröna värdet som idag prioriteras bort är en av anledningarna till att översiktsplanen har en hög ambition kring gröna samband, grön infrastruktur och ekosystemtjänster. Samordning har också skett med arbetet med grönstrukturplanen. Genom att lyfta det gröna i översiktsplanen hoppas kommunen att värdet i gröna miljöer kommer längre upp på agendan i fortsatt utveckling av tätorterna.

Utveckling av odlingslotter, motionsspår och grillplatser är bra idéer men hanteras inte i en översiktsplan. Dessa förslag skickas vidare till den förvaltning som berörs för fortsatt hantering.

Inför granskning har den befintliga kartläggningen av grönstruktur använts. Syftet är att identifiera fler grönområden i översiktsplanen. Dessa kan bidra till att ge boende max 300 meter till närmaste grönområde. De har också potential att uppfylla andra inriktningar för det gröna, till exempel gröna mötesplatser, klimatanpassning och skolskogar. Dessa områden har lagts in i plankartan. Andra områden som finns i kartläggningen har lyfts fram i plankartan som grönstråk med syftet att bibehålla ekologiska samband och hög krontäckningsgrad för klimatanpassning. Inför granskning har även ett större grönområde samt ett blåstråk identifierats i verksamhetsområdet Östra Eriksberg som redovisas i plankartan. Kulturmiljövärdena i relation till grön- och blåstrukturen har lyfts fram genom beskrivningen av kulturella ekosystemtjänster.

Mark och vatten – Areella näringar

Länsstyrelsen i Västmanland

Jordbruksmark

Länsstyrelsen ser positivt på kommunens ställningstaganden och motiveringar avseende anspråktagande av jordbruksmark. För utvecklingsområdena Näs och Östra Herrevad har det dock inte genomförts några lokaliseringsutredningar vilket innebär att alternativa lokaliseringar inte har utretts. Länsstyrelsen anser att alternativa lokaliseringar bör utredas inom ramen för översiktsplanen och inte skjutas fram till efterföljande

detaljplanering. Kommunen uppger att lokaliseringsutredningar för utredningsområdena inte har genomförts eftersom det är osannolikt att dessa kommer att ianspråktagas inom planperioden. Länsstyrelsen ställer sig frågande till kommunens ordval. Om planläggning kommer att ske inom planperioden anser Länsstyrelsen att lokaliseringen bör utredas inom arbetet med översiktsplanen.

Totalförsvar

Länsstyrelsen anser också att kommunens underlag, resonemang och ställningstaganden avseende ianspråktagande av jordbruksmark saknar ett totalförsvars- och försörjningsperspektiv. En av grundprinciperna för samhällets krisberedskap är att en kris ska hanteras där den inträffar och av dem som är närmast berörda och ansvariga. Kommunerna har på så sätt en viktig roll i beredskapsarbetet när det gäller livsmedelsförsörjning och Länsstyrelsen anser därför att ett sådant perspektiv ska inarbetas i översiktsplanens texter avseende jordbruksmark.

Lantbrukarnas Riksförbund i Kolbäck och Berg

Utgångspunkten för kommunen bör vara att kraftigt begränsa sitt eget uppköp av och planering på jordbruksmark. ÖP beskriver att förutsättningarna för att bevara jordbruk bli bättre med nu gällande plan, men i nästan samtliga fall utgörs dock de föreslagna ytorna av just jordbruksmark. Genom att ta i anspråk jordbruksmark i anslutning till tätorterna flyttas ortgränsen hela tiden utåt och ny jordbruksmark riskerar att tas i anspråk med samma typ av argument i framtida översiktsplaner.

LRF anser att kommunen bör ha en högre ambition i sitt arbete och aktivt styra bort planering från jordbruksmark och bryta trenden i tätorternas utveckling. LRF instämmer inte i att alternativ placering saknas och kommunens argumentation faller därmed. Större exploatering bör styras till annan mark än jordbruksmark.

Privatpersoner

Vi motsätter oss samrådshandlingens utpekande av jordbruksmarken vid Herrevad som utvecklingsområde. Vi har för avsikt att bruka jordbruksmarken på lång sikt. Vi ställer oss också frågande till varför marken i samrådshandlingen pekas ut som utvecklingsområde utan att alls ha nämnts i gällande översiktsplan, samtidigt som jordbruksmark vid Vallby, utpekad som framtida utredningsområde i gällande översiktsplan behåller denna bedömning i samrådshandlingen. Vi ser inte heller att de tekniska förutsättningarna förändrats i Herrevad eller att de skiljer sig avsevärt mot de två utpekade framtida utredningsområdena på jordbruksmark. Vi anser i första hand att utpekandet av utvecklingsområde på jordbruksmarken vid Herrevad ska tas bort, i andra hand att jordbruksmarken får samma status som de andra privatägda jordbruksmarkerna i Kolbäck, vid Vänsta och Vallby, dvs framtida utredningsområde. Att jordbruksmarken

vid Kyrkbyn är utpekade som utvecklingsområde är rimligt eftersom det dels ägs av Hallstahammars kommun, dels har ett politiskt beslutat planprogram.

Vi fick idag information av en tidigare anställd på Hallstahammars kommun om er nya översiktsplan som vi ej tidigare tagit del? Vi läste på er hemsida i ett dokument med över 170 sidor och vi såklart synpunkter på denna översiktsplan och motsätter oss samtliga intrång på våra brukbara marker med fastighetsbeteckningar Rallsta 17:1-8, Åsby 1:9, Kvalsta 3:2, Rallsta 10:2, Näs 1:27, Rallsta 16:5. Varför har vi inte fått följande information till oss brevlades? Att vi själva ska behöva läsa i tidningar och på er hemsida vad som föreslås komma på våra marker känns orimligt.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna.

Kommunen har tagit ett beslut om en restriktiv hållning till byggande på brukningsvärd jordbruksmark. Brukningsvärd jordbruksmark har utretts och sammanställs i underlagsrapporten Inventering av jordbruksmark i Hallstahammars kommun, 2022. Utredningen syftar till att inventera och klassificera nuvarande jordbruksmark som ett underlag för att kunna göra bedömningar och avvägningar i enlighet med lagstiftningens intentioner.

Under arbetet med översiktsplanen har flera avvägningar gjorts mellan behovet att tillhandahålla bostäder och andra allmänna intressen. Den huvudsakliga inriktningen är att samla bebyggelse till tätorterna och till större bebyggelsegrupper på landsbygden, för att värna om jordbruksmark, skogsbruk, rekreationsintressen och naturvärden. Andra intressen som kommunalt vatten och avlopp eller möjligheten till kollektivtrafik har också utgjort underlag för avvägningen. Planen har som övergripande inriktning att komplettera bebyggelsen inom tätortsgränsen och på redan ianspråktagen mark i första hand.

Kommunen planerar för en utveckling med beredskap för en längre och ett högre utvecklingstakt. För att kunna ta höjd för en högre utvecklingstakt behöver mark i anslutning till tätorterna tas i anspråk för att samtidigt värna om tätorternas grönstruktur, småskaliga karaktär osv. Utifrån dessa bedömningar föreslås bebyggelse på jordbruksmark som utredningsområden. Herrevad ligger inom befintlig tätort med utbyggd infrastruktur och har mindre omfattning, därför ansågs det området lämpligt för utveckling.

Inför granskning har bebyggelse på jordbruksmark minskats med hänsyn till inkomna synpunkter. Herrevad och Vallby tas bort som utvecklingsområden. De områden som kvarstår är redan påbörjade planärenden i Näs och Kyrkbyn samt områden med utbyggd infrastruktur som delvis ligger inom befintlig bebyggelse och som på sikt kan ingå i planberedskapen för en högre utvecklingstakt. En lokaliseringsbedömning för bebyggelse på jordbruksmark har tagits fram för de områden som kvarstår i planförslaget.

Mark och vatten – Transportinfrastruktur - Gång- och cykeltrafik

Trafikverket (bilaga 1)

I översiktsplanen nämns viktiga utvecklingslänkar och utredningsområden för att skapa ett sammanhängande cykelvägnät i kommunen. Flera av de utpekade stråken går längs statliga vägar. Trafikverket vill upplysa om att gång- och cykelvägar längs den statliga infrastrukturen finansieras via länstransportplanen och/eller kommunen. Vid kommunal medfinansiering behöver åtgärden prioriteras av både kommunen och Region Västmanland för att åtgärden ska genomföras. Regionala gång- och cykelvägar som planeras utmed statlig väg kräver generellt en vägplan, som även den ska finansieras av länstransportplanen. Om en gång- och cykelväg placeras utanför vägområdet kan åtgärden lösas genom plan- och bygglagen, d.v.s. det behövs ingen process enligt väglagen.

Region Västmanland

Kommunen lyfter utvecklingsfokus kring framkomlighet för gående, tex. med eget avsatt utrymme på gatan. Här kan det med fördel adderas kring ett tydligt säkerhets- och framkomlighetsperspektiv vid korsningar och möten mellan olika trafikslag – där gångtrafikanternas säkerhet prioriteras och förtydligas.

I avsnittet om cykeltrafik framgår att huvudcykelstråk och kollektivtrafik ska vara centrala i utvecklingen av tätorterna Hallstahammar och Kolbäck, något som regionen välkomnar och passar på att lyfta möjligheterna som finns att söka statlig medfinansiering för cykelåtgärder på det kommunala vägnätet.

Regionen ser positivt på att kapitlet Cykeltrafik lyfter fram kombinationsresor, såsom säkra cykelparkeringar vid hållplatser. Ett annat förslag är att undersöka möjligheterna med anropsstyrd trafik för att underlätta för invånare i mer glesbebyggda områden att nå linjebaserad kollektivtrafik. Tätare och mer sammanhållen bebyggelse skapar också ett bättre resenärsunderlag för kollektivtrafiken.

Västerås Stad

Det är positivt med det tydliga fokuset på hållbar mobilitet med särskilt fokus för gångtrafikanter men varför skiljer sig radien åt mellan Kolbäck och Hallstahammar? Detta kan med fördel ändras i planen alternativt motiveras varför.

Tekniska nämnden

Kopplat till trafik och då både gång- och cykeltrafik, kollektivtrafik och fordonstrafik ställer sig tekniska förvaltningen positivt till att dessa bidrar till att främja både social

och naturmässig utveckling. Översiktsplanen lyfter bland annat trygghet för gående och cyklister i form av tydligare separation från annan trafik, att kommunen ska ta fram en gång- och cykelplan och att Biltrafik ska ha en underordnad prioritet i områden med starka gång- och cykelstråk och/eller möjlighet till kollektivtrafik.

Moderaterna i Hallstahammar

Vi stödjer målsättningarna om att underlätta för gång och cykel samt kollektivtrafik. De tänkta utvecklingssträckorna för cykelvägar är bra.

Vi i Hallsta

Att öka tillgängligheten inom kommunen med cykel- och gångvägar samt utvecklad kollektivtrafik ser föreningen också positivt på. För besöksnäringen är det av betydelse att kollektivtrafiken får ökad turtäthet även på helger.

Boende i Hallstahammar kommer till stor del att pendla till sina arbeten då många arbetsplatser ligger utanför kommunen. Utan cykelväg till Västerås och exempelvis Köping uppmuntrar man inte till cykelpendling. Det är rimliga pendlingsavstånd med cykel. Vägarna är smala och trafikerade. Finns då ingen cykelbana blir det lätt att ta bilen i stället och därmed använda den inom kommunen för ärenden i anslutning till resan till och från arbetsplatsen. Kommunen blir också mer tillgänglig för besökande från orter utanför kommunen som lätt kan ta sig till Hallstahammar med cykel för dagsutflykter. Likaså bör det finnas en cykelbana längs Hallstavägen som binder ihop Kolbäck och Hallstahammar även från det hållet. För folkhälsan och miljön bör man ha det med i en Översiktsplan.

Privatpersoner

Kopplat till korsningarna Sörkvarnsvägen/väg 252 och vägen ut mot berg så behövs en bättre cykelväg. Det upplevs väldigt otryggt för såväl vuxna som barn idag. Det är önskvärt med en cykelväg hela vägen ut till Berg eftersom det går mycket tung trafik på vägen ut till berg och de tvingas gå eller cykla i vägrenen på en smal väg. Men högsta prio är möjligheten att säkert ta sig med gång- och cykel. över mot Hallstahammar.

Önskvärt med att huvudled för cykel även ut mot Vänsta i Kolbäck. Folk kör väldigt snabbt på både Köpingsvägen och Vänstavägen

Bygg en Gång- och cykelväg på gamla E18 mot Västerås.

Cykelväg till väg 66 från Strömsholms slott (troligen till väg 56)

Önskar cykelväg mellan Eriksberg-Kolbäck.

Det är bra med förslag om cykelväg hela vägen ner till Borgåsund i översiktsplanen.

Viktigt att bygga ut Gång- och cykelväg mellan Kolbäck och Eriksberg

Positiv till bron över Herrevadsbro i Kyrkbyn, också bra med en lekpark där.

Cykelväg mellan Kolbäck och Eriksberg behövs

Det är bra med en gång- och cykelbro över Herrevadsbro mot Kyrkbyn

GC-väg mellan Kolbäck och Eriksberg är bra

Gång- och cykeltrafik: Målen för gång- och cykeltrafiken är utmärkt. En gång- och cykelväg mellan Kolbäck och Eriksberg bör prioriteras med hänsyn till utvecklingen av Eriksbergsområdet (saknas i planen). Vikten av en genomtänkt detaljutformning bör understrykas, tex vad som sägs om tydligare och genare struktur, barriärer mm. Som avskräckande exempel kan nämnas avsaknaden av gång- och cykelförbindelse mellan Tjädervägen och Lövsångarvägen i Hallstahammar.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och de positiva orden, samt för ett gott samarbete med förvaltningar och bolag i framtagandet av samrådshandlingen.

I samrådshandlingen föreslås ett nytt cykelstråk mellan Kolbäck och Eriksberg. Detta redovisas i kartan i planförslaget.

Regionala cykelstråk förutsätter en samverkan med Trafikverket och Regionen samt berörda kommuner. Det behöver också prioriteras i länstransportplanen för finansiering. Gällande länstransportplan har inte prioriterat regionala cykelvägar. I ett länsperspektiv satsar man i stället på kollektivtrafik för pendling mellan kommunerna. Frågan skickas vidare till berörd förvaltning för fortsatt hantering.

Utvecklingen av cykelstråk inom kommunen kan ske med kommunal finansiering, där samverkan ska ske med Trafikverket om cykelbanan behöver förläggas inom vägområdet. Kommunen välkomnar möjligheten till statlig medfinansiering inom det kommunala vägnätet. Förslagen om cykelstråk till Berg, längs gamla E18 och på väg 56 mot väg 66 är sträckor som behöver utredas närmare i samverkan med Trafikverket. Förslagen skickas vidare till berörd förvaltning för fortsatt hantering,

Anropsstyrd trafik som alternativ till cykeltrafik inom tätorten finns under vissa tider måndag-lördag för resor i Hallstahammar, Kolbäck, Mölntorp, Strömsholm, Herrskogen och Borgåsund. Linje 120 och Servicelinjen kompletterar trafiken inom kommunen.

Översiktsplanen redogör för övergripande inriktning och huvudstråk kopplat till gång och cykeltrafiken. Detaljer kring utformningen av separerade säkra och trygga stråk hanteras i kommande processer, till exempel i en trafik- och mobilitetsplan.

Huvudcykelstråk till Vänsta finns som separerad gång- och cykelbana längs Köpingsvägen fram till korsningen med Vänstavägen. Förslaget att utreda fler trygga

och säkra stråk för gång och cykel i Vänsta, mellan Tjädervägen och Lövsångarvägen samt till Borgåsund skickas vidare till berörd förvaltning för fortsatt hantering.

Inför granskning har cykelstråken reviderats och konkretiserats.

Mark och vatten – Transportinfrastruktur – Kollektivtrafik och järnväg

Trafikverket (bilaga 1)

Hallstahammars kommuns inriktning för kollektivtrafiken till år 2050 är att skapa starka kollektivtrafikstråk med noder som utgör bytespunkter mellan trafikslagen. Kommunen föreslår olika möjligheter för att utveckla kollektiva färdmedel och förbättra stations- och hållplatsmiljöer vilket Trafikverket ser positivt på. Det är av stor vikt att möjliggöra för en god kollektivtrafik och att kommunen i samråd med Region Västmanland ser över områden där kollektivtrafiken är bristande.

Längs järnvägen bör generellt ingen ny bebyggelse tillåtas inom 30 meter från närmsta spårmitt. Skyddsavståndet syftar till att skydda bebyggelse från urspärning av tåg och ger utrymme vid eventuella räddningsinsatser om det skulle ske en olycka. Avståndet möjliggör även att en viss utveckling av järnvägsanläggningen kan ske.

Skyddsavståndet ska inte enbart tillämpas vid nybyggnation, utan även ligga till grund för bedömning om lämplig verksamhet vid ändrad användning av befintlig bebyggelse. Inom detta avstånd är det också svårt att utan skyddsåtgärder klara gällande riktvärden för trafikbuller och uppnå en godtagbar risksituation.

Region Västmanland

I avsnittet Mark och vatten, under delkapitlet Kollektivtrafik, betonas att invånarnas tillgång till kollektivtrafik bör prioriteras över potentiella tidsvinster inom det regionala nätet. Det regionala nätets huvudsakliga uppgift är att binda samman kommunernas centralorter. För att kollektivtrafiken ska vara konkurrenskraftig krävs åtgärder som förbättrar både effektiviteten och framkomligheten. Regionen ser en potentiell konflikt mellan att göra linjebaserad regional kollektivtrafik tillgänglig lokalt som förslaget beskriver och samtidigt behålla effektiviteten och konkurrenskraften.

Regionen ser även positivt på att kollektivtrafiknoderna i översiktsplan 2050 stärks vid befintliga järnvägsstationer, eftersom tågen knyter samman Hallstahammars kommun med övriga länet och Mälardalen. För att förbättra resandet bör tåg- och bussresor samordnas med goda bytesmöjligheter, och det bör finnas cykelgarage vid järnvägsstationerna. Därför är det positivt att kommunen beskriver utvecklingen av resandemiljöerna i tätorterna.

Under rubriken Samspelet mellan lokal och regional kollektivtrafik beskrivs busstrafiken till Köping och Västerås samt resor till gymnasie- och vårdinrättningar i dessa orter. I kartan saknas dock regionlinjerna 511 och 515, vilket skulle kunna förbättra visualiseringen av de regionala sambanden.

Moderaterna i Hallstahammar

Vi ser gärna att kommunen tydligt målsätter ambitionen för kollektivtrafiken. En ambitiös målsättning skulle kunna vara att var fjärde resa ska göras kollektivt. Det är vi inte i närheten av idag. Och även i ett sådant framtidsscenario skulle det innebära att tre av fyra resor ska göras med bil.

Köpings kommun

Det är positivt att Hallstahammar har markerat ett reservat för utbyggnad av järnvägen till dubbelspår på den sträcka som idag är enkelspår mellan Kolbäck och Köping. Det är viktigt att samtliga kommuner i sin fysiska planering vaktar möjligheterna för en utbyggnad av Mälarbanan och utveckling av resandet i stråket Stockholm-Oslo. Ni skriver att Kolbäck som station ska utvecklas till en stark bytespunkt men i beskrivningen av Kolbäcks centrum på sid 40 saknas någon slags ställningstagande om att beakta eventuella framtida behov av utbyggnad av järnvägen eller stationsområdet.

Västerås Stad

Det är mycket viktigt och bra att spårreservat för en breddning av Mälarbanan finns med i planförslaget samt omnämningen av det viktiga stråket Oslo-Stockholm. Möjligheten till utbyggnad till dubbelspår på järnvägen mellan Kolbäck och Munktorp ser Västerås stad som mycket positivt då det förbättrar möjligheten för kapacitetsökning på hela järnvägssträckan Stockholm- Oslo på sikt vilket gynnar även Västerås. Dubbelspår saknas idag på vissa sträckor på Mälarbanan mellan Västerås – Örebro, så det viktigaste är att säkerställa reservat för de sträckor som idag enbart har enkelspår. I texten på sid 81 står det att ”Kommunen bedömer att det är lämpligt att reservera mark i plankartan för utveckling av dubbelspår för Mälarbanan öster från Kolbäcks station.” samtidigt som plankartan visar på reservat väster om Kolbäcks station. Detta bör ses över så text och karta överensstämmer.

Privatpersoner

Kollektivtrafik - flexlinjen extra tur vid evenemang i Hallsta. Skantzen kl 16.

Det saknas idag kollektivtrafik ut till Berg. Servicelinjen går inte ut och Flexlinjen kan enbart hämta upp vid Åsby. För att åka Kollektivt måste vi alltså gå från Berg till Åsby (ta oss över väg 252) alternativt kan vi i mån av plats få åka med skolskjutsen men de går bara på morgonen och på eftermiddagen. Det är omöjligt att åka och handla med kollektivtrafik. Önskemål att i alla fall flexlinjen skulle gå att beställa till Berg.

Tågstopp Strömsholm önskas (gräsplätt vid grusväg vid djursjukhuset) Har tidigare varit ett stopp där.

Järnvägen ligger lite dumt till här i Borgåsund, vi förstår att det nog är väldigt svårt men det är klart att vi skulle önska att järnvägen hade en annan sträcka och kunde flyttas.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna.

Kommunen har löpande kontakt med kollektivtrafikförvaltningen om behov och brister i nuvarande kollektivtrafikförsörjning. Den lokala kollektivtrafiken med buss är god och bekostas till stora delar av kommunen själv. Kommunen planerar utifrån möjligheten att pendla till och från kommunen och olika målpunkter i Mälardalen med regional buss respektive regionaltåg, där ett regionalt tågstopp i Kolbäck är en viktig del. För kommunen är det prioriterat att denna möjlighet finns kvar och kan utvecklas.

Ytterligare tågstopp inom kommunen längs sträckan Västerås - Eskilstuna gynnar inte kommunens ambitioner att bibehålla den regional tågtrafiken. Den lokala kollektivtrafiken syftar till att skapa tillgänglighet till Kolbäcks station som kan fungera som bytespunkt mellan transportslag, så att hela kommunen har högre tillgänglighet till Mälardalsregionen i stort.

Kollektivtrafiknoderna vid stationerna i Hallstahammar och Kolbäck syftar till att samordna alla trafikslag och ge goda bytesmöjligheter med ett hela-resan-perspektiv. I detta ingår att tillhandahålla pendlarparkering för cykel och bil. Exakt utformning av dessa kommer att avgöras i senare skede när resecentrum utvecklas.

I gällande regional utvecklingsstrategi (RUS) som tagits fram i samverkan med kommunen anges att kollektivtrafikens andel ska öka. I denna lyfts också inriktningen mot ett transporteffektivt samhälle där behovet att resa förändras. I det regionala trafikförsörjningsprogrammet för Västmanland som är en konkretisering av RUS finns målet att öka kollektivtrafikens marknadsandel (av motoriserat resande) till 30 procent, utifrån dialog och seminarium med regionala och kommunala företrädare samt utifrån nu kända planer och satsningar. I ett transporteffektivare samhälle kan behovet av motoriserat resande generellt minska genom till exempel närhet mellan bostäder, arbete och service i tätorterna eller en väl utbyggd infrastruktur för digital kommunikation. För många resor är dock bilen helt nödvändig och den ska ingå i transportsystemet även i framtiden. Det är inte nödvändigt att ange en målbild för hur mycket resor som ska göras med bil, eftersom det är den rådande ordningen för motoriserat resande.

Servicelinjen ska enligt avtal försörja Bergs kyrka och Svennby helgfri tisdag ett par turer enligt tidtabell. Önskemål om utökad eller förändrad trafik med Servicelinjen och Flexlinjen skickas vidare till berörd förvaltning för fortsatt hantering.

Inför granskning har handlingen förtydligats gällande lokal tillgänglighet till regional trafik och samspelet mellan den regionala och lokala kollektivtrafiken i text och illustration. Andel kollektivtrafik enligt den regionala utvecklingsstrategin har lagts till.

Mark och vatten – Transportinfrastruktur – Fordonstrafik

Trafikverket (bilaga 1)

Översiktsplanen berör en rad statliga infrastrukturanläggningar såsom vägarna E18, 56, 252, 558, 619 och 620 samt järnvägsstråken Mäljarbanan, Bergslagsspendeln och (Sala) - Oxelösund. Trafikverket är väghållare respektive infrastrukturhållare för respektive anläggning. E18, väg 56 och järnvägsstråken utgör riksintressen för kommunikationer enligt 3 kap. 8 § miljöbalken.

En del av de redovisade utvecklings- och utredningsområdena ligger i anslutning till statlig infrastruktur. I samband med utbyggnad av större verksamhets- och bostadsområden är det viktigt att kommunen i ett tidigt skede ser över hur trafikförsörjningen till och från aktuellt område ska ske. I sammanhanget ska prognosår 2045 beaktas liksom den trafik som det fullt utbyggda området beräknas generera.

Trafikverket anser att den lokala trafiken i första hand ska hänvisas till det lokala gatunätet och att interna trafiklösningar inom utbyggnadsområdet ska försörja trafikströmmarna. Det övergripande vägnätet ska inte fungera som lokalgata, eftersom det kan innebära att framkomligheten försämras för den regionala trafiken. Sådana lösningar kan också ha negativ inverkan på trafiksäkerheten.

Trafikverket står för ett grundutförande inom infrastrukturen, d.v.s. den lösning som Trafikverket föreslår för att lösa en trafiksituation och som anses ingå i statens ansvar eller som staten ser ett värde i, exempelvis förbättrad trafiksäkerhet. Ibland kan exploitörer eller kommuner önska förbättringar eller anpassningar utöver det som ingår i grundutbudet. Det benämns tillägg och ska bekostas av annan part än Trafikverket. Kommunen behöver därför vara beredd att ta kostnader för de åtgärder som krävs på den statliga infrastrukturen till följd av kommunal planering. I de fall där kommande detaljplaner har påverkan på statlig infrastruktur kan det komma att krävas undertecknade avtal med Trafikverket innan respektive detaljplan kan antas. Trafikverket ser framemot en fortsatt hantering av översiktsplanen och välkomnar en dialog kring det som rör statlig infrastruktur.

Trafikverket vill informera om att diken och trummor utmed statlig väg och järnväg är dimensionerade för att avleda vatten från den statliga infrastrukturen samt ytvatten från omgivningen. Trafikverket vill uppmärksamma att åtgärder ska vidtas så att utflödet mot den statliga infrastrukturen med tillhörande diken och trummor inte ökar när området är utbyggt, varken mängd eller hastighetsmässigt. Trafikverket anser generellt att kommunen ska ta höjd för minst 50-årsflöden och vid större etableringar vid framför

allt de större infrastrukturstråken visa vad konsekvenserna blir av ett 100-årsflöde. Trafikverket vill framhålla vikten av att säkerställa att valda lösningar gällande hantering av dagvatten inte innebär påverkan på den statliga infrastrukturen.

Trafikverket vill informera om att länsstyrelsens tillstånd krävs om byggnader eller anläggningar som kan inverka på trafiksäkerheten ska uppföras inom den tillståndspliktiga zonen (47 § väglagen). Den tillståndspliktiga zonen sträcker sig generellt 12 meter från den allmänna vägens vägområde. Länsstyrelsen i Västmanlands län har beslutat om en utökad tillståndspliktig zon på 50 meter för E18 och 30 meter för vägarna 56 och 252. Trafikverket rekommenderar ur trafiksäkerhetssynpunkt att dessa avstånd följs. Länsstyrelsens tillstånd krävs inte om åtgärden provas i en detaljplan eller ett lovärende.

Region Västmanland

Biltrafik har i översiktsplanen en underordnad prioritet, Region Västmanland ser positivt på ambitionen att öka andelen fossilfria resor men vill i sammanhanget betona vikten av bra balans mellan alla trafikslag för att främja människors möjlighet till transporter i livets olika delar och i hela geografien. Utöver det saknar regionen ett resonemang kring hur kommunen ska arbeta med till exempel ökad trafiksäkerhet för de som behöver och vill använda eget fordon.

Tekniska nämnden

I planen lyfts att kommunen behöver ta fram en parkeringsstrategi för att hantera parkeringsfrågan i ett hållbart transportsystem. Utöver att ta fram en parkeringsstrategi så anser tekniska förvaltningen att det kan finnas ett behov av att även ta fram en trafikplan för att hantera för den långsiktiga planeringen som ska uppnå ett effektivt, tillgängligt och hållbart transport- och trafiksystem.

Moderaterna i Hallstahammar

Översiktsplanen är tydlig med att bilen ska underordnas andra transportslag. Det är anmärkningsvärt av en kommun som både beskriver sig som en landsbygdskommun såväl som en pendlarkommun. Utvecklingen inom transportsektorn går snabbt och nya fordonstyper och mobilitetslösningar kommer se dagens ljus. Men vi är övertygade om att bilen under många år framöver kommer att ha en avgörande roll för människors transporter. Det är utsläppen vi ska minska för miljön och klimatets skull och det blir olyckligt när man ställer transportslag mot varandra på det här polariserande sättet. För den sociala hållbarhetens skull, för människors möjlighet att få ihop livspusslet och vara självständiga är bilen för många ett verktyg för måluppfyllelse.

Vi måste främja människors möjlighet till fria val, förstärka och förbättra möjligheterna till att leva ett sunt och friskt liv men inte skambelägga personer som av någon

anledning väljer bilen som transportmedel för att få ihop vardagen. Målbilden för kommunens transportsystem är att bilen ska ha en underordnad/lägre prioritet i de områden där det finns goda möjligheter till andra mer hållbara transporter och i stället kunna användas mer effektivt för de resor där bilen utgör det enda alternativet', det synsättet som tyvärr har gjorts till en bärande princip i översiktsplanen måste omarbetas i grunden.

Lantbrukarnas Riksförbund i Kolbäck och Berg

Infrastruktur och framkomlighet

Ett väl fungerande vägnät är en viktig förutsättning för kommunens jord- och skogsföretag samt för en levande landsbygd. Många vägar trafikeras av tung trafik inte bara i form av rena lantbruksmaskiner utan också av transporter till och från företagen. Transporter behöver ske både runt orter och genom orter till målpunkter av olika slag. Lantbrukets behov av transporter har ökat i omfattning i takt med strukturomvandlingen, vilket betyder att man ofta brukar flera gårdar och hyr in eller delar på maskiner. Fordonsparker är idag också betydligt större än på efterkrigstiden då mycket av vår infrastruktur byggdes ut.

LRF ser en risk för att trafikplanering mot i första hand gång- och cykeltrafik riskerar att komma i konflikt för jordbrukets transporter. LRF har en broschyr som heter Bonde på väg, som belyser mycket av problematiken inom och runt orter. LRF skulle önska att prioriterade stråk för jord- och skogsbruk identifieras tillsammans, så att framkomligheten till viktiga målpunkter säkerställs. Dessa är inte bara gårdar, utan också verkstäder, spannmålsmottagningar, logistikcentra osv. LRF önskar att kommunen i dessa prioriterade stråk uttalar i ÖP att Trafikverkets vägledning Vägars- och gators utformning (VGU) ska följas. Då ges samma framkomlighet där kommunen är väghållare som för statliga vägar.

I eventuella fall där prioriterade stråk inte går att skapa, med hänsyn till andra trafikantgrupper, önskar LRF att kommunen tar initiativ till en diskussion med Trafikverket om dispens för att få köra långsamtgående fordon på E18 längs vissa avsnitt.

Med hopp om ett gott samarbete framöver kring förslaget till översiktsplan och de gröna näringarna i kommunen!

LRF skulle slutligen önska att ÖP belyste framkomligheten för de gröna näringarnas transporter i relation till framför allt åtgärder för oskyddade trafikanter.

Privatpersoner

Vägtrafik

Rallstavägen - tung trafik kör sönder vägen, vems ansvar är det?

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och för ett gott samarbete med förvaltningar och bolag i framtagandet av samrådshandlingen.

Trafikförsörjning till och från utvecklingsområden och gatunätets utformning ska utredas i kommande planläggning. Kommunen tar med sig att prognosår 2045 ska beaktas. Trafikverket kommer att vara remissinstans i planarbetet och kommunen förutsätter att Trafikverket meddelar i de fall det krävs avtal. Kommunen är medveten om att Trafikverket endast bekostar ett grundutbud och att medfinansiering kan bli aktuellt om det önskas förbättringar eller anpassning utöver detta.

Kommunen vill skapa ett transportsystem i enighet med den regionala utvecklingsstrategin med ökad andel kollektivtrafik och ett transporteffektivt samhälle. Bilen har en naturlig plats i detta, men för att skapa en större balans mellan transportslagen lokalt krävs ett större fokus på kollektivtrafik, gång och cykel än tidigare. I tätorterna är det viktigt att skapa trygga, säkra och tillgängliga stråk för gång och cykel för att öka friheten hos barn och andra grupper som inte har möjlighet att köra bil. Väl utbyggd kollektivtrafik är också viktigt för ett jämlikt samhälle.

Trafiksäkerheten för bil i transportinfrastrukturen kan öka genom till exempel en separering av transportslagen, tydligare trafikmiljöer och lägre hastigheter. Kommunen ska jobba vidare med trafikplanering i kommande skeden och bland annat ta fram en trafik- och mobilitetsplan som ser på transportsystemet som en helhet och föreslår konkreta åtgärder, bland annat för jordbruksfordon. Kommunen välkomnar samarbete med olika aktörer i det arbetet.

Kommunen är trafikhållare för Rallstavägen. Synpunkten lämnas vidare till berörd förvaltning.

Inför granskning har kommunen omarbetat kapitlet för att förtydliga planeringsinriktningen för transport och mobilitet.

Mark och vatten – Transportinfrastruktur – Parkering

Privatpersoner

Funderingar kring förtätning av centrum. Vill minnas att det i planprogrammet som togs fram fanns idéer om att minska p-platser i centrum för att bygga bostäder. Vi vill poängtera att p-platser är viktiga för boende i Berg. Det behöver finnas

parkeringsplatser för att kunna ta sig in och vilja handla i centrum, annars får vi välja andra platser att handla eftersom det inte går att åka kollektivt till centrum.

Varför inte göra permanent parkering på Skomakareägen och Vallbygatan ner.

Kollektivtrafik: En högt prioriterad fråga bör vara att få till stånd de noder för kollektivtrafiken som anges i planen. För ökat resande med kollektivtrafik behövs bra pendlarparkeringar vid noderna. Anläggande av ett resecentrum med vänthall vid Hallstahammars station är av största vikt. I Hallstahammars tätort kan det medföra att behovet för pendlare att parkera i centrum upphör och mark kan lösgröas för bostadsbebyggelse. Det bör dock understrykas att tillräckligt med parkeringar måste finnas i centrum för att stödja handeln.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna

Vi förstår vikten av parkeringsplatser för besökare i centrum, framför allt för landsbygdsboende som vill nyttja den service som finns i tätorterna. I fortsatt arbete med utvecklingen av centrum ska planeringsbehoven utredas i ett större perspektiv, där även pendlarparkering och bytespunkter behöver beaktas. I kommande arbete med en trafik- och mobilitetsplan ska parkeringsbehoven också undersökas.

Inför granskningen har kapitlet omarbetats så att planen tydliggör hur pendlarparkering och centumparkering kan samverka samt att trygga och tillgängliga kollektivtrafiknoder med pendlarparkering har en avgörande roll för att öka andelen hållbara transporter.

Mark och vatten – transportinfrastruktur – ställningstaganden

Region Västmanland

I kapitlet om Ställningstaganden transportinfrastruktur uppfattar Region Västmanland att ställningstagandet kring kollektivtrafiken är mer allmänt och otydligt jämfört med övriga transportmedel. Det är svårt att identifiera kommunens framtida planer för kollektivtrafikens utveckling. Kapitlet belyser kollektivtrafikens roll i trafiksystemet och vikten av dess effektivitet och framkomlighet. Ett mer konkret och tydligt ställningstagande skulle vara lättare att följa och ge bättre vägledning för regionen. Det gemensamma målet för Västmanland är för närvarande var tredje resa ska 2030 göras med kollektivtrafik.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna.

Kommunen ställer sig bakom de regionala målen för kollektivtrafik.

Inför granskning har det regionala målet för kollektivtrafik lyfts in i översiktsplanen.

Mark och vatten – Teknisk försörjning – Avfallshantering

Vafabmiljö

Vafabmiljö har i ett tidigt skede varit med och bidragit till innehållet i översiktsplanen. Hallstahammars kommun har därmed möjliggjort att avfallshanterings behov inkluderas på ett tidigt stadium i planeringen. Med tanke på översiktsplanens långsiktighet och betydelse för övrig planering så är det viktigt att göra rätt från början, för att undvika att det uppstår felaktigheter som är svåra, dyra eller omöjliga att korrigera i efterhand. Avfallshantering behöver inkluderas både då teknisk infrastruktur och samhällsservice utvecklas. Det är därför viktigt att avfallshanteringen och dess behov finns med i ett tidigt skede, som i den här planen, och fortsatt tas hänsyn till genom den fortsatta planeringen. Vi vill hänvisa till avfallsplanens målområde 7, kommunal planering:

I den kommunala planeringen beslutas om möjligheter att använda ytor till olika ändamål. För att avfall ska kunna hämtas vid fastigheter, men även behandlas, behöver ett gott samarbete mellan kommunernas förvaltningar för stads- och samhällsbyggnad och experter inom Vafabmiljö etableras. Avfallshanteringen behöver komma in tidigt i processerna för att det inte ska uppstå situationer som är fördyrande och kan riskera att skapa olägenhet för människor hälsa och miljön.

Redaktionella ändringar:

Avsnittet Teknisk försörjning börjar med felaktig sidnumrering som sedan fortlöper dokumentet ut.

Sida 86–88, Avfallshantering: Till detta avsnitt har Vafabmiljö bidragit med innehåll. Vi ser endast att små språkliga/redaktionella justeringar behövs. Vi uppskattar att ni har med principer för ändamålsenlig avfallshantering. Dock skulle det kunna kompletteras med en punkt: *Vid detaljplanering ska områden för återvinningsstationer, avfallsfordons framkomlighet och behov av utrymmen för fastighetsnära insamling beaktas.*

Sida 90 Enskild vatten- och avloppsförsörjning: Även detta avsnitt har Vafabmiljö bidragit med innehåll. Inget att tillföra i detta skede.

Lantbrukarnas Riksförbund i Kolbäck och Berg

LRF skulle önska att förslaget till ÖP innehöll mer framtidsvision om kretsloppsanpassade lösningar när det gäller avfall, återvinning, avlopp och energi. Vad vill kommunen driva inom Vafabmiljö? Hur ställer sig kommunen till återföring av slam på jordbruksmark? Det som ses som ett avfall idag kan snart komma att ses som en resurs.

Privatpersoner

Avfallshanteringen i Borgåsund är inte så bra. Förut kunde de köra runt men nu när sopbilen inte får backa måste vi dra ner alla tunnor till torget, dels ser det tråkigt ut, dels blir det också jobbigt att dra ner och upp kärlen och för vissa blir det långt och brant. Är också oroliga om det blir att vi ska sortera ännu mer sopor i sådan fyrfack att det blir tyngre att ställa fram soporna.

Dålig idé med batteriåtervinning mitt emot gästgivargården i Kolbäck, det är miljöfarligt och vid blåst kan det åka långt vilket man inte vill ha.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och för ett gott samarbete med förvaltningar och bolag i framtagandet av samrådshandlingen. Kommunen välkomnar ett fortsatt gott samarbete kring avfallsfrågan. Synpunkten om behov skickas vidare till Vafabmiljö för fortsatt hantering.

Inför granskningen har avsnittet om avfall bearbetats, och det som är viktigt vid detaljplanläggning har nu sammanställts i löptext. Planeringen ska tidigt säkerställa tillräckliga ytor och god tillgänglighet för effektiv och trafiksäker avfallshantering.

Mark och vatten – Teknisk försörjning - Vatten och avlopp

Länsstyrelsen i Västmanland

Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster

Länsstyrelsen noterar att kommunen arbetar med att ta fram en vattentjänstplan. Enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster ska en vattentjänstplan innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. Arbetet med kommunens vattentjänstplan bör därmed samordnas med framtagandet av översiktsplanen.

Västerås stad

Samarbete avseende dricksvattenförsörjningen finns mellan Hallstahammar och Västerås genom Västerås kommunala VA-bolag Mälarenergi AB. Detta kan med fördel nämnas i planen.

Mälarenergi Vatten

Sid 86: Ska stå Mälarenergi Vatten. Underlättar för läsaren om Mälarenergi Vattens uppdrag och roll i förhållande till ägaren Hallstahammars kommun förklaras. I första stycket behöver meningen "De ska även omhänderta spillvatten med vedertagen *praxis* för kvalitet, miljöhänsyn och leveranssäkerhet" formuleras om. Undvik att använda

praxis utan hänvisa i stället till att verksamheten bedrivs enligt gällande lagkrav och tillstånd. Leveranssäkerhet bör omfatta både vatten och spillvatten. Formulera gärna om *Sälja vatten*. Bättre att göra en formulering utifrån vad som står i ägardirektivet. Under stycket om kommunalt VA behöver *dagvatten* läggas till. Nu nämns endast dricksvatten och spillvatten men det finns ju även ett kommunalt dagvattensystem. Dagvattnet bör få ett eget stycke här. Avsnittet om dagvatten är lite inbakat i skyfallsavsnittet och förvinner nästan. Det bör också lyftas att normal dagvattenhantering är en sak och skyfallshantering är en annan sak (även om det ofta kan gå hand i hand till viss del).

Sid 87: • Generellt har Brandvattenförsörjning fått stort utrymme i ÖP:n i förhållande till övrig del av VA-verksamheten. Informationen om Brandvattenförsörjningen har en betydligt högre detaljeringsnivå än andra delar i ÖP: n. Finns det ett syfte med att denna detaljeringsgrad? Föreslås att omformulera Brandvattenförsörjningen så att texten harmoniserar mer med övriga delar i planen. Under Brandvattenförsörjning 1:a stycket lyfts begreppet VA-huvudmannen men detta begrepp har inte tydliggjorts i samband med Mälarenergi Vattens uppdrag. I texten under brandvattenförsörjning - vem riktar sig texten till - står att planering bör genomföras i samverkan med kommunerna -vilka kommuner då, utöver Hallstahammar? Eller är det en standardtext som lyfts in? Texter i ÖP bör vara specifika för Hallstahammar. Under Brandvattenförsörjning 2:a stycket förs ett resonemang kring utmaning- det torde vara medskicket/konklusionen av sådana utmaningar som är intressanta för ÖP. Vad är medskicket? Föreslår att formulera om *"Sådan brandvattenförsörjning ställer krav på att tillräcklig kapacitet finns i systemet och att uttag av brandvatten sker så att inte dricksvattentillgången påverkas"*. Vid uttag av brandvatten kommer tillgången på dricksvatten med stor sannolikhet att påverkas tillfälligt i området. Följande mening behöver omformuleras *"Detta eftersom VA-huvudmannen ansvarar fram till anslutningspunkten till fastigheten vilket kan bidra till att Räddningstjänstens krav på avstånd mellan brandpost och byggnad inte kan uppfyllas"*. Att VA-huvudmannen ansvarar för ledningsnätet fram till förbindelsepunkten har ingen korrelation med Räddningstjänstens krav på avstånd mellan brandpost och byggnad. Brandposter placeras normalt inte i förbindelsepunkten och brandposter kan även anläggas inne på en fastighet som fastighetens privata brandpost.

Sid 88: I avsnittet om enskild VA-försörjning talar man om avfallshantering men är det inte slamhantering som avses? Givet den bebyggelseutveckling som man önskar/ser framåt - på vilket sätt kommer den enskilda VAFörsörjningen att påverkas? Var kommer samlade bebyggelsen ev. att överskrida 20-30- ser man något område nu? Vad behöver planeringen ta höjd för när det gäller klimatförändringarnas påverkan på enskilda VA-anläggningar?

Sid 90: Ställningstaganden Kommunalt vatten och avlopp, vad avses med Vattentäkter ska undantas från exploatering? Utifrån den övergripande prioriteringen " Vi är en miljömässigt robust kommun" och inriktningen - "vi tar medvetna val där

resurseffektiva och långsiktiga lösningar prioriteras". Planen föreslås att komplettera med ställningstagande om Hållbar vattenanvändning.

Lantbrukarnas Riksförbund i Kolbäck och Berg

En fråga som är oerhört viktig för jord- och skogsbruk och som påverkar både produktion och robusthet i ett framtida klimat är vatten. Tätorter avvattnas ofta till diken eller markavvattningsföretag, som inte är dimensionerade för tillskottsvattnet. ÖP belyser att vi behöver räkna med torrare somrar, mer intensiva skyfall, översvämningar osv. Det framgår också att styrdokument och handlingsplaner behöver tas fram kopplat till dagvatten, översvämningar och torka. I dessa delar behöver också en ansvarsfördelning och ekonomi diskuteras.

LRF är gärna en dialogpart i arbetet kring vatten för att identifiera brister, diskutera åtgärder och olika typer av scenarier. Genom diskussion om möjliga åtgärder, överenskommelser om ersättning och liknande kan vi tillsammans förbättra vår klimatanpassning och beredskap för översvämningar.

Också dagvatten komma att ses som en resurs och inte bara något som behöver skaffas undan. LRF noterar att kommunen skriver en del om lösningar inom tätorterna, men vill också uppmana kommunen att utreda om renat dagvatten eller processvatten från verksamheter skulle kunna vara en resurs (som t.ex. brandvatten eller bevattningsvatten).

Privatpersoner

Utveckling av företag (Swerock) kan påverka dricksvattenförsörjningen för bostäder

Missnöjd över att behöva ansluta sig till kommunalt VA.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och för ett gott samarbete med förvaltningar och bolag i framtagandet av samrådshandlingen.

Arbetet med kommunens vattenförsörjningsplan och vattentjänstplan har samordnats med framtagandet av översiktsplanen. I samarbete med Mälarenergi Vatten har texten setts över inför granskning.

Vattenförsörjningen i kommunen behöver omfatta såväl bostäder som verksamheter. Mälarenergi Vatten ansvarar för att detta fungerar.

Enligt miljöbalken är kommunen ansvarig för att alla invånare har tillgång till dricksvatten av god kvalitet. I vissa fall krävs att kommunen tillhandahåller dricksvatten och hanterar avloppet genom kommunalt vatten och avlopp för att detta krav ska kunna uppfyllas.

Inför granskning har avsnittet om vatten och avlopp kompletterats med information om hållbar vattenanvändning, prioriterade dricksvattenförekomster och dagvattenhantering.

Mark och vatten – Teknisk försörjning – Energiförsörjning

Länsstyrelsen i Västmanland

Energiförsörjning

I översiktsplanen uppges att kommunen inte har några problem med energiförsörjningen i nuläget men att detta behöver bevakas för att säkerställa en god kapacitet och hållbar energiförsörjning för framtiden. Utifrån detta anser Länsstyrelsen att översiktsplanen bör kompletteras med konkreta ställningstaganden om hur kommunen ska arbeta med dessa frågor. Se även Energimyndighetens yttrande, bilaga 5.

Länsstyrelsen anser också att översiktsplanen bör innehålla ställningstaganden gällande vindkraftverk och solcellsanläggningar i kommunen. Kommunen bör redogöra för hur dessa typer av verksamheter ska hanteras i förhållande till andra intressen.

Lag (1977:439) om kommunal energiplanering

Länsstyrelsen vill påtala vikten av att kommunen har en uppdaterad energiplan. Kommunens energiplan uppdaterades senast 2015 och den omnämns inte i översiktsplanen.

Enligt lag (1977:439) om kommunal energiplanering ska det i varje kommun finnas en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi. I planen ska det finnas en analys av vilken påverkan den i planen upptagna verksamheten har på miljön, hälsan och hushållningen med mark och vatten samt andra resurser. Det finns alltså en tydlig koppling mellan energiplanen och kommunens fysiska planering. Se även Energimyndighetens yttrande, bilaga 5.

Energimyndigheten (bilaga 5)

Energimyndigheten konstaterar att Hallstahammars förslag till ny översiktsplan inte omnämner energiplanen som beslutades år 2015. Energimyndigheten föreslår att energiplanen och dess aktualitet omnämns i översiktsplanen för tydlighetens skull. Energimyndigheten vill också påpeka vikten av att ha en aktuell energiplan.

Kommunen uttrycker i förslaget till ny översiktsplan att regionen är ett underskottsområde när det gäller tillgång till elproduktion och tillgången på kapacitet för ett utökat effektuttag i Västmanland är över lag ansträngt. Kommunen beskriver även att Hallstahammars kommun ännu inte har problem med energiförsörjningen men

behöver bevaka och säkerställa en god kapacitet och hållbar energiförsörjning för framtiden. Energimyndigheten vill därför understryka betydelsen av elektrifieringens nyckelroll i omställningen till ett hållbart samhälle och att elbehovet kommer att öka kraftigt de kommande åren vilket gör att den översiktliga planeringen redan nu bör ha med detta perspektiv och beskriva vad det innebär för den fysiska planeringen.

Svenska kraftnät (bilaga 11)

Den sträckning för nytt kollektivtrafikstråk som kommunen redovisar i förslaget till ny översiktsplan korsar Svenska kraftnäts befintliga 220 kV-ledning. Stråket ska utredas vidare och för att säkerställa att en ny väg inte förläggs på ett sätt som blir olämplig för vår verksamhet deltar Svenska kraftnät gärna i fortsatt dialog med kommunen om detta. Vidare vill Svenska kraftnät att kommunen uppdaterar mark- och vattenanvändningskartan med information om vår kraftledning.

Svenska kraftnäts anläggningar, befintlig kraftledning

Genom Hallstahammars kommun går en 220 kV-ledning som ägs och förvaltas av Svenska kraftnät. Ledningen ingår i det svenska transmissionsnätet för el och är av betydelse för Sveriges elförsörjning. Svenska kraftnät har ledningsrätt för ledningarna i transmissionsnätet och åtgärder eller verksamhet som på något sätt inskränker Svenska kraftnäts verksamhet får inte utföras där vi har ledningsrätt.

I förslaget till ny översiktsplan redovisas ett förslag till nytt kollektivtrafikstråk som korsar Svenska kraftnäts ledning. Kommunen skriver att stråket ska utredas vidare och inför fortsatt utredning vill Svenska kraftnät uppmärksamma kommunen om att vägsträckningen är väldigt nära en av våra kraftledningsstolpar samt att det finns krav som måste beaktas vid byggnation eller ändring av väg i närheten av transmissionsnätets anläggningar. Till exempel får marknivån i ledningsgatan inte ändras och det behöver vara minst 20 meter mellan vägens/stödremsans ytterkant till närmaste kraftledningsstolpe och stag. Svenska kraftnät deltar gärna i fortsatt dialog angående detta allteftersom kommunen går vidare i sin utredning av vägstråk.

Redovisning av transmissionsnätet

Transmissionsnätet för el är samhällsviktig infrastruktur och det är viktigt att transmissionsnätets anläggningar synliggörs i kommunens planeringsunderlag. Även det regionala elnätet är strategiskt viktigt för Sveriges elförsörjning och bör finnas med i kommunens planeringsunderlag. Svenska kraftnät vill att kommunen redovisar den transmissionsnätsledning som korsar Hallstahammars kommun i översiktsplanens mark- och vattenanvändningskarta.

Våra anläggningsobjekt finns att hämta som WMS eller shape-fil via följande länk till [Geodataportalen: Geodata – Lantmäteriet](#). Informationen innehåller den geografiska

positionen för Svenska kraftnäts ledningar, stolpar, stationer och stationsområden. Utöver den geografiska positionen finns uppgifter om förläggningssätt (luftledning, kabel etc.) och spänningsnivå för våra ledningar.

Samråd

Samråd ska hållas med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 500 meter från transmissionsnätsledningar- och stationer.

Region Västmanland

För att möta framtidens energibehov och klimatmål är det avgörande att alla fossilfria kraftslag inkluderas och utvecklas. En bred energimix är nödvändig för att säkerställa ett stabilt och hållbart energisystem som gynnar både kommunen och klimatet. Detta är ett perspektiv som förslaget kan kompletteras med.

Tekniska nämnden

Tekniska förvaltningen ser också positivt på riktningen att utveckla arbetssätt och rutiner för en helhetssyn på energiförsörjningen.

Mälarenergi Elnät AB

En förtätning kommer ställa större krav på elnätet och kan även leda till en konflikt om utrymme för förläggning av kablar och transformatorstationer. Det krävs därför en tidig dialog för att säkerställa att behoven för teknisk infrastruktur kan uppfyllas. Det föreslås att en skrivning enligt nedan eller liknande med samma innebörd läggs till: "Då förtätningar sker på platser där teknisk infrastruktur redan finns i marken behöver tidig dialog ske med dessa intressenter, så ledningar, teknikbodar och transformatorstationer fortfarande får plats samt att utrymme finns för potentiell förstärkning i området."

Allmänt kring elnätet i Hallstahammar

Elnätet i Hallstahammar har byggts ut i olika omgångar och tidsepoker när behovet såg annorlunda ut. Nätet går långa sträckor från matande punkt och är beroende av flera matande sträckor för att ha ett starkt fungerande nät. Detta gör att efter en viss punkt kommer långa sträckor genom Hallstahammar komma att behöva förläggas om för att klara vissa exploateringar.

Elnätets generella allmänna utmaningar

Här nedan följer mer underlag och information till Mälarenergi Elnäts (MEE) utmaningar elnätet i Hallstahammar men även i stort. Nyttja det som passar i översiktsplanen.

Vi förlitar oss mer och mer på el för ett fungerande samhälle. Acceptansen för avbrott och andra fel i elsystemet kommer att minska. Sårbarheten i samhället ökar i takt med att vi blir mer elberoende. Elsystemet måste alltid vara dimensionerat så att det klarar den högsta effekttoppen som kan förekomma. Konsekvensen vid överbelastning i ett elsystem är inte som i ett vattensystem där tillgången begränsas automatiskt. Överbelastning i elsystemet leder till skyddsutlösningar, kabelfel eller allvarliga fel på annan utrustning. Utan el så fungerar inte stora delar av värmeförsörjning, vatten, kommunikation (internet, mobiler) och handel mm.

Det elnät vi har idag på en övergripande nivå är till kapacitet och struktur i stort densamma som på 1990-talet. Det har hittills funnits goda marginaler i systemet och kapacitetshöjande åtgärder har endast krävt lokala ombyggnationer i ett begränsat område. Vi ser nu att de marginaler som funnits i systemet minskar snabbt och behovet av större åtgärder krävs även i lokalnätet. Vi ser ett antal faktorer som starkt påverkar behovet av utökad kapacitet i elnätet så som exploatering, förtätning, uppvärmning med fjärrvärme som ersätts med värmepumpar, energiomställning till el i befintlig industri, elektrifiering av fordon samt ny typ av industri med effektkrävande verksamhet.

Förtätning leder ofta till att kapacitet i befintligt nät inte räcker till när lasten ökar och då krävs förstärkningar. Under de senaste åren har nybyggnation dessutom helt okritiskt beställt allt större elanslutningar än tidigare för motsvarande typ av byggnad. När väl kapaciteten i någon del i elnätet är slut uppstår tröskeeffekter med stora, dyra och tidskrävande projekt i form av utbyggnad av befintliga mottagningsstationer, nya kraftigare kabelstråk och fler och större transformatorstationer. I vissa fall går det inte heller att tekniskt lösa det med förstärkning av befintligt nät utan större strukturella förändringar krävs. Vid förtätning uppstår också ofta konflikt om ytor och transformatorstationer, kabelstråk och annan infrastruktur får inte plats. Den tekniska infrastrukturen placeras då ofta på platser som är olämpliga med hänsyn till möjlighet att erhålla önskad elektrisk effekt, hantera störningar, framtida förnyelse eller där kostnaderna blir mycket höga vid framtida förnyelse eller förstärkning.

Mälarenergi Värme

Fjärrvärmesystemet i Hallstahammar förser merparten av marknaden idag. Fjärrvärmenätet växer kontinuerligt, förstärkningar och förnyelse av fjärrvärmenätet sker kontinuerligt för att möta framtidens behov och följa stadsutvecklingen som sker i Hallstahammar och Kolbäck. I Hallstahammar är möjligheterna för fjärrvärmeleverans i Mälarenergis nätområde mycket goda, både inom tätort som serviceort.

Omställningen ökar i snabb takt till ett mer elektrifierat samhälle samt effektbehovet på elnätet vilket gör att kraftvärmen blir extra viktigt för att säkerställa lokalproducerad el och möta upp kommande effektbehov i den stundande elektrifieringsutvecklingen. I syfte att förnya och fasa ut fossila bränslen i kraftvärmeverket driftsattes panna 7 år

2020, som endast eldar med förnybara och återvunna bränslen vilket gör att hela Mälarenergis produktion är baserad på återvunna och förnybara bränslen!

Vi har 2024 driftsatt bergrummet (ett energilager för fjärrvärme på 300 000 kubikmeter) som möjliggör en ökad redundans, optimerad fjärrvärmeproduktion samt ökar den lokalproducerade elproduktionen vilket blir viktigt för att hålla en hög leveranssäkerhet även de kallaste dagarna på året. Energiomvandling samt utbyggnad av framtida anläggningar som tex CCS (Koldioxidavskiljning och lagring) eller ecu-anläggning, ecu innebär att koldioxid avskiljs och nyttiggörs ex genom att koldioxiden används som råvara i bränslen eller nya material. Utvecklig och forskning sker kontinuerligt i fjärrvärmeproduktionen för mer att nå en hållbar och miljömässig energileverans i Hallstahammars kommun.

Moderaterna i Hallstahammar

En av de mest kritiska frågorna för framtida tillväxt och utveckling är energiförsörjningen. Planen tar upp problematiken kring effektbrist, men vi anser att det fossilfria perspektivet bör vara ännu mer centralt. Alla fossilfria energislag behöver utvecklas och mångfaldigas. I detta sammanhang är kärnkraften en nyckelkomponent för att klara den gröna omställningen. Vi föreslår att texten genomgående använder begreppet "fossilfri energi" i stället för enbart "förnybar energi."

Lantbrukarnas Riksförbund i Kolbäck och Berg

De gröna näringarna möjliggör en hållbar utveckling med växande cirkulär bioekonomi och en ökad grad av självförsörjning. LRF noterar att strategier för grön omställning tyvärr saknas i ÖP. Planeringsprinciper för solel, vindkraft, bioenergi osv. behöver tas fram för att stötta kommande detaljplanering, tillstånds- och lovgivning osv. En tydlig strategi från kommunen i dessa frågor hjälper de gröna näringarna att våga satsa och underlätta för lokal försörjning, vilket i sin tur ökar robustheten.

Solel kan innebära ett viktigt ekonomiskt tillskott i lantbruksföretagen och behöver inte nödvändigtvis innebära en konflikt med odling eller bete. Forskning pågår kring vertikala paneler, som kan kombineras med växtodling. Och i Europa finns exempel på upphöjda paneler som möjliggör bete eller grönsaksodling under desamma. Teknikutvecklingen går fort.

En annan typ av anläggningar som inte nämns i förslaget till ÖP är småskalig vindkraft. Den typen av anläggningar kan vara av intresse för företag inom de gröna näringarna för att skapa lokal elförsörjning. Också här går teknikutvecklingen fort.

För jord- och skogsbrukets del kan elektrifiering vara en del av lösningen på den gröna omställningen, men fordonen skulle redan idag kunna köras på HVO 100 om det var ekonomisk försvarbart. En annan energibärare som därför borde utvecklas enligt LRF är

biogas. Inom den sektorn skulle jord- och skogsbruk kunna vara såväl del i produktion som konsumtion.

LRF föreslår att principer för solenergianläggningar, småskalig vindkraft och bioenergi tas fram och att dessa ska formuleras så att de inte hindrar ny teknik eller kombinationslösningar. Principerna bör möjliggöra anläggningar på jordbruksmark, om den valda lösningen inte omöjliggör fortsatt odling eller bete på platsen.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och för ett gott samarbete med förvaltningar och bolag i framtagandet av samrådshandlingen.

Kommunen välkomnar en fortsatt dialog med berörda aktörer för att säkerställa en robust och hållbar energiförsörjning. Samråd sker alltid med ledningsägare och andra berörda i samband med planläggning och lovärenden.

Den gröna omställningen ska ske med översiktsplanen som stöd. Detaljerna behöver dock hanteras i andra sammanhang och av flera olika aktörer. Kommunen är öppen för en bred mix av energislag och nya innovationer.

Förslaget med ett nytt kollektivtrafikstråk är schematiskt redovisat och ska gå i befintlig infrastruktur. Plankartan syftar till att redovisa kommunens utveckling av mark och vatten. Det innebär att den inte kan innehålla alla underlagsdata som finns för olika verksamheter.

Inför granskning har avsnittet om energiförsörjning kompletterats. Energiplanen lyfts fram och en översiktlig beskrivning av förutsättningar och behov har sammanställts som kan utgöra underlag för fortsatt arbete med en ny energiplan. Avsnittet lyfter också fram kommunens inriktning för framtidens energiförsörjning. Kollektivtrafikstråket som korsar Svenska kraftnäts ledning har justerats så att det tydligare framgår att det gäller befintlig väg. Svenska kraftnäts ledning har lyfts fram som Riksintresse för transmissionsnätet i avsnittet om riksintressen. Större kraftledningar har även lyfts in i baskartan för plankartan för att tydliggöra ledningarnas sträckning utan att tynga ner plankartans innehåll i övrigt.

Mark och vatten – Teknisk försörjning - Övriga synpunkter

Post- och telestyrelsen (bilaga 7)

PTS är central förvaltningsmyndighet med ett samlat ansvar – sektorsansvar – inom områdena post och elektronisk kommunikation. Inom ramen för detta arbete skall PTS bland annat främja tillgången till säkra och effektiva elektroniska kommunikationer enligt de mål som anges i lag (2022:482) om elektronisk kommunikation och verka för robusta elektroniska kommunikationer och minska risken för störningar, inbegripet att upphandla förstärkningsåtgärder, samt verka för ökad krishanteringsförmåga.

PTS har inte tillgång till detaljinformation om hur operatörer och andra ledningsägare utformar sina nät utan hänvisar till de operatörer och ledningsägare som blir berörda inom aktuellt område för ytterligare information. I detta fall kan det vara lämpligt att kontakta nationella bredbandsaktörer samt aktuella regionala och lokala bredbandsaktörer. Kommunen bör ha en förteckning över vilka befintliga ledningsägare som blir berörda eller liknande funktion. Exempelvis bredbandskoordinatorer bör ha information om potentiella ledningsägare gällande elektroniska kommunikationer.

Vidare driver PTS ett system för begäran om ledningsanvisning, ”ledningskollen.se”. För att identifiera vilka som är berörda ledningsägare kan en förfrågan skickas via <https://www.ledningskollen.se/>

PTS har i tidigare skrivelse (med hemlig bilaga 2012-01-23 dnr: 03-16005) till respektive länsstyrelse lämnat uppgifter om teleanläggningar som är att anse som riksintressen i enlighet 3 kap 8 § miljöbalken och 2 § p. 9 förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m.

Avseende vindkraftverk så kan dessa i vissa fall påverka mottagningen av radiosignaler på ett negativt sätt. Speciellt gäller detta för radiolänkförbindelser. PTS rekommenderar därför att ett samrådsförfarande genomförs mellan vindkraftsbolag och de radiolänkoperatörer som blir berörda av vindkrafts-etableringen för respektive område för att minimera störningsriskerna. Inför ett sådant samråd kan PTS bidra med information om vilka de berörda radiolänkoperatörerna är.

Region Västmanland

Regionen föreslår att kommunen tydligare lyfter vikten av att utveckla digital infrastruktur i förslaget. Digital infrastruktur är en avgörande förutsättning för framtidens samhälle, både när det gäller näringslivets konkurrenskraft och invånarnas livskvalitet. En väl utbyggd och pålitlig digital infrastruktur möjliggör allt från distansarbete och e-tjänster till smarta transporter och energioptimering.

Region Västmanland anser att nuvarande skrivningar kring digital infrastruktur är alltför generella och behöver utvecklas för att ge en tydligare riktning. Det är viktigt att kommunen specificerar mål och strategier för hur man avser att säkerställa att bredband, 5G och andra framtida digitala teknologier byggs ut på ett tillräckligt omfattande och snabbt sätt.

Mälarenergi

Generellt

Här är två områden som rör samtlig infrastruktur och som bör tas med i planen:

För att få en kostnadseffektiv utbyggnad och fungerande försörjning krävs att infrastruktur och tekniska anläggningar får ta plats, och att hänsyn tas till det framför allt i tätorter samt att nyetableringar sker i närhet av befintlig ledningsinfrastruktur som tex elnät, fjärrvärme och VA. Detta bör tas hänsyn till i planen.

Vi önskar också att det tydligt framgår att: "Samtliga ledningsägare ska involveras tidigt i planeringsarbetet." Detta för att tidigt utvärdera möjliga lösningar och för att kunna bygga ut infrastrukturer kostnadseffektivt.

Mälarenergi finns i Hallstahammar som laddoperatör med två publika laddplatser för kommunens invånare. En i centrum och en vid Erisbergsstoppet. Tillsammans med är det viktigt att förvalta de befintliga laddplatser samt titta på eventuell utbyggnad i takt med att elektrifieringen ökar.

Fibra AB

Fibra levererar fiber tillsammans med Hallstahammars kommun. Fiber ger innevånare och företag i kommunen möjlighet till snabb kommunikation. Snabb uppkoppling blir allt viktigare därför bör vi tillsammans se till att samtliga verksamheter och innevånare i kommunen får tillgång till snabb uppkoppling. Tillsammans ska vi bygga ut och underhålla nätet med den senaste tekniken.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och för ett gott samarbete med förvaltningar och bolag i framtagandet av samrådshandlingen.

Digitalisering lyfts fram som en utmaning och är en viktig fråga för framtiden. Kommunen har tagit fram en digitaliseringsstrategi som ska gälla parallellt med översiktsplanen.

Det är ledningsägare och andra aktörer som ansvarar för att bygga ut den digitala infrastrukturen. Dialog förs med ledningsägare och andra aktörer i samband med planläggning och lovärenden.

Inför granskning har texten kompletterats med behov av tidig dialog med ledningsägare.

Allmänna intressen - Riksintressen

Länsstyrelsen i Västmanland

Riksintressen för kommunikationer

I Hallstahammars kommun utgör E18, väg 56, Bergslagspendeln, MälARBanan och Sala-Oxelösund riksintressen för kommunikationer enligt 3 kap. MB. Dessa ska skyddas mot

åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller nyttjandet av anläggningarna. Länsstyrelsen vill påtala att kontakt ska tas med Trafikverket vid planerade åtgärder i närheten av dessa anläggningar. Se mer information i Trafikverkets yttrande, bilaga 1.

Riksintressen för totalförsvarets militära del

Riksintressen för totalförsvarets militära del kan i vissa fall redovisas öppet och i andra fall inte. Hallstahammars kommun berörs inte av några öppet redovisade riksintressen, påverkansområden eller områden av betydelse för totalförsvarets militära del. Se mer information i Försvarsmaktens yttrande, bilaga 2.

Trafikverket (bilaga 1)

Översiktsplanen berör en rad statliga infrastruktur­anläggningar såsom vägarna E18, 56, 252, 558, 619 och 620 samt järnvägsstråken Mälarbanan, Bergslagspendeln och (Sala) - Oxelösund. Trafikverket är väghållare respektive infrastruktur­hållare för respektive anläggning. E18, väg 56 och järnvägsstråken utgör riksintressen för kommunikationer enligt 3 kap. 8 § miljöbalken.

Riksintressen

Trafikverket har pekat ut de mark- och vattenområden som bedöms vara riksintressen för kommunikationer enligt 3 kap. 8 § miljöbalken. Riksintressen ska enligt miljöbalken skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. Med det avses att funktionen hos riksintresset ska säkerställas. Ny bebyggelse får inte negativt påverka nuvarande eller framtida användning av anläggningen. Ny exploatering får inte heller påverka möjligheterna till drift, underhåll och framtida utveckling av densamma. Information om utpekade riksintressen finns på Trafikverkets hemsida Trafikverkets beslutade riksintressen - Bransch.

I Hallstahammars kommun utgör E18, väg 56, Bergslagspendeln, Mälarbanan och (Sala) – Oxelösund riksintressen för kommunikationer. Vid planerade åtgärder i närheten av dessa anläggningar behöver Trafikverket höras.

Trafikverket vill informera om att byggnader och andra föremål som är högre än 20 meter kan komma att påverka luftfarten. Flygplatser är sakägare för att bedriva flygplatsverksamhet, och ska därför samråd­as innan det etableras föremål högre än 20 meter. En lokaliseringsbedömning (flyghinderanalys) behöver göras vid varje enskild etablering. En lokaliseringsbedömning kan beställas hos LFV.

Försvarsmakten (bilaga 2)

Riksintressen för totalförsvarets militära del i Hallstahammars kommun

Rikssintressen för totalförsvarets militära del (3 kap 9 § andra stycket miljöbalken) kan i vissa fall redovisas öppet och i andra fall inte. Dels finns områden i form av övnings- och skjutfält och flygflottiljer som redovisas öppet, dels områden som av sekretessskäl inte kan redovisas öppet. De senare har oftast koppling till spanings-, kommunikations- och underrättelsesystem. Huvuddelen av Sveriges kommuner är i olika omfattning berörda av rikssintressena. Försvarsmakten redovisar även områden av betydelse enligt 3 kap 9 § första stycket.

Planområdet berörs inte av några öppet redovisade rikssintressen, påverkansområden och områden av betydelse för totalförsvarets militära del.

För att säkerställa att ingen skada sker på de rikssintressen som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och inte alls kan redovisas öppet på karta, är hela landets yta samrådsområde för objekt högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse. Definitionen vad som är sammanhållen bebyggelse i detta sammanhang utgår från Lantmäteriets översiktskarta i skala 1:250 000. Det innebär att alla ärenden avseende höga objekt måste skickas på remiss till Försvarsmakten.

Försvarsmaktens bedömning och synpunkter

Försvarsmakten vill göra ett tillägg på s. 92 under rubriken "Rikssintressen" i samrådsunderlaget. Där ska det framgå att: "I hela landet remitteras Försvarsmaktens samtliga ärenden eller projekt som rör höga objekt (högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse). Det kan till exempel vara vindkraft, telekommunikationsmaster och skorstenar."

Utöver detta bedömer Försvarsmakten att rikssintressen för totalförsvarets militära del i stort sett är korrekt beskrivna i översiktsplanen. För fortsatt stöd gällande beskrivning av detta kan rikssintressekatalogen i Västmanlands län användas.

Avslutningsvis vill Försvarsmakten betona att det är av stor vikt att kommande planer, lov och tillståndsärenden remitteras Försvarsmakten enligt vad som framgår i rikssintressekatalogen. Detta för att bland annat säkerställa att ingen skada sker på rikssintressen som omfattas av sekretess där inget kan redovisas öppet på en karta.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (bilaga 3)

Områden av rikssintresse för totalförsvarets anläggningar

MSB har mandat att identifiera områden som är av rikssintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar, den civila delen, enligt 3 kap. 9 § 2 st miljöbalken och 2 § och 2 a § förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och

vattenområden (hushållningsförordningen). MSB arbetar kontinuerligt med att identifiera mark- och vattenområden som kan vara av riksintresse.

Länsstyrelsen har ett ansvar att meddela MSB om ett område bör anges som riksintresseför totalförsvarets anläggningar, den civila delen, eller om ett område av riksintresse bör omprövas (4 § hushållningsförordningen).

MSB hade under våren 2024 en remiss ute med förslag till områden av riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen, (TfC 0004–0024). Förslaget omfattar samtliga ledningar och stationer i transmissionsnätet för el samt ledningarna i distributionsnätet för el mellan fastlandet och Gotland med tillhörande stationer. Förslaget togs fram tillsammans med beredskapsmyndigheten Affärsverket svenska kraftnät och kommer slutbehandlas under hösten 2024.

Ytterligare information om MSB:s arbete med områden av riksintresse finns på MSB:s webbsida: <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farligaamnen/samhallsplanering/riksintressen/>

Vindkraft och höga byggnadsverk

MSB har i uppdrag av regeringen att införa, förvalta och utveckla radiokommunikationssystemet RAKEL för skydd och säkerhet. För att vindkraftverk eller andra höga installationer inte ska bli ett hinder för radiokommunikationssystemet bör placeringen av exempelvis vindkraftverk på landsbygden och höga byggnader i tätorter ske i samråd med MSB:s verksamhet för Rakel och ledningssystem. Detta gäller konstruktioner högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse.

I samband med samråd om förslag till placering av områden för vindkraft eller inför andra beslut rörande vindkraftverk och höga byggnadsverk bör samråd ske med MSB. Bifoga i samband med samrådet koordinater för vindkraftverkens placeringar för analyser av signalstråken.

Luftfartsverket (bilaga 6)

I översiktsplanen nämns ingenting vad gäller höga objekt som kan vara till hinder för militär och civil luftfart. Detta bör nämnas i alla översiktsplaner för att säkerställa att LFV och Försvarsmakten remitteras i dessa ärenden.

LFV vill påminna kommunen om att följande gäller för civil luftfart:

Alla byggnadsobjekt oavsett typ som master, torn, pyloner, vindkraftverk, skyltar, konstverk, byggnader etc. som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan ska remitteras till LFV. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium. Befinner sig objektet till havs eller i insjö ska även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras.

Xxx stad berörs av de s.k. MSA/TAA ytorna (skyddsområde på ca 80 km kring flygplats där flygplanen påbörjar den sista delen av inflygningen) för Västerås flygplats. Västerås flygplats utgör riksintresse vilket bör tas upp under riksintressen i översiktsplanen. Flygtrafiken rör sig med fastställda marginaler över MSA/TAA ytan, vars höjd är samma som högsta hinder inom ytan. Nya hinder kan ha en negativ inverkan på flygtrafiken. Av översiktsplanen bör framgå att lokalisering av höga byggnader/föremål (exempelvis vindkraft) inom den berörda MSA/TAA ytan ska samrådask med berörd flygplats.

Sveriges geologiska undersökning, SGU (Bilaga 8)

Riksintressen för värdefulla ämnen och material

Bestämmelserna om riksintressen finns i miljöbalken. I kommunal planering skall aktuella riksintressen redovisas tillsammans med en beskrivning av hur kommunen avser att tillgodose de utpekade riksintressena.

SGU är den myndighet som pekar ut fyndigheter som innehåller värdefulla ämnen eller material som riksintressen. I samhällsplanering skall förekomst av ***Riksintressen för värdefulla ämnen eller material***, liksom andra typer av riksintressen redovisas, lämpligen på karta. Redogörelsen skall innehålla en beskrivning av dessa, samt hur kommunen avser att tillgodose de utpekade riksintressena.

Läs mer om Riksintressen på Boverkets webbplats.

Läs mer om Riksintressen i Miljöbalken (svensk författningssamling)

Svenska kraftnät (bilaga 11)

Riksintresseutredning

Svenska kraftnätet vill upplysa kommunen om att transmissionsnätets mark- och vattenanspråk utreds för riksintresseanspråk inom totalförsvarets civila del enligt 3 kap. 9 § Miljöbalken (MB) (1998:808) av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Transmissionsnätets verksamhet med dess tillhörande mark- och vatten-anspråk är även ett allmänt intresse enligt 2 kap. Plan- och bygglag (2010:900) och 3 kap 8–9 §§ (MB) eftersom elförsörjningen är en grundförutsättning för att samhället ska fungera i fred, kris och krig.

Tillväxtverket (bilaga 12)

Riksintresse industriell produktion

Tillväxtverket är ansvarig myndighet för riksintresse industriell produktion. Industriell produktion enligt 3 kap 8 § MB handlar i huvudsak om områden för basindustrin.

Tillväxtverket har en sektorsbeskrivning för riksintresse industriell produktion från 2021 som finns att ta del av på myndighetens webbplats. Riksintressen för industriell produktion - Tillväxtverket (tillvaxtverket.se)

I Västmanlands län finns områden i Surahammar och Hallstahammar som innehåller industriell produktion i enlighet med definitionen i miljöbalken och Tillväxtverkets sektorsbeskrivning. I Hallstahammars kommun är det område för järn, stål och metallindustrin i Hallstahammar i anslutning till Sörkvarnsvägen, som delvis uppfyller kriterier för riksintresse industriell produktion. Bedömningen är att behov av utpekande av område av riksintresse för industriell produktion saknas och att området för industrin bör ses som ett allmänt intresse. Som riksintressemyndighet för industriell produktion har Tillväxtverket inga anspråk i Hallstahammars kommun.

Tillväxtverket har inga synpunkter på delar kopplat till statliga intressen eller riksintressen.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna.

Det finns inga utpekade riksintressen för värdefulla ämnen eller material i kommunen.

Kommunen har rutiner för remittering av planer, lov och tillståndsärenden.

Inför granskning har översiktsplanen kompletterats med det nya riksintresset för totalförsvarets civila del kopplat till transmissionsnätet. Planen har kompletterats med riksintresset för Västerås flygplats, MSA-tytor och information om remittering av höga objekt och om riksintresset för luftfart i Västerås.

Allmänna intressen – Miljökvalitetsnormer

Länsstyrelsen i Västmanland

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen uppger att det behöver säkerställas att grundvattenförekomst och miljökvalitetsnormer inte påverkas negativt i de fall där utvecklingsområden planeras på eller i närheten av en grundvattenförekomst. Vissa av de framtida utredningsområdena ligger också på eller i närheten av en grundvattenförekomst. Länsstyrelsen anser därför att kommunen ska komplettera texten om framtida utredningsområden med en upplysning om att grundvattenförekomst och miljökvalitetsnormer särskilt ska beaktas i de områden där det finns risk för påverkan.

Länsstyrelsen har i övrigt inget att erinra kring hur miljö kvalitetsnormer har beaktats i översiktsplanen. Frågan granskas också i efterföljande detaljplanering för att säkerställa att miljö kvalitetsnormer följs.

I miljökonsekvensbeskrivningen uppges att kommunen i nuläget uppfyller miljö kvalitetsnormerna för luft. Denna bedömning utgår från en mätning som genomfördes 2016. Miljökonsekvensbeskrivningen rekommenderar att en ny mätning/analys av luftkvalitet genomförs. Länsstyrelsen anser att kommunen ska genomföra en ny mätning/analys för att säkerställa att miljö kvalitetsnormerna för luft inte överskrids. När en ny mätning/analys genomförs anser Länsstyrelsen att kommunen ska samråda med Västmanlands läns Luftvårdsförbund avseende tidsperiod, parametrar och plats.

Länsstyrelsen anser att kommunen ska lyfta behovet av att utreda bullersituationen när det gäller utvecklingen av Kolbäcks centrum. Området exponeras för trafikbuller från både väg och järnväg.

Sveriges geologiska undersökning, SGU (Bilaga 8)

Miljö kvalitetsnormer är ett juridiskt instrument för att skydda grund- och ytvattenförekomster och se till att god (grund-)vattenstatus uppnås eller upprätthålls. Statusklassificering görs i slutet av varje förvaltningscykel för att ta reda på om vattendirektivets målsättning om god grundvattenstatus har uppnåtts. Sid 3(5)

I samhällsplanering ska det framgå hur kommunen avser att följa att gällande miljö kvalitetsnormer (MKN) för de grund- och ytvattenförekomster som berörs av planen – till exempel vid bebyggelse eller annan exploatering. Hur mark- och vattenanvändningen ser ut har stor betydelse för möjligheterna att upprätthålla eller förbättra statusen hos yt- och grundvatten. Kommunerna har därför en viktig roll som genomförare av vattenförvaltningens måluppfyllelse.

Läs mer om SGUs föreskrifter om miljö kvalitetsnormer och statusklassificering för grundvatten på SGUs Användarstöd för geologiska frågor.

Läs mer om Miljö kvalitetsnormer i Plan- och bygglagen (Svensk författningssamling).

Ladda ned Boverkets orientering för handläggare Miljö kvalitetsnormer i fysisk planering.

Mälarenergi Vatten

Sid 115: Vatten - i vilken form/hur tänker man att arbetet ska säkerställas? Avses arbete förvaltningsövergripande arbete eller tex genom vattensamordnare inom kommunen?

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna.

Luftmätningar genomförs årligen för kommunen genom Västmanlands läns luftvårdsförbund och resultatet tillhandahålls via Naturvårdsverket. Senaste mätningen utfördes 2024.

Kommunens miljösamordnare ansvarar för att miljökvalitetsnormer för vatten hanteras på rätt sätt i samarbete med berörda aktörer.

Inför granskning har beskrivning av luftkvalitet, buller och vattenkvalitet kompletterats. Beskrivningen av utvecklingsområden som berörs av grundvattenförekomster har kompletterats angående detta. Planeringshänsyn i beskrivningen av Kolbäcks centrum har kompletterats med behovet av en bullerutredning.

Allmänna intressen – Naturmiljö

Länsstyrelsen i Västmanland

Artskyddsförordning (2007:845)

Länsstyrelsen noterar att artskyddet inte behandlas i översiktsplanen. Artskyddet kan påverka den fysiska planeringen och det är därför viktigt att kommunen i översiktsplanen presenterar ställningstaganden om hur artskyddet ska hanteras i vid planläggning.

Enligt Länsstyrelsen bör en inventering/utredning gällande fridlysta arter genomföras i ett tidigt planeringsskede, till exempel i samband med framtagandet av översiktsplanen och grönstrukturplanen. På så sätt är det möjligt att ta ett helhetsgrepp kring artskyddsfrågan, hantera kumulativa effekter och planera för skyddsåtgärder i ett större perspektiv. Denna inventering/utredning kan också användas i efterföljande detaljplanering och därmed effektivisera kommunen arbete.

Länsstyrelsen rekommenderar kommunen att ta del av den vägledning⁴ som Länsstyrelsen i Stockholms län har tagit fram gällande fridlysta arter i detalj- och översiktsplanering.

Skogsstyrelsen (bilaga 9)

Inom Hallstahammars kommun finns Skogsstyrelsens områdesskydd – både naturvårdsavtal och biotopskyddsområde. Någon slags beskrivning bör eventuellt finnas med i översiktsplanen.

Naturvårdsavtal som tecknas mellan markägare och staten Skogsstyrelsen.

<https://www.skogsstyrelsen.se/aga-skog/skydda-skog/naturvardsavtal/>

Biotopskyddsområde där Skogsstyrelsen ersätter markägaren för att inte avverka.

<https://www.skogsstyrelsen.se/aga-skog/skydda-skog/biotopskydd/>

I Skogens pärlor <https://www.skogsstyrelsen.se/sjalvservice/karttjanster/skogens-parlor/> finns vägledning om var områdesskydden finns samt var natur och kulturmiljöerna finns.

Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet, enligt skogsvårdslagen och delar av miljöbalken, gällande skogliga åtgärder på skogsmark (mark som lyder under skogsvårdslagen). Vidare ingår bland Skogsstyrelsens uppgifter att medverka i frågor om samhällsplanering för en hållbar utveckling och hushållning med naturresurser.

Privatpersoner

Allmänna intressen, andra värden: I planen redovisas förtjänstfullt naturvärden samt områden för friluftsliv och rekreation. Det är områden som kommunen ofta framhåller i sin marknadsföring och som har stor betydelse för ett attraktivt boende och för turism.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna

En naturvärdesinventering eller artskyddsutredning som omfattar hela kommunen har inte genomförts. Kommunen har gjort bedömningen att detta lämpar sig bättre i samband med planläggning och lovgivning eftersom förutsättningarna ständigt förändras och det är viktigt att ha aktuella data. Natura 2000, det generella biotopskyddet och. Skogsstyrelsens skogliga biotopskydd redovisas i kapitlet Allmänna intressen. Hantering av värdefull natur beskrivs också översiktligt i kapitlet Natur, grönområden och vatten.

Inför granskning har beskrivningen av artskydd förtydligats, både i kapitlet Allmänna intressen och i kapitlet Natur, grönområden och vatten. Beskrivningen av Skogsstyrelsens skyddsformer har kompletterats.

Allmänna intressen – Strandskydd

Länsstyrelsen i Västmanland

Länsstyrelsen har inget att erinra beträffande landsbygdsutveckling i strandnära lägen eftersom kommunen har valt att inte peka ut några sådana områden i översiktsplanen. I efterföljande detaljplanering kommer Länsstyrelsen att yttra sig över kommunens hantering av strandskyddet.

Region Västmanland

En faktor som ofta nämns vara attraktiv vid bostadsbyggande är läget. Det kan handla bland annat om att bostaden kan ligga centralt, i ett läge nära attraktiva grönområden, parker eller nära vatten. Genom att inte peka ut några områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen begränsar kommunen möjligheter till attraktiv utveckling i områden där det skulle kunna vara aktuellt.

Moderaterna i Hallstahammar

Avsnittet om strandskydd behöver omarbetas. Moderaterna anser att kommunen bör bejaka en reformering av strandskyddet och ta vara på de möjligheter till undantag som redan finns. Hallstahammar behöver fler attraktiva bostadsområden. Vi finner det anmärkningsvärt att kommunen inte vill nyttja den möjlighet som redan i dag finns för att göra undantag. Från vår sida anser vi att det generella strandskyddet bör avskaffas. Länsstyrelsernas överprövningsrätt i plan- och bygglagen bör avskaffas och flexibiliteten i strandskyddet bör öka.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna.

Under processen med att ta fram planförslaget togs ett beslut att inte peka ut några områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) med syftet bostadsbebyggelse. Orsaken var bland annat att de områden som skulle kunna komma i fråga samtidigt omfattas av översvämningsrisker, höga natur- och rekreationsvärden eller svårigheter att ordna med kommunal service.

Inför granskning har landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) setts över ytterligare en gång med samma resultat. Frågan ska utredas vidare i ett särskilt tillägg till översiktsplanen i samarbete med olika aktörer, bland annat med syftet att tillgängliggöra Kolbäcksån för besöksnäring och rekreation. Kommunens ställningstagande att inte peka ut LIS-områden har förtydligats i översiktsplanen.

Kommentar

Allmänna intressen – Kulturmiljö

Privatpersoner

Allmänna intressen, andra värden: Mycket förtjänstfull är också redovisningen under rubriken kulturmiljö och arkitektur. Bland annat kan framhållas vad som sägs om att hållbarhet och kvalitet inte underställs kortsiktiga ekonomiska överväganden, att kunskap om arkitektur, form och design utvecklas och sprids, att det offentliga agerar förebildligt osv. Redovisningen av kulturmiljöer bland annat under rubriken *Några*

tyngdpunkter i kommunens historia är också utmärkt och visar vilka stora kulturvärden som finns i kommunen.

Det måste ifrågasättas om kommunen rätt tar till vara möjligheten att också framhålla kulturmiljöerna i sin marknadsföring av en attraktiv kommun för boende och turism. Ska kommunen profilera sig mer inom kulturmiljöområdet är det emellertid av stor vikt att medborgare och beslutsfattare känner till värdena och bryr sig om dessa. Förslaget under rubriken *Vägledning*, om information till samtliga kommuninvånare, är därvid mycket bra. Det är självklart att informationen kommer att omfatta de särskilt utpekade kulturmiljöerna i kommunen såsom riksintressen och byggnadsminnen.

Förhoppningsvis finns inom en snar framtid också ett nytt kulturmiljöprogram att informera om. Det måste tyvärr ses som en brist att det inte funnits ett kulturmiljöprogram till grund för översiktsplanen. Vid sidan av det sagda är det dock angeläget med en bredare information som väcker intresse för kommunens historia och utveckling och de miljöer det skapat samt ett medvetande om att kulturvärden kan ha mycket olika karaktär.

Som anges i planen bör det offentliga agera förebildligt. I den mån kommunen råder i frågan innebär det att så långt möjligt bevara kulturvärden och använda mark, byggnader och anläggningar för sitt ursprungliga ändamål. För att väcka tankar ges några exempel på kulturvärden av olika karaktär som alla förtjänar att beaktas. Många fler skulle kunna anges. Fredhemsområdet med tidstypiska flerbostadshus och skola väl inpassade i naturen och med fin utemiljö. Lindboskolan med speciellt fasadmateriell och storslagna entréutrymmen. Folkets hus och park i Hallstahammar respektive Kolbäck, värdefulla bland annat med hänsyn till i vilket socialt sammanhang de tillkommit. Linneabio en historiskt viktig samlingslokal och bio i Kolbäck. Stationshuset och vattentornet för ånglok i Kolbäck som påminner om Järnvägens stora betydelse för Kolbäckens utveckling. Den unika bågbron i Hallstahammar. Bogserbåten Rex som självklart måste underhållas och finnas i Hallstahammar.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna.

Översiktsplanen ger övergripande vägledning om förhållningssätt till befintliga kulturmiljövärden och ger riktlinjer för ny bebyggelse. Region Västmanland har inventerat bebyggelse och miljöer som kan vara särskilt kulturhistoriskt intressanta och som sammanställts i en webbdatabas, Kulturarv Västmanland. Kommunen har antagit ett kulturmiljöunderlag baserat på detta som ska användas som underlag för bedömning om kulturmiljövärden. I vissa fall krävs fördjupande kulturmiljöutredningar för att värden ska kunna tas till vara i den fortsatta planeringen. Ett kulturmiljöprogram skulle också kunna tas fram som kompletterar översiktsplanen.

Inför granskning har texten angående bedömning av kulturmiljövärden förtydligats.

Allmänna intressen – Bostadsförsörjning

Länsstyrelsen i Västmanland

Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen arbetar med ett nytt bostadsförsörjningsprogram innehållande riktlinjer för bostadsförsörjningen i enlighet med lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Riktlinjerna ska vara vägledande i kommunens arbete med översiktsplanen när det gäller att främja bostadsbyggande samt utveckling av bostadsbeståndet. Av denna anledning vill Länsstyrelsen poängtera vikten av att arbetet med riktlinjerna och översiktsplanen samordnas.

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Planen beaktar behovet av ett blandat bostadsutbud med fokus på olika livsskeden och förutsättningar. Detta är positivt, då det säkerställer att personer med funktionsnedsättningar och ekonomiskt utsatta grupper får tillgång till anpassade boendelösningar.

Förvaltningen rekommenderar att fler former för LSS-bostäder planeras i tätorterna för att möta det ökade behovet i en förändrad målgrupp.

Vi i Hallsta

Kommunen har behov av att bygga 450 till 770 bostäder för att möta en växande befolkning. I översiktsplanen nämns framför allt flerbostadshus och mindre radhus. För att även locka barnfamiljer med goda inkomster som kan bidra till innovation i näringsliv och skatteintäkter skulle vi vilja se större möjligheter till villatomter som inte ligger i anslutning till E18 eller väg 252. Närheten till Västerås gör att det finns en stor attraktiv målgrupp som skulle lockas av en fin boendemiljö till ett konkurrenskraftig pris.

Privatpersoner

Generationsskifte pågår i Borgsund. Önskar seniorboende i antingen Borgåsund eller Strömsholm/Herrskogen. Vi som är äldre och bor här vill kunna bo kvar i närområdet och samtidigt kunna hälsa på barn och barnbarn enkelt. Herrskogen vore bra om bussen fortfarande går till Borgåsund. Ett tregenerationstänk är viktigt att ha med sig, vi vill kunna hjälpa våra barn och barnbarn.

IOGT-NTO byggnaden i Strömsholm skulle vara en bra plats att utveckla bostäder för äldre.

Det föreslagna äldreboendet vid Herrevad är lokaliserat på fel plats, det borde ligga på Koltrastens tomt i stället så att det är mer centralt

Seniorbostäder behövs - lägenheter med 3 rum är önskvärt om man som äldre ska kunna flytta från sin villa utan att behöva göra sig av med alla sina möbler.

Finns behov av ett alternativt "mellanboende" som inte är trygghetsboende eller SÄBO, ett servicehus.

Fattiga pensionärer - vart ska vi bo? Inte bra med bara för påkostade bostäder.
Carpenters bostäder bra prisklass.

Viktigt med seniorboenden för att flyttkedjor ska dra i gång. Gärna markplansbostäder med möjlighet till lite trädgård. Någon gång historiskt vill vi minnas att det var tal om bostäder på åkern nedanför järnvägen, men det kanske är så mycket översvämningsproblematik där nu.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna för de positiva orden om planens inriktning och förslag.

Kommunen har antagit ett bostadsförsörjningsprogram som har samordnas med översiktsplanen. Bostadsförsörjningsprogrammet ska identifiera specifika behov av olika bostadstyper. Både översiktsplanen och bostadsförsörjningsprogrammet är vägledande för planering och byggande. I programmet framgår det att ett bredare utbud av bostäder behövs för att få i gång flyttkedjor i kommunen. Befintliga villor kan frigöras när det finns andra alternativ för den som inte längre har behov av en stor bostad.

Det planeras för både småhus och flerbostadshus i de områden som föreslås i översiktsplanen. Även om det inte pekas ut ett större område i översiktsplanen finns det utrymme för nya bostäder genom mindre kompletteringar i samtliga tätorter. Även på landsbygden finns utrymme för enstaka tillskott. Vissa bostäder kan utföras för speciella ändamål. Det är till exempel möjligt att utveckla seniorbostäder eller LSS-boende.

Inför granskning har texten om bostadsförsörjning setts över och samordnats med bostadsförsörjningsprogrammet.

Allmänna intressen – Näringsliv och Besöksnäring

Vi i Hallsta

För föreningen är Hallstahammars attraktionskraft viktigt. Fler besökare och fler boende i kommunen gynnar våra verksamheter. Vi tycker att man i Översiktsplanen har en bra

strategi för att värna om och utveckla grönområden, Kolbäcksån/Strömsholmskanalen samt viktiga besöksmål och naturområden runt Strömsholm och Åsby/Skantzen.

Privatpersoner

Besöksnäring: Med de stora natur- och kulturvärden som finns i kommunen från Strömsholm i söder, längs Kolbäcksån och Strömsholms kanal till Skantzen- Åsby-Trångforsområdet i norr borde turismnäringen kunna utvecklas väsentligt. Det bör därför vara en högt prioriterad fråga för kommunen. Som sagts tidigare hänger attraktionskraften för såväl besökare som invånare på ett bra underhåll av byggnader och anläggningar. Detta gäller särskilt för de kulturhistoriskt intressanta byggnaderna och anläggningarna.

Förslag: Gratis parkering för husbilar över natten? Det är trevligt vid vattnet, behöver finnas mer platser likt den i Trångfors. Det är ett lugnt område men finns bara 4 platser. Bra plats skulle kunna vara Skantzsjön.

Gör en ställplats vid skanssjön där 'Albert' (båten) stod tidigare

Gör en tillfällig husbilsplats under sommarlov vid skolor för att kunna stå med husbilen mer centralt.

Det saknas möjligheter att stå med husvagn kortare stunder längs med vattnet

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och för de positiva orden.

Det finns ställplatser för husbilar på privat mark och det finns möjlighet att hyra plats för husbil på kommunens campingplats Skantzö Bad & Camping. Översiktsplanen pekar inte ut några nya områden för camping. I vissa fall kan det vara tillåtet att parkera med husbil i upp till 24 timmar och att övernatta på rastplatser.

Kommunens attraktionsstrategi syftar till att förbättra för besöksnäringen där samverkan lyfts som en viktig del. Förslagen för utveckling av besöksnäring är intressanta och skickas vidare till berörd förvaltning.

Allmänna intressen – Utbildning

Länsstyrelsen i Västmanland

Utformning av skolgårdar

Kommunen nämner behovet av god utemiljö och tillräckliga ytor vid förskolor och skolor, vilket Länsstyrelsen ser positivt på. För att tydliggöra vikten av detta anser Länsstyrelsen att översiktsplanens vägledning avseende utbildning bör utvecklas och

kompletteras. Länsstyrelsen rekommenderar att kommunen använder sig av avsnittet *Friyta med kvalitet* i PBL Kunskapsbanken², Boverkets handbok till plan- och bygglagen.

Vi i Hallsta

Vi saknar även ambitionen att ha ett yrkesinriktat gymnasium på orten. Nyligen publicerade rapporter pekar på Europas extremt dåliga konkurrenskraft, vilket även borde gälla näringslivet i Hallstahammar. Förutom billig energi och mindre regelverk är utbildning en av de mest viktiga faktorerna bakom innovation och produktivitet. Yrkeslinjer som tas fram i nära samarbetet med näringslivet är av yttersta vikt för kompetensförsörjning och nyetableringar i Hallstahammar.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna

I dagsläget saknas förutsättningar för ett gymnasium inom kommunen. Frågan skickas vidare till skolförvaltningen som kan undersöka detta vidare.

Inför granskning har planen kompletterats med fördjupad information om god utemiljö och friyta med kvalitet vid skolor.

Allmänna intressen – Kultur- och fritidsverksamhet

Privatpersoner

Behövs en fullstor idrottshall i kommunen, för alla sporter men framför allt för handboll.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna

Fritids- och idrottsanläggningar är viktiga samlingsplatser och främjar en god folkhälsa. I arbetet med översiktsplanen har det inte funnits tillräckligt underlag för lokalisering av en ny idrottshall. I översiktsplanen konstateras bland annat att det behöver byggas en fullstor idrottshall i kommunen. Behov av lokaler för kultur- och fritidsverksamhet ska undersökas vidare.

Allmänna intressen - Miljö- och riskhänsyn – Klimatanpassning

Länsstyrelsen i Västmanland

Skyfall och översvämning samt ras, skred och erosion

Enligt riskutredningen bedöms ett flertal samhällsviktiga objekt vara belägna inom potentiella riskområden. Detta gäller framför allt transportinfrastruktur och risker till följd av skyfall och kombinationen av markinstabilitet och skyfall. Länsstyrelsen anser att översiktsplanens ställningstaganden gällande transportinfrastruktur ska kompletteras med hur kommunen avser att hantera dessa risker i både planering och förvaltning.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (bilaga 3)

I kommunens översiktsplan ska hänsyn tas till människors hälsa och säkerhet och risken för olyckor, översvämning och erosion. Hänsyn ska också tas till skydd mot brand, trafikolyckor och andra olyckshändelser samt till åtgärder för att skydda befolkningen mot och begränsa verkningarna av stridshandlingar.

I 3 kap plan- och bygglagen förtydligas att av översiktsplanen ska framgå kommunens syn på risken för klimatrelaterade skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion, samt hur sådana risker kan minska eller upphöra. Kommunen bör i översiktsplanen redovisa en samlad bild över riskerna i sin kommun och hur man avser att hantera dessa olika risker, det vill säga om riskerna kan accepteras eller om man avser vidta förebyggande eller andra riskreducerande åtgärder. Ett strategiskt ställningstagande i översiktsplanen ger långsiktighet i kommunens riskhantering och riskvärdering och utgör ett bra stöd för att hantera riskfrågor i kommande detaljplaner, bygglov och övriga tillståndsärenden.

Klimatanpassning

Av översiktsplanen ska det framgå hur kommunen i den fysiska planeringen tänker ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål. MSB vill uppmärksamma att regeringen i mars 2024 har fattat beslut om Sveriges nationella strategi för klimatanpassning. Strategin redovisar regeringens inriktning för det nationella arbetet med klimatanpassning och innehåller bland annat mål för klimatanpassning. Läs mer på: [Nationell strategi och regeringens handlingsplan för klimatanpassning - Regeringen.se](#)

Karteringar av översvämningsrisker

MSB har i uppdrag att stödja kommuner och länsstyrelser med karteringar av översvämningsrisker. För Hallstahammars kommun har karteringar gjorts för

Kolbäcksån (2014). Genomförda karteringar finns att tillgå via MSB:s översvämningportal. <https://gisapp.msb.se/Apps/oversvamningsportal/index.html>

Värmekartering

MSB har tagit fram en värmekartering över Sverige. Värmekarteringen ger ett övergripande planeringsunderlag för att identifiera var höga temperaturer är vanliga inom ett län eller kommun. Planeringsunderlaget kan vara till hjälp för att analysera och utreda var klimatanpassningsåtgärder kan behöva genomföras, för att skydda mot höga temperaturer där behovet är som störst. Karttjänsten nås via följande länk:

<https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-motolyckor-och-farliga-amnen/naturolyckor-och-klimat/varmebolja/>

Översiktliga stabilitetskarteringar

MSB har i uppdrag att inom bebyggda områden översiktligt kartlägga landets kommuner med avseende på stabilitet. För Hallstahammars kommun har en kartering gjorts 2018. Karteringen kan laddas ner via följande länk:

<https://www.msb.se/sv/verktyg--tjanster/stabilitetskartering-finkorniga-jordarter/> Mer information om ras- och skredkarteringarna finns på en myndighetsgemensam sida <http://gis.sgi.se/rasskrederosion/>

Vägledningar för arbete med naturolyckor

MSB har tagit fram tre vägledningar för att kommuner ska kunna komplettera nationellt underlag med egna karteringar och kunskapsunderlag:

- Metod för skyfallskartering av tätorter, MSB2260 (2023) <https://rib.msb.se/filer/pdf/30510.pdf>
- Vägledning för skyfallskartering, tips för genomförande och exempel på användning, MSB1121 (2017) <https://rib.msb.se/filer/pdf/28389.pdf>
- Vägledning för översvämningsskartering av vattendrag, MSB 631 (2014) <https://rib.msb.se/filer/pdf/27432.pdf>

För alla naturrelaterade händelser bör kommunen redovisa hur den förväntade klimatförändringen påverkar sannolikhet för eller konsekvenser av extrema naturhändelser. I detta fall kan det också vara av intresse att belysa hur kommunen kan drabbas av storm, stora skogsbränder, värmebölja och andra typer av naturhändelser som inte alltid kan ges en geografisk placering.

Läs mer om naturolyckor på www.msb.se och den myndighetsgemensamma sidan www.klimatanpassning.se.

Statens geotekniska institut (bilaga 4)

SGI:s yttrande avser geotekniska säkerhetsfrågor såsom ras, skred, erosion och geotekniska frågeställningar kopplade till översvämning. Grundläggnings- och miljötekniska frågor, såsom hantering av radon, ingår inte i vår granskning.

Kommunens hantering av geotekniska säkerhetsfrågor

Enligt 2 kap 5 § PBL ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat människors hälsa och säkerhet samt med hänsyn till risken för olyckor, översvämning och erosion. Vidare ska kommunen enligt 3 kap 5 § p 4 i sin översiktsplan redovisa sin syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra.

I översiktsplanen har kommunen under rubriken ”Hållbart byggande och klimatanpassning” redogjort för en strategi för att hantera klimatrisker för ny bebyggelse där ras och skred ingår. Kommunen beskriver även ras, skred och erosion under avsnittet ”Klimatanpassning” dels genom generella beskrivningar, dels genom att peka ut områden med befintlig bebyggelse som är utsatt för ras och skredrisker. I ett av utvecklingsområdena lyfts behovet av geotekniska utredningar fram för att undersöka markens stabilitet.

Redovisning av geologiska och geotekniska förutsättningar

SGI anser generellt att en översiktsplan ska innehålla en översiktlig beskrivning av geologiska förhållanden inom kommunen samt en beskrivning av vilka geotekniska risker (ras, skred, erosion) som kan ha inverkan på den strategiska planeringen. Kända riskområden bör redovisas i en karta.

Kommunen har beskrivit vad ras och skred i jord samt erosion är samt vilka effekter ett förändrat klimat kan få på riskerna.

SGI saknar en beskrivning av om det finns branta slänter med risk för blocknedfall och bergras i kommunen som påverkar befintlig bebyggelse och anläggningar eller föreslagna utbyggnadsområden. Branta sluttningar, så som bergsslänter eller jordslänter med block, kan vara instabila. Det är därför viktigt att kommunen i översiktsplanen på en översiktlig nivå beskriver om denna geotekniska säkerhetsfråga påverkar markens byggbarhet.

Geotekniska konsekvenser av översvämningsskydd

Översvämningsskyddande åtgärder, till exempel uppfyllnader och vallar, kan medföra geotekniska konsekvenser vilket behöver beaktas. Det kan vara en fördel att lyfta fram i översiktsplanen behovet av att utföra geotekniska undersökningar vid uppförande av översvämningsskydd.

Redovisning i karta

God kännedom om geotekniska förutsättningar och eventuella geotekniska riskområden är viktiga utgångspunkter vid strategiska val av markanvändning. I en översiktsplan bör därför eventuella riskområden tydligt redovisas, förslagsvis på kartor. En övergripande bedömning kan göras utifrån statligt planeringsunderlag, men där det inte finns kan översiktliga bedömningar göras utifrån bland annat geologiska och topografiska kartor.

Kommunens ställningstaganden

I sin översiktsplan behöver kommunen redovisa sitt ställningstagande för hur områden med kända eller potentiella stabilitetsproblem ska hanteras. Ställningstagandet bör omfatta både ny och befintlig bebyggelse men även vegetation, parker och andra grönområden bör ingå. Observera att stabilitetsproblem också kan skapas genom exploatering och ändrad markanvändning.

Ett ställningstagande för hantering av geotekniska säkerhetsfrågor bör bland annat innehålla:

- områden som inte är lämpliga att bebygga,
- identifierade områden som kräver geotekniska stabilitetsutredningar för att klarlägga markens stabilitet vid detaljplanläggning och bygglovgivning,
- områden som är prioriterade för skyddsåtgärder, detaljplaner som kan behöva upphävas på grund av geotekniska risker,
- behov av mellankommunal samordning,
- strategier för hur kustområden kan anpassas till stigande havsnivåer,
- identifierade områden där det finns behov av att geotekniska frågor utreds i ett större geografiskt område,
- identifierade områden med behov av en långsiktig handlingsplan för underhåll och kontroll av stabilitetshöjande anläggningar eller åtgärder, hur risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade kan minska eller upphöra.

Avsikten med ett ställningstagande är att ange vad som ska utredas för att ha en beredskap för det i samband med detaljplanläggning. Det bör även framgå av översiktsplanen att det i samband med detaljplanering alltid ska utföras en geoteknisk bedömning. Klimatförändringarnas effekter på markstabiliteten måste ingå i denna bedömning.

Hallstahammars kommun har identifierat områden vid Kolbäcksån som har låg stabilitet. I området finns både befintlig bebyggelse, kulturmiljöer och förorenade områden. Kommunen anger att fördjupade utredningar av riskområdena bör genomföras och förslag till lösningar för att hantera problemen bör tas fram. SGI delar denna

uppfattning men anser att formuleringarna är något vaga och vill lyfta frågan ifall kommunen har någon strategi för hur detta ska genomföras.

Kommunen har även lyft fram att vid utvecklingsområdet Hans von Kantzows väg finns aktsamhetsområden för ras, skred och erosion. Kommunen har angivit att en geoteknisk utredning som undersöker markens stabilitet behöver tas fram för att säkerställa människors hälsa och säkerhet samt ett långsiktigt och hållbart markbyggnad. SGI delar den uppfattningen och anser att det är värdefull vägledning för kommande detaljplanering och bygglovgivning.

Även i utvecklingsområdet Kolbäck finns strandnära aktsamhetsområden för ras och skred som kan vara värdefullt att uppmärksamma på samma sätt som ovan och ge riktlinjer för geotekniska utredningar.

SGI vill även lyfta fram att det i samband med detaljplanering och bygglovgivning alltid ska utföras en bedömning av ras, skred och erosion.

Geoteknisk säkerhet i kommunal planering

SGI har tagit fram en vägledning för planhandläggare på kommunen som arbetar med översiktsplanering eller detaljplanering. I vägledningen finns konkreta råd kring arbetsprocesser, planinnehåll samt vad en geoteknisk utredning ska besvara när det gäller ras, skred och erosion. Du kan ta del av vägledningen här, Geoteknisk säkerhet i kommunal planering. <https://www.sgi.se/sv/vagledning-i-arbetet/geoteknisk-sakerhet-kommunal-planering/>

Vägledning ras, skred och erosion SGI har i ett regeringsuppdrag om harmonisering av statligt framställda planeringsunderlag avseende ras, skred och erosion tillsammans med bl. a MSB och SGU tagit fram en Vägledning ras, skred och erosion. <https://gis.sgi.se/rasskrederosion/>

Underlagen finns åskådliggjorda i en kartvisningstjänst. Informationen är från geoteknisk synpunkt värdefull vid strategiska val av lämplig markanvändning. Med stöd av kartvisningstjänsten kan de geologiska och geotekniska förhållandena beskrivas översiktligt.

Detaljeringsnivå på underlag

SGI anser att kommunen i planbeskrivningen bör redogöra för vilka underlag som använts i planprocessen samt vilka osäkerheter som kvarstår. Statligt planeringsunderlag är oftast mycket översiktliga. Det innebär att det kan finnas andra områden med förutsättningar för ras, skred eller erosion som behöver utredas i samband med bygglov och detaljplanering. Förutsättningar för ras, skred och erosion kan skapas beroende på hur man planerar ett område.

Sveriges geologiska undersökning, SGU (bilaga 8)

Risker

Marklutning, jordart, jorddjup och bergart samt grundvattennivå kan ha betydelse för riskbild vid samhällsplanering och därmed påverka såväl lämplig markanvändning som grundläggning och därmed erforderliga geotekniska lösningar och resulterande byggkostnader. Strandnära byggnation, tex. i LIS-områden, kan medföra specifika risker. I strandnära läge bör risk för översvämning och ev. ras och skred beaktas. Det förtydligas i PBL att det inom kommunal planering skall framgå "kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade, samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra" (PBL 3 kap. 5 §).

SGU har utfört relevanta karteringar och analyser som är tillgängliga i kartvisarna "Förutsättningar för skred i finkornig jordart", "Jordskred och raviner" samt "Stränders jordart och eroderbarhet". <https://apps.sgu.se/kartvisare/> Dessa data tillhandahålls även genom andra myndigheters karttjänster.

MSB Kartportal: <https://gisapp.msb.se/apps/kartportal/>

SGI Kartvisare Ras, skred, Erosion: <http://gis.swedgeo.se/rasskrederosion/>

För att kunna följa Boverkets uppdaterade riktlinjer om kommunal planering i översvämningskänsliga områden (2018) bör en analys av höga vattenflöden för berörda avrinningsområden och hur de kan påverka befintliga och planerade strandnära byggnader samt tillhörande infrastruktur utföras. Myndigheten för samhällskydd och beredskap (MSB) utför kartering och beräkning av översvämningsrisk som visas i Portalen för översvämningsshot. <https://gisapp.msb.se/apps/kartportal/>

Att betänka är att beräkning av översvämningsrisk ännu inte har utförts rikstäckande och att det därför kan finnas ytterligare riskområden inom kommunens övriga avrinningsområden. Därtill bör kommunal planering ta hänsyn till samlad påverkan från tex. skyfallskartering i kombination med risk för höga flöden och översvämning.

SGU har även utvecklat användarstöd för flera områden, bland annat hur geologiska frågor kan påverka kommunal planering. <https://www.sgu.se/anvandarstod-for-geologiska-fragor/>

SGU har tagit fram en checklista för vilken information vi anser bör redovisas i en MKB gällande påverkan på grundvattenförekomst: <https://www.sgu.se/grundvatten/vattenforvaltning/checklista-paverkan-grundvattenforekomst/>

Mälarenergi Vatten

Sid 145: Man skriver att man ska separera spillvatten från dagvatten i kommunens tekniska system. Man bör i stället uttrycka att man ska separera spillvatten och dagvatten i två olika ledningsnät (eller något liknande).

Sid 146: Här nämner man ordet HBF-flöde. Det bör förklaras vad HBF-flöde betyder.

Vafabmiljö

Klimatanpassning

Kommunen ska utreda vilka områden som är särskilt utsatta för risker kopplat till klimatförändringar. Identifiera målkonflikter, kombinationsrisker, földeffekter och konsekvenser. Föreslå konkreta åtgärder enligt översiktsplanens strategier för klimatanpassning, se mark och vattenanvändning.

Till denna punkt vill Vafabmiljö lyfta att klimatförändringarna kan innebära utmaningar även för avfallshanteringen. En följd av ett förändrat klimat är att bärigheten på vägar kan komma att förändras. Till exempel ser Vafabmiljö redan idag problem med hämtningsfordon som ska fram på vägar för att hämta slam eller mat- och restavfall. Vi ser även en risk för miljö och hälsa om tömning ej sker i tid, på grund av avfallets påverkan av varma temperaturer under en längre tid (värmeböljor).

Privatpersoner

Det beskrivs vara problem med såväl torka som högt vattenstånd i Svenbybäcken. Finns det något som kan göras för att det inte ska bli så himla torrt men också inte så mycket översvämningar.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och för tipsen på underlag till planeringen.

Översiktsplanen redogör översiktligt för de klimatrisker som finns i kommunen samt strategier för hur klimatförändringar kan hanteras i ett hållbart byggande (se kapitlet Mark och vatten). Översiktsplanens ställningstagande angående hanteringen av klimatrisker gäller såväl bebyggelse som transportinfrastruktur. Detaljerad information om risker finns i riskutredningen som är en bilaga till översiktsplanen. Djupare analyser av klimatrisker med förslag till åtgärder kommer att genomföras under översiktsplanens genomförande.

Det finns inga kända områden med branta sluttningar med risk för blocknedfall och bergas i kommunen. Översiktsplanen redogör för ras, skred och erosionsrisker. Gällande geotekniska undersökningar genomförs dessa lämpligast i samband med planering och byggande. Två områden har kända stabilitetsproblem vilket också lyfts i

planen. Vid planläggning undersöks förutsättningarna översiktligt vilket kan innebära att geotekniska utredningar kan behövas även för andra områden.

Genom klimatiförändringarna får vi vara beredda på att det förekommer fler extremvädershändelser som påverkar vattenföringen i Svenbybäcken och andra vattendrag. Stora växlingar mellan för blött och för torrt är en del av klimatiförändringarna som kräver insatser för en omställning. Översiktsplanen är ett viktigt verktyg för detta, till exempel genom att främja hållbara transporter, resurshushållning och biologisk mångfald som har betydelse för minskad klimatpåverkan.

Inför granskning har de större vattendragen i kommunen lyfts fram som blåstråk i syfte att synliggöra frågor som klimatanpassning, vattenkvalitet, dagvattenhantering och rekreation. Vissa texter under klimatanpassning har justerats enligt förslag från Mälarenergi Vatten och Vafab miljö. Kartmaterialet har uppdaterats med fler relevanta underlag.

Allmänna intressen – Miljö- och riskhänsyn – Miljöfarlig verksamhet

Länsstyrelsen i Västmanland

Miljöfarlig verksamhet

Inför fortsatt arbete med översiktsplanen anser Länsstyrelsen att kommunen ska ta del av MSB:s vägledning (Se MSB:s webbsida, Hem > Publikationer > Samhällsplanering och riskhantering i anslutning till storskalig kemikaliehantering) gällande storskaliga kemikaliehanterande verksamheter. I denna vägledning poängteras vikten av att riskobjekt och farlig verksamhet identifieras samt uppmärksammas på översiktsplanenivå. Länsstyrelsen anser därför att översiktsplanens avsnitt om miljöfarlig verksamhet, och särskilt stycket om Sevesoverksamhet, ska utvecklas. Information om var de största miljöfarliga verksamheterna (A- och B-verksamheter) är belägna utgör ett viktigt planeringsunderlag och Länsstyrelsen anser därför att kartmaterialet ska kompletteras med detta.

Utifrån MSB:s vägledning anser Länsstyrelsen också att riskobjekt, såsom Sevesoverksamheter, ska markeras med ett tillräckligt riskhanteringsavstånd i översiktsplanen. Se även MSB:s yttrande, bilaga 3.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (bilaga 3)

Vägledning om samhällsplanering och Sevesoanläggningar

MSB har tagit fram en vägledning som beskriver hur storskalig kemikaliehantering och dess risker kan hanteras vid etablering av de storskaliga kemikaliehanterande verksamheterna och exploatering i nära anslutning till dessa. I

vägledningen föreslås bland annat att ett riskhanteringsavstånd kring storskaliga kemikaliehanterande anläggningar bör finnas som ett planeringsunderlag för kommunens översiktsplan. Vägledningen beskriver hur ett sådant kan tas fram.

Samhällsplanering och riskhantering i anslutning till storskalig kemikaliehantering, MSB1053 (2017) <https://www.msb.se/sv/publikationer/samhallsplanering-och-riskhantering-i-anslutningtill-storskalig-kemikaliehantering/>

Sveriges geologiska undersökning, SGU (Bilaga 8)

Mineralresurser, gruv- och täktverksamhet

En översiktsplan bör innehålla en beskrivning och redovisning i karta av pågående gruv- och täktverksamhet (malmer, krossberg, naturgrus, sand, industrimineral och torv) samt eventuella undersökningstillstånd och bearbetningskoncessioner inom kommunen. Om relevant bör ett resonemang om hur samhället ska planeras för att möjliggöra ett hållbart nyttjande av dessa mineralresurser föras.

Relevanta SGU kartvisare är ”Malm och mineral”, ”Mineralrättigheter”, ”Torv” och ”Ballast”. <https://apps.sgu.se/kartvisare>

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna.

Det finns en Sevesoklassad verksamhet i kommunen. Riskhanteringsavstånd är lämpligt att redovisa i kommunens interna kartmaterial, men inte på en plankarta.

Inför granskning har texten om Sevesoanläggningar kompletterats och tillståndspliktig verksamhet och Sevesoanläggningar har lagts till i en ny karta för Miljöfarlig verksamhet.

Allmänna intressen – Miljö- och riskhänsyn – Farligt gods

Länsstyrelsen i Västmanland

Farligt gods

Järnvägsstråken Mälarbanan, Bergslagspendeln och (Sala) – Oxelösund samt E18 och väg 56 är utpekade primära transportleder för farligt gods. Väg 252 är utpekad sekundär transportled för farligt gods. Transporter av farligt gods är en viktig aspekt att beakta när ny bebyggelse planeras intill transportanläggningar, när ny transportinfrastruktur planeras och när markens användning förändras på annat sätt. Genom lämplig lokalisering kan konsekvenser av olyckor undvikas eller begränsas.

Hänsyn till farligt gods ska beaktas för exploatering inom 150 meter från stråk med farligt gods enligt Länsstyrelsen i Västmanlands läns rekommendationer. Trafikverket ser positivt på att kommunen nämner farligt gods vid de utvecklingsområden som planeras i närhet till dessa transportleder. Risker med farligt gods ska beaktas vid detaljplanering men även vid lovärenden.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna.

Översiktsplanen beskriver förutsättningar för farligt gods enligt länsstyrelsens rekommendationer.

Allmänna intressen – Miljö- och riskhänsyn – Vägledning

Mälarenergi Vatten

Sid 151: Handlingsplan/åtgärdsplan blandat med ställningstaganden under rubriken "Klimatanpassning". Det som faller ut av åtgärderna kan ge stöd för den långsiktiga planeringen. Dvs ÖP/åtgärdsplanering för Hallstahammars kommun - är det åtgärderna som blir planeringsstrategin? Saknar ställningstagande kopplat till risk för skred? Här står det att genomsläppliga ytor ska minska effekterna av värmeböljor. Mälarenergi ser positivt på att genomsläppliga ytor ska premieras då de minskar belastningen på dagvattennätet och minskar risken för översvämningar.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och för ett gott samarbete med förvaltningar och bolag i framtagandet av samrådshandlingen.

Planeringsstrategin är en del av den kontinuerliga översiktsplaneringen som syftar till att avgöra om en översiktsplan är aktuell eller behöver revideras. Det bedrivs långsiktig planering löpande i kommunen på flera olika plan och områden. När det gäller handlingsplaner eller åtgärdsplaner bör de vara på en mer konkret nivå med förslag till åtgärder och ansvar.

Kommunens behöver ta fram ett fördjupat planeringsunderlag för massrörelser. När det finns bättre information om risken för ras, skred och erosion kan förslag till åtgärder tas fram och även tydligare ställningstaganden göras.

Allmänna intressen – Miljö och riskhänsyn – Övriga synpunkter

Länsstyrelsen i Västmanland

Länsstyrelsen anser att tillgången till befintliga skyddsrum i kommunen bör belysas i översiktsplanen. En sådan redovisning är ett användbart underlag i kommunens fysiska planering. Se även MSB:s yttrande, bilaga 3.

Enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap ska alla kommuner göra en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). I den riskutredning som utgör ett underlag till översiktsplanen framgår det att en RSA daterad 2019-10-29 har använts. Länsstyrelsen saknar information om hur kommunens RSA har beaktats i framtagandet av översiktsplanen. Se även MSB:s yttrande, bilaga 3.

Totalförsvaret

Länsstyrelsen anser att kommunen i översiktsplanen ska redogöra för hur totalförsvarets civila intressen har beaktats. Enligt 2 kap. 6 § PBL ska kommunen vid planläggning beakta behovet av åtgärder för att skydda befolkningen mot och begränsa verkningarna av stridshandlingar. Se även MSB:s yttrande, bilaga 3.

Länsstyrelsen anser också att kommunens underlag, resonemang och ställningstaganden avseende ianspråktagande av jordbruksmark saknar ett totalförsvars- och försörjningsperspektiv. En av grundprinciperna för samhällets krisberedskap är att en kris ska hanteras där den inträffar och av dem som är närmast berörda och ansvariga. Kommunerna har på så sätt en viktig roll i beredskapsarbetet när det gäller livsmedelsförsörjning och Länsstyrelsen anser därför att ett sådant perspektiv ska inarbetas i översiktsplanens texter avseende jordbruksmark.

Trafikverket (bilaga 1)

Intill statliga vägar och järnvägar finns det risk för buller och vibrationer. Vid planläggning och lovärenden ansvarar kommunen enligt plan- och bygglagen för människors hälsa och säkerhet och för att säkerställa att bebyggelsen anpassas efter de lokala förutsättningarna.

Trafikverket anser att riktvärden enligt förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader ska följas. Trafikbullerutredningar ska ta höjd för prognosår 2045. En god ljudnivå ska i första hand uppnås genom en god samhällsplanering och inte genom uppförande av avgränsade skyddsåtgärder. Behöver ändå skyddsåtgärder uppföras för att nå riktvärdena ska åtgärderna placeras utanför Trafikverkets fastighet eller vägområdet och bekostas av annan aktör än Trafikverket.

Hänsyn behöver även tas till vibrationer vid planläggning och lovärenden. Kommunen bör alltid ta ställning till behovet av vibrationsutredningar. Översiktsplanen får gärna kompletteras med ett avsnitt om vibrationer. För att skapa en god och hälsosam boendemiljö är det viktigt att i ett tidigt skede utreda buller- och vibrationsproblematik.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (bilaga 3)

I kommunens översiktsplan ska hänsyn tas till människors hälsa och säkerhet och risken för olyckor, översvämning och erosion. Hänsyn ska också tas till skydd mot brand, trafikolyckor och andra olyckshändelser samt till åtgärder för att skydda befolkningen mot och begränsa verkningarna av stridshandlingar.

Risk- och sårbarhetsanalys

Samtliga statliga myndigheter, kommuner och regioner ska göra en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). För kommuner finns skyldigheten reglerad i lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Regionala och kommunala risk- och sårbarhetsanalyser ska ha tagits fram under år 2023 och är ett viktigt underlag i arbetet med riskhantering och översiktsplanering. MSB noterar att det inte framgår om eller hur kommunens RSA har beaktats i planförslaget.

Samhällsviktig verksamhet

Med samhällsviktig verksamhet avses verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet. Identifiering av samhällsviktiga verksamheter kan användas som underlag för arbete med säkerhetsfrågor i fysisk planering. Arbetet med att stärka samhällsviktig verksamhet lägger grunden för samhällets försörjningsberedskap och ska så långt som möjligt, utifrån gällande författningskrav eller andra krav, upprätthålla kontinuitet och funktionalitet vid olyckor, störningar, kriser och krig. Det är viktigt att i översiktsplan beakta samhällsviktig verksamhet, både inom ramen för det geografiska områdesansvaret samt inom kommunens verksamhetsområden, så att viktiga samhällsfunktioner kan fortgå och inte komma att hotas av exempelvis förändringar i närområdet. Länsstyrelsen ska bistå kommunen i arbetet med identifiering av samhällsviktig verksamhet. Identifieringen av samhällsviktig verksamhet inom det kommunala verksamhetsområdet ska göras inom ramen för risk- och sårbarhetsarbetet. MSB noterar att det av planförslaget inte framgår om eller hur hänsyn har tagits till viktiga samhällsfunktioner och samhällsviktiga verksamheter inom kommunen. Läs mer om samhällsviktiga verksamheter på: <https://www.msb.se/samhallsviktigverksamhet>

Totalförsvarets civila del

Inom ramen för de allmänna hänsynsreglerna enligt 2 kap. 2 § plan- och bygglagen och 3 kap. 9 § miljöbalken ska översiktsplanen beakta totalförsvarets civila intressen. Enligt 2 kap. 6 § plan- och bygglagen ska kommunen vid planläggning särskilt beakta kraven om människors hälsa och säkerhet samt åtgärder för att skydda befolkningen mot och begränsa verkningarna av stridshandlingar.

Kommunen och länsstyrelsen är ansvarig för totalförsvarets civila del på lokal och regional nivå. Länsstyrelsen har ett ansvar att ge kommunen stöd i bedömning av vilka mark- och vattenområden som är av intresse och har betydelse för totalförsvarets civila del samt kommunens militärstrategiska betydelse på regional nivå, vilka är viktiga att beakta i den översiktliga planeringen. Målet för totalförsvaret respektive för civila försvaret är att beakta i detta stöd och har även betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen.

MSB noterar att det i Hallstahammars kommuns förslag till ny översiktsplan saknas redogörelse för om och hur totalförsvarets civila intressen beaktats i planens ställningstaganden. MSB anser att detta bör utvecklas till granskningsskedet.

Läs mer på [msb.se](https://www.msb.se) om hur totalförsvarets civila intressen kan beaktas i samhällsplaneringen och den fysiska planeringen. Där finns också vägledning (publicerad våren 2024) om ämnet. <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/samhallsplanering/totalforsvarets-civila-intressen-i-samhallsplanering/>

Skyddsrum

Kommunens tillgång till befintliga skyddsrum är en fråga som bör belysas i översiktsplanen. Skyddsrummen kan påverkas av ianspråktagande av mark i närheten. En karta över landets skyddsrum finns på https://gisapp.msb.se/apps/kartportal/enkelkarta_skyddsrum/

Sekretess och säkerhetsskydd

I takt med att totalförsvaret utvecklas ökar kraven på att omhänderta skyddsvärd information i den fysiska planeringens processer. Planfrågor med information som har relevans för totalförsvarets civila del kan vara särskilt skyddsvärda på grund av kombinationen med platsbundenhet. Som exempelvis information om lokaliseringen av viktiga drivmedelsdepåer, beredskapslager eller dragning av olika former av viktiga kablar eller annan infrastruktur. I varje enskilt fall bör det övervägas på vilken detaljnivå informationen delas offentligt - även om informationen inte är sekretessbelagd.

För att kunna hantera säkerhetsskyddsklassificerad information krävs säkerhetsprövad och utbildad personal, rutiner samt tekniska förutsättningar. Det är därför viktigt att personal som ansvarar för samhällsplaneringen på kommunal och regional nivå har detta på plats.

I MSB:s vägledning Totalförsvarets civila intressen i samhällsplaneringen finns en introduktion till säkerhet och säkerhetsskydd. Vidare finns mer information på säkerhetspolisens hemsida:

<https://sakerhetspolisen.se/verksamheten/sakerhetsskydd/vagledningarsakerhetsskydd.html>

Kommunala handlingsprogram

Varje kommun är skyldig att ha ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Kommunens kommunala handlingsprogram och övriga arbete enligt lag om skydd mot olyckor kan vara ett viktigt underlag i arbetet med översiktsplaneringen.

Förändringar i lagen trädde i kraft 1 januari 2021 och nya föreskrifter om kommunala handlingsprogram har antagits. Läs mer på:

<https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farligaamnen/raddningstjanst-och-raddningsinsatser/forandringar-i-lagen-om-skydd-mot-olyckor-lsony-sida/foreskrifter-om-handlingsprogram/>

Post- och telestyrelsen (bilaga 7)

Vidare får PTS genom upphandling verka för att tillgodose totalförsvarets behov av posttjänster och elektroniska kommunikationstjänster under höjd beredskap, och stärka samhällets beredskap mot allvarliga störningar av elektronisk kommunikation och posttjänster i fred.

Det säkerhetspolitiska läget har också riktat fokus mot behovet av en robust civil infrastruktur. Förmågan att kommunicera är en förutsättning för att samhällets grundläggande funktionalitet ska kunna upprätthållas. Exempelvis krävs elektronisk kommunikation för att genomföra betalningar, säkerställa leveranser och återställa trasiga nät. Att civila funktioner är funktionella i händelse av ofred är också viktigt för totalförsvarets militära del. Vid ett så kallat gråzonsläge eller i samband med en större kris kan infrastrukturen utsättas för påfrestningar. Vidare kan naturhändelser såsom översvämningar påverka funktionaliteten. PTS arbetar aktivt med dessa frågor, bl.a. genom att dela ut statligt stöd till företag för att genomföra åtgärder för driftsäkra och robusta elektroniska kommunikationer.

Strålsäkerhetsmyndigheten (bilaga 10)

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) har av Länsstyrelsen i Västmanlands län getts möjlighet att delta i samråd enligt 6 kap. miljöbalken avseende samråd om översiktsplan för Hallstahammars kommun. SSM har tagit del av ovan rubricerade samråd och vill härmed lämna följande synpunkter och information.

Elektromagnetiska fält

Den elektromagnetiska strålmiljön kan påverkas kring kraftledningar och transformatorstationer. Elektriska fält avskärmas bra av vegetation och byggnadsmaterial och orsakar därför inte betydande fält inomhus. Magnetfält avskärmas däremot inte på samma sätt, yttre källor kan signifikant höja magnetfältsnivån inomhus. SSM anser att man bör redovisa magnetsfältsnivåer vid placering av nya elektriska anläggningar där magnetfältsnivån förväntas bli förhöjd, särskilt bör man vid planeringen beakta teknikval och placering för att begränsa barns exponering för magnetfält. Det gäller också vid exploatering nära järnväg. Det är sedan miljöbalken som ska beaktas när det görs en bedömning av olika alternativ och eventuella behov av exponeringsbegränsande åtgärder. SSM har informationsmaterial om magnetfält och hälsorisker som det kan vara bra att ta del av: Magnetfält och hälsorisker - Strålsäkerhetsmyndigheten (stralsakerhetsmyndigheten.se)

Radon

Vid nybyggnation gäller Boverkets gränsvärde (BBR 2011:6) som är 200 Bq/m³, uttryckt som årsmedelvärde. Vid befintlig bebyggelse gäller referensnivå som anges i strålskyddsförordningen (SFS 2018:506). SSM vill dock betona att även under denna referensnivå ska fastighetsägaren optimera strålskyddet genom att vidta åtgärder så att radonhalten hålls så låg som det är möjligt och rimligt i enlighet med Strålskyddslag (2018:396). Det kan vara av värde att samla information och hänvisningar till regelverk om radon i översiktsplanen, så att man vid samhällsplaneringen har det på ett ställe.

Ultraviolett (UV-)Strålning

Samtliga cancerformer som har koppling till UV-strålning har ökat i Sverige det senaste decenniet, och områden i de södra delarna av Sverige och i synnerhet kustområden har större hudcancerincidens. Resonemang kring UV-strålning är viktiga vid samhällsplanering för att på sikt bidra till ett minskat antal hudcancerfall. Eftersom exponering i barndomen anses spela en särskild roll bör man planera utemiljöer där barn vistas, exempelvis kring skolor och förskolor, så att det blir en variation vad gäller områden med sol och skugga. Information som finns på SSM:s hemsida kan användas som ett stöd för kommuner och andra intressenter inför planering av skolgårdar, förskolegårdar och parker. Tips för bra UV-skyddade förskole- och skolgårdar – Strålsäkerhetsmyndigheten (stralsakerhetsmyndigheten.se)

Region Västmanland

I en tid av ökande globala osäkerheter är det viktigt att kommuners översiktsplaner inkluderar perspektivet kris och beredskap. Genom att planera för robusta och flexibla samhällsstrukturer, säkerställs att viktiga funktioner kan upprätthållas även i svåra situationer. Detta perspektiv bör inkluderas tydligare i förslaget till översiktsplan.

Västerås stad

Planen saknar helt strategier för totalförsvar och risker som rör detta. Detta kan med fördel implementeras i planen till nästa skede.

Mälarenergi

Vi saknar beredskapsperspektivet i planen

Lantbrukarnas Riksförbund i Kolbäck och Berg

Sverige behöver öka sin självförsörjningsgrad gällande livsmedel men också energi och material, för en förbättrad beredskap för kris eller krig. LRF anser att det saknas fakta och analys av omvärldsläget, beredskap och livsmedelsproduktion i ÖP. Planen behöver bli ett bättre stöd för en robust samhällsutveckling.

Lantbrukarna behöver kunna fortsätta sin produktion även i kris och transporter till och från gårdarna måste fungera om livsmedelskedjorna ska upprätthållas. De tätortsnära jordbruken kan få en speciell betydelse om befintliga flöden inte fungerar och alternativ måste skapas för att få ut mat till kommuninvånarna. Att det då finns jordbruk nära där huvuddelen av befolkningen bor kan bli avgörande. LRF anser att kommunen bör beskriva det som en styrka i ÖP.

Kris kan också vara en händelse av brand, översvämning, sjukdomsutbrott och liknande, vilket kan påverka såväl livsmedels- som skogsproduktion. Jord- och skogsföretagare har dessutom ofta värdefull kunskap kring framkomlighet, vägar eller ett maskininnehav som kan bli användbart i många typer av kriser.

LRF anser att kommunen bör utgå från ett beredskapsperspektiv och fundera över vilken mark, vilka flöden och vilken infrastruktur som behövs för att försörja kommuninvånarna med vatten och mat. Först därefter kan man fundera på annan samhällsservice.

LRF är gärna dialogpart i kommunens krishantering för att identifiera brister, diskutera åtgärder och förbereda olika typer av scenarier. En kartering av viktiga anläggningar och kedjor bör genomföras inom ramen för ÖP, men inte redovisas i dokumentet i detalj.

LRF anser att det saknas texter och analys av omvärldsläget, beredskap och livsmedelsstrategi i ÖP. Planen behöver bli ett bättre stöd för robust samhällsutveckling.

LRF anser att kommunen bör utgå från ett beredskapsperspektiv och fundera över vilken mark, vilka flöden och vilken infrastruktur som behövs för att försörja kommuninvånarna med vatten och mat. Först därefter kan man fundera på annan samhällsservice. Som följd av detta menar LRF att utgångspunkterna för kommunen bör vara att kraftigt begränsa sitt eget uppköp och planering på jordbruksmark. I nästan samtliga fall utgörs ytorna för bostäder eller verksamheter av jordbruksmark.

LRF menar att kommunen bör ha en högre ambition i sitt arbete att aktivt styra bort planering från jordbruksmark och bryta trenden i tätorternas utvecklas. LRF håller inte med om att alternativ saknas.

Moderaterna i Hallstahammar

En betydande brist i översiktsplanen är avsaknaden av hantering av det rådande oroliga omvärldsläget. Frågor om krisberedskap, försörjningssäkerhet och robust infrastruktur, liksom de effekter Sveriges medlemskap i Nato kan ha, saknas. Vi föreslår att dessa perspektiv integreras i relevanta delar av planen, både i nulägesbeskrivningar och i de mer framtåtriktade kapitlen. Säkerhetsläget är ett akut och långvarigt problem som måste beaktas.

Privatpersoner

Hesa Fredrik, vart i kommunen finns dessa? Vi hör inget i Herrskogen.

Hej, tycker översiktsplanen är bra. Jag kan ha missat det, men jag ser inte särskilt mycket om "Kris & krig" gällande; Finns det skyddsrum för kommuninvånarna, hur ska dricksvatten, mat, el och värme hanteras vid ett värre strömavbrott eller oförutsett problem med en viss anläggning? Kan vi förutse var riskerna för skogsbrand är större och kan vi förutse hur dessa risker skulle kunna minskas, eller underlätta räddningsarbete om det händer? Det kan vara lätt att hänvisa till att olika myndigheter har ansvar i många av dessa frågor. Men jag tycker det är viktigt att kommunen är engagerad i invånarnas säkerhet eftersom det är kommunen som är närmast oss invånare, och har bäst kännedom om hur den ser ut.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och för ett gott samarbete med förvaltningar och bolag i framtagandet av samrådshandlingen.

Översiktsplanen ska ta upp kommunens förhållanden av väsentlig betydelse. Beredskapsperspektivet har fått en ny aktualitet i takt med att omvärlden förändras. Översiktsplanen tas fram i dialog med bland annat räddningstjänst och

beredskapssamordnare. Kommunen har använt Räddningstjänst Mälardalens Handlingsprogram från 2022 som underlag för översiktsplanen.

Kommunen är ansvarig för att hantera kris och krig inom sitt geografiska och organisatoriska område samt att samordna insatser på lokal nivå. Kommunen tar enligt lag fram en risk- och sårbarhetsanalys för att synliggöra behov och risker. Kommunens gällande risk- och sårbarhetsanalys har beaktats i riskutredningen som utgör en bilaga till översiktsplanen. Kommunens beredskapsarbete bedrivs genom en beredskapssamordnare som också ansvarar för att det finns en aktuell risk- och sårbarhetsanalys.

Samhällsviktig verksamhet kan utgöra känslig information och bör inte redovisas i översiktsplanen. Varningssystem till allmänheten (VMA), som Hesa Fredrik, består av flera olika delar. Den som bor i ett område med få bostäder kan behöva ansluta sig till andra VMA-tjänster, som till exempel sms-utskick. Läs mer om detta på MSB:s hemsida.

Gällande regler och riktlinjer för buller och vibrationer tillämpas i planering och lovgivning. Detsamma gäller radon och andra källor kopplat till strålmiljö och skyddsrum och andra beredskapsfrågor hanteras. Dessa frågor hanteras lämpligast i samband med ett konkret projekt.

Inför granskning har ett avsnitt lagts till som förklarar vad som är viktigt att tänka på ur ett beredskapsperspektiv i planering och byggande. En karta med skyddsrum och VMA kompletterar avsnittet. Förslagen med bebyggelse på jordbruksmark har setts över.

Genomförande - Prioritetsordning

Länsstyrelsen i Västmanland

Kommunen uppger att underlag, styrdokument och strategier avseende klimatanpassning, skyfall, översvämningar och dagvatten behöver tas fram under planperioden. Att dessa handlingar finns på plats är enligt Länsstyrelsen en förutsättning för att ett genomförande av översiktsplanen ska vara möjligt. Länsstyrelsen anser därför att insatserna ska kopplas samman med översiktsplanens prioriteringsordning. Se även SGI:s yttrande, bilaga 4.

Mälarenergi Vatten

Sid 155: Prioriteringsordning - Här kommer det in en del tydliggöranden kring hur Hallstahammar ska utvecklas. Kan steg 1–4 sättas upp längs en tidsaxel?

Mälarenergi Elnät AB

Steg 1: Folkets park och Knektbacken finns inte med under något av områdena i avsnittet "Mark och Vattenanvändning".

Steg 2: Resecentrum finns inte med under något av områdena i avsnittet "Mark och Vattenanvändning".

Västerås stad

Positivt med tydliga utpekanden var ny bebyggelseutveckling ska ske tillsammans med en prioriteringsordning för genomförandet. För en större transparens skulle prioriteringsordningen kunna motiveras ytterligare.

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Genomförandet av planen innebär betydande ekonomiska investeringar, särskilt i den inledande fasen. Dessa investeringar är nödvändiga för att förstärka befintlig infrastruktur och bostäder, men kan samtidigt skapa en ekonomisk obalans. Social- och arbetsmarknadsförvaltningens förslag kräver investeringar i flera former av tillgänglighetsanpassade bostäder och arbetsmarknadsprojekt. Finansieringen av dessa åtgärder behöver samordnas med kommunens budgetramar för att undvika ekonomisk överbelastning.

Tekniska nämnden

Även den prioriteringsordning i genomförande som visar hur den önskade fysiska utvecklingen kan nås genom prioriterade steg som presenteras i planen anser Tekniska förvaltningen är logiska och följer planens framtidsbild och utvecklingsstrategier. Att börja utvecklingen i det som redan är i gång och för att sedan expandera succesivt ses som positivt. Detta medför även tid till eventuell omställning i arbetssätt, kompetenshöjande arbete och liknande.

I översiktsplanen beskrivs behovet av att utveckla processer, rutiner, styrdokument och arbetssätt kopplade till översiktsplanens genomförande. Tekniska förvaltningen vill trycka på att detta är en nyckel till att planens framtidsbild kan nås. Exempel som ges i planen är att utveckla processer och arbetssätt för kontinuerlig strategisk planering, utveckla strategiskt arbete och ta fram fördjupat underlag kring klimatförändringar och utveckla processer och arbetssätt för hållbart byggande och cirkulär ekonomi. Varje enskild process är i sig ett stort arbete och tekniska förvaltningen vill lyfta att sådant arbete bör prioriteras då det kräver både dedikation, tid och ekonomi. Utöver nya arbetssätt och processer kopplat till planens innehåll lyfts även den interna kommunala styrningskedjan och behov av att översiktsplanen bör vävas in på ett tydligare sätt även där. Detta för att åtgärder ska kunna prioriteras och budgeteras både på årsbasis och mandatbasis.

Översiktsplan 2050 utgår från att Hallstahammars kommuns planerade utveckling till 2050 är att en tillväxt med mellan 50 och 150 nya invånare varje år vilket medför att kommunens befolkning år 2050 uppgår till mellan cirka 18 300 och 21 000 invånare.

Denna utgångspunkt kan förändras, vilket påverkar kommunens utveckling i stort. Detta dilemma tas dock upp i planen där det framgår att översiktsplanen planeras med hänsyn till en okänd framtid och behöver ta höjd för både en högre och lägre tillväxt än vad som ses nu, vilket återspeglas i den genomförandebeskrivning i etapper som ges.

Moderaterna i Hallstahammar

Översiktsplanens syfte är att ta ut riktning för både styrning och vägledning av kommande beslut, därför är det viktigt att ÖP är framåtsyftande och tar höjd för det vi kan förutspå idag men samtidigt är realistisk och möjlig att arbeta emot. Vi anser att flera delar i förslaget till ÖP kommer att vara gravt kostnadsdrivande och påverka invånarna på ett kännbart sätt. Vissa av förändringarna kommer att behöva göras utifrån lagstiftning och yttre faktorer men kommunen ska vara försiktig med att slå an en riktning som i onödan påverkar människors frihet eller kraftigt kommer att öka behovet av ekonomiska resurser.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och för ett gott samarbete med förvaltningar och bolag i framtagandet av samrådshandlingen.

Genomförandet av planen ska kopplas samman med mål- och budgetprocessen och planeringsstrategin tas fram för att utgöra ett underlag för de kommande fyra åren. På det sättet finns förutsättningar att samordna finansieringen av åtgärder. Som med alla utvecklingsfrågor behöver genomförandet matcha kommunens ekonomi och förutsättningar.

Eftersom planen är framåtsyftande har projekt som redan kommit långt i processen inte inkluderats. Det är svårt att förutsäga hur lång tid en utredning eller en utbyggnad tar. Kommunen har därför valt att inte tidsätta de olika stegen. Det viktiga är i vilken ordning saker och ting bör ske och skapa en beredskap för omvärldens förändringar. Insatserna är sammankopplade med prioriteringsordningen. Några behöver ske löpande medan andra är kopplade till ett specifikt steg.

Inför granskning har stegen i prioriteringsordningen justerats utifrån planens nya utbyggnadsförslag.

Genomförande – Insatser

Vafab miljö

Kommunen behöver utveckla arbetssätt och ta fram styrdokument för att implementera hållbart byggande i kommunal förvaltning och nybyggnation. Vafab miljö vill lyfta fram kommunens ambition inom området hållbart byggande och cirkulär ekonomi, mycket positivt!

Mälarenergi Vatten

Sid 160: Vore det bra om det under insatser kom med riktlinjer för exploatering.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och för ett gott samarbete med förvaltningar och bolag i framtagandet av samrådshandlingen. Kommunen tackar också för de positiva orden.

Insatserna som lyfts fram i översiktsplanen är avgörande för att genomföra förslaget. Det kommer att genomföras andra typer av insatser också under planperioden.

Listan med insatser har bearbetats och sammanfattas i stället i löptext.

Hållbarhetsbedömning och MKB (bilaga)

Länsstyrelsen i Västmanland

Kumulativa effekter utgör en miljöaspekt i miljökonsekvensbeskrivningen, vilket är positivt. Länsstyrelsen ställer sig dock frågande till valet att enbart fokusera på jordbruk och vatten. Enligt Länsstyrelsens bedömning bör kumulativa effekter belysas i ett större sammanhang där exempelvis både kulturmiljövärden och naturmiljövärden ingår.

Miljöfarlig verksamhet

Länsstyrelsen noterar att Sevesoverksamheter och andra miljöfarliga verksamheter enbart behandlas inom bedömningsgrunden förorenade områden i miljökonsekvensbeskrivningen. Enligt Länsstyrelsens bedömning ska dessa verksamheter lyftas i ett bredare perspektiv. Länsstyrelsen noterar också att Sevesoverksamheter och andra miljöfarliga verksamheter inte nämns i översiktsplanens sammanfattning av miljökonsekvensbeskrivningen.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (bilaga 3)

Miljöbedömning

Risken för allvarliga olyckor, inklusive sådana som orsakas av klimatförändringar, ska beaktas i miljöbedömningsprocessen. Miljöbedömningsförordningen förtydligar att för planer och program ska riskerna för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor beaktas vid en undersökning och bedömning av betydande miljöpåverkan (5 §).

En strategisk miljöbedömning ska dessutom ta hänsyn till andra relevanta planer och program. Av särskild relevans för riskfrågor är bland annat:

Regionala och kommunala risk-och sårbarhetsanalyser

Klimat- och sårbarhetsanalyser och handlingsplaner

Kommunens handlingsprogram enligt LSO

Riskhanteringsplaner enligt förordning (2009:956) om översvämningsrisker.

En miljöbedömning bör beakta samtliga risker som rör allvarliga olyckor och människors hälsa eller miljön.

Mälarenergi Vatten

MKB Sid 26: Det står att vattenkvaliteten på dricksvattnet generellt är god. Det förekommer problem med höga fluoridhalter i det kommunala dricksvattnet och troligtvis i enskilda brunnar också.

Privatpersoner

Enligt planen medför nollalternativet risk för ökad privatbilism även för korta sträckor på grund av god tillgång och tillgänglighet till parkeringar i centrum. Om denna bedömning stämmer beror det knappast på översiktsplan 2011 utan på en icke önskvärd utveckling i samhället med ökat bilåkande. Bedömningen är tveksam och leder till tanken att parkeringsmöjligheterna bör begränsas i centrum. Som sagts ovan och i enlighet med intentionerna i översiktsplan 2011 samt även till den nya översiktsplanen med insatser för att stödja centrumhandel är god tillgång till parkeringar i centrum väsentlig.

Målet om blandad bostadsbebyggelse i en stadsdel är positivt. Det får dock inte överdrivas. Det är nödvändigt att anpassning sker till efterfrågan. I sammanhanget bör också beaktas att antalet boende i Hallstahammars tätort inte är fler än i en stadsdel i en stor stad. Till exempel bor inte många fler i Hallstahammars tätort än i Bäckby i Västerås. I det perspektivet är bostadsbebyggelsen i kommunen redan väl blandad.

Det som i olika avsnitt sägs om de norra stadsdelarna i Hallstahammar känns inte igen. Häradsvägen kan visserligen ses som en barriär. Bra GC-vägar finns dock till närliggande områden, som innehåller flerbostadshus, skolor, ishall mm. Förskola finns i området och närheten till Motionscentrum och strövområden norr om bebyggelsen är en stor tillgång. Flera samfälligheter med gemensamhetsanläggningar finns. Förutsättningarna för sociala kontakter och sammanhållning bedöms därför vara minst lika bra som för flera andra stadsdelar. Här kan nämnas Tunaområdet (med Norra Västeråsvägen som barriär), Gröndal-Lustigkulla (långt till byggnader och anläggningar för sociala möten) och Näs. I sistnämnda område föreslås visserligen kompletterande

bebyggelse. Det är i utkanten av området och torde bara medföra mindre förändringar i fråga om kontakter, sammanhållning mm. Det som särskiljer de norra stadsdelarna är avsaknad av kollektivtrafik. Buss 120 förbinder i första hand kommunens tätorter. I Hallstahammars tätort används den också för lokala resor. Om det bedöms lämpligt borde övervägas annan linjesträckning, som förser även de norra stadsdelarna med kollektivtrafik. Detta torde bli än mer angeläget när Valstalund bebyggs.

Under avsnittet kommunal ekonomi berörs omvandlingsområdena. För kommunens del tas endast upp kostnader för planläggning och infrastruktur. En mycket stor kostnad för inköp av fastigheter nämns inte. Det kan aktualiseras inom en snar framtid. Utan att peka ut några särskilda fastigheter kan inte uteslutas att flera fastighetsägare gärna vill avveckla sin verksamhet och sälja till kommunen. Men det sker knappast till reapriser utan till marknadsvärden. Ska kommunen i närtid ta på sig stora kostnader och i värsta fall underlätta avveckling av företag? Till detta bör också läggas kostnader för rivningar och sannolik sanering av förorenade områden. Om omvandlingsområdena behålls i planen, vilket avstyrks, behöver redovisas de ekonomiska konsekvenserna för fastighetsförvärv, rivning och eventuell sanering. Taxeringsvärden kan ge en indikation på kostnaderna för fastighetsförvärv. Vidare behövs en strategi hur kommunen ska agera när fastigheter är till salu. Det är normalt att kommunen i en översiktsplan pekar ut mark som i en oviss framtid kan komma att tas i anspråk för exploatering. Markanvändningen kan fortsätta och det blir sällan aktuellt med stora investeringar i området. Det är däremot tveksamt att peka ut bebyggda områden och ange att de i en oviss framtid kan komma att exploateras. Detta gäller särskilt i områden som de nu aktuella, som stadigvarande är föremål för investeringar och förändringar. Konstaterandet i planen att befintliga företag kan få svårt att fortsatt kunna driva sin verksamhet och att omvandlingen ska ske i en oviss framtid är högst otillfredsställande.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna.

God tillgång på parkering i centrum är en viktig förutsättning för att stödja centrumhandel och tillgänglighet, vilket också framhålls i både översiktsplan 2011 och i förslaget till ny översiktsplan. Samtidigt finns det en balansgång mellan att skapa tillgängliga stadskärnor och en utveckling där privatbilismen ökar på bekostnad av hållbara transportalternativ. Nollalternativet bedöms inte ge tillräckligt stöd för en utveckling som både tillgodoser behovet av tillgänglighet för handel och service och samtidigt främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik.

Målet om blandad bebyggelse har betydelse för att skapa attraktiva och inkluderande miljöer där olika hushållstyper och åldersgrupper kan hitta bostäder som passar deras behov. Det bidrar till social hållbarhet och ökar möjligheterna för människor att bo kvar i samma område genom olika livsskeden.

Kommunen håller med om att norra delarna av Hallstahammar är dåligt försörjt med busstrafik. Detta beror på att det finns ett för lågt reseunderlag för en buss. Blandad bebyggelse i norra delarna av Hallstahammar kan på sikt innebära att underlaget förbättras. I planen föreslås också en utbyggnad av trygga och säkra gång- och cykelvägar så att människor kan ta sig på ett enkelt sätt till närmaste busshållplats.

Översiktsplanen ska inte hantera ekonomi på fastighetsnivå utan lyfta samhällsekonomiska konsekvenser, till exempel infrastruktur som ska delas av många. Det är inte heller säkert att det är kommunen som ska köpa fastigheter för att omvandla, detta kan även ske på initiativ av nuvarande fastighetsägare. Planen ska vägleda för beslut när det är aktuellt för en förändring av nuvarande markanvändning.

Inför granskning har hållbarhetsbedömningen setts över gällande sociala och ekonomiska konsekvenser. Miljökonsekvensbeskrivningen har förtydligats gällande Sevesoverksamheter, kumulativa effekter samt höga flouridhalter i vatten.

Generella synpunkter

Länsstyrelsen i Västmanland

Översiktsplanen ska enligt 3 kap. 2 § PBL vara vägledande i kommunens efterföljande beslut om mark- och vattenanvändning och om hur den byggda miljön ska användas, utvecklas samt bevaras. Länsstyrelsen ställer sig därför positiv till översiktsplanens struktur med generella ställningstaganden, vägledning och specifika ställningstaganden i form av planeringshänsyn.

För att översiktsplanen ska uppfylla sin vägledande funktion anser Länsstyrelsen dock att kommunens ställningstaganden och vägledning ska ses över för ökad tydlighet och enhetlighet. Vissa meningar är formulerade som krav (ska) och andra som rekommendationer (bör/behöver). Om detta är avsiktligt behöver det förklaras och motiveras. Användningen av begreppen ställningstaganden, vägledning och principer behöver också ses över och begreppens innebörd i översiktsplanen behöver förtydligas.

Flera av de myndigheter som har inkommit med yttranden till Länsstyrelsen informerar om planeringsunderlag och vägledningar som har tillkommit efter antagandet av kommunens gällande översiktsplan. Länsstyrelsen uppmanar kommunen att beakta dessa underlag och vägledningar i det fortsatta arbetet med den nya översiktsplanen. Se bifogade yttranden, bilaga 1-12.

Trafikverket (bilaga 1)

Trafikverkets uppdrag är att ansvara för den långsiktiga infrastrukturplaneringen för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart samt för byggande och drift av statliga vägar och järnvägar. Här ingår även att bevaka riksintressena för trafikslagens anläggningar. Trafikverket ska bidra till samhällsutvecklingen samt värna om

trafiksäkerhet, miljö och tillgängligheten på statlig infrastruktur. De transportpolitiska målen är en utgångspunkt för Trafikverkets arbete och för hur trafikplaneringen ska integreras i samhällsplaneringen.

Trafikverket ser mycket positivt på att kommunen tar fram en ny översiktsplan. Översiktsplanen är väl genomarbetad och har en tydlig struktur med text blandat med kartor, vilket gör det enkelt att läsa. Översiktsplanen redovisar kommunens utvecklingsinriktning och det framgår klart hur mark- och vattenanvändningen planeras.

Trafikverket välkomnar en tidig dialog med kommunen kring ärenden och åtgärder som påverkar eller påverkas av den statliga infrastrukturen. Trafikverket är generellt restriktiva vad gäller olika former av reklamskyltar till trafikanter på det statliga vägnätet. För att bedöma skyltarnas effekt på trafiksäkerheten vill Trafikverket få möjlighet att yttra sig över alla skyltar som riktar sig till trafikanter inom vårt väghållarskap.

Sveriges geologiska undersökning, SGU (bilaga 8)

SGU har en checklista gällande kommunala planer som är till hjälp för att hitta till relevant information på vår hemsida. <https://www.sgu.se/samhallsplanering/planering-och-markanvandning/kommunal-planering/>

Region Västmanland

Region Västmanland tackar för möjligheten att lämna synpunkter på samrådsförslag för översiktsplan 2050 för Hallstahammars kommun. Region Västmanland svarar i ett gemensamt yttrande som har samordnats inom Regionala utvecklingsförvaltningen och Kollektivtrafikförvaltningen. Region Västmanland tycker att förslaget på det stora hela beskriver Hallstahammars utveckling på ett bra sätt. Det finns några områden där regionen önskar förtydliganden och ytterligare beskrivningar.

Västerås stad

Generellt är det ett fint och genomarbetat planförslag med tydliga ställningstagande avseende framtida bebyggelseutveckling och hållbar mark- och vattenanvändning. Det upplevs också som positivt med den tydliga prioriteringsordning för genomförandet som angivits.

Mälarenergi Vatten

Mälarenergi Vatten uppskattar det samarbete som har varit under framtagandet av planen och ser att många VA-frågor har fångats i arbetet.

Mälarenergi Vatten ser att dokumentet behöver korrekturläsas som helhet samt att begrepp och benämningar behöver gås igenom genomgående, finns medskickat synpunkter på texten.

Vissa delar i planen är väldigt ingående beskrivna i jämförelse med andra stycken, vi föreslår att granskning sker på detaljeringsnivån mellan olika delar i planen, till exempel beskrivs brandvattenhanteringen väldigt detaljerat.

Räddningstjänsten Mälardalen, RTMD

I stort anser RTMD att viktiga delar kring risker och räddningstjänstens insatsmöjligheter är beaktade och beskrivna på ett bra sätt.

Kommunala pensionärsrådet

Kommunstyrelsen har skickat förslag till Hallstahammars kommuns nya översiktsplan till år 2050 till bland annat kommunala pensionärsrådet för samråd.

Översiktsplanen är en samlad kommunal utvecklingsstrategi som anger inriktningen för den långsiktigt hållbara utvecklingen av den fysiska miljön. Planen ger vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras i stora drag till 2050. Planen är en överenskommelse mellan stat och kommun om hur värden av nationell och regional betydelse ska tillgodoses. Planen i sig är inte bindande, men är vägledande för efterföljande beslut som tillståndsprövning av olika slag och för juridiskt bindande detaljplaner.

Inför arbetet med översiktsplanen har dialogarbete under år 2022–2023 med representanter från olika delar av kommunen genomförts. I styrgruppen ingick Ingvor Regnemer (S), Hans Strandlund (M), Reijo Tarkka (V) och Peter Ristikartano (MP) som representanter, vilka också är representanter i det kommunala pensionärsrådet. Styrgruppen har träffats kontinuerligt under hela samrådsprocessen och har bland annat haft workshops. Samt möjlighet att direkt påverka förslaget.

Samtliga pensionärsorganisationer som ingår i det kommunala pensionärsrådet bjöds under hösten 2023 in till ett dialogtillfälle där man gavs möjlighet att framföra respektive pensionärsorganisationens synpunkter. Då samtliga organisationer som representeras i det kommunala pensionärsrådet redan haft möjlighet att yttra sig väljer det kommunala pensionärsrådet att avstå ett ytterligare yttrande.

Ordföranden för kommunala pensionärsrådet beslutar att med hänvisning till ovanstående avstå från att yttra sig över översiktsplan 2050 för Hallstahammars kommun.

Tekniska nämnden

Planen är omfattande, men pedagogisk uppbyggd och webbversionen underlättar att ta in informationen. I planen ges en överblick över dess struktur och de områden som planen inkluderar.

Översiktsplan 2050 är i sin natur en omfattande och komplex plan då den både ska ge flexibilitet utifrån en omvärld som förändras, samtidigt också ge ramar och styrning. I ryggen har den många perspektiv som ska beaktas utifrån både nationella lagar och lokala styrdokument. Som nämns i planen behövs målkonflikter och olika intressen arbetas med på ett tydligare sätt i kommunen, och detta är något som tekniska förvaltningen ställer sig bakom. Det är också en ambitiös översiktsplan som kommer att påverka kommunens och förvaltningarnas förhållningssätt och arbetssätt. Detta ses som positivt då utveckling och modernisering ständigt är aktuellt, så även för tekniska förvaltningen. Som med många andra styrande dokument som ska ge riktning och ramar så finns det hos tekniska förvaltningen en farhåga att ambitionsnivån mer blir ett hinder än en motivator. Dock anser tekniska förvaltningen att Översiktsplan 2050 är väl genomarbetad med tydliga utgångspunkter som är både relevanta och aktuella för Hallstahammars kommun.

Sammantaget anser Tekniska förvaltningen anser att förslag till Översiktsplan 2050 styr kommunens utveckling mot en framtid som går i linje med Hallstahammars kommuns identitet, och ställer samtidigt krav på utveckling inom viktiga områden som kommunen ställs inför idag eller kommer ställas inför. Med en strukturerat arbete, dedikation och vilja att arbeta och planera annorlunda både verksamhetsmässigt och ekonomiskt ser tekniska förvaltningen fram emot den frammanande utvecklingen.

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Social- och arbetsmarknadsförvaltningen (SAF) har granskat den föreslagna översiktsplanen för Hallstahammars kommun till år 2050. Förvaltningen ser positivt på den långsiktiga planen som betonar hållbarhet och social sammanhållning. Planen främjar en balanserad befolkningsökning, hållbara transportsystem och en inkluderande boendemiljö. Vissa områden kräver dock ytterligare åtgärder för att möta behoven hos funktionshindrade och ekonomiskt utsatta grupper i kommunen.

Social- och arbetsmarknadsförvaltningens arbete med översiktsplanen berör flera viktiga lagstiftningar, bland andra:

- Socialtjänstlagen (2001:453), som säkerställer att alla kommuninvånare har rätt till social trygghet och hjälp vid behov.
- LSS (1993:387), som skyddar personer med funktionsnedsättningar genom att säkerställa tillgång till boende och omsorg.
- Kommunallagen (2017:725), som kräver att kommunen hushåller med sina resurser på ett sätt som gynnar alla invånare.

Moderaterna i Hallstahammar

Vi vill inledningsvis framföra att förslaget till Hallstahammars nya översiktsplan är intressant och väl genomarbetad. Vi bor i en fantastisk kommun med stor potential att utvecklas väl framåt. Omvärlden ställer nya krav som vi som kommun måste klara av att hantera på ett strukturerat och effektivt sätt. Invånarna förväntar sig en kommun i balans där man kan leva, bo och verka i, hela livet. En plats att längta hem till.

På följande sidor väljer Moderaterna i Hallstahammar att lämna synpunkter på några av de större delarna i översiktsplanen. Vi välkomnar också den fortsatta processen där de synpunkter som lämnats i samrådskedet arbetas in och omformar planen, vi kommer med glädje vara delaktiga i arbetet fram till att det finns en plan färdig att antas.

Översiktsplanen beskriver många utvecklingsområden på ett klokt sätt, vi delar bilden av en balanserad befolkningstillväxt och att de tre tätorterna Hallstahammar, Kolbäck och Strömsholm är centrala både idag och framåt. Däremot anser vi att planen är omfattande och att textvolymen med fördel kan minskas med cirka en tredjedel, något som andra kommuner, exempelvis Nacka, har lyckats med i sina processer. I delar är översiktsplanen väl detaljerad. En mer flexibel och dynamisk planering skulle gynna kommunens utveckling bättre och samtidigt minska komplexiteten för framtida beslut.

Det är tydligt att översiktsplanen också har mycket hög ambitionsnivå att omforma kommunen. I delar är den på gränsen till elitistisk och har stora inslag av social ingenjörskonst. För att lyckas kommer det att krävas stora insatser av invånarna, näringslivet och andra aktörer såväl som den egna kommunala organisationen. Insatser som kan vara större än vad vi som liten kommun klarar av eller är önskvärda. Vi anser att Hallstahammar ska bidra till samhällets utveckling utifrån de förutsättningar som Hallstahammar besitter. Det finns anledning att reflektera över om ambitionerna är rimliga för vår kommun. Fokus borde ligga på Hallstahammarsbon i centrum – invånarnas behov och frihet måste prioriteras framför systemet.

Privatpersoner

Var kan man hitta kartor på Er översiktsplan? Varför har Ni inte översänt info om översiktsplanen?

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och för ett gott samarbete med förvaltningar och bolag i framtagandet av samrådshandlingen. Kommunen tackar också för de positiva orden och för tips om underlag.

Kommunen ser ett stort värde i en tidig dialog med olika aktörer i berörda ärenden. Rutiner för detta finns hos förvaltningarna. Trafiksäkerhet och skyltar hanteras i samband med lovgivning eller detaljplanearbete. Informationen vidarebefordras till berörda förvaltningar.

Samrådet har annonserats på flera ställen, se inledningen till denna redogörelse. Kartor har funnits både i pdf och i digital webbapplikation samt på möten.

Inför granskning har planen bearbetats vidare för att korta ner och förtydliga planens inriktning.

Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen i Västmanland

Länsstyrelsen har inget att erinra över hur samordningen av användning av mark- och vattenområden som angår två eller fler kommuner har genomförts.

Tillväxtverket

Tillväxtverket anser att bättre samordning av mellankommunala och regionala planeringsprocesser bidrar till ett effektivare hållbart regionalt utvecklingsarbete. En tydlig regional nivå i samverkan med kommunerna kan också påverka och bidra till nationellt arbete som bedrivs inom och mellan myndigheter. Vi menar att regional planering underlättar nationell, regional och mellankommunal samordning och därför bör bli en integrerad del i arbetet med regionala utvecklingsstrategier som kommunal översiktsplanering. Regeringens Nationella strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 pekar på vikten av det territoriella och fysiska perspektivet i samhällsplaneringen för att synliggöra olika behov och utvecklingsalternativ i olika geografiska områden.

Köpings kommun

Hallstahammars kommun har tagit fram ett förslag till ny översiktsplan som Köpings kommun har beretts möjlighet att lämna synpunkter på. Vi har studerat förslaget till översiktsplan främst avseende den markanvändning som föreslås i närheten av Köpings kommungräns samt vad som sägs om regionala kommunikationer, och begränsar vårt yttrande till dessa mellankommunala frågor. Köpings kommun ser gärna en utvecklas dialog kring översiktsplanering över kommungränsen, där också mellankommunal VA-planering kan vara intressant.

Svinskogen, belägen på kommungränsen, är det närmsta större skogsområde för Munktorpsborna och har därför ett värde för rekreation och friluftsliv. Vi bedömer det ändå fullt rimligt att den pekas ut som område för areell näring skogsbruk, och att det är de tätortsnära grönområdena samt Strömsholms naturreservat som Hallstahammars kommun har valt ut som områden där natur- och friluftsliv ska prioriteras framför andra intressen.

Förslaget till översiktsplan innehåller inte några planeringsriktlinjer för vindkraftsetableringar. Om Hallstahammar inleder ett sådant arbete är Köpings kommun intresserade av ett samarbete.

Surahammars kommun

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att Surahammars kommun inget har att erinra mot Remissversion Översiktsplan 2050 för Hallstahammars kommun.

Sala kommun

Sala kommun har tagit emot en inbjudan till samråd avseende en ny översiktsplan för Hallstahammars kommun. Översiktsplan 2050 för Hallstahammars kommun har tagit fram en inriktning, Framtidsbild 2050, som är vägledande för en möjlig utveckling av mark- och vattenanvändning fram till år 2050. Översiktsplanen omfattar hela kommunens yta och är vägledande för all planering i kommunen.

I Sala kommuns yttrande har en samlad bedömning av översiktsplanens innehåll gjorts med fokus på mellankommunala frågor. Vi förmedlar att vi uppfattar Hallstahammar kommuns höga ambitionen om utveckling av bebyggd miljö, teknisk försörjning, transporter och infrastruktur samt grönstråk som positivt. Detta kan generera spridningseffekter över kommungränsen. Vi poängterar även vikten av att delta i forum att mötas i för att kontinuerligt kunna diskutera mellankommunala frågor.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och ser fram emot ett mellankommunalt och regionalt samarbete inom strategisk planering.

Det finns ett gemensamt planeringsunderlag framtaget för vindkraftsetablering i Köping och Hallstahammar.

Synpunkter på befintliga förhållanden

Privatpersoner

Grönområden i Kolbäck - Discgolfbanan tar upp stor del av grönområdena och det gör att det kan komma discar flygande både i skogen och över gång- och cykelbanan - barnen kan inte riktigt vara där och leka då.

Lekpark - tidigare fanns en lekplats som tagits bort. Flera av oss boende har kämpat för att få tillbaka en lekplats och det är en viktig fråga för oss. Nu hänvisas vi till Herrskogen och det är för långt att släppa i väg barnen till.

Lekplatsen i Vänsta är nedgången, behöver kollas på och rustas upp. Det är generationsskifte på gång i området så det kommer mer och mer barn.

Borgby skans är det enda området i Kolbäck som har motionsspår. Men idag går kor och betar där med taggtrådstängsel och trappor mellan hagarna. För oss känns det otryggt att ha taggtrågsstängsel när vi går med barnen och önskar att stängslet byts ut. Det är inte heller så bra ut ett tillgänglighetsperspektiv med trappor mellan hagarna, hade varit bättre med grindar. Det är inte heller superkul om man råkar trampa i kobajs.

Torget i Kolbäcks centrum är viktigt och skulle kunna vara en bättre mötesplats. Finns även behov av bättre anslagstavla, då den som finns där idag är för liten och alltid överfull.

Se till att det ska gå att cykla genom torget så att det är enklare att stanna vid flera affärer (Hallstahammar, reds anm).

Gräsplätten framför Linnébiografen i Kolbäck skulle kunna utvecklas till en lek- och mötesplats för både barn och äldre med bänkar.

Önskas att det byggs Lusthus vid parken i Kolbäck om vaktmästARBostaden rivs.

Det är synd att Folkets park i Hallstahammar ska bebyggas.

Yllesta IP i Sörstafors, det står bara och ser nedgången ut just nu vilket inte är roligt. Vad händer där? När ska det byggas?

Det finns ett akut behov av att renovera Hallstahammars sporthall, speciellt simhallen.

Patronvillan i Kyrkbyn står och förfaller - måste göras något åt.

Det behöver tas fram en detaljplan för Patronvillan i Kyrkbyn omgående så att inte huset fortsätter förfalla och utsättas för skadegörelse på samma sätt som det görs nu. Det är ett vackert hus och synd om kommunen inte tar chansen att utveckla fastigheten innan skadegörelsen och förfallet går för långt.

Patronvillan/åsgården i Kyrkbyn måste prioriteras - den bara står och förfaller.

Paus - fastigheten vid Lyckhem ser inte trevligt ut. Där borde det kunna göras något trevligare.

Bekämpning av kajor (fåglar) de häckar på innergårdar.

Skötsel av Borgåsundstorg är undermålig, önskar mer information om vad som händer och bättre skötsel. Exempel är lyktstolparna som är sönder och info om varför de stora stenarna har placerats ut.

Bättre skötsel av bryggor längs kanalen samt att det behöver byggas bänkar också. Rädda de kraftstationer som redan finns i kommunen.

Hej! Gamla parkeringen för Koltrastens förskola, som nu är riven, kan användas till annat. Nu har det stått åtminstone en skrotbil där.

Belysning finns inte på Gång- och cykelvägen mellan Kolbäck och Sörsta. Men det finns mellan Kolbäck och Strömsholm. Det behövs belysning på GC-väg men inte på bilvägar, exempel bränstaleden. Det är onödigt att ha belysning på bilvägen samtidigt som det också saknas belysning på GC-vägar.

Ingen belysning på gatan utanför Westerqvarn. På kvällen när Westerqvarn är stängt är vägen genom Mölntorp mörklagt och det upplevs otryggt med mörker och bråk.

Cykelväg Strömsholm - refugen - olyckor. 70 - 50 km/h, fel sträcka med 70 km/h där barnen ska gå över vägen (den sträckan där hastigheten sänktes omfattar inte området med busshållsplats mittemot skolan, det borde vara en längre sträcka som har sänkt hastighet).

Egen fil till Berg från 252 - mycket otäckt när det är mycket trafik att stå och vänta på att svänga vänster

Korsningen Sörkvarnsvägen/väg 252 och sedan vägen ut mot berg är otrygg för barn och vuxna som vill gå eller cykla mellan Berg och Hallstahammar. Det skulle behövas hastighetssänkande åtgärder vid korsningen, främst Sörkvarnsvägen/252. Ett förslag är en cirkulationsplats för att verkligen se till att farten sänks där. Det skulle även behövas bättre belysning i korsningen.

Stort generationsskifte pågår i Berg - mer rörelse och trafik när det blir fler barnfamiljer. Kan innebära fler barn - då blir det särskilt viktigt med akuta åtgärder för trafiksäkerhet.

Vi boende upplever inte att hastighetsåtgärderna på väg 252 har hjälpt. Kommunens enda badplats ligger här och på sommaren blir det mycket trafik och många ska över väg 252 till badet. Det behövs någon åtgärd för att öka säkerheten.

Trafiken i Herrskogen utanför IOGT-NTO - hastigheten borde vara 30 km/h

Trafiksäkerheten mellan Strömsholm, Borgåsund och Strömsvik behöver ses över

Trafiksäkerhet - skantzöbadet - både till vardag men framför allt vid event och tillställningar där. Då är det många människor som går över vägen - kanske kan behöva skyltar eller liknande för biltrafiken vid event

Folk kör snabbt i Vänsa, även på Vänsavägen genom bostadsområdet eftersom den används för att komma ut på landsbygden

Det upplevs otryggt att köra in till Kyrkbyn när man kommer norrifrån längs med väg 252. Önskar att det finns en egen fil. Om det ska byggas bostäder och förskola i området som förslaget säger så kommer det säkert bli ännu fler problem.

Trafiken i Strömsholm - refugen som byggts måste göras om och hastigheten måste sänkas för en längre sträcka.

Trafik - det körs väldigt snabbt Södra Västeråsvägen och vid Säby-korset.

Det borde finnas välkomstskyltar vid E18, på samma sätt som det fanns förut

Underhåll väg 66? Belysning behövs.

Kommentar

Kommunen tackar för de inkomna synpunkterna och förslagen.

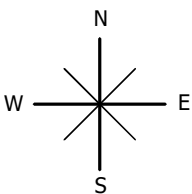
Översiktsplanen behandlar inte befintlig bebyggelse, drift och skötsel på en detaljerad nivå. Dessa synpunkter vidareförmedlas till berörda förvaltningar för fortsatt hantering.

Översiktsplanen behandlar gång- och cykelfrågor på en övergripande nivå. I nästa skede ska kommunen ta fram en gång- och cykelplan med mer detaljerade förslag.

Översiktsplanen betonar vikten av trafiksäkerhet, bland annat säkra skolvägar för barn och unga. Trafiksäkerhet, hastighetsbegränsning, skyltar och belysning regleras inte i översiktsplanen.

Synpunkterna vidareförmedlas till berörd förvaltning och kommunen samverkar även med regionen och Trafikverket, bland annat om trafiksäkerhetshöjande åtgärder.

Teckenförklaring

- Kollektivtrafiknod - befintlig
- Kollektivtrafiknod - utveckling
- Huvudstråk cykel - befintligt
- Huvudstråk cykel - utredningsområden
- Huvudstråk cykel - utvecklingslänkar
- Kollektivtrafikstråk järnväg - befintlig
- Kollektivtrafikstråk väg - befintlig
- Kollektivtrafikstråk väg - utredningsområde
- Järnvägsreservat - utredningsområde
- Huvudstråk fordonstrafik - befintligt
- Grönt stråk för rekreation, biologisk mångfald och klimatanpassning
- Blåstråk för rekreation, biologisk mångfald och klimatanpassning
- Grönområde och park
- Område för natur och friluftsliv
- Jordbruk
- Skogsbruk
- Vattenområde
- Teknisk försörjning
- Blandad tätortsbebyggelse
- Utvecklingsområde centrum
- Tätortsbebyggelse huvudsakligen bostäder
- Utvecklingsområde bostäder
- Område med verksamheter och industri
- Utvecklingsområde verksamheter och industri
- Bebyggelse med kommunalt vatten och avlopp
- Landsbygd

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING STRATEGISK MILJÖBEDÖMNING

ÖVERSIKTSPLAN FÖR HALLSTAHAMMARS KOMMUN

Granskningskede

2025-11-04

HALLSTAHAMMARS
KOMMUN

Uppdrag: 326877 MKB ÖP Hallstahammars kommun
Titel på rapport: Miljökonsekvensbeskrivning strategisk miljöbedömning
översiktsplan för Hallstahammars kommun
Status: Granskningsskede
Datum: 2025-11-04

Medverkande

Beställare: Hallstahammars kommun
Kontaktperson: Malin Jaans, Oscar Bogren
Konsult: Gustav Wredh, Malin Thorsén, Amanda Joelsson, My
Nilsson
Uppdragsansvarig: My Nilsson
Kvalitetsgranskare: Mårten Karlsson

SAMMANFATTNING

Bakgrund och syfte

Hallstahammars kommun arbetar fram en ny heltäckande och digital översiktsplan som ersätter nu gällande översiktsplan från år 2011.

Genomförandet av översiktsplanen bedöms kunna medföra betydande miljöpåverkan, därför ska en strategisk miljöbedömning genomföras och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas. Denna rapport utgör en granskningsversion av MKB:n. Innehållet i MKB:n har avgränsats i samråd med Länsstyrelsen i Västmanlands län.

Planförslag

Målsättningen för arbetet med översiktsplanen är en hållbar kommun utifrån de tre hållbarhetsdimensionerna; miljömässig hållbarhet, social hållbarhet och ekonomisk hållbarhet. Planförslaget innehåller ställningstaganden för hela kommunens yta då den föreslagna översiktsplanen blir heltäckande.

Planförslagets utvecklingsriktning utgår från fyra huvudsakliga utvecklingsstrategier:

Utveckla och binda samman
grön- och blåområden

Samla bebyggelsen
i noder

Öka tillgängligheten inom kommunen
och mälardalsregionen

Koppla samman kommunen
fysiskt och socialt

Vid bostadsutveckling förordar kommunen komplettering och utbyggnad på redan ianspråktagen mark före utveckling på orörd och obebyggd mark. I första hand prioriteras utveckling av tätorterna. Brukningsvärd jordbruksmark och värdefull skogsmark liksom områden med höga natur-, kultur- eller friluftsvärden ska prövas för exploatering i sista hand, med undantag från områden som översiktsplanen pekar ut för dessa ändamål.

I översiktsplanens inriktning anges att kommunens planerade utveckling till 2050 utgår från en tillväxt mellan 50 och 150 nya invånare per år. Detta innebär att översiktsplanen behöver ta höjd för att kommunen har mellan 18 300 och 21 000 invånare år 2050 vilket motsvarar mellan 600 och 2 100 nya bostäder.

Nollalternativ

Nollalternativet beskriver miljöns sannolika utveckling enligt nu gällande översiktsplan. Nollalternativet är till stora delar likt planförslaget, med några större skillnader såsom utpekade av LIS-områden och vagare beskrivningar av exempelvis hantering av jordbruksmark och kulturmiljö.

Jordbruksmark

Stora delar av marken kring kommunens tätorter utgörs av jordbruksmark, vilket gör det svårt att utveckla tätorterna utan att jordbruksmark tas i anspråk. Ur hushållningssynpunkt bedöms ianspråktagandet av jordbruksmarken som negativ eftersom jordbruksmark är omöjlig eller svårt att återskapa.

Planförslaget och nollalternativet bedöms medföra ungefär samma markanspråk. Planförslaget redovisar dock tydliga ställningstaganden i frågan vilket bedöms ge bättre förutsättningar för att minska risken för ytterligare ianspråktagande och fragmentering av jordbruksmark.

Konsekvenserna vid ett genomförande av planförslaget bedöms sammantaget vara något förväntade positiva, jämfört mot nollalternativet.

Vattenkvalitet

I Hallstahammars kommun finns totalt tio vattenförekomster, varav nio avser ytvatten och en grundvatten. Endast grundvattenförekomsten, uppnår gällande miljökvalitetsnormer. Ytvattenförekomster har antingen måttlig eller otillfredsställande ekologisk status.

Planförslaget redovisar den problematik kommunen kan stå inför när det gäller vatten och redovisar att hänsyn behöver tas på olika sätt i vattenrelaterade frågor i samhällsplaneringen. Det är goda intentioner men planförslaget saknar tydliga och konkreta åtgärdsförslag för flera aspekter. Med framtagande av styrdokument och planer ger det emellertid goda förutsättningar för ett mer strategiskt arbete med vattenfrågor.

Sammantaget bedöms därmed planförslaget ge upphov till något förväntade positiva konsekvenser för vatten i kommunen i jämförelse mot nollalternativet.

Klimatförändringar och klimatrisker

Överlag ger planförslaget en god bild över risker kopplade till klimatförändringar inom kommunen och vägledning ges angående klimatanpassning.

Sammantaget bedöms därmed planförslaget ge något förväntade positiva konsekvenser vid jämförelse mot nollalternativet.

Hälsa- och säkerhetsfrågor

I planförslaget framgår att hänsyn bör tas vid riskfrågor inom transport av farligt gods, buller och förorenade områden samt poängterar att utredningar i respektive område behöver genomföras innan exploatering. Det finns tydliga riktlinjer i planförslaget för att värna om människors säkerhet och hälsa.

Sammantaget bedöms konsekvenserna av planförslaget i stort vara likt nollalternativet, ingen skillnad

Kulturmiljö och landskapsbild

Sammantaget bedöms planförslaget medföra något förväntade positiva konsekvenser avseende kulturmiljön vid jämförelse mot nollalternativet, främst på grund av att antikvarisk medverkan föreslås vid all planläggning. Dock lyfter inte planförslaget klimatrelaterade risker för kulturmiljövärden, vilket på sikt riskerar att bli ett stort problem.

Naturmiljö

Sammantaget bedöms ett genomförande av planförslaget medföra möjlighet till något positiva konsekvenser avseende naturmiljövärden. Bedömningen grundar sig i att kommunen ser bevarande och utveckling av tätortsnära grönområden och gröna och blå samband som viktiga frågor. Att grönstrukturplanen har arbetats in i översiktsplanen ger förutsättningarna för ett strukturerat arbetssätt med naturfrågor.

Kumulativa effekter

I arbetet med MKB:n har kumulativa effekter kopplat till jordbruk, vatten, naturmiljö och kulturmiljö identifierats.

Rörande jordbruk uppstår negativa kumulativa effekter på jordbruket bland annat genom fysiskt ianspråktagande av jordbruksmark, men även genom klimatrelaterade effekter såsom förstörd skörd vid översvämning, torka eller angrepp av skadedjur eller växtsjukdomar.

Gällande kumulativa effekter på vatten är diffusa utsläpp från bland annat jordbruk, enskilda avlopp och urban markanvändning från landområden runt Mälaren sådana kumulativa påverkansfaktorer som tillsammans ger upphov till problem i miljön såsom övergödning och förekomst av miljögifter. Även klimatförändringarna bidrar till negativa effekter på vattenmiljön. Förslag redovisade i översiktsplanen bedöms dock bidra positivt till att minska den negativa påverkan från dessa påverkanskällor.

Inom Hallstahammar är det flera områden som kan påverkas negativt vid en översvämning av Kolbäcksån. I Kolbäck kan kombinationen av översvämningar och den erosionskänsliga jorden utgöra en risk för ras och skred. Detta kan i sin tur leda till kumulativa effekter som negativ påverkan på kulturmiljö samt spridning av föroreningar.

Förutsättningarna för god hälsa kan bero på vilka störningar som befolkningen utsätts för, samt hur tillgängligheten till friluftsliv och rekreation ser ut. I planförslaget förespråkas gröna samband och kommunen har i plankartan pekat ut blå-gröns stråk där det är särskilt viktigt med insatser som förstärker gröna samband. Kommunen har i sin planering för avsikt att tillämpa 3-30-300-regeln avseende träd och grönområden, detta bedöms kunna innebära en positiv kumulativ effekt både avseende naturmiljö och för folkhälsan.

Samlad bedömning

Planförslagets och nollalternativets konsekvenser sammanfattas nedan.

Miljöaspekt	Planförslaget	Nollalternativet
Jordbruksmark	Något förväntade positiva	Förväntade negativa
Vattenkvalitet	Något förväntade positiva	Ingen skillnad
Klimatförändringar och klimatrisker	Något förväntade positiva	Något förväntade negativa
Hälsa och säkerhetsfrågor	Ingen skillnad	Något förväntade positiva
Kulturmiljö	Något förväntade positiva	Något förväntade negativa
Naturmiljö	Något förväntade positiva	Ingen skillnad

Riksintressen och skyddade områden

Inom kommunen finns det ett flertal utpekade riksintressen, inom både 3 och 4 kap. miljöbalken (SFS 1998:808) och skyddade områden enligt 7 kap. miljöbalken. Kommunen bedöms beakta utpekade riksintressen och skyddade områden.

Miljökvalitetsnormer

De miljökvalitetsnormer som är relevanta för planförslaget är luft och vatten. I dagsläget uppfyller kommunen normerna för luft (mätning genomförd 2023).

Miljökvalitetsnorm för vatten uppfylls ej till stor del i kommunens vattenförekomster. Frågan beaktas i planförslaget och styrdokument och

planer ska tas fram. Sammanfattningsvis bedöms planförslaget inte försvåra möjligheten att uppnå gällande kvalitetskrav i vattenförekomsterna.

Miljömål

Planförslagets påverkan på de nationella och globala målen är både positiv och negativ utifrån olika perspektiv. Dessa sammanfattas i tabellen nedan.

Miljömål	Globala mål	Planförslagets påverkan på möjligheten att uppnå miljömålen
 Begränsad klimatpåverkan		Planförslagets bedöms bidra både positivt och negativt till måluppfyllelsen.
 Frisk luft		Planförslagets påverkan bedöms vara neutralt.
 Giftfri miljö		Planförslagets bedöms bidra positivt till måluppfyllelsen.
 Ingen övergödning		Planförslagets bedöms bidra både positivt och negativt till måluppfyllelsen.
 Levande sjöar och vattendrag		Planförslagets bedöms bidra både positivt och negativt till måluppfyllelsen.
 Grundvatten av god kvalitet		Planförslagets bidrag till måluppfyllelsen bedöms vara neutralt.
 Myllrande våtmarker		Planförslagets bidrag till måluppfyllelsen bedöms vara neutralt.
 Levande skogar		Planförslagets bedöms bidra positivt till måluppfyllelsen.
 Ett rikt odlingslandskap		Planförslagets bedöms bidra både positivt och negativt till måluppfyllelsen.

God bebyggd miljö		Planförslaget bedöms bidra positivt till måluppfyllelsen.
Ett rikt växt- och djurliv		Planförslaget bedöms bidra positivt till måluppfyllelsen.

Uppföljning

Uppföljning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av översiktsplanen i praktiken får kan med fördel kopplas till befintliga tillsyns-, miljölednings- och övervakningssystem. Uppföljningen kan lämpligen ske i samband med att kommunen tar ställning till planens aktualitet och genom miljökontrollprogram för kommande exploateringar och hanteras lämpligen i kommande detaljplanearbeten.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 Inledning	1
1.1 Bakgrund och syfte	1
1.2 Miljöbedömningsprocessen.....	1
 Avgränsning och metod.....	2
1.3 Avgränsning.....	2
1.3.1 Avgränsning i geografi	2
1.3.2 Avgränsning i tid	4
1.3.3 Avgränsning av miljöaspekter	4
1.3.4 Avgränsning miljömål.....	4
1.4 Bedömningsmetod	6
1.5 Osäkerheter	7
1.6 Underlag	7
 2 Övergripande förutsättningar	7
2.1 Riksidressen	7
2.1.1 Riksidressen för kulturmiljö (3 kap. 6 §)	7
2.1.2 Riksidressen för friluftsliv (3 kap. 6 §)	8
2.1.3 Riksidressen för naturvård (3 kap. 6 §)	8
2.1.4 Riksidressen för väg (3 kap. 8 §).....	8
2.1.5 Riksidressen för järnväg (3 kap.8 §).....	9
2.1.6 Riksidresse jord- och skogsbruk är av nationell betydelse (4 kap. 3§)	9
2.1.7 Riksidresse yrkesfisket (3 kap. 5§).....	9
2.1.8 Riksidresse rörligt friluftsliv (4 kap. 2§).....	9
2.1.9 Riksidressen Natura 2000.....	10
2.2 Skyddade områden enligt 7 kap. miljöbalken	10
2.2.1 Naturreservat	10
2.2.2 artskydd	11
2.2.3 Skogliga biotopskydd	11
2.2.4 Naturminnen	11
2.2.5 Vattenskyddsområde	11
2.2.6 Strandskydd.....	12
2.3 Miljökvalitetsnormer	12
 3 Planförslaget och alternativ	13
3.1 Planförslaget.....	13

3.2 Nollalternativ	17

4 Miljöbedömning 18

4.1 Jordbruksmark	18
4.1.1 Bedömningsgrunder	19
4.1.2 Förutsättningar	20
4.1.3 Påverkan, effekter och konsekvenser vid ett nollalternativ	22
4.1.4 Påverkan, effekter och konsekvenser av planförslaget	22
4.2 Vattenkvalitet	27
4.2.1 Bedömningsgrunder	27
4.2.2 Förutsättningar	28
4.2.3 Påverkan, effekter och konsekvenser vid ett nollalternativ	32
4.2.4 Påverkan, effekter och konsekvenser av planförslaget	32
4.2.5 Förslag till ytterligare hänsyn och åtgärder	34
4.3 Klimatförändringar och klimatrisker	34
4.3.1 Bedömningsgrunder	35
4.3.2 Förutsättningar	35
4.3.3 Påverkan, effekter och konsekvenser vid ett nollalternativ	37
4.3.4 Påverkan, effekter och konsekvenser av planförslaget	38
4.3.5 Förslag till ytterligare hänsyn och åtgärder	39
4.4 Hälsa- och säkerhetsfrågor	39
4.4.1 Bedömningsgrunder	41
4.4.2 Förutsättningar	42
4.4.3 Påverkan, effekter och konsekvenser vid nollalternativet	47
4.4.4 Påverkan, effekter och konsekvenser av planförslaget	47
4.4.5 Förslag till ytterligare hänsyn och åtgärder	49
4.5 Kulturmiljö och landskapsbild	49
4.5.1 Bedömningsgrunder	49
4.5.2 Förutsättningar	51
4.5.3 Påverkan, effekter och konsekvenser vid ett nollalternativ	52
4.5.4 Påverkan, effekter och konsekvenser av planförslaget	53
4.5.5 Förslag till ytterligare hänsyn och åtgärder	55
4.6 Naturmiljö	56
4.6.1 Bedömningsgrunder	56
4.6.2 Förutsättningar	56
4.6.3 Påverkan, effekter och konsekvenser vid ett nollalternativ	59
4.6.4 Påverkan, effekter och konsekvenser av planförslaget	59
4.6.5 Förslag till ytterligare hänsyn och åtgärder	63
4.7 Kumulativa effekter	64

5 Samlad bedömning 66

5.1 Miljökonsekvenser	66
5.2 Riksintressen och skyddade områden	67
5.3 Miljökvalitetsnormer	67
 6 Miljömålen och Agenda 2030	67
 7 Uppföljning.....	73
 8 Referenser.....	74

BILAGA 1 - PLANKARTA

1 INLEDNING

1.1 BAKGRUND OCH SYFTE

Hallstahammars kommun är i processen av att ta fram en ny översiktsplan. Översiktsplanen ska vara vägledande för hur mark – och vattenområden ska användas inom kommunen samt hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras. Översiktsplanen utgör ett strategiskt handlingsprogram för den fysiska miljöns utveckling och är inte juridiskt bindande.

Då genomförandet av översiktsplanen bedöms kunna medföra betydande miljöpåverkan ska en strategisk miljöbedömning genomföras och en MKB upprättas. Denna rapport utgör en granskningsversion av MKB:n.

1.2 MILJÖBEDÖMNINGSPROCESSEN

Syftet med miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas.

Enligt 6 kap. 3 § MB ska en kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning ska göra en strategisk miljöbedömning, om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Den aktuella översiktsplanen har bedömts kunna medföra betydande miljöpåverkan. En strategisk miljöbedömning genomförs därför parallellt med framtagandet av översiktsplanen enligt lagstiftningen i 6 kap. MB. Den strategiska miljöbedömningen innehåller ett antal processteg. Dessa är:

- Avgränsning med samråd
- Integrering av miljöaspekter och framtagande av MKB
- Inarbetande av synpunkter
- Uppföljning

En del av miljöbedömningen innebär utöver att integrera miljöaspekter i planeringen att ta fram en MKB vilken ska ingå som beslutsunderlag till översiktsplanen (6 kap. 1 § MB). Syftet med MKB:n är att möjliggöra en samlad bedömning av påverkan på människors hälsa och miljön till följd av översiktsplanens genomförande.

MKB:n ska även ange hur översiktsplanen påverkar möjligheten att uppfylla de nationella miljö kvalitetsmålen. I MKB:n lämnas förslag på åtgärder för att förhindra eller minimera negativa miljöeffekter av föreslagna inriktningar och åtgärder i översiktsplanen.

AVGRÄNSNING OCH METOD

1.3 AVGRÄNSNING

Hallstahammars kommun genomförde ett avgränsningssamråd¹ med Länsstyrelsen i Västmanlands län (här efter benämnt Länsstyrelsen) 2023-10-15. Baserat på detta avgränsningssamråd redovisas avgränsningar vad gäller geografi, tid och miljöaspekter i MKB:n.

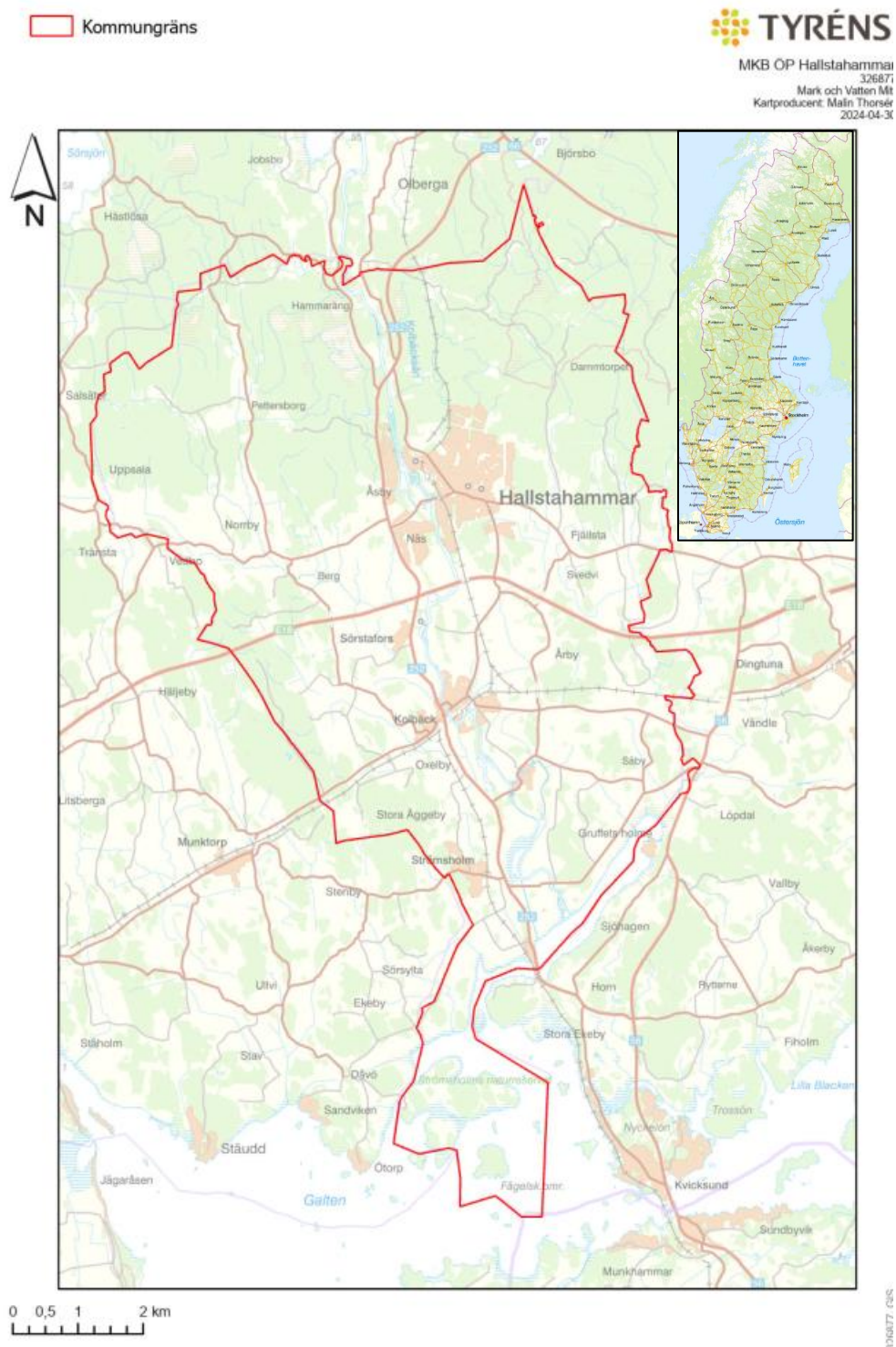
1.3.1 AVGRÄNSNING I GEOGRAFI

Den geografiska avgränsningen omfattar hela kommunens geografiska yta. Aspekter rörande vattenrelaterade frågor och kulturmiljövärden kopplade till Strömsholms kanal omfattas även delar utanför kommungränsen. Se Figur 1 för kommunens geografiska yta.

---

¹ Kommunens diarienummer: 155/22 KS

Figur 1. Översiktskarta Hallstahammars kommun. Kommungräns markerat i rött och kommunens geografiska läge i Sverige markerad med orange ellips i lilla figuren uppe i högra hörnet.

1.3.2 AVGRÄNSNING I TID

Tidsavgränsningen för denna miljöbedömning sträcker sig till år 2050, vilket är detsamma som för översiktsplanen för Hallstahammars kommun. För vissa aspekter kan en längre tidshorisont antas, såsom klimatförändringar.

1.3.3 AVGRÄNSNING AV MILJÖASPEKTER

En MKB:s omfattning och detaljeringsgrad ska, enligt MB, stå i proportion till projektets eller åtgärdens miljöpåverkan. MKB:n ska redovisa de uppgifter som behövs för att bedöma projektets huvudsakliga inverkan på människors hälsa, miljö, hushållning med mark och vatten samt andra resurser. Detta innebär att vissa effekter blir mer belysta än andra och att aspekter som har liten betydelse kan behandlas översiktligt eller utelämnas. Vidare är syftet att möjliggöra en samlad bedömning av dessa effekter. Hänsyn ska även tas till att vissa frågor kan bedömas bättre i samband med prövningen av andra planer och program eller i tillståndsprövningen av verksamheter eller åtgärder.

Aktuell MKB avgränsas till följande betydande miljöaspekter:

- Jordbruksmark
- Vattenkvalitet
- Klimatförändringar och klimatrisker
  - Dagvatten inkl. skyfall, höga flöden och översvämningar
  - Ras och skred
  - Värme
- Hälsa och säkerhetsfrågor
  - Farligt gods
  - Buller
  - Luftkvalitet
  - Förorenade områden
  - Farliga verksamheter
- Kulturmiljö och landskapsbild
- Naturmiljö
- Kumulativa effekter
- Miljökvalitetsnormer
- Miljömålen och Agenda 2030

1.3.4 AVGRÄNSNING MILJÖMÅL

De globala hållbarhetsmålen inom Agenda 2030 innebär att vi ska uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar värld. Hållbarhet har alltid tre dimensioner: *den ekonomiska*, *den sociala* och *den miljömässiga*. För en hållbar samhällsomställning behöver hänsyn visas till alla dimensionerna samtidigt. Målen i Agenda 2030 är globala och tar ett helhetsgrepp på hållbarhet.

Riksdagen antog 1999 sexton nationella miljökvalitetsmål, så kallade miljömål, som beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Enligt riksdagens beslut ska miljömålen i huvudsak vara uppnådda inom en generation.

Att uppnå de svenska miljömålen innebär att vi uppnår den miljömässiga dimensionen av Agenda 2030 i Sverige. (Miljömål, 2020)

Definitioner och preciseringar av de globala hållbarhetsmålen och de nationella miljökvalitetsmålen finns på UNDP:s hemsida (www.globalamalen.se) respektive Sveriges miljömål (www.sverigemiljomal.se).

I Tabell 1 redovisas de miljömål och globala hållbarhetsmål som bedöms beröras av översiktsplanen och hur de kopplar an till varandra.

Tabell 1. Tabellen redovisar berörda nationella och globala hållbarhetsmål. Illustratör för miljömålsillustrationerna är Tobias Flygar.

Miljömål

Begränsad klimatpåverkan

Frisk luft

Bara naturlig försurning

Giftfri miljö

Levande sjöar och vattendrag

Grundvatten av god kvalitet

Levande skogar

God bebyggd miljö

Globala mål

Bekämpa klimatförändringar

Hälsa och välbefinnande
Hållbara städer och samhällen

Rent vatten och sanitet
Ekosystem och biologisk mångfald

Hälsa och välbefinnande

Rent vatten och sanitet
Ekosystem och biologisk mångfald

Rent vatten och sanitet
Ekosystem och biologisk mångfald

Ekosystem och biologisk mångfald

Hälsa och välbefinnande
Hållbara städer och samhällen

Ett rikt växt- och djurliv

Ett rikt odlingslandskap

Ekosystem och biologisk mångfald

Ingen hunger

Ekosystem och biologisk mångfald

1.4 BEDÖMNINGSMETOD

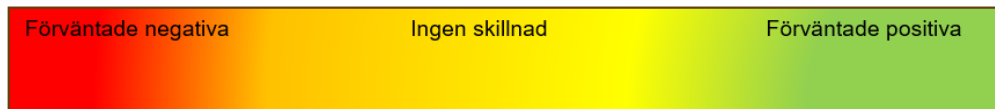
Denna MKB behandlar de direkta, indirekta och kumulativa effekter och konsekvenser som förväntas uppstå vid ett genomförande av planförslaget. Konsekvenserna av nollalternativet och planförslaget bedöms och redovisas i text. Bedömningen av kumulativa effekter avgränsas till att bedöma planförslaget.

Bedömningen av planförslaget görs i förhållande till nollalternativet som är en beskrivning av den sannolika utvecklingen om inte översiktsplanens förslag genomförs, det vill säga de åtgärder och de förändringar som kan förväntas enligt nu gällande översiktsplan. Nollalternativet bedöms mot nuläget.

Till grund för bedömningen av miljökonsekvenser används relevanta regionala och lokala planer, program och strategier samt riktvärden och miljökvalitetsnormer.

En översiktsplan är mycket översiktlig och strategisk vilket innebär att bedömningarna är övergripande. Bedömningarna får i flera fall baseras på risk- eller möjlighetsbedömningar då det kan vara svårt att se konkreta konsekvenser. För flera aspekter kan värdering vara svåra då bedömningarna gäller påverkan på hela samhällen, kommunbefolkningen eller regionen. Bedömningen utgår från att redovisade prioriterade insatser och övriga förslag genomförs. Mot bakgrund av detta görs bedömningarna utifrån en glidande skala från förväntade positiva till förväntade negativa, se Figur 2 nedan. I de fall ställningstagandena i planförslaget medför tydligare konsekvenser bedöms de som förväntade positiva konsekvenser eller förväntade negativa konsekvenser och redovisas som **svart pil**.

Förslag till åtgärder som kan stärka positiva eller minska negativa konsekvenser av planförslaget redovisas under respektive konsekvens och redovisas med **grå pil med streckade linjer**.

Figur 2. Bedömningsskala

1.5 OSÄKERHETER

Bedömningar är alltid mer eller mindre förknippade med osäkerheter. En översiktsplans strategier och mål är ofta generellt hållna och innehåller få specificeringar med mer detaljerade inriktningar och riktlinjer. Planens strategiska nivå tillför således osäkerheter till bedömningarna.

1.6 UNDERLAG

Till grund för konsekvensbedömningen ligger riktvärden, miljömål, miljökvalitetsnormer och övriga riktlinjer, mål eller värdebeskrivningar som är framtagna av statliga, regionala eller kommunala myndigheter. Platsspecifika förutsättningar och bedömningsgrunder beskrivs närmare under respektive avsnitt för varje miljöaspekt.

2 ÖVERGRIPANDE FÖRUTSÄTTNINGAR

Detta kapitel behandlar områdets övergripande förutsättningar och nuvarande förhållanden, riksintressen, skyddade områden, miljömål och miljökvalitetsnormer.

2.1 RIKSINTRESSEN

Riksintressen är geografiska områden som anses innehålla värden och kvaliteter som är viktiga på nationell nivå. Riksintressen kan antingen bestämmas av riksdagen enligt 4 kap. MB eller av en av de 12 myndigheter som ansvarar för riksintressen inom olika sektorer enligt 3 kap. MB. Ett område kan pekas ut som riksintresse med syfte att bevara ett värde eller för att säkerställa en framtida möjlighet till exploatering.

2.1.1 RIKSINTRESSEN FÖR KULTURMILJÖ (3 KAP. 6 §)

- Strömsholms kanalmiljö (U7)

Järnbruks- och kommunikationsmiljö i sammanflätat transport- och produktionssystem med landets näst äldsta kanal utmed Kolbäcksån och dess sjösystem. (Tidigindustriell miljö, Bruksmiljö, Slottsmiljö, kraftverksmiljö).

2.1.2 RIKSINTRESSEN FÖR FRILUFTSLIV (3 KAP. 6 §)

- *Strömsholms kanal, Kolbäcksån (FU04)*

Farled mellan Mälaren och Barken. Kanalen har tidigare varit transportled för olika material, men används nu av friluftslivet. Kanalen utnyttjas för båttrafik, naturupplevelser och kulturupplevelser.

- *Strömsholmsområdet (FU05)*

Strömsholmsområdet är ett kulturlandskap med rik mångfald och har goda förutsättningar för natur – och kulturupplevelser.

2.1.3 RIKSINTRESSEN FÖR NATURVÅRD (3 KAP. 6 §)

- *Ängsfors - Stora Fly*

Representativa naturbetesmarker i form av öppen hagmark, sötvattenstrandäng, och annan träd- och buskbärande hagmark. Art- och individrika växtsamhällen med arter som darrgräs, stagg, låsbräken, kattfot, svinrot, ormrot, brudborste och hartmanstarr.

- *Sörkvärforsen*

Värdefull forssträcka med lövskogsbevuxna stränder och rik flora och fauna.

- *Strömsholmsområdet*

Representativt odlingslandskap i slätt-/mälabygd med representativa naturbetesmarker kring Lindholmen, Billingen och Jordmarken med art- och individrika växtsamhällen. Strandvåtmarker och ädellövskog med värdefull flora och fauna.

2.1.4 RIKSINTRESSEN FÖR VÄG (3 KAP. 8 §)

- *E18*

Vägen sträcker sig mellan riksgränsen Norge–Sverige via Örebro och Stockholm till Kapellskär i Norrtälje kommun. Utpeka inom Ten-T stomnätet².

---

² Det transeuropeiska transportnätet (TEN-T) är ett av tre transeuropeiska nät (TEN) inom Europeiska unionen. Nätverket syftar till att maximera logistiken inom infrastruktur och transport i EU.

- Väg 56

Vägen går mellan Norrköping och Gävle. Prioriterat vägnät för godstransporter och långväga personresor. Rekommenderad färdväg för farligt gods.

2.1.5 RIKSINTRESSEN FÖR JÄRNVÄG (3 KAP.8 §)

- *Bergslagspendeln*

Järnvägen går mellan Ludvika och Kolbäck och trafikeras av både gods- och persontrafik.

- *Mälarbanan*

Järnvägen går mellan Stockholm och Örebro och trafikeras av både gods- och persontrafik.

- *Sala - Oxelösund*

Järnvägen går mellan Sala och Oxelösund och trafikeras av både gods- och persontrafik.

2.1.6 RIKSINTRESSE JORD- OCH SKOGSBRUK ÄR AV NATIONELL BETYDELSE (4 KAP. 3§)

Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Skogsmark som har betydelse för skogsnäringen skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra ett rationellt skogsbruk.

Till skillnad från andra nationella intressen pekas inga riksintresseområden ut för jordbruks- eller skogsmarken. Det innebär att myndigheter och kommuner behöver tolka och definiera begreppet brukningsvärd vid planering och exploatering av jordbruksmark. Tolkningsbehovet gäller även paragrafens bisatser om att exploatering på jordbruksmark ska motiveras av ett "väsentligt samhällsintresse".

2.1.7 RIKSINTRESSE YRKESFISKET (3 KAP. 5§)

Hela Mälaren är utpekad som område av riksintresse för yrkesfisket.

2.1.8 RIKSINTRESSE RÖRLIGT FRILUFTSLIV (4 KAP. 2§)

Mälaren med öar och strandområden är utpekad som riksintresse för det rörliga friluftslivet. Inom området ska turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets intressen, särskilt beaktas

---

2.1.9 RIKSINTRESSEN NATURA 2000

- *Kyrkbyåsen naturreservat*

Kyrkbyåsens naturreservat omfattar ett 600 m långt åsparti med ett högvuxet tallbestånd. En fornlämning finns inom området. Området används frekvent som strövområde.

- *Strömsholms naturreservat*

Strömsholms naturreservat är av riksintresse för både natur- och kulturmiljövården samt friluftslivet. Området karaktäriseras av flera typer av mark såsom fuktäng, ädellövskog, blandskog, vassbälten och jordbrukslandskap. Det överordnande syftet i området är att bevara och återställa en gynnsam miljö för arter i området.

- *Strömsholms Kungsladugård naturreservat*

Naturreservatet utgörs av fyra moränkullar, bevuxna med gamla ekar med inslag av mycket grova ekar. Bete pågår i hela området. Runt 10 sällsynta arter förekommer i området.

- *Häggholmen, Lindholmen & Ekholmen naturreservat*

De tre holmarna är separata naturreservat, men omfattas alla av Natura 2000 skydd. Holmarna består till stor del av trädklädd betesmark, och Natura 2000 – arten Läderbagge förekommer på Häggholmen och Lindholmen.

2.2 SKYDDADE OMRÅDEN ENLIGT 7 KAP. MILJÖBALKEN

Nedan listas områdestyper som omfattas av skydd enligt 7 kapitlet MB.

2.2.1 NATURRESERVAT

- *Kommunalt naturreservat*

Valstasjöns naturreservat

Naturreservatet omfattas av olika naturtyper. Dels betesmark och fuktängar och dels skogsmark i både barrskog och partier med lövskog. Området nyttjas främst för rekreation av allmänheten. I Valstasjön inom området växer den rödlistade Spetsnaten

- *Statliga naturreservat*

Sörkvarnsforsen

Fors med rik flora och fauna. Område med sällsynta, hotade eller sårbara biotoper och arter.

Nedan listade naturreservat som beskrivs i avsnittet om Natura 2000.

Kyrkbyåsen

Strömsholm

Strömsholms Kungsladugård

Ekholmen

Häggholmen

Lindholmen

2.2.2 ARTSKYDD

Artskydd är de lagar och åtgärder som samhället har beslutat om för att skydda och gynna arter som på något sätt hotas av människans verksamheter.

Inom kommunen finns troligtvis flertalet skyddsvärda arter – identifiering av dessa sker genom så kallade naturvärdesinventeringar. Inga inventeringar har utförts i samband med framtagandet av översiktsplanen.

2.2.3 SKOGLIGA BIOTOPSKYDD

Biotopskyddsområden är mindre mark- och vattenområden med höga naturvärde.

Inom kommunens finns det tre utpekade skogliga biotopskydd vilka förvaltas av Skogsstyrelsen. De utgör en total yta om ca 8 hektar.

2.2.4 NATURMINNEN

Ett naturminne är ett särpräglad naturföremål som behöver skyddas eller vårdas särskilt. De kan i många fall ha mycket stor betydelse för bevarandet av den biologiska mångfalden. Till exempel när gamla särskilt skyddsvärda träd med rik fauna och flora skyddas.

I kommunen finns det totalt fem utpekade naturminnen, vilket är en gran och övriga är kluster av ekar och ädellövträd.

2.2.5 VATTENSKYDD SOMRÅDE

För att skydda viktiga råvattenresurser kan länsstyrelsen eller kommunen besluta om att inrätta vattenskyddsområden med särskilda föreskrifter.

I kommunen finns det två utpekade vattenskyddsområden – Hallstahammar och Kolbäck Vallby, beslutade av länsstyrelsen år 1997.

2.2.6 STRANDSKYDD

Strandskydd gäller för alla sjöar och vattendrag och syftar till att bibehålla allmänhetens tillgång till strandområden samt för att bevara goda livsvillkor för växter och djur. I Västmanlands län har de generella reglerna om 100 meter utökats till 300 meter för Mälaren inklusive öar, holmar och skär och minskats till 25 meter för mindre vattendrag och större diken.

Kommunens omfattas av bestämmelserna för utökat strandskydd. längs Mälaren, södra delen av Kolbäcksån i höjd med Strömsholm och vid sjön Freden.

Längs Kolbäcksån och vid kommunens sjöar gäller strandskydd 100 meter från vattendraget.

2.3 MILJÖKVALITETSNORMER

Miljökvalitetsnormer är ett begrepp som sätter en bindande gräns för ett miljötillstånd som ska följas vid eller efter en viss tidpunkt, ett juridiskt styrmedel som tar sikte på tillståndet i miljön. En miljökvalitetsnorm fastställs utifrån kunskap om vad som utgör en föroreningsnivå eller störningsnivå som människor, miljö och natur kan utsättas för utan större påverkan. Miljökvalitetsnormerna omfattar utomhusluft, buller och vattenkvalitet. I denna MKB ingår att redovisa uppfyllande av miljökvalitetsnormer för luft- och vattenkvalitet.

Luftkvalitet

Miljökvalitetsnormerna för utomhusluft gäller i hela landet. Det finns miljökvalitetsnormer för kvävedioxid/kväveoxider, partiklar (PM10/PM2,5), marknära ozon, bensen, kolmonoxid, arsenik, kadmium, nickel och bens(a)pyren. De flesta normerna är så kallade gränsvärdesnormer som ska följas, medan några är så kallade målsättningsnormer som ska eftersträvas. Normerna baseras huvudsakligen på krav i EU-direktiv. Kommunerna ansvarar för att kontrollera luftkvaliteten för de flesta miljökvalitetsnormerna.

Vattenkvalitet

I Sverige har genomförandet av Vattendirektivet skett genom förordning (SFS 2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (vattenförvaltningsförordningen) vilken delat in Sverige i fem vattendistrikt med varsin vattenmyndighet.

Det är vattendelegationen vid Vattenmyndigheten i respektive distrikt som beslutar om miljökvalitetsnormer för varje vattenförekomst. Genom

normerna ställer delegationerna krav på ekologisk och kemisk kvalitet i ytvatten, och krav på kemisk kvalitet och vattentillgång för grundvatten.

Miljökvalitetsnormer för vatten omfattar ytvatten (sjöar, vattendrag och kustvatten) och grundvatten. En miljökvalitetsnorm för vatten beskriver den kvalitet en så kallad vattenförekomst ska ha nått vid en viss tidpunkt. Huvudregeln är att alla vattenförekomster ska uppnå det som inom vattenförvaltning kallas god status. En norm anger en lägsta tillåten nivå. Vattenförekomsten får alltså inte påverkas av en verksamhet på så sätt att kvaliteten blir sämre än den status som anges i normen.

3 PLANFÖRSLAGET OCH ALTERNATIV

Detta kapitel behandlar planförslaget och dess utvecklingsinriktning samt det nollalternativ planförslaget löpande ställs emot.

3.1 PLANFÖRSLAGET

Planförslaget är i ett granskningsskede. Av planförslaget framgår det att framtidsbilden för Hallstahammar är en kommun med nära till allt – arbete, utbildning och service. Gemenskap och närhet till upplevelser är de uttryck som leder kommunen framåt. I framtiden Hallstahammar går det snabbt att ta sig till naturen och mellan tätorter och det är enkelt att ha en hållbar livsstil, genom livets alla stadier. För att utveckla Hallstahammar har en utvecklingsriktning tagits fram av kommunen (Hallstahammars kommun, u.å.) Se Figur 2 för sammanfattande bild.

Figur 2. Utvecklingsriktning Hallstahammars kommun.

Hallstahammars kommun har idag ungefär lika många småhus som flerbostadshus, men det finns få bostadsrätter. För att möta framtida behov och den väntade befolkningsökningen till 2050 behöver fler bostäder tillkomma i varierande bostadsformer. Kommunens översiktsplan gör det möjligt att bygga cirka 2 100 nya bostäder. Planen innehåller både komplettering av befintliga områden och nya bostadsområden.

Utpekade utvecklingsområden kan rymma upp till 1 200 bostäder beroende på bostadsform och bebyggelse typologi. Tätorterna utvecklas med blandad bebyggelse där det även finns service och mindre verksamheter.

Utveckling av landsbygden bör i första hand ske genom komplettering av redan etablerade bebyggelsegrupper med kommunalt vatten och avlopp. Nya bostäder prövas utifrån platsens förutsättningar, och större tillskott kräver samordning kring trafik, vatten och avlopp samt hänsyn till omgivningen. I småorter som Mölntorp och Borgåsund sker utveckling främst genom enstaka tillskott, medan Berg har goda möjligheter till komplettering men kräver särskild hänsyn till landskapsvärden och infrastruktur.

Kommunens planeringsstrategi omfattar en prioriteringsordning i tre steg, vilken syftar till att i första hand utveckla aktivt pågående detaljplaner som inom de närmaste åren har förutsättningar för antagande. I andra hand avser strategin att utveckla resterande pågående planer som varit vilande samt genomförande av de planer vilka inryms i steg ett. Som ett sista steg i utvecklingen av översiktsplanen ligger fokus på att fortsätta implementeringen av hur tätorterna kan utvecklas inom befintliga strukturer, särskilt om kommunens befolkningstillväxt når det övre spannet i prognosen.

Hallstahammar

Inom Hallstahammars kommun finns tre tätorter: Hallstahammar, Kolbäck och Strömsholm. Tätorterna har alla olika karaktär och en viktig del i hur kommunens framtid kommer att se ut. I översiktsplanen beskrivs också planeringsprinciper, riktlinjer, och vägledningar som anger olika aspekter att främja och ta hänsyn till vid genomförandet av översiktsplanen. Särskilda platsspecifika hänsynstagande redovisas för respektive utpekade område för utveckling.

I tätorten Hallstahammar finns det flera områden som är lämpliga för utveckling av bebyggelse. Planförslagets nya områden för bostadsbebyggelse möjliggör för ca 800 bostäder Hallstahammar genom en blandad bebyggelse med inslag av tätare kvarter och högre bebyggelse i centrum. En utveckling av centrum med möjlighet till fler bostäder samt service och handel kan skapa en ännu tryggare och mer levande mötesplats. Öster om de centrala delarna finns goda möjligheter till etablering av ett nytt bostadsområde där även service kommer att bli viktigt. I det befintliga verksamhetsområdet mellan centrum och de östra delarna av Hallstahammar planeras en ny stadsdel med bostäder, handel och service som kan länka samman tätorten väl. Befintliga verksamheter och

industrier föreslås att lokalisera om till söder där det finns fler tillväxtmöjligheter samt goda kommunikationer.

För att utveckla de gröna värdena i Hallstahammar bedömer kommunen det lämpligt att skapa ett promenadstråk längs med Kolbäcksån som skall löpa genom hela kommunen. Vilket ökar tillgänglighet till naturupplevelser och rekreation. I övrigt vill kommunen satsa på att bevara, förstärka och utöka gröna områden i tätorten.

Kolbäck

Möjligheterna för bebyggelseutvecklingen i Kolbäck är mindre än i Hallstahammar men har goda förutsättningar för mindre utökning av befintliga områden och planförslaget möjliggör för ny bostadsbebyggelse motsvarande 400 bostäder. Kolbäcks centrum fortsätter att utvecklas som mötesplats genom utveckling av bostäder och handel. I öster bedöms det lämpligt för verksamheter och industri att fortsätta etablera sig.

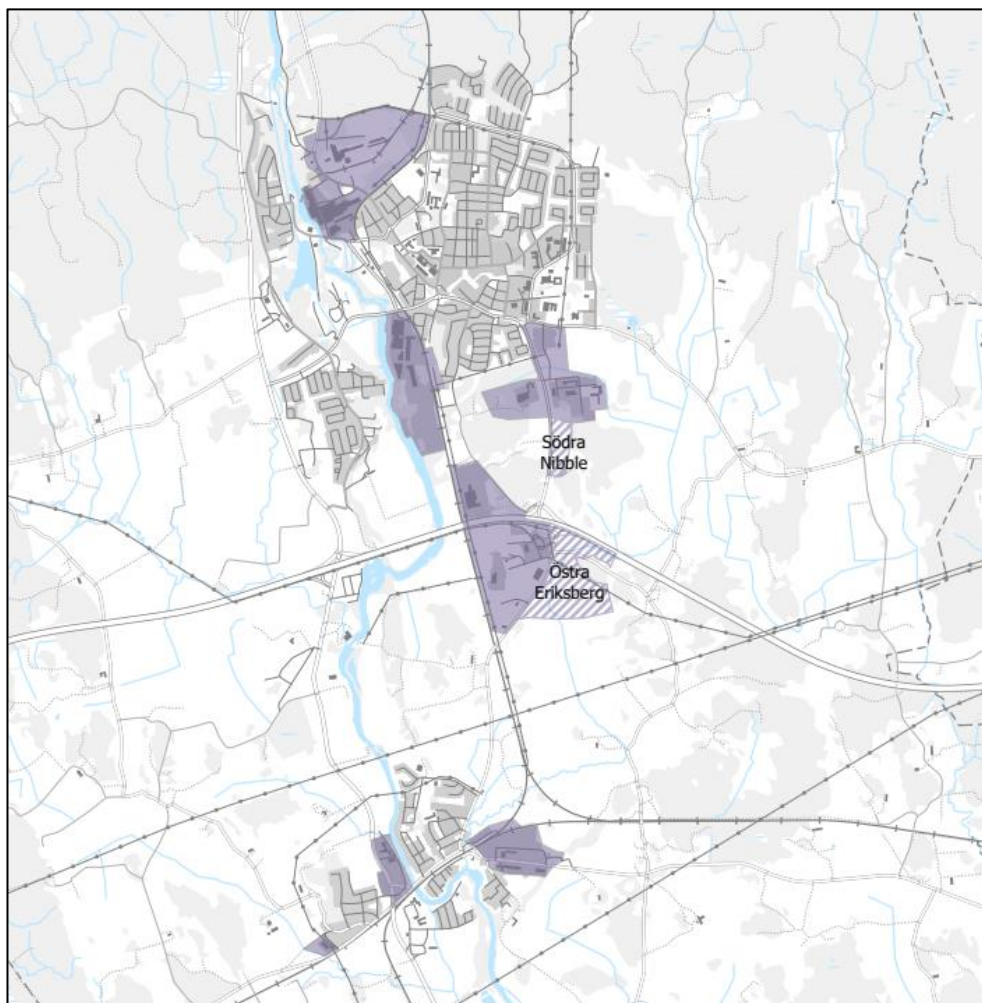
Majoriteten av grönområdena ligger i utkanterna av Kolbäck och ska fortsätta att utvecklas. Dock finns det potential att skapa mer gröna värden centralt i tätorten. En bro över Kolbäcksån är tilltänkt för att skapa tillgänglighet till naturområden för boende och besökare. Tätorten har även ett område där anläggning av våtmark kan vara aktuellt – vilket skulle främja motståndskraften mot klimatförändringar samt biologisk mångfald och rekreation.

Strömsholm

I tätorten Strömsholm pekas endast ett nytt område ut för bebyggelse. Oskarsborgsvägen ligger i anslutning till redan befintlig bebyggelse, där det finns goda möjligheter att utveckla ett blandat utbud av bostäder som möter behoven i Strömsholm. Huvudfokus för Strömsholm är dock att bevara och främja den kulturrika miljön och värna om ortens besöksmål. Dess rika naturliv är viktigt för boende och besökare och erbjuder berikande upplevelser och utrymme för rekreation. Det är fortsatt viktigt att förstärka arbetet med promenad och cykelstråk inom Strömsholm, samt tillgängligheten till och från tätorten för boende och besökare.

Figur 3: Utvecklingsområden för bostäder markerade med gulstreckade fält inom respektive ort. Orangea fält utgör utveckling av centrumkärnor. Källa, Hallstahammars kommun.

Figur 4. Utvecklingsområden för verksamheter markerade med lilastreckade fält. Lila fält utgör befintliga verksamhetsområden inom kommunen. Källa, Hallstahammars kommun.

3.2 NOLLALTERNATIV

En MKB ska innehålla ett referensalternativ för att kunna jämföra och bedöma planens miljökonsekvenser med ett scenario med kommunens sannolika utveckling om planförslaget inte genomförs. Ett sådant scenario kallas för nollalternativ. Nollalternativet ska inte förväxlas med nuläget, även om nollalternativet och nuläget ofta har stora likheter. I det här fallet antas nollalternativet innebära att området kan utvecklas och planläggas utifrån gällande översiktsplan från 2011. Konsekvenserna för nollalternativet redovisas under respektive aspekt.

- Den nu gällande översiktsplanen för Hallstahammars kommun redovisar bland annat följande:

- Förslag till nya bostadsområden, främst i anslutning till Hallstahammars, Kolbäcks och Strömsholms tätorter.
- Utbyggnadsförslagen är av mindre omfattning (upp till ett 50-tal småhus i varje område) och föreslås i flera fall ske genom förtätning av befintlig bebyggelse.
- Möjligheter till utveckling av befintliga industriområden.
- Utveckling för turism och friluftsliv i Hallstahammar, Kolbäck och Strömsholmsområdet bland annat genom tydliggörande av natur- och kulturvärden, utveckling av bryggor och bad samt nya stigar, ridvägar etc.
- LIS-utveckling (landsbygdsutveckling i strandnära lägen) i form av tolv områden. Fyra är avsedda för bostadsutveckling, två för friluftslivsutveckling och resterande sex för en kombination av bostadsutveckling och friluftslivsutveckling.
- Nya sträckningar för väg 252 och E18 på delar av sträckorna genom kommunen.

De största skillnaderna mellan aktuellt planförslag och nu gällande översiktsplan är att det inte finns utpekade LIS-områden eller utpekade områden för byggnation inom Strömsholms tätort. Utöver det finns flertalet förtydliganden rörande bland annat gröna och blåa-samband, och bebyggelse på jordbruksmark.

4 MILJÖBEDÖMNING

I detta kapitel redovisas förutsättningar effekter och konsekvenser för respektive miljöaspekt som studeras. I avsnitt för respektive miljöaspekt redovisas även de bedömningsgrunder och bedömningsskalor som använts som grund för bedömningarna samt osäkerheter vid genomförda bedömningar. Bedömningar av konsekvenser görs i förhållande till nuläget och nollalternativ. Förslag till ytterligare hänsyn och åtgärder redovisas också där så är aktuellt.

4.1 JORDBRUKSMARK

Jordbruksmark är en långsiktig resurs som succesivt minskar i världen i takt med att exploateringen ökar. I Sverige finns cirka 2,6 miljoner hektar åker och 0,4 miljoner hektar betesmarker men arealen minskar för varje år. De sämre markerna nyttjas ofta för skogsbruk medan god jordbruksmark tas i

anspråk för att bli vägar, byggnader eller något annat som innebär att marken inte kan användas för framtida livsmedelsproduktion.

Jordbruksmarken bidrar till andra värden än endast livsmedelsproduktion, till exempel i form av biologisk mångfald, kulturminnen och ett vackert landskap att vistas i och njuta av. (Jordbruksverket, 2020)

Jordbruksmarken är ett resultat av flera generationers arbete av odling och bete för att skapa bördiga jordar. Arbetet är tidskrävande och jordbruksmarken är på så sätt en ändlig resurs som inte går att ersättas med nyodlingar.

Jordbruksmark är en övergripande term och kan grovt delas in i två typer; åkermark och betesmark.

Åkermark definieras som mark som är lämplig att plöja eller som används till fruktodling eller som plantskola samt mark där det sker odling av energiskog.

Betesmark är mark med jordbruksskifte som inte är åkermark och som sköts med bete, avslagning eller putsning. På marken ska det växa gräs eller örter som kan användas till foder.

4.1.1 BEDÖMNINGSGRUNDER

Miljöbalken

Enligt 3 kap. 4 § MB får brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Sveriges livsmedelsstrategi

Den svenska livsmedelsstrategin som antogs 2017 (Regeringskansliet, 2017) omfattar hela livsmedelskedjan och gäller fram till år 2030. Det övergripande målet med strategin är en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala produktionen av livsmedel ökar, samtidigt som vi når relevanta miljömål. Livsmedelsstrategin ska bidra till bland annat:

- att sårbarheten i livsmedelskedjan minskar
- ökad självförsörjningsgrad av livsmedel.

Livsmedelsstrategi för Västmanland

Västmanlands regionala livsmedelsstrategi (Länsstyrelsen i Västmanlands län, u.d.) tar sikte på att öka länets livsmedelsproduktion till 2030. Strategin

har fyra fokusområden, varav ett "Krismat" som ska säkerställa tillgången på mat för länets invånare bedöms vara relevant som bedömningsgrund för aktuellt avsnitt.

Regional utvecklingsstrategi (RUS)

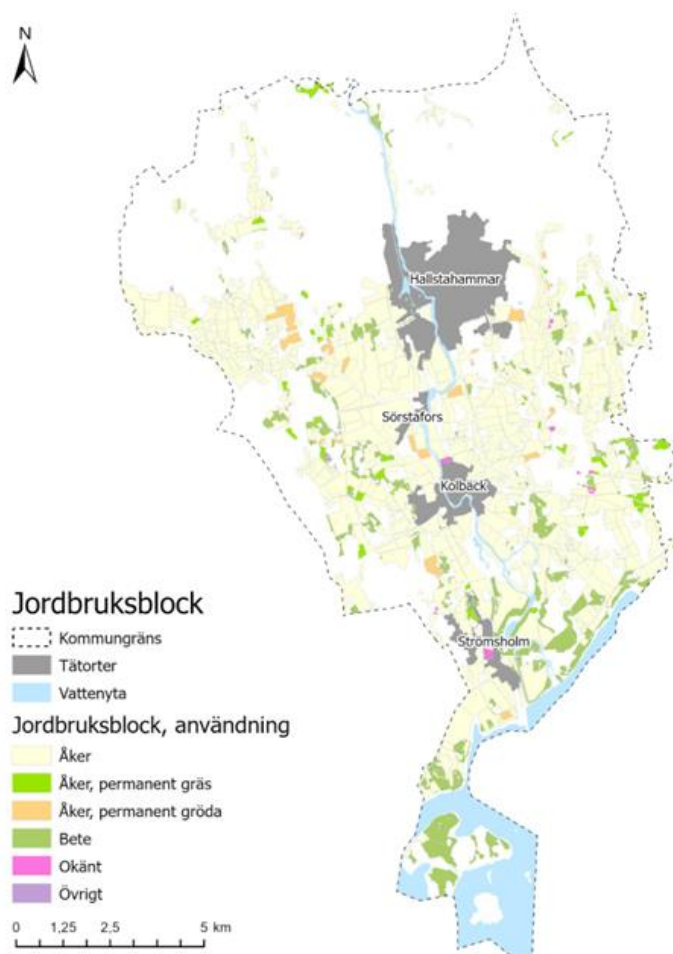
Den regionala utvecklingsstrategin beslutades 2020 och har år 2030 som målfår. Delmål 12 "Öka produktionen av livsmedel" lyfter upp livsmedelsproduktionen och bedöms vara en relevant bedömningsgrund för aktuellt avsnitt.

4.1.2 FÖRUTSÄTTNINGAR

Jordbruksmarken i Hallstahammars kommun är till stora delar koncentrerad till söder om Hallstahammars tätort. Jordbruken är mer storskaliga längs Kolbäcksån samt i kommunens sydvästra delar vid Sörstafors och Strömsholm. En relativt stor andel av det småskaliga jordbruket har bibehållits i de östra och mer skogliga delarna av kommunen. Omkring 30 procent av landarealen i kommunen består av åkermark. Sammanlagt finns 5217 hektar åkermark, varav 109 hektar är ekologisk och cirka 637 hektar betesmark. Jordbruksmarken har minskat sedan mitten på förra seklet och sedan 1989 har 559 hektar jordbruksmark försvunnit i Hallstahammars kommun.

Jordbruksmarken inom en radie om 500 meter från Hallstahammars och Kolbäcks tätort består nästan uteslutande av åkermark med aktivt jordbruk och ligger också i anslutning till större sammanhängande jordbruksmark, se Figur 5.

Figur 5. Jordbruksmarkens användning i Hallstahammars kommun, källa: Jordbruksverket.

Jordbruket är en viktig del av kommunens näringsliv. I kommunen finns ett 30-tal jordbruksföretag med mer än 50 hektar åker. Utöver dessa finns ett 40-tal småbrukare. Jordbruket ger heltids- eller deltidssysselsättning åt många människor. Idag finns också ett stort antal hästföretagare i Hallstahammars kommun. I Strömsholmsområdet ingår också jordbruksmark i naturreservat varvid skötseln regleras av reservatsföreskrifter.

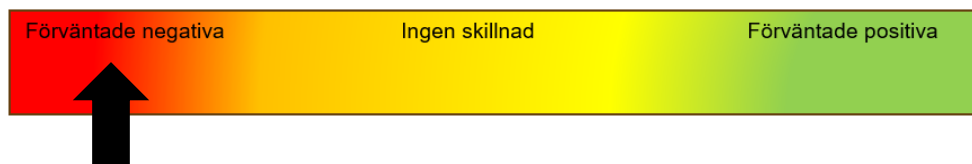
Flera produktionsplatser för djurhållning finns i kommunen med en förhållandevis heltäckande geografisk spridning. Förutom livsmedelsförsörjning är framför allt betande djur viktiga för att hålla ängs- och betesmarker öppna och för biologisk mångfald. Utan djuren växer markerna igen och blir skog. Betesmark kräver inte underhåll i samma utsträckning som åkermark. Betesmarken har ett cirkulärt kretslopp och ses därför som en viktig och hållbar resurs för jordbruken.

4.1.3 PÅVERKAN, EFFEKTER OCH KONSEKVENSER VID ETT NOLLALTERNATIV

I kommunens översiktsplan från 2011 presenteras inriktning för efterlevnad av miljömålet *Ett rikt odlingslandskap* vilket bland annat innebär en planeringsinriktning som anger att andelen jordbruksmark kommunen ska behållas i möjligaste mån och att det ska finnas goda förutsättningar för ett rationellt jordbruk. Några tydligare planeringsinriktningar redovisas inte.

Områden både centralt vid tätorterna som på landsbygden pekas ut för utveckling, vilket en majoritet av områdena utgörs av jordbruksmark. Områden på landsbygden utgörs av mindre LIS-områden.

Sammantaget bedöms konsekvenserna vid ett nollalternativ som förväntad negativa.

4.1.4 PÅVERKAN, EFFEKTER OCH KONSEKVENSER AV PLANFÖRSLAGET

Planen är i huvudsak inriktat på bebyggelseutveckling och förtätning inom kommunens tätorter och befintliga verksamhetsområden. Planen redovisar generella riktlinjer för att dels undvika ianspråktagande av jordbruksmark, dels för när ianspråktagande av jordbruksmark får ske. Som stöd i planarbetet har kommunen låtit ta fram ett planeringsunderlag för jordbruksmark för att kunna göra bedömningar och avvägningar i enlighet med lagstiftningens intentioner, likaså har kommunen som del i planeringsarbetet tagit fram en lokaliseringsprövning för bebyggelseutveckling på jordbruksmark i enlighet med MB kap 3 § 4, vilket bedöms som positivt.

I lokaliseringsprövningen för bebyggelse på jordbruksmark identifierar kommunen sex utvecklingsområden som omfattar totalt cirka 72 hektar jordbruksmark vilket kan komma att tas i anspråk. Samtliga områden ligger i direkt anslutning till befintliga bostadsområden. Fyra av dessa områden – Näs, Kyrkbyn, Valstalund och Vänsta – är avsedda för bostadsbebyggelse, medan de två övriga, Östra Eriksberg och Södra Nibble, är planerade för industri och verksamheter.

Näs - Ett cirka 5 hektar stort område, uppdelat i flera mindre skiften, föreslås för utveckling till bostadsområde. Marken har inte brukats i närtid och bedöms inte vara brukningsvärd jordbruksmark. Dessutom saknas möjligheter att integrera den med andra jordbruksfält för att underlätta modern maskinell brukning. Att ta denna mark i anspråk vore effektivt eftersom området redan är kopplat till infrastruktur för vatten och el. Samtidigt kan de mindre skiftena ha värdefulla ekologiska funktioner, såsom att främja biologisk mångfald och artrikedom.

Norra Kyrkbyn - Ett område på cirka 10 hektar jordbruksmark föreslås för omvandling till bostadsområde. Marken utgör en del av ett större skifte på cirka 30 hektar, som bedöms ha betydande produktionsvärden samt höga kultur- och miljövärden. Utvecklingen av detta område kräver en noggrann avvägning mellan behovet av bostäder och bevarandet av jordbruksmarkens funktioner och värden. Det är viktigt att säkerställa att planeringen tar hänsyn till områdets ekologiska, historiska och landskapsmässiga betydelse.

Valstalund - Ett område på cirka 5 hektar, som utgör en del av ett aktivt jordbruksskifte på totalt cirka 9 hektar, föreslås för utveckling till bostadsområde. Jordbruksmarken bedöms som brukningsvärd, vilket gör att dess exploatering medför ekologiska nackdelar. Samtidigt kan utvecklingen bidra till att skapa grönområden inom tätorten, vilket är värdefullt ur flera perspektiv. Grönområden främjar biologisk mångfald och klimatet, samtidigt som de har en viktig social funktion genom att erbjuda invånarna tillgång till natur i sin direkta närhet. Denna avvägning kräver en noggrann planering för att balansera behovet av bostäder med bevarandet av ekologiska och sociala värden.

Vänsta - Ett område på cirka 5 hektar, som utgör en del av ett jordbruksskifte på totalt cirka 12,5 hektar, föreslås för utveckling till bostadsområde. Området är beläget inom ett större sammanhängande jordbrukslandskap som präglas av ett öppet och vidsträckt landskap. Marken brukas aktivt idag och bedöms därmed som brukningsbar, vilket kräver en noggrann avvägning mellan bevarandet av jordbruksmarkens värden och behovet av bostadsutveckling.

Östra Eriksberg - Östra Eriksberg består av flera mellanstora och stora jordbruksskiften som tillsammans utgör omkring 42 hektar brukbar jordbruksmark som föreslås för utveckling till industri och verksamhetsområde. Detta område är således det område med störst areal av jordbruksmark som föreslås för utveckling. Området är lokaliserat i ett större sammanhang av jordbruksmark som formar ett stort öppet jordbrukslandskap mellan Hallstahammars och Kolbäcks tätorter. Området

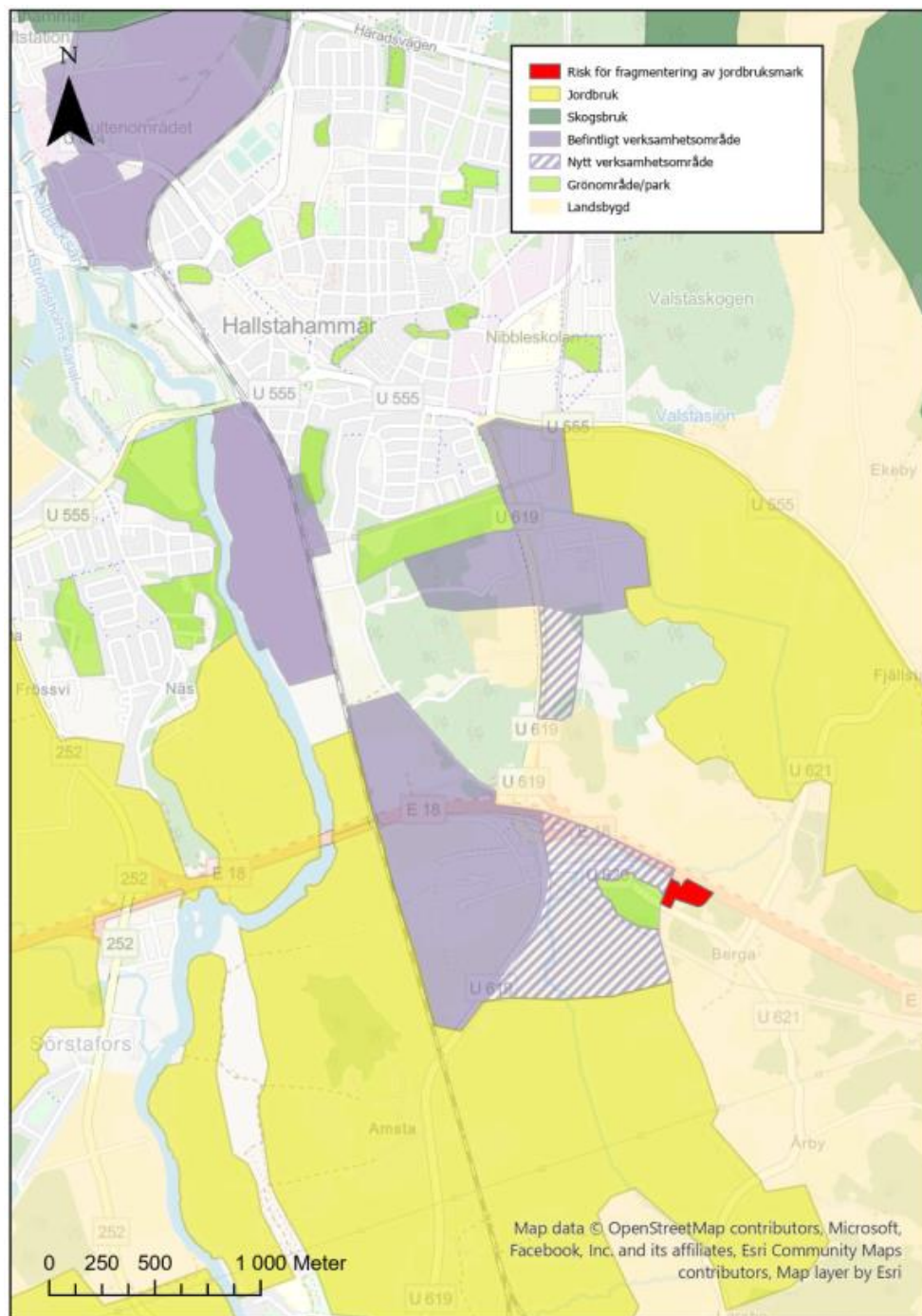

---

har gott jorddjup och brukas aktivt idag. Inom området finns även åkerholmar med fornlämningar. Således bedöms jordbruksmarken ha höga produktionsvärden men även värden för kulturmiljö och landskapsbilden.

Södra Nibble - Området består av 5 hektar jordbruksmark som föreslås för utveckling till industri och verksamhetsområde. Området ligger mellan två befintliga industriområden och har en mindre åkerholme. Åkerholmar omfattas av biotopskydd enligt Miljöbalken 7 kap. 11§ och regleras i förordningen om områdesskydd. Åkerholmar får därmed inte skadas eller tas bort utan dispens från Länsstyrelsen.

Utöver de sex utpekade utvecklingsområdena i planförslaget, pekas även fyra andra områden ut som centrumnära utvecklingsområden i planförslaget. För respektive utvecklingsområde redovisas en motivering till varför dessa bedöms lämpliga för exploatering. Kommunen redovisar även en särskild planeringshänsyn för respektive utpekat område där det framgår att det behöver säkerställas en yteffektiv markanvändning.

Figur 6. Riskområde för fragmentering av jordbruksmark markerat i rött.

I Jämförelse med nollalternativet innehåller planförslaget mer preciserade ställningstaganden vad gäller inanspråktagandet av jordbruksmark och mer perifera områden utanför tätorterna är exkluderade.

Trots att förtätning av befintlig bebyggelse eftersträvas innebär planförslaget, så som nollalternativet, att delar av de förlagna områdena

till viss del genomförs på jordbruksmark. Den totala arealen ianspråktagen jordbruksmark bedöms vara något mindre i planförslaget än i nollalternativet. Det är sammanhängande ytor som tas i anspråk och fragmentering av jordbruksmarken bedöms i regel inte uppstå, med undantag för ett mindre markområde vid det utpekade utvecklingsområdet för verksamheter och industri, Östra Eriksberg. Detta riskerar att få indirekta negativa effekter då området riskerar att inte blir rationellt att bruka och därmed på sikt kommer innebära förlust av jordbruksmark. Alternativet att planlägga området för verksamheter bedöms inte heller det lämpligt. Säkerhetsavstånd till E18 tillsammans med hänsynsavstånd till närliggande bostad gör området svårt att bebygga.

De direkta effekterna av ianspråktagandet av jordbruksmark är att möjligheten att odla grödor minskar. I ett längre tidsperspektiv kommer åkermarken i Sverige få en viktigare roll globalt (Jordbruksverket, 2020) mot bakgrund av de globala klimatförändringar som ger upphov till havsnivåhöjningar och ökenspridning och därmed minskad tillgång på jordbruksmark i många länder. De indirekta- och kumulativa effekterna av ianspråktagande av produktiv jordbruksmark kan därmed bli försämrade möjligheter för samhället att stå emot framtida klimatförändringar, självhushållning och den ökande globala efterfrågan på bördig åkermark.

Ianspråktagande av jordbruksmark bedöms även få indirekta effekter såsom påverkan på kulturmiljö och landskapsbild (Boverket, u.d.) vattenreglering och biologisk mångfald (Jordbruksverket, 2020) Effekter och konsekvenser för kulturmiljö och landskapsbild och naturvärden beskrivs i separata avsnitt.

Ianspråktagande av jordbruksmark för annan markanvändning bedöms motverka både de nationella som regionala målen om ökad självförsörjningsgrad och ökad livsmedelsproduktion.

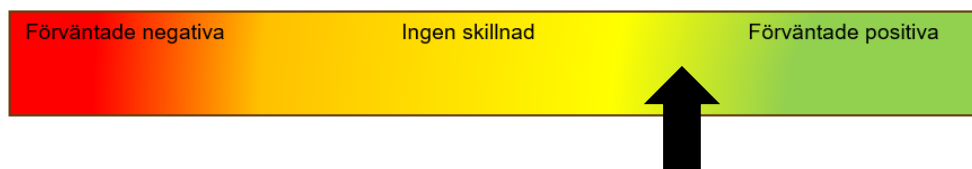
Samlad bedömning

Sammantaget bedöms det som positivt att planförslaget har tydliga ställningstaganden kring förtätning och att jordbruksmark inte ska tas i anspråk mer än nödvändigt. Delar av utpekade områden för byggnation utgörs dock av jordbruksmark, vilket i sammanhanget är svårt att undvika då det till största del är jordbruksmark som omger tätorterna.

Ur hushållningssynpunkt bedöms ianspråktagandet av jordbruksmarken som negativ eftersom jordbruksmark är omöjlig eller svår att återskapa på någon annan plats. Planförslaget antas medföra något mindre markanspråk i jämförelse med nollalternativet.

Enligt 3 kap. 4 § MB får brukningsvärd jordbruksmark endast tas i anspråk om det behövs för att tillgodose ett väsentligt samhällsintresse och att detta behov inte kan tillgodoses genom att ta annan mark i anspråk. Planförslaget motiverar varför ianspråktagandena av jordbruksmarken utgör väsentligt samhällsintresse genom framtagna lokaliseringsprövning "Lokaliseringsprövning för bebyggelse på jordbruksmark" (Hallstahammars kommun, 2025).

Konsekvenserna vid ett genomförande av planförslaget bedöms sammantaget, vid jämförelse mot nollalternativet, ge något mindre skillnad i det totala markanspråket av jordbruksmark som går förlorad, dessutom ger det bättre förutsättningar för att minska risken för ytterligare ianspråktagande och fragmentering av jordbruksmark.

4.2 VATTENKVALITET

Vatten finns i sjöar, våtmarker och hav samt vattendrag såsom åar och bäckar men även som grundvatten. Vatten är vårt viktigaste livsmedel och en förutsättning för allt liv. Det är även en viktig resurs för biologisk mångfald, fiske, jordbruk, skogsbruk, friluftsliv, turism, kulturmiljövård samt för energiproduktion i form av exempelvis vattenkraft.

Tillgång till rent vatten i vattendrag, sjöar och hav är en grundförutsättning för ett fungerande samhälle och människors hälsa.

Vattnets attraktionskraft för oss människor att bo, använda och vistas vid, i kombination med dess sårbarhet, medför att mark- och vattenanvändningen har en påtaglig påverkan på vattnet som resurs. Den fysiska planeringen av mark- och vattenresurser och hur vattnet därmed påverkas är viktigt för vattnets fortsatta tillgång och kvalitet.

4.2.1 BEDÖMNINGSGRUNDER

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Preciseras i Tabell 1 och Tabell 2 under avsnitt 4.2.2 .

Vattenskyddsområden

Vattenskyddsområden i Västmanlands län har särskilda föreskrifter antagna av Länsstyrelsen i Västmanland 1997 som reglerar hantering av vattenskyddsområden.

4.2.2 FÖRUTSÄTTNINGAR

Hallstahammars kommun ingår i Norra Östersjöns vattendistrikt (Vattenmyndigheten Norra Östersjön, 2022). Huvudsaklig avrinning från kommunen sker via Kolbäcksån, vilket sträcker sig igenom hela kommunen och vars avrinningsområde sträcker sig från södra Dalarna och ned till Mälaren-Freden.

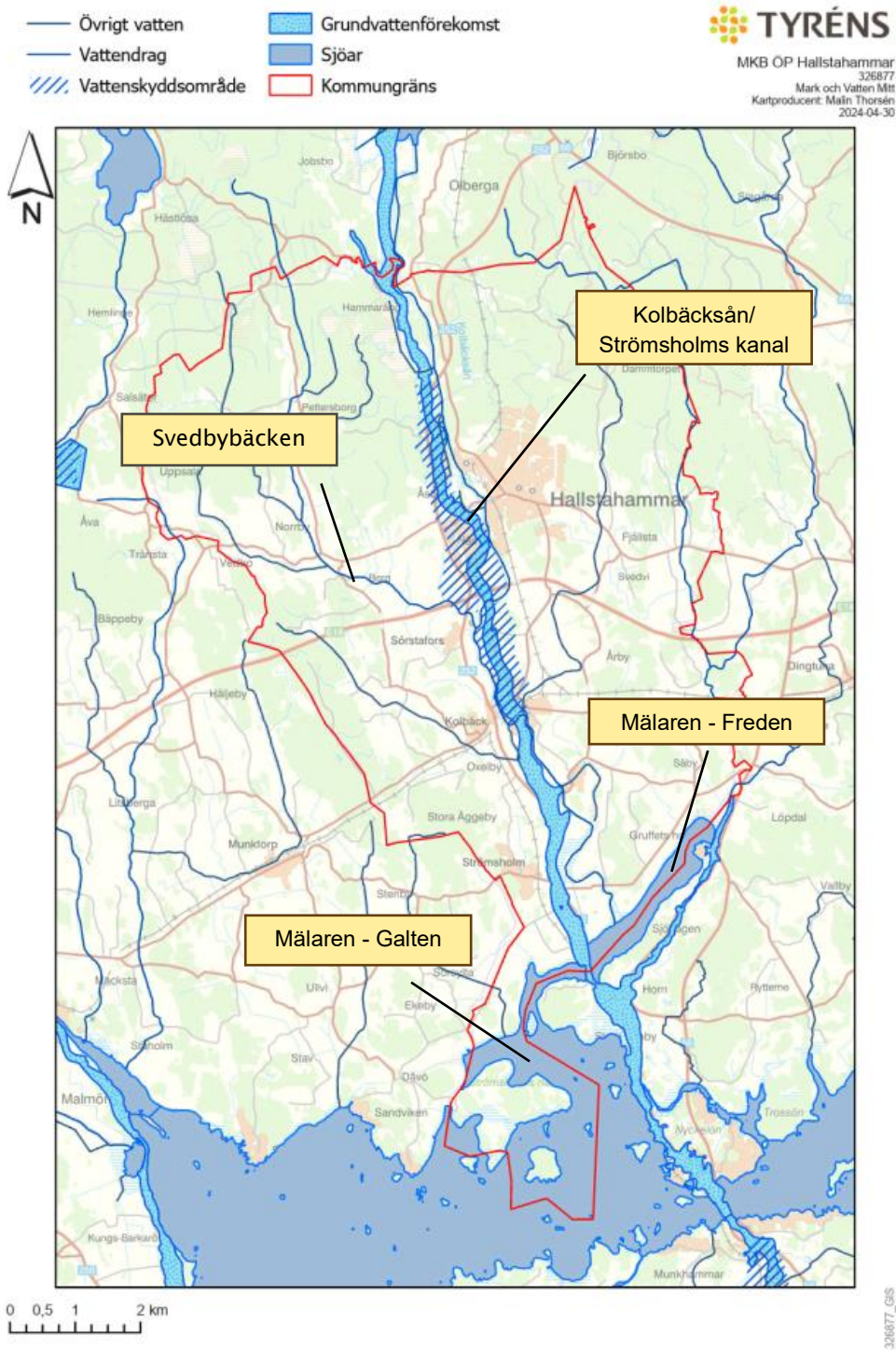
Kolbäcksån och Mälaren är de större vattendragen i kommunen, utöver några bäckar som leder till Kolbäcksån. Längs med Kolbäcksån sträcker sig Strömsholmsåsen, vilket är en grundvattenförekomst. Delar av åsen utgörs av två vattenskyddsområden³. Kolbäcksån är även ett utpekad riksintresse för friluftsliv (FU04).

I Hallstahammars kommun finns totalt tio vattenförekomster, varav nio avser ytvatten och en grundvatten. Endast grundvattenförekomsten, uppnår gällande miljö kvalitetsnormer. Ytvattenförekomster har antingen måttlig eller otillfredsställande ekologisk status. Ett generellt undantag finns för samtliga ytvattentäkter gällande kemisk ytvattenstatus för polybromerade difenylterar (PBDE) samt kvicksilver och kvicksilverföreningar (Hg). Skälet för undantag är att det bedöms vara tekniskt omöjligt att sänka halterna av PBDE och Hg till de nivåer som motsvarar god kemisk ytvattenstatus. Problemet beror främst på påverkan från atmosfärisk deposition och bedöms ha en sådan omfattning och karaktär att det i dagsläget saknas tekniska förutsättningar att åtgärda det. De nuvarande halterna av PBDE och Hg (december 2015) får dock inte öka.

Se Figur 7 för en översiktlig kartbild över vattenförekomsterna och en sammanställning över status och kvalitetskrav i Tabell 2 och Tabell 3 nedan.

---

³ Nytt vattenskyddsområde och nya vattenskyddsföreskrifter för Hallstahammars kommun håller på att tas fram och kommer att tas upp till beslut under år 2023.

Figur 7. Vattenförekomster i Hallstahammars kommun.

Tabell 2. Statusklassning, miljökrav och påverkansskäl ytvatten. Källa: (VISS, u.d.)

Vattenförekomst	Kvalitetskrav	Ekologisk status	Kemisk Status	Påverkansskäl
Östersjön (Surahammars kommun)	<i>God ekologisk status 2027</i> <i>God kemisk status</i>	Måttlig	Ej god	Reningsverk, förorenade områden, atmosfär
Kolbäcksån mellan Sörstafors och Östersjön	<i>God ekologisk potential 2033</i> <i>God kemisk status</i>	Otillfredsställande	Ej god	Förorenade områden, deponier, atmosfär
Kolbäcksån mellan Freden/mälaren och Sörstafors	<i>God ekologisk status 2033</i> <i>God kemisk status 2027</i>	Måttlig	Ej god	Reningsverk, urban markanvändning, jordbruk, enskilda avlopp, transport, atmosfär, förorenad mark
Bodabäcken: Lillhäradsbäcken, Hajsjöbäcken	<i>God ekologisk status 2033</i> <i>God kemisk ytvattenstatus</i>	Måttlig	Ej god	Jordbruk, enskilda avlopp, atmosfär
Stäholmsbäcken: Kanstabäcken, Tunabäcken	<i>God ekologisk status 2033</i> <i>God kemisk ytvattenstatus</i>	Otillfredsställande	Ej god	Jordbruk, transport, enskilda avlopp, atmosfär
Svenebybäcken	<i>God ekologisk status 2033</i> <i>God kemisk status</i>	Måttlig	Ej god	Jordbruk, enskilda avlopp, atmosfär

Åbybäcken	<i>God ekologisk status 2033</i> <i>God kemisk status</i>	Måttlig	Ej god	Jordbruk, enskilda avlopp, atmosfär
Mälaren-Freden	<i>God ekologisk status 2027</i> <i>God kemisk status</i>	Måttlig	Ej god	Reningsverk, urban markanvändning, jordbruk, enskilda avlopp, transport, atmosfär
Mälaren-Galten	<i>God ekologisk status 2027</i> <i>God kemisk status</i>	Otillfredsställande	Ej god	Reningsverk, industri, urban markanvändning, jordbruk, transport, förenad mark, enskilda avlopp, atmosfär

Tabell 3. Statusklassning, miljö kvalitetskrav och påverkansskäl grundvatten.

Vattenförekomst Grundvatten	Kvalitetskrav	Kemisk status	Kvantitativ status	Påverkansskäl
Strömsholmsåsen Kvicksund-Surahammar	<i>God kemisk status</i> <i>God kvantitativ status</i>	God	God	Transport (tidigare även jordbruk)

Kommunen har två vattenverk, varav ett är aktivt i dagsläget. Det kommunala dricksvattnet tas från Kolbäcksån och filtreras genom Strömsholmsåsen. I dagsläget är 15 279 personer anslutna till det kommunala vattennätet. Ett avloppsreningsverk finns i kommunen och bedöms ha god kapacitet för avloppsvattnet, även med en ökad befolkning. Utsläpp av renat avloppsvatten går till Kolbäcksån.

Cirka 750 enskilda avlopp och dricksvattenbrunnar finns i kommunen, varav en del av dessa försörjer flera fastigheter. Vattenkvaliteten i kommunens dricksvatten är generellt god och bedöms enligt kommunen ha kapacitet att täcka behovet i dagsläget, men kan behöva ses över för framtida befolkningsutveckling.

4.2.3 PÅVERKAN, EFFEKTER OCH KONSEKVENSER VID ETT NOLLALTERNATIV

Nu gällande översiktsplan beaktar miljö kvalitetsnormer för vatten och genom att i riktlinjer redovisa att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska beaktas i samband med fysisk planering. Dock presenteras inga konkretiserade åtgärder för att uppnå normerna. Vad gäller vattenskydd finns det tydliga rekommendationer för skydd av vattentäkterna och föreslår vattenskydd vid transportleder för farligt gods som förebyggande av föroreningsrisk.

I översiktsplanen framgår det även att vatten- och avloppsfrågor är prioriterat i kommunens fortsatta utveckling, bland annat ska vattenledningar tas om hand bättre och läckage av vatten ska vara minimalt samt dagvatten ska hanteras genom fördröjande åtgärder.

Sammantaget bedöms nollalternativet inte medföra någon större skillnad mot nuläget.

4.2.4 PÅVERKAN, EFFEKTER OCH KONSEKVENSER AV PLANFÖRSLAGET

Enligt planförslaget ska miljö kvalitetsnormerna för vatten beaktas i den fysiska planeringen och kommunen ska arbeta aktivt för att vidta åtgärder enligt vattenmyndighetens åtgärdsprogram och bevaka och föreslå åtgärder för de vatten som inte uppnår god status. Samordning ska även ske med grannkommuner inom arbetet med vattenförvaltningen.

Kommunen vill också utveckla fler våtmarker för att omhänderta dagvatten och ska ta fram styrdokument för hantering av dagvatten och skyfall, vilket också ger förutsättningar för både rening och fördröjning av dagvatten. Våtmarker är ett konkret sätt att hantera dagvatten, dock pekas inga lämpliga områden för detta ut i plankartan.

Förslagen presenterade ovan är steg på vägen för ett mer aktivt och strukturerat arbete med frågor rörande miljö kvalitetsnormerna. Att miljö kvalitetsnormerna kan påverkas positivt av våtmarker kan med fördel poängteras i planförslaget. Inga fler konkreta åtgärder presenteras som kan implementeras för att arbeta mot att nå normerna. Problematiken med betydande påverkanskällor på vattenförekomster från bland annat jordbruk och enskilda avlopp tas upp i planförslaget. Vägledning för åtgärdsarbetet

hänvisas till VISS och rutinen för prövning av enskilda avlopp ska ses över och i framtiden alltid prövas med ett klimatperspektiv. Ytterligare konkreta åtgärder föreslås ej.

Effekten av fortsatt utsläpp av övergödande ämnen från bland annat jordbruk och enskilda avlopp leder till negativa effekter för vattens ekosystem. Vilket i sin tur kan leda till större konsekvenser för vattendrag och sjöar, som syrebrist och bottendöd.

Planförslaget pekar ut områdena Näs och Kyrbyn för bostadsbebyggelse, vilka ligger i anslutning till grundvattenförekomster. Planförslaget uppger att hänsyn till grundvatten kommer tas, dock inte på vilket sätt detta kommer att behandlas i planläggning annat än för de grundvattenförekomster som inte uppnår god kemisk status eller har otillräcklig vattentillgång ska åtgärder vidtas för att förbättra statusen och minska föroreningsrisker. Kommunen ska vid all mark- och vattenanvändning ta hänsyn till grundvattnets status och arbeta för att förebygga negativ påverkan på både kvalitet och tillgång, särskilt inom skyddsområden för kommunala vattentäkter. Näs ligger även inom vattenskyddsområde, vilket planförslaget noterar men inte tar någon vidare beaktning i riktlinjerna.

Generellt sett medför planförslaget ökad exploatering inom kommunen och kan därmed påverka ytvattnet negativt. Ökad befolkning leder till ökade trafikmängder i tätorterna, vilket på sikt kan skapa ökad belastning på dagvattnet sett till föroreningar. Planförslaget presenterar samtidigt nya cykel – och promenadstråk och prioriterar frågan om hållbart resande inom kommunen samt för pendling, vilket är positivt och därmed eventuellt kan bidra till en minskad negativ påverkan.

Planförslaget redovisar att det finns kapacitetsproblem med spillvattnet i Näs och Hallstahammars centrum. Planförslaget redovisar kapacitetsproblemet som en viktigt ur planeringshänsyn då renovering av spillvattennätet behöver ske inför planläggning.

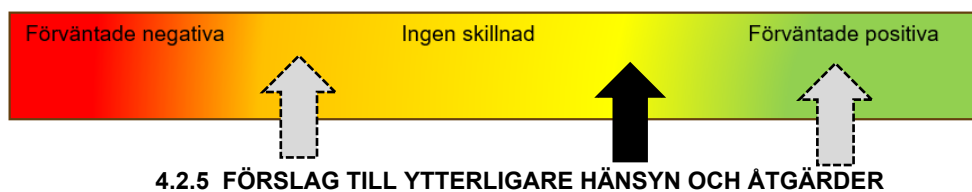
Av planförslagets genomförandebeskrivning framgår det att prioriterade insatser rörande vattenfrågor under genomförandet av översiktsplanen är att ta fram ett styrdokument för dagvatten samt en vattentjänstplan och en vattenförsörjningsplan, de två sistnämnda är under framtagande. Styrdokumentet och planerna bedöms kunna ge förutsättningar för ett mer sammanhållande och strategiskt arbete i frågor rörande vatten inom kommunen. Risker med att inte ha tydliga riktlinjer för vatten är att vattenfrågorna inte ses över enligt en förutbestämt intervall och därmed ytterligare fördröjer möjligheterna att nå normerna. Avsaknad av en tydlig

plan kan också ge en negativ effekt för beredskap för dricksvatten och avloppssystem.

Samlad bedömning

Planförslaget redovisar den problematik kommunen kan stå inför när det gäller vatten och redovisar att hänsyn behöver tas på olika sätt i vattenrelaterade frågor i samhällsplaneringen. Planförslaget presenteras vissa åtgärder som ska främja vattenkvaliteten, men mer finns att önska. Med framtagande av styrdokument och planer ger det goda förutsättningar för ett mer strategiskt arbete med vattenfrågor. Genomförs inte dessa förväntas dock negativa konsekvenser.

Sammantaget bedöms därmed planförslaget ge upphov till något förväntade positiva konsekvenser för vatten i kommunen i jämförelse med nollalternativet. Konsekvenserna kan bedömas mer positiva om rekommendationer och åtgärdsförslag arbetas in i planförslaget.

- Konkretisera fler åtgärder för att uppnå miljökvalitetsnormer för vatten.
- Förtydliga hur grundvatten ska skyddas vid exploatering av områden i närhet till dessa.
- Peka ut områden för våtmark i markanvändningskartan och förtydliga dess fördelar ytterligare.

4.3 KLIMATFÖRÄNDRINGAR OCH KLIMATRISKER

Ett förändrat klimat innebär bland annat utmaningar relaterat till förändringar i temperatur, nederbörd och höjda havsnivåer. Det är förväntat fler och längre värmeböljor, ökade nederbörds mängder men även längre perioder utan nederbörd vilket kan leda till torka. Riskerna för översvämning, ras, skred och erosion ökar (Länsstyrelserna, 2016).

Komplettering av bebyggda miljöer i kombination med pågående klimatförändringar innebär utmaningar för den bebyggda miljön och för människors hälsa. Det som naturen i vanliga fall reglerar behöver hanteras när ett område bebyggs, något som blir ännu mer aktuellt i och med ett förändrat klimat.

All planläggning ska ta hänsyn till miljö- och klimataspekter enligt plan- och bygglagen 2 kap 3§. I begreppet klimataspekter ingår klimatanpassning, vilket innebär åtgärder för att anpassa samhället till de klimatförändringar som redan märks av idag och de som inte kan förhindras i framtiden.

4.3.1 BEDÖMNINGSGRUNDER

Länsstyrelserna i Mellansverige har tagit fram en rapport som avser rekommendationer i fysisk planering vad gäller översvämningsrisker (Länsstyrelserna, 2006). Rapporten syftar till att utveckla en gemensam syn på planering av bebyggelse med hänsyn till översvämningsrisker i syfte att så långt som möjligt begränsa konsekvenserna av höga flöden. Bland annat genom att föreslå att i områden som hotas av ett 100-årsflöde bör det inte tillkomma någon ny bebyggelse alls.

4.3.2 FÖRUTSÄTTNINGAR

Hallstahammars kommun har, liksom andra kommuner drabbats av skyfallsproblematik och översvämningar de senaste åren. Även värmeböljor är mer förekommande och ställer krav på att kommunerna har tydliga handlingsplaner för ett förändrat klimat.

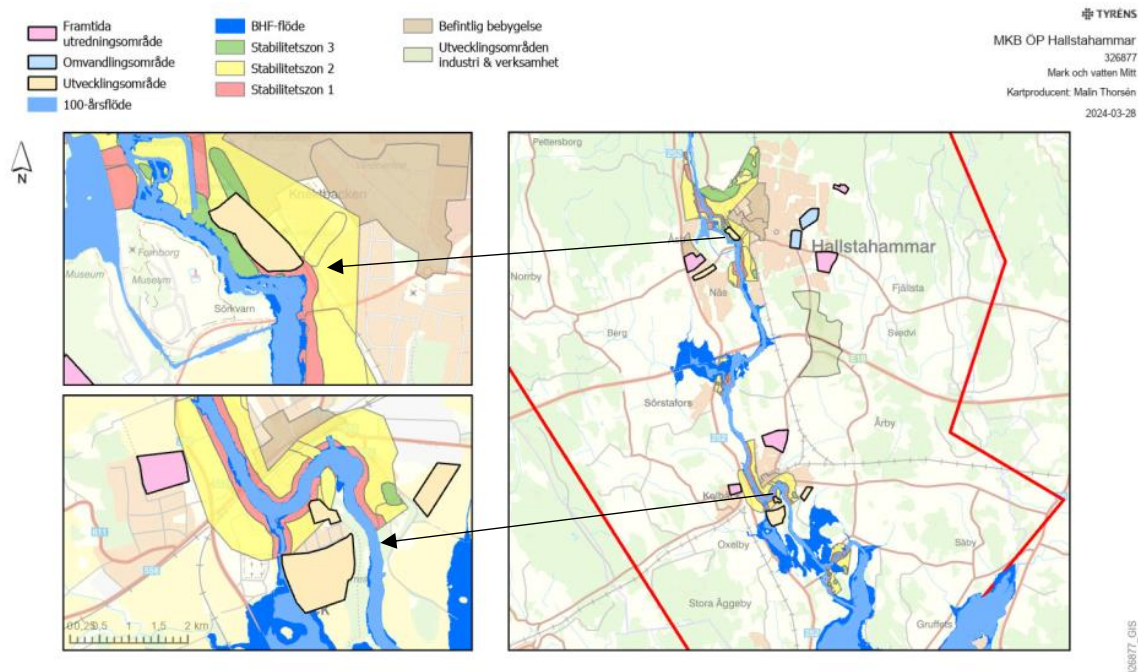
Vad gäller höga flöden är Mälarens vattenstånd utsatt vid ett högt inflöde från vattendrag, skyfall och en stigande havsnivå. Bebyggelse i Strömsholm beläget nära vikarna kan komma att påverkas vid en höjning av vattenståndet i Mälaren. Även åkerarealer i området kan drabbas av översvämningar. (Sweco, 2023)

Hallstahammars kommun präglas starkt av Kolbäcksån som rinner in i kommunen från den norra grannkommunen Surahammar och ut i Mälaren i kommunens sydligaste del Strömsholm. Översvämning av Kolbäcksån kan påverka bebyggelse i närområdet negativt (Sweco, 2023).

Vid ett 200-årsflöde noteras motsvarande översvämningspåverkan som vid ett 100-årsflöde, med skillnaden att fler byggnader främst vid Hammaräng, i norra delen av kommunen påverkas. Vid ett BHF-flöde noteras motsvarande översvämningspåverkan som vid ett 100/200-årsflöde, med större utbredning av översvämning främst vid Hammaräng och längs med åns sträckning mot Hallstahammar tätort (Sweco, 2023).

Vid ett 100-årsflöde kommer delar av Kolbäcksån att svämma över, vilket kan komma att påverka vissa byggnader både i Hallstahammars och Kolbäcks tätorter. Kolbäcken, vilken rinner mellan Kyrkbyn och Kolbäcks kyrka svämmas över och kan påverka utpekat utvecklingsområde för bostäder, se Figur .

Figur 8. Översvämningskartering och stabilitetszoner i Hallstahammar kommun utifrån olika scenarier. Källa: (MSB, 2024).

Erosion och skred i samband med höga flöden kan utgöra en risk för bebyggelsen i närhet av Kolbäckån då delar av dessa områden ligger i stabilitetszon 1, vilket har störst risk kopplat till markstabilitet (Sweco, 2023), se Figur 8. Flera aktsamhetsområden finns längs med Kolbäckån.

Ytterligare en aspekt att ta hänsyn till i framtida klimat är värmeböljor vilka bedöms bli mer förekommande i framtiden och kan ge stora negativa effekter på människors hälsa samt infrastruktur och biologisk mångfald (SMHI, 2023a) MSBs värmekartering för 2017-2023 visar att områden inom Hallstahammar tätort har uppmätt temperaturer >35 grader Celsius, se Figur 9. Vegetation sänker temperaturen genom att ge skugga till närliggande områden och genom avdunstning från mark och annan vegetation. Att ha vegetation i flera skikt kan öka avdunstningen och därmed sänka temperaturen ytterligare (Boverket, 2019).

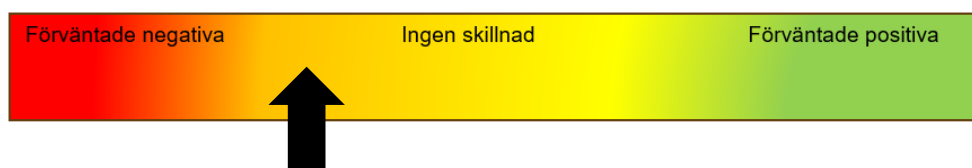
Figur 9. Värmekartering över Hallstahammars kommun (MSB, 2024).

4.3.3 PÅVERKAN, EFFEKTER OCH KONSEKVENSER VID ETT NOLLALTERNATIV

I befintlig översiktsplan beaktas risker för ras och skred och riskområden längs Kolbäckssån pekas ut baserat på stabiliseringskartläggning. Detsamma gäller risker för översvämningar och nollalternativet tar tydligt ställning till att inga byggnader får tillkomma inom områden som riskerar att drabbas av 100-årsflöde – vilket förhåller sig till Länsstyrelsens rapport från 2006. Nu gällande översiktsplan beaktar ej värmeproblematik inom kommunen vilket i dagsläget och utifrån ett framtidsperspektiv skulle innebära utmaningar för kommunens klimatanpassning. Det saknas också strategier kring klimatanpassning och dagvattenhantering.

Baserat på att värmeproblematik förväntas förekomma mer i framtiden (SMHI, 2023a) bedöms nollalternativet medföra vissa negativa konsekvenser rörande klimatanpassning på lång sikt. Andra effekter av klimatförändringar som skyfall och översvämningar tas det hänsyn till i nollalternativet.

Sammantaget bedöms nollalternativet inte medföra någon större skillnad mot nuläget, dock med risk för negativa konsekvenser avseende främst värmeproblematik.

4.3.4 PÅVERKAN, EFFEKTER OCH KONSEKVENSER AV PLANFÖRSLAGET

Planförslaget berör det faktum att klimatförändringar medför en ökad nederbörd och högre flöden i både Mälaren och Kolbäcksån, vilken kan påverka bebyggelse, infrastruktur och allmänheten i närheten av dessa i form av översvämningar och ökad risk för ras och skred. Sweco har på beställning av kommunen tagit fram en generell riskutredning för hela kommunen och befintliga områden, vilken kan användas som grund vid detaljplanering av nya områden. En av kommunens riktlinjer är att utreda områden utsatta för risker, vilket uppfylls med Swecos rapport (Sweco, 2023).

I dagsläget finns det ingen dagvattenpolicy eller motsvarande som hanterar skyfall och översvämningar, men det arbetet är under utveckling och ett styrdokument för dagvatten listas som en prioriterad insats. Planförslaget föreslår en utveckling av ekosystemtjänster för fördröjning och rening av dagvatten vilket bedöms positivt då det lyfter frågan till kommande planer. Lågpunkter ska utformas för hantering av skyfall, men detta är inte utpekats rent geografiskt. Medel har i dagsläget beviljats för att utreda skyfallshanteringen.

Inga nya områden pekas ut där det finns risk för översvämningar, sett till 100-års och BHF-flöden. Dock förekommer det befintliga bebyggelse i nära anslutning till Kolbäcksån som delvis kan påverkas av översvämning. I Hallstahammars är det flera områden som kan påverkas negativt vid en översvämning av Kolbäcksån. I Kolbäck kan kombinationen av översvämningar och den erosionskänsliga jorden utgöra en risk för ras och skred. Detta kan i sin tur leda till kumulativa effekter som negativ påverkan på kulturmiljö samt spridning av föroreningar. Riskutredningen (Sweco, 2023) pekar även ut delar av transportinfrastrukturen som är i ett riskabelt läge vid höga flöden, översvämning, ras och skred. Detta är något planförslaget behöver ta ställning till.

Vad gäller värmeproblematik tar Hallstahammars kommun ställning till detta genom att föreslå ökad genomsläpplig yta i tätorterna, ökad vegetation och nyttjande av ekosystemtjänster i större utsträckning. Ett av förslagen är en hantering och magasinering av skyfallsvatten för att kunna använda vattnet under torrare perioder. Ökad vegetation kan också leda till fler positiva effekter än bara temperatursänkning. Vegetation i flera skikt kan hantera en del av dagvattnet vid stor nederbördsmängd, bidra till biologisk mångfald

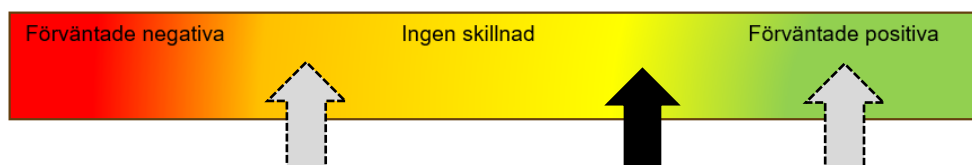
såsom bättre förutsättningar samt bidra till ökad tillgång till grönska för människor, vilket är ett av kommunens övergripande mål för naturmiljön.

I planförslagets genomförandebeskrivning föreslås strategiskt arbete med principer för klimatiförändringar, strategierna avses kunna nyttjas i samband med bebyggelseutveckling som del i hanteringen av klimatrisker. Fördjupade kunskapsunderlag ska tas fram och arbetet ska kontinuerligt uppdateras för att skapa en robust kommun mot klimatiförändringar. Det är positivt att detta lyfts i genomförandebeskrivningen och att det är en prioriterad fråga.

Samlad bedömning

Överlag ger planförslaget en god bild över var problematiken finns när det kommer till kommunens klimatanpassning och hänsyn tas bland annat genom redovisad vägledning för klimatanpassning. Det är också positivt att genomförandebeskrivningen lyfter klimatiförändringar och anpassning som en prioriterad fråga. Dock presenteras inte några åtgärder i förhållande till de stora klimatiförändringarna som kan förväntas på lång sikt och genomförs inte prioriterade åtgärder förväntas istället något negativa konsekvenser.

Sammantaget bedöms dock planförslaget ge något förväntade positiva konsekvenser. Konsekvenserna kan bedömas mer positiva om rekommendationer och åtgärdsförslag arbetas in i planförslaget.

4.3.5 FÖRSLAG TILL YTTERLIGARE HÄNSYN OCH ÅTGÄRDER

- Peka ut områden aktuella för lågpunkter i markanvändningskartan.
- Planförslaget bör lägga fram en plan för att klimatanpassa transportinfrastruktur.

4.4 HÄLSA- OCH SÄKERHETSFRÅGOR

Enligt Plan- och bygglagen (SFS 2010:900) ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet bland annat med hänsyn till människors hälsa och säkerhet. I den fysiska planeringen skapas också nya möjligheter att erbjuda kommunens invånare hälsosamma och säkra miljöer utifrån befintliga förutsättningar.

Miljöfarlig verksamhet är ett begrepp som förklaras i miljöbalkens kapitel 9. En miljöfarlig verksamhet innebär att mark, byggnader eller anläggningar används på ett sätt som kan innebära risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. En miljöfarlig verksamhet kan innebära olägenheter i form av till exempel buller, lukt, ljus och spridning av föroreningar.

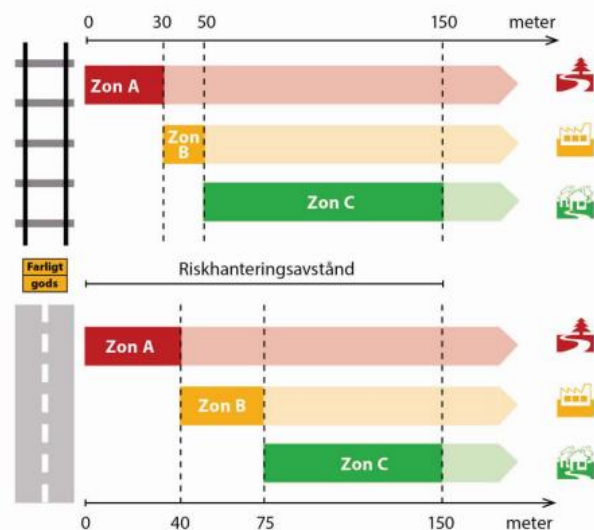
Farligt gods är ett samlingsbegrepp för ämnen och föremål som har sådana egenskaper att de kan orsaka skador på människor, miljö eller egendom, om de inte hanteras rätt under en transport. Det rekommenderade vägnätet för transport av farligt gods är uppdelat i ett primärt vägnät som används för genomfartstrafik, och ett sekundärt vägnät vilket är avsett för lokala transporter, framför allt leverantör eller mottagare av farlig verksamhet. I Figur 10 redovisas generella riskhanteringssavstånd för väg och järnväg och olika typer av markanvändning.

Buller påverkar människor på olika sätt och har stor betydelse för hälsan och möjlighet till en god livskvalitet. En god boendemiljö förutsätter bland annat att störande buller inte förekommer.

Förorenade områden kan vara av skiftande karaktär och härröra från bland annat båtvarv, båtuppläggningsplatser, handelsträdgårdar, avfallsdeponier, plantskolor och skjutfält.

Förorenad mark kan även finnas på platser där det inte har bedrivits någon verksamhet. Det kan exempelvis handla om områden som i perioder använts som upplag eller som består av fyllnadsmassor. Dessa områden kan vara svåra att känna till och fyllnadsmassorna kan komma från källor utan koppling till ursprungsplatsen.

Verksamheter som hanterar eller lagrar stora mängder av vissa kemikalier klassas som miljöfarlig verksamhet och kan också omfattas av Sevesolagen, då det kan innebära fara för olyckor

Rekommenderad markanvändning inom respektive zon

Zon A	Zon B	Zon C
G – drivmedelsförsörjning (obemannad)	E – tekniska anläggningar	B – bostäder
L – odling och djurhållning	G – drivmedelsförsörjning (bemannad)	C – centrum
P – parkering (lytparkering)	J – industri	D – vård
T – trafik	K – kontor	H – detaljhandel
	N – friluftsliv och camping	O – tillfällig vistelse
	P – parkering (övrig parkering)	R – besöksanläggningar
	Z – verksamheter	S – skola

Figur 10. Rekommenderade skyddsavstånd mellan transportleder för farligt gods och olika typer av markanvändning (Länsstyrelsen Stockholm, 2016).

vilka kan orsaka stora skador på människor eller miljö. Sevesodirektivet infördes i svensk lagstiftning och utmynnade i lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (SFS 1999:381) med tillhörande förordning och föreskrifter. Dessa verksamheter omfattas dessutom av MB, lagen om skydd mot olyckor samt plan- och bygglagen. Sevesolagstiftningen riktar sig främst till verksamheter som hanterar stora mängder av vissa farliga ämnen.

4.4.1 BEDÖMNINGSGRUNDER

Transport farligt gods

Det finns inga nationellt fastställda riktlinjer för hur samhällsplanering ska anpassas till farligt gods. I denna MKB används rapporten *Riktlinjer för planläggning intill vägar och järnvägar där det transporteras farligt gods* av Länsstyrelsen Stockholm (Länsstyrelsen Stockholm, 2016) som bedömningsgrund. Denna rapport hänvisar och rekommenderar olika säkerhetsavstånd till transportleder för farligt gods, vilket kan vara behjälpligt i detaljplaneprocessen. Se Figur för rekommenderade skyddsavstånd.

Buller

Vad gäller buller är förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader samt Boverkets allmänna råd (2008:01) *Buller i planeringen* tillämpbara utgångspunkter för bedömning av bulleraspekter. Även WHO:s riktlinjer för omgivningsbuller kan appliceras som bedömningsgrund. WHO:s riktlinjer är hårdare än de nationella riktlinjerna i Sverige, i synnerhet vad gäller nybyggnation av bostäder.

Förorenade områden

Rapporten *Förorenade områden och fysisk planering*, utgiven av Naturvårdsverket och Boverket (Rapport 5608, 2006) är tillämpbar som bedömningsgrund för aspekten. Rapporten beskriver hur en översiktsplan bör förhålla sig till förorenade områden som planeras att bebyggas i framtiden.

Sevesoanläggningar

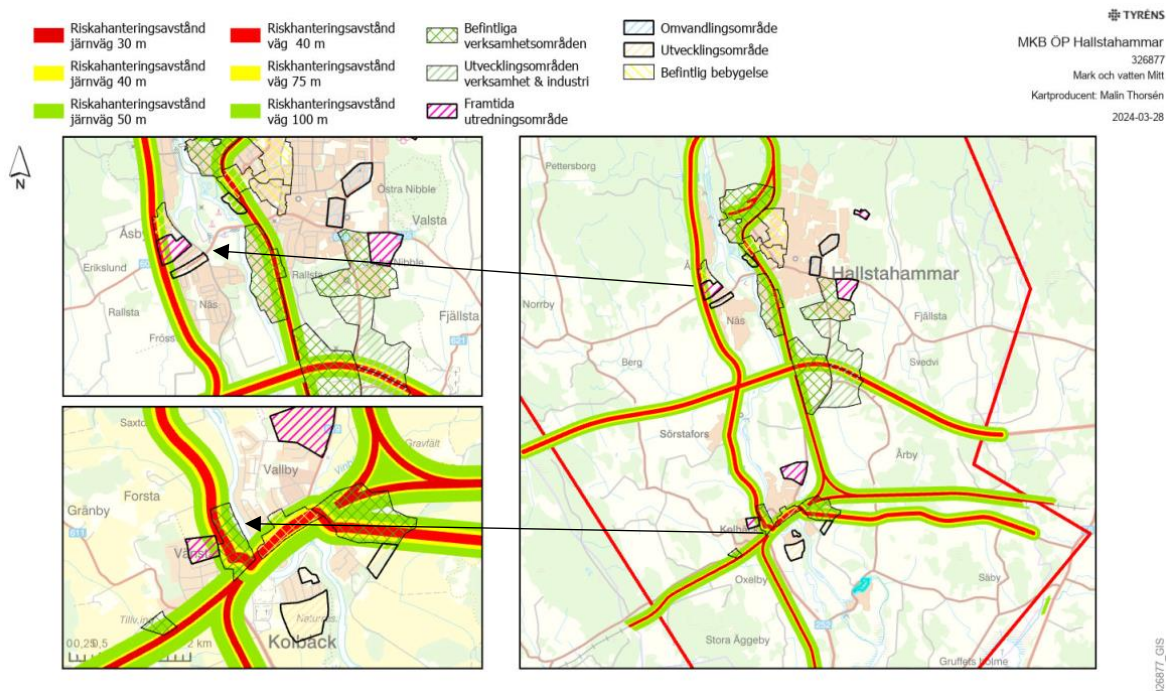
Vid Sevesoverksamheter, som Ovako Hallstahammar AB, bedöms riskavstånd baserat på potentiella konsekvenser vid olyckor. För verksamheter som hanterar giftiga ämnen, såsom kromsyra, används ofta schabloniserade riskhanteringsavstånd. Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps, MSB:s, vägledning Samhällsplanering och riskhantering i anslutning till storskalig kemikaliehantering finns att tillgå. I den

vägledningen finns exempel på tillämpning av så kallade riskhanteringsavstånd.

4.4.2 FÖRUTSÄTTNINGAR

Transport av farligt gods

Till farligt gods hör ämnen och produkter som har egenskaper som kan skada människor, miljö och egendom vid en olycka eller felaktig hantering när de transporteras eller lagras. Väg 56 och E18 är rekommenderade transportleder för farligt gods i Hallstahammars kommun. Generellt får farligt gods förekomma på all järnväg. Väg 252 är sekundär väg för farligt gods (Trafikverket, u.d.). Enligt rekommenderade skyddsavstånd mellan transportleder för farligt gods och olika typer av markanvändning ger ett skyddsavstånd på 150 meter ett tillräckligt skydd för i princip alla verksamhetstyper utan behov av en närmare riskutredning. Beroende på vilken typ av anläggning/verksamhet som planeras kan kortare skyddsavstånd användas. Utifrån hur känslig verksamhetstyp som planeras finns tre olika zoner med accepterade skyddsavstånd. Vid byggnation närmare riskkällan än angivet skyddsavstånd krävs att en riskutredning görs. Se Figur 11 för riskhanteringsavstånd till väg och järnväg.

Figur 11. Riskhanteringsavstånd väg och järnväg till planerad och befintlig bebyggelse.

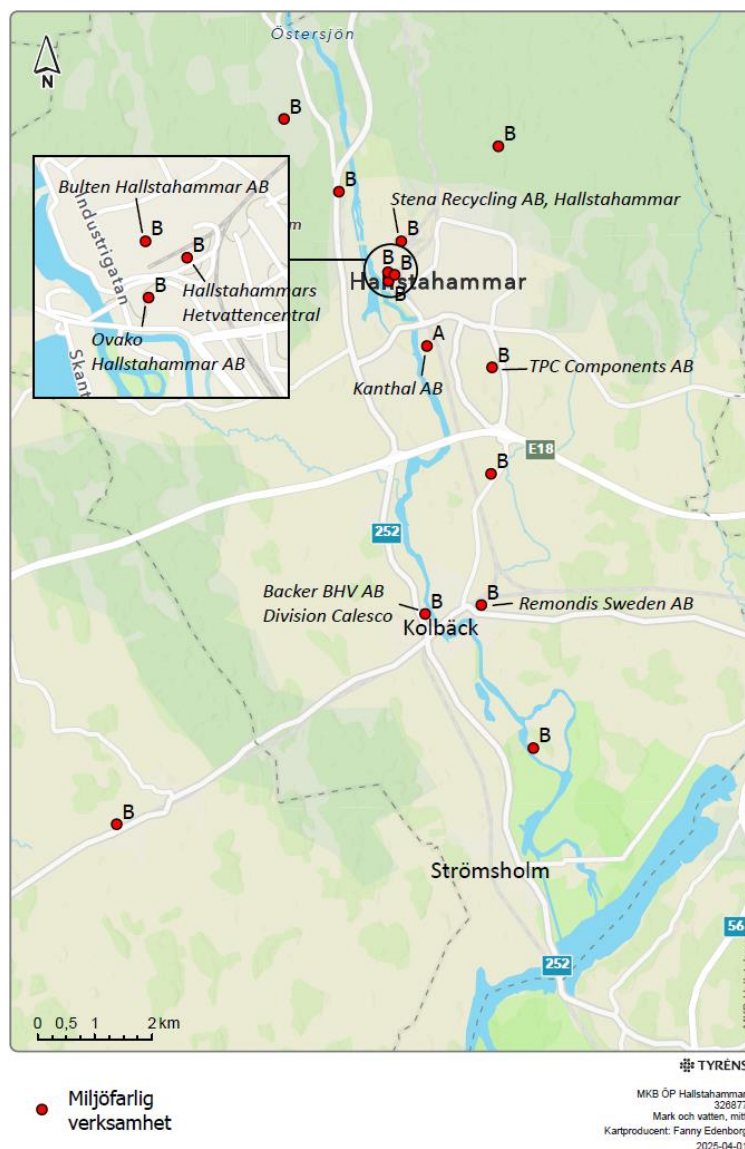
Farlig verksamhet

Inom Hallstahammar kommun förekommer ett antal A- och B-klassade miljöfarliga verksamheter (13) (Länsstyrelserna, 2025). Sex av dessa är belägna inom Hallstahammar tätort, och två av dem inom Kolbäck tätort. Ingen av dessa ligger inom eller i direkt närhet till utpekade utvecklingsområden.

Ovako Hallstahammar AB är den enda verksamhet i Hallstahammar som omfattas av Sevesolagstiftningen, kravnivå lägre (Hallstahammar kommun, 2025). Ovako är tillverkare av komponentstål till kunder inom bland annat kullager-, transport- och tillverkningsindustrin. Verksamheten ligger inom fastighet Hallsta 3:9 och omfattar en yta på ca 25 300 m².

I tillverkningsprocesserna används kromsyra som är en mycket giftig, frätande och miljöfarlig kemikalie. Vid olycka påverkas inte människor som vistas utanför anläggningen, men brandrök kan ge obehag för människor som befinner sig i vindriktningen. Konsekvenser för miljön, främst växt- och djurliv, skulle uppstå framför allt om utsläpp av kromsyra skulle ske till Kolbäckån (cirka 60 m väster om aktuell fastighet).

Figur 12. Översikt A- och B-klassade miljöfarliga verksamheter i Hallstahammar kommun. Verksamheter i närheten av utvecklingsområden namnges kursivt.

Buller

Buller definieras som oönskat ljud och kan orsaka trötthet, stress, sömnstörningar och högt blodtryck. I den fysiska planeringen är det av stor vikt att bevaka att bullernivåer blir godtagbara vid nybyggnationer och anläggning av trafikstråk med mera. Det är främst vägarna 252 och E18 som idag genererar trafikbuller, övriga vägar samt järnvägen inom kommunen kan också vara källa till buller. Industri- och annat verksamhetsbuller förekommer också. För kommuner med mer än 100 000 invånare finns en skyldighet att kartlägga buller och upprätta

---

åtgärdsprogram, men även i mindre kommuner ska strävan vara att begränsa buller.

Luftkvalitet

Den senaste mätningen av luftkvalitet i Hallstahammars kommun genomfördes under 2023 och visade att gränsvärdena låg i nivå med miljökvalitetsnormerna eller något över avseende främst partiklar, Mätningarna finns att tillgå på Naturvårdsverkets hemsida. Kommunen avser att fortsätta följa luftkvaliteten noga och arbeta för att minska utsläppen, särskilt i områden med mycket trafik.

Förorenade områden

I Hallstahammars kommun finns det områden som potentiellt är förorenade av pågående eller tidigare verksamheter, se Figur 33. Föroreningarna är av skiftande karaktär och kommer från olika typer av verksamheter, bland annat träimpregnering, skrothantering, stålindustri, verksamheter som brukar kemiska processer samt deponier för olika ändamål.

Det finns totalt tre verksamheter som bedömts som en mycket stor risk för föroreningar. 20 verksamheter med stor risk, runt 30 verksamheter med måttlig risk samt fyra med liten risk. Runt ett 30-tal verksamheter har ännu ingen riskklassning. Fyra områden har preciserats som mindre känslig markanvändning (MKM) och tre områden som känslig markanvändning (KM).

Utöver riskklassningarna finns även två anläggningar inom kommunen som omfattas av Sevesodirektivet, vilket innebär att anläggningarna hanterar olika kemikalier som kan vara skadliga för människor och miljö. Sevesodirektivet tillämpar en specifik tillsyn och dessa typer av verksamheter är hårt reglerade.

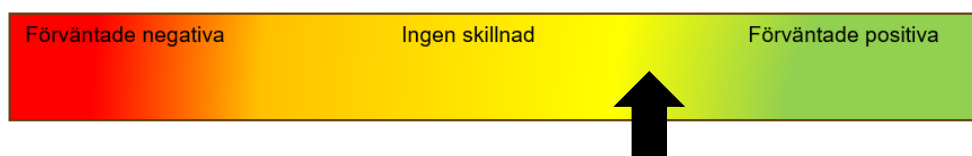
Kanthal AB är beläget öster om Kolbäcksån vid Rallstaverken och bedriver ståltillverkning där bland annat gasol, vätgas, syrgas och salpetersyra används i produktionen.

Ovako Hallstahammar AB ligger cirka 1 kilometer norr om Kanthal och är också beläget nära Kolbäcksån. Ovako tillverkar hårdförkromade produkter. I produktionen används kromsyra som klassas som en mycket giftig kemikalie.

4.4.3 PÅVERKAN, EFFEKTER OCH KONSEKVENSER VID NOLLALTERNATIVET

Den befintliga översiktsplanen tar hänsyn till riskfrågor när det kommer till buller, transportleder av farligt gods, Seveso anläggningar och förorenade områden. Planen Nollalternativet beaktar även riskfrågor med mark – och vattenföroreningar. Förslaget om att skapa vattenskyddsområden runt E18 bedöms positivt om det genomförs för grundvattnets skull.

Sammantaget bedöms nollalternativet ge upphov till något förväntade positiva konsekvenser i jämförelse med nuläget.

4.4.4 PÅVERKAN, EFFEKTER OCH KONSEKVENSER AV PLANFÖRSLAGET

I planförslaget framgår att hänsyn bör tas vid riskfrågor inom transport av farligt gods, buller och förorenade områden samt poängterar att utredningar i respektive område behöver genomföras innan exploatering. Det finns tydliga riktlinjer i planförslaget för att värna om människors säkerhet och hälsa.

Planförslaget pekar ut flera områden i närhet till vägar, men håller sig till stor del inom de godkända säkerhetsavstånden för transportled av farligt gods. Ur bullerhänsyn är det också av stor vikt att förhålla sig till gällande riktvärden för att inte riskera negativa effekter på människors hälsa.

En ökad befolkning kan medföra ökad trafik och därmed en viss påverkan på luftkvaliteten inom tätorterna. Dock menar planförslaget att luftkvaliteten

kan prioriteras genom att medvetet utforma den byggda miljön för att främja genomsläppning av luft och vegetation som kan filtrera bort viss del av föroreningar. Årligen kontrolleras luftkvaliteten i kommunen i syfte att följa miljö kvalitetsnormerna. Den senaste mätningen för Hallstahammar gjordes 2023 och visar på att Hallstahammar håller sig inom de gränser som finns för att skydda människors hälsa. Planförslaget ger också förutsättningar för hållbart resande och planerar för fler cykel- och gångstråk vilket på sikt kan minska utsläpp från trafik.

Planförslaget tar ställning till att det tilltänkta områden Kyrkbyn är i nära anslutning till potentiellt förorenad mark och skriver i riktlinjerna att detta måste beaktas innan planläggning. Sanering av förorenade områden är väsentligt för att inte riskera människors hälsa negativt och är även positivt utifrån hänsyn till djur och växter berörda av dessa markmiljöer och grundvatten.

Två områden pekas ut för verksamheter och industri som ligger i nära anslutning i befintliga verksamhetsområden. Dessa områden ligger nära E18, vilken trafiken på denna medför buller och risker kopplade till farligt godstransporter. Denna typ av markanvändning är dock inte lika känsliga för bullerpåverkan eller behov av lika långa riskavstånd, jämfört med exempelvis bostäder. Översiktsplanen beaktar bebyggelsefria områden nära E18, vilket till stor del hanterar risker kopplade till farligt godstransporter.

Nibbleplan och Trädgårdsgatan i den östra delen av Hallstahammars tätort pekas ut som omvandlingsområden, alltså områden som planeras att omvandlas från verksamhetsområden till nya stadsdelar med bostadsbebyggelse och inslag av service. Dessa områden är potentiellt förorenade som ett resultat av verksamheterna inom området. Av planförslaget framgår det att miljötekniska utredning behöver genomföras dessa områden i samband med planläggning.

Samlad bedömning

I planförslaget framgår att hänsyn bör tas vid riskfrågor inom transport av farligt gods, buller och förorenade områden samt poängterar att utredningar i respektive område behöver genomföras innan exploatering. Kommunen avser fortsätta följa luftkvaliteten noga och arbeta för att minska utsläppen, särskilt i områden med mycket trafik. Det finns tydliga riktlinjer i planförslaget för att värna om människors säkerhet och hälsa.

Sammantaget bedöms konsekvenserna av planförslaget i stort vara likt nollalternativet. Konsekvenserna kan bedömas mer positiva om rekommendationer och åtgärdsförslag arbetas in i planförslaget.

4.4.5 FÖRSLAG TILL YTTERLIGARE HÄNSYN OCH ÅTGÄRDER

- En kommunal bullerkartläggning rekommenderas för att underlätta planer inom bullerpåverkade områden.

4.5 KULTURMILJÖ OCH LANDSKAPSBILD

Det finns olika sätt att definiera begreppet kulturmiljö.

Riksantikvarieämbetet definierar begreppet i skriften Vision för kulturmiljöarbetet 2030 (RAÄ, 2016):

Kulturmiljö avser de avtryck som de mänskliga aktiviteterna genom tiderna avsatt i den fysiska miljön. Kulturmiljö är hela den av människor påverkade miljön som i varierande grad präglats av olika mänskliga verksamheter och aktiviteter. En kulturmiljö utgör en kontext som kan innehålla föremål, ortnamn eller traditioner som är knutna till platsen.

4.5.1 BEDÖMNINGSGRUNDER

Kulturmiljölagen (SFS 1988:950)

I kulturmiljölagens portalparagraf står att ansvaret för kulturmiljön delas av alla, såväl enskilda som myndigheter ska visa hänsyn och aktsamhet mot kulturmiljön. Den som planerar eller utför ett arbete ska se till att skador på kulturmiljön undviks eller begränsas.

I lagen listas även de olika skyddsformerna för kulturmiljön.

Miljöbalken, riksintressen för kulturmiljövården

Områden som pekats ut som riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § MB ska skyddas mot alla ingrepp som påtagligt kan skada dess värden. Riksantikvarieämbetet som beslutar om ett område är av riksintresse för kulturmiljövården. Därefter är det kommunernas uppgift att ta hänsyn till de utpekade riksintressena i översiktsplaneringen.

Nationella kulturmiljömål

Sedan 2014 gäller fyra nationella kulturmiljömål (Regeringskansliet, u.d.). Regeringen och riksdagen har uttalat att de även ska vara vägledande för kulturmiljöarbetet på regional och kommunal nivå. Målen är:

1. Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas.
2. Människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön.
3. Ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser.
4. En helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas till vara i samhällsutvecklingen.

Regional kulturarvsstrategi 2021-2026

Den regionala kulturarvsstrategin är framtagen i bred samverkan mellan kulturarvsaktörer i Västmanland. (Länsstyrelsen i Västmanlands län, Region Västmanland, 2021)

Den övergripande målsättningen med strategin är att i samverkan regionalt dokumenterar, värnar, bevarar och utvecklar vi länets kulturarv. Strategin har fyra målområden:

Mål 1: Kulturarvet används som en resurs för hållbar utveckling i länet

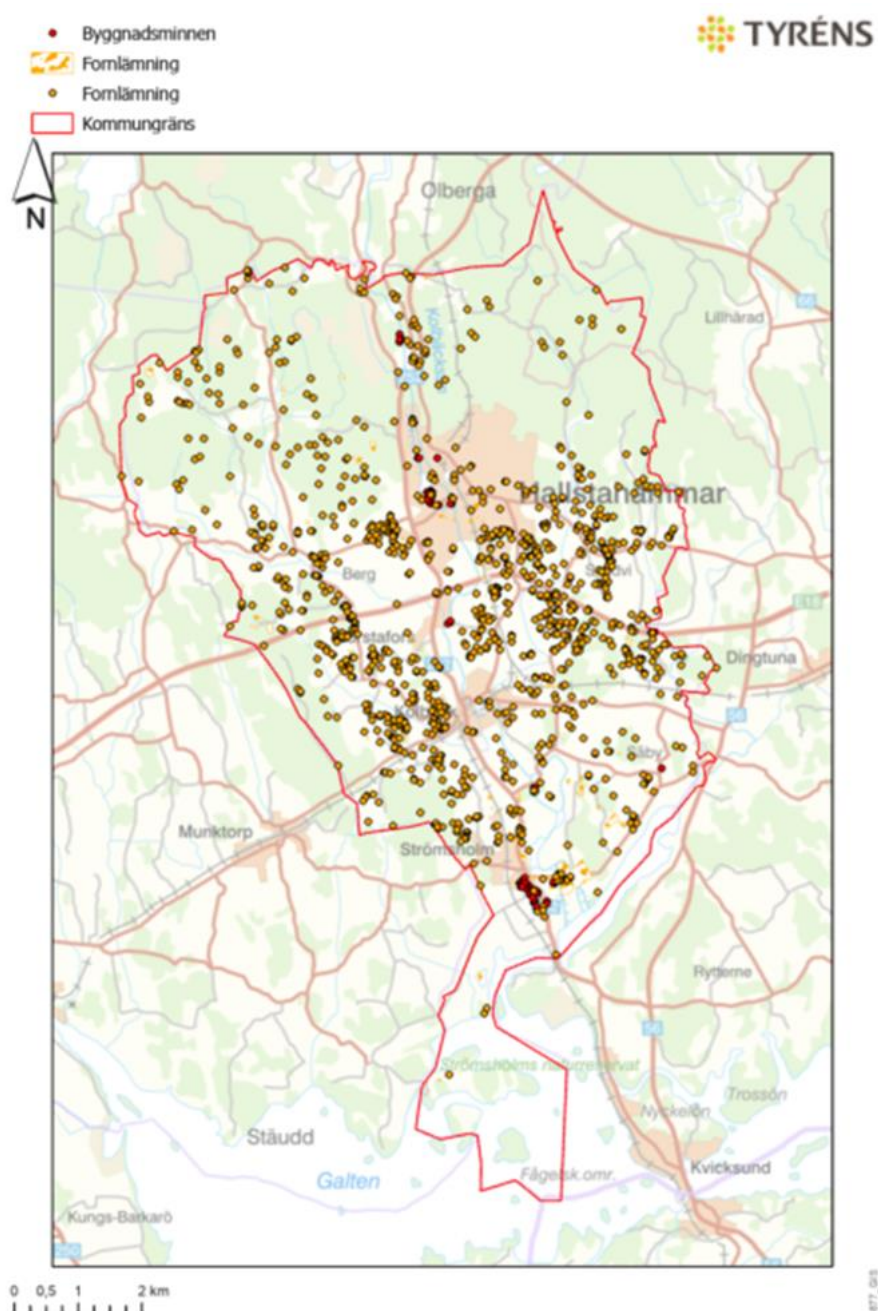
Mål 2: Kulturarvet i länet är tillgängligt och skapar delaktighet

Mål 3: Länets kulturarvsarbete präglas av stärkt samverkan och kompetens

4.5.2 FÖRUTSÄTTNINGAR

Hallstahammar har en rik kulturhistoria som sträcker sig från järnålder till det moderna samhällets framväxt och nutidshistoria.

Kommunens södra delar är rik på fornlämningar såsom lämningar efter fornborgar, gravar, hålvägar och offerkällor. Totalt finns det drygt 1 000 registrerade fornlämningar i Hallstahammars kommun, se Figur 14.

Figur 14. Fornlämningar och byggnadsminnen i Hallstahammars kommun.

Kommunen har fyra medeltida sockenkyrkor, Säby, Svedvi, Kolbäck och Berg och en sentida kyrka inne i Hallstahammar, S:t Lars kyrka uppförd 1955. Samtliga av kyrkorna är skyddade som kyrkliga kulturminnen enligt 4 kapitlet kulturmiljölagen (SFS 1988:950).

I kommunen finns ett statligt och två enskilda byggnadsminnen. Strömsholms slott är ett statligt byggnadsminne och Bultenlokalen och Strömsholms kanal med tillhörande kanalanläggningen och särskilda byggnader och anordningar är två enskilda byggnadsminnen. Kulturhistoriskt värdefulla byggnader, miljöer och anläggningar kan skyddas som byggnadsminnen, skyddet regleras i 3 kap. kulturmiljölagen.

Kanalmiljön är även utpekad som riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § MB. Det är kommunens enda riksintresse för kulturmiljövården.

Utöver dessa byggnader och miljöer finns det flertalet byggnader och miljöer upptagna i Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister eller utpekade av länsstyrelsen som kulturhistoriskt intressanta, se Figur 13 ovan. Dessa ingår i kulturarv Västmanlands inventering, kulturminnesvårdsprogram och i bevarandeprogram för odlingslandskapet.

Det finns flera kulturmiljöer längs Kolbäckssån/Strömsholms kanal, främst kopplat till kanalmiljön, men även fornlämningar, som riskerar att drabbas av ras, skred och översvämning till följd av ett förändrat klimat.

4.5.3 PÅVERKAN, EFFEKTER OCH KONSEKVENSER VID ETT NOLLALTERNATIV

Den nu gällande översiktsplanen listar ett antal mål för kulturmiljön, bland annat att värdefulla kulturmiljöer vårdas, bevaras och görs tillgängliga och det ska finnas ett levande och varierat kulturlandskap i kommunen.

Två av målen rör intresset från kommuninvånarna i kulturmiljöfrågor. Detta är svårt och inte heller något som översiktsplanen kan styra över då den främst rör den fysiska planeringen.

Planen hänvisar också till det gamla kulturminnesprogrammet från 1987, som nu inte längre är aktuellt och har för avsikt att uppdatera det. Det är i dagsdato ej uppdaterat. I planen redovisas också intressanta områden och byggnader utifrån ett kulturmiljöperspektiv, såsom byggnadsminnen, riksintresset, bevarandeprogram för odlingslandskapet med mera.

I gällande översiktsplan redovisas också en rad rekommendationer rörande kulturmiljö, både som rör det bebyggda, men också den öppna odlingsmarkens bevarande. Den nämner särskilt att avvägningar behöver

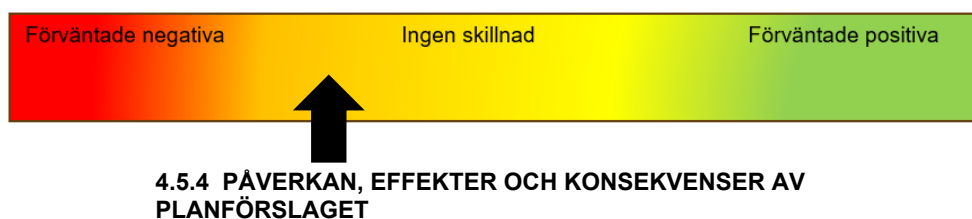
göras mellan naturmiljö-, kulturmiljö- och friluftslivsintressen vid åtgärder som berör Kolbäcksån – dock redovisas ingen prioriteringsordning.

Det befintliga planen beskriver inte heller påverkan på kulturmiljön utifrån klimatförändringarna.

Samlad bedömning

Frågor rörande kulturmiljövärden är en relativt framträdande fråga i gällande översiktsplan. Dock har fortfarande inte något uppdaterat kulturmiljöprogram beslutats, vilket kan tyda på att frågan de facto inte är prioriterad inom kommunen. Översiktsplanen tar inte heller upp risker kopplade till klimatförändringarnas påverkan på kultur- och landskapsvärden.

Sammantaget bedöms nollalternativet medföra något förväntade negativa konsekvenser avseende kulturhistoriska och landskapsvärden inom kommunen.

I planförslaget redogörs för Hallstahammars kommuns rika bebyggda kulturmiljö och historia vilket återspeglas i de många riktlinjer och ställningstagandena som redovisas i planförslaget gällande bevarande av historiskt värdefulla miljöer och landskapet, där även landsbygdens värden ur denna aspekt lyfts.

De generella riktlinjerna och vägledningen tillsammans med en redovisning av förslag till bedömningsunderlag i samband med fysisk planering och lovgivning ger förutsättningar till stöd och vägledning i dessa typer av ärenden. Det bedöms dock inte kunna ersätta ett grundligt genomfört arbete med ett kommunalt kulturmiljöprogram, men kan till viss del tillfälligt kunna kompensera för detta. Förslaget om att antikvarisk medverkan i projekt bedöms vara positivt.

Likt nollalternativet finns det i dags dato fortfarande inte något framtaget och beslutat kulturmiljöprogram. Ett kulturmiljöprogram kan ha förutsättningar att skapa en helhetssyn över kulturmiljön i kommunen, som idag till stora delar saknas. I översiktsplanen redovisas behovet av ett styrdokument för kulturmiljö och arkitektur för hur kommunen ska arbeta

med frågorna i såväl befintliga som nya miljöer, vilket bedöms ge förutsättningar för denna helhetssyn.

Planförslaget lyfter inte fram några särskilda platser (exkluderat riksintresset) likt nollalternativet, utan hänvisar till att en analys av den byggda miljön ska göras utifrån ett antikvariskt perspektiv vid planering och byggande vilket kan tolkas som en mer neutral värdering av kulturmiljön.

I planförslaget framgår det att samtliga invånare i kommunen ska informeras om kulturvärden med tillhörande lagkrav. Det är av vikt att en sådan information följs upp hur den har nått fram och den eventuellt kan anpassas och att arbete sker löpande så att även nya invånare får tillgång till informationen.

Planförslagets inriktning på förtätning, som i sig indirekt bidrar med att minska negativ påverkan på bland annat landskapsbild och kulturmiljöer, ger samtidigt upphov till en risk för negativ påverkan och effekter på både stadslandskapet och kulturmiljöer, särskild när komplettering ska ske på höjden då tätorterna i nuläget karaktäriseras av låg bebyggelse. Av planförslaget framgår det att kommunen är medvetna om denna risk och redogör i sina principer för komplettering av bebyggelse i tätorterna bland annat att detta kräver en varsam planering med stor hänsyn till befintliga samband.

Uttekade utvecklingsområden för industri och verksamheter längs E18 ligger inom både kulturminnesvårdsprogram och odlingslandskapets bevarande. I planeringshänsynen framgår det att fornlämningar inom områdena behöver undersökas och eventuell påverkan på bevarandeområden för odlingslandskapet och kulturmiljöprogrammet ska redogöras och motiveras för.

Även Kolbäcks centrum ligger inom utpekat område för kulturminnesvårdsprogram. I planförslaget framgår det att en fördjupad översiktsplan (FÖP) som utreder området förutsättningar och möjligheter mer i detalj behöver tas fram innan området bör planläggas.

I övrigt är det flera områden för nybyggnation som angränsar till riksintresse för kulturmiljövården, kulturminnesvårdsprogram eller områden utpekade i odlingslandskapets bevarande. Det framgår dock av planförslaget att hänsyn ska tas till dessa värden i samband med planering.

Utifrån klimatrelaterade risker såsom översvämning och skred är det främst områden längs Kolbäcksån/ Strömsholms kanal och miljöerna kopplade till kanalen som ligger inom riskzonen. Någon särskild hantering av denna aspekt nämns inte i planförslaget, men skulle kunna utgöra en del av det

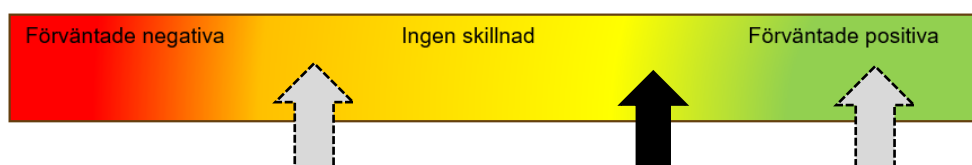
kommande kulturmiljöprogrammet; hur frågor rörande klimatförändringar påverkar det fysiska kulturarvet och hur det kan hanteras. Frågan är dock större än de direkta effekterna av exempelvis översvämning, ett förändrat klimat innebär också en högre luftfuktighet vilket i sin tur utgör en risk för fysiska kulturvärden, såsom mögel och röta i byggnader och frostsprängning av sten/puts och murar. (RAÄ, u.d.)

Något som inte heller lyfts i planförslaget är det biologiska kulturarvet, frågan tangeras dock med uttalad hänsyn till kulturlandskapet, grönska i stadsmiljö och hävd av betesmarker.

Samlad bedömning

Sammantaget bedöms planförslaget medföra möjlighet till något mer positiva konsekvenser avseende kulturmiljön vid jämförelse mot nollalternativet, främst på grund av att antikvarisk medverkan föreslås vid all planläggning. Konsekvenserna kan bedömas mer positiva om rekommendationer och åtgärdsförslag arbetas in i planförslaget.

Dock lyfter inte planförslaget klimatrelaterade risker för kulturmiljövärden, vilket på sikt riskerar att bli ett stort problem. Även risken för att ett nytt kulturmiljöprogram drar ut på tiden, likt för nollalternativet, riskerar att få negativa konsekvenser.

4.5.5 FÖRSLAG TILL YTTERLIGARE HÄNSYN OCH ÅTGÄRDER

- Uppföljning av informationsinsats till kommuninvånare bör genomföras regelbundet.
- I kulturmiljöprogrammet bör även miljöer och byggnader som formellt saknar skydd identifieras. Dessa kan i ett nästa steg fastläggas genom att detaljplan eller områdesbestämmelser upprättas och vid behov kan skydds- och varsamhetsbestämmelser samt rivningsförbud införas.
- Vid framtagande av kulturmiljöprogram bör denna även omfatta hantering av klimatrelaterade risker och det biologiska kulturarvet och gröna områden, såsom parker inne i samhällena.
- Kulturmiljöprogrammet bör inkludera och aktualisera beskrivningar framtagna i tidigare inventeringar och rapporter, såsom rapporten

”Avtryck”, kulturminnesvårdsprogram och odlingslandskapets bevarande.

- För att kulturmiljöprogrammet ska kunna väga upp de mer neutrala och övergripande vägledningen i planförslaget bör den fungera som ett styrdokument. Programmet bör alltså utöver en sammanställning av kulturhistorisk värdefulla byggnader, miljöer med mera, även redovisa vägledning och riktlinjer för hur kommunen beaktar kulturmiljölagen, varsamhetskraven i Plan- och bygglagen (2010:900), regionala och nationella mål kring kulturmiljön i plan- och bygglovsprocessen, både i nya och befintliga miljöer.

4.6 NATURMILJÖ

4.6.1 BEDÖMNINGSGRUNDER

Miljöbalken

Det finns flera olika skyddsformer för natur i Sverige, vilka regleras i 7 kap. MB. Ett område kan exempelvis klassificeras som, nationalpark, naturreservat, naturvårdsområde, kulturresevat, naturminne, djur- och växtskyddsområde, Natura 2000 (vilka även är riksintressen), biotopskyddsområde eller strandskyddsområde.

Naturvårdsplan för Västmanlands län 2020

Naturvårdsplanen syftar bland annat till att utgöra ett komplement till länets formellt skyddade områden (till exempel naturreservat, Natura 2000-områden, biotopskydd), samlat redovisa länets kända oskyddade naturvårds- och friluftslivsvärden och tillhandahålla underlag till kommuner i deras markanvändningsplanering.

Hallstahammars kommuns miljöpolicy

Miljöpolicyen anger ramarna och definierar det förhållningssätt Hallstahammars kommuns arbete för ett ekologiskt hållbart samhälle. Detta innebär bland annat:

- Vi värnar biologisk mångfald och främjar åtgärder som är viktiga för miljön och klimatet

4.6.2 FÖRUTSÄTTNINGAR

Hallstahammars kommun har ett rikt naturliv med skogsområden i norr och större slätter mot Mälaren i söder. Kolbäcksån är kommunens enda större vattendrag, som före utloppet i Mälaren utvidgas till Ladugårdssjön vilket är en eutrof/näringsrik sjö med rikt fågelliv.

Kommunens sydligaste delar har i flera avseenden mycket höga naturkvalitéer med rik fauna och flora samt betydande kulturhistoriska och rekreationsvärden. Utmärkande är ekhagar, åker- och betesmarker, ädellövskog och vatten. Miljöerna vid Strömsholms slott är också från naturvårdssynpunkt mycket värdefulla. Halvön Billingen är från biologisk synpunkt intressant bland annat genom det rätt omfattande strandängsbetet och mångformigheten i skogsbestånden.

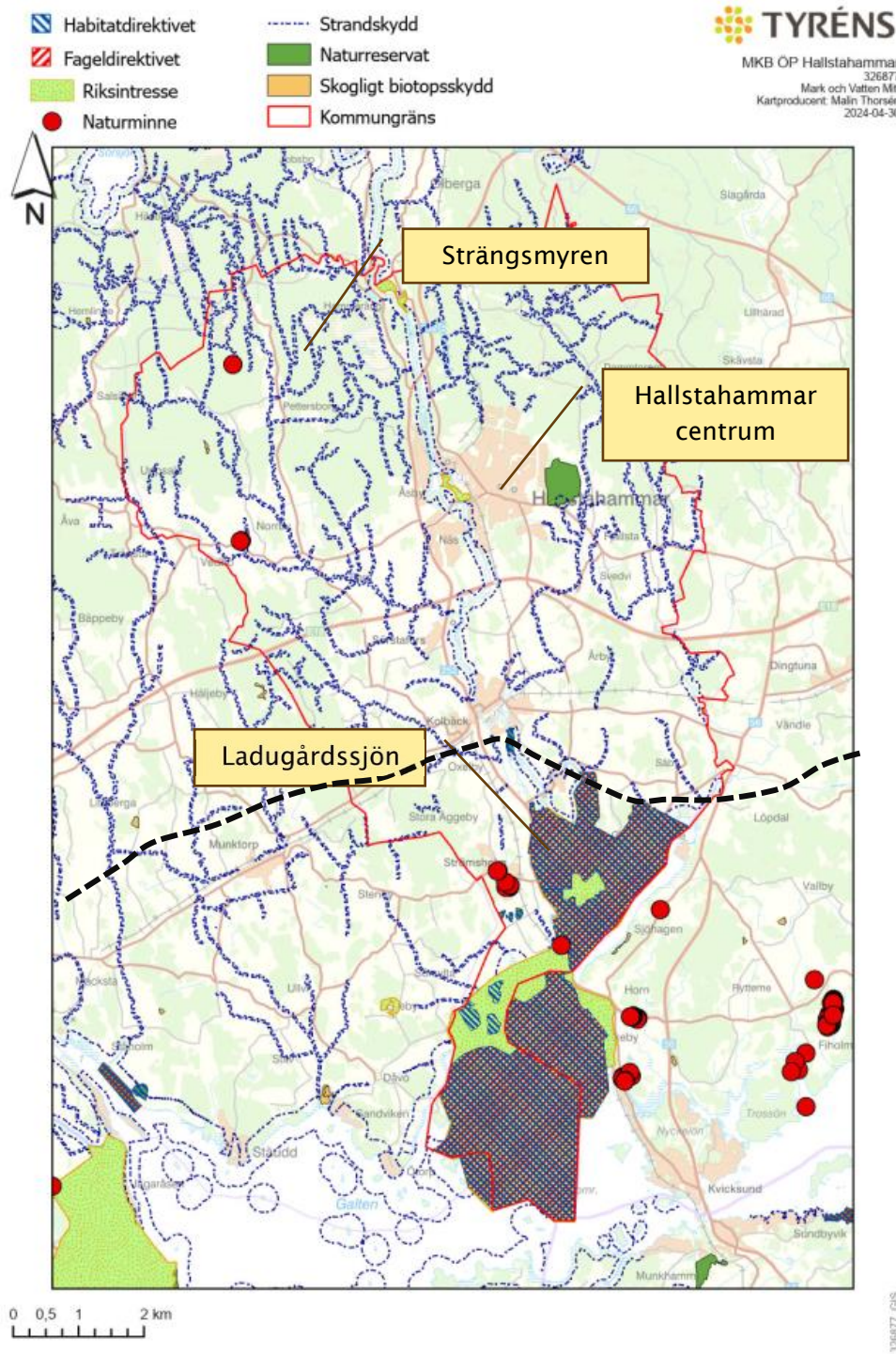
I norr dominerar barrskogsområdena vilka är viktiga strövområden och här finns några av länets sydligaste högmossar, varav den största, Bredmossen, har varit föremål för omfattande täktverksamhet. Den bäst bevarade högmossen i kommunen är Strängsmyren nordväst om Bredmossen. Vissa översvämningskärr vid Kolbäcksån på gränsen mot Surahammars kommun har visat sig hysa märklig flora

Inom Hallstahammars kommun finns flera utpekade riksintressen, naturreservat och Natura 2000-områden. Det finns även skyddade biotoper och arter som är viktiga för den biologiska mångfalden både regionalt och nationellt. (Länsstyrelsen i Västmanlands län, 2020)

E18 skär genom kommunen strax söder om Hallstahammars centrum och skapar en barriär i det öppna jordbrukslandskapet.

Större opåverkade områden finns främst i kommunens norra delar och på gränsen till Köpings kommun.

I Figur 15 nedan redovisas ovan beskriva områden.

Figur 15. Kartan visar bland annat skyddad natur inom Hallstahammars kommun. E18 markerad som streckad linje i mitten av kartan. Notera att flera av naturreservaten är utpekade som Natura 2000.

4.6.3 PÅVERKAN, EFFEKTER OCH KONSEKVENSER VID ETT NOLLALTERNATIV

I gällande översiktsplan från 2011 har kommunen flera mål och rekommendationer med avsikt att skydda och gynna naturvärden inom kommunen, vilket bedöms som positivt. Dock saknas ett samlat arbete kring att driva frågorna. I gällande översiktsplan nämns att det dåvarande naturvårdsprogrammet ska uppdateras, vilket har resulterat i nu aktuell grönstrukturplan.

I översiktsplanen redovisas inga ställningstaganden kring gröna samband eller motsvarande för att gynna arters spridning och biologisk mångfald. Flertalet LIS-områden är också utpekade, vilka kan riskera påverka naturvärden negativt.

Sammanfattad bedömning

Den sammanfattande bedömningen är att en utveckling enligt nollalternativet inte bedöms ge upphov till någon skillnad, dock med potential för något förväntade positiva konsekvenser utifrån riktlinjerna som aktuell grönstrukturplan anger.

4.6.4 PÅVERKAN, EFFEKTER OCH KONSEKVENSER AV PLANFÖRSLAGET

Planförslagets ambition är att bevara och utveckla kommunens grönstruktur, särskilt tätortsnära och mellan tätorterna. Gröna samband ska utvecklas och stärkas. Förtätning ska i första hand prioriteras före exploatering av jordbruksmark och grönområden. I planförslaget pekas grön-blå samband, stråk och noder ut som planeringsunderlag i plankartan. I dessa stråk bedöms det särskilt viktigt med insatser som förstärker de gröna sambanden och särskild hänsyn tas till grönytor som tillsammans formar gröna samband och det framgår av planförslaget byggnation inte får hindra möjligheterna att bevara och förstärka dessa stråk.

Planeringsunderlaget avser främja 3-30-300-regeln vilket ställer krav på träd, krontäckning och grönområden inom och i närhet till bostadsområden, vilket främjar den biologiska mångfalden.

Områden värdefulla för bland annat natur och biologisk mångfald pekas ut i plankartan. Vid jämförelse mot nollalternativet så är planförslagets utpekade naturområden runt Hallstahammars tätort i stort

överensstämmande med nollalternativets utpekade "närströvsområden/sociala skogar. I kommunens södra delar pekas emellertid stora områden ut för natur och friluftsliv i planförslaget. I nollalternativet är dessa områden redovisade som utpekade områden i bevarandeprogram för odlingslandskapet⁴. Ställningstagandet i planförslaget ger ett förtydligande om vikten av att bevara och utveckla dessa områden utifrån bland annat natur- och kulturvärlden, vilket bedöms som positivt, både på kort och lång sikt.

Utöver ambitionen att stärka de gröna sambanden för att gynna den biologiska mångfalden syftar planförslaget även till att gynna de rekreativa värdena som grönområdena bidrar till, särskilt längs Kolbäckån ser kommunen stor potential att öka de rekreativa kvalitéerna. Detta bedöms som positivt då grönområden tillgängliggörs för fler och att grönområden därmed får en mer framträdande roll i den fysiska planeringen, vilket kan öka dessa områdens värde för befolkningen. Samtidigt finns dock risk för indirekta negativa effekter såsom ökat slitage och störningar, exempelvis ljusföroreningar och buller, med en ökad mängd besökare, särskilt i områden som tidigare inte har varit så frekvent besökta. Av översiktsplanen framgår det att kommunen är medvetna om risken för detta och förtydligar att det vid tillgängliggörande ska utformning anpassas med hänsyn till de ekologiska värdena och prioriteras högre än åtgärder som bedöms få negativ påverkan, så som hårdgörande och belysning av strandområden.

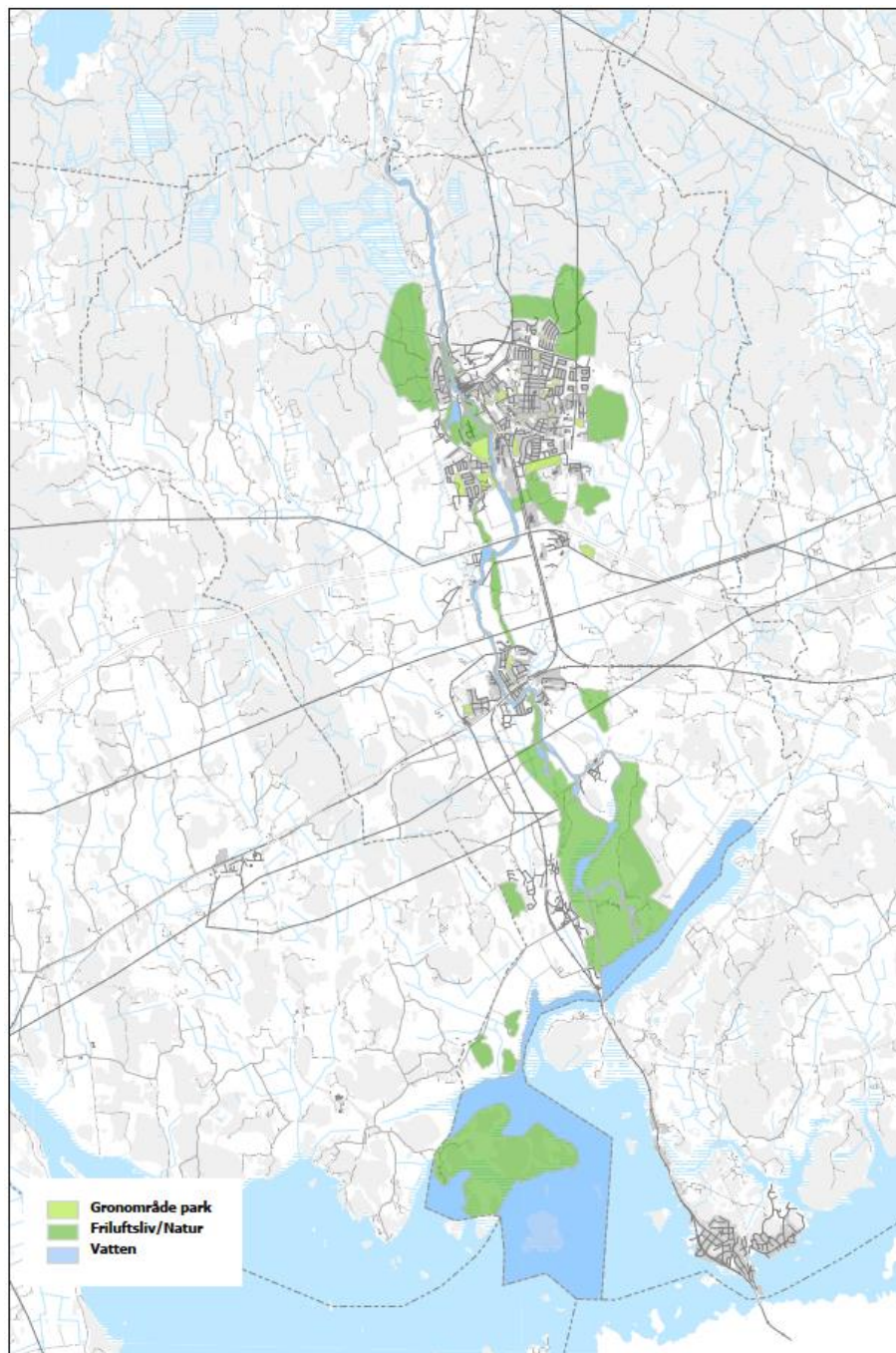
Planförslaget redovisar utpekade skyddade områden och riksintressen och kommunens ställningstagande. Inriktning bedöms inte innebära en konflikt med dessa intressen utan kommunen har inställningen att de är en tillgång för kommunen. Jämfört med nollalternativet redovisas inga LIS-områden i planförslaget, vilket bedöms positivt. Vid utvecklingsområden som berörs av strandskydd redovisas det som en viktig planeringshänsyn att hänsyn behöver tas till strandskyddet. Kommunen gör dock inga generella ställningstaganden eller vägledningar angående strandskyddet i stort inom kommunen.

I planförslaget redovisas en övergripande vägledning för hur naturmiljöfrågor såsom tätortsnära natur, ekologiskt känsliga områden, ekosystemtjänster och stora opåverkade områden ska hanteras i samhällsplaneringen, bland annat framgår det att dessa områden ska skyddas och undantas exploatering samt vikten av kommunöverskridanden samarbeten för att bibehålla så stora sammanhängande områden som möjligt och att grönska inventeras och värderas ur ett ekologiskt och socialt

---

⁴ Länsstyrelsen upprättade år 1991 ett länsprogram för bevarande av odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden.

perspektiv i samband med exploatering. För tätortsnära natur nämns den så kallade 3-30-300 metoden vilken ska användas vid utveckling av tätorterna, vilket ska säkra invånarnas tillgång till grönska, vilket bedöms vara positivt.

Figur 16. Utpekade gröna och blå stråk inom Hallstahammars kommun. Källa: Hallstahammars kommun.

För mer konkreta åtgärder och vägledningar för ett mer strukturerat och samordnat arbete i frågor rörande den tätortsnära naturen hänvisar planförslaget till nu aktuell grönstrukturplan. Kommunen redovisar inte något särskilt arbete med naturmiljöfrågor i ett naturvårdsprogram.

Däremot lyfter kommunen fråga om naturvårdsarbetet och ekosystemtjänster som en prioriterad insats, där de ser behov av att utveckla och stärka arbetet med naturvården inom kommunen. Vilket bedöms kunna vara ett första steg i ett naturvårdsprogram. Kommunen ser även behov av att prioritera framtagande av arbetssätt kopplat till ekosystemtjänster. Frågor rörande ekosystemtjänster är aktuella både i grönstrukturarbetet som naturvårdsarbetet, vilket visar på vikten av ett samlat grepp i frågan.

Jämfört mot nollalternativet redovisas planförslaget en prioritering vid intressekonflikter mellan exploatering och naturmiljöer där en skadelindringshierarki redovisas: undvika, minimera och kompensera. Vilket bedöms vara positivt.

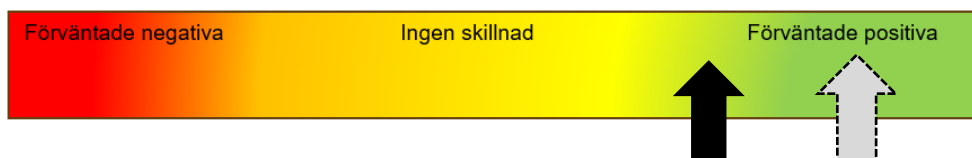
Att översiktsplanen pekar på de större inriktningar och att frågorna för tätortsnära natur fördjupas och hanteras i en grönstrukturplan, kan både ge positiva effekter såsom bättre förutsättningar för ett samlat och avvägt arbete med dessa typer av frågor, då kan översiktsplanen avgränsas och istället peka på den övergripande inriktningen i frågorna. Samtidigt ger det upphov till osäkerheter i bedömningen då det är osäkert på vilket sätt det strategiska underlaget faktiskt ger stöd till kommande planering.

För respektive utpekad utveckling/utredningsområde redovisas specifika hänsynstagande till de berörda områdena, exempelvis att hänsyn ska tas till biotopskyddade åkerholmar, strandskydd och objekt utpekade i regionala naturvårdsplanen, vilket bedöms vara positivt.

Samlad bedömning

Planförslaget bedöms främst medföra positiva konsekvenser avseende naturmiljövården. Detta utifrån att kommunen ser bevarande och utveckling av tätortsnära grönområden och gröna och blå samband som viktiga frågor. Att kommunen har tagit fram och inarbetat grönstrukturplanen i översiktsplaneringen ger förutsättningarna för ett strukturerat arbetssätt med naturfrågor. Konsekvenserna kan bedömas mer positiva om även rekommendationer och åtgärdsförslag arbetas in i planförslaget.

Sammantaget bedöms konsekvenserna vid ett genomförande av planförslaget som något förväntade positiva.

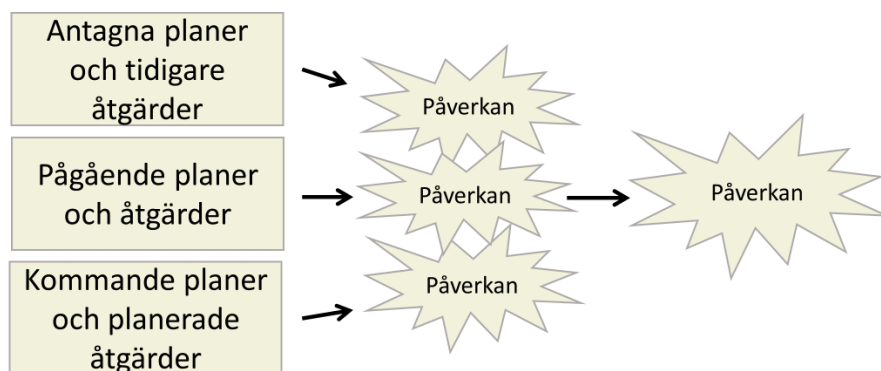
4.6.5 FÖRSLAG TILL YTTERLIGARE HÄNSYN OCH ÅTGÄRDER

- Planförslaget bör redovisa ställningstagande kring restaurering av naturområden.
- Kommunen bör utreda behovet av ett naturvårdsprogram där naturvårdsarbetet kan utvecklas och stärkas få en strategisk funktion och omfatta större geografiska områden är tätorterna.
- Kommunen bör utreda behovet av nya naturreservat för att säkerställa långsiktigt skydd av natur.

4.7 KUMULATIVA EFFEKTER

Kumulativa effekter ska bedömas enligt 6 kapitlet MB. Kumulativa effekter kan beskrivas som effekter från flera källor som samverkar på olika sätt och bidrar till en gemensam effekt. Det kan handla om olika typer av effekter från en och samma åtgärd eller att effekter från olika åtgärder samverkar med varandra. De kumulativa effekterna kan ge upphov till en förstärkning av påverkan, eller i vissa fall kan effekterna motverka varandra och i ett tredje fall kan det bildas en synergieffekt där kombinationen av effekterna blir större än summan av de enskilda aktiviteterna, se Figur 17. En kumulativ effekt kan exempelvis uppstå när både buller och luftföroreningar påverkar hälsan, eller att en skyddsvärd naturmiljö påverkas både av utsläpp till vatten och av att markyta tas i anspråk. (Naturvårdsverket, u.d.)

Figur 17. Översiktlig visualisering över begreppet kumulativa effekter. Baserad på Europeiska kommissionen, 1999. Guidelines for the Assessment of Indirect and Cumulative Impacts as well as Impact Interactions. (Europeiska kommissionen, 1999)

Utifrån att en översiktsplan är så pass omfattande och översiktlig bedöms påverkan på större gemensamma resurser vara lämpliga aspekter att beskriva utifrån uppkomna kumulativa effekter. Därav fokuserar avsnittet huvudsakligen på effekter och konsekvenser på jordbruksmark och vatten, bland annat utifrån markanspråk och ett förändrat klimat.

Ett ianspråktagande av jordbruksmark är inte bara en lokal angelägenhet, utan bedöms ha en nationell betydelse, vilket avspeglar sig i utpekandet som riksintresse i MB:s 4. kapitel.

I Hallstahammars kommun har andelen jordbruksmark minskat sedan mitten på förra seklet och sedan 1989 har 559 hektar jordbruksmark försvunnit. Motsvarande trend med minskade arealer jordbruksmark kan

både i riket i stort samt i länet, där arealen jordbruksmark i Västmanland har minskat med cirka 11 000 hektar sedan 80-talet⁵. (CSB, u.d.)

Vid ett ianspråktagande av jordbruksmark motverkas den svenska livsmedelsstrategin med syfte att öka Sveriges självförsörjningsgrad (Regeringskansliet, 2017). Fler människor på jorden betyder också en större efterfrågan på mat i Sverige men också globalt.

Klimatförändringarna är även det en viktig aspekt att beakta vid bedömning av de kumulativa effekterna vid ianspråktagande av jordbruksmark.

Ett varmare klimat globalt förändrar förutsättningarna för det globala jordbruket och kan leda till en ökad efterfrågan på svensk jordbruksmark. (Jordbruksverket, 2020)

Ett förändrat klimat får även effekter på jordbruket inom Sverige, med längre växtsäsong kan skördarna bli större, men samtidigt ökar risken för förekomst av växtsjukdomar och skadegörare, översvämningar och värmestress, vilket i sin tur riskerar att minska skördarna. (Jordbruksverket, 2022)

Utifrån översvämningsrisk längs Kolbäcksån och vid lågpunkter på jordbruksmark finns det större områden av jordbruksmark kring Kolbäck och lagårdssjön som kan komma att översvämmas vid höga flöden och kraftiga regn, vilket därmed riskerar att påverka skördar negativt.

De kumulativa effekterna av ianspråktagandet av jordbruksmark bedöms vara förväntad negativa. Det fysiska ianspråktagandet tillsammans med ett förändrat klimat riskerar bidra till ytterligare negativa kumulativa effekter för jordbruket. Utifrån ett klimatanpassningsperspektiv har dock kommunen svårt att i sin översiktsplanering hantera vissa risker kopplade till ett förändrat klimat och påverkan på jordbruket. såsom torka och växtsjukdomar. Rörande översvämningar kan kommunen bland annat fortsätta arbetet med dagvattenhantering och våtmarker för att säkerställa att den bebyggda miljön inte belastar jordbruksmarken både för nya exploateringar och arbeta med åtgärder för befintlig miljö.

Påverkan på vattenkvalitén i vattenförekomster inom kommunen härrör i regel från flera diffusa källor, såsom jordbruk, enskilda avlopp, urban markanvändning och atmosfärisk deposition och större punktkällor såsom avloppsreningsverket, men även fysiska hinder (VISS, u.d.) påverkan sker både inom och uppströms kommunen, bland annat via Kolbäcksån.

---

⁵ Mellan år 1981 och 2020

Detta ger upphov till en negativ kumulativ påverkan och effekter såsom övergödning och problem med miljögifter i Mälaren (Mälarens vattenvårdsförbund, u.d. B) (Länsstyrelsen i Västmanlands län, 2018) vilket i sin tur drabbar djur, växter och människor negativt. Människor påverkas genom att vi exempelvis äter fisk med höga halter av miljögifter vilket riskerar att ge upphov till negativa effekter i kroppen som slutligen kan leda till negativa konsekvenser som sjukdom. (Havsmiljöinstitutet, u.d.)

Inom Hallstahammar är det flera områden som kan påverkas negativt vid en översvämning av Kolbäcksån. I Kolbäck kan kombinationen av översvämningar och den erosionskänsliga jorden utgöra en risk för ras och skred. Detta kan i sin tur leda till kumulativa effekter som negativ påverkan på kulturmiljö samt spridning av föroreningar.

Förutsättningarna för god hälsa kan bero på vilka störningar som befolkningen utsätts för, samt hur tillgängligheten till friluftsliv och rekreation ser ut. I planförslaget förespråkas gröna samband och kommunen har i plankartan pekat ut blå-gröns stråk där det är särskilt viktigt med insatser som förstärker gröna samband. Kommunen har i sin planering för avsikt att tillämpa 3-30-300-regeln avseende träd och grönområden, detta bedöms kunna innebära en positiv kumulativ effekt både avseende naturmiljö och för folkhälsan.

5 SAMLAD BEDÖMNING

5.1 MILJÖKONSEKVENSER

I Tabell 4 redovisas en samlad bedömning av bedömda konsekvenser vid genomförandet av planförslaget och för nollalternativet. Förutsättningen för bedömningarna av planförslaget är att alla åtgärder (riktlinjer och hänsynstaganden) som är inarbetade i planförslaget vidtas.

Tabell 4. Samlad konsekvensbedömning för planförslaget och nollalternativet för samtliga aspekter.

Miljöaspekt	Planförslaget	Nollalternativet
Jordbruksmark	Något förväntade positiva	Förväntade negativa
Vattenkvalitet	Något förväntade positiva	Ingen skillnad
Klimatförändringar och klimatrisker	Något förväntade positiva	Något förväntade negativa
Hälsa och säkerhetsfrågor	Ingen skillnad	Något förväntade positiva
Kulturmiljö	Något förväntade positiva	Något förväntade negativa
Naturmiljö	Något förväntade positiva	Ingen skillnad

5.2 RIKSINTRESSEN OCH SKYDDADE OMRÅDEN

Kommunens ställningstagande till utpekade riksintressen enligt 4 kap. MB inom kommunen är att de ska ses om en tillgång till kommunen och att exploateringsföretag som kan skada respektive intresset inte ska tillåtas.

Utifrån planförslaget bedöms kommunen beakta berörda riksintressen.

Utöver utpekade områden i 4 kap. MB finns markanvändningsintressen som är av nationellt intresse som inte är geografiskt avgränsade vilka regleras i 3 kap. MB och kommunen kan i översiktsplanen redogöra för sin avsikt med dessa intressen.

Utifrån planförslaget bedöms kommunen beakta berörda riksintressen.

Övriga områden i kommunen som omfattas av skyddet enligt 7 kap. MB såsom naturreservat, biotopskydd och strandskydd bedöms även de beaktas i planförslaget.

5.3 MILJÖKVALITETSNORMER

De miljökvalitetsnormer som är relevanta för planförslaget är luft och vatten. I dagsläget uppfyller kommunen normerna för luft (mätning genomförd 2016). I planförslaget redovisas också vägledning i hur luftkvalitetsfrågor bör hanteras vid byggande och planering, vilket bedöms vara positivt och bidra till att fortsätta nå normerna. En ny mätning/analys av luftkvalitet rekommenderas att genomföras innan nästa översyn av översiktsplanen.

Miljökvalitetsnorm för vatten uppfylls ej till stor del i kommunens vattenförekomster. Planförslaget beaktar emellertid detta och ger vägledning i hur fysisk planering ska ta hänsyn till miljökvalitetsnormerna för vatten och att kommunen aktivt ska arbeta för att vidta åtgärder enligt Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram. Planförslaget saknar tydliga och konkreta åtgärdsförslag för flera aspekter. Med framtagande av styrdokument och planer ger detta emellertid goda förutsättningar för ett mer strategiskt arbete med vattenfrågor inom kommunen. Det finns dock fler åtgärder som kan vidtas. Sammanfattningsvis bedöms planförslaget inte försvåra möjligheten att uppnå gällande kvalitetskrav i vattenförekomsterna.

6 MILJÖMÅLEN OCH AGENDA 2030

En bedömning av hur planförslagets genomförande påverkar berörda miljömål och globala mål redovisas i Tabell 5.

Tabell 5. Planförslagets påverkan på möjligheten att uppnå berörda miljömål och globala mål. Illustratör för miljömålsillustrationerna är Tobias Flygar. De svenska miljömålets definition och berört globalt delmål definition redovisas.

Miljömål	Globala mål	Påverkan
Begränsad klimatpåverkan Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras. Sverige har tillsammans med andra länder ett ansvar för att det globala målet kan uppnås	Bekämpa klimatförändringarna Genom att vidta omedelbara åtgärder så som anpassning till klimatrelaterade faror ska klimatförändringarna och dess konsekvenser bekämpas.	Kommunen inriktning på förtätning av bebyggelsen och fokus på transportsätt med låga växthusgasutsläpp ger förutsättningar för effektivt nyttjande av mark och resurser och transporter. Fler invånare ger dock ett ökat behov av utbyggd infrastruktur, såsom bostäder, vägar, VA-ledningar och så vidare, vilket i sin tur oundvikligen ger upphov till utsläpp av växthusgaser. Fler invånare genererar samtidigt fler transporter, även bilresor, vilket i sin tur ger upphov till utsläpp av luftföroreningar och växthusgaser. Sammantaget bedöms planförslagets bidra både positivt och negativt till måluppfyllelsen.
Frisk luft Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.	God hälsa och välbefinnande Delmål 3.9 Minska antalet sjukdoms- och dödsfall till följd av skadliga kemikalier och föroreningar	Utvecklingen och påverkan av planförslaget är likt situationen för målen kopplade till klimat. Tätorterna förväntas dock inte skapa en så stor befolkningsmängd och trafikökning att luftkvaliteten försämras avsevärt. I planförslaget redovisas emellertid vägledning för att motverka försämrad luftkvalitet

	Minska städers miljöpåverkan Delmål 11.6	och förslag för att förbättra luftkvaliteten. Sammantaget bedöms planförslagets bidrag till måluppfyllelsen vara neutralt.
Giftfri miljö Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrunds nivåerna.	God hälsa och välbefinnande Delmål 3.9 Minska antalet sjukdoms- och dödsfall till följd av skadliga kemikalier och föroreningar.	Planförslaget innebär en del exploatering av förorenade områden. Vid exploatering av dessa finns lagkrav att sanera föroreningar för att förhindra spridning och exponering. Sammantaget bedöms planförslagets bidra positivt till måluppfyllelsen.
Ingen övergödning Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.	Rent vatten och sanitet Delmål 6.3 Förbättra vattenkvalitet och avloppsrening. Delmål 6.6 Skydda och återställa vattenrelaterade ekosystem. Ekosystem och biologisk mångfald Delmål 15.5 om att skydda den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer	Av planförslaget framgår det att kommunen ska beakta miljö kvalitetsnormerna och arbeta efter Vattenmyndighetens åtgärdsprogram. Åtgärder föreslås såsom framtagande av planer och styrdokument. Konkreta åtgärder för att minska utsläpp från källor som enskilda avlopp och jordbruk som är betydande påverkanskällor, saknas dock. Med en ökad befolkning ökar också belastningen på bland annat avloppsreningsverk. Sammantaget bedöms planförslagets bidra både positivt och negativt till måluppfyllelsen.
		Utvecklingen och påverkan av planförslaget är likt situationen

Levande sjöar och vattendrag Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.	Rent vatten och sanitet Delmål 6.3 Förbättra vattenkvalitet och avloppsrening. Delmål 6.6 Skydda och återställa vattenrelaterade ekosystem Ekosystem och biologisk mångfald Delmål 15.5 om att skydda den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer	för målen kopplade till Ingen övergödning. Sammantaget bedöms planförslagets bidra både positivt och negativt till måluppfyllelsen.
Grundvatten av god kvalitet Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.	Rent vatten och sanitet Delmål 6.1 Säkert dricksvatten för alla Delmål 6.3 Förbättra vattenkvalitet och avloppsrening Delmål 6.5 Integrerad förvaltning av vattenresurser. Ekosystem och biologisk mångfald Delmål 15.5 om att skydda den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer	Kommunens grundvatten har idag god kvalitet. Av planförslaget framgår det att kommunen ska beakta miljö kvalitetsnormerna och arbeta efter Vattenmyndighetens åtgärdsprogram. Åtgärder föreslås såsom framtagande av planer och styrdokument. Bebyggelse föreslås inom vattenskyddsområde, vilket ska beaktas i vidare planläggning. Sammantaget bedöms planförslagets bidrag till måluppfyllelsen vara neutralt.
Myllrande våtmarker Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet	Rent vatten och sanitet Delmål 6.3 Förbättra vattenkvalitet och avloppsrening Delmål	Planförslaget tar inte några våtmarker i anspråk, men nämner inte heller specifikt något om restaurering av våtmarker. Planförslaget tar emellertid upp våtmarkers funktion för dagvattenhantering.

ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.	6.6 Skydda och återställa vattenrelaterade ekosystem. Bekämpa klimatförändringarna Delmål 13.1 Stärk motståndskraften mot och anpassningsförmågan till klimatrelaterade katastrofer. Ekosystem och biologisk mångfald Delmål 15.5 om att skydda den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer.	Sammantaget bedöms planförslagets bidrag till måluppfyllelsen vara neutralt.
Levande skogar Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.	Ekosystem och biologisk mångfald Delmål 15.1 Bevara, restaurera och säkerställa hållbart nyttjande av ekosystem på land och i sötvatten Delmål 15.5 Skydda biologisk mångfald och naturliga livsmiljöer.	Av planförslaget framgår det att skogsbruket är en viktig näring inom kommunen, men att skogen också är viktigt för rekreation och friluftsliv. Planens planeringsinriktning är att undanta tätortsnära skogsområden för byggnation och att stora orörda områden inte bör exploateras. En grönstrukturplan har tagits fram och kommunen ser behov av att utveckla arbetet kring naturvård och ekosystemtjänster. Sammantaget bedöms planförslagets bidra positivt till måluppfyllelsen.
Ett rikt odlingslandskap Odlings-landskapet och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.	Ingen hunger Delmål 2.4 om hållbar livsmedelsproduktion Ekosystem och biologisk mångfald Delmål 15.1 Bevara, restaurera och säkerställa hållbart nyttjande av ekosystem på land och i sötvatten Delmål 15.5	Planförslagets utpekade områden för byggnation sker till stor del på jordbruksmark. Kommunen är samtidigt tydliga med var, hur och när byggnation får ske, vilket kan bidra till att flera små utspridda ianspråktaganden kan undvikas. Sammantaget bedöms planförslagets bidra både positivt och negativt till måluppfyllelsen.

	Skydda biologisk mångfald och naturliga livsmiljöer.	
God bebyggd miljö Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.	God hälsa och välbefinnande Delmål 3.9 Minska antalet sjukdoms- och dödsfall till följd av skadliga kemikalier och föroreningar. Hållbara städer och samhällen Delmål 11.6 Minska städernas miljöpåverkan Delmål 11.2 Tillgänglig hållbara transportsystem för alla	Planförslaget har flera ställningstaganden avseende kulturmiljöfrågor, både i fråga om arkitektur och landskap. Förslag om antikvarisk medverkan i samband med planläggning och lovgivning är positivt. Ett kulturmiljöprogram är under framtagande, vilket, beroende på utformning, kan få en strategiskt viktig funktion. Planförslaget innehåller även ambitioner om effektiva transportsätt med låga utsläpp av växthusgaser. Enligt kommunens ställningstaganden avseende buller och översvämningar bedöms tillkommande bostadsbebyggelse planeras med hänsyn till eventuella risker. Sammantaget bedöms planförslagens bidra positivt till måluppfyllelsen.
Ett rikt växt- och djurliv Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald,	Bekämpa klimatförändringarna Delmål 13.1 Stärk motståndskraften mot och anpassningsförmågan till klimatrelaterade katastrofer. Ekosystem och biologisk mångfald Delmål 15.1 Bevara, restaurera och säkerställa hållbart nyttjande av ekosystem på land och i sötvatten. Delmål 15.5 om att skydda den biologiska	Planförslagens inriktning är att bevara och stärka gröna och blåa samband, särskilt med fokus på tätortsnära grönområden. Stora opåverkade områden ska värnas. Sammantaget bedöms planförslagens bidra positivt till måluppfyllelsen.

som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.	mångfalden och naturliga livsmiljöer.	

7 UPPFÖLJNING

Enligt 6 kap 11 § MB ska en redogörelse göras för de åtgärder som planeras för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen medför.

För översiktsplaner innebär uppföljningen en särskild problematik eftersom översiktsplanen omfattar hela kommunens yta och alla verksamheter inom den vilket innebär att stora resurser i sådana fall behöver säkerställas för att kunna genomföra uppföljningen.

Uppföljning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av översiktsplanen i praktiken får, kan med fördel därför kopplas till befintliga tillsyns-, miljölednings- och övervakningssystem. Uppföljningen kan lämpligen ske i samband med att kommunen tar ställning till planens aktualitet och genom miljökontrollprogram för kommande exploateringar och hanteras lämpligen i kommande detaljplanearbeten. Syftet med miljökontrollen är att upptäcka brister och hot så tidigt som möjligt under genomförandet så att man kan avhjälpa dem innan skadan hunnit bli stor. Miljöuppföljningen syftar även delvis till att upptäcka brister som behöver rättas till, men också till att i efterhand utvärdera effekten av de genomförda åtgärderna.

För vissa åtgärder kan det krävas särskild prövning enligt miljöbalken eller kulturmiljölagen. Uppföljningen omfattar då även kontroll av att dessa prövningar fullföljs och därefter att lämnade tillstånd och dispenser, inklusive villkor och redovisade skyddsåtgärder, efterlevs och genomförs.

8 REFERENSER

- Boverket. (2019). *Grönska och vatten reglerar temperaturen vid värmeböljor*. Hämtat från <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/teman/ekosystemtjanster/naturen/betydelse/regler-ar-temp/#:~:text=Gr%C3%B6nska%20och%20natur%20kan%20bidra%20med%20att%20reglera,fr%C3%A5n%20mark%20och%20vegetation%20%28evapotranspirationen%29.%20Avdunstningen>
- Boverket. (u.d.). <https://sverige2025.boverket.se/bevara-strander-jordbruksmarker-och-tatortsnara-natur.html>.
- CSB. (u.d.). 2024. Hämtat från Statistikdatabasen - markanvändningen i Sverige.
- Europeiska kommissionen. (1999). *Guidelines for the Assessment of Indirect and Cumulative Impacts as well as Impact Interactions*.
- Hallstahammar kommun. (2025). *Farlig verksamhet - Sevesoanläggningar*. [Hämtat 2025-04-01] <https://www.hallstahammar.se/kris-och-sakerhet/farlig-verksamhet---sevesoanlaggningar>.
- Hallstahammars kommun. (2025). *Luftkvalitet i Hallstahammars kommun*. Hämtat från <https://www.hallstahammar.se/boende-miljo-och-trafik/miljo-och-klimat/luftkvalitet-i-hallstahammars-kommun>
- Hallstahammars kommun. (u.å.). *Utvecklingsriktning*.
- Havsmiljöinstitutet. (u.d.). *Miljögifter*. Hämtat från <https://www.sverigesvattenmiljo.se/sa-mar-vara-vatten/2021/sammanfattningar/84/108/8#tillstand>
- Jordbruksverket. (2020). *Jordbruksmarkens värden*. Hämtat från <https://jordbruksverket.se/jordbruket-miljon-och-klimatet/jordbruksmarkens-varden>
- Jordbruksverket. (2022). *Handlingsplan för klimatanpassning - Jordbruksverkets arbete med klimatanpassning*.
- Länsstyrelsen. (2024). *VISS. Vatteninformationssystem Sverige*.
- Länsstyrelsen i Västmanlands län. (2018). *Metaller och organiska föroreningar i sediment från Mälaren*.

-
- Länsstyrelsen i Västmanlands län. (2020). *Naturvårdsplan för Västmanlands län 2020 – En kartläggning av oskyddade naturvärden i Västmanland.*
- Länsstyrelsen i Västmanlands län. (u.d.). Regional livsmedelsstrategi för Västmanland.
- Länsstyrelsen i Västmanlands län, Region Västmanland. (2021). *Regional kulturarvsstrategi 2021-2026 Västmanlands län.*
- Länsstyrelsen Skåne län, Stockholms län & Västra Götalands län. (2006). *Risker i detaljsplaneprocessen.*
- Länsstyrelsen Stockholm. (2016). *Riktlinjer för planläggning intill vägar och järnvägar där det transporteras farligt gods.*
- Länsstyrelserna. (2016). *Checklista för klimatanpassning i fysisk planering.*
- Länsstyrelserna. (2025). *Karta över tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter. [Hämtat 2025-04-01] <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/arcgis/apps/experiencebuilder/experience/?draft=true&id=bab2e5bb59bc404cb54328625920aa5f>.*
- Länsstyrelserna. (u.å). Hämtat från EBH-kartan: <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=ed0d3fde3cc9479f9688c2b2969fd38c>
- Länsstyrelserna. (2006). *Översvämningsrisker i fysisk planering - Rekommendationer för markanvändning vid bebyggelse.*
- Mälarens vattenvårdsförbund. (u.d. A). *Mälaren*. Hämtat från <https://www.malaren.org/malaren/>
- Mälarens vattenvårdsförbund. (u.d. B). *Hur mår Mälaren*. Hämtat från <https://www.malaren.org/malaren/hur-mar-malaren/overgodning/malaren-overgodning/>
- Miljömål. (2020). *Sveriges miljömål och de globala hållbarhetsmålen*. Hämtat från <https://www.sverigesmiljomal.se/sa-fungerar-arbetet-med-sveriges-miljomal/sveriges-miljomal-och-de-globala-hallbarhetsmalen/#:~:text=Milj%C3%B6m%C3%A5len%20De%20globala%20h%C3%A5llbarhetsm%C3%A5len%20inom%20Agenda%202030%20inneb%C3%A4r,den%20milj%C3%B6m%C>
- MSB. (2024). Hämtat från Värmekartering 2017-2023.
- MSB. (2024). Översvämningsportalen.

- MSB. (2024). *Översvämningssportalen*. Hämtat från
<https://gisapp.msb.se/apps/oversvamningsportal/hemta-data.html>
- Naturvårdsverket. (u.d.). *Kumulativa effekter*. Hämtat från
<https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/miljobalken/miljobedomningar/specifik-miljobedomning/kumulativa-effekter/#:~:text=Kumulativa%20effekter%20uppst%C3%A5r%20n%C3%A4r%20flera%20olika%20effekter%20samverkar,Exempelvis%20kan%20b%C3%A5de%20bul>
- RAÄ. (2016). Vision för kulturmiljöarbetet 2030 . Riksantikvarieämbetet.
- RAÄ. (u.d.). <https://www.raa.se/kulturarv/klimat-och-miljo/handbok-i-klimatpaverkan-pa-kulturarv/klimatpaverkan-pa-kulturarv-byggnader-och-anlaggningar/>.
- Regeringskansliet. (2017). En livsmedelsstrategi för Sverige – fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet. Proposition 2016/17:104 .
- Regeringskansliet. (u.d.). *Mål för kultur*. Hämtat från
<https://www.regeringen.se/regeringens-politik/kultur/mal-for-kultur/>
- SMHI. (2018). *Sveriges stora sjöar idag och i framtiden. Klimatets påverkan på Väner, Vättern, Mälaren och Hjälmaren. Kunskapssammanställning februari 2018. KLIMATOLOGI Nr 49, 2018.*
- SMHI. (2023a). *Blir det fler värmeböljor i framtiden?* Hämtat från SMHI.se:
<https://www.smhi.se/forskning/forskningsenheter/meteorologi/varme-och-luftmiljo-i-stader/blir-det-fler-varmeboljor-i-framtiden-1.160054>
- SMHI. (2023b). *RCP Scenarier*.
- Sweco. (2023). *Riskutredning ÖP Hallstahammars kommun*.
- Trafikverket. (u.d.). *NVDB*. Hämtat från
<https://nvdb2012.trafikverket.se/SeTransportnatverket>
- Vattenmyndigheten Norra Östersjön. (2022). *Åtgärdsprogram för vatten 2022—2027 Norra Östersjöns vattendistrikt*.
- VISS. (u.d.). *Kolbäcksån: mellan "Sörstafors" och Östersjön*. Hämtat från
<https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA7043908>

Bilaga 1 – Plankarta Hallstahammars kommun

